Alkitab
Bahasa Sunda
Edisi Formal 1997

Perjanjian Baru

Matius

1 [1] Sarsilahna Isa Al Masih turunan
Daud sareng Ibrahim teh kieu:
[2] Ibrahim puputra Ishak; Ishak puputra
Yakub; Yakub puputra Yuda jeung
saderek-saderekna pameget;
[3] Yuda puputra Pares jeung Sara, ti
Tamar; Pares puputra Esrom; Esrom
puputra Aram;
[4] Aram puputra Abinadab; Abinadab
puputra Nahason; Nahason puputra
Salmon;
[5] Salmon puputra Boas, ti Rahab; Boas
puputra Obed, ti Rut; Obed puputra Isai;
[6] Isai puputra raja Daud. Daud puputra
Sulaeman, ti garwa Uria;
[7] Sulaeman puputra Rehabeam;
Rehabeam puputra Abia; Abia puputra
Asa;
[8] Asa puputra Yosapat; Yosapat puputra
Yoram; Yoram puputra Usia;
[9] Usia puputra Yoatam; Yoatam puputra
Ahas; Ahas puputra Hiskia;
[10] Hiskia puputra Manase; Manase
puputra Amon; Amon puputra Yosia;

11 Yosia puputra Yehonia jeung saderek-
saderekna pameget, keur jaman
diboyong ka nagara Babul.
12 Di pangboyongan di nagara Babul,
Yehonia puputra Salatiel; Salatiel
puputra Serubabel;
13 Serubabel puputra Abiud; Abiud
puputra Elyakin; Elyakin puputra Asor;
14 Asor puputra Sadok; Sadok puputra
Ahim; Ahim puputra Eliud;
15 Eliud puputra Eleasar; Eleasar
puputra Matan; Matan puputra Yakub;
16 Yakub puputra Yusup, caroge Siti
Maryam; nya ti anjeunna medalna Isa,
anu disebat Al Masih teh.
17 Jadi, ti Ibrahim nepi ka Daud teh,
kabehna aya opat belas turunan; ti Daud
tepi ka jaman pangbuangan ka nagara
Babul, aya opat belas turunan; ti jaman
pangbuangan ka nagara Babul, nepi ka
Al Masih, aya opat belas turunan oge.
18 Riwayat dibabarkeunana Isa teh
kieu: Ti waktu Siti Maryam jeung Yusup
babakalan keneh; Maryam teh, ku
kersana Ruh Allah bobot.
19 Ku sabab Yusup, picarogeeunana
tea, jelema bener; nya anjeunna henteu
kersaeun ngawiwirang Maryam teh.

Jadi, anjeunna rek ngabatalkeun niatna
pikeun mibojo Maryam teh bari ririkipan.
20 Sajeroning mikir, beh, aya malaikat
ti Pangeran nembongan dina impian,
lahirna, "He Yusup, turunan Daud, ulah
hamham mibojo Maryam. Sabab anu
keur dikandung teh, asalna ti Ruh Allah.
21 Nu bakal dibabarkeun teh, nya eta
hiji Murangkalih pameget nu ku anjeun
kudu dingaranan Isa. Sababna, nya
Anjeunna pisan nu baris nyalametkeun
umat-Na tina sagala dosa-dosana."
22 Kajadian ieu teh, tandaning sakur nu
geus didawuhkeun ku Pangeran ka nabi
tea tinekanan; kieu dawuhana-Na:
23 "Tah lanjang teh bakal bobot, bakal
ngababarkeun hiji anak lalaki, nu ku
maranehna baris dingaranan Imanuel."
Imanuel teh hartina 'Allah nyarengan ka
urang'.
24 Sanggeus hudang, sakumaha
piwarangan malaikat Pangeran, ku Yusup
dilampahkeun: Maryam lajeng ditikah,
25 tapi anjeunna henteu sapatemon
jeung bojona nepi ka dibabarkeunana
putra pameget tea, nu dingaranan Isa.

2 1 Isa teh, dibabarkeunana di
Betlehem tanah Yudea, dina jamanna

Raja Herodes. Teu lila ti harita, aya
nu daratang ka Yerusalem, nya eta
parabujangga ti tebeh Wetan.
2 Aranjeunna mariksa, "Di mana raja
urang Yahudi anu anyar dibabarkeun
teh? Kaula ti tatar Wetan parantos
mendakan bentangna sarta pangna
darongkap ka dieu seja mintonkeun
persetya."
3 Atuh Raja Herodes pohara
ngagebegna, kitu deui sakur nu
aya di Yerusalem.
4 Geuwat anjeunna nyaur Imam Agung
jeung ahli-ahli Kitab bangsa Yahudi,
lajeng mariksakeun, "Al Masih teh di
mana bakal dibabarkeunana?"
5 Wangsulanana, "Di Betlehem daerah
Yudea, margi parantos tinulis kieu ku
paranabi:
6 'Maneh, Betlehem, di tanah Yudea,
di antara rengrengan anu marentah
nagara teh, lain nu pangleutikna. Sabab
ti maneh pisan jaga baris rawuh hiji
pamingpin, anu bakal ngaraksa umat
Kami Israil.'"
7 Bujangga tea ku Herodes disaur,
ririkipan dipariksa kalayan talete: Eta
bentang teh, iraha mimiti katembongna.

8 Tuluy dijurung laku ka Betlehem bari
diomat-omatan kieu, “Ayeuna mah,
saksrak bae eta Murangkalih teh sing
kapanggih; lamun enggeus, kudu ka dieu
pupulih sabab kami oge seja ngabakti ka
Anjeunna.”
9 Bral, bujangga-bujangga teh,
mariang. — Ujug-ujug, bentang nu
tembong ti tatar Wetan tea bijil deui,
tembong maju miheulaan aranjeunna;
ahirna, kandeg di lebah Murangkalih tea
—
10 Atuh barang bentang tea, breh
katembong, aranjeunna teh pohara
baringahna!
11 Geus kitu, sup bae lalebet, kapendak
Murangkalih teh katut Maryam, ibu-Na.
Brek sarujud ngabakti, tuluy muka
pepeten, ngabaktikeun emas, dupa,
jeung emur (sabangsa menyan).
12 Aranjeunna karenging pituduh ti
Gusti Allah dina impenan: Ulah ka
Herodes deui jeung mulihna teh kudu
nyandak jalan sejen.
13 Sanggeus bujangga teh marulih,
malaikat Pangeran nembongan ka Yusup
dina impenan sarta ngadawuh, “Geura
hudang, Budak jeung indung-Na bawa

ka Mesir; cicing heula di ditu, tepi ka
aya beja deui ti Kami; sabab eta Budak
teh, keur disaksrak ku Herodes rek
ditelasan.”
14 Korejat Yusup tanghi. Tuluy eta
Murangkalih jeung ibu-Na teh, peuting
eta keneh, ku anjeunna dicandak
ngalolos ka Mesir.
15 — Maratuhna di Mesir teh, nepi
ka pupusna Raja Herodes — Ieu
kajadian teh bukti laksanana Pangandika
Pangeran ka nabi-Na tea: ‘Kami geus
nyaur Putra Kami ti Mesir.’
16 Ari Herodes barang ngaraos yen
bujangga-bujangga teh jalir, pohara
benduna. Lajeng Herodes marentahkeun
numpes kabeh barudak lalaki di
Betlehem jeung sabudeureunana anu
umurna dua taun ka handap; eta teh
ancer-ancer anu dicandak ku Herodes, —
ngitung ti wates tembongna bentang —
sakumaha katerangan ti bujangga tea.
17 Nya harita tinekananana pilahir Nabi
Yermia anu kieu tea:
18 ‘Di desa Rama kadenge tingkaroceak,
midangdam aluk-alukan. Rahel
nyeungceurikan anak-anakna, henteu

beunang dibangbalerkeun. Da puguh,
anakna kabeh geus teu aya di kieuna.’
19 Sapupusna Herodes, malaikat
Pangeran teh nembongan ka Yusup di
Mesir, dina impenan, dawuhana-Na:
20 “Hudang, eta Budak jeung indung-Na
bawa mulang ka tanah Israil. Anu ngarah
pati eta Budak teh, ayeuna mah, geus
teu araya di kieuna.”
21 Yusup hudang, tuluy eta Murangkalih
jeung ibu-Na dibawa mulang ka tanah
Israil.
22 Tapi ku lantaran anjeunna mendak
beja, yen raja Yudea gegentos Herodes
teh Arkaleus, putrana; atuh Yusup
ngaraos risi matuh di dinya mah.
23 Sanggeusna kenging deui pituduh
dina impenan, lajeng anjeunna
ngajugjug ka Galilea sarta bumen-
bumen di hiji kota nu ngaranna Nasaret.
Ku kituna, pilahir paranabi teh kajadian;
nya anu kieu ungelna, ‘Mantenna bakal
katelah urang Nasaret.’
3 1 Hiji mangsa Yahya Juru Baptis
gumelar sarta ngawitan ngayakeun
hutbah-hutbah di tegal kikisik di Yudea.

2 Hutbahna teh kieu: “Geura tarobat
sabab Karajaan Sawarga teh geus tereh
ngadeg!”
3 Nya anjeunna nu dimaksud ku Nabi
Yesaya teh, anu kieu tea: ‘Aya nu
cumeluk di tegal kikisik: Sadiakeun
jalan Pangeran, lelempeng pijalaneun
Mantenna.’
4 Yahya teh, panganggona tina bulu
onta; angkengna nganggo beulitan
kulit; ari tuangna, simeut jeung madu
leuweung.
5 Urang Yerusalem jeung ti sakuliah
propinsi Yudea, kitu deui ti tempat-
tempat sabudeureun Ciyordan, ngabrul
daratang ka anjeunna.
6 Tuluy ku Yahya dibaptis di walungan
Ciyordan, sanggeus maranehna
ngawakcakeun dosa-dosana.
7 Barang kauninga yen loba urang
Parisi jeung Saduki nu harayangeun
dibaptis, ku anjeunna diseukseukan,
“He maraneh, anu lir turunan oray
welang! Saha anu geus meringetkeun ka
maraneh, supaya maraneh ngaloloskeun
diri tina eta bebendon Gusti Allah nu
baris datang?

8 Sabab eta, tembongkeun laku lampah
anu saluyu jeung pertobatan maraneh.
9 Jeung deui ulah arumangkeuh dina
hate maraneh, ‘Karuhun urang mah
Ibrahim.’ Kami netelakeun, yen Gusti
Allah mah iasa bae midamel turunan
Ibrahim tina batu-batu anu aya di dieu.
10 Kampak teh geus sumanding
dina akar tangkal; satiap tangkal nu
bubuahna goreng, pasti dituar pikeun
dijadikeun parab seuneu.
11 Kami ngabaptis maraneh teh ku cai,
nandakeun yen maraneh tarobat; tapi nu
bade rawuh sapandeurieun kami mah,
langkung kawasa batan kami: Ngudaran
tali tarumpahna oge, kami mah henteu
werat. Mantenna mah, bakal ngabaptis
maraneh teh ku Ruh Allah jeung seuneu.
12 Panangana-Na nyepeng nyiru paranti
napikeun, tempat pangirikan geus
diberesihan, bangsalna geus diangkutan
ka lumbung; ari kekebul jaramina mah,
bakal diduruk ku seuneu nu henteu
pareum-pareum.”
13 Lajeng Isa sumping ti Galilea ka
walungan Ciyordan nepangan Yahya,
nyuhunkeun dibaptis.

14 Ku Yahya diwagel, saurna, "Abdi nu
peryogi dibaptis ku Jungjunan mah,
sanes Jungjunan anu mundut ka abdi."
15 Diwaler ku Isa, dawuhana-Na,
"Keun bae; sabab geus kitu kuduna,
supaya sapangersa Allah tinekanan."
Geus kitu mah, Yahya teh ngiringan ka
sapamundut Isa.
16 Sabadana dibaptis, Isa hanjat ti cai.
Sapada harita keneh langit nyingray.
Katingali ku Anjeunna, Ruh Allah anu
mangrupi manuk japati teh, eunteup
kana salira-Na.
17 Sarta kakuping aya sora ti sawarga,
dawuhana-Na, "Nya ieu Putra Kami nu
kaasih, nu ku Kami dipikamanah."

4 1 Isa, sanggeus dibaptis, ku Ruh
Allah dipingpin ka tegal kikisik sina
digoda ku Iblis.
2 Sanggeus saum meunang opat puluh
poe opat puluh peuting, Anjeunna
ngaraos lapar.
3 Torojol Iblis datang ngagoda, pokna,
"Lamun nyata Anjeun Putra Allah, tah
batu-batu parentah sina robah jaradi
roti."

4 Isa ngawaler, “Ceuk Kitab: Manusa
teh, hirupna, lain ku roti wungkul, tapi
ku sabdaning Allah.”
5 Ti dinya, Isa ku Iblis diajak ka
Kota Suci, ka puncak Bait Allah nu
pangluhurna.
6 Si Iblis ngagoda deui, “Lamun nyata
Anjeun Putra Allah, coba tuturubun
ngaragragkeun maneh; sabab ceuk
Kitab: Allah baris nimbalan paramalaikat
sina nyanggap Salira, supados ulah
kantos tigasruk kana batu.”
7 Isa ngawaler, “Aya deui ceuk Kitab,
kieu: Maneh ulah ngadoja ka Pangeran,
Allah nu disembah ku maneh.”
8 Ti dinya, Isa diajak ka puncak hiji
gunung anu kacida luhurna. Breh
tembong karajaan alam dunya katut
sagala kaagrenganana.
9 Pok, Iblis ngadoja, “Mangga eta
candak sadayana, nyanggakeun, asal
kersa nyembah sareng bakti ka kaula.”
10 Tapi ku Isa diwaler, “Nyingkah
maneh, Iblis! Sabab kieu ceuk Kitab:
Kudu nyembah teh ka Pangeran, Allah
nu disembah ku maneh, ngan Mantenna
nu wajib dibakti.”

11 Ti dinya si Iblis undur. Tuluy burudul
paramalaikat sumping seja ngalalayanan
ka Isa.
12 Aya beja, yen Yahya dilebetkeun ka
panjara. Sanggeus mendak beja kitu,
Isa angkat seja nyilib ka Galilea.
13 Saterusna, linggihna teh lain di
Nasaret, tapi di Kapernaum, nya eta hiji
kota deukeut basisir Galilea di daerah
tanah Sebulun jeung Naptali;
14 hal ieu teh, supaya kalaksanakeun
dawuhan anu dilisankeun ku Nabi Yesaya
anu kieu ungelna:
15 "Tanah Sebulun, tanah Naptali,
liliwatan anu ka laut; tempat anu ayana
di peuntaseun walungan Ciyordan,
Galilea; wilayahna jelema-jelema anu
can kenal ka Allah!
16 Bangsa-bangsa, anu hirupna di alam
poek geus narenjo Cahya gumebyar! Nu
caricing di tempat poek anu kahieuman
ku maot teh baris kasorot ku eta Cahya!"
17 Isa terus ngawitan nyebarkeun
wawarana-Na, "Geura areling, tobat tina
dosa! Karajaan Sawarga teh geus meh
ngadeg!"
18 Waktu Isa keur angkat mapay talaga
Galilea, ningali tukang ngala lauk duaan,

adi lanceuk; maranehna teh, keur
ngaheurap di sisi basisir talaga. Nu
saurang ngaranna Simon (anu katelah
Petrus), saurang deui Andreas.
19 Ku Isa digentraan, “Geura ngiring
ka Kami! Engke, maraneh ku Kami rek
diajar ngala jelema!”
20 Eta nu disaur teh teu talangke,
tuluy bae marilu: Heurapna mah cul
ditinggalkeun.
21 Sanggeus ngantunkeun eta tempat,
Isa ningali deui dua jelema; eta nu
duaan teh adi lanceuk keneh, — anak
bapa Sebedeus — ngaranna Yakobus
jeung Yahya; maranehna keur dangdan
heurap jeung bapana, dina parahu;
lajeng ku Isa disaur:
22 Ieu oge teu talangke, tuluy marilu
cul bae bapana mah ditinggalkeun dina
parahu.
23 Saterusna, Isa ngider ka sakuliah
tanah Galilea, nyumpingan tempat-
tempat pangibadahan, hutbah,
ngawulangkeun Injil Karajaan Allah,
nyageur-nyageurkeun anu garering
jeung rupa-rupa kasakit.
24 Beja ngeunaan hal Anjeunna
teh, sumebar ka sakuliah nagara

Siria. Murubul bae anu dararatang
ka Anjeunna, marawa anu garering,
nu nandangan rupa-rupa kasakit, nu
nandangan musibat, nu kasurupan,
nu sakalor, jeung nu lumpuh. Kabeh
dicageur-cageurkeun ku Anjeunna.
25 Antukna, Anjeunna jadi diiring-iring
ku balarea. Aya nu ti Galilea, ti Dekapolis,
ti Yerusalem, ti Yudea, malah aya nu ti
daerah-daerah peuntaseun walungan
Ciyordan.
5 1 Ningali anu ngariring sakitu reana,
Isa nanjak ka pasir, gek linggih,
diriung ku murid-murid.
2 Lajeng Isa ngawulang, saur-Na:
3 "Bagja jelema-jelema anu salawasna
ngaharep kana pitulung sarta pituduh
Allah; sabab Karajaan Sawarga
bagianana.
4 Bagja jelema-jelema anu ngarasa
sedih prihatin; sabab maranehna, ku
Allah tangtu dililipur.
5 Bagja jelema-jelema nu lemah
lembut; karana maranehna, di bumi
tangtu nampa naon nu geus dijangjikeun
ku Allah.
6 Bagja jelema-jelema nu nyoso kana
hal bebeneran, karana maranehna,

tangtu ginanjar ka sugemaan ti
Pangeran.
7 Bagja jelema-jelema anu boga watek
karunyaan, karana maranehna, tangtu
ginanjar rahmat Pangeran.
8 Bagja jelema-jelema anu beresih
hatena, karana maranehna, bakal
wawuh ka Pangeran.
9 Bagja jelema-jelema nu daek nyapih
ngarapihkeun batur, sabab maranehna,
ku Allah tangtu diangken putra.
10 Bagja jelema-jelema anu ditindes
lantaran ngabela kaadilan, sabab
Karajaan sawarga bagianana.
11 Bagja sakur nu dicela, dikaniaya,
dipitenah, disebut jelema jahat lantaran
anut ka Kami.
12 Mun maraneh pareng dikitu-kitu, sing
bungah sarta sing ngarasa gumbira;
sabab gede ganjaranana di sawarga.
Nabi-nabi oge, anu gumelarna samemeh
maraneh, sarua dikaniaya.”
13 “Maraneh teh lir uyahna dunya:
Lamun uyah ilang rasa asinna, taya pisan
bahan nu bisa mulangkeun deui rasana;
tungtungna, teu aya deui gunana iwal ti
dipiceun jeung tincakaneun jelema.

14 Maraneh teh lir caangna dunya:
Kota nu aya di luhur gunung moal bisa
disumputkeun;
15 malah mah, moal aya anu nyeungeut
lampu terus dituruban ku gantang;
tangtu diteundeun dina parantina,
supaya nyaangan nu di arimah.
16 Nya kitu lakuning hirup maraneh
oge, sing matak nyaangan batur jeung
jadi conto anu hade, supaya batur oge
ngagungkeun ka Rama maraneh di
sawarga.”
17 “Ulah boga panyangka Kami rek
ngarobah atawa miceun Toret Musa
jeung pangajaran nabi-nabi. Lain,
lain rek kitu, sabalikna, ku Kami rek
dilaksanakeun.
18 Sing inget: Sapanjang aya keneh
langit jeung bumi, moal aya babagian-
babagian Toret anu leungit sanajan
sacecek, samemeh sagala tujuanana
kabeh kalaksanakeun.
19 Jadi, sing saha bae anu nyoret
sabagian tina Toret, najan ngan saeutik
pisan bari ngajarkeun majar teh
memang geus kitu ti dituna; engke, di
Karajaan Sawargana, bakal kaasup anu
pangrendahna. Sabalikna, sing saha anu

tigin kana eusina Hukum Toret, — bari
nerangkeun ka nu sejen yen kitu kuduna
— di Karajaan Sawargana bakal mulya.
20 Kitu nu matak Kami ngabejaan: Mun
harayang asup ka Karajaan Sawarga,
kudu boga patokan hirup anu leuwih
punjul batan patokan hirupna ahli-ahli
Kitab jeung urang Parisi.
21 Karuhun urang geus dibere timbalan,
sakumaha anu geus kadarenge ku
maraneh, ‘Maneh ulah maehan. Anu
maehan kudu dihukum.’
22 Ku Kami dieceskeun: Ulah nepi ka
dekna maehan; ukur ambek ka batur
ge, geus pantes meunang hukuman.
Nu nyebut si kapir ka batur, kudu
dihadepkeun ka Pangadilan Agama. Nu
nyebut si gejul ka batur, geus pantes
keur hakaneun seuneu naraka.
23 Ku sabab eta, di mana rek
ngahaturkeun pangbakti ka Pangeran,
heug inget yen eukeur satruan jeung
batur maneh;
24 tunda heula pangbakti teh deukeut
mezbah, geuwat menta hampura heula,
kakara meunang neruskeun niat.
25 Lamun aya anu merkarakeun
ka maneh, satungtung aya keneh

kasempetan mah, — samemeh dibawa
ka pangadilan — ulah weleh ajakan
rapih. Ulah nepi maneh diserenkeun ka
hakim, pikeun dipasrahkeun ka nu wajib
supaya maneh dibui.
26 Lamun geus nepi ka kitu mah, taya
jalan pikeun bebas satungtung hutang
maneh acan lunas mah.
27 Maraneh geus ngadarenge timbalan,
‘Ulah jinah.’
28 Ayeuna, ku Kami rek dieceskeun:
Sing saha anu nelek-nelek awewe bari
aya sir napsu birahi, geus kaasup jinah
dina hatena.
29 Ku sabab eta, mun panon katuhu
ngajak teu bageur, cokel bae, piceun!
Leuwih hade cacad; ti batan awak mulus,
tapi tigebrus ka naraka mah.
30 Lamun leungeun katuhu ngajak
sasar, teukteuk bae, balangkeun! Leuwih
hade cacad; ti batan awak mulus, tapi
asup ka naraka.
31 Oge aya timbalan, ‘Anu nyerahkeun
pamajikan, kudu mere surat talak.’
32 Ayeuna, ku Kami dieceskeun: Anu
nyerahkeun pamajikan, kajaba tina
sabab ngabogaan watek nyelewer;
peta kitu teh, sasat ngajurung jinah

ka pamajikan. Upama popotonganana
kawin deui, lalaki anu ngawinna oge,
kaasup jinah keneh bae.
33 Aya deui timbalan-timbalan ka
karuhun maraneh, eusina, ‘Ulah ingkar
tina sumpah. Sing satia nyekel sumpah
di payuneun Pangeran.’
34 Ayeuna, ku Kami rek dieceskeun:
Peupeujeuh, ulah sok sumpah. Ulah
sumpah demi sawarga; sabab sawarga
teh singgasana Allah.
35 Ulah sumpah demi bumi; sabab
bumi teh dadampar singgasana-Na.
Ulah sumpah demi Yerusalem; sabab
Yerusalem teh panggeugeuhan Raja
Agung.
36 Jeung ulah sumpah nandonkeun
sirah; sabab maraneh hamo bisa
ngabodaskeun atawa ngahideungkeun
buuk salambar-lambar acan.
37 Kuduna teh: lamun enya sebut enya,
lamun henteu sebut henteu. Leuwih ti
kitu mah, eta teh, karepna si Jahat.
38 Oge aya timbalan, ‘Mata bayar mata,
huntu taur huntu.’
39 Ayeuna, ku Kami rek dieceskeun:
Ulah sok males kanyeri. Lamun pipi

beulah kenca ditampiling, asongkeun
deui nu beulah katuhu.
40 Mun aya nu merkarakeun, ku hayang-
hayangna ngarebut baju maneh, bikeun
bae sakalian jeung rangkepanana.
41 Lamun aya nu maksa menta dianteur
jauhna sakilometer, anteurkeun dua
kilometer.
42 Mun pareng dipentaan, kudu
daek mere. Kitu deui lamun pareng
diinjeuman, poma ulah nolak.
43 Aya deui timbalan, ‘Kudu silih
pikanyaah papada batur, musuh kudu
dipisatru.’
44 Ayeuna, ku Kami rek dieceskeun:
Musuh ge wajib dikarunyaan. Anu dengki
ka urang anggur doakeun sangkan
salamet,
45 malar urang teh diangken putra ku
Rama di sawarga. Sabab Mantenna mah
ka nu goreng ka nu hade, ka nu bener
ka nu teu bener, sami bae maparin hujan
maparin panas.
46 Naha make ngarepkeun ganjaran
Pangeran, ari ngan semet nyaah ka nu
mikanyaah deui mah? Kitu peta mah
bangsa tukang cuke oge barisaeun.

47 Semet daek someah darehdeh ka
batur sorangan bae mah atuh naon
hesena, naon leuwihna ti nu sejen? Nu
nyarembah ka berhala oge, kitu-kitu bae
mah, geus biasa.
48 Kudu leuwih ti kitu maraneh mah,
kudu sampurna sabab Rama maraneh
nu di sawarga oge sampurna."
6 1 "Poma, maraneh ulah
ngalampahkeun amal ibadah
teh ngan ngarah katangar ku batur
bae. Sabab lamun kitu mah, maraneh
moal meunang ganjaran ti Rama nu di
sawarga.
2 Saupama maraneh rek mere sidekah,
ulah sok make diuar-uar ngarah
katangar, jiga jelema-jelema nu
munapek tea; da maranehna sok karitu
di tempat-tempat pangibadahan atawa
di jalan-jalan teh: Ngarah kapuji ku
batur. Ceuk Kami mah, nu kitu teh, geus
narima ganjaranana.
3 Jadi, upama mere sidekah teh poma
ulah aya anu nganyahoankeun, indung
suku oge ulah dibejaan.
4 Sabisa-bisa sing rikip, ulah aya nu
nganyahoankeun; karana Rama anu di
Sawarga mah langkung uninga kana

pagawean maraneh, sanajan ririkipan
oge. Nu kitu, tangtu meunang ganjaran.”
5 “Jeung ari sembahyang teh, ulah sok
jiga jelema munapek. Ari nu karitu mah,
sembahyangna teh ngarah katangar, boh
di tempat-tempat pangibadahan, boh
dina pengkolan-pengkolan jalan gede.
Tah nu karitu teh, geus pada narima
ganjaranana.
6 Maraneh mah, ari sembahyang teh
kudu di kamar: Pantona dipeundeutan
sing rekep, tujukeun paneda ka Rama
nu di Sawarga. Rama nu Maha uninga
kana kalakuan maraneh anu rikip, pasti
ngaganjarna.
7 Sembahyangna henteu kudu loba
catur, kawas nu maruja ka brahala.
Maranehna boga sangkaan yen sakur
nu panjang doana bakal dikabul ku
Pangeran.
8 Omat, maraneh mah ulah kitu; Allah,
Rama urang mah, langkung uninga
kana pangabutuh maraneh samemeh
diunjukkeun oge.
9 Ku sabab eta, sembahyang teh kudu
kieu: Nun Ama, nu linggih di sawarga;
Jenengan Ama mugi disucikeun.

10 Karajaan Ama mugi rawuh, Pangersa
Ama mugi laksana di dunya, sapertos di
sawarga.
11 Mugi abdi dinten ieu dipasihan rejeki
anu picekapeun.
12 Sareng mugi ngahapunten
kalelepatan abdi, rehing abdi oge
parantos ngahapunten ka nu gaduh
kalelepatan ka abdi.
13 Mugi abdi ulah tinemu sareng cocobi,
sawangsulna, mugi disalametkeun ti nu
jahat. (Wirehing nya Ama anu kagungan
Karajaan, sareng kakawasaan sarawuh
Kamulyaan salalanggengna. Amin.)
14 Upama maraneh ngahampura
kasalahan batur, Rama maraneh di
Sawarga tangtu ngahapunten dosa-dosa
maraneh.
15 Sabalikna, lamun maraneh henteu
ngahampura kana kasalahan batur,
maraneh oge moal dihampura ku Rama
maraneh.”
16 “Maraneh ge, ari keur puasa,
paroman teh ulah mesum kawas jelema
nu munapek nu nembongkeun semu
ngarah katangar yen keur puasa. Ceuk
Kami, saenyana, nu puasa sarupa kitu
mah mo aya ganjaranana.

17 Tapi maraneh mah, lamun puasa
teh anggur sing laluis jeung kudu
sibeungeut;
18 supaya ulah kaciri ku batur, yen
maraneh keur puasa; tapi ngan ku Rama
bae, kauningana teh. Rama maraneh,
anu waspaos ka nu baruni, tinangtu
baris ngaganjar.”
19 “Maraneh ulah numpuk-numpuk
kakayaan dunyawiah sabab sok dihakan
ngenget jeung ruksak ku taihiang atawa
dibongkar, dipaling bangsat.
20 Kudu ngumpulkeun teh, kakayaan
pibekeleun maraneh di sawarga; nu
moal aya ngenget, moal taihiangan,
jeung moal aya nu ngabongkar.
21 Sabab di mana ayana kakayaan
maneh, nya di dinya nyantelna hate
maneh.
22 Panon teh damarna diri. Lamun
panon bengras, awak sakujur ge milu
caang.
23 Tapi lamun panon maneh ruksak,
sakujur awak oge kabawa poek. Jadi,
lamun caang nu aya di jero diri maraneh
leungit; nu geus poek teh, atuh beuki
poek bae.

24 Moal aya nu bisa ngawula ka
dua dunungan. Tangtuna oge nu hiji
dipikageuleuh, nu hiji deui dipikadeudeuh
atawa satia ka nu sahiji, tambelar ka nu
sejenna. Maraneh moal bisa ngawula ka
Pangeran ongkoh ka Mamon (kakayaan)
ongkoh.”
25 “Kitu nu matak Kami ngingetan: Ulah
rek salempang ku hirup, boh ku sandang,
boh ku pangan. Kapan hirup teh leuwih
utama batan dahareun sarta badan oge
leuwih penting batan papakean.
26 Tengetkeun geura manuk di awang-
awang: Tara teuing tebar, tara teuing
dibuat, jeung tara teuing boga simpenan
pare di leuit, geuning ku Rama di
Sawarga teu weleh dicukupan. Atuh
komo maraneh mah, anu leuwih ti batan
manuk.
27 Cik, naha aya di antara maraneh
nu bisa numbu umur, sanajan ngan
sajeungkal ku lantaran ngarasa
salempang?
28 Jeung naha make salempang ku
pakeeun? Tengetan kembang bakung di
tegalan: Tara teuing baranggawe, tara
teuing narinun.

29 Terus terang bae, sanajan
Raja Sulaeman anu kawentar
kabeungharanana tea, ari kaendahan
panganggona mah, moal ngabanding
kana kaalusanana eta kembang.
30 Jukut anu poe ieu ngemploh, isukna
dibabad, tuluy diduruk; geuning, ku
Pangeran didangdanan sakitu alusna;
komo maraneh, piraku teuing ku
Mantenna henteu disandangan! Naha
maraneh teh nepi ka kurang percaya?
31 Ku sabab eta, maraneh ulah
salempang sarta humandeuar, ‘Ti mana
meunang dahareun, ti mana meunang
inumeun, kumaha make?’
32 Anu karitu mah, lumrahna teh,
disiar ku nu henteu palercaya ka Allah.
Maraneh mah ulah sabab Rama nu di
Sawarga langkung tingali kana sagala
pangabutuh maraneh.
33 Pentingkeun heula anu tumali jeung
Karajaan Allah sarta kaadilanana nu
sampurna; sabab sakabeh pangabutuh
maraneh, ku Mantenna pasti dicukupan.
34 Ku sabab eta, henteu kudu salempang
ku poe isuk: Poe isuk mah ngabogaan
pangabutuhna sorangan! Kasusah
sapopoe oge geus cukup!”

7 1 “Ulah sok ngahukuman batur,
supaya maraneh ge henteu
dihukuman.
2 Sabab panghukuman maraneh teh
bakal malik ka diri maraneh sorangan,
sakumaha anu geus dipake ngahukuman
ku maraneh tea. Naon nu ku maraneh
dipake ngukur ka diri batur bakal
digunakeun deui ka diri maraneh.
3 Naha maraneh nelek-nelek tatal dina
panon batur maneh, ari balok dina panon
sorangan henteu karasa?
4 Naha pantes maraneh ngomong ka
batur maraneh, ‘Cing eta tatal dina
panon teh urang laan;’ padahal, dina
panon sorangan aya balokan.
5 Eh jelema anu munapek, piceun heula
balok tina panon sorangan, supaya teges
nya nenjo kana tatal nu rek dilaan tina
panon batur tea.
6 Barang nu suci sarta munel ulah
dibikeun ka anjing; jeung deui, ka
bagong teh, ulah dialungan mutiara. Bisi
barangna diluluh, tuluy satona malik
ngareweg ka maraneh.”
7 “Heug penta, tangtu dibere; heug
nyiar, tangtu manggih; heug ketrok,
tangtu panto dibuka.

8 Sabab sing saha anu menta baris
dibere; anu nyiar baris manggih; anu
keketrok baris dipangmukakeun panto.
9 Saha pijalmaeunana lamun anak
menta dahar, wet dibere batu?
10 Atawa mun anakna menta lauk,
piraku dibere oray?
11 Jadi, lamun maraneh anu sakitu
jahatna oge bisa nganyahokeun naon nu
pantes dibikeun tur baris mangpa'at keur
nu jadi anak; komo deui, Rama nu di
Sawarga mah: Nya langkung-langkung
bakalna maparin teh, asal nyuhunkeun
bae ka Mantenna.”
12 “Ku sabab eta, upama ngaharep
malar batur nedunan kahayang
maraneh, maraneh oge kudu daek
nedunan kahayang batur; ceuk Toret
jeung piwulang nabi-nabi oge kitu.
13 Heug arasup teh ka lawang nu leutik;
sabab loba jelema nu geus marilih asup
ka lawang anu rubak tur jalanna gede,
eta mah brasna kana picilakaeun.
14 Sabab sanajan leutik lawangna sarta
heurin jalanna, tapi ahirna matak bagja
jamuga; ngan nya kitu, nu milih jalan
ieu mah ngan saeutik.”

15 “Sing iatna ka nabi-nabi palsu, anu
dina sare'atna nyemu-nyemu domba,
padahal badis ajag nu rek nekuk.
16 Bisa kaboker soteh tina buah-buah
pagaweanana. Moal bisa ngala buah
anggur tina tangkal cucuk, atawa buah
kondang tina tangkal wareng.
17 Mun tangkalna hade, buahna oge
hade, tangkal goreng buahna oge moal
baleg.
18 Tangkal nu hade buahna moal
goreng, atuh tangkal nu goreng buahna
hamo alus.
19 Satiap tangkal anu henteu bener
bubuahna, tangtu dituar keur parab
seuneu.
20 Jadi, nyirikeun nabi-nabi palsu teh,
nya tina buah-buah laku lampahna.
21 Lain nu nyebut ka Kami: ‘Jungjunan,
Jungjunan!’ Nu bisa asup ka sawarga
teh, tapi nu ngalampahkeun pangersa
Ama nu di sawarga.
22 Engke, dina poe panungtungan, bakal
loba pisan anu unjukan kieu ka Kami,
‘Jungjunan, Jungjunan! Kapan abdi teh
parantos ngawuruk kalayan asmaning
Jungjunan, parantos nundung roh-roh
setan kalayan asmaning Jungjunan, oge

ngayakeun rupi-rupi mujijat kalayan
nyambat asmaning Jungjunan!’
23 Tapi terus terang bae ku Kami rek
diwalon kieu, ‘Kami sama sakali henteu
wawuh ka maneh; los nyingkir, heh
durjana!’”
24 “Ayeuna, saha nu ngaregepkeun
omongan Kami bieu tur jeung
ngamalkeunana, ku Kami diupamakeun
hiji jalma nu bijaksana, anu nyieun imah
dina cadas.
25 Ana breg katinggang hujan,
kateumbrag banjir, jeung diamuk angin
puyuh, imahna teh tetep tagen sabab
ngalemahna dina cadas.
26 Ari anu ngadengekeun omongan Kami
bari henteu jeung ngalampahkeunana
mah, ibarat jelema nu bodo katotoloyoh,
anu ngadegkeun imahna dina keusik.
27 Ana katarajang hujan, kacaahan,
katebak angin gede, imahna teh pasti
runtuh, ruksak paburantak.”
28 Saparantos Isa liren cacariosna,
jalma-jalma anu sakitu ngagimbungna
teh mani harookeun ku piwulang-Na.
29 Sabab Isa ngawulangna disarengan
ku kakawasaan, beda ti ahli-ahli Kitab
nu biasa ngawuruk maranehna.

8 [1] Salungsur-Na ti gunung, loba pisan
jelema anu ngiring ka Isa.
[2] Jol aya jelema anu boga kasakit lepra
nyampeurkeun, brek sujud, nyembah
di payuneuna-Na, terus mihatur,
"Nun Jungjunan, manawi Jungjunan
luntur galih, tinangtos Jungjunan tiasa
nyageurkeun simabdi."
[3] Isa lajeng nyodorkeun panangan. Nu
gering teh dicabak sarta ngadawuh,
"Hade, sing cageur maneh!" Dadak
sakala, eta kasakit leprana teh leungit
tanpa lebih.
[4] Lajeng Isa ngadawuh ka manehna,
"Omat, ulah bebeja ka saha-saha.
Ayeuna, buru-buru bae ngadeuheus ka
imam. Tembongkeun awak maneh sarta
kudu nyanggakeun kurban sakumaha
dawuhan Musa pikeun jadi bukti ka
maranehna."
[5] Sasumpingna Isa ka kota Kapernaum,
Anjeunna dipapag ku hiji perwira anu
nyuhunkeun tulung ka Anjeunna;
[6] pokna, "Nun Juragan, abdi teh
gaduh gandek, keur ngalempreh bae
di rorompok, gaduh kasawat lumpuh.
Teu tiasa walakaya sareng kalintang
sangsarana."

7 Dawuh Isa, “Hade, urang cageurkeun,
engke Kami ka ditu.”
8 Tapi perwira teh ngawalon, “Juragan,
henteu layak rorompok abdi ka linggihan
ku Juragan mah. Dawuhkeun bae,
sakecap oge cekap, tangtos gandek abdi
teh cageur deui.
9 Jalaran abdi oge aya di bawah
parentah, nanging gaduh oge bawahan
perjurit. Upami abdi marentah indit ka
perjurit, tangtos manehna indit; ka nu
saurang diparentah datang, tangtos
datang; atanapi ka gandek nitah digawe,
tangtos dilampahkeun.”
10 Ngadangu walonanana kitu, Isa
ngaraos heran, tuluy ngadawuh ka anu
ngariring, “Iman anu sakitu pengkuhna,
ceuk Kami mah, moal manggih di bangsa
Israil oge.
11 Ceuk Kami, ka aranjeun: Loba nu
bakal daratang ti wetan jeung ti kulon
milu ngariung balakecrakan jeung
Ibrahim, Isak, jeung Yakub di Karajaan
Sawarga;
12 tapi eta anak-anak Karajaan teh,
baris dijongklok- jongklokkeun ka
tempat anu pangpoek-poekna, sina bati
sasambat jeung katalangsara.”

13 Geus kitu, Isa ngadawuh ka perwira
tea, “Geura mulang, anu diharep
ku anjeun kalawan yakin teh sing
tinekanan.” Harita keneh pisan bujangna
nu gering teh cageur.
14 Sasumpingna ka imah Petrus,
katingali ibu mertua Petrus keur
ngalempreh bae sabab keur muriang
tea.
15 Ku Anjeunna dicepeng leungeunna.
Harita keneh leungit panyakitna, terus
hudang sarta ngalalayanan ka Isa.
16 Magribna, loba pisan jelema-jelema
anu karaksuk ku setan dideuheuskeun
ka Isa. Ngan ku sakecap setan-setanna
ku Isa diusir; anu garering oge kitu
keneh, dicageurkeun ku sakecap bae.
17 Ku sabab eta, dawuhan anu
ditepikeun ku Nabi Yesaya teh
tinekanan; eta dawuhan anu kieu
ungelna, ‘Nya Anjeunna nu baris
nalangan dina sagala kahengkeran urang
sarta nanggel kasakit urang.’
18 Waktu ku Isa katingali, yen jelema
anu ngariring Anjeunna sakitu lobana,
Anjeunna mundut dipeuntaskeun.
19 Geus kitu, datang saurang ahli
Toret mihatur kieu, “Guru, ka mana

bae Anjeun angkat, simkuring sumeja ngiring.”
20 Dawuh Isa ka manehna, “Rubah baroga guha, manuk baroga sayang, tapi Putra Manusa mah, teu boga tempat pikeun ngagolerkeun sirah-sirah acan.”
21 Pok salah saurang murid-Na unjukan, “Jungjunan, abdi permios wangsul heula bade nguburkeun pun bapa.”
22 Tapi ku Isa diwaler, “Tuturkeun bae Kami, keun bae nu paraeh mah sina nguburkeun nu paraeh.”
23 Ti dinya Isa nitihan parahu disarengan ku murid-murid.
24 Dumadakan, eta talaga teh ditarajang angin ribut. Parahu dibuntang-banting ku ombak, tapi Isa raos-raos bae kulem.
25 Tuluy ku murid-murid digugahkeun; maranehna tingjarerit, “Jungjunan, tulung! Tiwas urang!”
26 Saur Anjeunna, “Eh nu kurang percaya, naha make sarieun?” Lajeng Isa ngadeg, angin jeung talaga diseuseul; rep, talaga teh, ayem deui.
27 Murid-murid harookeun, pokna, “Saenyana ieu Guru urang teh saha? Nepi ka angin jeung talaga oge dicangking ku kakawasaana-Na!”

28 Barang parahu nepi ka peuntas, ka
daerah urang Gadara, Isa dipapag ku
dua jelema anu karaksuk setan anu jolna
ti astana. Ieu dua jelema teh garalak
pisan, nepi ka teu aya nu wani liwat ka
dinya.
29 Maranehna tingcorowok, pokna,
"Naon patalina Anjeun jeung simkuring
teh, he Putra Allah? Naha ka dieu teh
Anjeun rek nyiksa ka kuring samemeh
cunduk kana waktuna?"
30 Teu jauh ti dinya, aya babi kacida
lobana keur nareangan hakaneun.
31 Setan-setan nu nyurup ka eta dua
jelema tea menta kieu ka Anjeunna,
"Ari Anjeun rek ngusir kuring mah,
atuh idinan kuring rek nyurup ka itu
babi-babi."
32 Timbalan Isa ka maranehna, "Heug!"
Tuluy setan-setan teh kalaluar ti eta
dua jelema, seug nyurup ka babi-babi.
Geus kitu, babi-babi teh kalabur, tuluy
tinggarebrus ka talaga; kabeh paeh
tilelep.
33 Ari nu ngajaragana biur kabur ka
kota. Datang-datang terus nyaritakeun
papanggihanana; kitu oge hal kaayaan
jelema nu diraksuk setan tea.

34 Nu ti kota teh, atuh budal
ngadatangan Isa; sanggeus amprok,
maranehna ngadesek ka Isa, supaya
ngantunkeun daerah maranehna.
9 1 Ti dinya, Isa nitihan parahu lajeng
meuntas. Anjeunna dugi ka kota
asal-Na.
2 Geus kitu, aya nu lumpuh dibawa
ka Anjeunna, ngagoler bae dina bale-
balena. Sanggeus ku Isa kauninga iman
kapercayaan maranehna, Anjeunna
ngadawuh ka nu lumpuh tea, "Sing
percaya, anaking. Dosa hidep geus
dihampura."
3 Aya sababaraha urang ahli Toret
nu ngaromong dina hatena, "Eta teh
mapadani ka Pangeran!"
4 Tapi palikiranana ku Isa kaaos.
Anjeunna ngadawuh, "Naha pikiran
aranjeun jarahat kitu?
5 Cik, babari mana, nyebut 'Dosa maneh
geus dihampura' atawa marentahkeun
'Geura nangtung seug leumpang!'
6 Tapi supaya kauninga ku aranjeun,
yen Putra Manusa teh di ieu dunya
kawasa ngahampura dosa." Lajeng ka
nu lumpuh tea, Isa ngadawuh, "Pek

nangtung, panggul bale-balena, jig
geura balik!”
7 Korejat, nu lumpuh teh, hudang, terus
balik.
8 Jelema-jelema nu harita nyaraksian,
galimir hatena, tapi tuluy maruji sukur
sarta ngamulyakeun Jenengan Allah
nu kersa masihan kawasa anu sakitu
ahengna ka manusa.
9 Ti dinya, Isa angkat deui. Anjeunna
ningali aya jelema, Mateus ngaranna,
keur diuk di kantor cuke; ku Anjeunna
digentraan, “Hiap ka dieu, tuturkeun
Kami!” Jung Mateus nangtung, tuluy
ngiring ka Anjeunna.
10 Satuluyna, waktu Isa nuju tuang di
imah Mateus, loba tukang cuke daratang
bareng jeung jelema-jelema doraka
sejenna. Terus marilu dahar ngariung
jeung Isa samurid-murid.
11 Katenjoeun ku urang Parisi, terus
maranehna ngaromong kieu ka murid-
murid Isa, “Naha guru maraneh daek
bae tuang jeung tukang-tukang cuke
sarta jeung jelema-jelema daroraka?”
12 Barang kadangu ku Isa, Anjeunna
ngadawuh, “Anu butuh ku doktor teh lain
nu sehat, tapi jelema nu garering.

13 Ku margi eta, mangga ulik
pihartieunana ieu dawuhan anu kieu
ungelna, ‘Anu diperedih ku Kami, nya
eta welas asih, lain kurban; sabab
Kami datang teh lain rek neangan
jelema-jelema nu ibadah, tapi anu
daroraka.’”
14 Sanggeus kitu, murid-murid Yahya
ngadeuheus ka Isa piunjukna, “Abdi-abdi
sareng urang Parisi paruasa, naon
margina murid-murid Anjeun mah tara?”
15 Diwaler ku Isa, “Ari sobat-sobat ki
panganten naha bisa ngarasa prihatin
sapanjang ki panganten bareng keneh
jeung maranehna? Tapi bakal datang
waktuna, ki panganten teh dicokot
ti maranehna. Tah, dina waktu eta,
maranehna bakal paruasana teh.
16 Jeung deui, moal aya nu nambal baju
butut ku lawon weuteuh; sabab ana
murengked matak soeh kana bajuna;
malah mah, eta soehna teh, matak
ngagedean.
17 Kitu keneh jeung cianggur nu anyar
keneh, moal disimpen dina kantong kulit
nu geus heubeul; sabab kulitna pasti
bedah: Cianggurna mancawura mubah
teu kaarah, kitu keneh wadahna. Pikeun

anggur anyar mah, wadahna oge kudu
anyar: Kakara bisa awet duanana, boh
eusina, boh wadahna.”
18 Waktu Isa cacarios keneh, aya hiji
kapala tempat pangibadahan urang
Yahudi (Synagoge) ngadeuheus ka
Anjeunna; tuluy nyembah di payuneuna-
Na. Pok unjukan, “Pun anak nu awewe
nembe pisan maot. Mugi kersa sumping.
Mugi kersa numpangkeun panangan ka
manehna, tangtos pun anak teh hirup
deui.”
19 Isa ngadeg, tuluy angkat, diiring
ku murid-murid-Na bareng jeung eta
jelema.
20 Sajeroning kitu, aya hiji awewe, geus
dua welas taun katerap kasakit ngagetih.
Manehna seselendep ka pungkureun Isa
sarta nyabak tungtung jubah Anjeunna.
21 Sabab cek pikirna, “Ku nyabak
tungtung jubah-Na oge, pasti aing teh
cageur.”
22 Tapi Isa ningali ka pengker bari
ngadawuh, “Ulah pegat harepan
anaking. Hidep geus disalametkeun
ku kayakinan hidep.” Ti semet harita
kasehatanana pulih deui.

23 Sasumpingna Isa ka imah kapala
tempat pangibadahan tea, katingal
tukang nariup suling jeung jelema-
jelema di dinya keur tagiwur.
24 Anjeunna ngadawuh, “Cing,
kalaluar heula, budak teh lain maot,
keur sare!” Sakur nu aya di dinya
nyaleungseurikeun.
25 Sanggeus jelema-jelema kalaluar
kabeh, Anjeunna teras lebet. Tuluy eta
leungeun budak teh dicepeng; sanggeus
kitu, kulisik, eta budak teh cengkat.
26 Kajadian eta gancang pisan
sumebarna ka sakuliah daerah.
27 Waktu neraskeun angkat-Na ti dinya,
aya nu lolong duaan naluturkeun bari
sasambat, pokna, “Mugi aya sih piwelas
ka simabdi, nun Putra Daud!”
28 Sanggeus Isa lebet ka hiji imah,
eta nu lalolong teh ngadareuheusan.
Ku Anjeunna didawuhan, “Naha
maraneh teh percaya yen Kami bisa?”
Wangsulanana, “Sumuhun percanten!”
29 Ti dinya, nu lolong teh, panonna ku
Anjeunna dicabak, dawuhana-Na, “Heug,
kayakinan iman maraneh sing diijabah.”
30 Dadak sakala, duanana bareunta
deui. Terus ku Isa diomat-omatan kieu,

“Kade ulah aya anu nyahoeun saurang oge!”
31 Tapi maranehna, anggur ngider ka
sakuliah daerah eta, ngamashurkeun
Anjeunna.
32 Sanggeus anu lalolong tea arindit;
jol, ka Isa, nu mawa jelema pireu nu
karanjingan setan.
33 Sanggeus setanna ditundung, nu
pireu teh bisa ngomong. Jelema-jelema
anu nyaraksian kacida hareraneunana,
aromongna, “Nu ajaib kieu mah, di Israil,
acan manggih.”
34 Tapi ceuk urang Parisi mah, kieu,
“Manehna bisa ngusir setan teh, bane
bae make kakawasaan gegedug setan!”
35 Isa damel-Na ngider nyumpingan
kota jeung desa-desa bari ngawulang
di tempat-tempat pangibadahan jeung
ngawawarkeun Injil Karajaan Sawarga;
lian ti eta, Anjeunna oge nyageurkeun
rupa-rupa panyakit jeung kasakit-kasakit
sejenna.
36 Manah-Na, kalintang mikadeudeuhna
ningali jelema-jelema anu sakitu lobana;
bangun anu lalungse tur kalantar, jeg
domba tanpa pangangon.

37 Lajeng ngadawuh ka murid-murid,
"Pibuateunana mah lega, ari nu
mibuatanana ngan saeutik.
38 Ku sabab eta, kudu nyuhunkeun
ka nu Kagunganana, supaya Anjeunna
ngintun pagawe-pagawe pikeun dibuat."
10 1 Murid nu dua welas teh
disaur ku Isa, tuluy dipaparin
pangawasa pikeun nundung roh-roh
jahat, nyageurkeun panyakit-panyakit,
jeung rupa-rupa kalemahan badan.
2 Ieu ngaran-ngaranna rasul-rasul anu
dua welas teh: Nu mimiti Simon, anu
sok katelah Petrus tea, jeung dulurna
Andreas; tuluy Yakobus bin Sebedeus
jeung Yahya dulurna;
3 tuluy Pilipus jeung Bartolomeus;
Tomas jeung Mateus, petugas pajeg tea;
Yakobus bin Alpius jeung Tadeus;
4 Simon urang Selot jeung Yudas
Iskariot; Yudas teh anu hianat ka Isa
tea.
5 Rasul nu dua welas teh ku Isa diutus
sarta didawuhan kieu, "Poma, maraneh
ulah nepi ka mengpar kana jalan bangsa
deungeun atawa asup ka kota urang
Samaria;

6 tapi nu kudu dijugjug teh, nya eta
domba-domba Israil nu geus kabur
ninggalkeun umat-Na.
7 Geura arindit, tuluy embarkeun
yen Karajaan Sawarga teh geus tereh
ngadeg;
8 hirupkeun deui nu paraeh; cageurkeun
nu lepra; tundung roh-roh setan. Ieu
hal, katampana ku maraneh teh, henteu
kudu mayar; ku sabab eta, mikeunna
oge ulah menta dibayar.
9 Poma, ulah mawa barang emas-
emasan, perak, atawa tambaga dina
beubeur maraneh;
10 ulah mawa bekel keur di perjalanan,
entong mawa baju dua rangkep,
tarumpah, atawa iteuk; sabab ari anu
barang gawe mah, sakuduna narima
buruhan.
11 Lamun maraneh asup ka hiji kota
atawa ka hiji desa, teangan saha di
dinya anu pantes; di dinya maneh kudu
nganjrek teh, tepi ka waktuna maneh
kudu indit deui ti dinya.
12 Lamun maraneh rek asup ka imahna,
kudu uluksalam heula ka nu boga imah.
13 Lamun manehna suka narima ka
maneh, salam maneh teh ditarima;

lamun henteu sukaeun, tangtu uluksalam maneh balik deui ka maraneh.
14 Lamun aya anu teu sukaeun kaanjangan sarta embungeun ngadengekeun kana omongan maneh, maneh kudu indit ti eta imah atawa ti eta kota; tuluy gibrigkeun kekebul taneuhna tina suku.
15 Ceuk Kami: Nasibna kota Sadumu jeung Gomora bakal leuwih hade, ti batan nasib eta kota: Jaga dina poean Pangadilan.
16 Masing inget, maraneh diutus ku Kami teh, henteu beda ti domba anu digiring ka tengah-tengah ajag. Ku sabab eta, maraneh kudu pinter kawas oray, lantip kawas japati.
17 Tapi maraneh kudu tetep waspada, ka sing saha oge. Sabab ti antara maranehna teh, bakal aya nu baroga maksud nyerenkeun maraneh ka Majelis Agama sarta maraneh bakal dihukum rangket di tempat-tempat pangibadahanana.
18 Maraneh bakal dihadepkeun ka parapembesar jeung raja-raja tina lantaran Kami. Hal ieu teh, pikeun jadi

saksi ka maranehna jeung ka sakur anu
teu wawuh ka Allah.
19 Upama maraneh nepi ka diserenkeun;
poma, ulah salempang kumaha atawa
naon nya piomongeun; sabab dina waktu
eta pisan, maraneh bakal dipaparin
pituduh naon anu kudu diucapkeun.
20 Sabab anu nyarita teh lain maraneh,
tapi Ruh Allah Rama anu ngadawuh di
jero diri maraneh.
21 Dulur jeung dulur bakal silih dakwa,
supaya nu hiji dipaehan; kitu keneh bapa
ka anak. Barudak bakal ngalawan ka nu
jadi kolot, malah nepi ka wani maehan.
22 Maraneh bakal dipikageuleuh ku
sarerea tina lantaran ngaran Kami;
tapi sing saha anu satia nepi ka
panungtungan mah, bakal salamet.
23 Upama maraneh dikaniaya di hiji
kota, kudu nyingkir ka tempat sejen.
Sabab Kami ngabejaan ka maraneh, yen
samemeh kota di Israil kaider kabeh,
Putra Manusa bakal rawuh manten.
24 Ari murid moal ngungkulan guruna;
kitu deui bujang, moal ngungkulan
dununganana.
25 Geus untung, lamun si murid bisa
kaaku disajajarkeun jeung guruna

atawa bujang disajajarkeun jeung
dununganana. Lamun nu boga imah
geus disebut Beelsebul, mo aya hesena
nyebut Beelsebul ka saeusi imahna.
26 Ku sabab eta, maranehna mah ulah
dipikasieun. Euweuh perkara anu gelap
anu moal teu kaboker atawa perkara nu
buni anu moal teu kapanggih.
27 Naon nu ku Kami dicaritakeun ka
maraneh di nu poek, ku maraneh kudu
dicaritakeun deui di nu caang; sakur nu
diharewoskeun kana ceuli, ku maraneh
kudu diuar-uarkeun ti luhur suhunan.
28 Ulah sieun ka nu rek ngabinasa ka
awak maneh, tapi teu bisaeun ngabinasa
kana nyawa maneh; kudu sarieun teh,
ku anu bisa ngabinasa badan jeung
nyawa maraneh di naraka.
29 Ari manuk piit, dijualna teh, lain
dua saduit? Sanajan kitu, moal aya
anu ragrag kana taneuh ari henteu
dikersakeun ku Rama maraneh mah.
30 Malah buuk dina sirah maraneh oge
geus kaitung jumblahna.
31 Ku sabab eta, ulah hariwang,
maraneh teh leuwih punjul ti batan
manuk piit.

32 Jeung deui, sing saha anu ngaku ka
Kami di hareupeun umum, tangtu diaku
deui ku Kami di payuneun Ama Kami nu
linggih di Sawarga.
33 Sabalikna, sing saha nu ngangles
ka Kami di hareupeun umum, tangtu
diangles deui ku Kami di payuneun Ama
nu linggih di Sawarga.
34 Ulah boga sangkaan yen Kami bakal
ngadatangkeun karapihan ka ieu dunya.
Saenyana mah, Kami datang teh lain
mawa karapihan, tapi mawa pedang.
35 Kami datang rek nimbulkeun pasalia
antara anak lalaki jeung bapa, anak
awewe jeung indung, antara minantu
awewe jeung mitoha awewe,
36 sarta batur-batur saimahna bakal
jadi satru.
37 Sing saha anu leuwih nyaah ka
indung bapa, ti batan ka Kami, henteu
pantes jadi murid Kami; saha nu leuwih
nyaah ka anakna, — boh awewe, boh
lalaki — ti batan ka Kami, nu kitu henteu
pantes keur Kami.
38 Jeung deui, saha-saha nu teu daek
manggul salibna sarta nuturkeun ka
Kami, nu kitu ge teu pantes keur Kami.

39 Saha-saha anu ngabelaan nyawana,
bakal kaleungitan nyawana; saha-saha
nu kaleungitan nyawana tina lantaran
Kami, nyawana bakal salamet.
40 Sing saha nu daek ngaku ka
maraneh, eta teh sarua jeung ngaku
ka Kami. Saha-saha nu daek ngaku ka
Kami, eta teh geus daek ngaku ka Nu
geus ngutus ka Kami.
41 Saha-saha anu daek ngaku ka nabi
sakumaha pantesna, manehna bakal
narima ganjaran anu geus ngabaku keur
nabi; jeung deui, saha-saha anu daek
narima jelema bener sakumaha mistina,
bakal diganjar ku ganjaran anu geus
baku keur jelema bener.
42 Sing saha anu nyuguhan nginum,
— sanajan ngan ukur cai herang
sacangkir — ka nu panglaip-laipna ti
antara murid-murid Kami, ceuk Kami ka
maraneh: Anu kitu oge moal kaliwat,
tangtu baris narima ganjaran.”

11 1 Tamat ngawurukan murid-murid
nu dua welas, tuluy ti dinya,
Anjeunna angkat ngabujeng ka kota-
kota sejenna seja ngawulang jeung
nguarkeun Injil.

2 Mangsa Yahya keur dipanjara, sakur
padamelan Al Masih teh kawartoskeun
ka anjeunna.
3 Ti dinya, anjeunna ngajurungan
sababaraha urang muridna ngadeuheus
ka Isa; maksudna, rek naros kieu, “Naha
leres Anjeun nu bade rawuh teh, atanapi
kedah ngantos-ngantos anu sanes?”
4 Ku Isa diwaler, “Geura bejakeun bae
ku maraneh, caritakeun ka anjeunna
sakur nu geus kadenge jeung kasaksian
ku maraneh!
5 Nu lolong jadi beunta; nu lumpuh bisa
leumpang; nu lepra jadi setra; nu torek
bisa ngadenge; nu paeh dihirupan deui;
jaba ti eta, anu malarat diwawaran Injil.
6 Bagja sakur nu teu nganggap
tatajongan ka Kami.”
7 Sanggeus murid-murid Yahya tea
arindit deui, Isa ngawitan nerangkeun
ka jelema anu karumpul di dinya tina
hal Yahya, saur-Na, “Ari maraneh arindit
ka tegalan keusik teh rek narenjo naon?
Naha rek narenjo luak-leokna tangkal
kaso katebak angin?
8 Naon sababna, maraneh ngajugjug
ka eta tempat? Naha rek ngadon
ngalalajoanan nu keur mararidang?

Atuh anu gararinding, nu papakeanana
sarwa aralus mah, ayana teh di karaton
raja-raja!
9 Jadi, rek naon atuh maraneh teh?
Hayang nyaraho kana rupana nabi?
Tah, lamun eta maksud maraneh teh,
memang bener kudu ka dinya. Malah
ceuk Kami, Yahya teh leuwih luhur
harkatna ti batan nabi.
10 Sabab tina hal diri anjeunna, geus
kaserat kieu: Mangka waspada, Kami
geus ngutus utusan Kami saheulaeun
Anjeun, anu baris nyadiakeun pijalaneun
Anjeun.
11 Ceuk Kami ka maraneh: Di antara
jelema nu dijurukeun ku awewe mah,
acan manggih anu leuwih mulya
harkatna ti Yahya Juru Baptis; tapi di
Karajaan Allah mah, nu panglaip-laipna
oge, leuwih mulya ti batan anjeunna.
12 Ti semet sumpingna Yahya Juru
Baptis, — nepi ka kiwari — Karajaan
Sawarga teh pada nyerbu sarta anu
nyerbuna tea alihtiar supaya bisa
kumawasa di dunya.
13 Sabab hal eta teh, geus diwawarkeun
ku sakabeh nabi jeung ku Kitab Toret
nepi ka waktuna Yahya sumping;

14 jeung deui — upama ku maraneh
katarima — anjeunna teh nya Elias tea
anu geus dijangjikeun.
15 Lamun rumasa baroga ceuli, kudu
diraregepkeun!
16 Ari jelema-jelema jaman kiwari,
naha kudu diupamakeun kana naon?
Maranehna teh ibarat barudak nu keur
dariuk arulin di pasar bari tinggorowok
ka papada baturna, pokna:
17 ‘Ku urang dipangnyulingkeun,
sarilaing mah henteu daraek ngigel; ari
urang careurik, midangdam, sarilaing
mah bangun nu teu riuk-riuk milu sedih!’
18 Ayeuna, sumping Yahya anu teu
tuang teu leueut, majar teh anjeunna
kasurupan setan.
19 Geus kitu, Putra Manusa ku anjeun
rawuh, tuang leueut sakumaha biasa;
aromongna: Tuh tenjo jelema rakus,
pamabokan tukang nginum, komplotan
tukang-tukang cuke jeung bangsa
jelema daroraka! Tapi mungguhing
hikmat Allah mah, kaestuanana teh,
nyata tina padamelana-Na.”
20 Sanggeus kitu, Isa nyeukseukan
pangeusi kota anu henteu daraek tobat,

padahal Anjeunna midamel mujijat teh
panglobana di dinya.
21 "Cilaka maneh, Korasim! Cilaka
maneh, Betsaida! Sabab upama di kota
Tirus jeung di Sidon aya nu nyieun
mujijat saperti nu geus kasaksian ku
maraneh di dieu, tangtu maranehna
geus lila tarobat sarta ngarasa prihatin.[a]
22 Tapi Kami rek ngabejaan ka maraneh:
Engke, dina poean Pangadilan, hukuman
anu baris ditibankeun ka Tirus jeung ka
Sidon teh, tangtu leuwih enteng ti batan
hukuman maraneh.
23 Jeung ari maneh, Kapernaum,
naha maneh teh marukankeun bakal
dijungjung diugung-ugung tepi ka langit?
Moal, sabalikna, maneh bakal dirorod
dibalangkeun ka jero Karajaan Maot!
Sabab upama kabeh mujijat anu geus
kasaraksian ku maraneh kajadianana
di Sadumu, tangtu eta kota teh masih
keneh ngadeg nepi ka kiwari.
24 Tapi Kami rek ngabejaan ka maraneh:
Dina poean Pangadilan, hukuman pikeun
kota Sadumu, bakal leuwih enteng ti
batan hukuman ka maraneh."

---

[a] Za 9:2-4

25 Harita Isa mihatur kieu, “Simabdi
muji sukur ka Payuneun Ama, nun
Allah nu kagungan langit sareng
bumi; wireh eta perkawis teh ku Ama
dibunikeun ka sakur nu laluhung sareng
palinter, nanging Ama parantos kersa
ngebrehkeun eta sadayana ka jalmi-jalmi
laip.
26 Sayaktosna pisan, nun Ama, eta
sadayana parantos sapuk sareng
pangersa Ama.
27 Sagemblengna ku Rama geus
dipasrahkeun ka Kami sarta moal aya
anu bisa wawuh ka Putra iwal ti nu
jadi Rama jeung deui moal aya anu
bisa wawuh ka Rama lian ti nu jadi
Putra-Na jeung sakur jelema anu geus
dikersakeun diebrehan ku Putra.
28 Hiap ka dieu ka Kami, sakur nu
mopo sarta kalempohan jeung nu loba
kabeubeurat, ku Kami maraneh rek sina
reureuh.
29 Geura pake, — ku maraneh — ieu
pasangan Kami; jaba ti eta, seug,
guguru oge ka Kami, — sabab Kami mah
lemah lembut tur rendah hate — supaya
batin maraneh manggih katengtreman.

30 Sabab pasangan ti Kami mah, genah
jeung momotanana ge hampang.”
12 1 Hiji mangsa, dina poe Sabat,
Isa ngalangkung pahumaan
gandum. Tina sabab lapar, murid-murid
Anjeunna mipit sababaraha ranggeuy
tuluy didalahar.
2 Hal eta katingal ku sababaraha urang
Parisi, pok arunjukan ka Anjeunna,
“Geura tingal itu murid-murid Anjeun,
keur baranggawe. Eta teh kapan henteu
kawidian dina poe Sabat mah!”
3 Tapi dawuhan Isa, “Naha aranjeun
acan maraca carios lalampahan Daud
katut pangiringna, keur mangsa
palayeun tuang tea?
4 Kapan ahirna, anjeunna lebet ka Bait
Allah, tuluy nuang roti haturkeuneun
ka Allah; padahal eta roti teh henteu
meunang pisan didahar, boh ku
anjeunna, boh ku pangiringna, kajaba
ku paraimam.
5 Naha henteu kaaos ku aranjeun dina
Kitab Toret, yen dina poean Sabat,
paraimam ngalanggar hukum Sabat
di jero Bait Allah? Tapi sanajan kitu,
euweuh anu ngalepatkeun!

6 Ceuk Kami ka aranjeun: Palebah dieu
mah aya anu ngungkulan Bait Allah.
7 Upami aranjeun leres-leres ngarti
kana eusina dawuhan nu ungelna kieu,
‘Nu ku Kami diperedih teh, nya eta
welas asih lain kurban.’ Upama aranjeun
ngarti kana eusina, tangtu moal rek
ngahukuman ka jelema anu teu boga
salah.
8 Sabab Putra Manusa teh,
Jungjunanning Sabat.”
9 Ti dinya, Isa ngantunkeun tempat eta,
lajeng lebet ka tempat pangibadahan.
10 Di dinya, kasampak aya jelema nu
paeh sabeulah leungeunna. Maranehna
nararos ka Anjeunna, “Naha kawidian
nyageurkeun nu gering dina poe Sabat?”
Naranya kitu teh, maksudna mah rek
neangan kasalahan Isa.
11 Tapi Isa ngadawuh, “Lamun salah
saurang ti aranjeun boga hiji domba,
tigebrus kana sumur dina poe Sabat;
naha manehna moal turun pikeun
ngangkat eta domba, supaya bisa
katulungan?
12 Naha jelema teh lain leuwih punjul
martabatna batan domba? Kitu nu matak

ngalampahkeun kahadean mah, henteu dilarang dina poe Sabat oge.”
13 Lajeng Isa ngadawuh ka nu gering, “Cing sodorkeun leungeun maneh.” Nu gering nyodorkeun leungeunna. Dumadakan leungeunna cageur, pulih deui, sehat saperti leungeunna nu sabeulah deui.
14 Sanggeus kitu, urang-urang Parisi teh barudal ka laluar sarta maranehna sakait pikeun maehan Isa.
15 Jelema anu ngariring ka Isa teh loba pisan. Kabeh ku Anjeunna dicageur-cageurkeun.
16 Tapi ku Isa, maranehna diomat-omatan, nya eta ulah aya anu dibejaan saurang oge saha Anjeunna teh;
17 supaya laksana Dawuhan Allah nu geus dilahirkeun ku Nabi Yesaya, nya eta:
18 ‘Geura tarenjo, ieu Nu ngabdi ka Kami teh, pilihan Kami, nu Kaasih, tur kamanah ku Kami; Ruh Kami baris ngauban ka Anjeunna, sarta hukum baris diwawarkeun ka sagala bangsa.
19 Anjeunna moal kersa papaduan jeung moal huak-haok, jeung sora-Na moal kadenge ti jalan.

20 Tangkal kaso nu pites, hamo
disapatkeun ku Anjeunna; seuneu
dina sumbu lampu anu meh pareum,
ku Anjeunna moal dipareuman; nepi
ka datang mangsana ku lantaran
kakawasaana-Na, hukum teh unggul.
21 Sarta nya Anjeunna nu bakal jadi
pangarep-ngarep sagala bangsa.’
22 Ti dinya, aya nu karanjingan setan nu
dideuheuskeun ka Isa. Jelemana lolong
sarta pireu, tuluy ku Isa dicageurkeun;
bisa ngomong sarta bisa nenjo.
23 Jalma rea hareraneun pisan,
aromongna, “Anjeunna teh boa-boa
Putra Daud tea!”
24 Eta teh kadenge ku urang-urang
Parisi, tuluy maranehna nyebutkeun
kieu, “Anjeunna bisa ngusir setan teh,
bane bae ngagunakeun kakawasaan
Beelsebul, gegedugna setan tea!”
Tapi Isa uningaeun kana pipikiran
maranehna, tuluy ngadawuh, “Karajaan
anu henteu bersatu tangtu ambruk.
25 Nya kitu keneh nagara atawa rumah
tangga anu baruntak, teu sauyunan,
moal bisa lila ngadegna.
26 Nya kitu oge, lamun Iblis merangan
Iblis deui, tangtu lumpuh kakawasaanana

tina sabab silih perangan tea; naha
kumaha karajaanana rek bisa ngadeg
terus?
27 Jadi, lamun Kami ngusir setan ku
kakawasaan Beelsebul, murid-murid
aranjeun rek ku kakawasaan saha ngusir
setan teh? Ku sabab eta, nya maranehna
anu baris jadi hakim aranjeun teh!
28 Tapi lantaran Kami ngusir setan teh
ku kawasana Ruh Allah, ceuk Kami ka
maraneh: Eta nandakeun yen Karajaan
Allah teh geus tepi ka aranjeun.
29 Rek kumaha bangsat bisa
ngagadabah imah jelema gagah,
niat ngaringkid harta bandana; iwal ti
ku nalikung heula jelema gagah tea?
Sanggeus dibarogod nu boga imahna,
kakara imahna bisa dirampog.
30 Saha nu henteu biluk ka Kami,
eta teh tangtu ngalawan ka Kami;
jeung deui, saha-saha anu henteu milu
ngumpulkeun sarta ngahijikeun, eta teh
geus tangtu ngabaruntakeun.
31 Ku sabab eta, ceuk Kami ka maraneh:
Sagala dosa jeung ucap-ucapan manusa
nu sarugal bakal dihampura, tapi anu
ngahinakeun Ruh Allah mah, hamo
meunang panghampura.

32 Upama aya jelema anu ngalawan ka
Putra Manusa, nu kitu bisa dihampura;
tapi lamun manehna ngalawan ka
Ruh Allah, dosa manehna moal bisa
dihampura: Boh ayeuna, keurna di
dunya; boh engke, di alam aherat.
33 Upama nyebutkeun yen tangkal ‘anu’
teh mulus, tangtu tina sabab buahna oge
mulus. Sabalikna, lamun nyebutkeun
yen tangkal ‘anu’ teh goreng, tangtu tina
sabab goreng buahna. Sabab kanyahoan
hade gorengna teh, tina buahna.
34 He, maraneh turunan oray welang!
Kumaha maraneh rek bisa ngabijilkeun
ucap-ucapan anu harade, ari maraneh
sorangan jahat? Sabab nu diucapkeun
ku sungut teh, asalna ti jero hate.
35 Jelema bener, ngabijilkeun hal-hal
anu bener tina sanubari nu bener.
Sabalikna, jelema jahat, ngutahkeun
kajahatanana tina sanubarina nu jahat.
36 Tapi ceuk Kami ka maraneh, sakecap
saucap maraneh anu mubadir baris aya
balitunganana dina poean Pangadilan.
37 Sabab maraneh, disebutna bener teh,
ditilik tina ucapan maraneh; nya kitu
keneh, tina sabab ucap-ucapan maraneh
oge, maraneh bisa dihukum.”

38 Dina hiji waktu, sababaraha
urang ahli Toret jeung urang Parisi
ngadeuheusan ka Isa, piunjukna, “Guru,
mugi kersa mintonkeun hiji tanda ka
simkuring, hoyong ningal.”
39 Tapi waler Isa, “Jelema-jelema alam
kiwari anu jarahat sarta teu beunang
dipercaya meredih tanda mujijat! Moal
dibarere, kajaba tanda mujijat Nabi
Yunus tea.
40 Nabi Yunus, cicingna, di jero
beuteung lauk teh tilu poe tilu peuting
lilana. Nya kitu oge Putra Manusa, bakal
aya di jero kandungan bumi teh, salila
tilu poe tilu peuting.
41 Engke, dina poean Pangadilan, urang
Niniwe bakal milu ngagugat ka ieu
jelema-jelema alam kiwari. Maranehna
bakal milu ngahukuman. Sabab urang
Niniwe teh tarobatna ku piwulang Yunus;
sedeng anu keur adu hareupan di dieu
teh, leuwih mulya ti Yunus.
42 Engke, dina poean Pangadilan, Ratu
ti tatar kidul bakal dihudangkeun deui
babarengan jeung jelema-jelema alam
kiwari. Anjeunna tangtu baris milu
ngahukuman. Sabab angkatna ratu ti
tungtung bumi teh kersana ngupingkeun

dawuhan Sulaeman anu kawentar
kabinangkitanana; padahal, anu jonghok
di dieu, saenya-enyana ngungkulan
Sulaeman.”
43 “Upama aya roh jahat nyingkah ti
hiji jelema; eta teh tuluy marakayangan
neangan tempat-tempat anu simpe
geusan enggon cicingna, tapi henteu
manggih.
44 Omongna, ‘Aing rek balik deui bae
ka tempat cicing urut tadi.’ Ti dinya,
manehna balik deui ka tempat asalna.
Kasampak tempat teh kosong, rapih,
jeung beresih.
45 Ti dinya, manehna indit deui neang
baturna tujuhan. Nu tujuh teh leuwih
jahat ti batan manehna. Sanggeus kitu,
eta roh-roh jahat, kabeh arasup ka eta
tempat; tuluy maratuh di dinya. Ahirna,
kaayaan jelema anu geus kasebut
tadi teh, leuwih parna ti batan tadina.
Tah eta pisan nu bakal kaalaman ku
jelema-jelema nu jarahat jaman kiwari
teh.”
46 Mangsa Isa keur cacarios keneh jeung
jelema rea, ibu-Na jeung wargi-wargi-Na
ngaradeg bae di luar. Maranehna seja
mendakan ka Anjeunna.

47 Aya nu unjukan ka Anjeunna, “Mugi
tingali, tuang ibu sareng saderek-saderek
nuju di laluar bade nepangan.”
48 Ka nu mawa beja Isa ngadawuh,
“Saha indung Kami teh? Jeung saha
dulur-dulur Kami teh?”
49 Isa nunjuk ka murid-murid Anjeunna,
tuluy ngadawuh, “Tah ieu indung jeung
dulur-dulur Kami teh.
50 Sabab sing saha bae anu
ngalampahkeun pangersa Ama
Kami anu linggih di Sawarga, nya eta
nu jadi dulur Kami lalaki, dulur Kami
awewe, jeung nu jadi indung Kami!”
13 1 Poe harita, Isa angkat ti bumi
lajeng calik di basisir.
2 Rob jelema-jelema daratang
ngarubung ka Anjeunna. Anjeunna
kapaksa nitih kana parahu; ari
jelema-jelema mah, tetep di basisir.
3 Sanggeus kitu, Anjeunna ngawulang
ngangge siloka ka maranehna dawuh-Na,
“Aya hiji patani, indit rek tebar.
4 Mangsa binih ditebarkeun, aya
nu ragrag ka sisi jalan; tuluy beak
dipacokkan ku manuk.
5 Aya deui, sawarehna, anu ragrag kana
tanah cadas. Binih teh jadi, tapi henteu

lila; sabab taneuh dina cadas teh, ipis pisan.
6 Barang mimiti kapanasan jadi alum,
tuluy garing sabab ngakarna teu bisa jero.
7 Sabagianana deui ragrag kana
rungkun cucuk. Tangkal cucuk
ngagedean. Binih anu kakara jadi teh
kasedekkeun, kadeseh nepi ka paehna.
8 Aya oge, anu ragragna teh, kana
tanah subur nepi ka bubuah. Aya nu
buahna nepi ka saratus tikeleun, aya
anu genep puluh tikeleun, aya oge anu
tilu puluh tikeleun, lobana.
9 Sing saha nu rumasa boga ceuli kudu
ngaregepkeun.”
10 Teu lila, jol murid-murid daratang;
pok unjukan, “Naon margina Anjeun
ngawulang ku siloka ka jalmi-jalmi anu
karempel di dieu?”
11 Dawuhan Isa, “Maraneh mah geus
narima sih kurnia, supaya bisa ngalarti
kana rasiah Karajaan Sawarga; tapi ari
nu sejen mah, henteu nararima.
12 Sabab anu dibere teh, nya eta sakur
nu geus baroga, nepi ka maranehna
medah-meduh bakat ku loba. Sabalikna,
anu teu boga mah, — malah anu aya di

maranehna teh sanajan teu pira oge —
bakal dicokot.
13 Tah eta sababna, Kami ngawuruk
ka maranehna teh ku siloka; lantaran
sanajan maranehna nyaksian, tetep
henteu awas; sanajan kadengeeun ku
ceulina, tetep teu ngadenge jeung teu
ngarti.
14 Jadi, pangwawaran Yesaya teh keuna
ka maranehna, nya eta: ‘Ku maraneh
bakal kadenge deui, kadenge deui, ngan
teu terus jeung dihartikeunana. Bakal
katenjo deui, katenjo deui, ngan weleh
teu dipaduli.
15 Sabab eta bangsa, hatena geus
teu mental, pangdengena geus mintul,
matana geus dipeureum-peureumkeun;
malar matana tong kungsi nenjo, ceulina
ulah kungsi ngareungeu, sieuneun
matak kaharti ku hatena, sieuneun
tarobat sarta ku Kami disina waraluya.’
16 Tapi untung maraneh mah sabab
mata bisa awas sarta ceuli bisa ngadenge
keneh.
17 Sabab rek diterangkeun ku Kami ka
maraneh: Loba pisan nabi-nabi jeung
jelema-jelema nu kacida harayangeun
nyahona ka nu geus kasaksian ku

maraneh, tapi henteu kungsi bisa. Loba nu harayangeun ngadenge ka nu geus kadarenge ku maraneh, tapi henteu kungsi bisa.

18 Ku sabab eta, ayeuna, dengekeun katerangan siloka nu tebar bieu teh, tuluy lenyepan.

19 Satiap nu ngadenge dawuhan anu nerangkeun Karajaan Sawarga, tapi teu bisa ngahartikeunana; nu karitu teh bakal didatangan si jahat. Binih anu geus dipelak dina hatena tea, dirampas; eta hartina binih anu ragrag kana sisi jalan teh.

20 Binih anu ragrag kana tanah cadas tea, ngagambarkeun jelema anu ngadenge sarta sukaeun narima kana eta dawuhan. Tapi nya kitu, henteu ngakar dina hatena teh. Jadi, umurna henteu bisa lila.

21 Lamun nyorang siksaan jeung panganiaya tina sabab dawuhan tea, terus bae manehna teh murtad.

22 Binih anu ragrag kana rungkun cucuk tea, ngagambarkeun jelema nu geus ngadenge dawuhan, tapi tina sabab rupa-rupa kahariwang dina hirupna; jeung deui, ku lantaran kabongroy

ku kabeungharan, eta dawuhan teh kadeseh, teu bisa walakaya.
23 Anu ditebar dina taneuh anu subur, ngagambarkeun jelema anu geus ngadenge dawuhan tea, bari jeung bisa ngahartikeunana. Ku sabab eta, binih dawuhan teh nepi ka bubuah. Buahna aya nu saratus tikeleun, aya nu genep puluh tikel sarta aya oge anu tilu puluh tikel lobana."
24 Lajeng Isa masihan deui piwulang ku siloka nu sejen, dawuhana-Na, "Ari Karajaan Sawarga teh saupama hiji jelema anu nebarkeun binih anu hade dina tanah garapanana.
25 Tapi dina wanci sare, musuhna datang; tuluy ngawurkeun binih eurih di humana. Geus kitu mah, tuluy arindit.
26 Gandum teh jadi sarta mimiti ranggeuyan. Tapi eurihna oge, milu jaradi deuih.
27 Bujang-bujangna daratang ngabejaan dununganana pokna: 'Juragan, anu dipelak di huma teh binih anu sae sanes? Naha atuh bet seueur eurihna huma teh?'
28 Jawab dununganana: 'Tangtu kalakuan musuh urang eta teh.' Pok

deui bujangna arunjukan, ‘Naha kenging dirambet ayeuna ku abdi?’
29 Tapi ku dununganana, dijawab kieu: ‘Ulah; sabab bisi gandumna milu kacabut, lamun dirambet ayeuna mah.
30 Keun bae sina bareng-bareng jaradi, nepi ka waktuna dipibuatan. Engke, nu darerep ku kami rek dititah supaya eurihna dicabutan tiheula, sina dikumpulkeun keur durukeun; geus kitu, kakara gandumna dipibuatan, terus sina dikumpulkeun jeung diarakutan ka lumbung kami.’”
31 Isa masihan deui siloka anu sejen ka maranehna, dawuh-Na, “Ari kaayaan Karajaan Sawarga teh, ibarat binih tangkal sasawi; sanggeus diala, tuluy disebarkeun di pahumaan.
32 Sanajan siki sasawi leuwih leutik batan sisikian sejen; tapi ari geus jadi mah, kaayaanana, leuwih gede batan palawija sejenna. Malah mangrupa tangkal, nepi ka dahanna bisa dipake nyarayang manuk.”
33 Lajeng Anjeunna masihan deui siloka anu sejen. Dawuh-Na, “Kaayaan Karajaan Sawarga teh, bisa oge diupamakeun ragi nu ku kaum ibu

sok dipake nyieun adonan. Lamun
dicampurkeun jeung tilu taker tipung,
tuluy diadonan nepi ka dalit, tangtu si
adonan teh walatra ngabeukahan.”
34 Piwulang Isa teh kabeh oge ku siloka
bae. Piwulang-Na ka maranehna tara teu
make siloka.
35 Ku kituna dawuhan anu geus
dilahirkeun ku nabi teh ngabukti:
‘Baham Kami bakal muka pikeun
nepikeun siloka, bakal nyaritakeun
kaayaan nu ti sajlegna bumi tepi ka
ayeuna masih keneh buni.’
36 Ti dinya, Isa angkat deui ngantunkeun
jelema-jelema di dinya, lajeng mulih.
Murid-murid-Na ngadareuheusan,
piunjukna, “Mugi kersa nerangkeun
eusina siloka eurih sareng gandum tea
ka abdi-abdi.”
37 Isa ngadawuh kieu, “Jelema anu
nyebarkeun binih anu hade teh, nya eta
Putra Manusa.
38 Ari minangka taneuhna teh, nya
eta dunya. Nu disebut binih nu hade
teh, nya eta paraahli waris Karajaan;
ari nu diupamakeun eurih, nya eta
jelema-jelema murid si jahat.

39 Anu disebut musuh teh, nya eta
Iblis. Usum panen ngagambarkeun
ahir jaman; ari nu darerepna, nya eta
paramalaikat.
40 Saperti geus ka caritakeun tadi, yen
eurih teh dikumpulkeun, tuluy diduruk.
41 Kitu oge, engke, Putra Manusa teh
baris nimbalan paramalaikat. Naon bae
nu matak nyasabkeun jeung saha bae
anu ngalampahkeun kajahatan di jero
Karajaana-Na bakal disingkirkeun.
42 Nu karitu teh, kabeh ge, baris
dibalangkeun kana durukan; nya di
dinya bakal kadenge reang nu careurik
sarta tingkarerotna huntu.
43 Dina waktu eta, sakur nu balener
bakal moncorong cahayaan, — jeg
panonpoe — di jero Karajaan nu jadi
Rama. Sing saha nu rumasa boga ceuli,
kudu ngaregepkeun.”
44 “Ari Karajaan Sawarga teh,
diupamakeun harta anu kakubur di
tegal; tuluy eta harta teh kapanggih
ku jelema, tapi ku manehna dikubur
deui. Bawaning ku atoh-atohna, leos bae
balik. Sapangabogana kabeh dijual keur
meuli eta tegalan tea.

45 Kaayaan Karajaan Sawarga teh, bisa
oge diupamakeun hiji sudagar anu keur
nyiar mutiara anu pangalus-alusna.
46 Sanggeusna manggih, tuluy bae eta
sudagar teh balik heula pikeun ngajual
harta bandana; nya keur ngaduitan
mutiara tea.”
47 “Nya kitu oge, yen kaayaan Karajaan
Sawarga teh, bisa diupamakeun jaring
nu dipasang di laut. Sagala rupa lauk
arasup ka dinya.
48 Sanggeus pinuh, jaring teh dipulut, di
ka daratkeun. Pek palika kabeh dariuk,
prak lauk teh dipilih. Lauk nu ngeunah
diwadahan, ari bangsa lauk nu teu
didahar mah dipiceun.
49 Tah, kaayaan dina ahir jaman oge nya
kitu pisan. Paramalaikat baris sumping,
maksudna rek misahkeun jelema jahat ti
nu bener.
50 Nu jarahat mah digebruskeun kana
durukan seuneu. Di dinya, engke,
baris kadenge sora anu careurik sarta
tingkarerotna huntu.
51 Bisa kaharti, eta kabeh, ku
maraneh?” Walon murid-murid-Na,
“Kahartos pisan.”

52 Lajeng Isa ngadawuh deui, “Ku sabab
eta, satiap ahli Toret nu geus narima
kana pangajaran tina hal Karajaan
Sawarga teh, ibarat nu boga imah nu
ngabudalkeun sakabeh barangna nu aya
di jero imahna: Boh nu heubeul, boh nu
anyar.”
53 Rengse ngawulangna Isa angkat ti
dinya,
54 ngabujeng ka tempat asal-Na.
Di dinya, Anjeunna ngawulang ka
jelema-jelema di tempat aribadahna.
Maranehna ngarasa heran, aromongna,
“Ti mana Manehna boga hikmat jeung
kawasa nepi ka bisa nyieun mujijat
sakitu lobana.
55 Lain eta teh anak tukang kayu tea?
Maryam lain, indung-Na teh? Dulur
Yakobus, Yusup, Simon jeung Yudas?
56 Dulur-dulur-Na, nu awewe oge,
reureujeungan jeung urang di dieu lain?
Naha ti mana atuh meunang kakawasaan
jeung hikmat anu sakitu gedena?”
57 Geus kitu mah, maranehna teh
ngarasa cangcaya; Isa teh, tuluyna
mah, ditarolak ku maranehna. Ti dinya,
Anjeunna ngadawuh ka maranehna, “Nu
jadi nabi sok pada ngahormat di tempat

mana bae oge, kajaba di kampung jeung
di imahna sorangan.”
58 Lantaran urang dinya, henteu percaya
ka Anjeunna; di dinya, henteu loba
mujijat nu dipidamel ku Isa.
14 1 Dina waktu eta, Herodes, — raja
di eta wilayah — ngadangu oge
hal ihwal Isa.
2 Tuluy sasauran ka pagawena, “Moal
salah, eta teh Yahya nu geus paeh tea,
hirup deui. Ku sabab eta, manehna
ngabogaan kakawasaan dina diri-Na.”
3 Memang, Yahya teh ku anjeunna
dipiwarang ditangkep, dirante, tuluy
dijebloskeun ka panjara; patali jeung
Herodias, istri Pilipus, saderekna tea.
4 Ku Yahya, Raja Herodes kantos
ditegor, saurna, “Migarwa Herodias teh
henteu halal numutkeun hukum.”
5 Nu matak timbul niatna hoyong
maehan Yahya, tapi ngaraos rempan ku
jalma rea nu nganggap nabi ka Yahya.
6 Dina waktu pesta ulang taun
anjeunna, putri Herodias majeng ka
payun, ngibing, anu nyukakeun sang
Raja katut paratatamu.
7 Tina ku bingah-bingahna, anjeunna
nepi ka sumpah yen naon bae anu

dipundut ku nyi putri moal aya anu
dipungpang.
8 Sanggeus diasut-asut ku nu jadi ibuna,
nyi putri sasauran, “Abdi nyuhunkeun
sirah Yahya Juru Baptis dina ieu baki.”
9 Sang Raja ngarenjag, tapi tina
sabab geus sumpah tur kasaksian
ku paratatamu, tuluy anjeunna
marentahkeun supaya sapamundut nyi
putri teh dilaksanakeun.
10 Mastaka Yahya ditugel di jero
panjara.
11 Sanggeus dikabakikeun, dihaturkeun
ka nyi putri; tuluy ku nyi putri
disanggakeun ka ibuna.
12 Ti dinya, layon Yahya dicandak ku
murid-muridna, terus dimakamkeun.
13 Sanggeus Isa ngadangu wartos,
yen Yahya parantos pupus, Anjeunna
angkat seja nyepi di tempat anu simpe.
Angkat-Na kana parahu. Tapi maksad
Isa kitu teh, kanyahoan ku jelema rea.
Tuluy maranehna teh ngariring, marake
jalan darat ti kotana masing-masing.
14 Eta sababna, barang Isa unggah
ka darat, katingalieun ku Anjeunna
jelema-jelema geus kumpul, anu kacida
lobana; hal eta teh matak ngahelas kana

manah-Na. Saterusna mah, nu garering
teh ku Anjeunna dicageur-cageurkeun.
15 Wanci sareupna, murid-murid-Na
ngadareuheus ka Anjeunna; pihaturna,
“Di dieu teh tiiseun pisan sareng
parantos sareupna. Saena mah, ieu
jalmi-jalmi teh sina marios bae, sina
meser tedaeun di desa.”
16 Tapi dawuh Isa, “Henteu perlu
maranehna indit ti dieu, ku maraneh bae
saruguhan!”
17 Jawab murid-murid, “Roti mung aya
lima siki sareng laukna dua siki.”
18 Saur Isa, “Sok bae bawa ka dieu ka
Kami.”
19 Jelema-jelema teh ku Anjeunna
dipiwarang dariuk dina jukut. Sanggeus
Anjeunna nyandak roti anu lima siki
jeung laukna dua siki tea, Anjeunna
tanggah sarta ngucapkeun berkah. Roti
teras disemplekan, dipaparinkeun ka
murid-murid supaya dibagikeun. Tuluy
ku murid-murid dibagikeun ka sakabeh
nu aya di dinya.
20 Kabeh dalahar nepi sareubeuheun.
Tuluy kaleuwihanana dikumpulkeun, aya
dua belas bakul muncung.

21 Anu dalahar, harita teh, lalakina
wungkul kira-kira lima rebu urang, acan
kaitung awewe jeung barudak.
22 Geus kitu, murid-murid ku Isa
dipiwarang meuntas ti heula; ari jelema
nu loba mah, ku Anjeunna dijurung
marulang.
23 Sanggeus jelema-jelema baralik,
tuluy Anjeunna unggah ka pasir bade
ngado'a. Harita teh geus peuting.
Anjeunna nyalira bae di dinyana teh.
24 Murid-murid dina parahu geus
sababaraha mil jauhna ti darat;
parahuna kaumbang-ambing ombak
sabab angin kacida gedena.
25 Kira-kira pukul tilu, Isa ngabujeng
ka murid-Na; angkat-Na tapak kancang
dina beungeut cai.
26 Barang kabireungeuh ku murid-
murid, maranehna ngarenjag, tuluy
tinggorowok, “Jurig, jurig!” Maranehna
tingkaroceak teh kasingsieunan tea.
27 Tapi Isa enggal ngadawuh, “Sing
teger! Ieu teh Kami, entong sieun-sieun!”
28 Ti dinya Petrus ngagero pokna,
“Jungjunan, upami leres Jungjunan,
mugi abdi kawidian nyaketan leumpang
dina beungeut cai.”

29 Waler Isa, “Heug, ka dieu
sampeurkeun Kami!” Petrus turun
tina parahu; tuluy leumpang dina
beungeut cai, nyampeurkeun ka Isa.
30 Tapi sanggeus karasaeun tarikna
angin, mimiti manehna ngarasa gimir,
tuluy rek tilelep. Manehna gogorowokan,
“Jungjunan, tulungan abdi!”
31 Enggal ku Jungjunan disodoran
panangan; Petrus dicepeng dawuhana-
Na, “Euh, maneh mah kurang percaya,
naha make hamham?”
32 Ti dinya, arunggah kana parahu, jep
angin teh repeh.
33 Anu araya dina parahu nyarembah
ka Anjeunna, piunjukna, “Jungjunan teh
leres Putra Allah.”
34 Sanggeus nepi ka peuntas ditu,
maranehna balabuh di tanah Genesaret.
35 Jelema-jelema di tempat eta
tengeteun ka Isa, tuluy bae uar-uar ka
sakuliah daerah eta. Geus kitu mah,
sakur nu garering dideuheuskeun ka
Anjeunna.
36 Maranehna marenta diwidian nyabak
kana tungtung jubah Anjeunna. Sakur
anu nyabak, terus bae calageur.

15 [1] Geus kitu, urang Parisi jeung
ahli Kitab ti Yerusalem daratang
ka Isa, naranya kieu:
[2] "Ku naon murid-murid Anjeun
ngalanggar adat karuhun urang,
dalaharna henteu saribanyo heula?"
[3] Ku Isa diwaler, "Ku naon aranjeun
oge, pedah tuhu ka adat karuhun jadi
ngalanggar parentah Allah?
[4] Dawuhan Allah: Maneh kudu hormat
ka indung bapa. Jeung: Saha-saha anu
nyumpahan bapana atawa indungna,
kudu dipaehan.
[5] Tapi cek maraneh mah: Saha-saha
anu pupulih kieu ka bapana atawa ka
indungna 'Banda nu aya di kuring teh,
nu tadina mah rek dipake ngarawatan
bapa atawa ema, tapi ayeuna mah geus
dihaturkeun ka Allah,'
[6] cek maraneh mah: Jelema anu karitu
mah geus teu wajib deui bakti ka
bapa atawa indung. Kalakuan aranjeun
kitu teh ngalindih dawuhan Allah,
ngagungkeun adat karuhun.
[7] Eh, jelema-jelema munapek, piwejang
Nabi Yesaya hal aranjeun teh cocog
jeung buktina, unina:

8 ‘Ieu umat, biwirna ngagungkeun
Kami, hatena mungkir ti Kami.
9 Ibadahna ka Kami ge, cumah; sabab
nu diajarkeun teh ngan ukur aturan
parentah manusa.’”
10 Geus kitu, jalma rea ku Isa disina
kumpul, tuluy Anjeunna ngalahir:
11 “Regepkeun jeung lenyepan: Anu
matak jadi najis teh lain anu asup ka
jero sungut, tapi anu kaluar tina sungut;
nu kitu, nu najis teh.”
12 Murid-murid mihatur, “Jungjunan,
uninga eta kasauran anu bieu teh kangge
urang Parisi mah, lir batu tatajongan?”
13 Waler Isa, “Satiap pepelakan anu
lain beunang melak Ama Kami anu
aya di Sawarga, bakal dirabut jeung
akar-akarna.
14 Keun bae maranehna antep.
Maranehna teh, jelema-jelema lolong
nungtun anu lolong deui. Nu lolong
nungtun nu lolong mah, tangtu duanana
bakal tigebrus ka jero lombang.”
15 Petrus mihatur, “Terangkeun eta
siloka teh ka abdi-abdi.”
16 Waler Isa, “Kutan maraneh ge teu
ngarti?

17 Na teu nyaho, yen sakur anu asup ka
jero sungut teh, asup ka jero beuteung,
tuluy dipiceun ka jamban?
18 Tapi anu kedal tina sungut mah,
asalna ti jero hate, eta nu matak najis
teh.
19 Sabab nya tina hate asalna pikiran-
pikiran jahat teh, maehan, jinah,
pacabulan, maling, sumpah palsu jeung
ngahina.
20 Eta anu karitu, nu nganajiskeun
jelema teh. Ari dahar henteu sibanyo
heula mah, teu matak jadi najis.”
21 Geus kitu, ti dinya, Isa angkat ka
daerah Tirus jeung Sidon.
22 Jol aya awewe urang Kanaan nu aya
di eta daerah, ngagero, “Nun Jungjunan,
Putra Daud, abdi neda piwelas! Pun anak
awewe diraksuk setan, kalintang matak
hawatosna.”
23 Tapi ku Isa henteu diwaler. Murid-
murid-Na mihatur, “Sina nyingkah!
Mung nutur-nutur bae ka urang bari
gera-gero.”
24 Waler Isa, “Kami diutus ngan ka
domba-domba anu leungit, nya ka sakur
umat Israil anu leungit.”

25 Eta awewe beuki ngadeukeutan,
tuluy nyembah bari mihatur, “Jungjunan,
nyuhunkeun tulung!”
26 Isa ngadawuh, “Teu hade roti pikeun
barudak dialungkeun ka anjing.”
27 Cek eta awewe, “Leres, Jungjunan.
Nanging anjing oge sok ngaletakan
remeh anu ragrag tina meja
dununganana.”
28 Saur Isa ka manehna, “Ibu, iman
ibu pengkuh. Heug, pamenta ibu sing
tinekanan.” Sapada harita keneh anakna
cageur.
29 Sanggeus ngantunkeun eta daerah,
Isa angkat-Na mapay sisi talaga Galilea,
tuluy unggah ka gunung, calik di dinya.
30 Burubul jelema-jelema ka Anjeunna,
marawa nu lumpuh, nu pincang, nu
lolong, nu pireu, jeung rupa-rupa deui,
sina dariuk deukeut sampeana-Na; ku
Anjeunna terus dicalageurkeun.
31 Jelema-jelema ukur barengong nenjo
nu pireu bisa ngomong, nu pincang
cageur, nu lumpuh bisa leumpang,
nu lolong bisa nenjo. Tungtungna,
maranehna ngamulyakeun ka Allah nu
disembah ku urang Israil.

32 Geus kitu, Isa ngahiapkeun
murid-murid, seug ngalahir, “Karunya
ieu jelema-jelema teh. Geus tilu
poe mimiluna ka Kami, geus teu
barogaeun keur dahar. Kami teu tega
nitah maranehna balik lapar, tangtu
kalempohan di jalan.”
33 Pihatur murid-murid, “Di tempat
tiiseun kieu ti mana aya roti kangge
jalmi anu sakieu seueurna?”
34 Saur Isa, “Roti maraneh aya
sakumaha?” “Mung aya tujuh,” jawabna
“sareng lauk aralit, saeutik.”
35 Jalma-jalma teh, ku Isa dipiwarang
dariuk dina taneuh.
36 Tuluy Anjeunna nyandak roti anu
tujuh siki jeung lauk tea, sarta muji
sukur: Rotina disemplekan, tuluy
disodorkeun ka murid-murid, ku
murid-murid dibagikeun ka sarerea.
37 Tuluy bae dalalahar nepi ka
sareubeuheun kabeh. Sanggeusna,
kaleuwihanana, — beunang nyemplekan
tea — dikumpulkeun; meunang tujuh
tolombong pinuh.
38 Nu disuguh teh, lalakina wungkul aya
opat rebu urang, can kaitung awewe
jeung barudak.

39 Geus kitu, ku Isa dijurung marulang,
ari Anjeunna mah unggah kana parahu,
tuluy angkat ka daerah Magadan.

16 1 Geus kitu, daratang urang Parisi
jeung Saduki arek ngadoja ka
Isa. Maranehna menta tanda ti sawarga
ka Anjeunna.
2 Tapi Isa ngawaler, "Lamun pasosore
di langit aya layung, cek aranjeun hade
poena;
3 lamun isuk-isuk langit mendung,
cek aranjeun goreng poena. Kana rupa
langit, aranjeun bisa ngabedakeun; ari
kana tanda-tanda jaman, teu nyaho.
4 Ieu jalma-jalma kiwari anu jahat
marenta tanda. Taya tanda nu pantes
dibikeun, iwal ti tanda Nabi Yunus." Geus
kitu mah, maranehna, ku Anjeunna
dikantun.
5 Waktu keur meuntas talaga,
murid-murid poho teu mekel roti.
6 Ari Isa sasauran kieu ka maranehna,
"Sing ati-ati, kudu waspada kana ragi
urang Parisi." (Ragi di dieu hartina
kamunapekan).
7 Eta kasaurana-Na ku murid-murid
dipalikiran, tuluy ngomong pada batur,

“Meureun sasauran kitu teh lantaran
urang teu mekel roti.”
8 Isa uninga ka nu keur diaromongkeun
ku maranehna, Anjeunna ngalahir, “Naha
wet nyebut pedah teu mekel roti; eh,
maraneh nu kurang iman?
9 Na can ngaharti keneh bae? Na geus
teu inget kana roti lima siki mahi dipake
nyuguh lima rebu jelema? Sabaraha
tolombong deui leuwihna?
10 Nya kitu deui roti anu tujuh siki mahi
keur opat rebu jelema, jeung sabaraha
tolombong leuwihna?
11 Na kumaha make teu ngarti yen anu
dimaksud ku Kami teh lain roti! Cek
Kami: Sing waspada kana ragi urang
Parisi jeung Saduki.”
12 Geus kitu, kakara maranehna
ngalarti, yen anu dimaksad ku Anjeunna
teh lain ragi pikeun roti; tapi ajaran
urang Parisi jeung Saduki tea.
13 Sanggeus Isa sumping ka daerah
Kesarea Pilipi, Anjeunna mariksa ka
murid-murid, “Ari cek nu rea, saha Putra
Manusa teh?”
14 Wangsulna, “Aya nu nyebatkeun
Yahya Juru Baptis; aya nu nyebatkeun

Nabi Elias; aya oge nu nyebatkeun Nabi Yermia atanapi salah sawios nabi.”
15 Saur Isa, “Ari cek maraneh, Kami saha?”
16 Petrus ngawangsul, “Anjeun teh Al Masih, Putra Allah nu jumeneng!”
17 Saur Isa ka manehna, “Bagja maneh, Simon bin Yonas. Sabab hal eta dinyatakeunana ka maneh lain ku manusa, tapi ku Rama Kami nu di sawarga.
18 Ayeuna Kami ngabejaan: Maneh teh, nya eta Petrus, sarta nya dina batu karang ieu Kami baris ngadegkeun jamaah Kami, anu moal keuna ku genggeman maot.
19 Maneh ku Kami arek dipasrahan konci Karajaan Sawarga. Anu ku maneh dibeungkeut di ieu dunya, bakal dibeungkeut di Karajaan Sawarga. Anu ku maneh diudar di ieu dunya, di Karajaan Sawarga oge bakal diudar.”
20 Saterusna, murid-murid, ku Isa dilarang teu meunang nyarita ka sasaha yen Anjeunna teh Al Masih.
21 Ti waktu eta, Isa wawartos ka murid-murid yen Anjeunna kedah ka Yerusalem sarta baris nyorang kasangsaraan ti

pihak kokolot, ti imam-imam kapala,
jeung ti ahli-ahli Kitab; terusna bakal
dipaehan sarta baris hirup deui dina poe
katilu.
22 Anjeunna ku Petrus dibantun ka beh
sisi, pok manehna mihatur, "Jungjunan,
paliyas dugi ka kitu! Mugi-mugi hal eta
ditebihkeun ku Allah. Jungjunan ulah
dugi ka nyorang nu kitu."
23 Isa malik, sasauran ka Petrus,
"Nyingkah, Iblis! Maneh teh geus jadi
batu tatajongan keur Kami; sabab
eta anu kapikir ku maneh teh lain
mamanahan Allah, tapi pipikiran
manusa."
24 Geus kitu, Anjeunna ngalahir ka
murid-murid, "Sing saha nu seja ngiring
ka Kami, kudu nyangkal diri, manggul
salibna, jeung anut ka Kami.
25 Sabab saha-saha nu rek
nyalametkeun nyawana, bakal
kaleungitan nyawa; sabalikna, anu
kaleungitan nyawa demi Kami, bakal
meunang nyawa.
26 Naon mangpa'atna meunangkeun
sakuliah dunya, tapi kaleungitan
nyawana? Na naon barangna nu bisa
dipake ngaganti nyawana?

27 Putra Manusa teh bakal datang
make kamulyaan Rama-Na diiring ku
malaikat-malaikat-Na; mangsa harita,
Anjeunna baris ngayakeun wawales
ka unggal jelema, nurutkeun kumaha
kalakuanana.
28 Cek Kami, ka maraneh: Saenyana,
di antara anu ayeuna aya di dieu, aya
nu moal waka ajal samemeh narenjo
Putra Manusa datang ngajadi Raja di
Karajaana-Na.”
17 1 Heuleut genep poe, Petrus,
Yakobus, jeung Yahya ku Isa
dicandak ka hiji gunung anu luhur. Di
dinyana ngan aranjeunna bae.
2 Geus kitu, ku nu tiluan katenjo,
Isa salin rupi. Raray-Na moncorong
lir panonpoe, panganggo-Na hurung
gumebyar.
3 Katingal oge aya Nabi Musa jeung Nabi
Elias, keur cacarios jeung Anjeunna.
4 Petrus mihatur, “Jungjunan, estu,
bagja abdi-abdi aya di dieu teh.
Jungjunan, saena mah, urang ngadamel
saung tilu di dieu: Kangge Jungjunan,
kangge Nabi Musa, sareng kangge Nabi
Elias.”

5 Sabot manehna ngomong keneh,
ngadak-ngadak aya mega anu ngagebyar
turun mayungan ka Aranjeunna. Tina
mega teh aya sora, "Ieu teh Putra Kaasih
Kami, anu kamanah ku Kami. Masing
anut ka Anjeunna."[b]
6 Awahing ku sieun kana eta sora,
murid-murid teh nyaluksruk kana
taneuh.
7 Ku Isa disampeurkeun terus diusap.
"Cengkat" dawuhana-Na, "tong sarieun!"
8 Barang maranehna cengkat geus teu
aya sasaha, kantun Isa bae.
9 Waktu marudun ti gunung Isa
mesen, "Kade, tetenjoan anu tadi ulah
diucah-aceh, nepi ka Kami hudang deui
ti nu maraot."
10 Pihatur nu tiluan, "Upami kitu, naon
margina ahli-ahli Kitab nyebatkeun yen
Nabi Elias kedah sumping ti payun?"
11 Waler-Na, "Nabi Elias memang baris
sumping, pikeun ngomean sakur nu
perlu.
12 Ku Kami dibejakeun: Nabi Elias
teh geus sumping, tapi teu aya nu
wawuheun. Sikep jalma-jalma ka
anjeunna sakarep-karep pisan. Putra

---

[b]Mrk 1:11; Luk 3:22

Manusa oge bakal disangsara ku
maranehna.”
13 Ti dinya murid-murid teh ngarti, yen
anu dimaksad ku Anjeunna teh Nabi
Yahya.
14 Sanggeus Isa jeung nu tiluan kumpul
deui jeung nu rea, datang hiji jelema,
tuluy nyembah;
15 pok manehna mihatur, “Jungjunan,
mugi hawatos ka pun anak, margi sok
sakalor. Sering pisan tikusruk kana
seuneu atanapi ka cai.
16 Parantos dibantun ka murid-murid
Jungjunan, nanging teu tariasaeun
naon-naon.”
17 Saur Isa, “Eh, umat nu teu boga
iman tur sasar! Sabaraha lilana deui
Kami kudu babarengan teh? Kudu nepi
ka mana Kami sabar teh? Bawa budakna
ka dieu!”
18 Terus setanna ku Isa ditimbalan
kalawan bengis pisan, sina ingkah ti eta
budak. Harita keneh oge, eta budak teh,
cageur.
19 Sanggeus teu aya sasaha, murid-
murid mihatur ka Isa, “Naon margina ku
abdi-abdi mah teu beunang diusir eta
setan teh?”

20 Saur Isa, “Lantaran maraneh henteu
cengeng percayana. Sabab saenyana,
mun maraneh boga iman, — najan ngan
sagede siki sasawi — mun ieu gunung ku
maraneh sina pindah tempat, tangtu ieu
gunung pindah; tur moal aya perkara nu
pamohalan keur maraneh.
21 Tapi bangsa nu tadi mah, moal bisa
diusir lamun henteu bari nyambat ka
Pangeran jeung puasa.”
22 Sanggeus Isa jeung murid-murid
aya di Galilea, Anjeunna nyarios kieu,
“Putra Manusa teh bakal diserenkeun
kana genggeman manusa, tuluy
ku maranehna dipaehan. Tapi dina
poe katilu, baris digugahkeun, nya
dihirupkeun deui.”
23 Hal ieu kacida matak ngaherukna ka
murid-murid.
24 Sasumping-Na, Isa samurid-murid,
ka Kapernaum, Petrus disampeurkeun ku
tukang narik pajeg Bait Allah, ditanya,
“Ari Guru anjeun sok mayar pajeg Bait
Allah?” Jawab Petrus, “Osok!”
25 Petrus terus asup ka imah, ku Isa
dipiheulaan dipariksa, “Simon, kumaha
ari cek maneh, saha biasana anu wajib

mayar pajeg atawa upeti ka prabu?
Warga nagara atawa bangsa asing?”
26 Walon Petrus, “Bangsa Asing.” Saur
Isa ka manehna, “Jadi, warga nagara
mah teu kudu mayar. Tapi keun bae,
urang teu meunang ngalawan.
27 Jung, ayeuna, maneh nguseup ka
talaga. Engke, lauk anu nyanggut ti heula
angkat; tuluy eta lauk teh calangapkeun,
dina sungutna aya duitan; eta duit teh
cukup keur mayar pajeg Bait Allah:
Pikeun Kami jeung maneh.”

18 1 Waktu eta, murid-murid mihatur
deui, “Dupi anu punjul di Karajaan
Sawarga, saha?”
2 Ti dinya, Isa nyandak hiji budak leutik
sina nangtung di tengah.
3 Saur-Na, “Ingetkeun ieu: Lamun
maraneh henteu robah kalakuan jeung
teu jadi cara barudak leutik, pimoaleun
bisa asup ka Karajaan Sawarga.
4 Anu punjul di Karajaan Sawarga teh,
nya eta anu handap asor jeung nu jadi
saperti barudak leutik.
5 Jeung saha-saha nu nyaah ka barudak
leutik demi ngaran Kami, eta teh nyaah
ka Kami.”

6 “Saha-saha anu ngalantarankeun
ingkarna salah sahiji ti barudak
leutik anu anut ka Kami, leuwih hade
dibangbaluhan beuheungna ku batu
panggilingan, tuluy balangkeun ka laut.
7 Cilaka dunya teh, loba gogoda dodoja.
Tapi leuwih cilaka deui jelema anu nyieun
gogoda.
8 Upama leungeun atawa suku maraneh
matak sasar, teukteuk: Piceun! Sabab
mending boga leungeun hiji atawa
suku hiji, tapi matak salamet di aherat;
tinimbang lengkep anggahota, tapi
tigebrus ka seuneu naraka.
9 Upama panon maraneh nu sabeulah
matak sasar, cokel: Piceun! Mending
pecak, tapi salamet di aheratna;
tinimbang panon dua, tapi tigebrus kana
seuneu naraka.”
10 “Ati-ati, maraneh ulah nepi
nyapelekeun salah sahiji barudak
leutik ieu. Sabab cek Kami: Malaikat-
malaikatna teh salawasna aya di
payuneun Rama Kami di Sawarga.
11 Sabab Putra Manusa sumping teh,
nya seja nulungan anu sasab.
12 Cik, upama aya nu boga saratus
domba, leungit hiji; cek maraneh, eta

jelema baris kumaha? Tangtu manehna
indit neangan, ari anu salapan puluh
salapan mah ditinggalkeun heula
nyaratuan di lamping pasir.
13 Ana nu leungit kapanggih; cek Kami
mah, nu bogana, atoheunana teh leuwih
ti batan ku anu salapan puluh salapan
nu teu kungsi leungit.
14 Pangersa Rama Kami di Sawarga oge
nya kitu: Ulah aya saurang-urang acan,
ti barudak leutik ieu, anu leungit.”
15 “Lamun aya dulur boga salah, teang,
elingan. Lamun meunang dielingan,
dulur urang teh beunang deui.
16 Lamun pepeling maneh teu didenge,
sakali deui elingan dibantu ku saurang
atawa duaan, nepi ka dadaran sualna
kasaksi ku duaan atawa tiluan, luyu
jeung pangajaran Kitab Suci.
17 Lamun nu sejen oge henteu didenge,
unjukkeun ka jamaah. Lamun ku jamaah
oge teu beunang dipepelingan, hade
dianggap deungeun-deungeun atawa
Tukang Cuke.
18 Jeung Kami ngabejaan ka maraneh
sakabeh, yen sagala rupa anu ku
maraneh dilarang di ieu dunya, di
Sawarga oge baris dilarang; naon-naon

anu ku maraneh diidinan di ieu dunya, di Sawarga oge baris diidinan.
19 Oge Kami ngabejaan, yen iraha bae maraneh ngunjukkeun panuhun kalawan mupakat duaan, ku Rama di Sawarga tangtu dikabul.
20 Sabab mun aya dua atawa tilu jalma kumpul mawa ngaran Kami, Kami tangtu aya ngareujeungan.”
21 Ti dinya Petrus mihatur ka Isa, “Jungjunan, upami pun dulur gaduh dosa ka abdi, sabaraha kali abdi wajib ngahampura? Tujuh kali?”
22 Waler Isa, “Lain ngan tujuh kali, tapi tujuh puluh kali tujuh kali.
23 Sabab Karajaan Sawarga teh, ibarat hiji raja anu mariksa hutang gandek-gandekna.
24 Barang prak mariksa, aya saurang anu dideuheuskeun, hutangna jutaan rupia.
25 Jelemana teu bisa mayar. Ku eta raja, gandek teh sina dijual jadi budak beulian; nya kitu deui anak pamajikanana katut sagala pangabogana, pikeun ngalunasan hutangna tea.
26 Gandek teh ngarumpuyuk, ngomong melas-melis ka dununganana,

‘Nyuhunkeun sarantos bae, tangtos tiasa
lunas sadayana.’
27 Dununganana karunyaeun, tuluy
hutangna dibebaskeun.
28 Gandek nu geus dibebaskeun tina
hutangna tea, balik; di jalan amprok
jeung batur papada gandek, anu boga
hutang ka manehna ukur rerebuan bae.
Ku manehna dicerek, terus ditagih jeung
dicarekan, pokna, ‘Hayoh, bayar hutang
teh!’
29 Nu ditagih mani nyembah, walonna,
‘Tempoan heula atuh, sugan kabayar.’
30 Tapi teu didenge, malah terus
dijebloskeun ka jero panjara geusan
ngalunasan hutangna.
31 Barang gandek-gandek sejenna
nyarahoeun, pohara ngareneseunana,
tuluy arunjukan ka dununganana.
32 Eta gandek bengis teh, disaur deui.
Cek dununganana, ‘Maneh gandek nu
teu boga rasa rumasa. Hutang maneh
geuning ku kami dibebaskeun lantaran
ngadenge maneh ngalengis.
33 Atuh maneh oge wajib ngaraskeun
ka batur, kawas kami ngaraskeun ka
maneh!’

34 Ku bawaning dununganana jengkel,
gandek teh dijebloskeun ka panjara
pikeun ngalunasan hutangna."
35 Jungjunan nutup carios-Na, "Rama
Kami di Sawarga oge, moal aya
hampura-Na ka maraneh; lamun
maraneh, masing-masing, taya hampura
ka sasama."

19 1 Sanggeus cacarios kitu, Isa
jengkar ti Galilea, angkat ka
daerah Yudea di peuntaseun walungan
Ciyordan.
2 Loba pisan anu ngariring sarta anu
gareringna ku Anjeunna dicalageurkeun
di dinya.
3 Aya sawatara urang Parisi daratang
rek ngadoja ka Anjeunna, naranya
kieu, "Kumaha ari Toret urang ngidinan
atawa henteu, lantaran naon bae, salaki
nyerahkeun bojona?"
4 Ku Isa diwaler, "Na aranjeun acan
ngaji ayat anu nerangkeun, yen ti barang
Allah ngadamel manusa, ngadamelna
teh lalaki jeung awewe?
5 Sarta timbalana-Na, 'Ku sabab eta
lalaki teh bakal incah ti indung bapana,
tuluy ngaraketan bojona sarta duanana
bakal jadi sadaging.'

6 Ku sabab eta, maranehna geus lain
dua deui, tapi hiji. Kitu nu matak,
mana-mana anu dirangkepkeun ku
Allah, henteu meunang dipisahkeun ku
jelema.”
7 Urang Parisi nempas, “Ku naon atuh
Nabi Musa marentahkeun, yen lamun
salaki nyerahkeun pamajikan kudu mere
surat talak?”
8 Waler Isa, “Nabi Musa ngidinan
nyerahkeun soteh lantaran aranjeun
baredegong. Katangtuan nu mimiti mah,
lain kitu.
9 Tapi cek Kaula ka aranjeun, ‘Sing saha
anu nyerahkeun pamajikan, — kajaba
ku lantaran pamajikanana ngabogaan
watek nyelewer — tuluy manehna kawin
ka awewe sejen, eta teh jinah.’”
10 Murid-murid mihatur, “Upami laki
rabi kitu sualna mah, atuh langkung sae
henteu kawin.”
11 Isa ngawaler, “Henteu kabeh bisa
ngaharti kana ieu sual, ngan anu
diparengkeun ku Pangeran bae.
12 Aya nu teu bisa kawin lantaran geus
kitu ti keur dikandungna keneh; aya nu
ku lantaran dijieun ku jelema; aya oge
anu memang ngahaja, ngarah husu kana

urusan kasawargaan. Tapi sing saha anu bisa ngaharti, sing daek ngaharti.”
13 Ti dinya, aya nu ngadareuheuskeun barudak leutik ka Isa, sina ditumpangan panangan jeung didungakeun. Tapi ku murid-murid dicarekan.
14 Saur Isa ka murid-murid, “Ingkeun eta barudak teh sina ka Kami, ulah dihalang-halang. Nya jelema-jelema anu saperti maranehna, anu bakal ngamilik Karajaan Sawarga teh.”
15 Tuluy eta barudak teh, ku Anjeunna ditumpangan panangan jeung didungakeun. Geus kitu, Anjeunna angkat deui ti dinya.
16 Aya saurang jajaka datang ka Isa, mihatur kieu, “Guru, naon anu sae, anu kedah dilakonan, supados abdi tinemu sareng hirup anu langgeng?”
17 Waler Isa, “Naha nanyakeun nu hade ka Kami? Nu Hade mah ngan hiji. Tapi ari hayang hirup langgeng mah, lakonan parentah Allah.”
18 “Anu mana?” carek eta jelema. Saur Isa, “Maneh ulah maehan, ulah ngaranyed, ulah maling, ulah jadi saksi palsu,

19 kudu hormat ka indung bapa, jeung
kudu nyaah ka pada batur kawas nyaah
ka diri.”
20 Walonna, “Eta, sadayana, parantos
dilakonan. Naon kirangna?”
21 Saur Isa, “Ari hayang sampurna mah,
jual kabeh babandaan; tuluy duitna
dermakeun ka pakir miskin, supaya
beunghar di sawarga. Geus kitu, maneh
ka dieu deui pikeun ngiring ka Kami.”
22 Ditimbalan kitu teh, eta jajaka,
balikna mani nguyung lantaran loba
pisan bandana teh.
23 Saur Isa ka murid-murid, “Memang
hese jelema beunghar asup ka Karajaan
Sawarga teh.
24 Sakali deui, cek Kami, ‘Babari keneh
onta moncor kana liang jarum, ti
batan nu beunghar asup ka Karajaan
Sawarga.’”
25 Dicariosan kitu, murid-murid jadi
recok, pokna, “Saha nu tiasa salamet
atuh, upami kitu mah?”
26 Maranehna ku Isa diteuteup, pok
Anjeunna sasauran, “Di jelema mah,
memang mustahil eta teh. Tapi di Allah
mah, teu aya barang mustahil.”

27 Petrus mihatur, "Abdi-abdi parantos
cul sagala rupi, teras ngiring ka
Jungjunan. Hoyong terang baris kenging
naon?"
28 Waler Isa, "Cek Kami, saenyana,
dina jaman sarwa anyar engke, di
mana Putra Manusa linggih dina tahta
kamulyaana-Na; maraneh, anu geus
ngingiring ka Kami, oge bakal nempatan
dua welas tahta katut hak ngahukum ka
dua belas kaom Israil.
29 Oge sing saha anu ku lantaran anut
ka Kami iklas ninggalkeun rumah tangga,
dulur awewe, lalaki, indung, bapa, atawa
anak, atawa raja kaya, bakal meunang
saratus kalieun ti ayeuna, tur meunang
hirup anu langgeng.
30 Tapi anu ayeuna geus ti hareula, loba
nu bakal jadi pandeuri; ari nu ayeuna
pandeuri, loba nu bakal jadi ti heula."
20 1 "Karajaan Sawarga teh, ibarat
hiji jelema anu rebun-rebun geus
indit neangan kuli, nya sina digawe di
kebon anggurna.
2 Sanggeus putus yen piburuheunana
sadinar sapoe, terus kuli-kuli digarawe.
3 Kira-kira pukul salapan, manehna
indit deui, ka pasar; di dinya manehna

manggih nu keur ngaligeuh, terus ditawaran gawe,
4 pokna: ‘Hayu gawe di kebon anggur kula, buruhna pantes.’ Tuluy maranehna arindit digawe.
5 Kira-kira pukul dua belas jeung pukul tilu, nu boga kebon teh indit deui, cara tadi.
6 Kira-kira pukul lima, geus burit, indit deui bae neangan jelema. Geus manggih diajak ngomong: ‘Ku naon tingjaranteng bae ti isuk?’
7 Walonna: ‘Teu aya anu ngulikeun.’ ‘Hayu atuh milu, digawe di kebon kula.’
8 Sanggeus poe reupreupan, nu ngulikeun teh nitah ka mandor: ‘Sina kumpul nu digarawe teh, buruhanana bayar. Heulakeun bayar anu daratang pangburitna.’
9 Tuluy nu daratang pukul lima sore dibayar ti heula sadinar sewang.
10 Anu daratang pangisukna, maranehna nyangka rek dibayar leuwih gede. Tapi wet, sarua sadinar keneh.
11 Bari nampanan buruhan maranehna gegelendeng:

12 ‘Nu daratang pangburitna digawe
na ukur sajam, ari bayaranana wet
disaruakeun jeung anu ngadedeluk ti
isuk keneh bari moe maneh.’
13 Cek anu ngagawekeun: ‘Dulur-dulur,
kula henteu pilih kasih. Lain geus akur
urang teh, buruhna sadinar sapoe?
14 Geus, geura tarima ku maraneh,
jung geura balik. Hanas anu daratangna
pangburitna dibayar sarua jeung
aranjeun, atuh eta mah geus niat kula
kitu.
15 Na teu meunang kula make duit
sorangan sakahayang? Atawa maraneh
sirik pedah kula bageur?’
16 Tah kitu, anu pangpandeurina jadi ti
hareula, anu pangheulana jadi pandeuri.”
17 Waktu Isa rek angkat ka Yerusalem,
murid-murid anu dua belas sina
dareukeut ka Anjeunna. Di tengah jalan,
Anjeunna nyarios ka maranehna bae,
saur-Na,
18 “Ayeuna, urang rek ka Yerusalem; di
ditu, Putra Manusa teh bakal diserenkeun
ka imam-imam kapala jeung ahli-ahli
Kitab, sarta ku aranjeunna bakal
diragragan hukum pati.

19 Jaba ti eta, Anjeunna ge bakal
dipasrahkeun ka bangsa anu teu wawuh
ka Allah sina dihinakeun, dikaniaya,
ahirna disalib. Tapi sanggeus meunang
tilu poe, Anjeunna baris dihirupkeun
deui.”
20 Sabot kitu, jol bojo Sebedeus
(indungna Yakobus jeung Yahya)
bareng jeung dua anakna nemonan
Isa; Tiluanana ngaharempoy ka
payuneuna-Na, rek aya nu dipenta.
21 Saur Isa, “Rek menta naon?”
Wangsulna, “Dawuhkeun, yen ieu pun
anak duanana widi kenging tempat di
kiwaeun sareng di tengeneun Salira di
Karajaan Jungjunan.”
22 Tapi waler Isa, “Ibu teu terang ka
nu dipenta. Na saranggup nginum tina
lumur Kami?” Wangsulna, “Sanggem.”
23 Saur Isa, “Lumur Kami memang
bakal diinum ku maraneh. Tapi perkara
tempat kenca katuhueun Kami, Kami
teu kawasa ngidinan. Eta mah pikeun
jelema-jelema anu geus ditangtukeun ku
Rama Kami bae.”
24 Barang murid-murid nu sapuluh
urang deui ngadenge pamenta kitu, jadi
arambekkeun pisan ka anu duaan teh.

25 Tapi ku Isa diwawadian, saur-
Na, “Maraneh nyaho, pamarentah
bangsa-bangsa marentah rahayatna
teh ku kakerasan, nya kitu deui
pembesar-pembesarna, keras deui bae.
26 Tapi di antara maraneh mah, teu
meunang kitu. Mun salah saurang aya
nu hayang punjul ti nu lianna, manehna
kudu daek ngabdi ka sarerea.
27 Jeung saha-saha nu hayang jadi
jelema penting, kudu jadi badega
sarerea.
28 Putra Manusa oge sumping ka dunya
teh lain malar dikawulaan, tapi arek
ngawulaan jeung seja narohkeun pati
geusan nebus jalma rea.”
29 Sanggeus Isa samurid-murid nepi ka
luareun kota Yeriko, anu ngiring beuki
ngalobaan.
30 Di dinya, aya nu lolong duaan keur
andiprek di sisi jalan; ngadenge yen Isa
ngalangkung, maranehna teh tinggarero,
pokna, “Jungjunan, Putra Daud! Sing
hawatos ka abdi!”
31 Ku nu rea, eta nu lolong teh dicarek
sina repeh; tapi tinggarerona beuki
tarik bae, “Jungjunan, Putra Daud! Sing
hawatos ka abdi!”

32 Isa liren heula, nu lolong teh disaur;
tuluy ku Anjeunna dipariksa, "Hayang
dikumahakeun ku Kami teh?"
33 Wangsulna, "Jungjunan, abdi teh
hoyong tiasa ningal."
34 Isa ngahelas manah-Na, tuluy panon
maranehna diusap: Bray bae, eta nu
lolong teh bareunta, nya bisa nenjo.
Geus kitu mah, maranehna teh ngiring
ka Anjeunna.

21 1 Sanggeus Isa jeung murid-murid
sumping ka Betpage, — di Gunung
Jetun, geus deukeut ka Yerusalem —
Anjeunna miwarangan dua murid,
2 saur-Na, "Teruskeun ka ditu, ka
kampung beh hareup. Engke, maraneh
bakal manggih kalde bikang keur
dicangcang, teu jauh ti anakna. Udaran
talina, terus bawa ka Kami.
3 Mun aya nu ngageureuh-geureuh,
bejakeun: Rek dianggo ku Jungjunan,
engke dipulangkeun deui."
4 Ku hal eta, nubuwatan nabi-nabi baris
bukti, kieu:
5 'Tuduhkeun ka putri Sion: Itu Raja
maneh sumping. Lemes budi-Na,
sumping-Na nitih kalde, kalde umbal
ngora keneh!'

6 Eta dua murid teh, tuluy indit
ngalakonan piwarangan.
7 Kaldena dibawa jeung anakna,
beunang nyelaan ku jubah masing-
masing. Clak, ku Isa, ditunggangan.
8 Anu ngiring, anu sakitu lobana, bur-bar
ngalamparkeun jubah masing-masing
di tengah jalan; ari nu sawarehna deui,
ngalamparkeun dangdaunan beunang
mites-miteskeun tina tangkalna.
9 Leugeudeut ngaleut di payuneun
jeung pungkureuna-Na, bari tinggarero:
"Hosana ka Putra Daud! Mugia Anjeunna
dirahmat, anu rawuh kalayan Asma
Pangeran. Hosana di tempat nu
mahaagung!"
10 Barang sup, — Anjeunna lebet — ka
jero kota, urang kota gehger, "Saha Eta?
Saha Eta?"
11 Dijawab ku nu ngariring, "Nabi Isa,
asal ti Nasaret, daerah Galilea!"
12 Ti dinya, Isa lebet ka Bait Allah.
Anu keur jarual meuli di dinya diusir.
Meja-meja tukang nalukeuran duit, —
kitu deui — bangku-bangku tukang
dagang japati dibalik-balikkeun sarta
kieu dawuhana-Na:

13 "Geus aya tulisanana kieu: Gedong
Kami baris kasebut tempat babakti. Ari
ku maraneh dijieun guha begal."
14 Geus kitu, aya anu lalolong jeung
galempor nyalampeurkeun Anjeunna ka
jero Bait Allah; ku Anjeunna, maranehna
dicalageurkeun.
15 Barang imam-imam kapala jeung
ahli-ahli Kitab nyarahoeun kitu, —
turug-turug pusing ku barudak anu ear
di Bait Allah tinggarero, "Hosana ka
Putra Daud!" — pohara arambekna;
16 tuluy maranehna negor ka Anjeunna,
"Kareungeu ku Anjeun, eta barudak
nyebut naon?" Waler Isa, "Kareungeu.
Naha ku aranjeun can kabaca anu kieu,
'Biwir orok sareng barudak anu nyarusu
keneh ku Anjeun disina ngedalkeun
pupujian?'"
17 Ti dinya, aranjeunna ku Isa dikantun;
Anjeunna terus ka luar kota, ka Betania;
terus Anjeunna ngawengi di dinya.
18 Poe isukna, keur ka kotakeun deui, di
tengah jalan Isa ngaraos lapar.
19 Ningali aya tangkal kondang sisi
jalan; tuluy ku Anjeunna dicaketan, tapi
teu mendak nanaon iwal ti daunna. Geus
kitu, Anjeunna ngalahir ka eta tangkal,

saur-Na, “Maneh moal bubuah deui salalawasna!” Dadak sakala eta tangkal teh garing.
20 Murid-murid-Na arolohok bae anu aya, tuluy mihatur, “Naha bet dugi ka ngadadak garing kitu?”
21 Isa ngawaler, “Cek Kami, ka maraneh: Saenyana, lamun maraneh percaya tur henteu hamham, maraneh oge lain bae bakal mampuh nyieun kitu kawas Kami ka eta tangkal, tapi oge mun cek maneh ka ieu gunung: Pindah ka ditu, ka laut! Pasti ngajadi.
22 Jeung naon bae sakur anu dipenta disambat dina paneda kalawan percaya sagemblengna, tangtu baris dikabul.”
23 Geus kitu, Isa lebet ka Bait Allah, terus ngawulang. Sabot kitu, imam-imam kapala jeung kokolot bangsa Yahudi naranya kieu ka Anjeunna, “Make hak naon Anjeun milampah kitu teh? Saha anu ngawasakeunana?”
24 Waler Isa, “Kaula ge seja nanya saperkara. Lamun eta dijawab, Kaula tangtu ngajawab pertanyaan aranjeun, make hak naon Kaula milampah kitu.
25 Ari Yahya kagungan hak ngabaptis ti saha? Ti sawarga atawa ti manusa?”

Aranjeunna badami heula, salaurna,
"Disebutkeun ti sawarga, tangtu disabab:
Ku naon teu dipercaya?
26 Disebutkeun ti manusa, urang
teh sieun ku rahayat; da anggapan
maranehna mah, Yahya teh nabi."
27 Tuluy aranjeunna ngawalon kieu,
"Walahu'alam, teu terang!" Saur Isa ka
aranjeunna, "Lamun kitu mah, Kaula
ge moal nerangkeun, ti mana Kaula
meunang hak ngalampahkeun kitu."
28 "Kumaha pamendak aranjeun tina
ieu carita? Aya Jelema nu boga dua anak
lalaki. Nitah ka anakna nu cikal: 'Ujang,
geura ka kebon digawe.'
29 Jawabna: 'Mangga,' tapi teu prak.
30 Nitah deui ka anakna nu kadua
cara tadi. Jawabna: 'Alim,' tapi lila-lila
kaduhungeun, tuluy digawe.
31 Antara eta dua anak, nu mana anu
ngalakonan pamenta bapana?" Walonna,
"Nu pandeuri." Saur Isa ka aranjeunna,
"Cek Kaula, ka aranjeun: Saenyana,
aranjeun bakal kapiheulaan asup ka
Karajaan Sawarga ku tukang-tukang
cuke jeung awewe palacuran.
32 Sabab Nabi Yahya teh sumpingna
seja nuduhkeun jalan nu bener

ka aranjeun, tapi ku aranjeun teu
dipercaya. Tukang-tukang cuke jeung
awewe palacuran mah, percayaeun.
Ari aranjeun sakitu sidik nya ningal,
angger teu aya rasa kaduhung, tetep teu
percaya ka anjeunna.”
33 “Aya deui misil sejen, kieu: Aya
tuan tanah muka kebon anggur anu
sakurilingna dipager; jaba ti eta,
manehna oge nyieunkeun bak pikeun
pameresanana jeung nyieun ranggon
paranti jaga. Geus kitu, kebonna
disewakeun, sina digararap ku nu sejen;
ari manehna mah, kencling nyaba ka
nagri sejen.
34 Barang geus meh usumna mupu,
manehna ngajurungan bujang-bujangna
ka nu nyarewa baris narik bagianana.
35 Bujang-bujangna teh, ku nu nyarewa
kebon anggur tea, dipahala: Aya
nu diteunggeulan, nu dipaehan, nu
dibaledogan ku batu.
36 Tuluy eta tuan tanah teh, nitahan
deui bujang-bujang sejen leuwih loba.
Tapi ieu oge, nasibna, sarua kawas nu ti
heula.

37 Panungtunganana, nu dititah teh
anakna; pamikirna, ka anakna mah
meureun daraek ngahargaan.
38 Tapi kakara ge beh ka manehna, nu
nyarewa teh geuwat sakait pada batur,
pokna: Ieu mah, ahli warisna. Hayu
urang paehan; engke, warisanana keur
urang.
39 Tuluy eta anak tuan tanah teh, ku
maranehna dicerek, ditotogkeun ka
luareun kebon anggur pikeun dipaehan.
40 Cik, di mana eta tuan tanah datang
arek kumaha ka eta anu nyarewa
kebonna?”
41 Walonna, “Jelema jarahat kitu mah,
tangtu dibasmi; ari kebon anggurna
disewakeun deui ka nu sejen, anu
pibenereun mere hasil kebonna dina
waktuna.”
42 Saur Isa, “Kumaha aranjeun geus
ngaos tina Kitab Suci? Kieu ungelna:
‘Batu nu dipiceun ku tukang tembok,
geus dijieun batu juru: Kitu kersaning
Pangeran mah, anu cek urang mah, eta
teh aneh.’
43 Ku sabab eta, Kaula ngabejaan ka
aranjeun: Karajaan Allah teh bakal
dirampas ti aranjeun, dipasrahkeun

ka bangsa sejen anu tangtu baris
ngahasilkeunana.
44 Jeung saha-saha anu tibeubeut kana
eta batu, pinasti ajur; sarta saha-saha
nu ditinggang ku eta batu, pinasti
remuk.”
45 Ku imam-imam kapala jeung ahli-ahli
Kitab karasaeun pisan, yen anu dimaksad
ku Anjeunna teh nya aranjeunna.
46 Kahoyongna mah, Isa ditangkep
harita keneh; tapi nya kitu, teu wani
prak lantaran sieuneun ku rayat; da
rayat mah, ka Anjeunna, nganggapna
teh nabi.
22 1 Isa nyarios deui ka maranehna
ku misil, saur-Na,
2 “Karajaan Sawarga teh saupama
hiji raja anu hajat ngarendengankeun
putrana.
3 Raja nimbalan ponggawa-ponggawa
nyusulan paraondangan, tapi ondangan
taya nu datang.
4 Tuluy raja miwarangan deui
ponggawa-ponggawa sejenna,
dawuhanana: Bejakeun ka nu geus
diarondang, hajat kami geus tarapti;
sapi-sapi jalu, — nya kitu deui pipiaraan

sejenna — geus dipareuncit, malah mah geus diolahkeun. Geura sarumping kitu.
5 Tapi anu diarondang teh, teu aya nu ambil pusing: Aya nu leos ka kebon jeung aya nu jongjon-jongjon bae di toko.
6 Aya oge, — anu sawarehna deui — nu pada nyerek paraponggawa, nya pikeun disiksa atawa dipaehan tea.
7 Raja jadi wera, tuluy ngiangkeun wadya bala, jelema-jelema nu maehan teh dibasmi, padumukanana dihuru.
8 Geus kitu, eta raja, nimbalan ka abdi-abdina: Hajat kawin geus tarapti; ari nu geus diarondang, ayeuna geus teu pantes ka dieu.
9 Ku sabab eta, datangan jalan-jalan cagak, sakur anu liwat ondang ku maraneh ka dieu.
10 Abdi-abdi arindit, tuluy sakur anu kapanggih di jalan-jalan, nu jahat, nu bageur dikerid, nepi ka balandongan teh pinuh ku semah.
11 Waktu raja lebet nemonan semah, katingali nu saurang dangdananana lain paranti ka nu hajat.
12 Tuluy raja ngadawuh: Ki Sanak, naha eta dangdanan teh lain pakean paranti

ka anu hajat? Nu dipariksa ngabetem bae.
13 Raja nimbalan ka abdi-abdina:
Borogod ieu jelema teh sukuna jeung
leungeunna, terus balangkeun ka tempat
anu pangpoekna, keun sina gegerungan
bari kumerot huntu.
14 Sabab najan loba nu disaur, anu
kapilih mah ngan saeutik.”
15 Geus kitu, urang Parisi tinglaleos;
tuluy maranehna baradami pipetaeun
naheunan Isa ku hiji sual.
16 Maranehna nitahan murid-muridna
bareng jeung anggota-anggota parteyna
raja Herodes nyual ka Isa, pokna,
“Guru, parantos teu aya nu bireuk
deui ka Anjeun, yen Anjeun teh jujur
tur satarabasna ngawurukeun jalan
Allah; nya Anjeun teh teuneung ludeung
mayunan sing saha bae, wireh sanes
pangalapan.
17 Cobi saurkeun, kumaha panggalih
Anjeun: Naha wenang atanapi henteu
mayar pajeg ka prabu?”
18 Isa, anu uninga kana maksud
maranehna anu julig ngawaler, “Na make
ngadoja ka Kami, eh jelema-jelema anu
munapek?

19 Ka dieukeun duit keur mayar pajeg
teh, cik Kami ngilikan.” Tuluy maranehna
nyodorkeun duit dinaran.
20 Saur Isa, “Cik, ieu gambar saha
jeung tulisan saha?”
21 Jawabna, “Gambar sareng
tulisan prabu.” Saur Isa, “Anu wajib
disanggakeun ka prabu, sanggakeun
ku maraneh ka prabu jeung anu wajib
disanggakeun ka Allah, sanggakeun ku
maraneh ka Allah.”
22 Diwaler kitu teh maranehna bati
tingpolongo, terus ngelemet undur.
23 Poe eta keneh, jol deui ka Isa
sababaraha urang Saduki, nya eta kaom
anu teu percaya kana ayana poe kiamat.
24 Maranehna naranya kieu, “Saur
Nabi Musa, upami hiji lalaki maot teu
ninggalan anak; tilas bojona kedah terus
dikawin ku dulurna nu hilang, supados
nurunkeun turunan keur dulurna nu geus
teu aya tea.
25 Ayeuna, aya lalaki tujuh padudulur.
Nu kahiji kawin, geletuk maot. Ku margi
teu ninggalan anak, randana dikawin ku
dulurna.
26 Kitu bae saterasna: Nu kadua, nu
katilu dongkap ka nu katujuh, mararaot.

27 Ahirna, awewena oge maot.
28 Dina poe kiamat, ti antara eta
anu tujuh teh, nu mana salakina eta
awewe; margi tujuhanana kantos ngawin
manehna.”
29 Ku Isa diwaler kieu, “Aranjeun teh
sasar; da aranjeun mah teu ngaharti
kana Kitab Suci jeung teu ngarti kana
kakawasaan Allah!
30 Dina poe kiamat mah, jelema teh
henteu kawin, henteu dikawinkeun.
Sabab hirupna teh, cara malaikat di
Sawarga.
31 Hal perkara hudangna anu maraot,
naha aranjeun acan maca anu
didawuhkeun ku Allah? Timbalanana:
32 Ieu Kami Allah nu disembah ku
Ibrahim, Allah nu disembah ku Isak,
jeung Allah nu disembah ku Yakub.
Anjeunna, lain Allah nu disembah ku
jelema-jelema nu maraot, tapi Allah
nu disembah ku jelema-jelema anu
harirup.”
33 Balarea ngadarenge kitu teh kacida
heranna, mikahelok piwulang-Na.
34 Barang urang Parisi meunang beja
yen urang Saduki beunang kabungkem
ku Isa, tuluy karumpul.

35 Geus kitu, nu saurang, nya eta ahli
Kitab nanya kieu, — maksudna ngadoja
ka Anjeunna —
36 "Guru, timbalan nu mana anu
pangutamana dina Toret?"
37 Waler Isa, "Kudu nyaah ka Pangeran,
— Allah nu disembah ku maneh —
kalawan sabuleudna hate, sabuleudna
jiwa, sarta saakal budi.
38 Eta timbalan nu pangutamana.
39 Timbalan anu kadua, anu sarua
pentingna jeung eta: Kudu nyaah ka
pada manusa lir ka awak sorangan.
40 Nya ka ieu dua timbalan
gumantungna saeusining Toret
jeung kitab nabi-nabi."
41 Waktu urang Parisi keur kumpul, ku
Isa ditaros kieu:
42 "Kumaha pamanggih aranjeun
ngeunaan Al Masih, ari Anjeunna putra
saha?" Walonna, "Putra Daud."
43 Saur Isa, "Lamun bener kitu, na
kumaha Daud ku pituduh Ruh bisa
nyebat 'Jungjunan' ka Anjeunna? Nya
eta waktu anjeunna nyebatkeun kieu:
44 'Pangeran ngadawuh ka Jungjunan
kaula: Calik-calik di katuhueun Kami,

nepi ka sakabeh musuh Hidep ku Kami
dijieun titincakan Hidep.’
45 Ari Daud nyebat ‘Jungjunan’ mah ka
Anjeunna, na kumaha bisa jadi putrana?”
46 Taya saurang-urang acan anu bisa
ngajawab ka Anjeunna. Jeung ti semet
poe eta, saurang ge, teu aya nu wani
nyual-nyual deui ka Anjeunna.
23 1 Isa terus sasauran ka jalma rea,
kitu deui ka murid-murid-Na.
2 “Ahli-ahli Kitab jeung urang Parisi
kawaris kalungguhan korsi Musa.
3 Ku sabab eta, sakur piwurukna kudu
digugu dilakonan, tapi ulah nurutan
kalakuanana. Sabab ngawurukna mah
geus ahli, ari ngalampahkeun tara.
4 Ka batur ngabegbregan taktakna ku
nu bareurat, ari dirina mah noel ge teu
daek.
5 Sagala damelna hayang katangar. Pita
do'ana parubak-rubak, rumbe-rumbena
papanjang-panjang.
6 Di nu hajat-hajat, ana calik milih
tempat nu terhormat; kitu deui di
tempat-tempat ibadah, maranehna
sok nyongcolang calik di jajaran
panghareupna.

7 Maranehna mah, di pasar-pasar ge
sok malar panghormat jeung palay
disebut Rabi (Ama Guru).
8 Ari maraneh mah, ulah harayang
disebut Rabi; da ngan hiji Rabi teh, Rabi
maraneh, tur maraneh mah tunggal
sadulur.
9 Jeung maraneh teh, ulah nyebut Rama
ka papada jalma mah; da ngan hiji Rama
mah, Rama maraneh nu di sawarga.
10 Maraneh oge ulah nepi ka disebut
pamingpin; sabab ngan aya hiji
pamingpin maraneh mah, nya eta Al
Masih.
11 Anu pangpunjulna di antara maraneh,
kudu purun jadi palayan batur sorangan.
12 Saha-saha anu nganggap diri punjul
ti batur bakal direndahkeun; tapi anu
handap asor mah, baris dijungjung.
13 Cilaka aranjeun, he ahli-ahli Kitab
jeung urang Parisi, he jelema-jelema
munapek! Aranjeun meundeut-
meundeutkeun lawang-lawang Karajaan
Sawarga: Sorangan teu daek asup; ka
batur ngahalang-halang.
14 Cilaka aranjeun, he ahli-ahli Kitab
jeung urang Parisi, jelema-jelema
munapek! Aranjeun neureuyan

kahirupan randa-randa dibarung
macikeuh batur ku do'a nu pararanjang.
Ku sabab kitu, kacida beuratna engke
hukuman aranjeun.
15 Cilaka aranjeun, he ahli-ahli Kitab
jeung urang Parisi, he jelema-jelema
munapek! Aranjeun meuntas lautan
ngambah daratan, rek ngicuk jalma
saurang sina asup agama aranjeun. Ari
geus beunang, manehna, ku aranjeun
dijieun ahli naraka. Nya anu jahatna teh,
leuwih ti batan aranjeun.
16 Cilaka aranjeun, he pamingpin-
pamingpin lolong! Cek aranjeun:
Sumpah demi Bait Suci mah, henteu
sah; tapi mun sumpahna demi emas Bait
Suci mah, ngabeungkeut.
17 He aranjeun, jelema-jelema anu
kabalinger jeung lolong. Na penting
mana, emasna atawa Bait Sucina anu
ngalantarankeun emasna tea jadi suci?
18 Cek aranjeun: Sumpah nyebut
demi mezbah mah, henteu sah; kajaba
mun nyebut demi sasajen nu dina
mezbah; kakara, eta sumpahna teh,
ngabeungkeut.

19 Eh, nu lalolong! Na penting mana,
sasajenna atawa mezbahna anu
ngalantarankeun sasajen tea jadi suci?
20 Jadi, sing saha anu sumpah bari
jeung nyebut demi mezbah; eta
sumpahna teh, nya demi mezbah nya
demi sasajenna.
21 Jaba ti eta, sing saha anu sumpah
bari jeung nyebut demi Bait Suci; eta
sumpahna teh, nya demi Bait Suci, nya
demi Allah anu linggih di Bait Suci.
22 Kitu oge anu sumpah bari jeung
nyebut demi langit; manehna teh,
geus sumpah demi singgasana Allah
jeung demi Allah anu linggih dina eta
singgasana.
23 Cilaka aranjeun, he ahli-ahli
Kitab jeung urang Parisi, he jelema-
jelema munapek! Jakat perpuluh tina
solasih, hades manis, jeung jinten
ku aranjeun dicumponan; tapi ari
pepentingna pangajaran Toret, nya eta
kaadilan, welas asih, jeung kasatiaan
dilalaworakeun. Anu sarupa memang
wajib dicumponan, tapi anu sarupa deui
ge teu meunang dilalaworakeun.

24 Eh, aranjeun pamingpin-pamingpin
lolong, ari reungit tina inumeun dipiceun,
ari onta diteureuy buleud!
25 Cilaka aranjeun, he ahli-ahli Kitab
jeung urang Parisi, he jelema-jelema
munapek! Cangkir jeung mangkok
luarna diberesihan, ari di jerona pinuh ku
beunang rarampas jeung sipat sarakah.
26 Eh, urang Parisi anu lalolong!
Beresihan heula beulah jerona cangkir
teh, beulah luarna mah moal teu milu
beresih!
27 Cilaka aranjeun, he ahli-ahli Kitab
jeung urang Parisi, he jelema-jelema
munapek! Aranjeun teh, lir makam nu
dikapur; ti luar tembong bodas beresih,
ari di jerona pinuh ku tulang-taleng
jeung rupa-rupa rereged.
28 Aranjeun teh ari ulat pinandita;
ari jejeroanana, nya munapek, nya
durjana!”
29 “Cilaka aranjeun, he ahli-ahli Kitab
jeung urang Parisi, he jelema-jelema
munapek! Aranjeun ngalus-ngalus
makam nabi-nabi jeung ngahias tugu
jalma-jalma soleh,

30 bari umangkeuh: Mun urang sajaman
tea mah jeung karuhun, pamohalan milu
maehan ka nabi-nabi teh.
31 Padahal, eta ucap kalakuan kitu teh
sasat ngaku sorangan, yen aranjeun
memang turunan jelema-jelema anu
maraehan nabi-nabi tea.
32 Pek geura cucudkeun takeran
karuhun aranjeun teh!
33 Eh aranjeun, jelema-jelema anu lir
oray! He turunan jelema-jelema anu lir
oray! Rek luput kumaha aranjeun tina
siksa naraka?
34 Ku sabab eta, kanyahokeun: Kami
rek ngadatangkeun nabi-nabi, paraalim,
jeung guru-guru agama ka maraneh;
tapi nu sawarehna, ku maraneh teh
bakal dipaehan jeung disalibkeun; nu
sawarehna deui, ku maraneh bakal
disiksa di tempat-tempat sembahyang;
ari sesana, ku maraneh bakal dikaniaya,
boh di nagri itu, boh di nagri ieu;
35 supaya maraneh nanggung wawales
ngucurkeun getih jelema-jelema nu taya
salahna: Mimiti ti Habil nu ibadah tea,
nepi ka Jakaria anak Berehya, anu ku
maraneh dipaehan antara tempat suci
jeung mezbah.

36 Cek Kaula, ka aranjeun, kabeh-kabeh
wawalesna keunana ka manusa-manusa
jaman kiwari.”
37 “Weu Yerusalem, Yerusalem,
nu geus maehan nabi-nabi jeung
maehan jelema-jelema utusan ku batu!
Sering Kami teh micangcam hayang
ngarangkul anak-anak maneh, kawas
hayam nyirekeman anak-anakna ku
jangjangna; tapi maranehna, narolak.
38 Eta padumukan maneh engke mah
suwung.
39 Jeung Kami ngabejaan, ti semet
kiwari maneh moal nenjo-nenjo deui
Kami nepi ka maneh ngucap: `Mugia
wilujeng Anu sumping kalayan jenengan
Pangeran!’”

24 1 Isa kaluar ti Bait Allah, terus
angkat. Geus kitu, murid-murid-
Na tingtarunjuk kana wawangunan Bait
Allah.
2 Isa ngalahir ka maranehna, “Kutan eta
anu katenjo? Kami ngabejaan: Engke
mah, di dinya teh, moal aya batu anu
diantep patumpang kitu sabab bakal aya
anu ngaruntuh-runtuhkeun.”
3 Isa cunduk ka luhur Gunung Jetun,
terus calik. Sanggeus Anjeunna rineh

nyalira, pok murid-murid-Na mihatur,
“Dupi anu tadi disaurkeun teh, iraha
piwaktoseunana? Oge hal Jungjunan
bade rawuh, kitu deui ahir jaman, naon
totondenna?”
4 Waler-Na, “Peupeujeuh sing ati-ati,
ulah nepi ka kabobodo!
5 Sabab loba anu bakal ngaku-ngaku
ngaran Kami, ngakukeun: Kami Al Masih!
Loba anu bakal kasasabkeun.
6 Turug-turug harengheng ku
peperangan jeung beja-beja hal perang.
Tapi maraneh mah, teu kudu geumpeur.
Sabab eta kabeh geus pasti, tapi eta
mah, lain panganggeusanana.
7 Bangsa-bangsa silih lawan, nagara-
nagara silih perangan, sarta di mana
mendi aya kalaparan jeung lini.
8 Najan kitu, eta mah kakara awalna
tina kasangsaraan, memeh datang
jaman anyar.
9 Engke, maraneh bakal ditangkep,
dikaniaya, dipaehan, jeung dimusuhan
ku sarerea ku sabab Kami.
10 Loba anu bakal murtad, silih
selehkeun, jeung silih pikangewa.
11 Nabi-nabi palsu maruncul sarta loba
anu kasasabkeun.

12 Kadorakaan oge beuki nambahan;
ku sabab eta, loba anu bakal leungit
kanyaahna.
13 Tapi sing saha nu bisa tetep satia
nepi ka jucungna, tangtu pinanggih
karahayuan.
14 Ari Injil, — pernyataan Karajaan tea
— bakal sumebar ka sakuliah dunya,
ngajadi saksi ka sakabeh bangsa; geus
kitu, kakara ahir jaman teh datang.”
15 “Di mana Musibat-hebat geus
ngajega di tempat suci sakumaha cek
ungel dawuhan anu ditepikeun ku Nabi
Daniel tea, — paramaos, perhatoskeun
—
16 nu marangkuk di Yudea kudu mubus
ka pagunungan.
17 Nu keur aya di hateup panganginan
ulah turun pikeun barang cokot heula ka
jero imah.
18 Nu keur aya di huma ulah balik heula
nyokot papakean.
19 Tapi bo, anu harita keur kakandungan
atawa nyarusuan mah, estu matak watir
anu aya.
20 Kudu ngadu'a ka Pangeran mudah-
mudahan poean kabur teh, ulah eukeur
usum tiris atawa ninggang di poe Sabat.

21 Sabab siksaan tina eta musibat
teh, kacida matak ketirna; taya
babandinganana, ti barang dunya
gumelar nepi ka jaman kiwari sarta ka
hareupna moal aya-aya deui.
22 Cacakan lamun waktuna henteu
disingget, kabeh anu kumelip moal aya
nu salamet. Tapi ku sabab ngemutkeun
jalma-jalma anu meunang milih,
waktuna teh disingget.
23 Harita, mun aya nu uar-uar: ‘Ieu Al
Masih di dieu!’ Atawa ‘Itu Al Masih di
ditu!’ Ulah didenge.
24 Sabab bakal muncul al masih-al
masih palsu jeung nabi-nabi palsu,
ngayakeun tanda-tanda anu hebat jeung
sakur nu matak helok; nepi ka mun bisa
mah jelema-jelema beunang milih tea
ge, rek disasabkeun.
25 Tah, eta ku Kami geus diterangkeun
ti ayeuna ka maraneh.
26 Jadi, mun aya nu uar-uar: ‘Tuh, Al
Masih aya di alas kikisik!’ Atawa ‘Eta,
Anjeunna aya di kamar!’ Ulah diandel!
27 Sabab pisumpingeunana Putra
Manusa teh, lir kilat anu ngerelep di
wetan sarta cahayana ngaburinyay nepi
ka tungtung kulon.

28 Di mana ayana bangke, nya di dinya
karumpulna manuk gagak.”
29 “Sanggeus jaman siksaan tea, beak;
reup panonpoe surem; bulan ilang
cahayana; bentang-bentang maruragan;
kakuatan alam kabeh genjlong.
30 Breh di langit aya ciciren, cicirenna
Putra Manusa. Bangsa-bangsa di
sakuliah bumi tingdarengek nenjo Putra
Manusa sumping luhureun mega di
langit, nganggo sagala kakawasaan
jeung kamulyaana-Na.
31 Anjeunna bakal ngutus malaikat-
malaikat-Na bari nariup sangkakala anu
sorana hebat kabina-bina; eta malaikat-
malaikat teh bakal ngumpulkeun umat
Anjeunna nu geus beunang milih, ti
tungtung langit ieu nepi ka tungtung
langit itu.”
32 “Lenyepan harti silokana tangkal
kondang: Lamun dahanna geus mimiti
ngandung cai jeung daunna geus mimiti
renung, urang nyaho yen geus tereh
usum panas.
33 Kitu oge: Di mana perkara-perkara
nu bieu dicaritakeun geus kasorang, sing
inget yen waktuna tereh cunduk, geus
nampeu di lawang panto.

34 Cek Kami, ka maraneh: Ieu bangsa
nu kiwari, moal waka euweuh memeh
perkara-perkara nu bieu bukti.
35 Langit jeung bumi bakal euweuh,
ari ucapan Kami mah moal keuna ku
euweuh.
36 Tapi ari poena jeung waktuna mah,
saurang ge taya nu nyaho, — malaikat
ge taya nu nyaho, kitu deui Sang Putra
— anging Rama nu uninga.
37 Sabab pirawuheuna-Na, Putra
Manusa, bakal cara keur jaman Nabi
Enoh.
38 Samemeh ger caah, jelema-jelema
jaman harita gawena ngan dahar
nginum, nikah jeung ditikahkeun, nepi
ka poena Nabi Enoh unggah kana kapal.
39 Memeh caah datang mah, taya anu
engeuh naon-naon; nya nepi ka ahirna
kabeh kabasmi ku cai tea. Dina waktuna
Putra Manusa rawuh ge, kaayaanana,
nya kawas kitu.
40 Harita, ti dua jelema nu keur digawe
di huma nu saurang bakal dicandak, nu
saurang ditinggalkeun.
41 Ti dua awewe anu keur nutu, nu
saurang bakal dicandak, nu saurang
ditinggalkeun.

42 Kitu, nu matak sing caringcing ati-ati;
sabab maraneh teh, teu nyaho iraha
pisumpingeunana nu jadi Jungjunan.
43 Upama pribumi nyahoeun pukul
sabaraha bangsat rek datang, tangtu
taki-taki, moal diantep imahna dibobol
batur.
44 Ku sabab eta, sing caringcing
taki-taki; sabab pirawuheunana Putra
Manusa teh, sama sakali teu kasangka ti
anggalna.
45 Gandek nu mana anu geten sarta
titen, anu ku dununganana bisa diangkat
sina ngabawah batur-baturna mere
dahareunana dina waktuna?
46 Di mana dununganana datang, bagja
jamuga gandek anu kasampak nohonan
kawajiban.
47 Cek Kami, ka maraneh: Ku
dununganana, tangtu bakal diangkat
jadi pangawas sakabeh harta milikna.
48 Sabalikna, lamun si gandek teh jahat
jeung pamikirna:
49 'Dununganteh teu datang-datang;'
tuluy lain ngan nyiksa ka papada
gandek sejenna wungkul, tapi manehna
oge ngadon dahar nginum jeung
tukang-tukang mabok.

50 Waktu dununganana datang, dina poe
anu teu disangka-sangka, kalakuanana
jadi katohyan.
51 Eta gandek, ku dununganana,
tangtu bakal dipaehan. Manehna bakal
ditempatkeun di tempatna jelema-
jelema munapek. Di eta tempat teh,
jelema-jelema bakal gegerungan bari
sasambat jeung kumerot huntu.”
25 1 “Harita, Karajaan Sawarga teh,
ibarat sapuluh mojang anu arindit
mapag panganten. Arinditna marawa
lampu.
2 Mojang nu lima barodo, nu lima deui
binangkit.
3 Mojang-mojang nu barodo mawa
lampu, tapi teu mekel minyak.
4 Ari mojang-mojang nu binangkit mah,
lampu mawa, minyakna mekel dina
botol.
5 Ku sabab panganten teu datang bae,
mojang-mojang teh kaheesan.
6 Ari geus tengah peuting, kadenge
aya nu celak-celuk, ‘Panganten datang,
papag!’
7 Mojang-mojang hararudang, pahibut
ngurus lampu.

8 Cek nu barodo ka nu binangkit, ‘Menta
minyakna saeutik, tingali lampu kuring
rek pareum.’
9 Diwalon, ‘Ulah, bisi kuring teu mahi
anjeun teu mahi. Mending anjeun meuli
ka warung.’
10 Sabot nu barodo arindit meuli
minyak, pangantenna datang manten,
tuluy diiring ku mojang-mojang nu geus
tarapti. Geus nepi ka tempat pesta, tuluy
pantona ditulakan.
11 Mojang-mojang nu limaan deui
daratang, pok pupuntenan, ‘Agan,
punten!’
12 Ditembal ku ki Panganten, ‘Maap, teu
wawuh!’
13 Kitu, nu matak kudu tetep tarapti
sapapanjangna. Sabab maraneh, teu
nyaho kana poe jeung waktuna.”
14 “Karajaan Sawarga ge, ibarat hiji
jelema anu arek nyaba ka luar nagri.
Eta jelema nyalukan tilu bujangna arek
dipihapean duit.
15 Dititipanana teh, — kumaha
kasanggupan bujang-bujangna — aya
nu lima talenta, nu dua talenta, jeung
anu satalenta. Geus kitu, eta jelema teh
indit nyaba.

16 Anu dipihapean lima talenta, duitna
digolangkeun, meunang untung lima
talenta.
17 Nu dipihapean dua talenta oge
meunang untung dua talenta.
18 Ari nu dipihapean satalenta, anggur
nyieun lombang, duitna diruang.
19 Lawas ti lawas dununganana datang,
tuluy balitungan.
20 Datang nu nyekel lima talenta, — bari
mawa untungna lima talenta — terus
nyarita, ‘Artos anu lima talenta teh aya
hibar kenging untung lima talenta.’
21 Cek dununganana, ‘Sukur, alus.
Maneh jelema bener jeung satia, tigin
kana tanggung jawab leuleutikan. Engke
maneh bakal dibere tanggung jawab anu
leuwih ti kitu. Ayeuna mah urang bareng
sabagja jeung kami.’
22 Datang deui nu nyekel dua talenta,
terus nyarita, ‘Artos anu dua talenta teh,
aya hibar kenging untung dua talenta.’
23 Cek dununganana, ‘Sukur, alus.
Maneh jelema bener jeung satia, tigin
kana tanggung jawab leuleutikan. Engke
maneh bakal dibere tanggung jawab anu
leuwih ti kitu. Ayeuna mah urang bareng
sabagja jeung kami.’

24 Tuluy datang anu nyekel satalenta
tea, terus nyarita, ‘Abdi terang, yen
juragan teh jalmi lalim, sok mibuatan
tanduran batur sareng metik hasil pelak
batur.
25 Ku margi eta, artos kagungan juragan
teh ku abdi diruang dina taneuh. Mangga
ieu kasanggakeun deui.’
26 Jawab dununganana, ‘Eh, bujang
jahat goreng pucus pangedulan! Kutan
nyaho yen kami sok mibuatan tanduran
batur jeung metik hasil pelak batur?
27 Ari nyaho kitu mah, atuh duit
kami teh, dititipkeun ka tukang
ngagolangkeun duit, supaya ari kami
balik bisa dipulangkeun jeung batina.
28 Ayeuna, cokot duit kami ti ieu jelema,
urang pasrahkeun ka anu duitna geus
jadi sapuluh talenta.
29 Sabab nu geus boga mah kabogana
bakal tambah, nepi ka lubak-libuk. Ari
nu teu boga mah, kabogana anu geus
aya ge bakal dicokot kabeh.
30 Suntrungkeun ieu bujang tanpa guna
teh ka tempat nu pangpoekna. Nya
di dinya, enggonna midangdam jeung
kumerot huntu.’”

31 "Di mana Putra Manusa sumping
kalawan agung-Na diiring ku sakabeh
malaikat, bakal linggih dina tahta
kamulyaana-Na.
32 Sakabeh bangsa bakal dikumpulkeun
payuneuna-Na; tuluy dibagi dua, cara
ki pangangon misahkeun domba jeung
embe.
33 Domba aya di tengeneuna-Na, embe
di kiwaeuna-Na.
34 Sang Raja lajeng ngandika ka nu aya
di tengeneuna-Na, 'Salam ka aranjeun,
anu ginuluran rahmat ti Kangjeng Rama!
Tarima ganjaranana, karajaan keur
aranjeun anu disadiakeunana ti barang
dunya gumelar.
35 Sabab waktu Kami lapar, ku aranjeun
dibere dahar; keur Kami halabhab, ku
aranjeun dibere nginum; keur Kami jadi
semah, ku aranjeun dianjrekkeun;
36 keur Kami sataranjang, ku aranjeun
dibere pakean; keur Kami gering, ku
aranjeun dilayad; keur Kami dipanjara,
ku aranjeun dilongokan.'
37 Umat nu balener ngawangsul, 'Nun
Jungjunan, iraha Jungjunan lapar, ku
abdi-abdi dihaturanan tuang; nalika

Jungjunan hanaang, ku abdi-abdi
dihaturanan ngaleueut?
38 Nalika Jungjunan jadi semah, iraha
ku abdi-abdi dihaturanan pangkuleman
atanapi Jungjunan nuju sataranjang ku
abdi-abdi dihaturanan anggoan?
39 Nalika Jungjunan teu damang, iraha
ku abdi-abdi dilayad atanapi nalika
Jungjunan dipanjara ku abdi-abdi
dilongokan?’
40 Sang Raja ngawaler, ‘Cek Kami, kieu
saenyana: Sagala pitulung aranjeun
anu dibikeun ka ieu dulur Kami anu
panghinana, eta teh nulungna ka Kami
pisan.’
41 Ari ka nu di kiwaeuna-Na, kieu
pangandika-Na, ‘Nyingkah maraneh, he
umat jahat; tuh ka ditu, ka jero seuneu
anu langgeng, seuneu pikeun Iblis jeung
malaikat-malaikatna.
42 Sabab waktu Kami lapar, maraneh
teu mere dahar; waktu Kami halabhab,
maraneh teu mere cai;
43 waktu Kami jadi semah, maraneh
henteu nganjrekkeun; waktu Kami
sataranjang, maraneh teu mere pakean;
waktu Kami gering atawa waktu Kami
dipanjara, ku maraneh teu dilayad!’

44 Umat nu daroraka ngajawab, ‘Iraha
abdi-abdi ningal Jungjunan palay,
atanapi halabhab, atanapi nuju jadi
semah, atanapi nuju sataranjang,
atanapi nuju dipanjara ku abdi-abdi teu
dipirosea?’
45 Sang Raja ngawaler, ‘Cek Kami, ka
maraneh: Ku sabab maraneh tara nulung
ka ieu dulur Kami nu panghinana, eta
saenyana, ka Kami pisan teu nulung
teh.’”
46 “Jelema-jelema anu karitu” dawuhan
Isa, “bakal dijongklokkeun ka tempat
siksaan anu langgeng. Ari anu balener
baris ginanjar hirup nu langgeng.”

26 1 Tas sasauran kitu, Isa ngadawuh
ka murid-murid,
2 “Dua poe deui aya perayaan Paska.
Tah waktu eta, Putra Manusa bakal
diselehkeun teh, terus disalibkeun.”
3 Harita, imam-imam kapala jeung
kokolot bangsa Yahudi mah keur
karumpul di istana Imam Agung anu
jenengan Kayapas;
4 nya keur ngatur rencana rek nangkep
ka Anjeunna baris terus ditelasan.
5 Tapi salaurna, “Ulah keur perayaan,
bisi matak jadi huru-hara ka rayat.”

6 Waktu Isa linggih di imah ki Simon
lepra, di Betania;
7 aya hiji wanita anu ngadeuheusan
ka Anjeunna bari mawa sabotol minyak
seungit anu mahal. Sabot Isa keur
tuang, eta minyak dikucurkeun kana
rambut-Na.
8 Murid-murid arambek dina hatena,
pokna, "Wet dihahambur kitu!
9 Mun jual, payu mahal; tuluy duitna
sidekahkeun ka nu mariskin."
10 Isa uninga kana pikiran maranehna,
tuluy ngalahir, "Keun bae, maraneh
teu kudu openan. Ieu wanita keur
nembongkeun katresnaanana ka Kami.
11 Nu mariskin mah, sapapanjangna aya
di maraneh. Ari Kami mah, babarengan
teh moal lila.
12 Ayeuna Kami ku ieu wanita
diminyakan. Lampahna kieu teh,
minangka sasadiaan keur mapag poean
Kami dimakamkeun.
13 Cek Kami ka maraneh: Di mana bae
Injil diwawarkeun, di sakuliah dunya,
anu ayeuna dilampahkeun ku ieu wanita
baris disesebut, nya pikeun dipikaeling
tea."

14 Geus kitu, salah saurang murid ti nu
dua belas, — anu ngaran Yudas Iskariot
— indit ka imam-imam kapala, mihatur
kieu:
15 "Abdi sanggup nyerenkeun eta
Jelema. Naon engke buruhna?" Ku
imam-imam kapala dibere duit, uang
perakan tilu puluh.
16 Ti dinya, manehna terus ngintip-
ngintip waktu nu mustari, rek ngahianat
ka Guruna.
17 Dina poe kahiji tina Hari raya Roti
Tanpa Ragi, murid-murid unjukan ka
Isa, "Di mana bade nyayagikeun kangge
riungan tuang Paska teh?"
18 Ku Isa dibere hiji alamat di kota.
Saur-Na deui, "Bejakeun kieu: Kami teh
geus tereh cunduk kana dawuh. Kami
hayang ngarayakeun pesta Paska heula
di imah anjeun jeung murid-murid."
19 Sakumaha pamundut-Na ku murid-
murid dilampahkeun, kaperluan tuang
Paska disadiakeun.
20 Sanggeus magrib Isa tuang ngariung
jeung murid-murid.
21 Sabot tuang, Anjeunna nyarios, "Di
dieu aya anu rek ngahianat ka Kami,
saurang."

22 Murid-murid tinghareluk, tuluy
piligenti unjukan ka Anjeunna, “Abdi
atanapi sanes?”
23 Isa ngawaler, “Jelemana, nya eta anu
engke bareng jeung Kami nganclomkeun
roti kana ieu pinggan.
24 Putra Manusa memang kudu
tiwas, sakumaha cek Kitab Suci.
Tapi cilaka kabina-bina, jelema anu
ngalantarankeunana. Eta jelema, leuwih
untung lamun teu kungsi dijurukeun.”
25 Yudas, anu rek ngahianat mihatur,
“Rabi, abdi atanapi sanes?” Waler Isa,
“Sakumaha cek maneh.”
26 Sabot tuang, Isa nyandak roti
sarta ngucapkeun berkah. Terus rotina
disemplekan, tuluy disodorkeun ka
murid-murid bari saur-Na, “Tampanan,
dahar. Ieu teh daging Kami.”
27 Geus kitu, nyandak lumur sarta muji
sukur; tuluy eta lumur disodorkeun ka
murid-murid bari saur-Na,
28 “Heg inum ku sarerea. Ieu teh getih
Kami; getih perjangjian anu dikucurkeun
guna mangpa'at jalma rea pikeun
panghampura dosa.
29 Tapi ti semet ieu Kami moal nginum-
nginum deui anggur anu kieu, nepi ka

waktuna nginum anggur anu anyar di
Karajaan Ama Kami, babarengan jeung
maraneh.”
30 Sanggeus pupujian, Isa angkat
ngajugjug ka Gunung Jetun diiring ku
murid-murid.
31 Di tengah jalan Anjeunna sasauran,
“Peuting ieu iman maraneh bakal
goncang lantaran Kami. Sabab cek Kitab
Suci: Pangangonna ku Kami rek digebug,
domba-domba-Na sina paburencay.
32 Tapi di mana Kami hirup deui, Kami
rek iang ti heula ka Galilea.”
33 Petrus nempas, “Sanaos nu sanes-
sanes goncang imanna, abdi mah
moal!”
34 Saur Isa, “Petrus, peuting ieu memeh
hayam kongkorongok, maneh geus tilu
kali ngangles Kami.”
35 Walon Petrus, “Moal, Jungjunan!
Sanaos dugi ka pati maot bareng sareng
Jungjunan, abdi mah moal dugi ka
ngangles!” Murid-murid sejenna oge,
kitu ngaromongna teh.
36 Isa jeung murid-murid sumping
ka hiji taman anu ngaranna Taman
Getsemane. Anjeunna sasauran ka

murid-murid, “Daragoan di dieu, sabot
Kami sembahyang di ditu.”
37 Aya anu dicandak tiluan, nya eta
Petrus jeung anak Sebedeus, duanana.
Manah-Na mimiti ngangres jeung palaur.
38 Kedal saur ka nu tiluan, “Kami teh ku
nalangsa, asa rek paeh bae. Daragoan di
dieu, Kami baturan nyaring.”
39 Anjeunna majeng deui saeutik, terus
nyuuh ngadu'a, “Nun Ama, manawi
kenging mah, ieu lumur kasangsaraan
teh candak ti Abdi. Nanging ulah
numutkeun kahayang Abdi, kedah
numutkeun pangersa Ama.”
40 Geus kitu, Anjeunna ningali heula
murid-murid, ana kasampak geus
sarare. Anjeunna ngagentraan ka Petrus,
“Na teu sanggup maneh nyaring maturan
Kami sajam bae?
41 Maraneh kudu tetep nyaring tur kudu
dibarung sembahyang, supaya henteu
keuna ku dodoja. Karep mah kuat, tapi
badan hengker.”
42 Tuluy angkat deui, mindo ngadu'a,
“Ama! Manawi parantos teu kenging
sumingkir mah tina ieu lumur
kasangsaraan, Abdi estu suka lilah
ngiringan kana pangersa.”

43 Waktu murid-murid ditingali deui,
kasampak sarare keneh, awahing ku
tarunduheun.
44 Terus ku Anjeunna, eta nu tiluan teh,
dikantun deui bae; geus kitu, Anjeunna
ngadu'a deui pikeun katilu kalina;
sasambat-Na, saperti nu tadi keneh bae.
45 Geus kitu, nyampeur deui murid-
murid bari ngagentraan, saur-Na, "Pek
sing jarongjon reureuh sarare. Tuh,
waktuna geus cunduk, Putra Manusa
diselehkeun kana genggeman nu
daroraka.
46 Harudang, urang arindit. Tuh, anu
ngahianat ka Kami teh geus deukeut!"
47 Sabot sasauran keneh, ki Yudas, —
salah saurang murid ti anu dua belas
tea — geus jebul; manehna mawa
balad loba pisan; eta jelema-jelema
teh, titahan imam-imam kapala jeung
parakokolot tea, pada marawa pedang
jeung pepentung.
48 Yudas enggeus mere sandi kieu,
"Mana-mana anu ku kula dirangkul,
terus tangkep bae."
49 Manehna nyampeurkeun ka Isa bari
ngomong tarik, "Haturan, Rabi?" Pokna
bari ngarangkul.

50 Saur Isa ka manehna, “Kisanak, ka
dieu teh rek naon tea?”
51 Ti nu ngiring ka Anjeunna, nu saurang
mesat pedang, tuluy diheumbatkeun;
eta heumbatan pedang teh, keuna kana
ceuli bujangna Imam Agung, nepi ka
rampung.
52 Tapi Isa ngalahir, “Asupkeun eta
pedang teh kana sarangkana. Sabab
anu maen pedang, paehna, tangtu ku
pedang deui.
53 Dikira Kami teu bisa nyambat ka
Ama, menta malaikat dua belas legiun
ngabantu Kami?
54 Kitu carana mah atuh ayat Kitab
anu unina, ‘Ieu kudu kajadian’ teh moal
tinekanan.”
55 Geus kitu, Isa ngalahir ka nu loba,
saur-Na, “Naha Kami teh rampog, nepi
ka marawa pedang jeung pepentung?
Kapan unggal poe Kami sok aya di
Bait Allah ngawuruk, naha ku maraneh
diantep?
56 Tapi memang kudu kieu, cocog jeung
Kitab Suci.” Ti dinya mah, murid-murid
teh kalalabur, naringgalkeun Anjeunna.

57 Sanggeus ditangkep, Isa dihadepkeun
ka Kayapas, Imam Agung. Di dinya, geus
kumpul ahli-ahli Kitab jeung parakokolot.
58 Ari Petrus nuturkeun ti kajauhan,
nepi ka buruan Imam Agung; tuluy milu
diuk jeung pangawal, hayangeun nyaho
kumaha tungtungna.
59 Imam-imam kapala, kitu deui
anggota-anggota Mahkamah, satekah
polah neangan bukti palsu, supaya Isa
bisa dihukum paeh.
60 Tapi teu hasil, sanajan saksi palsu teh
loba. Ahirna, aya duaan nu ka hareup,
61 ngong ngomong, "Ieu Jelema kungsi
sosoak kieu: 'Ieu Bait Allah ku Kami rek
diruag, terus diadegkeun deui di jero tilu
poe!'"
62 Neut Imam Agung ngadeg, mariksa
ka Isa, "Kumaha, moal dibantah eta
dakwaan teh?"
63 Isa mindel teu ngawaler. Imam
Agung ngalahir deui, "Demi Allah nu
jumeneng, aku sing bener: 'Enya Maneh
teh Al Masih, Putra Allah?'"
64 Waler Isa, "Leres sakumaha
pamariksa. Sareng Kaula seja
nganyatakeun ka ieu rengrengan: 'Ti
semet ieu, ku aranjeun baris katingali

Putra Manusa linggih di tengeneun Nu
maha Kawasa, sumping dina mega di
langit.’”
65 Berewek Imam Agung nyoehkeun
anggoanana, tuluy ngalahir, “Ieu Jelema
ngahujat Allah. Pikeun naon urang
ngayakeun deui saksi-saksi? Ku urang
geus kareungeu kumaha ngahujat-Na.
66 Kumaha putusan aranjeun?”
Jawabna, “Kudu dihukum pati!”
67 Ti dinya, jelema-jelema teh
nyariduhan kana pameunteu-Na bari
naronjok; nu sawareh deui ngagebug ka
Anjeunna bari ngomong,
68 “Sebutkeun ka kami, eh Al Masih,
saha ieu anu neunggeul ka Maneh?”
69 Ari Petrus diuk di buruan. Tuluy
disampeurkeun ku hiji badega awewe.
Eta badega awewe ngomong ka
manehna, “Maneh sok babarengan jeung
Isa urang Galilea!”
70 Tapi Petrus mungkir, “Kumaha
ngomong teh teu kaharti!”
71 Waktu manehna ngaleos ka lawang
kori, katenjoeun ku badega awewe
sejenna, pok dibejakeun ka anu araya di
dinya, “Eta jalma sok babarengan jeung
Isa urang Nasaret tea.”

72 Petrus mungkir bari susumpahan,
"Teu wawuh kuring mah ka Eta teh!"
73 Geus kitu, sakur nu araya di dinya
nyalampeurkeun ka Petrus, ngaromong
kieu, "Moal salah deui maneh teh
batur-Na, kaciri tina lentong maneh."
74 Petrus ngutruk bari susumpahan,
"Teu wawuh, teu wawuh ka eta Jelema
teh!" Harita keneh, kadenge hayam
kongkorongok.
75 Ras, Petrus ingeteun kana dawuhan
Isa anu kieu tea, "Memeh hayam
kongkorongok, maneh geus tilu kali
ngangles ka Kami." Leos bae, manehna
indit ka luar bari ceurik, nalangsa
kabina-bina.

27 1 Sanggeus bray beurang,
imam-imam kapala jeung
kokolot-kokolot bangsa Yahudi
karumpul; sejana, nya mutuskeun
pikeun nelasan Isa tea.
2 Isa dibarogod, tuluy dibawa ka
gupernur Pilatus.
3 Barang Yudas nyahoeun yen Isa
diragragan hukum pati, pohara
kaduhungeunana. Duit perak anu tilu
puluh tea teh, dipulangkeun deui ka
imam-imam kapala jeung parakokolot.

4 Terus wakca, “Abdi rumasa doraka,
ngahianat getih Jelema nu tanpa dosa.”
Ku aranjeunna diwalon, “Mangsa bodo,
kami teu nyaho-nyaho. Eta mah urusan
maneh!”
5 Tuluy eta duit teh, ku Yudas
diawurkeun ka jero Bait Suci; geus kitu,
manehna, ngagantung maneh.
6 Duit dirawatan ku imam-imam
kapala, saurna, “Ieu duit teu meunang
dicampurkeun kana peti persembahan
sabab ladang getih.”
7 Sanggeus barempug, duit teh
dibeulikeun kana tanah nu disebut
‘Lahan Panjunan,’ pikeun tanah
pamakaman urang asing.
8 Nepi ka kiwari, eta tanah jadi nelah
‘Lahan Getih.’
9 Ku kituna, ngabukti eta nubuwatan
Nabi Yermia anu kieu: ‘Duit perakan tilu
puluh, — nya eta pihargaeunana hiji
jelema nurutkeun taksiran urang Israil
— ditarima,
10 tuluy dipasrahkeun pikeun meuli
tanah Lahan Panjunan. Kitu pangandika
Pangeran ka kaula.’
11 Isa geus dijagragkeun payuneun
gupernur. Gupernur mariksa ka

Anjeunna, “Anjeun teh raja urang
Yahudi?” Waler Isa, “Leres sakumaha
pilahir.”
12 Dakwaan imam-imam kapala jeung
kokolot-kokolot mah, ku Anjeunna teu
diwaler pisan.
13 Saur Pilatus ka Anjeunna, “Teu
kareungeu eta dakwaan-dakwaan sakitu
lobana?”
14 Isa tetep teu kersa ngawaler, nepi ka
matak heran ka gupernur.
15 Saban-saban hari raya Paska,
gupernur teh geus baku sok
ngaleupaskeun saurang sakitan,
nu mana bae sakahayang rayat.
16 Harita, di jero panjara, aya sakitan
anu kawentar jahatna; eta jelema teh,
ngaranna Barabas.
17 Sakalian rayat harita kumpul, Pilatus
sasauran, “Mana anu dipikahayang, anu
ku kami kudu dibebaskeun: Barabas
atawa Isa, anu disebut Al Masih?”
18 Anjeunna uninga, pangna maranehna
nyerenkeun Isa teh bawaning ku
dengki-dengkina.
19 Sabot Pilatus calik dina korsi
pangadilan, nampi amanat ti
geureuhana: “Ulah ngiring campur

kana perkawisna eta Jalmi bener;
margi lantaran Manehna, abdi kalintang
kasiksana ku impian tadi wengi.”
20 Tapi rayat teh, geus kaangsonan ku
imam-imam kapala jeung ku kokolot-
kokolotna. Maranehna menta, supaya
Barabas bebas, ari Isa kudu dihukum
paeh.
21 Gupernur ngawaler, “Saha? Saha
ti antara anu dua nu ku kami kudu
dibebaskeun?” Jawabna, “Barabas!”
22 Saur Pilatus, “Ari Isa anu disebut Al
Masih kumaha?” Urang Yahudi nyorowok,
“Gantung!”
23 Saur Pilatus deui, “Naha naon
dosana?” Urang Yahudi tinggorowok
beuki bedas, “Gantung, gantung!”
24 Sanggeus ngaraos yen daya upayana
teu mental, Pilatus wawasuh panangan
hareupeun sarerea; ti dinya, anjeunna
ngalahir, “Kami henteu tanggung jawab
kana getih ieu Jelema, pek tanggung ku
maraneh sorangan!”
25 Urang Yahudi bareng ngajawab,
“Keun getih-Na sina malindes ka kuring
saanak incu!”
26 Tuluy Pilatus ngaleupaskeun Barabas,
ari Isa dirangket heula; saterusna,

Anjeunna teh diserenkeun ka maranehna
sina digantung.
27 Geus kitu, Isa dibawa ku serdadu-
serdadu gupernur ka gedong pangadilan.
Serdadu-serdadu sejenna ge disina
kumpul ka dinya.
28 Tuluy anggoan Isa dicuculan, diganti
ku jubah warna wungu.
29 Maranehna nyieun mamakutaan anu
dianyam tina cucuk; tuluy diterapkeun
kana mastaka-Na, ari panangana-Na
sina nyepeng awi sateukteuk. Geus kitu,
serdadu-serdadu teh sujud payuneuna-
Na bari moyok kieu, “Wilujeng, raja
urang Yahudi!”
30 Geus kitu, maranehna nyariduhan ka
Anjeunna. Jaba ti eta, awina direbut tina
panangana-Na, terus diteunggeulkeun
kana mastaka-Na.
31 Sanggeus dikaniaya jubah-Na
dicuculan, dianggoan ku anggoana-
Na deui, terus dibawa ka tempat
panggantungan.
32 Di tengah jalan, anu jolna ka luar
kota, aleutanana amprok jeung hiji
jelema urang Kirena nu ngaranna Simon;
tuluy Ki Simon teh, ku paraserdadu tea,
dipaksa sina manggul salib Isa.

33 Sanggeus nepi ka tempat anu disebut
Gulguta (hartina: Tempat Tangkorek),
34 Isa dileueutan anggur anu
dicampuran hamperu. Tapi sanggeus
ngicip-ngicip, Anjeunna teu kersaeun
ngaleueut.
35 Sanggeus digantung, anggoana-Na
dilotrekeun,
36 maranehna terus dariuk ngajaga.
37 Luhureun mastaka-Na aya merek anu
netelakeun sababna nu matak Anjeunna
dihukum, unina, “IEU RAJA URANG
YAHUDI.”
38 Aya deui anu digantung harita,
rampog duaan, digantungna di kenca
jeung katuhueuna-Na.
39 Sakur nu laliwat ka dinya pada
gigideug bari maroyok.
40 Pokna, “Hey, Anu rek ngaruag Bait
Suci jeung anu sanggup ngadegkeunana
deui di jero tilu poe! Lamun enya maneh
Putra Allah, salametkeun diri teh, nya
turun ti dinya!”
41 Imam-imam kapala, ahli-ahli Kitab
jeung kokolot-kokolot oge maroyokan,
pokna:
42 “Ka batur bisa nyalametkeun, ari
ka diri-Na sorangan teu bisa nanaon.

Eta, Raja Israil teh? Cik turun tina
panggantungan, meureun urang
percaya.
43 Carekna, Manehna teh nyalindung
ka Allah. Keun sina ditulungan ku Allah,
ari enya mah kameumeut Allah! Da
ngaku-Na mah Putra Allah.”
44 Malah rampog anu papada digantung
tea, oge pipilueun moyok.
45 Barang geus pukul dua belas, tengah
poe; reup bae, di dinya, jadi poek
sakurilingna nepi ka pukul tilu.
46 Kira-kira dina pukul tilu, Isa ngagero,
“Eli, Eli, Lama Sabahtani?” (Ya Allah
Pangeran Abdi, ku naon margina Abdi
dikantun?)
47 Terus aya nu ngaromong kieu,
“Manehna keur sasambat ka Elias!”
48 Aya anu geuwat nganclomkeun sepon
kana anggur haseum, ditiirkeun kana
gantar; maksudna, Isa sina ngaleueut.
49 Tapi aya nu nyarek, “Engke heula!
Urang nenjo heula Nabi Elias nulungan
Manehna!”
50 Isa ngagero deui tarik pisan, tuluy
Anjeunna masrahkeun nyawa-Na.
51 Harita, bareng jeung pupus-Na,
reregan Bait Suci bedah dua, parat ti

luhur ka handap sarta bumi ngariyeg ku
lini; gunung-gunung cadas bareulah,
52 makam-makam mararuka sarta
jasad-jasad jelema saruci anu keur
sumare di dinya, harudang deui.
53 Waktu Isa gugah tina pupus-Na, ieu
jasad-jasad kalaluar ti makamna; tuluy
arasup ka kota suci, narembongan ka
jalma rea.
54 Barang riyeg aya lini jeung
kajadian-kajadian sejenna, komandan
jeung perjurit-perjuritna, kacida
sarieuneunana. Tuluy ngucapkeun kieu,
“Bener ieu Jelema teh Putra Allah!”
55 Di dinya oge, aya wanita-wanita, —
teu wudu rea — anu ngarawaskeun ti
kajauhan bae; wanita-wanita eta teh,
nya anu milu kana rombongan Isa keur
ti Galilea keneh.
56 Di antarana aya Maryam Magdalena,
Maryam indung Yakobus jeung Yusup,
sarta indungna anak-anak Sebedeus.
57 Memeh reup peuting, aya hiji jelema
jegud urang Arimatea, nya eta Yusup.
Manehna oge geus jadi murid Isa,
58 ngadeuheus ka Pilatus pikeun
nyuhunkeun layon Isa. Pilatus nimbalan,
supaya eta layon Isa teh dipasihkeun.

59 Tuluy eta Layon Isa teh, ku Yusup
dipulasara: Nya dibungkus ku lawon
bodas beresih;
60 terus dimakamkeun dina makam anu
anyar keneh, anu dibobok dina gunung
cadas. Sanggeus lawangna ditutup ku
batu gede, tuluy dikantunkeun.
61 Tapi Maryam Magdalena jeung
Maryam nu saurang deui mah, caricing
keneh di dinya bari melong ka eta
makam.
62 Isukna, sabada 'poe panyadiaan',
imam-imam kapala jeung urang Parisi
bareng daratang ka Pilatus.
63 Salaurna ka Pilatus, "Juragan, eta
tukang nyasabkeun teh waktos hirup
keneh uar-uar kieu: Sanggeus tilu poe,
Kami bakal hudang deui.[c]
64 Ku margi kitu, mugi diparentahkeun
supados makam-Na dijaga dugi ka
dinten anu katilu. Margi tiasa jadi,
engke, dipaling ku murid-murid-Na bari
diuar-uar yen parantos hudang deui ti
nu maraot. Pangwadulan anu ieu mah,
balukarna tangtos langkung awon ti nu
ti heula."

---

[c]Luk 9:22, 18:31-33

65 Saur Pilatus, “Mangga pasihan bae
kawal, jaga sakumaha mistina.”
66 Geus kitu, pajaratan Isa, ku
aranjeunna sina dijaga sarta disegel.
28 1 Sanggeus liwat poe Sabat,
dina poe Mingguna, rebun-rebun
keneh Maryam Magdalena jeung Maryam
geus arindit ngalongok pajaratan.
2 Dumadakan aya lini gede sabab aya
malaikat Pangeran lungsur ti langit
ka lebah pajaratan; tuluy batu tutup
pajaratan teh digulingkeun, terus gek
dicalikan ku eta malaikat.
3 Eta malaikat, rarayna, lir cahaya kilat;
anggoanana putih beresih kabina-bina.
4 Anu keur ngajaraga pajaratan pohara
kasingsieuneunana nepi tingrumpuyuk
kawas nu paraeh.
5 Malaikat teh ngalahir ka wanita-
wanita tea, saurna, “Ulah sieun. Kami
nyaho, maraneh rek ngalongok Isa anu
disalibkeun tea.
6 Anjeunna teu aya di dieu; sabab
Anjeunna teh geus gugah, sakumaha
dawuhana-Na. Pek ilikan, tah urut-Na
ebog.
7 Ayeuna buru-buru ka ditu, bejakeun
ka murid-murid-Na, yen Anjeunna geus

gugah ti anu geus maraot. Anjeunna
geus angkat ti heula ka Galilea, tangtu
Anjeunna kapanggih ku maraneh di ditu.
Kami ngomong anu saenyana.”
8 Terus eta wanita-wanita teh arindit
ninggalkeun pajaratan, sieun pacampur
jeung bungah nu taya hinggana;
aranjeunna teh lalumpatan pikeun
ngabejaan murid-murid Isa.
9 Dumadakan Isa amprok
jeung maranehna, saur-Na,
“Assalamualaikum.” Terus bae
maranehna teh ngagabrug kana
sampeana-Na, tuluy marunjungan.
10 Saur Isa, “Ulah sieun. Bejakeun
ka ditu, ka dulur-dulur Kami, yen
maranehna kudu arindit ka Galilea.
Engke, di ditu, maraneh tangtu
papanggih jeung Kami.”
11 Sabot maranehna di tengah jalan
keneh, sawatara urang anu ngajaraga
pajaratan arindit ka kota, ngalaporkeun
kajadian tadi ka imam-imam kapala.
12 Aranjeunna badami jeung
parakokolot, terus mutuskeun
mere panyocok ku duit sacukupna ka
serdadu-serdadu jaga tea,

13 bari salaurna, “Uar-uar ku maraneh,
yen Manehna dipaling ku murid-
murid-Na ti peuting waktu maraneh
harees.
14 Lamun hal ieu kadangueun ku
gupernur, keun kami anu ngomongna,
supaya maraneh teu manggih kasusahan
naon-naon.”
15 Duit ditarima ku serdadu-serdadu
sarta maranehna terus uar-uar
sakumaha papatah tadi. Eta carita terus
nerekab ka sabangsa Yahudi, manjang
nepi ka kiwari.
16 Geus kitu, murid-murid anu sabelas
arindit ka Galilea, ka hiji gunung anu
geus dituduhkeun ku Isa.
17 Sanggeus tepung jeung Anjeunna,
terus maranehna munjungan. Tapi nu
sawarehna mah, hamham keneh.
18 Isa terus nyaketan ka maranehna bari
ngalahir, “Sakabeh kawasa di sawarga
jeung di bumi geus dipasrahkeun ka
Kami.
19 Ku sabab eta, maraneh kudu iang,
kabeh bangsa kudu dijadikeun murid
Kami sarta kudu dibaptis kalawan
jenengan Rama, Putra, jeung Ruh Allah.

20 Jaba ti eta, maranehna teh kudu
diwurukan sina ngalampahkeun
sagala rupa hal anu ku Kami
geus diparentahkeun ka maraneh.
Maraneh sing yakin, yen Kami teh
terus ngareujeungan ka maraneh
sapapanjangna, tepi ka ahir jaman.”

Markus

1 [1] Ieu uaran Injil, nya eta bewara hal
Isa Al Masih, Putra Allah.
[2] Uaranana geus ti jaman Nabi Yesaya
keneh, diserat dina kitabna, kieu:
"Dawuhan Pangeran: Ieu utusan
Kami. Ku Kami diutus ti heula, pikeun
nyadiakeun jalan keur Hidep.
[3] Aya nu cumeluk di tegal kikisik:
'Sadiakeun jalan kanggo Pangeran; nya
jalan anu lempeng!'"
[4] Jol Nabi Yahya ka tegal kikisik,
ngumumkeun baptisan sarta biantara,
"Geura tarobat tina dosa, tuluy dibaptis,
malar dihampura nya dosa ku Pangeran!"
[5] Merul anu dararatang ngupingkeun
biantarana; sanggeusna, disusul ku
ngawakcakeun dosa. Eta jelema-jelema
teh, asal ti sabudeureun Yudea jeung
sakur nu di Yerusalem. Tuluy ku nabi
dibaptis, di walungan Ciyordan.
[6] Nabi Yahya teh anggoanana tina bulu
onta; disabuk ku sabuk kulit.
[7] Ari tuangna simeut jeung madu
leuweung. Anjeunna ngumumkeun

bewara kieu, “Sanggeus kami, engke,
aya deui nu bakal sumping; Anjeunna
mah leuwih agung tur kawasa. Ngudar
tali tarumpah-Na ge, kami teu wani.
8 Kami ngabaptis maraneh teh, ku cai;
ari Anjeunna mah, ku Ruh Allah.”
9 Heuleut teu lila, Isa oge, — ti Nasaret
wewengkon Galilea — sumping ka Yahya.
Terus ku nabi dibaptis di walungan
Ciyordan.
10 Sanggeus hanjat ti cai, ngadak-
ngadak brah bae langit beulah; terus aya
nu turun siga japati, nya eta Ruh Allah;
tuluy eta anu siga japati teh, eunteup ka
Anjeunna.
11 Ngeng, ti awang-awang, aya sora
kieu, “Hidep teh, Putra Kami, anu
dipikanyaah sarta anu kamanah ku
Kami!”
12 Geus kitu, Anjeunna digerakkeun ku
Ruh Allah kedah angkat ka tegal kikisik:
13 Di tegal kikisik, — kenging opat puluh
poe bari nadah gogoda Iblis — di antara
sato galak tea, Anjeunna dilayanan ku
malaikat-malaikat.
14 Sanggeusna Nabi Yahya ditangkep,
Isa mulih deui ka Galilea sarta ngawitan

ngayakeun hutbah-hutbah ngeunaan
Injil ti Allah Nu Mahaagung.
15 Kieu hutbah-Na, “Kiwari teh, geus
tepi ka wancina; ayeuna, geus meh
datang mangsana Karajaan Allah baris
ngadeg. Geura tarobat jeung kudu
percaya ka Ieu Injil!”
16 Hiji mangsa, Anjeunna angkat mapay
talaga Galilea. Anjeunna ningali palika,
duaan, keur lintar; nu saurang ngaranna
Simon, nu saurang deui dulurna,
ngaranna Andreas.
17 Ku Anjeunna digentraan, “Hiap milu
ka Kami; engke, maraneh, ku Kami
diajar ngala jelema!”
18 Nu disaur teu talangke; cul heurapna
ditinggalkeun, terus ngiring ka Anjeunna.
19 Anjeunna jengkar deui. Teu lila,
beh deui palika, duaan; duanana
anak Sebedeus, nu saurang ngaranna
Yakobus, nu saurang deui Yahya, keur
ngabenahan heurap dina parahu arek
lintar.
20 Tuluy ku Isa, duanana, disaur diajak
ngiring. Ieu oge, terus nurut; cul,
bapana jeung kuli-kuli, ditinggalkeun
ngiring ka Anjeunna.

21 Isa sarta murid-murid-Na, tepi ka hiji
kota anu ngaran Kapernaum.
22 Dina poe Sabat, Anjeunna
ngawulang di tempat ibadah. —
Anu ngabarandungan piwulang-Na,
kabeh mikahelok lantaran karasa bedana
ti ahli-ahli Kitab, turug-turug karasa aya
wibawa-Na —
23 Harita, di dinya, aya jelema anu
kasurupan roh jahat ngagorowok,
24 "Rek naon Isa urang Nasaret datang
ka urang? Arek ngabinasa? Urang nyaho,
Anjeun teh Jelema suci, utusan Allah!"
25 Timbalan Isa ka eta roh jahat, "Repeh
maneh, hayoh nyingkah ti eta jelema!"
26 Tuluy nu kasurupan teh ngagibrig, ari
roh jahatna ngagero bari terus ingkah.
27 Saayana jelema di tempat ibadah
bati arolohok, tuluy tingkucuwes,
"Aneh, aneh! Geus puguh hutbah-Na
barang anyar. Omongana-Na ge, gede
pangaruhna; bisa dipake marentah ka
roh-roh jahat, nepi ka narurut kitu."
28 Eta kajadian teh, bejana, gancang
pisan sumebar ka sakuliah wewengkon
Galilea.

29 Tas ti tempat ibadah, Isa ngabujeng
ka imah Simon jeung Andreas, katut
Yakobus jeung Yahya.
30 Barang sumping, terus Anjeunna
diwartosan, yen mitoha awewe ki Simon
keur gering, muriang panas.
31 Ku Anjeunna ditingali, terus
leungeunna dicepeng disina cengkat.
Rep bae muriangna rerep, cageur
ngadak-ngadak; malah mah, anjeunna
teh bisa ngalalayanan ka tamuna.
32 Wanci sareupna, hul-hol urang
dinya marawa nu garering jeung anu
kasarurupan roh jahat.
33 Saayana urang dinya tumplek ka eta
imah.
34 Ku Anjeunna nu garering
teh dicageur-cageurkeun; ari nu
kasarurupan, roh-roh jahatna diusir.
Eta roh-roh jahat, kabeh ge, wawuheun
ka Anjeunna; tapi eta roh-roh jahat,
ku Anjeunna sama sakali teu dibere
kasempetan ngomomg naon-naon.
35 Isukna, poek-poek keneh, Jungjunan
geus angkat; angkatna teh, — nyalira
bae — ka luareun kota, nya eta ka hiji
tempat anu sepi.

36 Anjeunna, ku ki Simon sabatur-batur,
ditareangan.
37 Sanggeus kapendak maranehna
unjukan, “Jungjunan dipilarian ku
sadaya.”
38 Ari waler-Na, “Mending urang terus
ka kampung-kampung sakuriling ieu. Eta
oge perlu didatangan. Maranehna oge
perlu diwawaran Injil ku Kami. Sabab
eta pisan perluna Kami datang ka alam
dunya teh!”
39 Sanggeus ngalahir kitu, terus
Anjeunna jengkar pikeun ngideran
sakuliah tanah Galilea, hutbah di
tempat-tempat ibadah, sarta ngusir
setan-setan anu nyarurup ka manusa.
40 Kocap, aya nu katerap kasakit
lepra datang ka Isa ngadeuheus. Brek
sideku bari unjukan yen manehna
hayang cageur. Piunjukna, “Saupami
Jungjunan kersa, mung Jungjunan anu
iasa nyageurkeun kasakit abdi.”
41 Jungjunan ngahelas manahna, tuluy
nu lepra teh dicabak. “Heug, cageur!”
timbalana-Na.
42 Les bae, kasakit leprana, leungit
tanpa lebih; awakna jadi pulih beresih.

43 Ku Isa ditimbalan balik buru-buru
bari dipesen, "Kade, ulah cacarita ka
sasaha.
44 Tapi maneh, kudu nembongkeun
eta awak maneh ka imam. Jaba ti
eta, maneh ge kudu nyanggakeun
kurban panarima, nurutkeun tetekon ti
Nabi Musa, tandaning awak geus pulih
beresih."
45 Tapi sakitu diomat-omatanana ge,
teu weleh cacarita ka ditu ka dieu nepi
ka nyebar bejana ka mana-mana. Ku
sabab eta, Isa teu iasa terang-terangan
ka jero kota; atuh kapaksa Anjeunna teh
di luar kota bae, di nu sepi-sepi. Tapi teu
kalis ku kitu, nu daratang mah, angger
bae merul ti mana-mana.
2 1 Isa mulih deui ka Kapernaum.
Tuluy bejana sumebar, yen Anjeunna
parantos aya di salah sahiji imah.
2 Jelema-jelema terus tamplok ka eta
imah, pajejel ka luar-luar taya tempat
anu kosong.
3 Sabot Anjeunna ngawulang, aya nu
lumpuh digotong dina tandu ku opatan
rek dibawa ka Anjeunna.
4 Tapi ku sabab sakitu padedetna,
pakarepanana teu hasil. Tuluy

maranehna make jalan ti luhur, nya
eta ku jalan ngorowek hateup palebah
Jungjunan calik. Geus kitu, si lumpuh
teh diulur jeung tanduna.
5 Ku Jungjunan kauninga pisan, kumaha
mantepna kayakinan maranehna
ka Anjeunna. Lajeng ngalahir ka si
lumpuh, saur-Na, “Anaking, dosa maneh
dihampura.”
6 Di dinya oge, aya ahli-ahli Kitab;
maranehna teh tinggerentes dina
hatena,
7 “Naha ieu Jelema teh asa mapadani
teuing ka Allah, wani-wani ngomong
kitu? Manusa mah teu boga hak
ngahampura dosa, euweuh nu bisa,
ngan Allah anu wenang!”
8 Pipikiran maranehna, ku Jungjunan
kauninga. Anjeunna sasauran, “Naha
aranjeun kitu mamanahan?
9 Pikeun ieu anu lumpuh: Naha leuwih
babari narima ucap nu nyebutkeun
dosana dihampura, atawa leuwih babari
dititah nangtung sina terus leumpang,
tanduna sina dibawa?
10 Tapi ayeuna rek ditembongkeun, yen
Putra Manusa teh di dunya memang
boga hak ngahampura dosa.”

11 Geus kitu, nu lumpuh teh ditimbalan,
“Parentah Kami: Nangtung maneh, eta
tandu bawa balik!”
12 Nu lumpuh teh, — cengkat bari
dipencrong ku sarerea — terus
nangtung, tanduna diangkat, tuluy
balik gagancangan. Anu nyaraksian bati
bengong, tuluy maruji ka Pangeran.
“Saumur-umur, kakara ayeuna, manggih
kajadian anu sakieu ajaibna mah!” Kitu
ngaromongna teh.
13 Ti dinya, Isa angkat deui ka sisi
Talaga. Jelema-jelema tumplek deui,
tuluy ku Anjeunna diwuruk.
14 Sarengsena, Anjeunna angkat
deui mapay-mapay sisi Talaga. Beh,
Anjeunna, ningali tukang Cuke;
ngaranna Lewi bin Alpius, keur diuk
di panyukean. Ku Anjeunna disaur,
timbalana-Na, “Hayu milu!” Terus Lewi
milu.
15 Waktu Isa tuang di manehna, loba
tukang-tukang cuke; nya kitu deui
jelema-jelema nu daroraka, marilu
dahar, bareng jeung Anjeunna jeung
murid-murid sabab nu ngariring teh
loba.

16 Nenjo Isa tuang jeung nu karitu,
ahli-ahli Kitab jeung urang Parisi
ngaromong ka murid-murid, “Naha
Anjeunna wet daek tuang bareng, nya
jeung tukang-tukang cuke, nya jeung
jelema-jelema nu daroraka?”
17 Ngaromongna ku Isa ge kadangu.
Anjeunna ngalahir, “Nu cageur mah, teu
butuheun ku doktor; nu butuheun doktor
mah, nu garering. Kami datang teh lain
rek nyaur anu balener, tapi rek nyaur
anu doraka.”
18 Hiji mangsa, waktu murid-murid
Nabi Yahya, nya kitu deui urang Parisi
keur paruasa. Aya nu naranya ka Isa,
“Murid-murid Yahya jeung urang Parisi
paruasa. Ku naon murid-murid Anjeun
mah tara paruasa?”
19 Ku Isa diwaler kieu, “Ari babaturan
ki Panganten naha kudu puasa najan
ki Panganten masih maturan keneh?
Sapanjang ki Panganten maturan keneh
mah, batur-baturna, teu kudu puasa.
20 Tapi ki Panganten teh bakal dibawa,
nya harita maranehna bakal paruasa.
21 Moal aya, anu nambal baju heubeul
ku lamak anyar. Sabab lamak nu anyar
teh, matak leuwih soeh ka nu heubeul.

Malah mah, soehna teh, jadi leuwih gede.
22 Oge moal aya anu nyimpen anggur anyar kana kantong kulit nu geus heubeul. Sabab kantong nu geus heubeul teh, tangtu bedah. Tungtungna mah, nya anggurna, nya wadahna kapiceun duanana. Anggur anyar, wadahna ge kudu nu anyar."
23 Hiji mangsa, dina poe Sabat, Isa angkat. Angkatna ngalangkung pahumaan. Sabot laleumpang, murid-murid tingrarawel kana gandum, maretik sababaraha ranggeuy.
24 Ari cek urang Parisi teh, "Tingali eta tuang murid petak-petik! Kapan cek Toret ge, henteu kenging barang gawe dina poe Sabat!"
25 Isa ngawaler, "Na teu acan ngaos carios waktu raja Daud ngaraos butuh ku tutuangeun; nya waktos anjeunna sareng anak buahna lapar tea.
26 Ahirna, anjeunna lebet ka Bait Allah, nyandak roti haturkeuneun ka Allah. Harita, anu jadi Imam Agungna teh, Abyatar. Cek Toret: Anu meunang ngadahar haturkeuneun ka Allah teh, ngan ukur para imam; ari harita, wet

dituang ku raja Daud jeung ku anak buahna.”
27 Saur Isa deui, “Sabat diayakeun teh gunana pikeun mangpa'at umat manusa. Jadi, lain manusa diayakeun pikeun Sabat.
28 Ku lantaran kitu, Putra Manusa teh jadi Jungjunanning Sabat oge.”
3 1 Isa angkat ka tempat ibadah deui. Harita, di dinya teh aya nu kempreng.
2 Nu araya di dinya, aya nu hayang bisa nyalahkeun ka Isa. Kitu, nu matak sagala gerak-gerik Anjeunna, kacida diawaskeunana; sugan-sugan, Anjeunna, kagungan niat nyageurkeun dina poe Sabat.
3 Isa nimbalan ka eta nu kempreng teh, saur-Na, “Coba ka dieu ka hareup!”
4 Ti dinya, Anjeunna mariksa ka nu kumpul, “Naon anu ku Toret diidinan dipigawe dina poe Sabat? Kudu nulung atawa kudu nyilakakeun? Kudu numbu umur atawa megatkeun nyawa batur?” Nu kumpulan ngabaretem.
5 Mayunan anu baredegong kitu, manah-Na ngerik. Anu kumpul dipapay diteuteup bari bendu. Tuluy ngalahir ka

nu kempreng tea, “Cik, jungjungkeun
eta leungeun!” Barang dijungjungkeun,
wet terus cageur.
6 Urang Parisi tinglaleos, medal sila,
ti eta tempat ibadah. Langsung bae
maranehna ngayakeun babadamian
jeung parteyna Raja Herodes, neangan
jalan pikeun nelasan Jungjunan.
7 Isa katut murid-murid jengkar ka
Talaga Galilea, diiring balarea.
8 Aya nu ti Galilea, ti Yudea, ti
Yerusalem, ti wewengkon Idumea, ti
wewengkon peuntaseun Ciyordan, ti
wewengkon nagri Tirus, jeung ti Sidon.
Eta jelema rea naluturkeun teh lantaran
maranehna panasan ku beja.
9 Sanggeus eta jelema-jelema ngumpul;
jadi pohara lobana. Isa mundut ka murid-
murid, supaya disayagikeun parahu,
malar henteu kasedekkeun.
10 Pasedek-sedek teh lantaran Anjeunna
sok nyageur-nyageurkeun tea. Atuh
nu garering teh parebut paheula-heula
nyabak Anjeunna.
11 Ari anu kasurupan roh jahat
mah, barang ret ka Anjeunna teh
tingrumpuyuk bari ngagero, “Anjeun teh
Putra Allah!”

12 Tapi Isa ngalarang pisan, ka eta roh-
roh jahat, nyaritakeun saha Anjeunna
teh.
13 Geus kitu, Isa unggah ka pasir.
Anjeunna nyauran sawatara urang anu
cop kana manah-Na.
14 Sanggeusna kumpul, ku Anjeunna
dipilih dua welas urang. Eta nu kapilih
teh, disebatna Rasul. "Maraneh ku Kami
dipilih, supaya marengan Kami salilana,"
dawuhana-Na.
15 "Engke, maraneh, ku Kami diutus
nepikeun Injil jeung dibere kakawasaan
pikeun ngusir setan-setan."
16 Ngaran-ngaran nu kapilih, nya eta:
Simon anu katelah Petrus; Yakobus bin
Sebedeus jeung Yahya, dulurna.
17 Ieu nu duaan ku Anjeunna disebatna
"Boanerges," hartina "Anakna guludug."
18 Tuluyna: Andreas, Pilipus,
Bartolomeus, Mateus, Tomas, Yakobus
bin Alpius, Tadeus, Simon Selotes,
19 jeung Yudas Iskariot anu engkena
ngahianat ka Jungjunanna.
20 Ti dinya, Isa lebet ka hiji imah. Breg
deui jelema-jelema, nepi ka Anjeunna
katut murid-murid teu kabujeng
tuang-tuang acan.

21 Barang wargi-wargi-Na meunang
beja, buru-buru nyarusulan rek dicandak
mulih. Lantaran aya beja, cenah,
Anjeunna teh geus kirang emutan.
22 Ari cek ahli-ahli Kitab mah, anu
daratang ti Yerusalem, majar teh,
“Kaasupan Beelsebul!” Jeung, “Bisaeun
ngusir setan-setan teh lantaran ku
kapala setan.”
23 Maranehna, ku Anjeunna sina
kumpul; lajeng Anjeunna nyarios ku
ibarat-ibarat, saur-Na, “Naha bisana Iblis
ngusir Iblis?
24 Nagara anu pecah-belah tangtu moal
tahan:
25 Rumah tangga anu pecah-belah
tangtu baruntak.
26 Kitu keneh, lamun iblis pada iblis
bentrok sarta pecah, karajaanana baris
tamat.
27 Sabalikna, ka jelema gagah mah,
saurang ge moal aya nu bisa asup
ka imahna pikeun ngaringkid barang-
barangna; lamun jelemana henteu
dibarogod heula.
28 Tengetkeun ieu ucap Kami: Dosa
per dosa manusa, katut omongan-

omongan kotorna anu doraka, aya hampuraeunana.
29 Tapi jelema anu nganistakeun Ruh Allah mah, geus teu bisa dihampura sama sakali. Sabab dosana teh, geus jadi dosa anu langgeng.”
30 Jungjunan ngadawuh kitu teh, ka jelema-jelema anu nyebutkeun yen Anjeunna kaasupan roh jahat.
31 Ibu jeung saderek Isa, anu nyarusulan tea, geus tararepi. Tapi di laluar bae, teu bisa asup; jadi, ngan talatah supaya Anjeunna kaluar.
32 Ku nu dareukeut diukna ka Isa diunjukkeun, “Tuang ibu sumping sareng saderek-saderek, saurna hoyong nepangan.”
33 Isa ngawaler, “Saha kitu nu jadi indung jeung dulur-dulur Kami teh?”
34 Sasaurana-Na bari mencrong ka nu ngariung. Saur-Na deui, “Ieu indung jeung dulur-dulur Kami mah!
35 Nya eta, sing saha bae anu ta'at kana timbalan Allah. Tah, nu kitu indung Kami mah; nu kitu dulur-dulur Kami mah, boh awewe, boh lalaki.”

4 1 Hiji mangsa, Isa ngawulang deui di sisi Talaga Galilea. Nu kumpul

kacida lobana, nepi ka Anjeunna kapaksa
ngawulang-Na ngalih kana parahu, rada
nengah.
2 Pangajarana-Na rupa-rupa,
nganggo ibarat. Kieu dawuhana-
Na, "Raregepkeun!
3 Aya hiji jelema indit tebar.
4 Waktu tebar, binihna, aya nu
katebarkeun ka jalan; eta binih teh,
beak ku manuk.
5 Aya oge binih anu katebarkeun kana
tanah cadas, taneuhna keri. Ku sabab
taneuhna ipis, binih teh tereh jadi.
6 Tapi barang kapanasan, binih nu
kakara jadi teh alum, malah terus
garing, da ngakarna henteu jero.
7 Sawarehna deui, aya nu katebarkeun
kana rungkun cucuk. Cucukna
ngagedean, binih tea mah boro-boro
buahan, malah paeh kaelehkeun ku
cucuk.
8 Ari binih anu meneran kana tanah nu
hade mah, jadina teh alus naker, nepi ka
baruahanana; hasilna, aya nu tilu puluh
lipet, nu genep puluh lipet, jeung saratus
lipet."
9 "Ayeuna," dawuhan Isa, "lamun enya
baroga ceuli, pek geura raregepkeun."

10 Sanggeus Isa nyalira, para pangiring
jeung murid-murid nu dua welas
ngadareuheusan. Maranehna menta
diterangkeun maksudna eta carita.
11 Dawuhan Anjeunna, “Ka maraneh
mah, rasiah Karajaan Allah teh diguar,
dibuka.
12 Ka nu di luareun maraneh mah,
dicaritakeunana teh ngan ku silokana
bae, nepi ka maranehna mah: nenjo
mah nenjo, tapi tetep teu awas;
ngadenge mah ngadenge, tapi tetep teu
ngarti, supaya teu babalik pikir sarta
dihampura.”
13 Anjeunna mariksakeun, “Maraneh ge
teu ngarti deuih? Ana kitu kumaha rek
ngartina kana misil-misil sejenna?
14 Binih nu ditebarkeun teh, nya eta
Sabda Allah.
15 Binih anu katebarkeun ka jalan, nya
eta Sabda teh ditarimana ngan saliwat;
harita kadenge, harita keneh dipupus ku
Iblis; teu kungsi ngendek dina hatena.
16 Binih anu katebarkeun kana tanah
cadas, nya eta Sabda teh gancang pisan
ditarimana bari jeung gumbirana.
17 Tapi teu nepi ka ngakar kana
hate, jadi bisa teu tahan. Ana datang

dodoja atawa disusahkeun pedah
daek nyekel Sabda tea, imanna luntur,
kapercayaanana lebur.
18 Binih anu katebarkeun kana ruyuk
cucuk, nya eta Sabda teh ditarima.
19 Tapi sajeroning kitu, jelemana, teu
weleh dikukuntit ku karisi; tur kagoda ku
haliah dunya jeung rupa-rupa kahayang
napsu, nepi ka Sabda tea mah kagencet,
teu nepi ka bisa ngabukti.
20 Panganggeusanana binih anu
meneran kana taneuh anu lendo, nya
eta Sabda teh didenge, ditarima, jeung
diimankeun; hasilna kapetik buahna
kaala, aya nu tilu puluh lipet, nu genep
puluh lipet, jeung saratus lipet.”
21 Isa ngalahir deui, “Urang nyeungeut
lampu teh, kapan lain rek dituruban ku
baskom atawa diteundeun di kolong,
tapi nya keur diteundeun di tempat
parantina.
22 Naon bae anu disumput-sumput,
awal ahir mah kanyahoan. Naon bae anu
dirasiahkeun, awal ahir pasti kabuka.
23 Pake ceuli teh, pake ngadenge!”
24 Dawuhana-Na deui, “Ayeuna ieu
perhatikeun: Ukuran anu ku maneh
dipake ngukur batur, ku Pangeran baris

dianggo ngukur deui ka maneh kalawan
leuwih ti kitu.
25 Sabab sing saha anu geus boga,
bakal ditambah. Sabalikna, nu teu boga
naon-naon mah, milikna nu pang teu
pirana ge, bakal dieuweuhkeun pisan.”
26 Dawuhana-Na deui, “Karajaan Allah
teh lir binih nu ditebarkeun ku hiji
jelema.
27 Geus kitu, peutingna mondok,
beurangna hudang; binih jadi ku maneh.
Eta jelema mah, teu nyahoeun kumaha
petana binihna jadi.
28 Da anu ngalantarankeun jadina
nepi ka buahan mah taneuh. Mimitina
sirungan mentik, tuluy morontod
ngagedean, bijil ranggeuyanana, beuki
beuneur-beuki beuneur, nepi ka asak.
29 Eta anu melak teh sasadiaan, mun
geus meujeuhna metik panen.”
30 Dawuhan Isa, “Ayeuna, Karajaan
Allah teh urang upamakeun naon deui?
Kumaha ngupamakeunana, supaya bisa
diterangkeun?
31 Urang upamakeun bae siki sasawi,
nya eta siki anu pangleutikna di antara
sisikian.

32 Tapi lamun eta siki dipelakkeun, —
ari geus jadi — di antara palawija mah,
tangkalna teh panggedena; dahanna
ge, nepi ka sok dipake tempat nyayang
manuk.” Kitu cariosana-Na.
33 Geus baku ana nyarioskeun hal
Karajaan Allah ka umum mah, Anjeunna
nyarioskeunana teh sok nganggo upama
bae; kawas bieu, diloyogkeun kana
tahap pangarti maranehna.
34 Anjeunna mah, tara teu
nganggo upama atawa ibarat-ibarat
nyarioskeunana teh. Tapi di mana geus
leupas ti balarea, ka murid-murid mah,
eta ibarat-ibarat teh eces diterangkeun
pihartieunana.
35 Poe eta keneh, sanggeus burit,
Isa ngajak meuntas ka murid-murid,
saur-Na, “Urang meuntas ka beulah
ditu.”
36 Balarea dikantun, Anjeunna
miheulaan kana parahu dituturkeun
ku murid-murid; tuluy mareuntas bari
dibaturan ku sababaraha parahu sejenna
deui.
37 Gelebug aya angin ribut, talaga
jadi motah, parahu meh-meh kalebuh
kaasupan cai.

38 Harita, Isa nuju kulem di pungkur
nganggo tilam. Geuwat digugahkeun.
“Pa Guru!” Cek murid-murid. “Bade
cicing bae urang bade cilaka teh?”
39 Isa enggal gugah, terus marentah ka
angin, “Jep!” Marentah deui ka ombak,
“Leler!” Jep bae angin sirep, kaayaan
malik ayem kabina-bina.
40 Anjeunna ngadawuh ka murid-
murid, “Naha wet geumpeuran teuing?
Dikamanakeun eta iman teh?”
41 Ayeuna mah, murid-murid teh,
sieunna jadi sieun ka Anjeunna. “Saha
atuh nu saenyana ieu Guru urang teh?
Bet digugu parentah-Na ku angin jeung
ku ombak!” Pokna, ka pada batur.
5 1 Meuntasna geus nepi ka wewengkon
tanah Gadara, peuntaseun Talaga
Galilea.
2 Barang jut, Isa, tina parahu; prok,
Anjeunna, amprok jeung hiji jelema anu
datangna ti hiji pamakaman.
3 Eta teh jelema edan anu kasurupan
roh jahat; cicingna ge di pamakaman
bae. Eta jelema teh, geus teu bisa
diurus, teu aya nu tahan, jeung taya tali
atawa rante nu kuat dipake nyangcang
manehna.

4 Sababaraha kali ditalikung make
rante, tapi rantena pegat-pegat
bae, malah beusi bangkol sukuna
oge bisa dipingges-pinggeskeun.
Bedasna luar biasa, taya nu sanggup
ngahalang-halang deui!
5 Beurang peuting gawena ngaprak di
pamakaman atawa di gunung-gunung,
bari ceuceuleuweungan jeung nurihan
maneh ku batu seukeut.
6 Harita, ti kajauhan keneh geus
awaseun ka Isa; deregdeg manehna
muru, brek sideku ka Anjeunna bari
nyembah.
7 Tuluy ngagorowok, “Aduh Isa, Putra
Allah Mahaagung! Bade dikumahakeun
abdi teh? Demi Allah, ulah nyiksa!”
8 Sabab tadi Isa geus nimbalan kieu,
“He roh jahat, ingkah maneh ti eta
jelema!”
9 Isa terus mariksa, “Maneh saha
ngaran?” Jawabna, “Legiun!” Sabab nu
nyurupna teh, lobaan!
10 Tuluy anu nyebut ngaran Legiun teh,
sasambat, menta supaya anu nyurupna,
anu lobaan tea, ulah diusir ti daerah eta.
11 Teu jauh ti dinya, aya babi sabubuhan
keur nyaratuan di lamping pasir.

12 Tuluy roh-roh jahat teh menta, “Ka itu
bae atuh, widian nyurup ka babi-babi.”
13 Ku Anjeunna dirujukkan. Eta roh-roh
jahat aringkah ti eta jelema, tuluy
nyarurup ka babi-babi. Gerebeg babi nu
sakitu lobana teh, kurang leuwih dua
rebu, tingdurugdug lalumpatan ka gawir;
terus eta babi-babi teh, bras-brus kana
talaga, kabeh paraeh.
14 Jelema-jelema anu ngangon eta
babi-babi tingbalecir, aya nu lumpat
ka kota, aya nu ka kampung-kampung
pikeun nyebarkeun beja. Anu dibarejaan
riab harayang nyaho.
15 Ari gok jeung Isa, nyampak nu edan
teh keur anteng diuk, geus barang
pake, jeung ingetanana geus sehat. Tapi
maranehna mah, sarieuneun keneh.
16 Sanggeus nyaraho buktina, tuluy
hariweusweus ka nu sejen, nyaritakeun
nu edan jeung babi-babi nu jaradi edan
tea.
17 Ahirna, kabeh urang dinya rempug,
maksa ka Isa supaya buru-buru
ngantunkeun eta tempat.
18 Sanggeus Isa kana parahu, urut nu
edan teh hayangeun milu. “Abdi ngiring,”
pokna.

19 Tapi ku Isa diwagel, saur-Na,
"Mending balik ka lembur. Pek, di ditu,
caritakeun pitulung Pangeran anu sakitu
anehna ka maneh, caritakeun kumaha
rahman-rahim-Na ka maneh!"
20 Manehna nurut, tuluy indit ngider
satanah Dekapolis (
21 Isa meuntas deui ka peuntaseun eta
talaga. Sasumpingna, jelema-jelema
tumplek deui ka Anjeunna di sisi talaga.
22 Jol, saurang pangurus tempat ibadah;
jenenganana Yairus. Sumping-sumping
terus sujud ka Isa;
23 bari ngalengis mundut tulung, "Mugi
sumping ka rorompok. Pun anak, awewe,
udur repot. Hoyong dipangningalikeun
sareng dipangnumpangankeun ku
panangan Anjeun; nya supados
katulungan sareng tiasa sehat deui!"
24 Isa rujuk, tuluy jengkar bareng bari
diiring ku balarea anu pasesedek hayang
deukeut ka Anjeunna.
25 Aya hiji awewe, geus dua welas taun
katerap kasakit ngagetih.
26 Ka tabib geus sering, duit ge geus
beak dipake tatamba. Tapi kasakitna teh,
teu cageur-cageur; malah mah, tambah
parna bae.

27 Barang ngadenge beja hal Isa, tuluy
milu seselendep ka pungkureuna-Na.
28 "Rek nyabak tungtung jubah-Na bae
aing mah, moal teu cageur!" Carekna
ngomong sorangan.
29 Gap nyabak kana tungtung jubah.
Set, ngagetihna, ngadadak eureun.
Karasa jadi garenah, panyakit anu
nyusahkeun teh geus cageur.
30 Bareng jeung eta, karaos ku Isa asa
aya tanaga anu mencar tina salira-Na.
Anjeunna luak-lieuk, lajeng mariksa,
"Saha anu nyabak jubah Kami?"
31 Diwangsul ku murid-murid, "Naha
nganggo mariksakeun anu nyabak?
Tangtos da sakitu pasedek-sedekna."
32 Tapi Isa tetep luak-lieuk, milarian
jelemana.
33 Nu nyabak-Na ngarasa asa boga
dosa; atuh pohara sieuneunana, bruk
bae nyuuh kana sampeana-Na, tuluy
ngaku sabenerna bari ngadegdeg.
34 Tapi Isa ngalahir, "Geus nyai! Sukur
geus cageur mah. Eta teh ku sabab nyai
boga iman. Heug, saterusna, sing cageur
ti kajuwet teh."
35 Sabot Anjeunna sasauran, jol aya
jurungan ti bumi Pa Yairus, mawa beja,

“Putra teh parantos pupus. Teu kedah ngarerepot deui ka Pa Guru.”
36 Tapi beja teh ku Isa henteu didangu. Anjeunna ngadawuh ka Pa Yairus, “Teu kedah rejag, sing yakin.”
37 Geus kitu, balarea ku Anjeunna diwagel teu meunang terus milu, iwal ti Petrus, Yakobus, jeung Yahya, dulurna tea.
38 Sasumpingna ka bumi Pa Yairus, nyampak nu keur careurik, tingrambisak, tingsalegruk, aya oge nu nepi ka aluk-alukan.
39 Tuluy Anjeunna lebet, nu keur careurik ditimbalan, “Ulah dipake nalangsa, parantos ulah narangis. Murangkalih teh lain maot, tapi keur sare!”
40 Tapi nya kitu, Anjeunna anggur disaleungseurikeun. Tuluy eta jelema-jelema teh, ku Anjeunna dipiwarang kalaluar; Anjeunna terus lebet ka kamar layon bareng jeung ibu ramana murangkalih jeung tilu murid-Na tea.
41 Ceg, leungeun layon teh, dicepeng; lajeng Anjeunna ngadawuh, “Talita Kumi,” hartina, “Gugah, nyai!”

42 Murangkalih terus ngulisik, cengkat,
tuluy leuleumpangan. (Ari yuswana
geus dua welas taun). — Atuh puguh
bae matak kaget, matak bengong nu
narenjo, hese dipercayana.
43 Tapi kabeh ge, ku Isa pohara diomat-
omatanana, teu meunang ucah-aceh ka
sasaha deui — Geus kitu, saur Isa, "Bere
dahar, eta budak teh!"
6 1 Ti dinya Isa jengkar, mulih
ka tempat asal-Na, diiring ku
murid-murid.
2 Dina poe Sabat, Anjeunna ngawulang
di tempat ibadah. Jamaah anu
ngabarandungan Anjeunna pada ngarasa
heran. Tuluy silih tanya, "Na boga
pamanggih ti mana? Jeung pangabisa
naon eta teh, wet bisaeun nyieun mujijat
sagala?
3 Lain tukang kayu tea eta teh, anak
Siti Maryam lanceuk ki Yakobus, Yoses,
Yudas, jeung Simon? Adi-adina anu
awewe oge lain di urang matuhna teh?"
Tuluy maranehna jadi ngarasa teu
resep sarta ahirna, Isa, ku maranehna
ditampik.
4 Isa ngadawuh, "Nabi mah, di mana-
mana diharagaan; ngan di lembur

sorangan, di lingkungan kulawargana,
atawa di tengah dulur-dulurna anu
henteu teh.”
5 Di dinya mah, Anjeunna henteu
kantos ngayakeun mujijat naon-naon;
salian ti nyageurkeun sawatara urang
anu garering ku jalan numpangkeun
panangana-Na.
6 Isa jengkar deui, lebet kampung
kaluar kampung bari ngawulang.
7 Geus kitu, Anjeunna ngempelkeun
murid-murid-Na. Tuluy eta murid-murid
teh, duaan-duaan, diutus bari dipaparin
kawasa pikeun nundung roh-roh jahat.
8 Timbalana-Na, “Teu meunang mawa
naon-naon, iwal ti iteuk: Teu meunang
mawa roti atawa bekel, beubeur ulah
dieusi ku duit,
9 meunang make tarumpah, tapi ulah
mawa pisalin.”
10 Saur-Na deui, “Mun geus ditarima di
hiji tempat, nganjrekna ge kudu di dinya
bae, tepi ka waktuna kudu indit deui.
11 Upama hiji tempat embungeun
narima, embungeun ngadenge ka
maraneh; tinggalkeun bae, bari
kejekkeun kekebul tina suku, pikeun
bukti ka urang dinya.”

12 Bral murid-murid arindit, ngayakeun
uar pangajak yen jelema-jelema kudu
tarobat.
13 Lian ti eta, murid-murid teh oge
ngusir roh-roh jahat jeung nyageurkeun
anu garering ku jalan diolesan minyak.
14 Raja Herodes oge ngadangu hal
ihwal Isa, kawantu jenengan Isa geus
kamashur. Cek jalma rea mah, Anjeunna
teh, Nabi Yahya nu hudang deui ti
anu geus maraot; mana jadi sakitu
kawasana.
15 Cek nu sawarehna deui mah,
Anjeunna teh, Nabi Elias. Aya oge anu
nyangka yen Anjeunna teh, nabi; nya
kawas nabi-nabi nu baheula tea.
16 Ari saur raja Herodes mah, “Moal
salah, eta teh, Yahya anu ku aing
diteukteuk beuheungna tea; ayeuna,
manehna hirup deui!”
17 Memang, Herodes anu miwarang
nagkep Nabi Yahya teh; salian diborgol,
anjeunna ge dijebloskeun ka panjara.
Asalna mah, sang Raja teh nyandak
Herodias, — geureuha Pilipus, saderekna
— didamel prameswari;

18 ari ku Nabi Yahya, sang raja teh
ditegor, saurna, “Nyandak geureuha
saderek teh, haram hukumna.”
19 Herodias jadi neuteuli ka Nabi Yahya.
Anjeunna teh, hoyong nelasan Nabi
Yahya, tapi teu iasa.
20 Sabab raja Herodes, rada serab
ku anjeunna; da Herodes mah uninga
yen Yahya teh, jalmi bener tur suci;
jadi, anjeunna ditangtayungan. Ana
anjeunna ngadangukeun Yahya,
manahna sok mandeg mayong, tapi
resep ngabandungan kasauranana.
21 Tapi ahirna mah, Herodias teh
mendak kasempetan oge. Eta
kasempetan teh, nya eta waktu sang
raja mestakeun ulang taunna sarta
ngondangan para pembesar, perwira-
perwira, jeung pepentol-pepentol tanah
Yudea.
22 Harita, putrina Herodias majeng
nyirimpi, nyukakeun sang raja jeung
tamu-tamu. Sang raja ngalahir ka eta
putri, saurna, “Pek, nyuhunkeun naon
bae ka ama; engke, ku ama dipasihan.”
23 Malah sang raja sumpah, “Naon
sakapalay nyai, najan sabeulah karajaan
pisan, ku ama ditedunan.”

24 Murangkalih lebet heula, unjukan ka
ibuna, “Naon anu kedah disuhunkeun?”
Walon Herodias, “Nyuhunkeun sirah
Yahya bae!”
25 Murangkalih kaluar deui, unjukan,
“Nyuhunkeun sirah Yahya dina baki,
nyuhunkeun ayeuna!”
26 Sang raja ngajenghok. Tapi ku
sabab geus sumpah tea, tur payuneun
tamu-tamuna, anjeunna teu iasa nolak.
27 Lajeng anjeunna marentah gulang-
gulang sina nugel mastaka Yahya.
Gulang-gulang terus indit, mastaka
Yahya ditugel.
28 Mastakana dibakian, dipasrahkeun ka
nyi putri; terus ku nyi putri dihaturkeun
ka ibuna.
29 Sanggeus murid-murid Yahya
tarerangeun, layonna dicandak, terus
dikurebkeun.
30 Rasul-rasul utusan tea, geus baralik;
tuluy maranehna ngadareuheus ka Isa,
ngadadarkeun hasil pagawean jeung
pangajaranana.
31 “Hayu sarerea urang neangan nu
sepi, supaya bisa jongjon ngareureuh
heula,” saur Isa ka maranehna.
Sabab harita teh, keur loba pisan

jelema balawiri, nepi ka teu kabujeng
tuang-tuang acan.
32 Terus sarerea kana parahu, meuntas
ka tempat anu mencil.
33 Tapi sabot kana parahu, katarenjoeun
ku jelema-jelema jeung tujuanana teh
geus kataksir. Tuluy anu ti kota-kota
buru-buru nyarusul ka ditu, ku jalan
darat; eta nu nyarusul teh, tepina ti
heula.
34 Barang Isa lungsur ka darat,
maranehna geus kumpul. Kacida lobana
teh, matak ngahelas kana manah-Na;
nya asa ningali domba anu euweuh
pangangonna. Tuluy bae ku Anjeunna
diwuruk rupa-rupa hal.[a]
35 Sanggeus rada burit, murid-murid
mihatur, "Jungjunan, parantos burit
sareng di dieu teh tempat mencil.
36 Jalmi-jalmi teh sina mios bae, sina
maleser tedaeun masing-masing di desa
atanapi kampung anu caket-caket."
37 Tapi saur Isa, "Ku maraneh bae
suguhan." Wangsul murid-murid, "Jadi,
abdi-abdi kedah mios meser roti keur
jalmi sakitu seueurna, ari artos mung
aya dua ratus dinar?"

---

[a]Mat 9:36

38 Saur Isa, “Aya sabaraha roti di
maraneh? Cik, ilikan.” Sanggeus diilikan,
“Roti kantun lima; lauk dua siki.”
39 Jalma-jalma teh ku Anjeunna
dipiwarang dariuk, gugundukan dina
jukut anu keur meujeuhna hejo.
40 Gek, maranehna dararíuk
gugundukan, aya nu saratus aya
nu lima-lima puluh urang.
41 Sanggeus Anjeunna nyandak roti
anu lima jeung laukna dua siki tea,
Anjeunna tanggah ngucapkeun berkah.
Terus rotina disemplekkan, tuluy
dipaparinkeun ka murid-murid sina
dibagikeun. Laukna oge dibagikeun ka
kabehan.
42 Terus kabeh dalalahar nepi ka
sareubeuhna.
43 Kaleuwihanana, beunang
nyemplekkan tea, dikumpulkeun;
meunang dua belas bakul pinuh, jaba
kaleuwihan laukna.
44 Anu disuguh dahar, harita, aya lima
rebu urang.
45 Geus kitu, murid-murid, ku Isa
dipiwarang meuntas ti heula ka tanah
Betsaida. Jelema-jelema ge dipiwarang
baralik.

46 Sanggeus kabeh arindit, Anjeunna
unggah ka luhur pasir bade ngadu'a.
47 Tengah peuting, murid-murid, geus
aya di satengahing talaga; ari Anjeunna
mah, di darat keneh, nyalira.
48 Anjeunna uninga yen murid-murid
keur tihothat ngadayung lantaran
angin ngadat; ku sabab eta, kira-kira
dina pukul tilu janari, Anjeunna geus
aya tapak kancang deukeut parahu
murid-murid, semu rek ngalangkung.
49 Barang katenjo ku murid-murid,
maranehna mani tingsareblak; cop bae
ka jurig, tuluy tingkoceak,
50 da kabehanana narenjoeun, pohara
sarieuneunana. Tapi ku Anjeunna
digentraan, “Teger! Kami ieu teh, ulah
sieun!”
51 Tuluy Anjeunna unggah kana parahu;
jep bae, angin teh leler. Ari murid-murid
ngan bengong jeung bingung bae anu
aya.
52 Sakitu geus nenjo mujijat tina hal roti
tea oge, weleh ku maranehna henteu
diuji ku ati, bangun anu sabodo bae.
53 Ti dinya, kebat meuntasna; jol ka
tanah Genesaret, tuluy balabuh.

54 Barang lungsur tina parahu, urang
dinya jol-jol tenget bae ka Anjeunna.
55 Atuh tuluy bae, eta urang dinya teh
lalumpatan ka jero kampung; ari balikna
deui bari ngagotongan anu garering.
Kitu bae, di mana-mana oge, lamun aya
beja ngeunaan Anjeunna teh.
56 Angkat ka mana bae, ka desa-desa,
ka kota-kota, atawa kampung-kampung,
nu garering teh diteundeun di pasar-
pasar, marenta diwidian nyabak kana
tungtung jubah-Na wungkul. Sakur anu
nyabak, terus bae calalageur.

7 1 Hiji mangsa aya rombongan
urang Parisi jeung ahli-ahli Kitab ti
Yerusalem nepungan Isa.
2 Kataringalieun ku aranjeunna yen
murid-murid Anjeunna, anu sawarehna,
dalaharna teh make leungeun najis, nya
eta henteu sibanyo heula.
3 Urang Parisi mah, sakumaha lumrahna
urang Yahudi; ari henteu ngumbah heula
leungeun mah, aranjeunna teh tara waka
dahar sabab gugon kana adat karuhun.
4 Tas ti pasar oge, aranjeunna mah tara
waka dahar lamun acan ngumbah heula
awak. Loba-loba deui adat titinggal
karuhunna, kacida digumatikeunana;

upamana bae, hal ngumbah cacangkir,
kendi, jeung pakakas tina tambaga.
5 Kitu nu matak, harita, aranjeunna
nyarios ka Isa, "Ari murid-murid Anjeun,
hirupna teh, naha henteu nyekel ka
adat tali paranti karuhun urang? Sabab
dalaharna teh, make leungeun anu
najis."
6 Ari waler-Na, "Cocog sakumaha
piwejang Nabi Yesaya, aranjeun teh,
he jelema-jelema anu munapek! Kieu
saurna: Ieu umat, biwirna ngagungkeun
Kami; tapi batinna mah, mungkir ti
Kami.
7 Ibadahna ka Kami teh cumah bae;
sabab anu diajarkeunana teh, nya eta
parentah manusa.
8 Aranjeun mopohokeun parentah Allah
lantaran gugon ka adat istiadat manusa."
9 Saur-Na deui ka aranjeunna, "Bisa
pisan aranjeun mah ngalindih parentah
Allah, malar bisa miara adat tali paranti
karuhun sorangan.
10 Sabab saur Nabi Musa: Kudu hormat
ka indung bapa! jeung: Sing saha anu
ngagorengkeun bapa atawa indung,
kudu paeh.

11 Ari cek aranjeun, mun jalma ka
bapana atawa ka indungna ngomong:
Naon-naon nu aya di kuring, nya eta anu
tadina keur kaperluan bapa jeung ema;
ayeuna, ku kuring parantos digunakeun
pikeun kurban; — sembahkeuneun ka
Pangeran —
12 nu kitu teh, ku aranjeun mah teu
dijurung deui nedunan kawajibanana ka
indung bapana.
13 Ku kituna, parentah Allah teh ku
aranjeun henteu dianggap; da kukuh
kana adat tali paranti karuhun bae.
Loba-loba deui kalakuan aranjeun anu
kawas kitu teh.”
14 Isa lajeng ngahiapkeun jalma rea sina
kumpul, pok nyarios, “Ieu barandungan
jeung lenyepan:
15 Sakur-sakur nu asal ti luar asup ka
urang, teu aya nu matak najis. Tapi
sakur-sakur anu kaluar ti urang, tah eta
anu najis teh.”
16 (Mun enya ceuli teh paranti
ngadenge, masing enya-enya nya
ngadenge!)
17 Sanggeus Anjeunna lebet ka hiji imah
ngantunkeun jalma rea, murid-murid-Na

mihatur hayang terang harti misil anu tadi.
18 Waler-Na, “Kutan maraneh oge henteu ngarti? Na enya maraneh teu nyaho, yen nu asal ti luar asupna ka urang teu matak najis?
19 Apan asupna teh, lain ka jero hate; tapi kana beuteung, anu tuluyna dipiceun ka jamban.” Ku hal ieu, ku Anjeunna dinyatakeun, yen kabeh kadaharan teu aya nu henteu halal.
20 Saur-Na deui, “Naon bae nu kaluar ti jelema, eta najis.
21 Sabab anu bijilna ti jero, nya eta ti jero hate, nimbulkeun rupa-rupa pikiran goreng, pacabulan, pamalingan, rajapati,
22 pajinahan, kahawekan, kajahatan, pacurangan, hawa napsu, pasirikan, parahulan, kasombongan, jeung kagejulan.
23 Ieu sipat-sipat kajahatan kabeh timbul ti jero jeung matak najis.”
24 Sanggeus sasauran, Isa angkat ti dinya, ka daerah Tirus. Anjeunna lebet ka hiji imah; ari kahoyong-Na mah ulah aya nu nganyahoankeun, tapi buktina teu bisa disumput-sumput.

25 Sabab teu lila, aya hiji ibu, anu
anakna nu awewe diraksuk ku roh jahat
meunang beja; tuluy manehna buru-buru
datang, nyuuh kana sampeana-Na.
26 Eta ibu teh urang Yunani, bangsa
Siropuniki; manehna aya panunuhun
ka Isa, nya eta supaya roh jahat anu
ngaganggu anakna diusir.
27 Tapi saur Isa ka manehna, "Keun,
barudak heula sina sareubeuheun;
sabab teu hade ngarebut roti anu pikeun
barudak, terus dialungkeun ka anjing."
28 Si ibu ngawangsul, "Leres kituna
mah, Jungjunan. Nanging anjing oge,
anu nagog di kolong meja, sok ngiring
ngaletak remeh anu nyarikclikan ti
leungeun barudak."
29 Saur Isa ka eta ibu, "Ku sabab cek
ibu, kitu; ayeuna mah, ibu geura mulang
sabab setan teh geus ingkah ti anak."
30 Eta ibu terus balik, kasampak anakna
keur ngedeng di enggon, jeung setanna
geus ingkah.
31 Isa jengkar ti daerah Tirus,
ngalangkungan tanah Sidon, ngabujeng
ka Talaga Galilea di tengah-tengah
daerah Dekapolis.

32 Di dinya, aya jelema anu, nya torek,
nya pireu dideuheuskeun ka Anjeunna
menta ditumpangan panangan.
33 Eta jelema, ku Isa, dipisahkeun ti
nu rea. Sanggeus paduduaan, ceuli
nu torek teh dicolok ku remana; terus
Anjeunna ngaludah bari tuluy nyabak
kana letahna.
34 Bari tanggah, ningali ka langit,
Anjeunna narik napas, tuluy nyaur,
"Efata!" hartina "Udar!"
35 Plong bae, ceuli nu torek teh,
ngemplong dibarung ku letahna udar
tina tatali, nepi ka bisa ngomong bentes
pisan.
36 Anu araya di dinya, ku Anjeunna,
dipesen ulah rea omong. Tapi beuki
dilarang, maranehna, beuki resep bae
nyaritakeunana nepi ka nyebar ka
mana-mana.
37 Maranehna bati bengong mikahelok
bari ngaromong kieu, "Sagala damel-Na
pitulung wungkul, nu torek disina
bisa ngadenge, nu pireu disina bisa
ngomong."

8 1 Harita, di dinya oge, loba deui
bae jelema. Tapi maranehna, geus

teu baroga dahareun. Lajeng Isa nyaur murid-murid, saur-Na,
2 "Kami karunya ka ieu jelema-jelema
anu sakitu lobana. Geus tilu poe,
maranehna mimilu ka Kami; ayeuna,
maranehna geus teu barogaeun
dahareun.
3 Kami teu tega nitah balik lapar. Tangtu
engke pada kalempohan sabab loba anu
jarauh lemburna."
4 Wangsul murid-murid, "Kumaha bade
nyuguhanana, margi ieu tempat teh
mencil pisan."
5 Isa mariksa, "Ari di maraneh aya
sabaraha roti?" Wangsulna, "Tujuh siki."
6 Ku Anjeunna, jelema-jelema teh,
dipiwarang dariuk dina taneuh. Roti anu
tujuh ku Anjeunna dicandak, terus muji
sukur; geus kitu, eta roti ku Anjeunna
disemplekkan, terus dipaparinkeun ka
murid-murid sina dibagikeun.
7 Jaba ti eta, aya oge lauk sababaraha
siki; sanggeus Anjeunna muji sukur
deui, laukna dibagikeun.
8 Tuluy jelema-jelema teh dalalahar
saseubeuhna. Potongan-potongan roti,
leuwihna, dikumpulkeun: Meunang tujuh
bakul.

9 Anu dalahar teh, kira-kira aya opat
rebu urang. Geus kitu, ku Isa dijurung
marulang.
10 Ari Anjeunna, unggah kana parahu
jeung murid-murid, ngabujeng ka
daerah Dalmanuta.
11 Jol urang Parisi, tuluy soal jawab
jeung Isa. Aranjeunna menta ka
Isa supaya ngabijilkeun hiji tanda ti
sawarga; maksudna, seja ngadoja ka
Anjeunna.
12 Anjeunna rumahuh jeroning manah,
tuluy saur-Na, "Ieu jelema-jelema
jaman kiwari marenta tanda? Cek Kami,
maraneh, umat kiwari ku Kami moal
dibere tanda!"
13 Anjeunna terus angkat ti dinya,
unggah deui kana parahu terus meuntas.
14 Waktu unggah kana parahu, murid-
murid poho mawa roti, ngan mawa
hiji.
15 Ari Isa lajeng nyaur, mepelingan,
saur-Na, "Masing awas, ati-ati, kana ragi
urang Parisi jeung ragi Herodes." (Ragi
di dieu hartina: kamunapekan).
16 Murid-murid malalikir terus ngomong
pada batur, "Kitu nyariosna teh lantaran
urang teu boga roti."

17 Kadangu ku Isa, pok sasauran, “Naha
ngaromongkeun teu boga roti? Kutan
can paham, can ngarti keneh? Geus
paeheun pikir?
18 Boga panon lain dipake nenjo, boga
ceuli lain dipake ngadenge. Na geus
paroho
19 waktu Kami nyemplekkan roti, anu
lima siki tea, didahar ku lima rebu
urang, sabaraha bakul leuwihna beunang
maraneh ngumpulkeun?” Wangsulna,
“Dua belas bakul.”
20 “Jeung anu tujuh siki, disuguhkeun
ka opat rebu urang, sabaraha bakul
sesana?” Wangsulna, “Tujuh bakul.”
21 Saur-Na deui, “Can ngarti keneh
bae?”
22 Satuluyna, Isa sumping ka kampung
Betsaida jeung murid-murid. Di dinya,
aya nu lolong, tuluy dideuheuskeun
ka Anjeunna, nyuhunkeun supaya
dipangrampakeun.
23 Ku Anjeunna dicepeng leungeunna,
ditungtun dicandak ka luareun kampung.
Terus panonna ku Anjeunna diludahan
bari dirampa, pok dipariksa, “Geus aya
nu katenjo?”

24 Nu lolong nyeueung ka hareup,
tuluy ngawangsul, “Ningal jalmi, rupina
keur leuleumpangan, mung katingalna
sapertos tatangkalan.”
25 Panonna ku Isa dirampa deui; bray
bae, ayeuna mah beunta enyaan,
tetenjoanana awas jeung cekas.
26 Ku Anjeunna dipiwarang balik, ngan
saur-Na, “Ulah ka kampung itu deui!”
27 Isa samurid-murid angkat ka
kampung-kampung saputereun tanah
Kesarea Pilipi. Di tengah jalan mariksa
ka murid-murid, saur-Na, “Ari cek jalma
rea, ieu Kami saha?”
28 Wangsulna, “Aya nu nyebatkeun Nabi
Yahya, aya nu nyebatkeun Nabi Elias,
aya oge anu nyebatkeun salah sawios
nabi.”
29 Anjeunna mariksa deui, “Ari
cek maraneh, Kami saha?” Petrus
ngawangsul, “Cek abdi mah, Al Masih!”
30 Murid-murid, ku Anjeunna, diomat-
omatan teu meunang rea carita saha
Anjeunna.
31 Geus kitu, Isa wawangsit ka
maranehna; saur-Na Putra Manusa teh
misti nandang sangsara anu pohara;
tur Anjeunna teh baris ditampik ku

parakokolot, ku imam-imam kapala,
jeung ku ahli-ahli Kitab; terus Anjeunna
teh bakal ditelasan, tapi bakal gugah
deui sanggeus tilu poe.
32 Sasaurana-Na teh, terang-terangan
pisan. Ku Petrus dikenyang ka sisi,
manehna mihatur maksudna ngemutan.
33 Tapi Anjeunna malik, ningali ka
murid-murid sejen, terus nyeuseul ka
Petrus, saur-Na, “Nyingkah, Iblis! Maneh
mikir teh lain kana pangersaning Allah,
tapi kana kahayang jelema!”
34 Ti dinya, jalma rea ku Anjeunna
dihiapkeun, kitu deui murid-murid, sina
kumpul, lajeng sasauran, “Saha-saha
anu arek ngiring Kami, kudu nyegah
kahayang napsuna, kudu manggul
salibna, sarta anut ka Kami.
35 Sabab saha-saha anu rek
nyalametkeun nyawana, bakal
kaleungitan nyawa; sabalikna, anu
kaleungitan nyawa demi Kami jeung
demi Injil, pinasti bakal salamet.
36 Naon gunana meunangkeun saalam
dunya, tapi nyawana leungit?
37 Naon anu bisa dipake gaganti
nyawana?

38 Sabab sing saha anu era ngaku
Kami sarta era kana pangajaran Kami
di kalangan umat kiwari anu teu satia
tur doraka; Putra Manusa oge kitu, — di
mana geus datang kalawan kamulyaan
Rama-Na bari diiring ku para malaikat
suci — bakal era ngaku ka jelema anu
kitu.”
9 1 Saur-Na deui, “Kalawan saenyana,
cek Kami ka maraneh: Di antara
anu ayeuna araya di dieu, aya anu
moal waka paeh samemeh nyaraksian
datangna Karajaan Allah anu dibarengan
ku kakawasaan.”
2 Heuleut genep poe, ti harita, Isa
unggah ka hiji gunung anu luhur.
Anjeunna nyandak Petrus, Yakobus
jeung Yahya. Di gunungna, ngan
aranjeunna bae. Dak dumadak, ku
maranehna katenjo Isa salin rupi;
3 panganggo-Na bodas gumebyar, di
dunya moal aya anu bisa nyieun bodas
kawas kitu.
4 Breh deui katembong aya Nabi Elias
jeung Nabi Musa, cacarios jeung Isa.
5 Pok, Petrus mihatur, “Rabi, kalintang
asa bagjana abdi-abdi di dieu teh. Abdi
bade mangdamelkeun saung, hiji kangge

Jungjunan, hiji kangge Nabi Musa, hiji deui kangge Nabi Elias.”
6 Ngomongna asal ngomong bae, pangpangna pikeun ngabangbalerkeun kasieun.
7 Sabot kitu, aya mega anu ngiuhan ka Aranjeunna. Tina eta mega aya sora, “Nya ieu Putra Kami anu dipikanyaah. Masing anut ka Anjeunna.”
8 Sabot maranehna tingtareuteup keneh, teu kanyahoan deui yen geus teu aya sasaha, iwal ti Isa nyalira.
9 Sabot marudun ti gunung, maranehna ku Isa diwawantian sina ulah rea carita tina hal papanggihanana tadi, samemeh Putra Manusa gugah deui ti anu geus maraot.
10 Pamundut Isa ku maranehna disanggupan, bari terus nyoalkeun kecap “gugah deui ti anu geus maraot” pada batur.
11 Pok malihatur kieu, “Naon margina ahli-ahli Kitab nyaurkeun yen Nabi Elias kedah sumping ti heula?”
12 Waler Isa, “Enya, Nabi Elias baris sumping ti heula, pikeun ngomean sakur nu perlu. Tapi anu tumali jeung Putra Manusa kumaha? Apan hal eta oge geus

aya tulisanana, yen Anjeunna bakal
nandang sangsara anu pohara sarta
dihinakeun.
13 Tapi, cek Kami ka maraneh:
Saenyana Nabi Elias teh geus sumping,
tapi jelema-jelema nyieun sakarep-
karep bae ka anjeunna teh; eta teh,
cocog, sakumaha anu geus dituliskeun
ngeunaan hal anjeunna.”
14 Sanggeus Isa sumping jeung muridna
anu tiluan tea, kasampak eta murid-
murid anu lianna keur digembrong ku
jalma rea; tur aya sababaraha urang ahli
Kitab anu keur nyual ka maranehna.
15 Jalma rea nenjo Anjeunna sumping
teh bangun bengong, terus buru-buru
marapagkeun.
16 Ku Anjeunna dipariksa, “Aya perkara
naon jeung itu?”
17 Pok nu saurang mihatur, “Guru, abdi
teh ngabantun pun anak ka dieu. Pun
anak teh diganggu ku roh jahat dugi ka
jadi pireu.
18 Unggal diganggu, pun anak teh dugi
ka tibabaranting, sungutna ngabudah,
huntuna tikekereket, sareng eta awakna
jeger. Parantos nyuhunkeun ka Tuang

murid, supados roh jahatna diusir,
nanging henteu tariasaeun.”
19 Saur Isa ka maranehna, “Beu,
maraneh teh umat anu teu boga iman!
Kudu sabaraha lilana Kami aya di
maraneh teh? Nepi ka mana Kami kudu
sabar ka maraneh? Bawa budakna ka
dieu!”
20 Tuluy eta budak teh, dibawa ka
Anjeunna. Barang roh jahatna nenjo
ka Isa, budak teh digubag-gabig terus
tibeubeut kana taneuh, ngagorentel,
jeung sungutna teh ngabudah.
21 Isa mariksa ka bapana, “Geus lila
kituna?” Wangsulna, “Ti aalit.
22 Sering pisan, pun anak teh, disered
kana seuneu atanapi ka cai bade
dibinasa. Kitu nu mawi, manawi Anjeun
iasa; abdi teh neda dipihawatos,
tulungan.”
23 Waler Isa, “Cek maneh mun Kami
bisa? Euweuh barang mustahil pikeun
anu percaya mah!”
24 Bapa budak gancang ngalengis,
“Kantenan, abdi percanten. Bilih bae
abdi teu percanten, nyuhunkeun
piwelas-Na bae!”

25 Barang ku Anjeunna katingali
jelema-jelema beuki loba anu ngangseg
ngadareukeutan; Anjeunna nimbalan ka
roh jahat tea, bengis pisan, saur-Na,
“Eh, roh jahat anu nyababkeun ieu
budak pireu jeung torek, ingkah maneh
ti eta budak; ulah ganggu-ganggu deui!”
26 Gancang eta roh jahat teh kaluar
bari ngoceak jeung ngagubag-gabig eta
budak nemen pisan. Katembongna, eta
budak teh, lir paeh bae; nepi ka cek
jelema-jelema teh, geus paeh.
27 Tuluy eta budak teh, ku Isa dicepeng
leungeunna, dihudangkeun; terus bae
manehna hudang sorangan.
28 Sanggeus Anjeunna ngan kari jeung
murid-murid bae di imah, murid-murid
haturan, “Naon margina abdi-abdi teu
tiasa ngusir eta roh?”
29 Waler Isa, “Bangsa kitu mah bisana
diusir ngan ku paneda.”
30 Isa katut murid-murid jengkar ti
dinya, ngalangkungan Galilea: Nya da
Anjeunna hoyong ulah kanyahoan ku
saha bae.
31 Sabab Anjeunna bade wawangsit
ka murid-murid. Kieu saur-Na, “Putra
Manusa teh, bakal diselehkeun

kana genggeman manusa; terus ku
maranehna Anjeunna bakal dipaehan;
tapi sanggeus tilu poe ti wates dipaehan,
Anjeunna baris hudang deui.”
32 Teu kaharti ku murid-murid mah
kasaurana-Na teh, tapi teu wani
naranyakeun.
33 Isa jeung murid-murid sumping ka
kota Kapernaum. Sanggeus araya di
bumi, Anjeunna mariksa ka murid-murid,
“Ngaromongkeun naon tadi di jalan?”
34 Murid-murid ngabaretem sabab tadi
teh, maranehna, cekcok marebutkeun
saha nu unggul di antara maranehna.
35 Gek, Anjeunna linggih, murid-murid
sina kumpul; terus Anjeunna sasauran,
“Anu hayang ti heula, kudu daek jadi
pangpandeurina jeung jadi pelayan
batur-batur.”
36 Tuluy Anjeunna nyandak hiji budak
leutik, ditangtungkeun di tengah; terus
eta budak, ku Anjeunna dirangkul.
Saurna ka murid-murid,
37 “Saha-saha bae anu nampa budak,
pantar ieu, demi Kami; eta teh nampa
Kami. Saha-saha nu nampa Kami, lain
nampa Kami; tapi nampi Anjeunna, nya
eta anu ngutus Kami tea.”

38 Pok, Yahya mihatur, “Pa Guru,
abdi-abdi kantos ningal aya jalmi anu
sanes ti barisan urang, nanging ngusir
setan kalayan nyebat Tuang jenengan.
Ku abdi-abdi, manehna, dicarek; da
sanes ti barisan urang tea.”
39 Saur Isa, “Ulah dicarek! Sabab moal
aya jelemana, anu tas nyieun mujijat
demi ngaran Kami terus ngagogoreng
Kami.
40 Anu ka urang henteu ngalawan mah,
tandaning aya di barisan urang.
41 Kami ngabejaan: Saenyana sing saha
anu mere nginum ka maneh, najan
ngan sacangkir, ku sabab nyahoeun yen
maneh panganut Al Masih; tinangtu
manehna meunang ganjaran.”
42 “Saha-saha anu ngalantarankeun
pecatna iman salah sahiji ti barudak
leutik anu percayana ka Kami kawas
ieu; leuwih hade, mun eta jelema
dibangbaluhan beuheungna ku batu
panggilingan, terus dibalangkeun ka
laut.
43 Jeung bisi bae, salah sahiji ti leungeun
nu maraneh tea ngalantarankeun
pecatna iman; teukteuk bae! Sabab
leuwih hade buntung, tapi maraneh

asup ka alam hirup; tinimbang leungeun
walagri, tapi maraneh dibalangkeun
ka naraka, kana seuneu nu teu
pareum-pareum tea
44 (di dinya mah, bilatungna teh, teu
paeh-paeh jeung seuneuna ge, teu
pareum-pareum.)
45 Bisi bae, salah sahiji ti suku nu
maraneh tea ngalantarankeun pecatna
iman; teukteuk bae! Sabab leuwih
hade pincang, tapi maraneh asup ka
alam hirup; ti batan suku walagri, tapi
maraneh dibalangkeun ka naraka
46 (di dinya mah, bilatungna teh, henteu
paeh-paeh jeung seuneuna ge, teu
pareum-pareum.)
47 Bisi bae, salah sahiji ti panon nu
maraneh ngalantarankeun pecatna
iman; cokel bae! Sabab leuwih hade
panon kences, tapi maraneh asup ka
Karajaan Allah; tinimbang ngabogaan
panon dua, tapi maraneh dibalangkeun
ka naraka,
48 anu bilatung bangkena teu paeh-paeh
jeung seuneuna ge teu pareum-pareum.
49 Sabab unggal-unggal jalma, bakal
diuyahan ku seuneu.

50 Uyah teh alus; tapi upama eta uyah
geus jadi tiis tawar, naon deui anu bisa
mulihkeun rasa asinna? Jadi, dina diri
maraneh teh kudu aya uyahna; jaba ti
eta, jeung pada batur, hirup teh, kudu
akur.”

10 1 Ti dinya, Isa jengkar deui ka
daerah Yudea jeung daerah
peuntaseun walungan Ciyordan. Di dinya
oge, loba pisan jelema nu daratang
ka Anjeunna sarta saperti biasana,
Anjeunna maparin piwuruk.
2 Urang-urang Parisi oge daratang;
maksudna, rek ngadoja ka Anjeunna,
nanya kieu, “Ari salaki meunang
nyerahkeun bojona?”
3 Tapi ku Anjeunna diwaler kieu,
“Parentah Nabi Musa ka aranjeun,
kumaha?”
4 Walonna, “Nabi Musa ngidinan
nyerahkeun, tapi kudu make surat
talak.”
5 Saur Isa, “Nabi Musa netepkeun eta
parentah ka aranjeun teh, lantaran
aranjeun baredegong.
6 Sabab barang mimiti alam dunya,
Allah ngadamel jelema lalaki jeung
awewe.

7 Ku sabab kitu, lalaki teh, kudu incah
ti indung bapa terus ngahiji jeung
pamajikanana;
8 nepi ka duanana ngajadi sadaging.
9 Kitu, nu matak naon-naon anu geus
dihijikeun ku Allah, ulah dipisahkeun ku
manusa.”
10 Sanggeus araya di bumi, murid-murid
mihatur ka Anjeunna, nanyakeun hal
ngeunaan lalaki jeung awewe tea.
11 Ari saur-Na, “Saha-saha anu
nyerahkeun pamajikanana, tuluy kawin
ka awewe sejen; imah-imah jeung
pamajikan anu ieu teh, lampah jinah.
12 Kitu deui, lamun awewe ninggalkeun
salakina, terus kawin ka lalaki sejen;
imah-imah jeung salakina nu ieu teh,
lampah jinah.”
13 Ti dinya, jul-jol anu
ngadareuheuskeun barudak leutik
ka Anjeunna, menta dipangrampakeun;
tapi ku murid-murid mah, maranehna
teh dicarekan.
14 Sanggeus kauninga ku Isa,
eta murid-murid-Na teh, diseuseul
Anjeunna, saur-Na, “Ingkeun, eta
barudak teh sina ka Kami ulah dihalang-

halang. Sabab jelema anu saperti eta
barudak, nu boga Karajaan Allah teh.
15 Cek Kami, ka maraneh: Saenyana
pisan, saha-saha anu henteu mapagkeun
Karajaan Allah lir budak leutik,
pamohalan asup ka dinya.”
16 Tuluy barudak teh, ku Anjeunna
dirangkul bari ditumpangan panangan
sarta diberkahan.
17 Waktu Isa nembe jengkar neraskeun
perjalanan, aya anu lumpat mendakan
Anjeunna; terus eta jelema deku
payuneuna-Na, pok mihatur, “Pa Guru
anu berbudi, abdi teh hoyong tinemu
sareng hirup anu langgeng, kedah
kumaha?”
18 Waler Isa, “Naha wet nyebut berbudi
ka Kami? Saurang ge teu aya anu
berbudi, anging Allah bae.
19 Anjeun oge tangtu nyaho parentah-
parentah Allah: Ulah maehan, ulah jinah,
ulah maling, ulah mere panaksen palsu,
ulah macikeuh hak batur, jeung kudu
hormat ka bapa ka indung!”
20 Eta jelema ngawangsul, pokna, “Pak
Guru, eta sadayana parantos dilakonan
ti ngongora.”

21 Tapi ku Isa diteuteup, semu nu
welas; pok, Anjeunna ngalahir, "Ngan
sarupa kurangna teh: Bral balik
heula, jual kabeh kakayaan, duitna
dermakeun ka nu mariskin, ambeh
anjeun meunangkeun banda sawarga;
terus anjeun balik deui ka dieu, ngiring
Kami."
22 Meunang waleran kitu, eta jelema
mani melenguk; terus anjeunna mulang
bari jeung semu ngungun; da kacida
lobana, bandana teh.
23 Isa neuteup ka murid-murid-Na, nu
aya di sakuriling-Na; lajeng Anjeunna
ngalahir, "Hese pisan jelema jegud asup
ka Karajaan Allah teh."
24 Murid-murid-Na, arolohok ngadenge
pilahir-Na teh. Tapi Anjeunna ngalahir
deui, "Barudak, kacida banggana nya
asup ka Karajaan Allah teh.
25 Babari keneh onta nyeplos kana liang
jarum, ti batan jelema jegud asup ka
Karajaan Allah."
26 Murid-murid jadi gehger, ngaromong
pada baturna, "Lamun kitu, saha nu
baris salamet atuh?"
27 Sanggeus neuteup, Isa ngalahir ka
maranehna, "Cek manusa mah, eta teh

mustahil; tapi henteu, pikeun Allah mah. Sagala rupa oge, pikeun Allah mah, euweuh anu mustahil.”
28 Pok, Petrus mihatur, “Abdi-abdi parantos cul naon-naon, teras ngiring ka Jungjunan!”
29 Waler Isa, “Nah, cek Kami: Unggal-unggal jelema anu cul imah-tangga, cul dulur lalaki dulur awewe, cul indung cul bapa, cul anak cul pakaya, demi Kami jeung demi Injil,
30 ti ayeuna keneh, eta jelema bakal nampa saratus tikel: Imah, dulur awewe dulur lalaki, indung, anak, pakaya, sanajan kituna teh bari teu luput nandangan rupa-rupa panganiayaan; kitu deui, dina jaman ka hareupna, tinangtu bakal ginanjar hirup nu langgeng.
31 Tapi anu geus ti hareula loba nu bakal datang pangpandeurina; kitu deui anu pangpandeurina, bakal jadi pangheulana.”
32 Isa jeung murid-murid geus di tengah jalan ka Yerusalem; ari Isa, angkatna, di beulah hareup. Murid-murid ngarasa honcewang, kitu deui nu sejen-sejenna anu ngiring ka Anjeunna; maranehna

ge, pada ngarasa salempang. Isa nyaur deui murid-murid, nyaurkeun nu bakal tumiba kana salira-Na.
33 Saur-Na, "Ayeuna urang teh arek ka Yerusalem. Di dinya, Putra Manusa bakal diselehkeun ka imam-imam kapala jeung ahli-ahli Kitab. Terus ku maranehna, Anjeunna teh bakal diragragan hukum paeh. Jaba ti eta, maranehna ge bakal nyelehkeun Anjeunna ka bangsa anu teu wawuh ka Allah.
34 Anjeunna oge bakal dipoyok, dihina, dicariduhan, jeung dirangketan; geus kitu, kakara Anjeunna teh dipaehan; saterusna, sanggeus tilu poe ti harita, Anjeunna bakal hudang deui."
35 Ti dinya, Yakobus jeung Yahya, anak Sebedeus tea, ngadeukeutan ka Anjeunna terus mihatur, "Pa Guru, abdi gaduh panuhun, mugi didangu."
36 Waler-Na, "Aya kahayang naon?"
37 Pihaturna, "Widian, engke, abdi-abdi dina kamulyaan Pa Guru sina diuk di kiwaeun sareng di tengeneun."
38 Tapi saur Isa, "Maraneh teu nyaho ka nu dipenta. Sanggup maraneh nginum lumur nu ku Kami kudu diinum? Sanggup dibaptis ku baptisan anu diwajibkeun

ka Kami?” (“Nginum lumur” maksudna: nandangan sangsara).
39 Maranehna ngajawab, “Sanggem.”
Saur Isa, “Puguh kitu tea mah, maraneh
memang bakal nginum lumur nu ku Kami
kudu diinum jeung dibaptis ku baptisan
anu diwajibkeun ka Kami.
40 Tapi hal tempat di kenca jeung
katuhueun Kami, Kami teu boga hak
ngidinan. Eta mah, rek dibikeunna ngan
ka jelema-jelema anu geus ditangtukeun
bae.”
41 Murid-murid, nu sapuluh urang deui,
jadi arambekkeun ka Yakobus jeung
Yahya.
42 Tapi ku Isa disauran, “Maraneh
nyaho, yen anu disarebut pamarentah
bangsa teh, marentah ka rayatna keras
pisan; kitu deui pembesar-pembesarna,
ka rayat teh kacida kerasna.
43 Maraneh jeung maraneh mah ulah
kitu. Sing saha nu hayang punjul kudu
laladen ka babaturan.
44 Sing saha nu hayang jadi pepentol,
kudu jadi gandek sarerea.
45 Sabab Putra Manusa oge, datang
teh, lain hayang dilalayanan; tapi seja

ngalalayanan jeung seja ngorbankeun
pati, pikeun nebus jalma rea.”
46 Isa jeung murid-murid-Na cunduk ka
kota Yeriko. Sanggeus kaluar ti Yeriko,
bari diiring ku murid-murid jeung jalma
rea sejenna, mendak jelema lolong anu
sok jajaluk; ngaranna Bartimeus, anak
Timeus; manehna teh keur andiprek sisi
jalan.
47 Sanggeus manehna nyahoeun yen
Isa, urang Nasaret tea, ngalangkung;
tuluy bae gera-gero, “Nun Isa, Putra
Daud, sing hawatos ka abdi!”
48 Dicarek oge ku nu rea anggur beuki
tarik gera-gerona, “Nun Putra Daud, sing
hawatos ka abdi!”
49 Anjeunna reg liren, saur-Na, “Sina
ka dieu!” Tuluy eta nu lolong teh disina
datang. Cek nu neangna, “Sing mantep
hate teh, hiap, itu Anjeunna nyaur.”
50 Sot jubahna, tuluy manehna
buru-buru nyampeurkeun ka Isa.
51 Ku Anjeunna dipariksa, “Hayang
dikumahakeun ku Kami teh?” Wangsulna,
“Rabuni (hartina: Guru), abdi teh hoyong
tiasa ningal!”
52 Saur Isa, “Heug, iman kapercayaan
maneh geus nulung!” Dadak sakala,

harita keneh, manehna bisa nenjo; tuluy manehna milu ngiring Anjeunna.

11 1 Isa katut murid-murid-Na geus
cunduk ka hiji tempat deukeut
Betania jeung Betpage di suku Gunung
Jetun, teu jauh deui ti Yerusalem.
Anjeunna miwarang dua murid,
2 saur-Na, “Teruskeun ka kampung itu.
Sa-supna ka dinya, engke, maraneh
bakal manggih kalde keur dicangcang.
Eta kalde teh ngora keneh jeung can aya
anu numpakan.
3 Leupaskeun cangcangna, tuluy bawa
ka dieu. Lamun aya anu negor, bejakeun:
Diperlukeun ku Jungjunan, engke ge,
dipulangkeun deui.”
4 Dua murid arindit. Sa-supna ka dinya,
maranehna manggihan eta kalde keur
dicangcang di buruan hiji imah di sisi
jalan. Tuluy cangcangna diudaran ku
maranehna.
5 Jelema-jelema anu keur narangtung
di dinya, negor, “Rek dibawa ka mana?”
Ku nu duaan tea, dijawab sakumaha
papatah Isa.
6 Anu negor henteu ngoretkeun.
7 Terus eta kalde ditungtun, dibawa
ka Isa; — eta tonggong kalde teh

geus meunang nilaman ku baju masing-masing — tuluy ku Anjeunna ditunggangan.
8 Jelema-jelema, loba anu ngalamparkeun papakeanana di jalan; ari anu sawarehna deui, ngalamparkeun dangdaunan anu saleger beunang ngala ti tegalan.
9 Anu ngiring, beulah hareup jeung beulah tukang ger cumeluk, “Hosana! (hartina kira-kira: Dirgahayu). Wilujeng Anu sumping ngemban jenengan Pangeran!
10 Wilujeng karajaan karuhun urang, karajaan Daud. Hosana di manggung!”
11 Isa lebet ka jero kota Yerusalem. Terus Anjeunna lebet ka jero Bait Suci bari rarat-reret mariksa kaayaanana. Tapi ku sabab harita teh, geus burit; ti dinya, Anjeunna kaluar deui, mulih-Na ka Betania, diiring ku murid dua belas.
12 Poe isukna, sanggeusna Isa samurid-murid-Na jengkar ti Betania, Anjeunna teh lapar.
13 Ti kajauhan, Anjeunna ningali aya tangkal kondang keur meujeuhna gomplok daun. Lajeng dicaketan, panggalihna, sugan ayaan. Tapi

Anjeunna teu mendak naon-naon, salian
ti daun wungkul. Sabab can usumna
buahan.
14 Pok, Anjeunna ngalahir ka eta
tangkal kondang, “Moal aya deui
jelema anu baris ngadahar buah maneh
sapapanjangna.” Ku murid-murid oge
sidik kadarenge.
15 Sasumpingna Isa jeung murid-murid
ka Yerusalem, langsung lebet ka Bait
Allah. Jelema-jelema anu keur jualmeuli
di emperna ku Anjeunna diusir.
16 Meja-meja tukang nalukeurkeun
duit jeung bangku-bangku tukang
japati, dibalik-balikkeun; anu sejenna ge
dilarang, nya eta teu meunang balawiri
bari ngakutan dagangan di emper Bait
Allah.
17 Terus Anjeunna ngawurukan, saur-
Na, “Lain nyaraho, yen kauni dina Kitab
Suci: Bait Kami bakal kaceluk tempat
sembahyang sagala bangsa? Naha ku
maraneh dijieun guha begal?”
18 Barang eta kajadian kauninga ku
imam-imam kapala jeung ahli-ahli
Kitab, aranjeunna badami hayang
ngabinasa ka Isa; bawaning ku risi sabab

aranjeunna ningali rayat, kabeh, katarik
ku pangajaran Anjeunna.
19 Barang geus meh peuting, Anjeunna
jeung murid-murid kaluar ti jero kota.
20 Isukna, isuk-isuk keneh, waktu Isa
jeung murid-murid ngalangkung ka urut
kamari, kasampak tangkal kondang teh
geus garing ka akar-akarna.
21 Pok, Petrus unjukan, — pedah
ingeteun keneh kana halna kamari —
“Rabi, tingali, tangkal kondang anu
kamari disapa teh dugi ka garing kitu.”
22 Anjeunna ngawaler, “Nu matak ge
sing percaya ka Allah.
23 Kami mere nyaho: Saenyana, saha
bae anu dina hatena boga kayakinan,
— henteu hamham, yen saucapna pasti
ngajadi — mun manehna nitah ka ieu
gunung sina ngeser terus ngagejebur ka
laut, pinasti tinekanan.
24 Ku sabab eta, Kami ngabejaan deui:
Naon bae anu ku maraneh dipenta
disambat ka Pangeran, asal percaya yen
saenyana mah ku maneh geus katarima,
tinangtu dipaparinkeun.
25 Jeung lamun arek sembahyang, bisi
boga kateungeunah ka batur, maraneh
kudu ngahampura heula manehna,

supaya kasalahan maraneh dihampura
ku Rama nu di sawarga.
26 Sabab mun maraneh taya hampura,
Rama maraneh nu di sawarga oge moal
kersaeun ngahampura dosa maraneh.”
27 Isa katut murid-murid-Na sumping
ka Yerusalem deui. Waktu Anjeunna keur
ngalangkung di palataran Bait Allah,
disalampeurkeun ku imam-imam kapala,
ahli-ahli Kitab jeung parakokolot.
28 Aranjeunna mariksa kieu, “Boga
hak naon Anjeun nyieun sarupa kitu?
Dikawasakeun ku saha Anjeun kikituan
teh?”
29 Ku Isa diwaler, “Kaula rek nanya
heula. Lamun kajawab, ku Kaula tangtu
disebut hak naon anu dipake ku Kaula:
30 Ari baptisan Nabi Yahya ti sawarga
atawa ti manusa?”
31 Aranjeunna tinggerendeng heula,
salaurna, “Disebutkeun asal ti sawarga,
tangtu ditanya ku naon teu dipercaya.
32 Tapi piraku kudu disebutkeun asal
ti manusa mah!” Teu warantuneun
nyebutkeun kitu mah, sieuneun ku rayat.
Sabab rayat mah, kabeh ge, nganggap
Yahya teh nabi.

33 Tungtungna, ngawalonna teh, “Duka
teuing!” Waler Isa, “Kaula ge moal
nerangkeun, make hak naon Kaula
nyieun hal-hal anu sarupa kitu.”
12 1 Lajeng Isa ngadawuh nganggo
misil, kieu, “Aya hiji jelema
muka kebon anggur, kebonna dipager
sakurilingna. Terus manehna nyieun bak
pameresanana jeung saung ranggon
pikeun tempat jaga. Sanggeus beres,
kebon teh, ku manehna disewakeun
ka sababaraha urang sina digarap; ari
manehna mah, bral bae nyaba ka nagara
sejen.
2 Barang geus meujeuhna panen,
manehna nitahan salah saurang
bujangna sina nagih sewaan bagi hasil
ka nu ngagararap kebonna tea.
3 Tapi si bujang teh bet dicarerek jeung
ditareunggeulan, tuluy diusir disina balik
lengoh.
4 Nu boga kebon nitahan saurang
bujang sejenna. Titahan nu ieu mah,
malah ditareunggeulan sirahna mani
balancunur, jaba disurakan diera-era,
jeung dinyenyeri.
5 Nu boga kebon nitahan saurang deui;
nu ieu ge, nya kitu; malah mah, nepi

ka dipaehanana pisan. Loba deui nu dititahan teh, tapi kabeh oge ngan ngadon diteunggeulan atawa dipaehan pisan.
6 Ayeuna anu bisa dititah nagih teh kari saurang, nya eta anak kameumeutna. Nya ahirna mah, anakna ge kapaksa dititah nagihan ka nu nyarewa kebon tea; cek pikirna: Ku anak aing mah, meureun sarieuneun.
7 Tapi nu nyarewa teh, anggur sakait rek maraehan; pokna teh, ‘Kabeneran ieu mah ahli warisna pisan; urang paehan bae sakalian, warisanana keur urang.’
8 Tuluy anak nu boga kebon teh, ditewak terus dipaehan; mayitna dibalangkeun ka luareun kebon anggur.”
9 “Tah ayeuna,” dawuhan Jungjunan, “kira-kirana nu boga kebon teh rek kumaha? Tangtu datang mawa balad, nu nyarewa kebon teh tangtu ditumpes. Ari kebonna dipasrahkeun ka panggarap nu sejen.
10 Naha maraneh acan maca nu kieu unina: Batu nu geus dipiceun ku tukang tembok teh, geus dijieun batu juru.
11 Kitu mungguhing Pangeran mah, sedeng cek urang mah eta teh aneh.”

12 Sanggeus kitu, maranehna
nareangan akal, supaya Jungjunan bisa
ditangkep; lantaran karasaeun, yen eta
misil teh nyindiran aranjeunna. Tapi ku
lantaran risi ku jelema rea, tuluy bae
tinglaleos, ngantunkeun Jungjunan.
13 Aya deui urang Parisi jeung anggota
parteyna Raja Herodes anu diutus ka
Isa, sina mere sual pikeun nyiar-nyiar
kasalahan Jungjunan.
14 Sadatangna, pok naranya kieu,
"Guru, simkuring terang, Anjeun teh
jujur sareng henteu aya nu dipikasieun;
sabab Anjeun mah sanes pangarahan,
estu seja ngawulang perkara jalan-
jalanna hirup anu dipikarido ku
Pangeran. Hoyong terang: Ari urang
kedah mayar pajeg ka Prabu atanapi
henteu? Naha eta teh wajib atanapi
henteu?"
15 Tapi Isa uningaeun kana niat palsuna,
lajeng Anjeunna ngawaler, "Naha
aranjeun teh bet ngadoja ka Kami? Cik
mana duitna, Kami ngilikan."
16 Song duitna teh, ku maranehna,
disanggakeun. Lajeng Isa mariksakeun,
"Gambar saha jeung ngaran saha anu

aya dina duit ieu teh?” “Gambar sareng
jenengan Prabu tea,” walonanana.
17 Dawuhan Isa, “Tah geuning! Ari
kagungan Prabu mah, atuh kudu
disanggakeun deui ka Prabu; kagungan
Allah kitu deuih, kudu ka Gusti Allah
disanggakeunana teh!” Meunang waleran
kitu teh, maranehna bati bengong nu
aya.
18 Geus kitu, jol deuih urang Saduki,
nya eta golongan anu teu percaya kana
poe kiamat, tuluy naros,
19 “Guru, parantos aya katangtosan ti
Nabi Musa kieu: Upama aya hiji jelema
nu boga dulur lalaki, heug manehna
maot ninggalkeun pamajikan bari teu
gaduh anak; si pamajikanana teh,
kedah dikawin ku nu jadi adina, supaya
lanceukna aya turunanana.
20 Cariosna, aya tujuh lalaki padudulur;
anu cikalna teh gaduh bojo; geletuk teh,
manehna maot bari teu gaduh anak.
21 Bojona ditikah ku adina. Nanging
adina oge maot deuih kalawan teu boga
anak. Teras ditikah ku nu katilu.
22 Nu katilu oge sami, kitu keneh. Kitu
sareng kitu bae saterasna teh, dugi
ka nu katujuh sadayana teu garaduh

turunan. Panungtunganana, awewena
oge maot deuih.
23 Dupi dina poe kiamat saparantos
maranehna harirup deui, jadi pamajikan
saha eta awewe teh? Margi parantos
kapibojo ku tujuhanana.”
24 Lajeng Isa ngawaler, “Sasab eta
pikiran aranjeun teh; ku lantaran
aranjeun can ngarti kana eusining Kitab
Suci jeung kana kakawasaan Gusti Allah.
25 Di alam kiamat mah, sanggeus nu
maraot harirup deui, jelema teh geus
moal nikah jeung moal ditikahkeun;
lantaran kaayaan hirupna, geus sarua
jeung kaayaan malaikat di sawarga.
26 Naha acan tarerang kitu, yen nu
maraot teh baris harirup deui? Kapan
aya dina kitab Nabi Musa basa anjeunna
ningali rungkun cucuk nu ngagedur
hurung. Harita Pangeran ngadawuh ka
anjeunna, ‘Kami teh Allah nu disembah
ku Ibrahim, Allah nu disembah ku Ishak,
jeung Allah nu disembah ku Yakub.’
27 Tetela atuh, yen Gusti Allah teh, Allah
nu disembah ku sakur jelema nu hirup,
lain Allah nu disembah ku jelema-jelema
nu geus paraeh. Naha pikiran aranjeun
teh nepi ka sasab kitu!”

28 Aya hiji ahli Toret anu milu
ngadengekeun sual jawab Isa jeung
urang Saduki. Ku manehna karasaeun,
yen waleran Isa teh keuna pisan. Tuluy
manehna tumaros kieu, “Dupi Hukum
Toret anu mana anu pangpentingna?”
29 Dawuhan Isa, “Hukum Toret anu
pangpentingna teh, nya eta: Regepkeun
he urang Israil. Allah nu disembah ku
urang teh, nya eta Nu Mahatunggal tea.
30 Maraneh teh kudu nyaah ka
Pangeran, — Allah nu disembah ku
maneh — masing tepi kana ati, parat
kana jiwa, sabudi akal, sarta satekah
polah.
31 Hukum anu kadua nya eta: Kudu
nyaah ka sasama saperti ka diri. Euweuh
deui hukum Toret anu leuwih penting
batan eta dua anu kasebut bieu.”
32 Ahli Toret unjukan deui, “Sae
pisan, leres pisan! Leres eta nu
didawuhkeun teh. Leres, Mantenna teh
Nu Mahatunggal tea; henteu aya deui nu
sanesna, iwal ti Mantenna.
33 Saleresna, nyaah ka Pangeran
teh kedah tepi kana ati, parat kana
jiwa, sabudi akal, satekah polah bari
dibarengan ku nyaah ka sasama saperti

ka diri; da nu kitu teh langkung utami
tibatan sagala rupi kurban, boh nu
mangrupi kurban nu diduruk boh kurban
nu dipeuncit.”
34 Isa tingali yen walonan eta ahli Kitab
teh pohara iklasna, lajeng ngadawuh,
“Anjeun teh teu jauh deui ti Karajaan
Allah!” Ti semet harita mah, henteu aya
saurang-urang acan anu wanieun deui
nyual ka Jungjunan.
35 Waktu keur ngawulang di Bait Allah,
Isa ngadawuh, “Naha kumaha ahli Toret
teh nepi ka nganggap yen Al Masih teh
Putra Daud.
36 Daud ku anjeun ku pituduh Ruh
Allah geus ngalahir kieu: Pangeran
parantos ngadawuh ka Jungjunan kaula
kieu: ‘Geura calik katuhueun Kami, nepi
ka musuh-musuh teh ku Kami dijieun
titincakan Anjeun.’
37 Ku sabab Daud ku anjeun nyebutna
teh Jungjunan, atuh mustahil anu
disebut Jungjunan teh putrana.” Balarea
anu ngadarengekeun piwulang-Na harita
ngarasa kacida katarikna ku piwulang
Anjeunna.
38 Salajengna Jungjunan maparin
nasehat, “Kade, sing ati-ati, di mana

maraneh nyanghareupan ahli-ahli Toret
anu gawena resep jalang-jeleng di
pasar marake jubah panjang ngarah
dihalormat;
39 jeung ari di tempat-tempat
pangibadahan, diukna teh di nu
panghareupna; di nu hajat-hajat ge nya
kitu, milihna teh tempat anu terhormat
bae.
40 Padahal maranehna teh, saenyana
mah, tukang ngarayah harta banda
randa-randa sarta kalakuanana teh
dipindingan ku do'a anu pararanjang.
Hukuman keur maranehna, pasti bakal
leuwih beurat.”
41 Hiji mangsa, Isa linggih mayunan
peti duit derma. Ti dinya, Anjeunna
ningalikeun pepetaan jelema-jelema anu
ngarasupan peti derma tea. Loba nu
galede ngasupanana teh, nya eta anu
baleunghar tea.
42 Teu lila, jol hiji randa miskin
ngasupkeun recehan tambaga dua.
43 Isa nyaur ka murid-murid-Na, lajeng
ngadawuh, “Cek Kami mah: Duit anu
diasupkeun ku randa nu bieu teh, leuwih
berharga batan ti nu sejen.

44 Sababna, nu lian-lianna mah,
marerena teh lantaran duitna geus
leuwih ti cukup. Ari nyi randa miskin tea
mah, memang ngan boga sakitu-kituna;
jadi, nu didermakeun teh, saayana tina
napakahna.”

13 1 Waktu Isa kaluar ti Bait Allah,
aya murid nu unjukan, “Guru
cobi itu tingali, adegan-adegan teh mani
sakitu agrengna, batu-batuna sakitu
tohagana.”
2 Isa ngawaler, “Kutan teh maneh
ngawas-ngawas ka adegan-adegan eta?
Kami rek ngabejaan ka maneh: Engke
mah, moal aya hiji batu anu bakal
tetep dina tempatna; kabeh oge bakal
diruntuhkeun.”
3 Waktu Isa nuju nyalira linggih di luhur
Gunung Jetun mayun ka Bait Allah,
Petrus, Yakobus, Yahya, jeung Andreas
nararos ka Anjeunna,
4 “Hoyong diwartosan, dupi anu tadi
disaurkeun teh, iraha bakal kajadianana
sareng naon cicirenna?”
5 Lajeng Isa ngadawuh kieu, “Maraneh
sing ati-ati, ulah nepi ka beunang katipu.
6 Rea nu bakal datang ngaku-ngaku
ngaran Kami, akon-akon: ‘Kami teh Al

Masih;’ sarta loba pisan anu bakal katipu
ku maranehanana.
7 Jeung deui, lamun maraneh ngadenge
geunjleungna peperangan atawa
ngadenge beja hal peperangan, teu kudu
reuwas-reuwas. Eta mah, kabeh oge,
memang geus kuduna kitu; tapi sanajan
kitu kaayaanana ge, acan nepi kana ahir
jaman mah.
8 Sabab bangsa-bangsa bakal silih
perangan, nya kitu keneh nagara jeung
nagara silih tarajang; jeung deui, di
sababaraha tempat bakal aya lini jeung
bahaya kalaparan. Eta kabeh, ngan ukur
kakara mimiti kasangsaraan, ngadago
jaman anyar.
9 Sing caringcing! Maraneh tangtu bakal
diserenkeun ka Majelis Agama sarta
bakal disiksa di jero tempat-tempat
pangibadahan. Jeung deui, maraneh ge
bakal diserenkeun ka para pangagung
jeung ka raja-raja ku lantaran Kami, nya
pikeun jadi saksi ka maranehna.
10 Sabab Injil teh, kudu ditepikeun ka
sakabeh bangsa-bangsa.
11 Jeung deui, lamun maraneh digiring
dijagragkeun ka pangadilan, teu kudu
bingung ku picaritaeun. Pokkeun bae

sakumaha kereteg hate dina waktu harita. Sabab anu bakal cacarita teh lain maraneh, tapi Ruh Allah.
12 Dulur jeung dulur bakal silih dakwakeun, supaya dipaehan; nya kitu oge, bapa ka anak. Nu jaradi anak bakal ngabarontak ka nu jadi kolotna, malah nepi ka wani maehan pisan.
13 Maraneh bakal dipikageuleuh ku sarerea tina lantaran Kami. Tapi ari anu tarahan uji nepi ka panungtungan mah, bakal salamet."
14 "Samangsa maraneh nyaraksian kana kajadian Musibat nu matak ngerik tea tur kajadianana teh lain di nu samistina (ieu mugi diperhatoskeun ku para maos), nu keur araya di tanah Yudea kudu nyaringkah ngungsi ka pagunungan.
15 Sing saha nu harita aya di loteng imahna, poma ulah asup heula ka imah nyokot bawaeun;
16 anu keur aya di huma, ulah make balik heula pikeun nyokot papakean.
17 Tada teuing bae sangsarana sakur anu keur kakandungan atawa anu keur orokan.
18 Kudu neneda ka Allah, supaya kajadianana teh ulah dina usum tiris.

19 Sabab nya harita, datangna
katunggaraan nu panghebat-hebatna
teh. Sabab ti barang langit jeung bumi
diciptakeun ku Gusti Allah, musibat
kawas kitu mah, kakara harita ayana
teh; ka hareupna ge moal aya deui.
20 Lamun heug ku Gusti Allah waktuna
teu dikurangan, pasti moal aya anu
bisa lolos. Tapi demi jelema-jelema nu
geus kapilih ku Mantenna, musibat teh
waktuna bakal disingget.
21 Lamun dina waktu harita, aya nu
ngomong ka maraneh, ‘Tah ieu Al Masih
teh,’ atawa ‘Tuh itu Al Masih teh,’ poma
ulah dipercaya!
22 Sababna, dina waktu eta teh bakal
maruncul boh al masih-al masih palsu,
boh nabi-nabi palsu; maranehna ge
bakal ngayakeun tanda-tanda aheng.
Maksudna mah, teu aya lian, iwal ti mun
bisa mah rek nyasabkeun jalma-jalma
anu geus kapilih ku Gusti Allah tea.
23 Jadi, maraneh kudu awas jeung
waspada! Maraneh geus dipepelingan ku
Kami ti samemehna keneh.”
24 “Sanggeus katunggaraan tea liwat,
panonpoe moal cahayaan jeung bulan
oge moal caang;

25 bentang-bentang bakal ragragan ti
langit; kakuatan-kakuatan nu ngatur
sagala nu aya di langit bakal genjlong.
26 Nya harita pisan, jelema-jelema
bakal nyaksian rawuh-Na Putra Manusa
dina mega pinuh ku kakawasaan jeung
kamulyaan.
27 Lajeng Putra Manusa teh baris
nimbalan para malaikat, supaya
ngumpulkeun sakur anu geus kapilih
tea, — nu ti kaler, ti kidul, ti wetan,
jeung ti kulon — ti tungtung bumi nepi
ka tungtung deui.
28 Geura ngareunteung kana kaayaan
tangkal kondang. Lamun dahanna geus
mimiti ngandung cai jeung geus mimiti
sirungan; eta geus teu bireuk deui,
tandaning geus deukeut kana halodo.
29 Tah, nya kitu keneh, lamun engke
maraneh nyaksian kajadian-kajadian
anu ka sebut tadi tea. Eta teh, nyirikeun
yen waktuna enggeus deukeut, geus
nampeu pisan!
30 Kami ngabejaan ka maraneh:
Jelema-jelema nu hirup kiwari moal
waka tumpur samemeh naon nu kasebut
bieu kajadian.

31 Langit jeung bumi bakal euweuh, tapi
ucap-ucapan Kami mah moal.
32 Tapi ari iraha-irahana mah, boh
poena, boh waktuna moal aya anu
nyaho; dalah para malaikat anu di
sawarga henteu tarerangeun; kitu keneh
Putra Manusa; anging Allah, Rama, anu
uninga.”
33 “Masing nyaring jeung caringcing!
Sabab maraneh, moal nyaho iraha
waktuna.
34 Hal eta sarua bae jeung anu
rek nyaba jauh. Kapan samemeh
ninggalkeun imah teh, tangtu manehna
metakeun heula bujang-bujangna pikeun
tugasna masing-masing. Purah jaga
panto ge kitu, diparentahkeun supaya
enya-enya ngajagana teh.
35 Ku sabab eta, maraneh oge kudu
enya-enya caringcing teh; sabab
maraneh teh moal nyaho kana
pibalikeunana nu boga imah, naha sore,
naha tengah peuting, janari, atawa
subuh.
36 Supaya dina waktu nu boga imah
datang, maraneh ulah nepi ka kasampak
keur sarare.

37 Ieu anu ku Kami dibejakeun ka
maraneh teh, keur ka sarerea oge.
Kabeh kudu nyaring jeung caringcing!”
14 1 Pidua poeeun deui kana Hari
Raya Paska jeung Pesta Roti
teu diragian, imam-imam kapala jeung
ahli-ahli Toret nyiar akal, sangkan bisa
newak jeung nelasan Isa ku tipu daya.
2 Cek maranehna, “Alusna mah,
dilampahkeunana teh ulah dina waktu
perayaan, bisi rayat jadi heboh.”
3 Hiji mangsa, Isa aya di wewengkon
Betani, di imahna ki Simon Kusta. Waktu
Anjeunna nuju tuang, jol aya awewe
ngadeuheusan; eta awewe teh mawa
minyak seungit, sapeles, nu kacida
mahalna. Sanggeus cocokna dibuka,
tuluy dikocrot-kocrot ka Isa, kana
rambut-Na.
4 Ti antara nu araya di dinya, aya
sababaraha urang nu ngarasa keuheul;
maranehna tinggerendeng pada batur,
pokna, “Nanaonan minyak seungit
samahal-mahal bet dihambur-hambur
kitu;
5 mun dijual mah, bisa payu kana leuwih
ti tilu ratus dinar; duitna, meureun bisa

dipake nulung pakir miskin.” Si awewe teh pada ngagalendengan.
6 Tapi Isa ngalahir kieu, “Ari maraneh bet aropenan teuing. Keun bae, da eta teh keur nembongkeun kahadean ka Kami.
7 Ari pakir miskin mah, salawasna ge, aya bae dina hirup kumbuh teh. Ari enya-enya maraneh niat mere mah, iraha-iraha ge bisa. Sedengkeun Kami mah, moal salawasna babarengan jeung maraneh teh.
8 Manehna nepi ka bisa migawe kieu teh, estuning geus sabisa-bisa. Awak Kami ku manehna diseungitan, ieu teh mere tanda yen Kami moal lila deui oge dimakamkeun.
9 Rek dijelaskeun bae ku Kami: Engke, di mana bae Injil diwawarkeun, lampahna ieu awewe teh tangtu milu kasebut-sebut; manehna baris tetep kapieling.”
10 Ti dinya, Yudas Iskariot, salah saurang murid nu dua belas tea, ngaleos; manehna indit teh, pikeun nepungan para imam-imam kapala tea, nya eta rek nyelehkeun Isa.

11 Ngadenge Yudas nyanggupan
kitu, imam-imam kapala teh pohara
aratoheunana, nepi ka jarangji rek mere
duit. Ti harita, Yudas teh henteu weleh
neangan kasempetan rek nyelehkeun
Isa tea.
12 Dina poe Hari Raya Roti teu diragian
anu kahiji, nya eta waktuna meuncit
domba Paska, murid-murid arunjukan,
"Dupi kangge Jamuan Paska teh palay di
mana disayagikeunana?"
13 Lajeng Isa ngutus murid, duaan.
Dawuhana-Na, "Maraneh kudu ka kota.
Engke, di ditu, tangtu tepung jeung hiji
lalaki nu mawa kendi cai. Ku maraneh
tuturkeun, nepi ka asup ka imahna.
14 Bejakeun kieu ka nu boga imah,
'Kawiatan saur ku Ama Guru, saur-Na:
Kamar mana pikeun Kami ngariung
Jamuan Paska jeung murid-murid teh?'
15 Engke, ku manehna dituduhan hiji
kamar gede di loteng. Parabot pikeun
kaperluan Jamuan Paska ge, geus
lengkep sadia. Pek sayagikeun di dinya
sagala kaperluan keur urang teh."
16 Bral, murid nu duaan teh, arindit.
Barang nepi ka kota, sakur nu tadi
didawuhkeun ku Isa teh cocog jeung

buktina. Atuh tuluy bae maranehanana
nyayagikeun pikeun tuang kangge Hari
Raya Paska tea.
17 Peutingna, Isa katut dua belas
murid-murid sumping.
18 Waktu ngariung dalahar, Isa
ngadawuh kieu, “Ku Kami teh aya nu rek
diwakcakeun ka maraneh: Salah saurang
ti antara maraneh teh, aya nu boga niat
nyelehkeun Kami; jelemana ge, ayeuna
aya di dieu, milu ngariung.”
19 Atuh murid-murid teh kacida
naralangsana. Pok arunjukan ka
Jungjunanna, “Naha abdi kitu?”
20 Isa ngawaler, “Salah saurang ti
maraneh anu dua belas tea, nya eta anu
engke bareng jeung Kami nyocolkeun
roti kana pinggan.
21 Memang bener, da geus kuduna,
Putra Manusa teh nyorang jalan
sakumaha nu geus dituliskeun dina
Kitab Suci; tapi kacida cilakana eta nu
hianatna teh. Pikeun manehna mah,
saenyana, mending oge teu kungsi gelar
ka dunya.”
22 Sabot dalahar, Isa nyandak roti.
Saparantos muji sukur, eta roti ku
Anjeunna disemplekan, dibagikeun ka

murid-murid-Na bari ngadawuh kieu,
“Tampanan, ieu teh daging Kami.”
23 Geus kitu, Anjeunna nyandak lumur
anggur. Saparantos ngucap sukur, eta
lumur ku Anjeunna diasongkeun ka
murid-murid-Na; rot, sarerea gentenan
ngarinum.
24 Anjeunna ngadawuh deui, “Ieu teh
getih Kami anu geus dipastikeun kudu
ngucur keur mangpa'at jalma rea sarta
keur tanda bukti ngukuhkeun jangji
Pangeran.
25 Jeung Kami ngabejaan, yen ti semet
ieu, Kami teh moal rek nginum-nginum
deui ci anggur anu kieu mah. Nu ku
Kami rek diinum engke mah di Karajaan
Allah nya eta anggur anyar, lamun geus
cunduk waktuna.”
26 Sanggeusna ngalagukeun hiji
pupujian, Isa jeung murid-murid
budalan, tuluy ngajugjug ka hiji gunung
nu katelah Gunung Jetun.
27 Lajeng Isa ngadawuh ka murid-murid,
“Engke, iman kapercayaan maraneh
ka Kami, tangtu kaganggu; sabab dina
Kitab aya dawuhan Allah anu kieu,
‘Sang Pangangon teh bakal ditelasan ku

Pangeran, ari domba-dombana bakal pabalencar.’
28 Tapi engke, sanggeus Kami
dihirupkeun deui ku Pangeran, Kami
bakal indit ka tanah Galilea miheulaan
maraneh.”
29 Pok, Petrus unjukan, “Sanaos anu
sanes-sanes goncang imanna, abdi mah
moal dugi ka kitu.”
30 Diwaler ku Isa, “Terus terang bae
Kami mah: Peuting ieu keneh pisan,
memeh hayam kongkorongok dua kali,
maneh teh tilu kali ngangles ngaku teu
wawuh ka Kami.”
31 Tapi Petrus keukeuh ngabantah,
walonna, “Najan dongkap ka kedah paeh
bareng sareng Anjeun oge, moal; abdi
mah, moal dugi ka ngangles ka Anjeun
teh.” Murid-murid nu lianna oge, kitu
deuih ngaromongna teh.
32 Ti dinya, Isa samurid-murid sumping
ka hiji tempat nu ngaranna Getsemane.
Anjeunna ngadawuh ka murid-murid,
“Sabot Kami neneda, maraneh tunggu di
dieu.”
33 Tapi Petrus, Yakobus, jeung Yahya
mah dicandak sina nyarengan. Harita,

Anjeunna teh ngaraos pohara sieunna
sareng keueungna.
34 Lajeng ngadawuh, “Kami teh asa
ku nalangsa-nalangsa teuing, mani asa
geus deukeut ka ajal rarasaan teh.
Tungguan ku maraneh di dieu bari
karemit.”
35 Isa majeng saeutik deui, lajeng bluk
bae nyuuh kana taneuh sasambat ka
Pangeran, mundut supados ulah dugi
ka kedah nyorang waktu sangsara anu
sakitu hebatna.
36 Kieu panyambat-Na: “Nun Allah,
Rama; upami tiasa mah, — da
dipayuneun Ama teu aya barang anu
mustahil — mugi Ama kersa nyandak
ieu lumur kasangsaraan, sing tebih ti
abdi. Nanging teu pisan-pisan bade
ngalalangkungan, mung pangersa Ama
anu kedah laksana!”
37 Ti dinya, Anjeunna neang murid anu
tiluan. Kasampak tiluanana keur sarare.
Anjeunna ngadawuh ka Petrus, “Simon!
Sare maneh teh? Mani henteu sanggup
nyaring sajam-jam acan?
38 Nyararing atuh bari neneda, supaya
ulah keuna ku cocoba; ari kahayang

mah gede maneh teh, ngan badan nu
kawalahan.”
39 Ti dinya, Anjeunna angkat deui ka
tempat neneda nu tadi. Paneda-Na sami
cara tadi keneh.
40 Ana ku Anjeunna diteang deui teh,
kasampak geus tinglalenggut bae,
awahing teu kuat nahan pitunduheun.
Atuh dipariksa teh teu ngajawab
naon-naon.
41 Katilu kalina Anjeunna neang, lajeng
ngalahir, “Rek jarongjon sarare bae
maraneh teh? Meujeuhna atuh ayeuna
mah harudang. Waktuna geus cunduk.
Saksian ku maraneh, Putra Manusa teh
bakal diselehkeun kana genggeman
jelema-jelema jahat.
42 Geura harudang, urang ingkah ti
dieu. Tuh, nu hianat ka Kami geus
datang.”
43 Nembe oge tutup Jungjunan
nyariosna; torojol bae, Yudas, salah
saurang murid Isa anu dua welas tea,
datang. Manehna mawa sarombongan
jelema, — titahan imam-imam kapala,
ahli-ahli Kitab, jeung Sesepuh-sesepuh
tea — anu marawa pedang jeung
pepentung.

44 Si penghianat teh, ka gorombolanana,
geus mere isarat kieu, "Anu kudu
ditangkep jeung diboyong ku urang teh,
nya eta Jelema nu ku kuring dirangkul."
45 Barang nepi ka dinya, manehna
nyirilik nyampeurkeun Anjeunna.
"Mama Guru!" Pokna teh, bari seug Isa
dirangkul.
46 Kerewek Jungjunan ditangkep pada
nyerek.
47 Salah saurang murid Jungjunan
anu aya di dinya, mesat pedang; tuluy
keplas, pedangna nigas ceuli gandekna
Imam Agung nepi ka rampung.
48 Isa ngadawuh ka nu rek narangkep,
"Na Kami teh rampog kitu, nepi ka
dibawakeun pedang jeung pepentung?
49 Padahal, unggal poe oge, Kami teh
aya bae di maraneh. Kapan sok kutbah di
Bait Allah! Geuning Kami tara digaranggu
ku maraneh. Heug bae; sabab ungelna
Kitab Suci mah kudu bukti."
50 Ari murid-murid-Na mah pada
kalabur, naringgalkeun Anjeunna.
51 Harita teh, aya budak ngora anu
nuturkeun ka Anjeunna, ngan ukur make
kaen lenden salapis anu diharudumkeun.

52 Barang rek ditangkep, porosot,
harudumna diporosotkeun; ari manehna
nerejel, tuluy kabur bari sataranjang.
53 Ti dinya, Isa digiring ka Imam Agung.
Imam-imam kapala, Sesepuh-sesepuh,
jeung ahli Kitab kabeh geus karumpul di
dinya.
54 Ari Petrus nuturkeuna-Na ti kajauhan
bae, nepi ka pakarangan Imam Agung.
Gek, manehna milu diuk, ngariung jeung
pangawal-pangawal milu siduru.
55 Imam-imam kapala, malah
Mahkamah Agama pisan, pada neangan
akal pikeun ngabuktikeun kalepatan
Isa, supaya Anjeunna bisa ditibanan
hukuman pati; tapi weleh henteu
manggih.
56 Ari saksi-saksi palsu mah, loba;
maranehna teh, nyoba-nyoba ngadakwa
Anjeunna; tapi dakwaanana, hiji oge,
euweuh anu cocog.
57 Srog, aya nu maju sababaraha saksi
palsu. Dakwaanana kieu,
58 "Abdi-abdi kantos nguping, yen ieu
jelema teh kungsi susumbar kieu: Ieu
Bait Suci nu beunang nyieun jelema tea,
ku Kami teh rek diruntuhkeun sarta di

jero tilu poe, Kami rek ngadegkeun Bait
Suci anyar anu lain bubuatan manusa.”
59 Tapi dakwaan maranehna oge, kawas
ti heula-heula bae, nya eta euweuh
kasaluyuanana.
60 Neut Imam Agung ngadeg, lajeng
mariksa ka Jungjunan, “Kumaha, eta
dakwaan-dakwaan teh rek dijawab
atawa moal?”
61 Tapi Isa mindel, teu kersa ngawaler.
Pok, eta Imam Agung mariksa deui,
“Ari Maneh teh enya Al Masih, Putra Nu
Agung?”
62 Waler Isa, “Leres. Engke tangtu
kasaksian ku anjeun, Putra Manusa teh
calik di tengeneun nu Maha Kawasa sarta
baris sumping deui medal tina mega di
langit.”
63 Wek bae, Imam Agung teh,
nyoehkeun anggoanana; lajeng ngalahir,
“Keur naon make saksi sagala ayeuna
mah?
64 Tah bieu kadarangu, ieu jelema teh
sakitu ngahinana ka Gusti Allah! Kumaha
timbangan para saderek sadaya?”
Dewan Pangadilan sapamendak: “Isa
kudu di hukum mati.”

65 Geus kitu mah, Anjeunna teh pada
nyariduhan. Aya oge anu nungkup
kana socana bari nonjok, tuluy nanya,
“Lamun enya nabi, teguh, saha yeuh anu
neunggeul?” Ka pangawal-pangawal ge
pipilueun, nareunggeulan ka Anjeunna
teh.
66 Harita, Petrus ge aya di dinya, di
pakarangan ruang sidang. Teu lila, aya
awewe kaluar, pagawena Imam Agung
tea.
67 Katenjoeun ku manehna, Petrus
keur siduru. Bari neges-neges beungeut
Petrus, pok ngomong, “Anjeun oge sok
mimilu bae ka Isa urang Nasaret tea.”
68 Tapi Petrus mungkir, pokna,
“Kumaha? Asa teu kaharti ngomong
teh!” Ngajawabna teh bari ngaleos ka
emper.
69 Di dieu ge, katenjoeun deui bae ku
awewe nu bieu teh. Tuluy eta awewe
teh, ngomong ka nu araya di dinya, “Tah,
jelema eta teh murid Isa!”
70 Petrus mungkir deui bae. Teu lila,
nu lian-lianna oge ngomong ka Petrus,
pokna, “Moal salah anjeun oge batur-Na,
da sidik urang Galilea!”

71 Ayeuna mah, Petrus teh nepi ka
susumpahan mungkirna teh, pokna,
“Demi Allah. Teu wawuh, ceuk kuring ge,
teu wawuh ka eta Jelema teh!”
72 Tutup Petrus ngomongna, kadenge
hayam kongkorongok deui, kadua kalina.
Ras bae, Petrus inget kana dawuhan Isa,
“Samemeh hayam kongkorongok dua
kali, maneh geus tilu kali mungkir, ngaku
teu wawuh ka Kami.” Ti dinya mah,
segruk bae, Petrus ceurik ngagukguk
bawaning ku nalangsa.
15 1 Isuk-isuk keneh pisan, imam-
imam kapala, Sesepuh-sesepuh,
ahli-ahli Kitab, jeung sakumna anggota
Mahkamah Agama geus buleud
mupakatna. Tuluy Isa dirante, dibawa
pikeun dipasrahkeun ka Gupernur
Pilatus.
2 Pilatus mariksa ka Jungjunan, “Anjeun
teh raja urang Yahudi?” Waler Jungjunan,
“Sakumaha kasauran anjeun.”
3 Eta imam-imam kapala ge,
ngadakwakeun Anjeunna; panudingna
teh mani rupa-rupa pisan.
4 Pilatus mariksa deui ka Isa, “Kumaha,
bade ngabantah? Rea pisan tudinganana
ka Anjeun!”

5 Isa tetep mindel, — teu kersa ngawaler
deui — nepi ka Gupernur ngaraos heran.
6 Jaman eta geus biasa, unggal-unggal
Hari Raya Paska sok aya sakitan anu
dibebaskeun, nu mana bae nurutkeun
usulan rayat.
7 Harita, di jero panjara aya sakitan
pemberontak, ngaranna Barabas;
dibuina bareng jeung pemberontak-
pemberontak sejenna anu milu barontak
sarta geus maehan jelema.
8 Harita, rayat geus mimiti meredih,
supaya eta kabiasaan teh dijalankeun.
9 Waler Pilatus, "Maraneh teh rek menta
ieu, Raja urang Yahudi, supaya bebas?"
10 Ku anjeunna ge geus kauninga, naon
sababna pangna imam-imam kapala
nepi ka nyerenkeun Isa ka anjeunna teh.
Lantaranana mah, taya lian, nya eta sirik
jeung dengki.
11 Tapi rayat geus diojok-ojok ku
maranehna teh, nya eta sina milih
Barabas tea.
12 Sakali deui Pilatus mariksa ka rayat,
"Ari ieu, anu ku maraneh disebut Raja
urang Yahudi, kumaha?"
13 Rayat tingcorowok, "Hukum!
Gantung!"

14 Pilatus mariksa deui, “Tapi naon
kajahatana-Na?” Rayat beuki tarik
tingcorowokna, “Gantung, hukum
gantung!”
15 Pilatus nedunan pamenta rayat,
supaya rayat sugema. Geus kitu,
Barabas dibebaskeun; ari Isa, sanggeus
ku anjeunna dihukum rangket, tuluy
diserenkeun sina disalib.
16 Geus kitu Isa digiring ku serdadu-
serdadu ka istana Gupernuran, tempat
pangadilan. Anggota pasukan sina
kumpul kabeh ka dinya.
17 Isa ku serdadu-serdadu dianggoan
jubah wungu, terus diterapan
mamakutaan tina cucuk.
18 Ti dinya serdadu-serdadu teh
pura-pura ngahormat, “Salam ka Raja
urang Yahudi!”
19 Geus kitu buk-bek nareunggeulan ku
panggebug kana mastaka-Na, bari jeung
nyariduhan. Tuluy pura-pura dararekuku,
nyarembah.
20 Ti dinya, Isa dibawa ka luar rek
disalibkeun.
21 Sabot kitu, lar aya jelema ngaliwat
anu kakara datang ti luar kota; eta
jelema teh ngaranna Simon, urang

Kirena, bapana Alexander jeung
Rupus. Tuluy manehna dipaksa sina
mangmanggulkeun tihang salib Isa.
22 Geus kitu, kebat, Anjeunna dibawa ka
hiji tempat anu ngaran Golgota (hartina:
Tempat Tangkorek).
23 Sanggeus nepi, Jungjunan diasongan
anggur nu dicampuran ku emur sina
dileueut, tapi ku Isa ditolak.
24 Tuluy Anjeunna teh dipaku kana
tihang salib. Anggoana-Na dilotrekeun
dibagi-bagi.
25 Isa disalib teh, pukul salapan.
26 Pangdakwa anu netelakeun
kalepatana-Na, — pangna nepi ka disalib
— dijieun merek dipasang dina salib-Na,
unina: “Raja urang Yahudi.”
27 Aya duaan deui nu digantung
bareng jeung Anjeunna teh; duanana
rampog, saurang tengeneun, saurang
kiwaeuna-Na.
28 [Nya harita ngabuktina ayat Kitab
Suci anu unina kieu: “Anjeunna
disaruakeun jeung panjahat.”]
29 Jelema-jelema anu lalar liwat,
tingtaruding bari gogodeg, “Geuning
Maneh teh, anu majar rek ngaruag

Bait Suci tea bari sasanggupanan rek
ngadegkeunana deui di jero tilu poe!
30 Turun atuh tina panggantungan,
bebaskeun diri teh!”
31 Imam-imam kapala jeung ahli-ahli
Kitab oge ngararejek deuih jeung pada
saihwanna, “Ari ka batur bisa tutulung;
ari ka diri-Na sorangan mah, teu bisa
nanaon.
32 Keun, eta Al Masih, raja urang Yahudi
teh sina turun tina panggantungan,
supaya katenjo ku urang, meureun
urang teh percaya.” Malah panjahat nu
bareng digantung tea ge, make pipilueun
deuih, ngajejeleh ka Anjeunna teh.
33 Barang geus tengah poe, sakuliah
wewengkon eta reup bae jadi poek
ngadak-ngadak; lilana ti pukul dua belas
nepi ka pukul tilu.
34 Dina pukul tilu, Isa ngajerit,
sasambat, “Eloi, Eloi, lama sabakhtani?”
Hartina: “Ya Allah, Jungjunan Simabdi,
ku naon Abdi teh dikantun kieu?”
35 Sababaraha jelema anu keur
narangtung di dinya, anu ngadenge
sasambat-Na, ngaromong kieu, “Tah
dengekeun, keur nyambat Nabi Elias!”

36 Aya nu gura-giru nyokot sepon
dianclomkeun kana anggur beunang
ngahaseuman, sanggeus ditiir ku
tuturus, tuluy disodorkeun kana
lambey Jungjunan sina diseuseup, bari
ngomong, “Keun, hayang nyaho enya
henteuna Nabi Elias sumping nurunkeun
Manehna tina panggantungana-Na!”
37 Isa ngajerit sakali deui, lajeng
masrahkeun nyawa-Na.
38 Sawaktu jeung eta, berewek, reregan
Bait Suci soeh dadak sakala, bedah ti
luhur ka handap.
39 Komandan pasukan pangawal, anu
nangtungna hareupeun tihang salib, pok
bae ngucap, “Tetela, ieu Jelema teh,
Putra Allah!”
40 Rada anggang ti dinya, aya
sababaraha wanita. Eta para wanita
teh, di antarana, Maryam Magdalena,
Siti Maryam — ibu rai-rai Isa nu ngaran
Yakobus jeung Yoses — sarta Salome.
41 Eta wanita-wanita, kabeh ge,
jelema-jelema anu sok mimilu jeung
ngabantu ka Isa, keur Anjeunna aya di
Galilea. Rea deui wanita-wanita sejenna
ti Yerusalem, anu daratangna ka dinya,
sawaktu reujeung Isa.

42 Wanci geus sareupna, aya nu
sumping, jenenganana Yusup urang
Arimatea. Anjeunna teh, anggota
terhormat ti Mahkamah Agama, anu
sami nganti-nganti ngadegna Karajaan
Allah. Poe eta teh, poe Panyadiaan;
hartina, sapoe memeh poe Sabat.
43 Ku sabab eta, kalayan teuneung
ludeung anjeunna ngadeuheus ka
Gupernur Pilatus pikeun mundut layon
Isa.
44 Diwartosan Isa parantos pupus
teh, Gupernur dugi ka ngarenjag
heran; lajeng anjeunna manggil Kapala
Pasukan, mariksakeun enya henteuna
Isa geus pupus.
45 Sanggeus kenging katerangan ti
Kapala Pasukan, Yusup ku anjeun
diwidian nyandak layon.
46 Yusup teh, geus ngagaleuh boeh.
Sanggeus diturunkeun tina tihang salib,
layon teh terus bae dibungkus ku boeh;
tuluy eta layon dikurebkeun di hiji
makam, anu dijieunna dibobok dina
gunung batu; geus kitu, lawang guha
pajaratana-Na, ditutup ku batu gede.

47 Waktu ngurebkeunana, Maryam
Magdalena jeung Maryam, — ibuna
Yoses — milu nyaraksian.
16 1 Sabada poe Sabat, Maryam
Magdalena, Maryam, — ibu
Yakobus — jeung Salome mareuli minyak
seungit; nya pikeun bawaeun ka makam
Isa tea; maksudna mah, rek nyeungitan
layon-Na.
2 Arinditna ka makam teh poe Minggu,
isuk-isuk keneh, barang meletek
panonpoe.
3 Sajeroning laleumpang silih tanya,
“Saha engke anu manggulingkeun batu
tutup makam?”
4 Tapi batu tutup makam teh, anu
sakitu gedena, kasampak geus aya anu
ngagulingkeun.
5 Barang asup, katingal aya hiji jelema
ngora; eta jelema anu dijubah bodas
teh, keur calik di beulah katuhu. Atuh
kacida rareuwaseunana.
6 Tapi nu keur calik teh ngalahir, kieu
saurna, “Ulah rareuwas. Ibu-ibu teh rek
ngalayad Isa, urang Nasaret, anu disalib
tea? Geus teu aya di dieu, geus gugah
deui. Tah geuning kari urutna.

7 Ayeuna mah, anggur buru-buru
bejakeun ka murid-murid Anjeunna,
oge ka Petrus. Bejakeun, Anjeunna teh
geus ti payun angkat ka Galilea. Engke
oge, ku aranjeun kasampak di ditu,
sakumaha dawuhana-Na tea.”
8 Nu tiluan gagancangan kalaluar ti jero
pajaratan, tuluy lalumpatan bawaning ku
sieun jeung baluas. Ku sieun-sieunna,
nepi ka teu bisa nyarita naon-naon
ka sasaha ge. Amanat malaikat tea
ditepikeun ka Petrus sabatur-batur,
ringkes bae. Ti harita mah, eta amanat
Suci tur abadi teh, nya eta tina hal
kasalametan anu salanggengna;
diembarkeunana ku Isa ku Anjeun nu
dikawasakeun ka murid-murid-Na, ti
masrik tepi ka magrib.
9 Sanggeus Jungjunan tanghi, hirup
deui; poe Mingguna, isuk-isuk, nu ku
Anjeunna mimiti ditembongan teh, nya
eta Maryam Magdalena. Jungjunan
kantos ngusir tujuh setan ti manehna.
10 Tuluy Maryam Magdalena bebeja ka
sakur nu sok ngingiring ka Jungjunan,
anu keur pada sedih prihatin.
11 Tapi beja yen Isa parantos tanghi,
— hirup deui — jeung nembongan ka

Maryam Magdalena teh, ku maranehna
sama sakali teu diandel.
12 Terus Isa nembongan deui ka dua
murid nu keur aya di satengahing jalan
ka luar kota, nembonganana teh geus
salin rupa.
13 Murid-murid nu duaan teh baralik
deui sarta terus bebeja ka nu sejen.
Tapi ieu oge, henteu dipalercaya ku
batur-baturna teh.
14 Panungtunganana, Jungjunan
nembongan teh ka murid-murid
sabelasanana waktu maranehna keur
dalahar. Ku Jungjunan diweweleh ku
sabab teu baroga iman; turug-turug,
keukeuh embung ngandel ka batur
anu geus nyaksian sorangan, yen enya
Jungjunan teh hirup deui.
15 Saterusna, Anjeunna ngadawuh,
"Maraneh ku Kami rek diutus. Jugjug
sakuliah dunya, embarkeun Injil ka umat
sakumna.
16 Bagja salamet sing saha nu percaya
kana eta uaran sarta dibaptis; sabalikna,
cilaka anu embung percaya sabab baris
dihukum.
17 Golongan nu percaya bakal kaancikan
ku kakawasaan gaib: Bisa ngusir setan-

setan ku nyambat jenengan Kami, bisa
ngomong basa-basa ajaib nu araneh.
18 Maranehna bakal wani newak oray
matih, moal nepi ka binasa sanajan
nginum racun keras; ana leungeunna
dipake nyabak nu gering, nu gering teh
terus cageur.”
19 Tamat ngadawuh ka murid-murid,
Isa, Gusti Jungjunan urang, lajeng
dicandak mi'rad ka sawarga, linggih di
tengeneun Gusti Allah.
20 Murid-murid bral arindit, seja
nguarkeun Injil ka suklakna ka siklukna.
Sajeroning ngajalankeun tugasna,
maranehna dituyun ku Pangeran nu
maparin pangdeudeul ku rupi-rupi tanda
ajaib; eta teh pikeun bukti, yen nu
diuarkeun ku murid-murid teh perkara
anu sajatina.

Lukas

1 [1] Teopilus anu mulya! Hal-hal anu
kapungkur kajadian di urang teh,
parantos seueur anu nyeratkeun;
[2] anu sumberna asal ti jalmi-jalmi
anu kantos nyaraksian sorangan ti
ngawitanana sareng ti guru-guru Injil.
[3] Kitu nu mawi, saparantos ku simkuring
taliti ditalungtik ti awit-awitna, ayeuna
sumeja dibukukeun kalayan teratur,
aoseun anjeun,
[4] supados kauninga yen ajaran anu
katampi ku anjeun teh memang leres.
[5] Waktu tanah Yudea dirajaan ku
Raja Herodes, aya hiji imam ti kaum
Abia, jenenganana Jakaria. Istrina,
jenenganana Elisabet; saruana, turunan
Harun.
[6] Eta Istri pameget teh, ahli ibadah anu
taya kuciwana sarta ta'at kana dawuhan
jeung pangersa Allah.
[7] Aranjeunna teh, teu kagungan putra
sabab Elisabet gabug; turug-turug
duanana geus sarepuh pisan.

8 Hiji mangsa, waktu kaumna meunang
giliran, Jakaria kedah ngimaman di
payuneun Pangeran.
9 Sabab waktu dilotre pikeun
nangtukeun saha-sahana anu kedah
ngukus di Bait Suci saperti biasa, lotrena,
keuna ka anjeunna.
10 Sabot anjeunna di lebet, jamaah
kumpul di tepas bari ngadaru'a.
11 Sabot kitu, aya malaikat nembongan
ka Jakaria, ngadeg deukeut pangukusan.
12 Jakaria ngarenjag, kaget jeung sieun.
13 Malaikat teh ngalahir, "Ulah sieun,
Jakaria. Doa panyambat maneh
geus dikabul. Bojo maneh, Elisabet,
bakal ngalahirkeun anak lalaki.
Pingaraneunana Yahya.
14 Maneh tangtu baris bagja di mana
eta geus lahir. Malah loba anu milu atoh.
15 Sabab eta budak bakal jadi abdi Allah
anu kamashur. Moal nginum anggur
atawa inuman-inuman keras, malah
ti keur dikandungna keneh oge geus
dilinggihan ku Ruh Allah.
16 Ku lantaran manehna, urang Israil
bakal loba anu eling deui ka Pangeran,
Allah nu disembah ku urang Israil.

17 Ku Allah diutus ti heula sarta
dipaparinan roh jeung kakawasaan
Nabi Elias, pikeun ngageuing supaya
bapa areling ka nu jadi anak sarta nu
wangkelang sina nyaho kana bebeneran.
Ku jalan kitu, manehna teh nyadiakeun
keur Pangeran hiji umat anu tarapti
ngabdi ka anu jadi Jungjunanna.”
18 Jakaria mihatur, “Ieu perkawis
kumaha nya bade ngabukti! Abdi
parantos kolot, pun bojo pon kitu keneh.”
19 Waler malaikat, “Kami teh Jibril,
anu salawasna aya di payuneun Allah.
Ayeuna diutus ka maneh, mangnepikeun
hal anu sakitu matak bungahna.
20 Ku sabab maneh henteu percaya,
maneh bakal bisu, sama sakali moal bisa
ngomong nepi ka ieu perkara ngabukti.”
21 Sajeroning kitu, anu ngarantosan
anjeunna kacida hareraneunana lantaran
sakitu lilana di lebet.
22 Sanggeus anjeunna ka luar bari
teu iasa sasauran, kajudi yen di lebet
aya titingalianana. Ku sabab jadi bisu,
anjeunna ngan iasa pepeta.
23 Sanggeus rengse tugasna, anjeunna
mulih deui.

24 Teu lila ti harita, Elisabet, istrina
bobot, nepi ka lima bulan ngerem maneh
di bumi.
25 Saurna, “Ieu pangersa Pangeran,
geus ngaleungitkeun wiwirang simkuring
di masarakat.”
26 Dina bulan nu kagenep, Allah ngutus
deui Jibril ka hiji kota di Galilea anu
ngaran Nasaret;
27 nepangan Siti Maryam, parawan anu
keur papacangan jeung Yusup, turunan
Daud.
28 Sanggeus lebet, malaikat teh
uluksalam ka Maryam, saurna,
“Assalamualaikum, eh anjeun anu
dirahmat. Pangeran nyarengan ka
anjeun.”
29 Nguping anu uluksalam, Maryam
ngagebeg bari ngamanahan
pimaksudeunana.
30 Malaikat sasauran deui, “Ulah sieun,
Maryam! Anjeun teh meunang sapa'atna
Gusti Allah.
31 Anjeun bakal ngandung, terus
ngalahirkeun anak lalaki. Ku anjeun
kudu dingaranan Isa.
32 Eta budak bakal agung sarta bakal
disarebut Putra Allah Anu Maha Agung.

Ku Gusti Allah bakal dileler singgasana
Daud, karuhun-Na,
33 sarta sapapanjangna bakal
ngarajaan, kaom turunan Yakub, ari
Karajaana-Na moal aya piahireunana.”
34 Maryam mihatur, “Nanging kumaha
pibuktoseunana, da abdi teh acan gaduh
salaki?”
35 Waler malaikat, “Anjeun bakal
disumpingan ku Ruh Allah jeung ku
kakawasaan Allah Nu Maha Agung. Kitu
nu matak, anu rek dilahirkeun ku anjeun
teh bakal disarebut suci, Putra Allah.
36 Jeung deui, Elisabet baraya anjeun,
anu disarebut gabug tur geus sakitu
kolotna, ayeuna teh keur ngandung
budak lalaki, geus kagenep bulan
ayeuna.
37 Ari kanggo Allah mah, henteu aya
anu mustahil.”
38 Pihatur Maryam, “Simabdi, abdi
Pangeran sumeja ngiringan, satimbalan
mugi tinekanan.” Geus kitu malaikat teh
mulih.
39 Heuleut sawatara waktu ti harita, Siti
Maryam angkat ka hiji kota pagunungan
di tanah Yuda,

40 ka bumina Jakaria, tuluy uluksalam
ka Elisabet.
41 Barang Elisabet ngadangu sora
Maryam, jabang bayi dina kandunganana
usik-usikan sarta anjeunna kalinggihan
Ruh Allah;
42 tuluy anjeunna ngawaler, "Mugia
anjeun mendak berkah di kalangan
sadaya wanita, nya kitu deui Anu ku
anjeun keur dibobotkeun.
43 Naon atuh diri ibu teh, nepi ka
disumpingan ku anu jadi ibu-Na nu
dipigusti?
44 Sayaktosna, waktu sora anjeun tepi
kana ceuli ibu, ieu anak ibu di jero
kandungan anjrug-anjrugan bawaning
ku suka.
45 Estu bagja jalmi anu percaya kana
dawuhan Pangeran ka dirina, sabab
sagala dawuhana-Na pasti tinekanan."
46 Pok Maryam sasauran, "Batin abdi
ngagungkeun Pangeran.
47 Ati sanubari estu bingah karana
Allah, Juru Salamet abdi.
48 Reh Anjeunna kersa merhatoskeun
abdi-Na nu laip. Saleresna, ti semet ieu,
turun-tumurun abdi teh bakal disarebut
bagja;

49 wireh ku Nu Maha Kawasa, diganjar
ku dadamelana-Na anu aragung sarta
jenengan Anjeunna teh suci.
50 Rahmat Anjeunna aya di jalmi anu
ajrih ka salira-Na, turun-tumurun.
51 Anjeunna mintonkeun kakawasaana-
Na, ku dadamelan panangana-Na
sareng ku ngubrak-ngabrik jelema nu
aradigung.
52 Anu karawasa ku Anjeunna dirorod
tina tahtana, kaom laip dijungjung luhur.
53 Kaom lapar sina sugih ku sugri anu
mangpa'at, nu baleunghar sina indit
ngaligincing.
54 Bangsa Israil, umat-Na, ditulung; reh
Anjeunna tigin ka jangji-Na,
55 anu didawuhkeun ka karuhun urang,
ka Ibrahim katut saturunanana, keur
salalamina.”
56 Maryam, nganjrekna di Elisabet
kurang leuwih tilu bulan lilana, kakara
mulih.
57 Sanggeus bobotna Elisabet jejeg
bulanna, tuluy babar, putrana pameget.
58 Tatangga-tatanggana, kitu deui
wargi-wargi anu nyarahoeun yen
anjeunna kenging ganjaran Pangeran

anu taya papadana, kabeh marilu bungah.
59 Dina poe nu kadalapan, maranehna
dararatang, ngaralayad pikeun
nyalametan murangkalih, disepitan bari
sakalian dingaranan ngalap ka ramana:
Jakaria.
60 Tapi saur Elisabet, “Ulah eta.
Ngaranna kudu Yahya.”
61 Ari cek maranehna, “Jenengan kitu
mah, teu aya di wargi-wargi ibu.”
62 Geus kitu, maranehna mihatur
ka ramana murangkalih ku peta,
maksudna nanyakeun, putrana teh rek
dijenenganan saha.
63 Anjeunna pepeta mundut sabak, tret
nyerat, “Ngaran Yahya.” Sarerea bati
heran.
64 Tapi dadak sakala anjeunna
iasa nyarios deui, lajeng sasauran
ngamulyakeun ka Gusti Allah.
65 Anu marangkuk di daerah eta,
sakurilingna, jadi gehger. Saterusna, eta
kajadian teh, jadi sabiwir hiji di sakuliah
pagunungan Yudea;
66 jeung jadi bahan pikiraneun. Cek
maranehna, “Rek jadi naon atuh engke

eta murangkalih teh?” Kawantu anjeunna
teh diaping ku panangan Pangeran.
67 Ari Jakaria, ramana, kalebetan Ruh
Allah lajeng wawangsit, saurna:
68 “Sadaya puji kanggo Pangeran, Allah
nu disembah ku Israil. Reh Anjeunna
kersa ngalayad sarta ngabebaskeun
umat-Na.
69 Nya Pangeran nu jadi lantaran bijilna
tanduk kasalametan pikeun urang di
kalangan turunan Daud, abdi-Na tea;
70 — Cocog jeung timbalana-Na, anu
dikedalkeun ku parantaraan lalambe
nabi-nabi-Na anu suci, baheula —
71 yen urang baris disalametkeun: Ti
leungeun musuh jeung tina genggeman
jalma-jalma anu mikaijid urang.
72 Eta teh, tawis pikeun mintonkeun
rahmat ka nini aki urang, oge pikeun
ngalaksanakeun jangji-Na anu suci,
73 — anu didawuhkeun ka Ibrahim,
bapa karuhun urang — sarta pikeun
maparin kabebasan:
74 Malar urang ucul ti leungeun musuh;
taya nu dipikasieun, enggoning nedunan
ibadah ka Anjeunna
75 dina suasana anu suci tur bener di
payuneuna-Na, saumur-umur.

76 Ari hidep, eh anaking, bakal disarebut
nabi Allah, Allah Anu Maha Agung. Sabab
hidep bakal lumaku heulaeun Jungjunan,
naratas jalan pikeun Anjeunna;
77 jeung pikeun mukakeun pangarti
umat-Na kana hal hakekat kasalametan,
anu make dadasar pangampura dosa;
78 sabab rahmat jeung welas asihna
Allah, Pangeran urang; anu sumping
ngalayad urang, nya eta Anjeunna, Sang
Srangenge nu meletek ti manggung,
79 pikeun nyaangan sugri anu kumelip
di alam poek anu dikungkung ku almaot
sarta memener lengkah urang sina
nyorang jalan anu aman tur santosa.”
80 Ari murangkalih tea, beuki ageung
sarta beuki kuat bae jiwana. Ari
matuhna, di leuweung kikisik; nepi
ka datang waktuna, nya eta pikeun
nganyatakeun anjeun ka urang Israil
tea.

2 1 Dina jaman eta, aya parentah ti
Prabu Agustus, yen sakabeh jelema
di sakuliah dunya kudu didaptarkeun.
2 Ieu teh cacah jiwa anu mimiti pisan,
waktu tanah Siria digupernuran ku
Kirinus.

3 Sakabeh jelema kudu didaptar di
lembur asalna masing-masing.
4 Kitu deui Yusup, anjeunna oge iang
ti Nasaret di Galilea, ka Yudea, ka kota
Daud anu ngaranna Betlehem — sabab
anjeunna bibit-buit ti dinya, ti kulawargi
jeung turunan Daud —
5 pikeun didaptar bareng jeung
Maryam, papacanganana, anu eukeur
kakandungan.
6 Sanggeus narepi ka Betlehem, karaos
ku Maryam yen arek babar.
7 Tuluy bae babar nyikalan, putrana
pameget; terus dibedongan ku
lalamakan, diebogkeunana dina
kombongan sabab di panginepan mah
geus teu aya pisan tempat.
8 Harita, di hiji tegalan di luar kota,
aya nu keur ngajaraga ingon-ingon ti
peuting.
9 Jleg bae, aya hiji malaikat Pangeran
deukeut maranehna, murub mubyar
ku kamulyaan Pangeran, nyaangan ka
tukang-tukang ngangon anu kacida
ngarasa sieunna.
10 Eta malaikat ngalahir, “Ulah sieun.
Kami mawa beja anu kacida baris

nyukakeunana ka maraneh; nya kitu
deui, ka sakumna bangsa.
11 Sabab poe ieu, Juru Salamet
maraneh, — Jungjunan urang, Isa Al
Masih — geus dibabarkeun di kota Daud.
12 Cirina pikeun maraneh kieu: Maraneh
bakal tepung jeung hiji Bayi anu
dibedong ku lalamakan sarta ebog dina
kombongan.”
13 Harita keneh, ujug-ujug, breh wadya
bala sawarga anu kacida lobana, —
maturan malaikat anu tadi — kabeh
maruji ngagungkeun ka Allah, kieu:
14 “Nya mulya kanggo Gusti Allah
anu di manggung, mugia di bumi aya
katengtreman di antara umat manusa
anu kamanah ku Anjeunna.”
15 Sanggeus malaikat-malaikat
marulang deui ka sawarga, tukang-
tukang ngangon teh ngaromong jeung
pada batur, “Hayu atuh urang ka
Betlehem, urang buktikeun kasauran
malaikat Pangeran teh.”
16 Bring, kabeh, arindit gagancangan.
Tuluy maranehna tepung jeung Siti
Maryam, Yusup, sarta eta Bayi anu keur
ebog dina kombongan tea.

17 Sanggeus narenjo Bayi, maranehna
nyaritakeun hal anu tadi anu tumali
jeung eta Bayi.
18 Anu ngabandungan caritana kacida
ngarasa helokna.
19 Tapi eta caritaan teh, ku Maryam
dikemu dina manah bae bari dilenyepan.
20 Pangangon-pangangon tuluy arindit
deui bari muji sukur ngagungkeun Allah.
Maranehna ngarasa bagja ku lantaran
sagala nu geus kadenge jeung nu geus
katenjo teh, cocog jeung anu disaurkeun
ku malaikat tea.
21 Sanggeus jejeg dalapan poe,
Murangkalih teh disepitan sarta
dipaparin jenengan Isa, numutkeun
amanat ti malaikat samemeh dikandung.
22 Sanggeus jejeg poe pantrang
nurutkeun hukum Toret, Anjeunna
dicandak ka kota Yerusalem, bade
disanggakeun ka Allah.
23 Hal ieu teh, pikeun nedunan timbalan
Pangeran dina Toret, yen “Kabeh anak
cikal nu lalaki kudu disanggakeun ka
Pangeran.”
24 Nyanggakeunana oge kudu make
kurban, sakumaha timbalan Pangeran

dina Kitab Suci, nya eta tikukur sajodo
atawa anak japati dua.
25 Harita, di Yerusalem aya hiji sepuh,
jenenganana Simeon. Anjeunna, ahli
ibadah anu ngajeng-ngajeng kana
datangna panglipur pikeun bangsa Israil.
Anjeunna ditangtayungan ku Ruh Allah
26 sarta kenging pituduh ti Ruh Allah,
yen moal waka pupus samemeh ningali
Al Masih, Jungjunan urang tea.
27 Kalayan pingpinan Ruh Allah
anjeunna angkat ka Bait Allah. Waktu
Isa, Murangkalih tea, dicandak lebet
ka Bait Allah ku ibu rama-Na, — bade
nedunan hukum Toret tea —
28 ku Simeon dipapag. Tuluy eta
Murangkalih teh, ku anjeunna
dipangkon. Lajeng Simeon muji sukur ka
Allah, saurna:
29 "Ayeuna mah nun Pangeran, abdi
teh widian wangsul kalayan senang nya
hate, sakumaha timbalan tea;
30 wireh abdi parantos ningal sorangan
kasalametan paparin Gusti,
31 anu parantos gumelar dinyatakeun
ka kalangan sagala bangsa,

32 nya eta terang caang anu nyata
kangge bangsa-bangsa sanes, sareng
kangge kamulyaan umat Gusti, Israil.”
33 Kasauran anjeunna teh matak
hemeng ka ibu ramana Murangkalih.
34 Geus kitu, Simeon ngaberkahan
ka aranjeunna sarta kieu saurna ka
Siti Maryam, “Ieu Murangkalih geus
ditakdirkeun pikeun jadi lantaran
labuhna jeung cengkatna jalma rea
di Israil sarta jadi hiji tanda anu
nimbulkeun pacengkadan,
35 — jiwa anjeun ge bakal parat ku
pedang — sangkan ku hal eta, eusi
pikiran jalma rea bakal kabuka.”
36 Di dinya oge, aya hiji nabi istri anu
jenenganana Hana binti Penuel, ti kaom
Aser. — Anjeunna teh geus sepuh pisan;
kantos nikah, tapi ngan ukur tujuh taun
bumen-bumen jeung carogena teh;
37 ayeuna parantos rarandaan sarta
yuswana geus dalapan puluh opat taun;
tara pisan incah ti Bait Allah; beurang
peuting, damelna ibadah ku puasa jeung
ngadu'a. —
38 Harita ge, anjeunna keur aya di
dinya, lajeng bae muji sukur ka Gusti
Allah sarta nyarios-nyarioskeun eta

Murangkalih ka nu sejen-sejenna, anu
sarua keur ngarep-ngarep bebasna
Yerusalem.
39 Sanggeus sagala hukum Pangeran
beres ditedunan, Yusup jeung Maryam,
— katut eta Murangkalih — marulang
deui ka lembur, nya eta ka kota Nasaret
di Galilea.
40 Eta Murangkalih teh, mingkin lila,
mingkin ageung jeung tambah kuat jiwa
ragana, pinter, sarta kenging rahmat
sapa'at Pangeran.
41 Unggal-unggal taun, dina hari raya
Paska, sepuh Isa angkat ka Yerusalem.
42 Sanggeus yuswana Isa dua belas
taun, Anjeunna ngiring sepuh-Na ka
Yerusalem, sakumaha biasa ari hari raya.
43 Barang hari-hari raya geus lekasan,
sepuh-Na marulih; ari Isa teu katiten
kakantun di Yerusalem.
44 Panyana sepuh-Na mah, Anjeunna
teh, aya bae campur jeung rencang-
rencang sapanyabaan; kitu, nu matak
jongjon bae arangkat. Sanggeus
angkatna meunang sapoe, kakara
aranjeunna milarian; sugan Anjeunna
bareng jeung wargi-wargi atawa
kenalan-kenalanana.

45 Ku sabab teu kapendak, aranjeunna
marulih deui ka Yerusalem bari
nalengteng.
46 Sanggeus tilu poe, beh bae kapendak
di Bait Allah, keur calik diriung ku
alim-ulama, ngadangukeun kasauran
aranjeunna, sakapeung bari turas-taros.
47 Anu ngabarandungan Anjeunna
ngaraos helok ku kapinterana-Na, oge
helok ana Anjeunna ngawaler patarosan.
48 Barang sepuh-Na naringali,
olohok bae anu aya. Tuluy ibu-Na
nyauran, "Enung, naha bet ngadamel
pikamelangeun kolot? Ama jeung ibu
mah neteangan mani hariwang."
49 Anjeunna ngawaler, "Naha nganggo
dipilarian? Na teu kagalih yen Abdi
tangtos aya di gedong Jeng Rama?"
50 Kasaurana-Na, ku aranjeunna teu
kahartos.
51 Ti dinya mah Isa mulih jeung sepuh-
Na ka Nasaret, saterusna tetep-tumetep
sareng ibu rama-Na. Ku ibu-Na, sagala
rupa hal teh, dikemu bae sajeroning
manah.
52 Isa beuki ageung, beuki pinter, beuki
diasih ku Allah, sarta dipikaresep ku
sasama jalma.

3 [1] Dina taun kalima belas, jaman
pamarentahan Prabu Tiberius, —
waktu Pontius Pilatus jeneng gupernur di
nagri Yudea; Herodes jadi raja wilayah
Galilea; Pilipus, saderekna jadi raja
wilayah nagri Iturea jeung Trakonitis;
Lisanias jadi raja wilayah Abilene, sarta
waktu Anas jeung Kayapas nyekel
kalungguhan Imam Agung —
[2] harita, Gusti Allah nimbalan ka Nabi
Yahya, putra Jakaria, anu matuh di
leuweung kikisik.
[3] Geus kitu, Nabi Yahya nyumpingan
sakuliah daerah walungan Ciyordan
sarta cumeluk, "Geura tarobat sarta
kudu dibaptis, tinangtu dosa aranjeun
dihampura ku Allah!
[4] Hal ieu geus kaserat dina kitab-kitab
nubuwatan Nabi Yesaya: 'Aya sora
cumeluk di alas kikisik: Siapkeun jalan
kangge Pangeran, lelempeng pijalaneun
Anjeunna.
[5] Lebak-lebak bakal diurugan,
gunung-gunung sarta pasir-pasir bakal
diratakeun; anu pungkal-pengkol bakal
dilempengkeun, anu legak-legok bakal
dirarata.

6 Sing sakur anu kumelip bakal nenjo
kasalametan paparin Pangeran.’”
7 Kieu deui saurna ka jalma rea anu
dararatang ka anjeunna seja dibaptis,
“Eh maraneh, anu lir turunan oray
welang! Saha anu geus meringetkeun
maraneh, supaya maraneh kabur
nyingkiran bebendu nu baris datang?
8 Ku sabab eta, buah-buahna kalakuan
maraneh masing luyu jeung pertobat
jeung ulah umangkeuh dina hate: Nabi
Ibrahim teh karuhun urang! Sabab cek
kami, ka maraneh: Allah teh kawasa
nyiptakeun turunan Ibrahim tina ieu
batu-batu!
9 Kampak geus sumanding dina akar,
unggal tangkal anu buahna goreng
pinasti dituar sarta dialungkeun kana
seuneu.”
10 Tembal jalma rea ka anjeunna,
“Saupami kitu, abdi-abdi teh kedah
kumaha?”
11 Walerna, “Anu boga baju dua siki,
bikeun hiji ka anu teu boga; anu boga
kadaharan, nya kitu keneh kudu daek
mere.”

12 Aya oge tukang-tukang cuke anu seja
dibaptis, nanyakeun, “Guru, abdi-abdi
kedah kumaha?”
13 Walerna, “Ulah nagih leuwih ti batan
anu geus diwajibkeun.”
14 Oge serdadu-serdadu naranyakeun
ka anjeunna, “Ari abdi-abdi kedah
kumaha?” Waler Yahya, “Ulah ngarampas
jeung ulah meres, sing puas ku gajih
sorangan.”
15 Tapi ku lantaran jalma-jalma teh
tumanya dina hate sarta ngadago,
ngaharep sugan-sugan anjeunna teh Al
Masih tea,
16 Yahya ngawalerna diteruskeun kieu,
“Kami mah ngabaptis maraneh teh ku
cai. Tapi Anjeunna, anu leuwih kawasa
ti batan kami, engke tangtu sumping.
Ngudar tali tarumpah-Na ge kami moal
wani. Anjeunna mah ngabaptis maraneh
teh ku Ruh Allah jeung seuneu.
17 Panangana-Na nyepeng nyiru, keur
ngaberesihkeun kenging-Na ngirik
jeung ngumpulkeun gandumna ka leuit
kagungana-Na; ari huut jeung jaramina
baris diduruk ku seuneu anu henteu
pareum-pareum.”

18 Loba-loba deui piwuruk anjeunna anu
nganyatakeun Injil ka jalma rea teh.
19 Ngan barang anjeunna ngaweweleh
raja Herodes, tina hal perkawisna jeung
Herodias geureuha saderekna, jeung
tina kajahatan-kajahatan sejenna,
20 eta raja nyucudkeun kajahatanana ka
Yahya, Yahya ku anjeunna dijebloskeun
ka panjara.
21 Sanggeus jalma rea dibaptis, Isa oge
dibaptis. Waktu Anjeunna keur ngadu'a,
bray bae langit muka.
22 Geus kitu, lungsur Ruh Allah ka
Anjeunna mangrupa japati. Tuluy
kadenge aya sora ti langit, kieu, “Hidep
teh Putra Kami anu dipikaasih. Hidep
matak sugema kana manah Kami.”
23 Waktu Isa ngawitan barang damel,
yuswa-Na, kira-kira tilu puluh taun.
Sacara lahir mah, Anjeunna teh putra
Yusup, putra Eli,
24 putra Matat, putra Lewi, putra Malki,
putra Yanai, putra Yusup,
25 putra Matica, putra Amos, putra
Nahum, putra Hesli, putra Nagai,
26 putra Maat, putra Matica, putra
Simei, putra Yoseh, putra Yoda,

27 putra Yohanan, putra Resa, putra
Serubabel, putra Sealtiel, putra Neri,
28 putra Malki, putra Adi, putra Kosam,
putra Elmadam, putra Er,
29 putra Yesua, putra Elieser, putra
Yorim, putra Matat, putra Lewi,
30 putra Simeon, putra Yuda, putra
Yusup, putra Yonam, putra Elyakim,
31 putra Melea, putra Mina, putra
Matata, putra Natan, putra Daud,
32 putra Isai, putra Obed, putra Boas,
putra Salmon, putra Nahason,
33 putra Aminadab, putra Admin, putra
Arni, putra Herson, putra Peres, putra
Yuda,
34 putra Yakub, putra Isak, putra
Ibrahim, putra Terah, putra Nahor,
35 putra Serug, putra Rehu, putra Peleg,
putra Eber, putra Salmon,
36 putra Kenan, putra Arpahsad, putra
Sem, putra Enoh, putra Lamek,
37 putra Metusalah, putra Hanok, putra
Yared, putra Mahalalel, putra Kenan,
38 putra Enos, putra Set, putra Adam,
putra Allah.

4 1 Sanggeus hanjat ti Ciyordan, Isa
pinuh ku Ruh Allah. Ku Ruh Allah
terus dicandak ka gurun keusik.

2 Di dinya, anjeunna kenging opat puluh
poe; lian digoda ku Iblis, Anjeunna
oge teu tuang teu leueut. Sanggeusna,
Anjeunna ngaraos lapar.
3 Ku Iblis digoda, "Lamun Anjeun Putra
Allah, cik eta batu jadikeun roti."
4 Ku Isa diwaler, "Cek Kitab: 'Hirup
manusa teu cukup ku roti wungkul.'"
5 Ti dinya Isa dibawa ka tempat anu
luhur sarta dina sakedet netra ku Iblis
ditembongan sakabeh karajaan-karajaan
alam dunya.
6 Cek Iblis, "Eta kakawasaan jeung
kaagungan-kaagungan, kabeh, kaula nu
boga. Kaula bisa mikeun eta sakabeh ka
saha bae sakahayang kaula.
7 Kop keur Anjeun kabeh, asal nyembah
heula ka kaula."
8 Waler Isa, "Cek Kitab: 'Maneh kudu
nyembah ka Allah, Pangeran maneh
sarta ngan ka Anjeunna bae maneh kudu
ngabakti.'"
9 Ti dinya, Isa dibawa ka Yerusalem, ka
puncak Bait Allah bagian pangluhurna.
Cek Iblis, "Lamun enya mah Putra Allah,
coba ngaragragkeun maneh ti dieu.

10 Sabab cek Kitab: Anjeunna bakal
nimbalan malaikat-malaikat-Na sina
nangtayungan Anjeun.
11 Jeung Anjeun ku malaikat-malaikat
bakal dipayang, supaya ulah kungsi
tigasruk kana batu.”
12 Waler Isa, “Aya timbalan anu kieu:
‘Maneh ulah ngadoja ka Allah, Pangeran
maneh.’”
13 Sanggeus ngadojana teu mental, Iblis
undur ti Isa bari ngadago kasempetan
deui.
14 Ku panuyun Ruh Allah, Isa mulih ka
Galilea. Beja ngeunaan hal Anjeunna,
sumebar ka sakuliahna.
15 Anjeunna ngawitan ngawulang di
tempat-tempat ibadah, matak resep
urang dinya.
16 Ti dinya sumping ka Nasaret, tempat
Anjeunna keur murangkalih keneh. Dina
poe Sabat angkat ka tempat ibadah,
saperti biasana, ngadeg di payun rek
ngaos Kitab.
17 Anjeunna diasongan kitab Nabi
Yesaya. Kitab dibuka, ayatna kieu
ungelna:
18 “Ruh Pangeran nangtayungan Kami.
Kami ku Anjeunna dijenengkeun, pikeun

ngumumkeun yen: Kaom sangsara bakal barungah.
19 Kami diutus pikeun ngumumkeun
yen: Tawanan-tawanan bakal merdika,
nu lalolong bakal awas, anu dikaniaya
bakal dibebaskeun. Jeung ngumumkeun,
yen ayeuna teh jaman anu kamanah ku
Pangeran.”
20 Kitab ditutupkeun, dipasihkeun
ka pejabat; Anjeunna gek linggih,
dipalencrong ku sajamaah.
21 Galindeng ngawulang, saur-Na, “Ayat
nu bieu kakuping, poe ieu geus bukti.”
22 Pilahir Anjeunna dihaminan ku
jamaah, anu katarik ku kecap-kecap
sakitu alusna. Jamaah ting kecewis,
“Lain anak Yusup tea eta teh?”
23 Isa sasauran deui, “Kawasna
aranjeun rek ngucapkeun ka Kaula
paribasa anu kieu: Ki Tabib, ubaran awak
sorangan! Cik kajadian di Kapernaum
teh, anu aya bejana ka dieu; ayeuna,
buktikeun di dieu, di lembur sorangan!”
24 Saur-Na deui, “Tetela, di lemburna
mah, nabi-nabi teh teu aya nu dihargaan.
25 Kaula rek ngasongkeun buktina:
Jaman Nabi Elias, waktu langit nutup
tilu taun satengah sarta paceklik di

sakuliahna; harita, di Israil teh loba
pisan randa.
26 Tapi Nabi Elias henteu ditimbalan ka
maranehna, anggur dipiwarang ka hiji
randa urang Sarpat bawahan Sidon.
27 Kitu oge jaman Nabi Elisa, waktu di
Israil loba nu katerap ku lepra, teu aya
saurang-urang acan anu dicageurkeun,
iwal ti Naaman urang nagara Siria.”
28 Diesek-esekkeun kitu, jamaah teh
kacida arambekeunana, tuluy carengkat.
29 Isa dijongklokkeun ka luar, tuluy
dibawa ka pasir anu nampeu, rek
diragragkeun tina gawir.
30 Tapi Anjeunna, iasa lolos di tengah
jalan.
31 Ti dinya, Isa angkat ka Kapernaum,
hiji kota di Galilea. Dina poe Sabat,
Anjeunna ngawulang di tempat ibadah.
32 Piwulang-Na narik perhatian, pinuh
ku pangaruh.
33 Di antara kaom dangu, aya nu
karanjingan roh jahat; manehna
ngomong tarik:
34 “Isa, urang Nasaret! Rek naon ka
urang? Rek ngabinasa? Urang nyaho,
Anjeun teh Utusan suci ti Allah!”

35 Harita keneh Isa nyeuseul, “Repeh!
Ingkah maneh ti eta jelema!” Tuluy eta
jelema teh ku setanna dibeubeutkeun,
hadena teu kua-kieu. Setanna terus
ingkah.
36 Anu nyaraksian kabeh barengong,
tuluy tingkecewis, “Ajaib kasaurana-Na!
Parentah-Na teurak, kawasaan. Ruh
jahat diparentahkeun ingkah, ingkah!”
37 Tuluy bejana, sumebar ka sakuliah
daerah.
38 Sanggeus ngawulang, Isa angkat
ka imah Simon. Harita, ibu mertua
Simon teh keur gering, muriang; tuluy
diunjukkeun ka Isa.
39 Isa ngadeg di sisi nu gering, panyakit
teh ditimbalan ingkah. Harita keneh,
muriangna cageur; tuluy bae anjeunna
teh ngalalayanan tamu-tamu.
40 Sanggeus surup panonpoe, jul-jol
anu marawa nu garering ku rupa-rupa
kasakit. Masing-masing ku Anjeunna
ditumpangan panangan, tuluy calageur.
41 Anu kasurupan roh jahat ge loba;
roh-roh jahatna tuluy aringkah bari
tinggarero, “Anjeun, Putra Allah!” Ku
Isa diseuseulan, jeung teu meunang

ngaromong deui. Sabab maranehna mah
wawuheun, yen Anjeunna teh Al Masih.
42 Isukna Anjeunna angkat ngelemet
ka nu simpe; atuh jalma rea teh pada
milarian. Sanggeus kapendak, ku
maranehna dikeukeuhan supaya ulah
ngantunkeun.
43 Tapi saur-Na, "Kota lianna, ku Kami
kudu diteang sarta kudu diwawaran Injil
Karajaan Allah oge. Sabab Kami, diutus
teh pikeun ngalampahkeun tugas eta."
44 Lajeng Anjeunna nyumpingan
tempat-tempat ibadah di Yudea, nya
pikeun ngawulang tea.
5 1 Hiji mangsa, Isa aya di sisi Talaga
Genesaret, dirubung ku jelema, —
loba pisan — anu harayang ngupingkeun
dawuhan Allah.
2 Anjeunna ningali dua parahu kosong
di sisi, ari nu bogana keur meresihan
heurap.
3 Cat, Anjeunna unggah kana parahu;
gek linggih, tuluy ngawulang.
4 Beres ngawulang, sasauran ka
Simon, "Welah parahuna ka nu jero,
rungkupkeun heurap teh."
5 Simon ngawalon, "Rabi (

6 Pruk ngarungkup. Lauk nu karungkup
kacida lobana, nepi ka heurapna rada
bedah.
7 Tuluy Petrus sabatur-batur, ngisarahan
ka nu araya di parahu sejen, menta
supaya dibantuan. Prak, maranehna
teh dibarantuan ngalaan lauk di kana
parahukeun; eta parahu pinuh ku lauk,
nepi ka meh kalem.
8 Ngalaman nu kawas kitu, brek bae,
Simon sideku payuneun Isa sarta
unjukan, "Jungjunan, enggal abdi
kantunkeun. Abdi mah jalmi doraka!"
9 Unjukan kitu teh bawaning ku ngarasa
helok nenjo lauk beubeunanganana
sakitu lobana. Nu lian-lian oge kitu
keneh bae.
10 Nya kitu deui Yakobus jeung
Yahya, anak-anak Sebedeus, batur anu
saparahu. Tapi saur Isa, "Ulah sieun.
Ti semet ayeuna, nu bakal diala ku
maraneh teh nya jelema, lain lauk."
11 Sanggeus parahu di kadaratkeun,
cul ditaringgalkeun katut saeusina,
maranehna terus ngiring ka Isa.
12 Hiji mangsa, Isa aya di hiji kota. Aya
hiji jelema lepra. Barang breh, nenjo
Isa; manehna teh, brek sideku terus

unjukan, “Manawi luntur galih, Juragan
nu iasa nyageurkeun kasakit abdi teh.”
13 Ku Anjeunna nu lepra teh dicabak
sarta saur-Na, “Heug, geura cageur.”
14 Sapada harita, leprana teh, les
leungit beresih. Ku Anjeunna ditimbalan
ulah cacarita ka sasaha. Saur-Na deui,
“Geura tembongkeun awak maneh ka
imam, — bari mawa kurban ku lantaran
panyakit maneh cageur — nurutkeun
parentah Nabi Musa, pikeun tanda bukti.”
15 Sanajan kitu, teu weleh kabejakeun
bae nepi ka jauhna, nepi ka jelema-
jelema teh rabul ka Anjeunna,
seja ngupingkeun jeung harayang
dicageurkeun kasakit-kasakitna.
16 Tapi Anjeunna mah, geus nyingkir ka
tempat-tempat anu sepi sarta ngadu'a.
17 Dina hiji poe, waktu Isa ngawulang,
aya sawatara urang Parisi jeung ahli
Kitab milu nungkulan, daratang ti desa-
desa bawahan Galilea jeung Yudea, oge
ti kota Yerusalem. Isa, anu kasartaan
kawasa Allah, iasa nyageurkeun anu
garering.
18 Harita, aya nu mawa jelema lumpuh,
digotong, niatna rek dideuheuskeun ka
Anjeunna.

19 Tapi weleh teu bisa asup, heurin
usik. Tungtungna mah, make jalan tina
hateup (hateupna papak jeung make
tangga umpak). Hateupna dikakat, tuluy
nu lumpuh teh diulur jeung gotonganana
ka payuneun Isa.
20 Ningali kayakinan iman anu sakitu
mantepna, nu lumpuh teh ku Anjeunna
disambut, saur-Na, “Bagea dulur! Dosa
sampean geus dihampura.”
21 Ahli-ahli Kitab jeung urang-urang
Parisi tinggerentes, “Naha Jelema teh
bet mapadani ka Allah? Na saha anu iasa
ngahampura dosa lian ti Allah mah!”
22 Gerentes hate aranjeunna ku Isa
kauninga, tuluy disauran kieu, “Naha
aranjeun kitu mamanahan? Cek Kaula
ka ieu nu lumpuh: dosa maneh geus
dihampura.
23 Hesean mana jeung upama ku Kaula
dititah: geura hudang terus leumpang?
24 Tapi supaya aranjeun uninga yen
Anak Manusa teh kawasa ngahampura
dosa, urang buktikeun.” Tuluy Anjeunna
nimbalan ka nu lumpuh, “Kami
marentah: Geura hudang, terus balik,
gotonganana bawa!”

25 Harita keneh, nu lumpuh teh hudang;
ceg kana gotongan terus balik bari muji
sukur ka Allah.
26 Nu nyaraksian kabeh ngarasa helok
bari sari-sari sieun, tuluy ngaromong,
“Poe ieu, urang geus nenjo perkara anu
ajaib.”
27 Geus kitu, Isa kaluar. Beh ningali
Lewi tukang cuke, keur diuk di kantor
cuke. Ku Anjeunna ditimbalan, “Milu ka
Kami!”
28 Lewi cengkat; cul, nu aya di dinya,
ditinggalkeun; tuluy ngiring ka Anjeunna.
29 Sanggeus kitu, Lewi, di imahna
ngayakeun jamuan rongkah kangge
Anjeunna. Lajeng Anjeunna tuang,
bareng jeung tukang-tukang cuke lianna
jeung nu sejen-sejenna deui.
30 Urang-urang Parisi jeung ahli-ahli
Kitab gegelendeng ka murid-murid
Anjeunna, “Naha maraneh wet dahar
nginum bareng jeung tukang-tukang
cuke jeung bangsa daroraka?”
31 Nanging Isa anu ngawalerna, “Nu
sarehat mah, teu perlu tabib. Nu perlu
tabib mah, anu garering.

32 Kami ka dunya teh lain rek nyaur nu
balener, tapi rek nyaur nu daroraka, sina
tobat tina dosana.”
33 Tuluy cek urang-urang Parisi teh,
“Murid-murid Nabi Yahya jeung murid-
murid urang Parisi rajin puasa sarta rajin
ngadu'a. Ari murid-murid Sampean mah,
ahlina kana dahar jeung nginum.”
34 Waler Isa, “Na ari tamu-tamu Ki
panganten kudu puasa sapanjang Ki
panganten aya keneh babarengan?
35 Sabab aya waktuna, Ki panganten
bakal ditarik ti tamu-tamu-Na teh, nya
harita waktuna maranehna kudu puasa
teh.”
36 Geus kitu, Anjeunna masihan siloka
kieu, “Moal aya nu nyoehkeun baju
anyar, sosoehanana dipake nambal baju
anu geus heubeul. Sabab akibatna,
hanas nu anyar disoehkeun, ari heug
sosoehanana dipake nambal nu heubeul
wet henteu saimbang.
37 Oge moal aya anu ngeusikeun
cianggur anyar kana kantong kulit nu
geus heubeul. Sabab akibatna, anggur
anyar teh matak bedah wadah, anggurna
teu kapuluk, kantong wadahna ruksak.

38 Anggur anyar mah, wadahna ge kudu
anyar.
39 Turug-turug, anu geus biasa
nginum anggur nu kawak mah, moal
hayang nginum nu anyar keneh. Sabab
karasaeun, yen anggur nu geus kawak
teh alus sarta ngeunah rasana.”
6 1 Dina hiji poe Sabat, Isa angkat
ngalangkungan huma gandum.
Murid-murid-Na maripit gandum,
digelang terus didalahar.
2 Ku sababaraha urang Parisi dipaido,
pokna, “Ieu teh poe Sabat, ku naon
make digarawe?”
3 Diwaler ku Isa, “Na aranjeun tacan
maca lalampahan raja Daud, waktu
anjeunna sarencang-rencang ngaraos
lapar?
4 Anjeunna lebet ka jero Bait Allah
nyandak roti sasajen terus dituang;
rencang-rencangna oge dibagianan.
Padahal roti sasajen mah teu meunang
didahar ku nu lian, iwal ti ku imam.”
5 Saur-Na deui, “Saenyana Putra
Manusa teh Jungjunanning Sabat.”
6 Dina poe Sabat sejenna deui, Isa
ngawulang di hiji tempat ibadah. Di

dinya, aya nu koper leungeunna, nya eta
nu katuhu.
7 Isa diarintip ku kaom Parisi.
Maranehna ngaharep supaya Anjeunna
nyageurkeun eta jelema dina poe Sabat,
ngarah maranehna bisa nyalahkeun.
8 Pikiran maranehna ku Isa oge kajudi.
Anjeunna ngalahir ka nu koper tea,
saur-Na, "Cik anjeun ka beh tengah,
nangtung." Jung, manehna, nangtung di
beh tengah.
9 Saur Isa ka kaom Parisi, "Simkuring
seja nanya ka aranjeun. Mana anu
halal dina poe Sabat: nyieun kahadean
atawa kajahatan? Ngabelaan nyawa
sasamaning hirup atawa ngabinasa?"
10 Maranehna ku Anjeunna diteuteup
saurang-saurang, geus kitu Anjeunna
ngalahir ka nu koper, "Cik leungeun
nu koper teh jungjungkeun." Ku nu
koper diturut; harita keneh, koperna teh
cageur.
11 Kaom Parisi kacida arambekeunana.
Tuluy baradami, Isa teh kudu
dikumahakeun.
12 Ti dinya, Isa nanjak ka gunung bade
mujasmedi. Sapeupeuting Anjeunna
neneda ka Allah.

13 Sanggeus beurang Anjeunna
ngempelkeun murid-murid. Sanggeusna
kumpul, tuluy dipilih dua welas urang
sarta ku Anjeunna disebat rasul.
14 Ngaran-ngaran nu kapilih teh, nya
eta: Simon, katelah oge Petrus; Andreas,
dulur Simon; Yakobus jeung Yahya,
Pilipus jeung Bartolomeus.
15 Mateus jeung Tomas, Yakobus anak
Alpius, Simon anu nelah Selotes, jeung
Yudas Iskariot, anu engkena bakal
ngahianat.
16 Geus kitu, Isa jeung nu ngariring,
turun ti gunung; Anjeunna liren heula
di hiji tempat anu datar. Di dinya, geus
karumpul murid-murid Anjeunna, loba
pisan.
17 Nu lian-lianna oge loba, dararatang
ti sakuliah tanah Yudea, ti Yerusalem,
jeung ti daerah basisir bawahan Tirus
jeung Sidon.
18 Pangna daratang ka dinya, jaba ti anu
seja ngarupingkeun cariosan Anjeunna,
oge anu harayang dicageurkeun, boh
tina kasakit, boh tina kasarurupan roh
jahat.
19 Maranehna pabisa-bisa harayang
nyabak ka Isa. Sabab aya kakawasaan

anu mencar ti salira-Na, nepi ka
maranehna kabeh calalageur.
20 Ti dinya, Isa neuteup ka murid-murid,
tuluy nyarios kieu, "Bagja maraneh teh,
sanajan maraneh taya kaboga; sabab
Karajaan Allah teh, boga maraneh.
21 Bagja maraneh teh, sanajan ayeuna
maraneh kalaparan; sabab maraneh
bakal diseubeuhkeun. Bagja maraneh
teh, sanajan ayeuna maraneh ceurik;
sabab maraneh bakal seuri.
22 Bagja maraneh sanajan dipikacua,
dipencilkeun, dicela, jeung disebut jalma
doraka pedah anut ka Putra Manusa.
23 Lamun geus nepi ka dikitu-kitu teh,
kudu atoh sabab gede ganjaranana di
sawarga. Nabi-nabi oge dikitu-kitu ku
karuhun maranehna.
24 Sabalikna, cilaka nu ayeuna beunghar
mah. Sabab senang soteh ayeuna, rasa
maneh beunghar.
25 Cilaka anu ayeuna geus seubeuh
mah; sabab maranehna bakal kalaparan.
Cilaka anu ayeuna sareuri mah; sabab
maranehna teh bakal ngaheruk jeung
careurik.
26 Sing ati-ati, lamun jelema-jelema
pada muji ka maraneh. Sabab eta nu

maruji teh teu beda ti karuhunna, anu
resep muji ka nabi-nabi palsu.”
27 Saur Isa deui, “Ka sakur anu seja
anut ka Kami, Kami papatah: Kudu
nyaah ka musuh, kudu nyieun kahadean
ka nu mikangewa.
28 Kudu ngadu'akeun salamet ka nu
nyumpahan, kudu mangnedakeun ka nu
nyarekan.
29 Upama maneh ditampiling pipi kenca,
asongkeun deui anu katuhu! Atawa
lamun baju maneh direbut batur, keun
bae sina direbut jeung rangkepanana.
30 Anu barang penta, saha bae ge, bere.
Barang maneh anu geus ku batur ulah
dipenta deui.
31 Lamun hayang dihadean, kudu hade
ka batur.
32 Sabab ari saukur nyaah ka nu nyaah
bae mah, lebah mana leuwihna? Nu
daroraka oge, ari ka nu mikanyaah mah,
nyaaheun.
33 Jadi, lamun maraneh ngan saukur
hade ka nu ngahadean bae mah, naon
anehna! Di jalma-jalma doraka oge,
kitu-kitu bae mah geus lumrah.
34 Jeung upama nulung kabutuh
batur pedah aya pamrih, lebah mana

leuwihna maraneh ti anu sejen? Anu daroraka oge ana nginjeumkeun teh bari ngarep-ngarep pulang jinis.
35 Ulah kitu maraneh mah. Ka musuh kudu nyaah sarta kudu ngalampahkeun kahadean. Ari nulung ulah hayang dipulang tarima, supaya gede ganjaranana jeung supaya jadi putra-putra Allah nu Maha Agung. Sabab Anjeunna mah, ka nu teu boga rasa rumasa jeung ka nu jahat ge tetep mikaasih.
36 Maraneh kudu jembar ku kanyaah, jembar ku kaasih, nya cara Rama maraneh tea.”
37 “Ulah neumbleuhkeun kasalahan ka batur, supaya urang ge teu disalahkeun. Ulah resep tudang-tuding, supaya euweuh nu nuding.
38 Kudu daek barang bere, supaya aya nu mere; upama kitu nu baris katarima teh tangtu kalawan leuwihna, cara dibahekeun tina takeran anu digedog nepi ka padet. Batur ngabalesna ka urang teh make ukuran urang, anu ku urang dikeunakeun ka batur, dina sagala hal.”

39 Saterusna, Isa sasaurana-Na ku
siloka. Saur-Na, "Cik, bisaeun anu lolong
nungtun anu lolong? Moal; sabab lamun
aya solokan, tangtu tikusruk duanana.
40 Murid moal leuwih ti guru. Tapi di
mana diajarna geus tamat, bakal sarua
jeung guruna.
41 Naha ari kana tatal dina panon dulur
awas, ari balok dina panon sorangan teu
karasa?
42 Pamohalan maneh ngomong kieu
ka dulur: Maap, eta tatal dina panon
maneh urang cabut; padahal dina panon
sorangan aya balok. Aranjeun anu
munapek, dudut heula balok dina panon
sorangan, kakara bisa awas pikeun
mangnyabutkeun tatal tina panon batur."
43 "Tangkal nu hade, mustahil buahna
teu hade. Nya kitu deui tangkal nu
goreng, mustahil buahna hade.
44 Urang wawuh kana hiji-hijina tangkal
teh, tina buahna. Sabab pasti, tangkal
cucuk moal buahan jeruk, harendong
moal buahan kadongdong.
45 Jelema oge, lamun eusi hatena hade,
kaluarna oge anu hade. Lamun eusi
hatena jahat, kaluarna oge bangsa nu

jahat-jahat. Sabab anu mudal tina biwir,
eta teh lantaran hate geus leber.”
46 “Rek naon nyambat ka Kami:
Jungjunan, Jungjunan, padahal
omongan Kami teu didenge?
47 Anu datang ka Kami bari daek
ngadenge jeung nekanan omongan
Kami, ku Kami diibaratkeun kieu:
48 Nya eta ibarat nu nyieun imah, anu
galianana jero jeung dasarna tina batu.
Najan katarajang banjir, eta imah moal
inggeung-inggeung acan sabab kuat
pademenna.
49 Sabalikna, anu ngan saukur
ngadenge kana omongan Kami, tapi teu
jeung prakna dilampahkeun; nu kitu
mah, kawas nu nyieun imah dina keusik
bae, bari jeung teu make pademen. Dina
kateumbrag caah, pasti eta imah rugrug
jeung ruksak burakrakan.”
7 1 Tamat sasauran ka jalma rea,
Isa angkat sarta sumping ka kota
Kapernaum.
2 Di dinya aya hiji perwira bangsa
Rum, boga badega kacida kapakena.
Badegana teh gering sahoseun.
3 Eta perwira ngadenge perkara hal Isa.
Tuluy menta tulung ka kokolot-kokolot

urang Yahudi ngangkir Isa supaya
badegana tea katulungan.
4 Sanggeus daratang ka Isa, kokolot
teh kacida ngaharepna supaya Anjeunna
kersa nulungan. Pihaturna, "Eta jalmi
teh pantes ditulungan.
5 Margi jalmina nyaaheun ka bangsa
urang. Malah kantos ngongkosan
ngadamel tempat ibadah."
6 Isa rujuk, tuluy angkat sareng. Barang
geus meh tepi ka nu dijugjug, amprok
jeung sobat-sobat perwira tea anu
mapag Anjeunna, talatahna, "Juragan
teu kedah sumping ku anjeun. Abdi
isin kasumpingan Anjeun teh; abdi isin
nepanganana.
7 Cekap ku ngadawuh ti dieu, ku
sakecap oge tangtos badega teh
katulungan.
8 Abdi teh jalmi bawahan, gaduh
cangkingan perjurit. Upami sanggem
abdi ka perjurit: Indit, tangtos indit.
Upami sanggem abdi: Ka dieu, tangtos
nyampeurkeun. Atanapi marentah
ka badega: Ieu gawekeun, tangtos
dilampahkeun."
9 Ngadangu anu sarupa kitu, Isa jadi
katarik. Anjeunna nyoreang ka nu

ngiring bari saur-Na, “Kami kakara manggih kayakinan anu kandel kieu. Di urang Israil ge can aya.”
10 Jurungan-jurungan dipiwarang mulang. Ari daratang, kasampak si badega teh geus cageur.
11 Ti dinya, Isa angkat ka Kota Nain jeung murid-murid; kitu deui anu lian-lianna.
12 Memeh asup ka kota, aya aleutan anu ngagotong mayit; mayit budak lalaki anak tunggal hiji randa, diiring ku urang dinya.
13 Barang Isa ningali eta randa, manah-Na ngahelas. “Ulah ceurik,” saur-Na bari nyaketan kana pasaran.
14 Pasaran teh dicepeng, nu ngagotongna eureun. Anjeunna ngalahir, “Agus, geura hudang!”
15 Mayit ngulisik, diuk, tuluy ngomong. Geus kitu, ku Isa dipasrahkeun ka indungna.
16 Nu nyaraksian jadi ngarasa sieun, terus maruji ka Allah. Aromongna deui, “Nabi Agung aya ka urang. Allah ngalayad umat-Na.”

17 Tuluy sumebar beja ngeunaan
Anjeunna ka sakuliah tanah Yudea jeung
tempat-tempat sakurilingna.
18 Ieu kajadian diunjukkeun ka Yahya
ku murid-muridna.
19 Tuluy Yahya ngajurung muridna
duaan ka Isa, sina unjukan kieu, “Leres
Anjeun teh anu bakal sumping tea,
atanapi eta mah antosaneun keneh?”
20 Sanggeus daratang, pok unjukan ka
Isa, “Dipiwarang tumaros ku Yahya Juru
Baptis, saurna leres kitu Anjeun teh nu
baris sumping tea, atanapi Anjeunna
mah antosaneun keneh?”
21 Harita, Isa keur nyageur-
nyageurkeun nu garering, nu
kasarurupan roh jahat, jeung nu
lalolong.
22 Anjeunna ngawaler kieu, “Bejakeun
ka Yahya sakur anu ku maneh katenjo,
kadenge: Nu lalolong cageur, arawas
deui. Nu lalumpuh cageur, barisa
leumpang. Nu lepra cageur, jadi setra.
Nu geus maraot dihirupkeun deui jeung
ka nu mariskin diwawarkeun beja nu
matak bungah.
23 Nya bagja pisan sing saha anu henteu
hamham sarta nolak ka Kami.”

24 Sanggeus jurungan Yahya marulang,
Isa nyarioskeun Nabi Yahya ka jalma rea,
saur-Na, "Bareto, rek naraon aranjeun
ka tanah kikisik teh? Rek nongton eurih
anu ting arulang ku angin?
25 Rek naraon ka daritu teh? Rek
nongton anu ginding? Anu garinding
jeung mararewah mah ayana di karaton.
26 Rek naraon atuh? Rek manggihan
nabi? Bener! Malah cek Kami mah leuwih
ti nabi.
27 Sabab nya anjeunna, anu kieu
dituliskeunana dina Kitab Suci teh:
'Kanyahokeun, Kami ngajurung utusan
heulaeun Maneh, geusan naratas jalan
sorangeun Maneh.'
28 Sing percaya ka Kami: Di antara
manusa mah, euweuh deui anu punjulna
kawas Yahya. — Tapi di Karajaan Allah
mah, anu pangrendahna ge leuwih luhur
ti anjeunna —
29 Kabeh jalma malah tukang-tukang
cuke oge, — ngadarenge kana piwuruk
Nabi Yahya teh — geus narurut kana
pamundut Allah anu adil ku jalan dibaptis
ku pangbaptis anjeunna.
30 Tapi ku kaom Parisi jeung ahli-
ahli Toret mah, maksad Allah ka

maranehna teh teu ditarimakeun, nya ku
arembungna tea dibaptis ku Nabi Yahya.
31 Kudu kumaha disebutna ari nu
karitu? Sarua jeung naon maranehna
teh?
32 Sarua jeung barudak di pasar,
nu arulin silih geroan: Ku urang
dipangnabeuhkeun, maraneh teu ngigel-
ngigel! Ditembangan pinalangsaeun,
euweuh semu-semu nalangsa!
33 Nabi Yahya tara dahar tara nginum
anggur, cek aranjeun jelema siwah.
34 Putra Manusa dahar nginum biasa,
cek aranjeun ahli nginum, ahli dahar,
nyobat ka tukang-tukang cuke jeung
runtah masarakat.
35 Tetela, ieu hikmat teh beunangna
mah ku nu barodo keneh.”
36 Aya urang Parisi, ngangkir Isa
ka imahna ngahaturanan tuang. Isa
sumping, terus tuang.
37 Di eta tempat aya hiji awewe, kasohor
awewe doraka. Barang meunang beja
yen Isa aya di eta urang Parisi, manehna
datang mawa minyak seungit sabotol.
38 Sanggeus datang, heug cicing
dipungkureun Isa; segruk bae ceurik,
cipanonna maseuhan sampean Isa. Geus

kitu, sampean Isa ku manehna disekaan
ku buukna. Sanggeus tuus, eta sampean
teh diciuman, terus diminyakan minyak
seungit.
39 Urang Parisi teh dina hatena
ngomongkeun Isa, "Lamun enya
Manehna nabi, moal-moal teu nyahoeun
saha, jelema naon eta awewe teh.
Moal teu nyahoeun yen eta teh awewe
doraka."
40 Isa nyarios ka manehna, saur-Na,
"Simon, Kami boga picaritaeun."
Walonna, "Mangga saurkeun bae, Guru."
41 Saur Isa, "Aya dua jelema boga
hutang ka tukang nginjeumkeun. Nu
saurang hutangna lima ratus dinar, nu
saurang deui lima puluh dinar.
42 Ku sabab teu saranggupeun mayar;
tungtungna, hutangna dibebaskeun
bae. Cik, anu mana kira-kirana anu
pangtumarimana?"
43 Walon Simon, "Tangtos anu hutangna
langkung ageung." Saur Isa, "Bener
jawaban teh."
44 Saur-Na deui ka Simon, bari nyoreang
ka awewe tea, "Anjeun geus sidik ka ieu
awewe. Kami teh tamu anjeun. Anjeun
teu nyadiaan cai keur ngumbah suku; ari

ku ieu awewe, suku Kami dikumbah ku
cipanon jeung disekaan ku buukna.
45 Anjeun ka Kami teu sasalaman-
sasalaman acan; tapi ieu awewe
mah, ti barang Kami sup ka dieu, teu
eureun-eureun nyiuman kana suku.
46 Sirah Kami ku anjeun teu diminyakan;
tapi ku ieu mah, malah suku Kami nu
diminyakan ku minyak seungit.
47 Ku sabab eta, Kami rek nerangkeun
yen: ieu awewe loba dosana, tapi geus
dihampura sarta geus nembongkeun
rasa tumarimana ka Kami sakitu
nemenna. Lamun dosana teu pira mah,
ana dihampura ge, rasa tumarimana
moal sabaraha."
48 Geus kitu, Anjeunna ngalahir ka eta
awewe, saur-Na, "Dosa maneh geus
dihampura."
49 Anu keur dalahar bareng jeung
Anjeunna ngaromong dina hatena, "Na
Saha ieu teh? Saha jelemana nu wenang
ngahampura dosa?"
50 Saur Isa deui ka eta awewe, "Ku
sabab maneh boga iman, maneh
salamet. Sing jongjon nya hate."
8 1 Teu lila ti harita, Isa angkat deui;
Anjeunna ngider ti kota ka kota, ti

desa ka desa nguarkeun Injil Karajaan
Allah, diiring ku dua belas murid.
2 Aya oge wanita-wanita anu ngariring,
wanita-wanita anu tadina diganggu ku
roh-roh jahat atawa panyakit sejenna,
nya eta: Maryam Magdalena, — anu ku
Anjeunna dicageurkeun tina gangguan
tujuh roh jahat —
3 Yohana, — bojo Kusa, bendahara Raja
Herodes — Susana, jeung rea-rea deui
anu milu ngabantu ku harta banda ka
rombongan Isa.
4 Sanggeus jelema-jelema anu ti kota-
kota kumpul, Isa nyarios. Nyarios-Na
nganggo misil, saur-Na,
5 "Aya jelema indit tebar. Waktu tebar,
binihna aya anu ragragan ka sisi jalan;
tuluy eta binih teh aya anu kaidek ku nu
laliwat atawa beak ku manuk.
6 Aya anu ragragan kana taneuh cadas;
ana jadi, terus perang ku sabab teu
manggih cai.
7 Sabagian deui ragragan kana rungkun
cucuk; cucukna bareng jadi, binih teh
kalindih nepi ka paeh.
8 Anu sabagian deui ragrag di taneuh
anu hade; jadina alus pisan, hasilna
saratus lipet." Tamat misil, Isa sasauran

kieu, “Anu rumasa boga ceuli pikeun
ngadenge, geura ngadenge!”
9 Murid-murid mihatur, naroskeun
maksudna eta misil.
10 Saur Isa, “Maraneh mah geus
meunang kurnia pikeun bisa
ngahartikeun rasiah Karajaan Allah.
Ari ka nu sejen mah, dicaritakeun
teh misilna bae; supaya najan panon
molotot, pikeun maranehna mah moal
nenjo; jaba ti eta, najan ceuli molongo,
pikeun maranehna mah moal bisa ngarti.
11 Eta misil hartina kieu: Binih, nya eta
Sabda Allah.
12 Binih nu ragragna di sisi
jalan; hartina, Sabda teh aya nu
ngadarengekeun. Tapi ku Iblis, geuwat
dipupus tina hatena supaya jelemana
ulah percaya, ulah salamet.
13 Anu ragragna kana tanah cadas;
hartina, binih teh ku nu ngadenge
ditarima kalawan gumbira. Tapi henteu
terus nyerep kana hatena, jelemana
percayana ngan sakeudeung, ana
nandangan dodoja mah terus murtad.
14 Anu ragragna kana rungkun cucuk;
eta Sabda teh didenge, tapi saterusna
jelemana dirobeda ku rasa salempang,

kabengbat ku kabeungharan, jeung
kagoda ku kasenangan; Sabda teh terus
kalindih, berkahna henteu kaala.
15 Anu keunana kana taneuh anu hade;
hartina, sabda teh didenge, ditarimana,
diimankeun kalawan tigin, ngahasilkeun
buah kalakuan anu hade.”
16 “Urang nyeungeut lampu teh lain
keur turubaneun ku gentong atawa
teundeuneun di kolong dipan, tapi keur
teundeuneun dina tempatna, malar
caang ka saeusi imah.
17 Sabab nu ayeuna buni, moal aya nu
teu bakal nembrak; moal aya rasiah anu
henteu kabuka.
18 Ku sabab eta, perhatikeun kumaha
cara-carana ngadenge. Sabab saha-
saha nu geus boga, kabogana bakal
ditambahan. Ari nu tacan boga mah, nu
geus aya ge bakal beak.”
19 Ibu Isa, kitu deui saderek-saderek-
Na, sarumping pikeun nepangan
Anjeunna; tapi teu bisa jonghok,
kahalangan ku jalma nu sakitu lobana.
20 Tuluy ka Isa aya nu ngunjukkeun,
pokna, “Tuang ibu sareng saderek-
saderek sarumping bade nepangan, itu
di luar.”

21 Tapi Anjeunna ngawaler kieu, “Indung
atawa dulur-dulur Kami mah, nya eta
sing sakur anu ngadenge kana Sabda
Allah katut jeung ngamalkeunana.”
22 Dina hiji poe, Isa unggah kana parahu
bari saur-Na ka murid-murid, “Urang ka
peuntas ditu.” Tuluy mareuntas.
23 Sabot meuntas, Isa kulem. Dak-
dumadak angin topan ngamuk, parahu
kalembak cai, kacida bahayana.
24 Isa ku murid-murid digugahkeun, “Pa
Guru, urang tiwas!” Isa gugah, angin
jeung ombak ku Anjeunna diseuseul. Jep
bae angin jeung ombak teh leler, talaga
tenang deui.
25 Anjeunna ngadawuh ka murid-murid,
“Di ka manakeun iman teh?” Maranehna
ngan sieun jeung bengong bae anu aya;
tuluy tingkucuwes sabatur-batur, “Saha
atuh saenyana ieu Guru urang teh,
bet kawasa, marentah ka angin jeung
ombak nepi ka tunduk kitu?”
26 Isa jeung murid-murid geus balabuh
di tanah urang Gadara.
27 Sanggeus Anjeunna hanjat ka darat,
aya hiji lalaki nu nyampeurkeun ka
Anjeunna. Eta jelema teh diraksuk ku
setan-setan, geus tara make pakean,

tara balik-balik sarta matuhna di pamakaman.
28 Barang prok, manehna nyuuh payuneun Anjeunna bari ngagero, “Aya urusan naon ka kuring, he Isa Putra Allah Nu Maha Agung? Pamenta kuring, Anjeun muga ulah nyiksa.”
29 Kituna teh lantaran tadi ku Isa ditimbalan supaya roh jahatna nyingkah ti manehna. Sering pisan eta roh jahat teh ngaganggu ka manehna. Pikeun ngajaga, eta jelema teh dirante jeung dibarogod. Tapi barogodna pegat-pegat bae, tuluy ku setanna dibawa ngaprak ka tempat nu sararuni.
30 Eta jelema ku Isa dipariksa, “Ngaran maneh saha?” Ari jawabna, “Legiun,” sabab setan anu nyurupna teh loba.
31 Eta setan-setan pada nunuhun ka Isa, supaya ulah diparentah ngagubrus-gubruskeun maneh kana jero jungkrang panahanan.
32 Beh di lamping pasir, aya bagong sababuhan, loba pisan. Eta bagong-bagong teh, keur nareangan hakaneun. Setan-setan teh menta diidinan nyarurup ka sato-sato eta; ku Isa, eta setan-setan teh diwidian.

33 Tuluy setan-setan teh nyaringkah ti
eta jelema nyarurup ka bagong-bagong
tea. Geus kitu, bagong-bagong teh
tinggejebur tina sisi jungkrang ka talaga,
kabeh paraeh tilelep.
34 Anu ngajaraga eta bagong
lalumpatan, nyebarkeun beja ka kota
jeung kampung-kampung sakurilingna.
35 Urang dinya terus budal harayang
nyaho. Barang daratang ka tempat Isa,
kasampak nu karanjingan setan teh keur
diuk deukeut sampeana-Na; tur enggeus
make papakean, geus waras. Tapi
jelema-jelema teh, anggur sarieuneun.
36 Anu nyaraksian sorangan eta
kajadian, natalepakeun beja ka anu
sejen-sejenna jalan-jalanna eta anu
karanjingan teh bisa waras deui.
37 Tuluy sakabeh urang Gadara nunuhun
ka Isa, supaya Anjeunna enggal angkat
ti maranehna ku bawaning sarieuneun.
Anjeunna unggah deui kana parahu.
38 Jelema anu kakara waras teh nyarita
ka Anjeunna, yen manehna hayang milu.
Tapi saur-Na,
39 “Maneh leuwih hade balik, pek di
imah caritakeun lalakon maneh ditulung
ku Gusti Allah.” Manehna nurut, tuluy

indit, ngider sakuliah kota, nyaritakeun
lalakonna ditulung ku Isa.
40 Sasumpingna Isa ka peuntas dieu
deui, Anjeunna dipapag ku jalma rea
anu eukeur nunggu-nunggu.
41 Geus kitu, jol Yairus anu jadi kapala
tempat ibadah di dinya, nepangan;
anjeunna nyuuh payuneuna-Na, ngajak
sindang ka bumina.
42 Sabab anakna anu awewe, nu ngan
hiji-hijina umur dua belas taun, udur
parna; samar kana menyat deui. Isa
angkat ka ditu, ari anu ngariring mani
pagelek-gelek.
43 Aya hiji wanita anu boga kasakit
ngagetih geus dua belas taun, taya nu
bisa ngubaran.
44 Manehna milu pasesedek,
ngadeukeutan Anjeunna ti pungkureuna-
Na, terus nyabak kana jubah-Na. Dadak
sakala ngagetihna eureun.
45 Isa mariksakeun, saur-Na, “Saha anu
nyabak ka Kami?” Ku sabab teu aya
anu ngaku, pok bae Petrus mihatur, “Pa
Guru, seueur anu nyedekkeun ka Salira
teh, dugi ka pagugulung.”

46 Tapi saur-Na, “Aya saurang, anu
nyabak ka Kami sabab karasa aya tanaga
anu mencar ti awak Kami.”
47 Ngarasa kalakuanana katohyan,
wanita nu tadi teh, bruk bae nyuuh
ka payuneuna-Na bari ngadegdeg;
manehna ngawakcakeun sabab-sababna
nu matak nyabak ka Anjeunna, terus
wawartos yen panyakitna jadi cageur.
48 “Anaking,” saur Isa ka manehna,
“iman maneh eta anu nyalametkeun teh,
heug ka ditu sing salamet saterusna!”
49 Sabot Anjeunna sasauran, aya
jurungan ti kulawargina kapala tempat
ibadah tea, mopoyankeun kieu, “Tuang
putra teh parantos pupus, teu kedah
ngarerepot deui ka Pa Guru.”
50 Kadangueun ku Isa, Anjeunna nyarios
ka Yairus, “Teu kedah rejag manah, sing
yakin, putra teh katulungan.”
51 Sanggeus cunduk ka bumi Yairus; nu
sejen teu aya nu meunang terus milu,
iwal ti Petrus, Yahya, jeung Yakobus,
jeung ibu rama murangkalih tea.
52 Anu araya di bumi reang
nyeungceurikan murangkalih, tapi
ku Isa disauran kieu, “Ulah careurik.
Budak teh lain maot, keur sare.”

53 Tapi Anjeunna disaleungseurikeun,
da sidik murangkalih teh geus maot.
54 Leungeun murangkalih teh ku
Anjeunna dicandak, terus ngalahir,
“Hudang anaking!”
55 Sup, nyawa murangkalih teh, asup
deui; eta murangkalih cengkat, terus
nangtung. Ku Isa, eta murangkalih,
dipiwarang dipasihan neda.
56 Sepuhna mah ngan bengong bae
anu aya, tapi ku Anjeunna dilarang teu
kenging seueur carios ka sasaha oge.
9 1 Isa nyaur murid anu dua belas,
lajeng dipaparin kakuatan jeung
kakawasaan pikeun ngelehkeun setan
jeung nyageurkeun panyakit.
2 Terus diutus pikeun ngembarkeun
Karajaan Allah jeung nyageurkeun anu
garering.
3 Kieu amanat-Na, “Maraneh ulah mawa
naon-naon, ulah mawa iteuk, ulah mawa
bekel, boh roti, boh duit, atawa pisalin.
4 Lamun geus aya anu daekeun narima
di imahna, nganjrek teh di dinya bae
sarta inditna deui oge, ti dinya keneh.
5 Upama jelemana embungeun narima,
tinggalkeun kotana, bari kebutkeun

kekebul tina suku, minangka ngelingan
ka urang dinya.”
6 Bral, murid-murid, arindit
ngadatangan desa-desa; aranjeunna
ngembarkeun Injil bari nyageur-
nyageurkeun anu garering.
7 Sagala hal anu tumali jeung Isa tea,
kadangu ku Herodes, raja wilayah Yudea.
Anjeunna ngaraos bingbang jeung risi,
sabab loba nu nyarita, yen Isa teh, Nabi
Yahya anu hudang deui ti anu maraot.
8 Aya oge anu nyebutkeun, yen
Nabi Elias muncul deui. Aya deui anu
nyebutkeun, yen Anjeunna teh, salah
sahiji nabi anu baheula hudang deui.
9 Saur Raja Herodes, “Yahya ku aing
geus diteukteuk beuheungna. Na saha
atuh sabenerna eta Jelema teh, wet bisa
kitu?” Tuluy anjeunna ihtiar hoyong iasa
jonghok jeung Isa.
10 Rasul-rasul nu diutus tea, geus baralik
deui. Tuluy aranjeunna ngadareuheus
ka Isa ngalaporkeun hasil gawena.
Aranjeunna ku Isa dicandak nyingkir
heula ka hiji tempat di kota Betsaida,
maksad-Na supaya rineh.
11 Tapi kanyahoan ku jalma rea, terus
ditaluturkeun. Ku Anjeunna ditampi bae

terus diwuruk hal Karajaan Allah, ari nu perlu dicageurkeun, dicageurkeun.
12 Poe geus maju ka burit. Murid-murid
arunjukan ka Anjeunna, "Jalmi-jalmi
teh sina warangsul, sina nareangan
dahareun sareng pamondokan di
kampung-kampung anu caraket ka dieu;
margi di dieu mah, tempatna sepi pisan."
13 Tapi saur-Na, "Barere dahar heula ku
maraneh!" Ari wangsulna, "Kedah meser
heula rotina; jalmi sakitu seueurna, ari
roti mung gaduh lima siki sareng lauk
dua siki."
14 Jelema-jelema teh, lobana, kira-kira
lima rebu urang. Isa ngalahir deui, "Coba
sina dariuk sagunduk-sagunduk kira-kira
lima puluhan."
15 Pek jelema-jelema teh ku murid-
murid sina dariuk.
16 Roti anu lima siki jeung lauk anu
dua siki tea, ku Isa dicandak; terus
Anjeunna tanggah ngucapkeun berkah,
rotina disemplekan terus disodorkeun
ka murid-murid, supaya dibagikeun ka
jalma rea.
17 Brak dalalahar nepi ka sareubeuheun.
Sanggeus eta, sesemplekan roti teh

dikumpulkeun, kaleuwihanana, aya dua belas bakul.
18 Hiji mangsa, Isa sembahyang nyalira. Sanggeus sembahyangna, murid-murid ngadareuheus. Ku Anjeunna dipariksa kieu, “Ari cek nu rea, Kami teh saha?”
19 Wangsulna, “Aya nu nyebatkeun Nabi Yahya, aya nu nyebatkeun Nabi Elias, aya oge anu nyebatkeun salah sawios nabi hudang deui.”
20 Isa mariksa deui, “Ari cek maraneh, Kami saha?” Pok, Petrus ngawangsul, “Jungjunan teh Al Masih, utusan Allah.”
21 Maranehna ku Anjeunna diomat-omatan pisan, yen hal eta ulah pisan dicaritakeun ka sasaha.
22 Saur Isa, “Putra Manusa teh kudu nandang sangsara anu pohara, ditoker ku para kokolot, ku imam-imam kapala jeung ku ahli-ahli Kitab, terus dipaehan sarta bakal dihudangkeun deui dina poe nu katilu.”
23 Geus kitu, ngalahirna ditujukeun ka kabehan, saur-Na, “Saha-saha anu niat ngiring Kami, kudu nyegah karep sorangan, kudu manggul salibna sapopoe, terus anut ka Kami.

24 Sabab sing saha anu rek ngabelaan
nyawana, tangtu bakal kaleungitan
nyawa. Sabalikna, anu nepi ka leungit
nyawa ku lantaran Kami, tinangtu
salamet.
25 Naon gunana meunangkeun saalam
dunya, ari matak ngabinasa atawa
ngarugikeun ka nyawa?
26 Sabab saha-saha anu era, ku hal
Kami jeung ku pangajaran Kami;
Putra Manusa oge, — di mana geus
ngancik dina kamulyaana-Na jeung
dina Kamulyaan Rama katut malaikat-
malaikat suci — bakal era ku hal
manehna.
27 Kami ngabejaan: Ti antara jelema-
jelema anu ayeuna jonghok di dieu, aya
anu moal waka paeh samemeh narenjo
heula Karajaan Allah.”
28 Kira-kira dalapan poe ti harita, Isa
unggah ka hiji gunung bari nyandak
Petrus, Yahya, jeung Yakobus; kersa-Na
bade neneda.
29 Tengah-tengah Anjeunna ngadu'a;
dumadakan Anjeunna salin rupi,
anggoana-Na hurung mancur.
30 Breh deui Nabi Musa jeung Nabi Elias
keur cacarios jeung Anjeunna.

31 Aranjeunna oge tembongna teh
mulya pisan, keur nyarioskeun tujuan
perjalanan Anjeunna anu ku Anjeunna
baris disorang nepi ka tutugna di
Yerusalem.
32 Harita, Petrus jeung nu duaan deui
tea mah, kasarean; ari hudang breh
ka Isa anu ngagem kamulyaana-Na,
disarengan ku nu duaan tea.
33 Barang anu duaan tea arek paturay
jeung Anjeunna, pok Petrus unjukan,
"Rabi, abdi-abdi ngaraos kalintang
bagjana di dieu teh. Saena mah, urang
ngadegkeun saung tilu, hiji kangge
Jungjunan, hiji kangge Nabi Musa, hiji
deui kangge Nabi Elias." Ngomongna kitu
teh, saenyana mah henteu sadar.
34 Sabot manehna ngomong, wet aya
mega anu mayungan ka Aranjeunna,
Aranjeunna kaliputan. Maranehna kacida
ngarasa sieunna.
35 Tina mega teh aya sora, "Tah ieu
Putra Kami anu pinilih. Kudu anut ka
Anjeunna."
36 Barang ngong sora, nu tembong
teh ngan kantun Isa nyalira. Hal eta,
ku maranehna tetep dirasiahkeun teu
dibejakeun ka saha-saha.

37 Isukna, waktu aranjeunna geus
mudun ti gunung, ditepungan ku jelema
rea pisan.
38 Pok, nu saurang, nyarita ka Isa,
“Guru, mugi pangningalikeun pun anak
anu mung hiji-hijina.
39 Sok diganggu bae ku roh jahat, dugi
ka ujug-ujug jejeritan sareng sungutna
teh ngabudah, digubag-gabigkeun ku
eta roh. Kitu sareng kitu bae, nyiksa
teterasan teu ingkah-ingkah.
40 Parantos nyuhunkeun
dipangnundungkeun ka murid-murid
Anjeun, nanging henteu tariasaeun.”
41 Isa ngalahir, “Eh, maraneh anu teu
baroga iman tur sasar, sakumaha lilana
deui Kami kudu aya di maraneh bari
jeung nyabaran teh? Bawa budakna ka
dieu!”
42 Tuluy budakna dibawa ka Isa, tapi
ku setanna terus dibeubeutkeun jeung
digeugeuweung. Roh jahatna ku Isa
diseuseul bengis pisan. Sanggeus
budakna cageur lajeng diserenkeun ka
bapana.
43 Sabot maranehna hareran keneh ku
eta anu dipidamel-Na, Anjeunna nyarios
ka murid-murid, saur-Na,

44 “Tengetkeun ieu omongan Kami
jeung ingetkeun: Putra Manusa teh bakal
diselehkeun kana genggeman manusa.”
45 Tapi eta carios-Na teh teu kahartieun
ku murid-murid, maksad Anjeunna
henteu kabuka, teu kahalartieun. Tapi
teu waranieun nanyakeun.
46 Geus kitu murid-murid teh cekcok,
saha cenah ti maranehna anu
pangpunjulna.
47 Ku Isa kauninga, tuluy Anjeunna
nyandak hiji budak leutik sina nangtung
gedengeuna-Na,
48 lajeng nyarios, “Saha-saha anu
ngarawatan ieu budak demi ngaran
Kami, eta teh narima ka Kami. Saha-saha
anu narima ka Kami, eta teh narima
ka Allah nu ngutus Kami. Sabab anu
pangrendahna ti antara maraneh, eta
teh nya anu pangpunjulna tea.”
49 Pok Yahya mihatur, “Abdi-abdi kantos
ningal aya anu ngusir setan bari nyambat
jenengan Anjeun, teras dicarek, margi
sanes ti golongan urang.”
50 Saur Isa, “Ulah dicarek. Sabab anu
henteu ngalawan ka urang, eta teh aya
di pihak urang.”

51 Sanggeus meh cunduk kana waktuna
Isa bakal dicandak ka sawarga, Anjeunna
nangtoskeun bade ka Yerusalem.
52 Lajeng ngintun utusan ti payun
geusan sasadiaan. Bral utusan arindit
terus asup ka hiji desa urang Samaria.
53 Tapi urang Samaria embungeun
narima Isa, dumeh tujuanana ka
Yerusalem.
54 Dua murid Anjeunna, nya eta
Yakobus jeung Yahya, — barang
nyarahoeun kitu — tuluy mihatur ka
Anjeunna, "Jungjunan, kumaha upami
eta jelema-jelema teh basmi bae ku
seuneu ti langit? Kumaha upami kitu?"
55 Tapi maranehna ku Anjeunna
diweweleh.
56 Geus kitu, aranjeunna arindit ka desa
sejen.
57 Di satengahing jalan, aya jelema anu
mihatur ka Isa, pokna, "Abdi teh sumeja
ngiring, ka mana bae."
58 Isa ngawaler, "Rubah baroga liang,
manuk baroga sayang. Putra Manusa
mah teu boga anggel-anggel acan keur
ngagolerkeun sirah."
59 Geus kitu, ngalahir ka nu saurang
deui, "Tuturkeun Kami." Tapi jelemana

ngawangsul, “Permios heula bade
ngurebkeun pun bapa.”
60 Saur Isa, “Keun bae anu paeh mah
sina dimakamkeun ku nu paeh; maneh
mah, bral geura indit ka mana ka mendi
ngembarkeun Karajaan Allah.”
61 Pok deui saurang ngomong kieu,
“Jungjunan, abdi oge sumeja ngiring,
nanging permios bade pamitan heula ka
wargi-wargi.”
62 Waler Isa, “Geus arek prak ngawuluku
diselang luak-lieuk ka tukang mah, moal
bisa kaaku di Karajaan Allah.”
10 1 Geus kitu, Jungjunan urang
nujul murid-murid sejen tujuh
puluh urang, diutus duaan-duaan;
nya sina ngadatangan kota-kota
jeung tempat-tempat lianna anu bakal
disumpingan ku Anjeunna.
2 Saur-Na, “Pibuateun teh lega, ari nu
dibuat ngan saeutik. Perlu nyuhunkeun
ka Anu kagunganana, supaya ngintun
jelema-jelema keur ngagarapna.
3 Bral didoakeun; sabab maraneh diutus
ka ditu teh, lir domba anu dikeprik ka
tengah ajag.

4 Ulah mawa rajut duit atawa bekel,
ulah mawa tarumpah, jeung sapanjang
di jalan ulah uluksalam ka sasaha.
5 Memeh asup ka imah batur, uluksalam
heula: Sing wilujeng nu kagungan bumi!
6 Upama uluksalam maraneh dijawab
sapantesna, tandaning katarimaeun.
Upama teu dipalire, teureuy deui bae eta
uluksalam teh.
7 Upama ditarima, pek nganjrek di
dinya, susuguhna tarima, boh dahareun
atawa inumeun; — sabab baranggawe
teh, wajib meunang upah — jeung ulah
pundah-pindah.
8 Mun maraneh datang ka hiji kota sarta
ditarima, susuguhna tarima.
9 Mun aya anu garering cageurkeun,
jeung bejakeun yen Karajaan Allah bakal
tereh ngadeg di dinya.
10 Tapi lamun eta kota embungeun
nampa, papay jalan-jalan gedena bari
cumeluk kieu:
11 ‘Sanajan lebuna pisan, kekebul ieu
kota anu napel kana suku kuring, ayeuna
dikebutkeun hareupeun panon aranjeun.
Tapi ayeuna geura tengetkeun: Karajaan
Allah tereh ngadeg!’

12 Cek Kami: Di mana cunduk waktuna,
anu bakal karandapan ku nagara
Sadumu, bakal leuwih enteng ti batan
eta kota.”
13 “Cilaka maneh tanah Korasin! Cilaka
maneh tanah Betsaida! Sabab lamun
heug mujijat-mujijat anu karandapan
ku maraneh teh, karandapanana ku
nagri Tirus jeung Sidon; ti bareto keneh
oge, tangtu maranehna geus tarobat
dibarung jeung prihatin.[a]
14 Engke dina poean nibankeun
kaadilan, anu bakal karandapan ku Tirus
jeung Sidon bakal leuwih enteng ti batan
anu bakal karandapan ku maraneh.
15 Oge maneh, tanah Kapernaum!
Pangrasa teh bakal dijungjung tepi ka
langit? Lain kitu: Maneh bakal tigeblus
ka jero Karajaan almaot!”
16 Geus kitu, Anjeunna sasauran ka
murid-murid-Na, kieu, “Sing saha anu
daek ngadenge ka maraneh, eta teh
daek ngadenge ka Kami. Sing saha anu
nampik ka maraneh, eta teh nampik ka
Kami. Sing saha anu nampik ka Kami,
eta teh nampik ka Allah anu ngutus
Kami.”

---

[a] Za 9:2-4

17 Murid-murid, anu tujuh puluh tea,
geus baralik semu gumbira. “Jungjunan,”
cek maranehna “setan-setan oge taluk
ka abdi sadaya pedah nguping jenengan
Jungjunan!”
18 Saur Isa, “Ku Kami katenjo si Iblis
ragrag lir kilat ti langit.
19 Saenyana maraneh ku Kami geus
dibekelan kawasa pikeun nincakan
oray jeung kalajengking, nya kitu deui
kakuatan pikeun ngalawan kakuatan
musuh, nepi ka euweuh bahayana ka
maraneh.
20 Tapi bungah teh, ulah pedah roh-roh
tea taraluk ka maraneh; kudu bungah
teh ku sabab ngaran maraneh geus aya
dina daptar di sawarga.”
21 Saharita keneh, ku pangaruhna
Ruh Allah, Isa ngaraos bingah
sakalangkung; kedal lisan-Na kieu,
“Hatur nuhun, nun Ama Jungjunanning
bumi langit, wireh eta sadaya perkawis
ku Ama dirasiahkeun ka nu palinter
sareng terpelajar, nanging ku Ama
dibukakeunana teh ka jalma-jalma
leutik. Nuhun, nun Ama, wireh kagungan
pangersa kitu.

22 Sagala rupi perkawis ku kersa Ama
parantos dipasrahkeun ka Jisim Abdi
sareng moal aya anu terang ka Putra
lintang ti Kangjeng Rama; moal aya nu
terang ka Kangjeng Rama, lintang ti
Putra sareng jalmi-jalmi anu ku Putra
bade dipasihan terang.”
23 Geus kitu, Anjeunna ngareret
ka murid-murid, terus sasauran ka
maranehna, saur-Na, “Kacida bagjana
panon anu bisa nenjo anu katenjo ku
maraneh teh.
24 Sabab saenyana, cek Kami: Loba
nabi-nabi jeung raja-raja anu harayang
nenjo ka eta anu katenjo ku maraneh
teh, tapi teu aya nu pareng. Oge
loba anu harayang ngadenge anu
kadarenge ku maraneh teh, tapi taya nu
diparengkeun.”
25 Hiji mangsa, aya hiji ahli Kitab arek
ngadoja ka Isa, pokna, “Kudu kumaha
ieu simkuring, supaya tinemu sareng
hirup anu langgeng?”
26 Waler-Na, “Kumaha cek pangajaran
Toret? Naon anu kabaca?”
27 Walonna, “Kudu wedi asih ka
Pangeran Allah nu disembah ku maneh,
ku hate, ku jiwa, ku akal budi, sakuat

tanaga. Jeung: Kudu nyaah ka batur sing
cara ka awak sorangan.”
28 Saur Isa, “Bener kitu. Pek lakonan,
tangtu tinemu jeung hirup.”
29 Tapi eta ahli Kitab teh hayang bener
sorangan, pok deui ngadoja, “Saha
sasamaning hirup simkuring teh?”
30 Waler Isa, “Aya anu nyaba, mudun ti
Yerusalem ka Yeriko. Manehna dipegat
ku begal. Tuluy babawaanana dirampog
jeung awakna dipahala; sanggeus kitu,
lur bae manehna ditinggalkeun satengah
paeh.
31 Kabeneran aya imam ngaliwat ka
dinya, korban rampog katenjoeun, tapi
manehna teh anggur nguriling jalanna.
32 Lar deui saurang, kaom Lewi; barang
nenjoeun ka eta korban, oge nguriling
kawas nu tadi.
33 Ti dinya, jol urang Samaria eukeur
nyaba, ngaliwat ka dinya. Barang ret ka
nu cilaka, hatena ngaleketey awahing ku
karunyaeun.
34 Geuwat diboro, raheutna dibeberan,
terus dikucuran ku minyak jeung ci
anggur. Geus kitu, diunggahkeun kana
kalde tungganganana, terus dibawa ka
hiji panginepan sarta dirawatan.

35 Isukna, manehna mikeun duit ka
nu boga panginepan, bari omongna,
‘Pangrawatankeun. Ieu keur ongkosna.
Bisi kurang, engke bae digantian bari
balik.’
36 Cik, di antara eta nu tiluan, saha
sasamaning manusa eta korban rampog
teh?”
37 Jawabna, “Anu nembongkeun
karunya ka manehna.” Saur Isa, “Bener,
pek turutan!”
38 Di satengahing perjalanan, Isa
samurid-murid anjog ka hiji desa,
ditampi ku hiji wanita ngaran Marta.
39 Marta boga dulur hiji, ngaranna
Maryam. Maryam gek diuk, emok
deukeut kana sampean Jungjunan,
ngabandungan cariosana-Na.
40 Ari Marta pakpikpek sasadiaan. Geus
kitu, Marta unjukan ka Anjeunna, pokna,
“Jungjunan, bade diantep bae eta pun
dulur ngeunah-ngeunah, ari abdi repot
sosoranganan ngalalayanan? Piwarang
mantuan atuh!”
41 Tapi ku Jungjunan diwaler, “Marta,
Marta! Teu kudu salempang bari
ngarerepot maneh sagala rupa.

42 Ieu nu perlu teh, turutan: Maryam
mah geus milih anu utama, tur moal
ucul deui ti dirina.”
11 1 Hiji mangsa Isa neneda di hiji
tempat. Anggeus neneda-Na aya
murid anu mihatur, “Jungjunan, ajar
abdi-abdi neneda, sapertos Yahya ka
murid-muridna.”
2 Saur Isa, “Ari maraneh neneda teh
kudu kieu: Nun Ama, jenengan Ama
mugi disucikeun. Karajaan Ama mugi
dongkap.
3 Mugi abdi-abdi dipaparin tedaeun
sadidintenna.
4 Sareng mugi dihapunten nya
dosa, rehing abdi-abdi oge parantos
ngahampura ka batur anu aya lepatna ka
abdi-abdi; sareng mugi abdi-abdi ulah
dicandak kana dodoja.”
5 Saur-Na deui, “Upama maraneh,
datang ka imah sobat tengah peuting
arek nginjeum roti tilu siki,
6 pedah kadatangan sobat anu
kapeutingan sarta teu boga keur
nyuguhan;
7 piraku ki sobat tega ngajawab embung
diganggu da geus tutulak, geus harees
wegah hudang wegah merean.

8 Cek Kami: Sakumaha wegaheunana
hudang pikeun nedunan pamentana nu
jadi sobat tea, tapi ku sabab nu mentana
teh, keukeuh; tungtungna mah, tangtu
hudang pikeun nedunan kaperluan
sobatna.
9 Kitu nu matak cek Kami: Penta, tangtu
dibikeun. Teangan, tangtu kapanggih.
Keketrok, tangtu dibuka.
10 Sabab saha-saha anu menta, tangtu
dibere; saha anu neangan, tangtu
manggih; saha-saha anu ngetrok-
ngetrok, tangtu dipangmukakeun
panto.
11 Bapa mana, lamun anakna menta
lauk, ana sok dibere oray!
12 Atawa mun menta endog, ana sok
teh kalajengking!
13 Jadi, lamun maraneh anu doraka
nyaho keneh mere anu matak
mangpa'at ka anak, geus komo Rama
maraneh nu di sawarga mah! Pek, ka
Anjeunna suhunkeun Ruh Allah, tangtu
dipaparinkeun.”
14 Hiji mangsa, Isa ngusir setan anu
ngabisukeun hiji jelema. Sanggeus setan
tea nyingkah, nu pireuna bisaeun deui
ngomong, matak bengong jalma rea.

15 Tapi wet aya anu nyeletuk kieu,
“Ngusirna setan teh make kawasa
Beelsebul, gegedug setan.”
16 Aya oge anu ka Anjeunna menta
tanda ti sawarga, maksudna ngadoja.
17 Tapi Isa tingalieun kana niatna,
lajeng nyarios, “Karajaan mana oge ari
baruntak mah tangtu ruksak, rumah
tangga anu baruntak tangtu ambruk.
18 Iblis oge kitu, ari baruntak jeung
merangan batur sorangan mah,
karajaanana teh kumaha rek bisa tagen?
Cek maraneh, Kami ngusir setan teh
make kawasa Beelsebul.
19 Lamun Kami ngusir setan make
kawasa Beelsebul, ari balad aranjeun
ngusirna rek make kawasa naon? Tangtu
maranehna bakal nyalahkeunana teh ka
aranjeun.
20 Tapi ku sabab Kami ngusir setan
ku kawasa-Na Gusti, eta saenyana,
nandakeun yen Karajaan Allah teh geus
aya di aranjeun.
21 Upama anu ngajaga imahna sorangan
teh, jelemana, gagah tur pakarangna
lengkep. Harta kakayaanana, tangtu
aman.

22 Tapi lamun diserang tepi ka elehna ku
anu leuwih gagah, pakarang andelanana
tangtu dirangsadan, harta kakayaanana
dirampas dipajorewatkeun.
23 Anu henteu saihwan jeung Kami,
tandaning ngalawan. Anu henteu
sabeungkeutan jeung Kami, tandaning
ngabaruntakkeun.”
24 “Di mana roh jahat geus ingkah
ti hiji jelema, sok ngulayab neangan
panonoban nu suni. Ana teu manggih,
pok ngomong sorangan, ‘Aing rek balik
deui ka imah anu bareto.’
25 Barang diteang deui, kasampak urut
enggonna teh geus lalingih beresih jeung
bareres.
26 Eta roh jahat teh, leos indit heula
neangan batur. Sanggeus meunang
tujuh roh sejen anu leuwih jahat, terus
bareng nyurup. Tungtungna, — jelema
anu diranjingan teh — kaayaanana, jadi
leuwih sangsara ti bareto.”
27 Sabot Anjeunna sasauran keneh,
ngong ti tengah jalma rea aya wanita
ngomong kieu ka Anjeunna, “Bagja
temen ibu anu kantos ngakandung
Anjeun sareng pinareup anu kantos
nginangan Anjeun.”

28 Tapi waler-Na, “Anu bagja tea mah,
anu ngaregepkeun dawuhan-dawuhan
Allah bari jeung ngalakonanana.”
29 Waktu Isa dirarubung deui ku jalma
rea, Anjeunna nyarios, “Ieu umat jaman
kiwari teh, umat anu doraka. Maranehna
menta tanda, tapi taya tanda anu rek
ditembongkeun iwal ti tanda Nabi Yunus.
30 Sabab sakumaha Nabi Yunus geus
jadi tanda pikeun urang nagara Ninewe,
nya kitu Putra Manusa oge bakal jadi
tanda pikeun umat jaman kiwari.
31 Dina poean pangadilan, ratu anu ti
Kidul tea, baris muncul bareng jeung
ieu umat sarta baris ngahukum ka
maranehna. Sabab ieu ratu teh, geus
merlukeun sumping ti tungtung bumi ku
hayang-hayangna nyaksikeun kapinteran
Raja Sulaeman. Padahal anu ayeuna
keur jonghok di dieu teh, leuwih ti batan
Raja Sulaeman!
32 Oge urang nagara Ninewe, dina poe
pangadilan tea bakal muncul bareng
jeung ieu umat sarta baris ngahukum ka
maranehna. Sabab urang nagara Ninewe
mah, barang ngadarenge embaran ti
Nabi Yunus teh, buru-buru tarobat.

Saenyana, anu keur jonghok ayeuna di
dieu teh leuwih ti batan Nabi Yunus!”
33 “Sing saha ge, moal aya anu
nyeungeut lampu keur teundeuneun
di kolong dipan atawa turubaneun ku
gentong. Tangtuna, keur teundeuneun
dina parantina, supaya nyaangan ka nu
araya di imah.
34 Sakumaha panon minangka palita
awak: Lamun panon walagri, sakujur
awak caang; lamun panon ruksak,
sakujur awak poek.
35 Nya kitu pisan kudu diperhatikeun,
supaya terangna caang diri urang teh
ulah nepi ka robah jadi poek.
36 Lamun sakujur diri urang caang,
taya babagian anu kapoekan; sakujurna
tangtu caang, sakumaha lampu anu
cahayana nyaangan ka urang.”
37 Satamatna Isa ngawulang, Anjeunna
diondang tuang ku hiji urang Parisi. Ku
Anjeunna ditedunan, lajeng tuang.
38 Eta urang Parisi ngarasa heran,
dumeh Anjeunna memeh tuang teh
henteu wawasuh heula panangan.
39 Tapi Anjeunna ngalahir, “Aranjeun
mah, urang Parisi! Ari barang sipat
lahir kayaning cacangkir jeung pinggan

dikumbah, ari batin pinuh ku napsu
rarampas jeung kajahatan-kajahatan
lianna.
40 Aranjeun teh kabalinger! Ari anu
dijadikeun ku Allah teh naha lain sipat
lahir ongkoh, sipat batin ongkoh?
41 Sidekahkeun eta nu sipat batin teh,
supaya diri aranjeun sagemblengna
ngajadi beresih.
42 Tapi cilaka aranjeun, urang Parisi!
Sabab ari sereh, jinten jeung bangsa
sayur-sayuran perpuluhanana ku
aranjeun dibayar, ari murah asih jeung
kaasihan Allah ditoker. Benerna mah,
lakonan anu sarupa, anu sarupa deui
oge ulah dipopohokeun.
43 Cilaka aranjeun, urang Parisi! Sabab
aranjeun, ari di tempat ibadah resep
diuk nyongcolang-nyengceling; kitu
deuih di pasar-pasar, aranjeun teh resep
kana narima panghormat teh.
44 Cilaka aranjeun teh! Sabab teu beda
ti makam anu teu make tetengger,
anu laliwat teu nyarahoeun yen nincak
makam.”
45 Aya saurang ti antara ahli-ahli Kitab
anu nempas kieu, “Guru, ana kitu Anjeun
teh ngahina oge ka golongan kaula!”

46 Ku Anjeunna diwaler, “Aranjeun oge
ahli-ahli Kitab, cilaka! Sabab aranjeun
ngabugbrugkeun momotan leuwih ti
ukuran ka batur. Ari aranjeun sorangan
mah, noel ge henteu.
47 Cilaka aranjeun, sok nyieun makam
nabi-nabi; padahal, eta nabi-nabi teh,
beunang maehan karuhun aranjeun.
48 Pagawean aranjeun kitu teh
nuduhkeun, yen aranjeun satuju kana
kalakuan karuhun. Karuhun anu maehan
nabi-nabi-Na, aranjeun anu nyieun
makamna.
49 Pantes carek ujaring hikmat Allah:
Kami baris ngutus ka maranehna
nabi-nabi jeung rasul-rasul, nu sawareh
ku maranehna bakal dibinasa; kitu deui
nu sawarehna, ku maranehna teh bakal
dikaniaya,
50 supaya ieu umat kiwari, nandangan
wawales getih sakabeh nabi anu geus
dikucurkeun ti barang dunya gumelar.
51 Mimiti ti getih Habil nepi ka getih
Jakaria anu dipaehan antara mezbah
jeung Bait Allah. Sakali deui, cek Kami:
Eta kabeh baris dipenta ka ieu umat
kiwari.

52 Cilaka aranjeun, he ahli-ahli Kitab!
Sabab aranjeun nyumputkeun koncining
pangaweruh kana Toret; aranjeun
sorangan teu asup ka dinya, ari batur
anu seja arasup dihalang-halang!”
53 Sanggeus Anjeunna angkat ti dinya,
ahli-ahli Kitab jeung urang Parisi teh
henteu weleh ngintip-ngintip picilakaeun
Anjeunna bari hantem ngadoja ku
rupa-rupa sual.
54 Estuning dipancing-pancing diarah
lepat saur-Na, supaya bisa ditangkep.
12 1 Sajeroning kitu, rebuan
jelema karumpul deui nepi ka
pacocok-cocok. Isa ngawulang deui ka
murid-murid-Na heula, saur-Na, “Sing
ati-ati, ulah nepi kapangaruhan ku ragi
kamunapekan urang Parisi.
2 Saniskara anu disumput-sumput geus
tangtu kabuka atawa anu ku maraneh
diucapkeun rerencepan, tangtu bakal
kadenge terang-terangan;
3 atawa anu diharewoskeun kana ceuli di
jero kamar, tangtu bakal diuar-uarkeun
tina loteng-loteng.
4 Dulur-dulur kami ngingetan: Ulah
sieun ku anu ukur bisa ngabinasa kana

awak, tapi geus kitu teu bisa nanaon deui.
5 Ku Kami rek diterangkeun, saha anu wajib dipikasieun: Anu wajib dipikasieun teh, nya eta Anjeunna anu iasa maehkeun tur kagungan kawasa ngajebloskeun maraneh ka naraka. Sakali deui: Masing sieun ku Anjeunna!
6 Piit lima siki, hargana teh lain ngan peperakan bae? Tapi sahiji ge, taya anu dilali-lali ku Allah.
7 Malah buuk anu dina sirah maraneh oge, kabeh geus dietang. Ku sabab eta ulah salempang, da pangaji maraneh teh leuwih ti batan piit saabrulan.
8 Ceuk Kami: Saha-saha anu ngaku ka Kami di kalangan manusa, Putra Manusa oge baris ngaku ka manehna di hareupeun malaikat-malaikat Allah.
9 Sabalikna, anu nampik ka Kami di kalangan manusa, oge bakal ditampik di hareupeun malaikat-malaikat Allah.
10 Tiap jelema anu omonganana ngalawan ka Putra Manusa, bisa keneh dihampura. Tapi anu ngagogoreng Ruh Allah mah, moal dihampura.
11 Lamun maraneh dijagragkeun ka majelis-majelis, ka pamarentah, atawa

ka pembesar-pembesar, ulah bingung
kumaha ngomongna enggoning ngabela
diri.
12 Sabab waktu eta keneh oge, Ruh
Allah tangtu mere piomongeun.”
13 Ngong ti jalma rea aya anu mihatur
ka Isa, “Guru, pangwawadiankeun pun
dulur, supados babagi warisan sareng
abdi.”
14 Tapi ku Anjeunna diwaler kieu,
“Kisanak, na saha anu ngajenengkeun
Kami jadi hakim pikeun mutus urusan
maneh?”
15 Saur-Na deui ka nu loba, “Kahade
sing ati-ati, ulah hawek. Sabab jelema
teh, najan sugih mukti beurat beunghar;
umurna mah, henteu gumantung kana
harta kakayaanana.”
16 Geus kitu, Anjeunna nyarioskeun
hiji misil ka maranehna, saur-Na, “Aya
jelema beunghar, hasil bumina mucekil.
17 Ngomong dina hatena: Kumaha nya
peta, ieu hasil bumi teh di mana deui
nyimpenna.
18 Wah kieu bae: Gudang-gudang nu
geus aya dirombak, nyieun deui anu
leuwih gede keur sisimpenan, boh
gandum, boh barang-barang sejenna.

19 Terus aing rek ngogo maneh: Tah,
banda enggeus loba, numpuk nyusun
mahi keur mangtaun-taun; pek reureuh,
dahar, nginum, senang-senang!
20 Tapi Allah ngadawuh ka manehna:
Eh, nu gejul, peuting ieu keneh nyawa
maneh baris dicabut ku Kami! Cik
keur saha engke eta banda beunang
kukumpul teh?
21 Tah kitu, balukarna jelema anu
ngumpul-ngumpul bae kabeungharan
keur sadirieunana bari jeung henteu
beunghar di payuneun Allah teh.”
22 Isa ngalahir ka murid-murid-Na deui,
“Ku sabab eta, Kami rek ngawawadian ka
maraneh: Pikeun hirup ulah salempang
ku pangan; pikeun awak ulah salempang
ku sandang.
23 Sabab penting keneh hirupna, ti
batan pangan; penting keneh awakna, ti
batan sandang.
24 Pek titenan manuk gagak, tara teuing
tandur, tara dibuat, teu boga gudang
atawa leuit, tapi ku Allah teu burung
diparaban. Komo deui maraneh, anu
jauh tangeh pangajina ti batan gagak!

25 Naha ari ku salempang teh maraneh
pibisaeun nyambung jalaning hirup
barang saasta?
26 Ari rumasa teu sanggup nyieun
barang anu paling teu pira, naon gunana
salempang ku hal-hal sejen?
27 Perhatikeun kembang bakung, tara
nganteh tara ninun, tapi cek Kami:
Raja Sulaeman anu sakitu agungna,
panganggona mah eleh alus ku kembang
bakung.
28 Kitu oge jukut di tegalan, anu poe
ieu aya keneh isukna geus diawurkeun
kana seuneu, ku Allah teu burung
diropea; atuh komo deui maraneh, eh
anu karurang iman!
29 Kitu nu matak ulah sok ngarasula,
sieun teu dahar, sieun teu make, barina
jeung leutik hate.
30 Memang eta hal teh, ku jelema-
jelema anu teu wawuh ka Allah mah,
ditareang. Nanging Rama maraneh mah
uninga, yen maraneh teh butuh ku
sagala kaperluan eta.
31 Teangan heula Karajaan Anjeunna,
da pangabutuh hirup mah tinangtu ku
Anjeunna diwuwuhan.

32 Ulah honcewang, eh barisan leutik!
Sabab ku kersaning nu jadi Rama,
maraneh teh ginanjar eta Karajaan.
33 Jual kabeh harta milik, sidekahkeun!
Kudu boga pepeten anu teu keuna ku
ruksak, nya eta banda sawarga nu
moal aya sudana, moal kagadabah ku
bangsat, jeung moal diruksak ku geget.
34 Sabab di mana ayana harta
banda maneh, di dinya hate maneh
cumantelna.”
35 “Sing caringcing, sing saringset
taki-taki, jeung ulah pareumeun damar.
36 Maraneh teh sing kawas nu keur
ngadago-dago dunungan ti nu hajat
ngawinkeun, supaya di mana dunungan
datang keketrok, maraneh bisa gancang
muka panto.
37 Untung bujang anu ku dununganana
kasampak nyaring. Cek Kami:
Dununganana tangtu singkil, nitah
dalahar ka maranehna bari seug
ngalaladenan.
38 Lamun datangna tengah peuting
atawa janari, untung bujang-bujang anu
kasampak nyaring ngadago.
39 Maraneh nyaho: Lamun nu boga
imah nyaho iraha-irahana bangsat

pidatangeunana, tangtu taki-taki, moal
ngantep imahna dibongkar.
40 Maraneh oge, kudu waspada; sabab
Putra Manusa teh, datang-Na teu
kataksir ti anggalna.”
41 Petrus mihatur, “Jungjunan, eta misil
teh nujul ka abdi-abdi bae atanapi ka
sadayana?”
42 Saur-Na, “Cik, pangawas rumah
tangga anu mana nu geten tulaten,
anu ku dununganana bakal diangkat
ngapalaan bujang-bujang sejen,
baris mere dahar ka maranehna dina
waktuna?
43 Untung eta bujang teh, lamun
dununganana datang kasampak
manehna keur ngalakonan papancen.
44 Cek Kami: Ku dununganana,
manehna, bakal diangkat kana ngurus
sakabeh harta bandana.
45 Sabalikna, lamun eta gandek nyangka
dununganana moal tereh-tereh datang,
bari tuluy nyiksa ka nu pada-pada
bubujang jeung lalanjang; ari manehna
ngadon dahar, nginum, jeung mabok.
46 Ana kurutak dununganana datang
dina poe jeung waktu anu jauh tina
sangkaanana, munasabah lamun ku

dununganana nepi ka disiksa oge,
sina sanasib jeung jelema-jelema anu
barengkok sembah.
47 Gandek anu nyaho kana karep
dununganana, tapi henteu parigel atawa
henteu jeung prakna ngalakonan
karep dununganana, tangtu dirangketan
pupuasan.
48 Sabalikna, gandek anu teu nyaho
kana karep dununganana, nepi ka nyieun
kasalahan anu balukarna matak
dirangket, dirangketna moal sabaraha.
Anu loba narimana, loba deui dipentana;
anu kacida dipercayana, leuwih gede
deui tanggung jawabna.”
49 “Kami datang rek ngalungkeun
seuneu ka ieu bumi, bari kacida ngarep-
ngarepna, sing hurung eta seuneu
teh!
50 Kami wajib meunangkeun baptisan;
samemeh eta kasorang, Kami kacida
susahna!
51 Naha panyangka teh Kami datang rek
mawa karapihan ka ieu bumi? Lain, cek
Kami: Lain mawa karapihan, tapi mawa
picekcokkeun.

52 Sabab mimiti ti semet ieu, antara
lima urang di sahiji imah bakal cekcok,
tilu lawan dua, dua lawan tilu.
53 Maranehna bakal cekcok: Bapa jeung
anak lalaki; anak lalaki jeung bapa;
indung jeung anak awewe; anak awewe
jeung indung; mitoha awewe jeung
minantu awewe; minantu awewe jeung
mitoha awewe.”
54 Saur-Na deui ka jalma rea, “Mun
di langit beulah kulon aya mega, cek
maraneh bakal hujan jeung enya hujan.
55 Mun angin niup ti kidul, cek maraneh
bakal panas poe jeung enya panas poe.
56 Eh, jelema-jelema munapek, kana
galagat bumi jeung langit maraneh
tenget!
57 Jeung ku naon teu barisa nimbang-
nimbang perkara nu pibenereun?
58 Benerna, lamun maraneh ku nu
jadi lawan dibawa ka pangadilan,
meungpeung di jalan keneh ulah weleh
ihtiaran nepi ka lawan daekeun akur,
supaya maneh teu tulus dikahakimkeun.
Lamun henteu kitu, manehna tangtu
bakal nyelehkeun maneh ka nu wajib,
maneh dijebloskeun ka jero panjara.

59 Cek Kami: Maneh moal kaluar-luar ti
dinya, samemeh hutang maneh lunas.”
13 1 Harita, aya sababaraha jelema
wawartos ka Isa ngeunaan
sawatara urang Galilea, anu carekna
mah getihna ku Pilatus dicampurkeun
kana getih sato anu ku maranehna keur
dikurbankeun.
2 Waler Isa, “Na dikira ku maraneh, eta
urang-urang Galilea teh leuwih doraka
ti batan urang Galilea umumna, pedah
nasibna nepi ka kitu?
3 Cek Kami, henteu. Maraneh sorangan
ge, ari henteu tarobat mah, tangtu cilaka
kawas kitu.
4 Nya kitu deui jelema-jelema anu
dalapan belas urang, anu katinggang
munara deukeut kota Siloam tea; naha
maranehna teh leuwih doraka, batan
urang Yerusalem nu lianna?
5 Cek Kami, henteu. Maraneh sorangan
oge, ari henteu tarobat mah, tangtu
cilaka kawas kitu.”
6 Geus kitu, Anjeunna nyarioskeun hiji
misil, saur-Na, “Aya jelema anu boga
tangkal kondang di kebon anggurna;
tuluy ditanggahan sugan buahan, tapi
henteu.

7 Pok dibejakeun ka pangebonna,
kieu, ‘Geus katilu usum ayeuna, ieu
kondang teh unggal diilikan bet teu
buahan-buahan. Tuar bae. Keur naon
dipiara oge, ngaheurinan bae lahan!’
8 Cek pangebonna, ‘Ingkeun heula
juragan sataun deui mah, urang cobi
diputer sareng urang gemuk;
9 manawi taun payun mah daekeun
buahan. Upami teu buahan keneh bae,
nembe tuar.’”
10 Hiji mangsa, poe Sabat, Isa
ngawulang di hiji tempat babakti.
11 Di dinya aya hiji awewe anu diganggu
roh jahat geus dalapan belas taun,
nepi ka ngajadikeun panyakit bongkok;
bengkung henteu bisa ajeg.
12 Ku Isa disaur, tuluy ngalahir, “Ibu,
geura cageur!”
13 Anjeunna lajeng numpangkeun
panangan ka manehna; anu terus cageur
saharita keneh, tuluy muji sukur ka
Pangeran.
14 Tapi kapala tempat babakti mah
anggur ambek, dumeh Anjeunna
nyageurkeun dina poe Sabat. Pok,
manehna, ngomong ka jalma rea, “Aya
genep poe, waktu pikeun barang gawe

teh. Coba datang ka dieu teh dina antara
waktu eta, ari rek menta dicageurkeun
mah, ulah dina poe Sabat!”
15 Tapi ku Isa diwaler kieu, “Eh, jelema-
jelema munapek! Aranjeun, najan keur
poe Sabat, lain sok ngencarkeun sapi
atawa kalde ti kandang, terus dibawa
diinumkeun?
16 Ieu awewe teh geus dalapan belas
taun dibarogodna ku Iblis, naha ulah
dileupaskeun sina bebas; da manehna
ge turunan Ibrahim keneh?”
17 Diwaler kitu, lawan-lawan Anjeunna
jadi areraeun sorangan. Sabalikna, jalma
rea mah, — nu nyaksian padamelan
Anjeunna anu sakitu mulyana teh —
semu saruka pisan.
18 Saur-Na deui, “Saibarat naon ari
Karajaan Allah? Jeung naon anu bisa
dipake ngibaratkeunana?
19 Saibarat siki sasawi nu diipuk
dipelakkeun, ana geus jadi gede,
dahan-dahanna nepi ka bisa dipake
nyayang manuk.
20 Kana naon deui diupamakeunana
Karajaan Allah teh?
21 Lir upama ragi, sasiki oge matak bisa
ngahaseuman tipung tarigu tilu taker.”

22 Isa jengkar, angkat ti kota ka kota, ti
desa ka desa bari ngawulang, ngajugjug
Yerusalem.
23 Aya anu mihatur ka Anjeunna,
"Jungjunan, leres kitu anu baris salamet
teh mung saeutik?"
24 Saur Anjeunna ka maranehna, "Kudu
maksakeun maneh asup tina lawang
anu sempit. Sabab cek Kami: Loba
anu harayangeun asup mah, tapi teu
barisaeun.
25 Lamun nu boga imah geus tutulak,
ari maraneh di luar nya bari keketrok,
nya bari ngalengis: Juragan! Juragan!
Menta dipangmukakeun panto tea; ku
Anjeunna tangtu dijawab: Kami teu
nyaho maraneh teh anu ti mana.
26 Walon maraneh: Abdi-abdi kantos
neda sareng nginum di payuneun
Juragan; Juragan ge sok ngawuruk di
sisi-sisi jalan di lembur abdi-abdi.
27 Tapi saur Anjeunna: Kami teu nyaho
maraneh teh anu ti mana. Nyingkah ka
dituh, jelema-jelema jahat!
28 Tangtu maraneh tinggarerung jeung
kekerot huntu! Sabab engke ku maraneh
katenjo Ibrahim, Isak, Yakub, jeung
kabeh nabi-nabi, geus araya di Karajaan

Allah; sedeng maraneh mah, baris
dijongklok-jongklokkeun ka luareunana.
29 Jeung engke oge katenjo jelema-
jelema daratang ti Wetan, ti Kulon, ti
Kaler, ti Kidul, ngararíung dalalahar di
Karajaan Allah.
30 Memang kitu buktina: Aya
nu majuna pangpandeurina, ari
datangna pangheulana; aya nu
majuna pangheulana, ari datangna
pangpandeurina.”
31 Ti dinya, aya sawatara urang Parisi
anu wawartos ka Isa, yen Raja Herodes
geus siap arek nelasan ka Anjeunna.
Jadi, Anjeunna kudu enggal-enggal
angkat ti tempat eta.
32 Tapi waler Isa, “Bejakeun ka eta
si rubah, kieu: Kami ngusir setan,
nyageur-nyageurkeun nu gering, ayeuna
jeung isukan; ari dina poe nu katilu,
kawajiban Kami baris anggeus kabeh.
33 Tapi poe ieu, isukan, atawa pageto,
ieu perjalanan ku Kami rek diteruskeun
ka ditu. Sabab teu umum, pikeun
nabi mah, lamun dipaehanana lain di
Yerusalem teh.
34 Beu Yerusalem, Yerusalem, tukang
maehan nabi-nabi, tukang maledogan

utusan-utusan ku batu! Mindeng Kami teh nyileuk hayang ngumpulkeun anak-anak maneh, — lir hayam mepende anak-anakna handapeun jangjang — tapi weleh teu daraekeun.
35 Masing inget, saenyana, maneh teh bakal suwung pada naringgalkeun. Cek Kami: Maneh moal nenjo-nenjo Kami deui, nepi ka datang sa'atna maraneh ngucap: Mugi diberkahan Anjeunna, anu sumping ngemban jenengan Pangeran.”
14 1 Dina hiji poe Sabat, Isa sindang tuang ka hiji pepentol urang Parisi. Tamu-tamu sejenna, kacida ngarawaskeunana ka Anjeunna.
2 Sabot kitu, jol aya jelema busung ngadon nangtung payuneuna-Na.
3 Anjeunna ngalahir ka ahli-ahli Kitab jeung urang Parisi, saur-Na, “Meunang Kaula nyageurkeun ayeuna dina poe Sabat?”
4 Maranehna teu ngajawab. Tuluy ku Anjeunna, — nu busung teh, dicepeng leungeunna — busungna dicageurkeun; geus kitu, dipiwarang indit.
5 Anjeunna sasauran deui, “Lamun kalde atawa sapi aranjeun tigebrus ka

jero sumur dina poe Sabat, naha moal
ditulungan?”
6 Euweuh anu sanggup ngajawab.
7 Ku Anjeunna katiten, yen tamu-tamu
teh bangun parebut tempat terhormat.
Pok, Anjeunna ngalahir, saur-Na,
8 “Lamun aranjeun pareng aya nu
ngondang kana hajat kawinan, ulah
diuk di tempat terhormat, bisi geus
disadiakeun pikeun tamu anu leuwih
luhur batan aranjeun.
9 Ulah nepi ka ditegor ku nu boga hajat:
Ngalih, ieu mah kangge juragan anu.
Meureun aranjeun kaisinan kudu pindah
ka tempat nu pangtukangna.
10 Lamun datang ka nu hajat, diuk teh,
mending di tempat nu pangbocetna bae.
Teu mustahil nu boga hajatna muru ka
anjeun bari ngahaturanan: Sae ngalih
ka ditu, ka payun! Meureun aranjeun teh
asa diajenan di hareupeun tamu-tamu
sejenna.
11 Sabab saha-saha anu ngunculkeun
maneh, bakal direndahkeun. Saha-saha
anu ngarendahkeun maneh, bakal
diunculkeun.”
12 Saurna deui, ka nu nuangkeun ka
Anjeunna, “Bisi anjeun aya niat hajat, —

beurang atawa peuting — nu diondang
teh ulah ngan sobat-sobat, dulur-dulur,
kulawarga, atawa tatangga-tatangga
anu baleunghar bae anu kuateun males
ngondang nepi ka anjeun meunang
pamulangtarimana.
13 Rek ngondang mah ka nu miskin, ka
nu cacad, ka nu lumpuh, ka nu lolong.
14 Tangtu bakal karasa kumaha bagjana
rarasaan, najan maranehna mah
moal kuat ngabales da taya kaboga.
Babalesna mah pasti katarima ku anjeun
dina poean hudangna jelema-jelema anu
balener.”
15 Geus kitu, tamu nu saurang mihatur
ka Isa, “Bagja temen jalmi anu bakal
dijamu di Karajaan Allah.”
16 Tapi saur Isa ka manehna, “Aya anu
nyieun hajat gede, ngondangan loba
pisan.
17 Sanggeus hajatna arek der
ngamimitian, manehna nitahan
bujang-bujangna sina ngahaturanan
ondangan-ondangan: Mangga geura
sarumping, parantos sayagi.
18 Tapi nu diarondangna, kabeh marenta
ditawakup. Cek saurang: Tawakup bae,

kakara tas meuli kebon, hayang ngilikan heula.
19 Cek nu sejen-sejenna: Tawakup bae, kakara tas meuli sapi kabiri lima rakit, rek dicobaan.
20 Aya oge anu akon-akon anyar kawin jadi teu bisa datang.
21 Bujang-bujang teh, lalapor ka dununganana. Jawab dununganana bari ambek: Teang ka jalan-jalan cagak; anu miskin, anu cacad, anu lolong, jeung anu lumpuh, sina ka darieu.
22 Bujang-bujang teh lalapor deui: Pamundut parantos dilakonan, nanging tempat aya keneh anu kosong.
23 Cek dununganana: Teang deui ka jalan-jalan jeung sisimpangan-sisimpangan. Sakur nu kapanggih bawa ka dieu, paksa bae, supaya imah kami pinuh.
24 Cek Kaula ka andika: Ti nu geus diarondang mah saurang ge moal aya anu milu ngasaan kumaha ni'matna kadaharan Kami.”
25 Hiji mangsa, anu naluturkeun Isa teh kacida lobana. Anjeunna nyoreang tuluy sasauran ka maranehna,

26 “Anu rek milu ka Kami, tapi henteu
iklas ninggalkeun bapa, indung,
pamajikan, anak, dulur lalaki, dulur
awewe, jeung ka diri sorangan, moal
bisa jadi murid Kami.
27 Anu embung manggul salib, tapi
hayang milu ka Kami, moal bisa jadi
murid Kami.
28 Sabab upama bae maraneh rek
nyieun munara, naha lain kudu ngitung-
ngitung heula piongkoseunana: Cukup
atawa moal nepi ka eta pagawean
anggeus.
29 Engke, hanas rarancang geus
nangtung, tapi anggeus henteu; kapan
jadi piomongeun batur:
30 Humayua make hayang ngabangun,
ari nganggeuskeun teu bisa.
31 Atawa raja mana anu arek mapag
perang henteu ngitung-ngitung heula
sanggup henteuna ku serdadu salaksa
ngalawan musuh anu perjuritna dua
laksa?
32 Mun teu sanggupeun, tangtu
musuh anu jauh keneh teh dipapag
ku utusanana anu kudu mawa badami
ngajak dame.

33 Nya kitu deui maraneh, saha bae, ari
teu iklas ninggalkeun sakabeh nu jadi
milik mah, moal bisa jadi murid Kami.
34 Uyah teh gede gunana, tapi lamun
jadi tiis taya rasana, rek bisa asin ku
naon deui?
35 Keur lahan taya gunana, keur gemuk
kitu keneh, iwal ti kudu dipiceun. Anu
rumasa ceulina paranti ngadenge, pek
pake ngadenge!”

15 1 Tukang cuke, kitu deui jelema-
jelema anu kasebutna doraka,
daratang ka Isa seja ngadarengekeun
kasaurana-Na.
2 Ari urang Parisi jeung ahli Kitab
tinggelendeng, “Eta Anjeunna make
daek nampa jalma-jalma doraka, dahar
bareng sagala!”
3 Tapi Isa nyarios ka aranjeunna
malapah gedang, saur-Na,
4 “Upama aranjeun boga saratus
domba, leungit hiji; kumaha jeung anu
salapan puluh salapan deui, na aranjeun
teh moal ninggalkeun heula di tegalan
pikeun neangan anu leungit tea?
5 Jaba ti eta, kumaha lamun geus
kapanggih? Kapan eta domba teh mani
dipunggu ku atoh-atohna.

6 Nepi ka imah, tuluy nepungan
babaturan jeung tatangga bari nyarita:
Kuring boga pakaulan sabab domba nu
leungit teh geus kapanggih.
7 Cek Kaula ka aranjeun: Nya kitu oge
di sawarga; lamun aya saurang jelema
doraka tobat, atohna teh leuwih ti ku nu
salapan puluh salapan anu geus balener
jeung teu perlu ku pertobat.”
8 “Atawa, lamun aya awewe boga
sapuluh dinar, leungit hiji; cik kumaha,
diteang moal? Kapan nepi ka masang
lampu sarta imahna disapuan, nepi ka
dinarna kapanggih deui.
9 Ana geus kapanggih, terus nyalukan
babaturan jeung tatangga bari nyarita:
Kuring boga pakaulan sabab dinar kuring
anu leungit kapanggih deui.
10 Cek Kaula ka aranjeun: Nya kitu
pisan deuih, lamun aya saurang jelema
doraka tobat, malaikat-malaikat ciptaan
Allah teh pohara barungaheunana.”
11 Saur-Na deui, “Aya nu boga anak
lalaki dua.
12 Anu bungsu ngomong ka bapana:
‘Bapa, harta banda urang teh anu keur
bagian abdi mah disuhunkeun ayeuna
bae.’ Bapana nurut, tuluy babagi.

13 Heuleut sawatara poe, si bungsu
ngajualan warisan bagianana kabeh;
geus kitu, manehna indit ngalalana
ka nagara sejen anu jauh. Di dituna,
manehna roroyalan.
14 Barang duitna beak, datang bae
paceklik, si bungsu mimiti malarat.
15 Tuluy ngadon buburuh ka urang
dinya. Ku dununganana dititah ngangon
bagong.
16 Bakating ku lapar, manehna ku loloh
bagong ge nepi ka kabita. Tapi watir, nu
kitu oge euweuh nu mere.
17 Kakara manehna eling ka diri, tuluy
humandeuar: ‘Di bapa mah kuli gereyek,
dahareun ngaleuya; ari aing nepi ka
kudu paeh kalaparan!
18 Mending balik, arek wakca ka bapa:
Bapa, abdi rumaos doraka, ka sawarga
sareng ka bapa;
19 entong diangken deui anak, rumaos
teu pantes, damel kuli bapa bae abdi
mah.’
20 Sanggeus mikir kitu, bral bae
indit, balik ka bapana. Jauh keneh ku
bapana geus katenjoeun sarta pohara
watireunana; tuluy diburu, barang prok

amprok, gabrug bae si bungsu teh
dirangkul ku bapana.
21 Pok, si bungsu nyarita: ‘Bapa, abdi
rumaos doraka, ka sawarga sareng ka
bapa; ayeuna mah, entong diangken
deui anak, rumaos teu pantes.’
22 Tapi bapana, anggur nitah ka
bujangna: ‘Bawa ka dieu jubah anu
pangalusna keur ieu anak kami; oge ali
jeung tarumpah, keur ieu anak kami.
23 Peuncit deuih anak sapi anu
panglintuhna, urang pakaulan.
24 Sabab ieu anak kami anu geus paeh,
ayeuna hirup deui; anu geus leungit,
datang deui.’ Geus kitu, si bungsu teh
dipestakeun.
25 Ari lanceukna, harita eukeur di tegal.
Barang balik geus deukeut ka imah,
ngadenge aya sora suling jeung lagu
tari-tarian.
26 Tuluy nyalukan bujang saurang,
nanyakeun: ‘Aya naon eta di imah?’
27 Jawab si bujang: ‘Tuang rai sumping,
ku tuang rama dipangmeuncitkeun anak
sapi anu lintuh tea, dumeh putrana
sumping deui kalayan teu kirang
sawios-wios.’

28 Si cikal terus pundung, embungeun
ka imah. Tuluy ku bapana di teang bari
dicombo.
29 Tapi cek si cikal teh: ‘Abdi babantu
di bapa teh, parantos mangtaun-taun
sareng can kungsi ngalawan parentah;
tapi ku bapa, teu dibere anak embe-
embe acan pikeun abdi sukan-sukan
jeung babaturan.
30 Ayeuna, eta tuang putra anu nembe
sumping entas ngawur-ngawur harta
banda bapa; anu entas senang-senang
sareng palacur-palacur, ku bapa mani
dipangmeuncitkeun anak sapi anu sakitu
lintuhna.’
31 Walon bapana: ‘Anaking, ujang mah
kapan jeung bapa bae; jeung deui,
banda bapa teh, nya banda ujang keneh.
32 Asa pantes, urang ayeuna sukan-
sukan suka bungah sabab adi ujang anu
sasatna geus paeh, ayeuna hirup deui;
anu leungit, datang deui.’”

16 1 Saur Isa ka murid-murid-Na,
“Aya anu beunghar; manehna
boga hiji pagawe nu jadi bendaharana.
Aya anu ngabejaan yen kakayaanana
geus dihambur-hambur ku eta
bendahara.

2 Bendaharana dipanggil jeung ditanya:
‘Naha euy maneh teh bet kitu bejana?
Kami menta pertanggungan jawab
sabab maneh teu meunang terus jadi
bendahara.’
3 Cek eta bendahara dina hatena:
‘Kumaha akal? Ku dunungan dipecat tina
bendahara. Pucal-pacul teu kauntup,
menta-menta era.
4 Euh kieu, sangkan ari geus dipecat
tina bendahara, aya anu daekeun
nyanggap ka aing.’
5 Ti dinya manehna manggilan anu
baroga hutang ka dununganana,
saurang-saurang. Nanya ka nu kahiji:
‘Sabaraha hutang ka juragan?’
6 Dijawab: ‘Saratus tong minyak.’
Carekna: ‘Tah ieu surat hutangna, tah
diuk, ganti ku nu anyar, jieun lima puluh
tong.’
7 Nanya ka nu kadua: ‘Sabaraha hutang
teh?’ Dijawab: ‘Saratus pikul gandum.’
Carekna: ‘Ieu surat hutangna, ganti ku
nu anyar, jieun dalapan puluh pikul.’
8 Dununganana jadi muji oge ka eta
bendahara anu teu jujur teh, muji ku
pelitna. Memang nu pidunya mah, ngatur

hartana teh, leuwih bisa ti batan nu ta'at
ka Allah.
9 Ku sabab eta cek Kami: Pek, eta
Mamon, — harta anu teu lana tea
— ku maraneh pake pikeun nyieun
pisobateun; supaya dina mangsa harta
tea geus teu bisa nulung deui, maraneh
bisa ditarima di tempat kalanggengan.”
10 “Anu satia nyekel urusan leutik,
tangtu satia nyekel urusan gede. Anu
geus teu bener nyekel urusan leutik,
komo-komo nyekel urusan gede.
11 Jadi, lamun maraneh teu bener dina
urusan Mamon anu teu lana, saha anu
daek mercayakeun ka maraneh harta
sajatining harta?
12 Jeung lamun maraneh teu jujur
dina ngurus harta batur, saha anu baris
mercayakeun ka maraneh harta anu jadi
hak maraneh sorangan?
13 Ari gandek moal bisa ngaulaan dua
dunungan. Sabab dina kituna, tangtu
ngan bisa mikaresep ka saurang, tapi
ka nu saurang deui mikangewa. Atawa
ka nu saurang satia, ka nu saurang deui
ngolembar. Maraneh moal bisa ngaula ka
Allah bari mupunjung ka Mamon.”

14 Eta kasauran Anjeunna kadarengeeun
ku urang Parisi, anu piduit tea, sarta ku
aranjeunna diiyehkeun.
15 Tapi saur Isa, ka aranjeunna,
"Aranjeun bisa bae ngakukeun diri bener
ka papada jelema. Tapi Allah mah,
uninga kana pangeusi hate aranjeun.
Ongkoh anu dipikaresep ku jelema teh,
ari ku Allah mah dipikacua.
16 Hukum Toret jeung kitab nabi-nabi
teh, kakuatanana nepi ka semet jaman
Yahya. Sanggeus eta, Karajaan Allah
diwawarkeun, jelema-jelema parebut
harayangeun asup.
17 Leuwih gampang musna langit jeung
bumi, ti batan gagalna hiji cecek tina
hukum Toret.
18 Unggal jelema anu nyerahkeun
pamajikan, tuluy ngawin awewe sejen,
eta jinah. Kitu deui lalaki, anu mana
bae anu kawin ka eta awewe beunang
nyerahkeun, eta jinah."
19 "Aya jelema beunghar, papakeanana
bangsa nu wungu-wungu bae, pakean
jerona tina lawon bangsa lalemes.
Unggal-unggal poe, gawena, sukan-
sukan mewah pisan.

20 Aya deui saurang, nu ieu mah miskin,
ngaranna Lasarus, awakna pinuh ku
borok. Manehna sok ngadon ngalungsar
deukeut lawang, tempat masamoan
jelema beunghar tea;
21 manehna teh ngarep-ngarep bubuk
roti, — anu murag tina meja makan
sakadar keur ganjel beuteung — tapi
malah anjing-anjing, nu daratang
ngalaletakan borokna.
22 Geletuk, Ki Miskin teh maot; tuluy
manehna, ku para malaikat teh dipayang
ka pangkonan Ibrahim.
23 Geletuk deui, anu beunghar tea oge
maot, terus dimakamkeun. Di alam
maot, — satengahing ngarandapan
siksaan — manehna tanggah; ti
kajauhan teh, ku manehna katenjo Nabi
Ibrahim keur mangkon Ki Lasarus.
24 Tuluy manehna gegeroan: ‘Ama
Ibrahim, sing hawatos ka abdi. Lasarus
piwarang ka dieu nganclomkeun
tungtung curukna kana cai, tetelkeun
kana letah abdi ngarah rada tiis, margi
parantos teu kiat ku seuneu anu sakieu
panasna.’

25 Waler Ibrahim: ‘Anaking sing inget;
maneh mah waktu keur hirup geus
seubeuh, ari Lasarus ngan sangsara bae.
26 Jaba ti eta, antara kami jeung
maneh teh aya jungkrang anu hamo
bisa kasorang. Anu ti dieu, moal bisa ka
dinya; anu ti dinya, moal bisa ka dieu.’
27 Walonna: ‘Ama, upami kitu mah atuh
piwarang bae anjeunna ka rorompok pun
bapa;
28 da abdi teh gaduh dulur limaan, keun
sina dipepelingan ku Lasarus, supados
maranehna mah ulah kantos tigebrus ka
ieu enggon siksaan.’
29 Tapi saur Ibrahim: ‘Kapan barogaeun
panyaksen Nabi Musa jeung nabi-nabi
sejen. Turut bae eta.’
30 Walonna: ‘Sanes kitu ama Ibrahim;
manawi ari didongkapan ku anu hudang
tina maot mah tiasa babalik pikir.’
31 Waler Ibrahim: ‘Ari teu nurut kana
panyaksian Nabi Musa jeung nabi-nabi
mah, najan didatangan ku nu paeh hirup
deui oge hamo datang ka tobat.’”

17 1 Isa nyarios ka murid-murid,
saur-Na, “Teu meunang
henteu, tangtu bakal aya dodoja anu

nyasarkeun. Tapi cilaka, pikeun jelema
anu ngalantarankeun ayana eta dodoja.
2 Jelema anu kitu, mending
dibangbaluhan beuheungna ku
batu panggilingan, tuluy balangkeun ka
laut, ti batan matak nyasabkeun salah
saurang ti ieu kaom anu lemah.
3 Jaga diri maraneh! Upama aya dulur
boga dosa ka maraneh, pepelingan;
lamun manehna kaduhungeun, kudu
dihampura.
4 Malah najan sapoe tujuh kali dosa,
tapi lamun tujuh kali ngarasa kaduhung,
ku maneh kudu dihampura.”
5 Rasul-rasul mihatur, “Jungjunan,
pasihan abdi-abdi iman kapercayaan.”
6 Waler Jungjunan, “Upama maraneh
boga kapercayaan najan ngan sagede
siki sasawi, tangtu bisa marentah ka ieu
tangkal kondang: Maneh sing karabut,
tuluy melak maneh di laut, tangtu
diturut.”
7 “Upamakeun salah saurang ti maraneh
boga bujang. Eta bujang kakara datang
tas ngawuluku atawa tas ngangon
pipiaraan. Pamohalan ku dununganana
dititah buru-buru dahar?

8 Malah cek dununganana teh tangtu:
Geura sadiakeun heula dahareun keur
kami, ganti pakean, laladenan kami nepi
ka beres dahar nginum, kakara maneh
dahar. Lain kitu?
9 Jeung piraku dununganana nyebut
nuhun ka eta bujangna pedah pamentana
diturut!
10 Maraneh oge, ari tas lakon gawe anu
diwajibkeun teh kudu ngarumasakeun
kieu: Urang mah ukur abdi-abdi nu taya
pangaji, darma ngalakonan timbalan.”
11 Dina perjalanan ka Yerusalem, Isa
angkatna mapay wawatesan tanah
Samaria jeung Galilea.
12 Barang sumping ka hiji desa,
Anjeunna ditepungan ku sapuluh jelema
lepra. Maranehna narangtung bae di nu
rada jauh.
13 Tuluy arunjukan rada tarik, “Nun Isa,
Guru abdi, mugi aya sih piwelas ka abdi
sadaya!”
14 Isa neuteup ka maranehna, lajeng
nimbalan, “Bral, tembongkeun awak
maraneh ka imam!” Sabot maranehna
laleumpang, dadak sakala jadi calageur,
leprana leungit tanpa lebih.

15 Anu saurang, barang yakin yen
manehna geus cageur; geuwat manehna
balik deui bari muji sukur ka Pangeran,
sorana ditarikkeun;
16 datang-datang teh, brek bae,
manehna nyuuh kana sampean Isa bari
pohara nganuhunkeun ka Anjeunna. Eta
jelema teh urang Samaria.
17 Anjeunna nimbalan, "Lain geus
calageur kabeh eta nu sapuluh urang
teh? Mana anu salapan urang deui?
18 Naha maranehna henteu ka darieu
deui pikeun muji sukur ka Pangeran? Na
ngan ieu urang asing wungkul atuh?"
19 Geus kitu, nimbalan ka eta jelema,
"Nangtung, geura balik, maneh geus
salamet ku lantaran iman kapercayaan
maneh."
20 Ngawaler pertanyaan urang Parisi
ngeunaan iraha-irahana pidatangeunana
Karajaan Allah; saur Isa kieu, "Karajaan
Allah datangna tanpa tanda-tanda
lahiriah.
21 Ku jalma-jalma moal bisa
disebutkeun: Ieu di dieu! Atawa
itu di ditu! Sabab saenyana mah,
Karajaan Allah teh aya di kalangan
aranjeun."

22 Saur-Na deui, ka murid-murid-Na,
"Engke aya waktuna maraneh hayang
nyaksian salah sahiji poe datang-Na
Putra Manusa, tapi moal kalakon.
23 Engke bakal aya nu ngomong ka
maraneh: Tuh Anjeunna teh di ditu!
Atawa: Ieu Anjeunna teh! Kade, ulah
kabengbat, ulah kabawakeun.
24 Sabab sakumaha kilat ngerelep ti
tungtung langit ka tungtungna deui, nya
kitu keneh Putra Manusa oge datang-Na
teh.
25 Tapi samemeh eta, Anjeunna teh
kudu nandangan sangsara heula jeung
ditampik ku jelema-jelema jaman kiwari.
26 Datangna Putra Manusa teh dina
jaman anu teu beda ti jaman Nabi Enoh.
27 Jelema-jelema teh gawena ngan
dahar, nginum, nikah, jeung ditikahkeun
nepi ka poean Nabi Enoh unggah kana
kapal; tuluy der bae caahna datang sarta
ngabinasakeun sakabeh jelema.
28 Oge cara kajadian keur jaman
Elut: Jelema-jelema gawena dahar,
nginum, jarual meuli, pulak-pelak, jeung
ngaradegkeun.
29 Sanggeus Elut kaluar ti nagara
Sadumu, breg bae, turun hujan

seuneu jeung walirang ti langit sarta
ngabinasakuen sakabeh jelema nu aya
di dinya.
30 Nya kitu halna, dina poean Putra
Manusa nganyatakeun Anjeun oge.
31 Dina poean eta, lamun keur aya di
loteng paniisan, ulah turun ka jero imah
pikeun nyokot nanaon heula. Kitu deui,
anu keur araya di tegalan, ulah ka imah
heula.
32 Sing eling, kumaha nasibna
pamajikan Elut!
33 Sing saha anu ngabelaan nyawa,
bakal kaleungitan nyawa. Sing saha anu
kaleungitan nyawa, eta nu mawa rahayu.
34 Cek Kami ka maraneh: Dina peuting
eta, mun aya duaan sare saranjang, nu
saurang bakal dicandak, nu saurang deui
ditinggalkeun.
35 Dua awewe keur ngagiling, nu
saurang bakal dicandak, saurang deui
ditinggalkeun.
36 Dua jelema keur di taregal, nu
saurang bakal dicandak, saurang deui
ditinggalkeun.”
37 Cek maranehna ka Anjeunna, “Di
mana Jungjunan teh?” Waler-Na, “Di

mana aya bangke, di dinya ngagulungna
manuk-manuk anu bareuki bangke.”
18 1 Geus kitu, Isa nyarioskeun
hiji misil pikeun nandeskeun
yen maranehna ulah bosen kana
sembahyang.
2 Saur-Na, “Di hiji nagara aya hiji hakim
anu teu sieun ku Allah jeung tara pisan
ngahargaan batur.
3 Di dinya keneh, aya hiji randa anu
sering datang ka eta hakim menta dibela
perkarana urusan jeung lawan.
4 Geus sakitu lilana, pamentana teh,
ku eta hakim ditolak bae. Tapi lila-lila,
eta hakim teh ngomong dina hatena:
‘Najan aing teh teu sieun ku Allah jeung
sangeuk ngahargaan batur,
5 tapi si randa teh nyusahkeun pisan;
keun ku aing rek dimeunangkeun,
supaya ulah terus bae datang deui,
datang deui, bisi malik nyalahkeun
aing.’”
6 Saur Jungjunan, “Pek eta omongan
hakim anu lalim teh lenyepan!
7 Na Allah teh teu kersa ngabela
umat pilihana-Na anu beurang peuting
sasambat ka Anjeunna? Jeung memeh

ngabela teh naha Anjeunna sok
ngulur-ngulur waktu heula?
8 Cek Kami: Anjeunna mah moal tempo
deui, tangtu ngabela ka maranehna.
Najan kitu, lamun engke Putra Manusa
datang, kira-kirana bakal manggihan
iman kapercayaan di ieu dunya?”
9 Isa nyaurkeun deui hiji misil,
ditujukeun ka jelema-jelema anu
umangkeuh ibadah bari nyapirakeun
batur, saur-Na,
10 “Aya dua jelema arasup ka Bait Allah
rek sembahyang. Nu saurang, urang
Parisi, nu saurang deui tukang cuke.
11 Ari urang Parisi dina hatena kieu
sembahyangna: ‘Ya Allah, simkuring
muji sukur ka Anjeun; jalaran simkuring
mah, henteu sami sareng anu sanes,
sanes rampog, sanes jelema kejem,
sanes tukang jinah, sareng oge henteu
sami sareng eta si tukang cuke.
12 Simkuring mah dua minggu sakali
sok puasa, kawajiban mayar perpuluhan
tina panghasilan dicumponan.’
13 Ari tukang cuke tea, nangtungna oge
nyingkurkeun maneh, jeung teu wani
dangah; malah bari jeung neunggeulan
dada, — sembahyangna teh — pokna:

‘Duh Gusti Pangeran, jisim abdi rumaos
dosa, taya sanes mung nyuhunkeun sih
piwelas-Na.’
14 Cek Kami: Ieu tukang cuke mulangna
teh geus jadi jelema anu kaetang
bener ku Allah; ari nu saurang deui
mah, henteu. Sabab saha-saha
anu umangkeuh jeung luhur hate,
bakal direndahkeun; saha-saha
anu ngarendahkeun maneh, baris
dijungjung.”
15 Ti dinya, loba anu dararatang marawa
anakna anu laleutik keneh ka Isa,
rek marenta dipangusapkeun. Ari ku
murid-murid dicarekan.
16 Tapi saur Isa, ka maranehna,
“Ingkeun eta barudak teh sina ka
Kami, ulah dihalang-halang, sabab
nya jelema-jelema anu kawas eta anu
ngamilik Karajaan Allah teh.
17 Cek Kami: Saenya-enyana, saha-
saha anu henteu narima Karajaan Allah
sakumaha budak leutik, manehna moal
bisa asup ka dinya.”
18 Aya hiji pamingpin, nanyakeun kieu
ka Isa, “Nun Guru anu saestu, simkuring
teh kudu kumaha, supaya tinemu sareng
hirup anu langgeng?”

19 Waler Isa, “Naha Kami disebut
saestu? Saurang ge teu aya anu saestu,
kajaba ti Allah nyalira.
20 Tangtu anjeun ge uninga kana
timbalan-timbalan Allah anu kieu: ‘Ulah
jinah, ulah maehan, ulah maling, ulah
ngucapkeun panyaksen palsu, jeung
kudu hormat ka indung bapa.’”
21 Walonna, “Eta parantos dilakonan, ti
ngongora.”
22 Jawabanana, ku Isa diwaler deui,
“Aya keneh sarupa deui anu kudu
dijalankeun: Jualan kabeh pangaboga,
bagi-bagikeun ka nu mariskin; engke,
tangtu bakal meunang harta sawarga;
geus kitu, ka dieu deui, tuturkeun Kami.”
23 Dititah kitu teh, eta jelema mani
melenguk, inget kana kakayaanana.
24 Ku Isa dipeleng bae, geus kitu
Anjeunna sasauran, “Bangga pisan
pikeun jelema nu loba duit mah rek asup
ka Karajaan Allah teh.
25 Babari keneh onta nyeplos kana liang
jarum, ti batan jelema beunghar asup ka
Karajaan Allah.”
26 Anu ngadarenge eta kasaurana-Na
ngaromong kieu, “Kitu galagatna mah,
atuh saha nu bisa disalametkeun?”

27 Saur Isa, “Anu mustahil cek manusa,
pikeun Allah mah bisa.”
28 Petrus mihatur, “Ieu abdi-abdi teh
parantos cul sagala rupi sarta ngiring ka
Jungjunan.”
29 Saur Isa, “Kieu cek Kami, saenya-
enyana, saha-saha anu ku lantaran milih
Karajaan Allah cul imah, cul pamajikan,
cul dulur, cul kolot, jeung cul anak,
30 dina waktu ieu keneh sakur
anu ditinggalkeun teh baris kaganti
manglipet-lipet; jeung engke, dina
jaman nu bakal datang, bakal ginanjar
hirup nu langgeng.”
31 Murid-murid anu dua belas ku Isa
dipanggil, terus kieu saur-Na, “Ayeuna
urang ka Yerusalem. Sagala rupa perkara
anu geus diserat ku nabi-nabi, tina hal
Putra Manusa, tinangtu bukti.
32 Sabab Anjeunna bakal diselehkeun
ka bangsa anu teu wawuh ka Allah,
dihina-hina, dipoyok, diciduhan,
33 dikaniaya, sarta terus dipaehan ku
maranehna; tapi dina poe nu katilu,
tangtu Anjeunna teh hirup deui.”
34 Tapi murid-murid teh, kabeh oge,
euweuh anu ngarti. Kasaurana-Na teh,

hartina henteu katepi, maksudna henteu kasusud.
35 Sanggeus Anjeunna meh sumping ka
kota Yeriko, aya nu lolong keur andiprek
musapir di sisi jalan.
36 Ngadenge loba jelema ngasrek,
manehna nanyakeun, “Aya naon?”
37 Dijawab, “Isa, urang Nasaret,
ngalangkung.”
38 Tuluy manehna ngagero, “Nun Isa,
Putra Daud, mugi aya piwelas ka abdi!”
39 Ku nu laleumpang panghareupna
dicarek sina repeh. Tapi gegeroanana
beuki tarik, “Nun Putra Daud, mugi aya
piwelas ka abdi!”
40 Reg, Isa liren, nu lolong dipiwarang
dicandak ka Anjeunna. Sanggeus
dideuheuskeun ku Anjeunna dipariksa,
41 “Hayang dikumahakeun ku Kami
teh?” Jawabna, “Nun Jungjunan, abdi
teh hayang tiasa ningal!”
42 Saur Isa, “Heug, geura bisa nenjo.
Maneh geus salamet lantaran boga
iman!”
43 Sapada harita keneh, bray bae,
panonna awas; terus milu ngiring ka
Anjeunna bari ngamulyakeun ka Allah.

Bala rea anu nyaraksian oge ragem
maruji ka Allah.
19 1 Isa lebet ka jero kota
Yeriko, neraskeun perjalanan
ngalangkungan eta kota.
2 Di eta kota aya hiji jelema beunghar,
kapala tukang cuke, ngaranna Sakeus.
3 Manehna pohara hayangna nyaho
kumaha jelemana anu jenengan Isa teh,
tapi teu bisa lantaran kahalangan ku
jalma rea; ma'lum manehna teh pendek.
4 Kitu nu matak manehna lumpat
miheulaan nu rea, terekel naek kana
tangkal kondang megat Isa, anu
memang baris ka dinya ngalangkungna.
5 Di lebah dinya, Isa tanggah bari
ngalahir, "Sakeus, turun! Poe ieu Kami
arek nganjang ka maneh."
6 Sakeus tuturubun, Isa ku manehna
dimanggakeun bari semu anu bungah.
7 Tapi jalma rea gegelendeng, pokna,
"Kumaha Anjeunna teh, bet kersa calik
ka jelema anu doraka kitu!"
8 Tapi Sakeus terus unjukan bangun
tatag, "Jungjunan, kagaduh abdi
satengahna sumeja dihajatkeun ka nu
mariskin. Sareng bilih bae di antawisna

aya kekengingan tina meres batur, bade
dipulangkeun opat kalieun.”
9 Ku Isa diwaler, “Poe ieu, rumah tangga
ieu jelema geus meunang nugraha, da
ieu oge putu Ibrahim keneh.
10 Sabab Putra Manusa teh datangna
rek neang jeung nyalametkeun anu
poekeun jalan.”
11 Ka sakur anu harita ngabarandungan
Anjeunna, nya eta anu nyangka yen
Karajaan Allah tereh ngawujud pedah
Anjeunna geus deukeut ka Yerusalem,
Anjeunna nyarioskeun hiji misil.
12 Saur-Na, “Aya hiji ningrat indit ka
nagara jauh. Di dituna anjeunna teh rek
dijenengkeun raja sarta sarengsena rek
balik deui.
13 Memeh bral, anjeunna manggil heula
sapuluh pagawena; tuluy maranehna
teh dititipan duit, gedena sapuluh mina;
pesenna: ‘Golangkeun ku maraneh nepi
ka kami datang ti ditu.’
14 Tapi eta ningrat teh, teu dipisuka
ku sakumna warga nagara. Maranehna
ngajurungan utusan sina nyusul sarta
bebeja kieu: ‘Urang mah embung
dirajaan ku eta jelema.’

15 Sanggeus eta ningrat anu geus
jeneng raja balik, pagawe-pagawe anu
dititipan duitna dipanggil, rek nanyakeun
kauntungan masing-masing.
16 Cek nu saurang: ‘Juragan, artos anu
sa-mina teh parantos jadi sapuluh mina.’
17 Cek dununganana: ‘Sukur, tandaning
maneh hade gawe, suhud dina nyekel
urusan leuleutikan. Ku sabab eta, ku
kami dibere kawasa nyekel sapuluh
kota.’
18 Jol anu kadua, omongna: ‘Juragan,
artos anu sa-mina teh parantos jadi lima
mina.’
19 Cek dununganana: ‘Maneh ayeuna
dikawasakeun nyekel lima kota.’
20 Jol pagawe nu katilu, omongna:
‘Juragan, artos kagungan anu sa-
mina teh ieu kasanggakeun, kenging
mumungkus dina saputangan;
21 da sieun ku juragan, margi terang
juragan teh bengis, sareng resep
nyandak teundeun batur, resep mupu
pelak batur.’
22 Cek dununganana: ‘Maneh pagawe
jahat, ku kami baris ditindak satimpal
jeung omongan maneh bieu. Ongkoh

nyaho kami bengis, resep nyokot
teundeun batur, resep mupu pelak batur.
23 Komo nyaho, naha eta duit kami ku
maneh henteu menta dipanggolangkeun
ku tukangna, supaya ari kami balik ku
kami katampa reujeung batina?’
24 Ti dinya, manehna marentah ka
pagawe-pagawe sejenna: ‘Cokot ti ieu
jelema, eta duit anu sa-mina teh; bikeun
ka nu duitna geus jadi sapuluh mina.’
25 Cek maranehna: ‘Juragan, kapan eta
mah parantos kenging sapuluh mina.’
26 Tembal dununganana: ‘Cek kami, anu
geus aya beubeunanganana bakal dibere
deui, tapi anu henteu beubeunangan
mah, anu geus aya di manehna oge baris
dicokot.
27 Saterusna, kabeh musuh-musuh
kami anu henteu suka kami jadi rajana,
jagragkeun kabeh ka dieu terus paehan
di dieu hareupeun kami.’”
28 Sanggeus sasauran kitu, Isa angkat
ti payun neraskeun perjalanan ka
Yerusalem.
29 Deukeut kota Betpage jeung Betania
anu pernahna di hiji gunung ngaran
Gunung Jetun, Anjeunna miwarangan
dua murid,

30 saur-Na, “Teruskeun ka kampung
beh hareup. Engke, barang sup ka dinya
bakal nenjo kalde keur dicangcang,
ngora keneh can aya nu numpakan. Laan
cangcangna, terus bawa ka dieu.
31 Mun aya nu ngageureuh-geureuh ku
naon dileupaskeun, bejakeun bae rek
dianggo ku Jungjunan.”
32 Bral nu duaan arindit, kaldena
kapanggih cocog jeung nu disaurkeun
tadi.
33 Sabot ngudar cangcangna, nu bogana
nanyakeun naha dileupaskeun?
34 Dijawab, “Rek dianggo ku Jungjunan.”
35 Kalde disanggakeun ka Isa sarta
geus beunang nilaman ku pakean
maranehna. Ku Isa dititihan dibantuan
ku maranehna.
36 Sabot kitu, jelema-jelema teh bur-bar
ngalamparkeun jubahna di jalan.
37 Sanggeus deukeut ka Yerusalem,
— di pupudunan Gunung Jetun —
murid-murid anu ngariring mimiti
galumbira jeung maruji ka Allah; sorana
tarik, galumbira lantaran kaparengkeun
narenjo mujijat-mujijat.
38 Cek maranehna, “Wilujeng Anjeunna,
anu sumping jumeneng Raja kalayan

jenengan Pangeran. Kerta santosa di
sawarga, agung luhur nu di manggung!”
39 Sawatara urang Parisi anu milu
jeung aleutan jalma rea mihatur ka Isa,
“Eh, Guru cobi eta murid-murid Anjeun
carek!”
40 Waler-Na, “Cek Kaula, lamun
maranehna repeh, tah batu nu bakal
surak teh.”
41 Sanggeus deukeut ka Yerusalem
sarta geus katingalieun; Anjeunna
sasauran semu ngalimba ngeunaan
nasib eta,
42 “Tada teuing hadena, upama heug
maneh poe ieu ngarasa yen maneh
teh pohara mikabutuhna kasajahtraan.
Hanjakal maneh teh lir meungpeunan
mata!
43 Sabab pidatangeun mangsa baris
dirurug musuh, dikepung ti unggal juru
ditingker rapet nepi ka mojok.
44 Maneh katut sakumna rayat baris
tumpur jadi lebu, rata saampar lemah.
Eta teh bongan maneh keneh, embung
malire keur waktu pitulung ti Pangeran
tumiba.”

45 Ti dinya Isa lebet ka Bait Allah. Anu
keur jarual meuli di dinya ku Anjeunna
diusiran;
46 sarta kieu pilahir-Na, “Cek Kitab,
Gedong Kami teh gedong paranti
sembahyang. Tapi ku maraneh dijieun
guha begal.”
47 Saterusna, saban-saban poe
Anjeunna ngawuruk di Bait Allah. Ku
imam-imam kapala, ku ahli-ahli Kitab,
jeung ku pepentol-pepentol bangsa Israil
terus diarah-arah bae rek ditelasan.
48 Tapi maranehna henteu manggih
pijalaneun sabab rayat kabeh katarik
sarta narurut ka Anjeunna.

20 1 Dina hiji poe, waktu Isa
ngawuruk jeung nyarioskeun
Injil ka jalma rea di Bait Allah, torojol
imam-imam kapala, ahli-ahli Kitab,
jeung para kokolot nyalampeurkeun.
2 Terus maranehna teh nanya kieu, “Cik
sebutkeun ka kaula, make hak naon
Anjeun nyieun hal sarupa kitu, saha anu
ngawasakeuna-Na?”
3 Waler Isa, “Kaula oge arek nanya ka
aranjeun. Cik sebutkeun:
4 Ari pangbaptis Yahya ti sawarga atawa
ti jelema?”

5 Aranjeunna nimbang-nimbang,
"Disebutkeun ti sawarga, meureun
dijawab-Na ku naon atuh teu dipercaya?
6 Disebutkeun ti jelema, bisa-bisa urang
dirempug ku rayat dibaledogan ku batu.
Sabab cek maranehna mah, Yahya teh
nabi."
7 Tungtungna, aranjeunna ngawalon teu
terang bae ti mana eta pangbaptis Yahya
teh.
8 Saur Isa ka aranjeunna, "Atuh Kaula
oge moal nerangkeun make hak naon
Kaula nyieun hal sarupa kitu."
9 Geus kitu, Anjeunna nyarioskeun ieu
misil ka jalma rea, saur-Na, "Aya nu
muka kebon anggur, tuluy disewakeun ka
sababaraha urang; geus kitu, manehna
nyaba ka nagri sejen rada lila.
10 Dina musim panen, manehna
ngajurungan pagawena ka nu
nyararambut tanahna, sina nyokot hasil
bagianana. Tapi jurungan teh, ku eta
anu nyarambut dipahala, terus disina
balik nyamos.
11 Ngajurungan saurang deui; tapi
anu ieu oge dipahala, diera-era ku
maranehna, terus sina balik nyamos.

12 Ngajurungan deui katilu kalina; tapi
nya kitu keneh ditareunggeulan, terus
dijongklokkeun ka luareun kebon.
13 Cek nu boga tanah: ‘Kumaha akal?
Keun ayeuna mah anak nu ngan
hiji-hijina sina ka ditu. Sugan ku anak
aing mah sarieuneun.’
14 Tapi barang nyaho yen ayeuna
mah anakna pisan anu datang, nu
nyarambut tanah teh buru-buru sakait
pada batur: ‘Ayeuna mah ahli warisna
pisan, urang paehan sakalian, urang
rebut warisanana.’
15 Tuluy anak nu boga tanah teh digusur
ka luareun kebon, bek dipaehan. Cik,
rek kumaha kira-kirana nu boga kebon
teh ka eta jelema-jelema anu ngagarap
tanahna?
16 Tangtu datang ngabinasakeun
maranehna, ari kebon anggurna
dipercayakeun ka nu sejen.” Anu
ngabarandungan eta misil nempas,
“Palias dugi ka kitu!”
17 Tapi ku Isa diteuteup, terus ngalahir,
“Lamun kitu, naon atuh maksud ayat ieu
anu ungelna: ‘Batu anu geus dipiceun ku
tukang tembok geus dijieun batu juru?’

18 Anu tibeubeut kana eta batu, tangtu
remuk; nu katinggang, tangtu bubuk.”
19 Tuluy ahli-ahli Toret jeung imam-
imam kapala neangan jalan rek nangkep
Anjeunna harita keneh. Sabab karasaeun
pisan yen anu ditujul dina misil Anjeunna
teh, aranjeunna pisan. Tapi maranehna
teh, teu barisaeun nanaon lantaran
sieuneun ku rayat.
20 Ti harita ahli-ahli Kitab jeung
imam-imam kapala teh teu weleh
ngintip-ngintip Isa. Tuluy maranehna,
nitahan mata-mata sina api-api anu niat
hade pikeun mancing kalepatana-Na
dina ngawaler pertanyaan-pertanyaan
maranehna; ku jalan eta, Anjeunna
bisa diselehkeun ka nu nyepeng kawasa
jeung wewenang, nya eta gupernur.
21 Kieu cek mata-mata teh, “Guru,
simkuring sadaya terang, sugri anu
disaurkeun sareng diwurukkeun ku
Anjeun teh leres. Tebih tina pupujieun,
Anjeun ngajarkeun jalan Allah kalayan
sajujurna pisan.
22 Kumaha, simkuring sadaya kenging
mayar pajeg ka Prabu atanapi teu
kenging?”

23 Tapi niat maranehna anu licik teh, ku
Isa oge kauninga. Ku Anjeunna diwaler
kieu,
24 "Cik mana duit dinarna, ka dieukeun.
Gambar jeung ngaran saha dina ieu duit
teh?" Tembalna, "Gambar sareng ngaran
Prabu."
25 Saur Isa ka maranehna, "Anu wajib
disanggakeun ka Prabu, sanggakeun ka
Prabu; anu wajib disanggakeun ka Allah,
sanggakeun ka Allah."
26 Diwaler kitu di hareupeun jalma
rea, maranehna bati ngabetem jeung
heran ku walerana-Na lantaran teu bisa
mancing kalepatan Anjeunna.
27 Datang deui sababaraha urang
Saduki ka Isa. Ieu golongan jelema-
jelema anu teu percaya yen nu paraeh
baris dihudangkeun deui. Maranehna
nanya kieu ka Anjeunna,
28 "Guru, Nabi Musa ngadamel parentah
kieu ka urang: Upama hiji lalaki maot
ninggalkeun bojo, tapi teu boga anak;
dulur eta lalaki kudu nikahan urut
bojona, supaya nu geus maot teh boga
turunan.

29 Di urang aya tujuh lalaki padudulur.
Nu kahiji kawin ka hiji awewe; geletuk,
manehna maot bari teu gaduh anak.
30 Urut bojona ditikah ku nu kadua;
31 teras ku nu katilu; kitu sareng kitu
bae patuturut, tujuhanana oge maot
patuturut bari teu gaduh anak.
32 Tungtungna, awewena oge maot.
33 Kumaha engke dina poe kiamat, saha
pisalakieunnana teh, margi parantos
ditikahan ku tujuhanana?”
34 Waler Isa, “Urang dunya mah, nikah
jeung ditikahkeun.
35 Sabalikna, maranehna anu dianggap
layak meunang ganjaran sawarga, — ana
geus dihudangkeun deui ti alam maot —
moal narikah jeung moal ditarikahkeun.
36 Sabab geus kawas malaikat-malaikat,
tur jaradi putra-putra Allah lantaran geus
dihudangkeun deui tea.
37 Hal hudangna deui nu geus paraeh,
Nabi Musa geus nerangkeun dina ayat
anu ngeunaan rungkun cucuk tea; waktu
Pangeran nyebatkeun Anjeun Allah nu
disembah ku Ibrahim, Allah nu disembah
ku Isak, jeung Allah nu disembah ku
Yakub.

38 Anjeunna lain Allah nu disembah ku
jelema-jelema nu paraeh, tapi Allah nu
disembah ku jelema-jelema anu harirup;
da kabeh jelema teh, hirupna pikeun
Mantenna.”
39 Waleran Anjeunna kitu disambut ku
sawatara ahli Kitab, pokna, “Guru, tepat
eta waleran teh!”
40 Saterusna, aranjeunna teu waranieun
deui nanya kitu-kieu ka Isa.
41 Tapi Isa nyarios kieu ka aranjeunna,
“Ku naon jelema-jelema nyarebut yen Al
Masih teh Putra Daud?
42 Kapan Daud ku anjeun dina kitab
Zabur ngangkenna kieu: Pangeran geus
nimbalan ka Jungjunan kaula: Geura
calik katuhueun Kami,
43 nepi ka kabeh musuh-musuh Hidep,
ku Kami dijadikeun jojodog suku Hidep.
44 Ka Anjeunna, Daud teh nyebatna
Jungjunan; jadi, kumaha bisana jadi
putra ongkoh?”
45 Waktu jalma rea ngabarandungan
keneh kasaurana-Na, Anjeunna nyarios
ka murid-murid-Na, saur-Na,
46 “Sing waspada ka ahli-ahli Kitab;
maranehna osok jalan-jalan mamake
jubah panjang, malar dihormat di

pasar-pasar; di tempat ibadat diukna
di tempat anu terhormat, nya kitu deui
dina perjamuan-perjamuan.
47 Maranehna sok ngaleglegan
kahirupan randa-randa jeung macikeuh
ku doa-doa panjang. Maranehna pinasti
dihukumna leuwih beurat.”
21 1 Waktu Isa ningali anu keur
ngarasupkeun duit kana kotak
persembahan, loba anu baleunghar,
marerena teh galede.
2 Katingali deui aya randa miskin,
ngasupkeun rupiaan dua siki kana eta
kotak.
3 Anjeunna ngalahir, “Cek Kami: Eta
randa merena leuwih gede ti batan nu
sejen.
4 Nu sejen mah, marerena teh, awahing
ku kaleuwihan teuing duit; ari eta randa
mah, mere sakitu teh, awahing ku teu
boga; malah eta anu dibaktikeun teh
duit balanjana anu ngan sakitu- kituna.”
5 Aya sababaraha jelema anu maruji
kaalusan Bait Allah, helok ku wangunana
anu dihias ku batu-batu anu arendah
jeung rea-rea deui barang pangbakti.
Isa ngalahir, saur-Na,

6 "Eta kabeh, anu katembong ayeuna,
baris datang kana mangsana burak-barik
diruntuhkeun, nepi ka moal aya batu
hiji-hiji acan anu diantep nyusun
patumpang."
7 Murid-murid tumaros ka Anjeunna,
pokna, "Iraha bakal kajadianana,
Jungjunan? Sareng upami mangsana
datang, kumaha galagatna?"
8 Waler-Na, "Maraneh sing caringcing,
supaya teu kabawa ku sakaba-kaba.
Sabab bakal loba jelema anu mamake
ngaran Kami, ngaku-ngaku: Kami Al
Masih teh. Atawa ngaromong: Geus
tereh ninggang kana ugana! Peupeujeuh
maraneh ulah kabengbat.
9 Jeung lamun ngadenge peperangan
jeung huru-hara, maraneh teu kudu
reuwas-reuwas. Eta kabeh pasti kajadian
ti samemehna keneh, tapi eta teh lain
hartina geus tereh ninggang kana waktu
panungtungan."
10 Saur-Na deui, "Pidatangeun jaman
bangsa ngalawan bangsa, karajaan-
karajaan ngalawan karajaan.
11 Jeung bakal aya lini anu hebat; kitu
deui pagebug jeung paceklik di mana
mendi; kitu deui kajadian-kajadian anu

matak ketir jeung galagat-galagat di
langit anu pohara pikasieuneunana.
12 Tapi memeh eta kabeh kajadian,
maraneh mah geus ditangkep manten
jeung dikaniaya, digusur ka tempat-
tempat ibadah jeung ka panjara-panjara,
diserenkeun ka raja-raja, jeung ka nu
karawasa ku lantaran percaya ka Kami.
13 Maraneh teh kudu ngalakonan kitu,
supaya bisa jaradi saksi Kami.
14 Ku sabab eta sing teger hate, ulah
bingung-bingung mikiran kudu kumaha
nya ngomong ngabela diri.
15 Sabab Kami pribadi nu baris mere
piomongeun kalawan perceka, nepi ka
lawan-lawan maraneh moal mampuh
ngalawan atawa ngabantah.
16 Jaba ti kitu, maraneh ge bakal
diserenkeun ku kolot sorangan, dulur
sorangan, kaum kulawarga, jeung
sobat-sobat. Malah mah, ti antara
maraneh teh aya sababaraha urang anu
bakal nepi ka dipaehan.
17 Jelema kabeh bakal mikaijid ka
maraneh ku sabab percaya ka Kami.
18 Najan kitu, buuk maraneh salambar
ge moal aya nu leungit tina sirah.

19 Asal maraneh kuat nandanganana,
geus pasti hirup.”
20 “Baris datang mangsana, Yerusalem
dikepung ku musuh. Dina geus kituna
maraneh kudu nyaho, yen eta teh ciciren
geus tereh kana rugrugna.
21 Dina waktu eta, jelema-jelema nu
marangkuk di Yudea kudu kabur ka
pasir-pasir, urang kotana kudu ngungsi,
urang desana ulah ka kota.
22 Sabab nya harita pisan datangna
wawales ka ieu kota, sagala nu kasebut
dina kitab nya harita kabuktianana teh.
23 Tada teuing balangsakna ibu-ibu
anu harita keur kakandungan atawa
keur nyarusuan! Sabab sakuliah nagara,
pinuh ku kasangsaraan anu pohara
hebatna sarta hukuman geus tumiba ka
ieu bangsa.
24 Maranehna baris tiwas dihakan
pedang sarta jadi tawanan sagala
bangsa. Kota Yerusalem bakal dilaleyek
ku bangsa-bangsa anu teu wawuh ka
Allah, lilana nepi ka datang dawuh-Na.”
25 “Jeung bakal aya galagat-galagat anu
tembong dina panonpoe, dina bulan,
dina bentang-bentang. Bangsa-bangsa
di sakuliah tonggong bumi bakal ngarasa

sieun bari samar polah ku kaayaan laut
anu ngamuk tingjelegur.
26 Jelema-jelema lebur kabeh
pangacianana, awahing ku sieun
nyanghareupan kajadian-kajadian
anu tumiba ka ieu bumi sabab
kakuatan-kakuatan langit genjlong.
27 Nya harita, jelema-jelema teh bakal
narenjo Putra Manusa sumping dina
mega, kawasa tur mulya.
28 Dina geus kituna, maraneh sing gede
hate, ulah ngaheruk sabab geus tereh
salamet.”
29 Geus kitu, Anjeunna nyarios
deui nganggo misil, saur-Na, “Pek,
tengetkeun tangkal kondang atawa
tangkal naon bae:
30 Lamun geus bijilan sirung, eta teh
tandaning geus tereh usum halodo.
31 Kitu deui, upama maraneh narenjo
eta kajadian-kajadian, kudu nyaho yen
Karajaan Allah tereh ngawujud.
32 Cek Kami: Saenyana, ieu umat anu
kiwari bakal ngalaman eta sakabeh
kajadian.
33 Langit jeung bumi bakal euweuh,
tapi ucap Kami mah moal datang ka
euweuh.”

34 "Jaga diri sing ati-ati, hate ulah kabita
ku senang-senang jeung mabok-mabok;
ulah haben bae mikiran kapentingan
lahir, supaya ulah kaberedeg jeung
kajiret ku datangna poean Pangeran.
35 Sabab eta poe teh, narajang ka
sapangeusi dunya.
36 Kudu sayaga sapapanjangna
dibarung neneda, supaya maraneh
boga kakuatan bisa luput tina eta
kajadian-kajadian, malar bisa madep ka
payuneun Putra Manusa."
37 Beurangna, Isa ngawuruk di Bait
Allah, peutingna ka luar kota, ngawengi
di gunung anu ngaran Gunung Jetun.
38 Isukna, jelema-jelema dararatang
deui ka Anjeunna seja ngadarengekeun
piwuruk-Na di Bait Allah.
22 1 Pesta anu disebutna "Pesta
Paska" geus tereh datang.
Jalma-jalma teh, dalaharna ngan ukur
roti anu teu diragian.
2 Imam-imam kapala jeung ahli-ahli
Kitab nareangan akal pikeun maehan
Isa, tapi sarieuneun ku jalma rea.
3 Sup, Iblis nyurup ka hiji murid ti anu
dua belas anu ngaran Yudas Iskariot.

4 Ki Yudas terus nepungan imam-imam
kapala jeung kapala pangawal Bait
Allah, mere akal petana nangkep Isa
kalawan lantip nepi ka bisa diserenkeun
ka aranjeunna.
5 Aranjeunna gumbira sarta geus
mupakat yen ki Yudas rek dibere duit
saanu.
6 Ki Yudas satuju sarta ti wates harita,
manehna terus ngintip wanci nu mustari
rek nyerenkeun Isa bari ulah kanyahoan
ku jalma rea.
7 Hari raya Roti Tanpa Ragi tea geus
mimiti, domba korban Paska kudu
dipeuncit.
8 Petrus jeung Yahya ku Isa
dipiwarang sasadiaan, saur-Na,
"Geura indit nyadiakeun kaperluan urang
ngarayakeun Paska."
9 Maranehna mihatur, "Di mana bade
ngersakeun teh?"
10 Waler-Na, "Di kota. Engke, barang
sup ka kota, maraneh bakal panggih
jeung lalaki anu mawa kendi dieusi cai.
Tuturkeun ka imah nu mana asupna.
11 Ka nu boga imah bejakeun kieu:
Guru simkuring mariksakeun, mana

kamar keur Kami dahar Paska jeung
murid-murid?
12 Maraneh tangtu dibawa ka hiji
kamar di loteng, lega sarta cukup
paparabotanana. Sadiakeun ku maraneh
di dinya.”
13 Bral, Petrus jeung Yahya arindit sarta
kapanggih anu disaurkeun ku Isa teh,
tuluy bae nyayagikeun.
14 Sanggeus cunduk kana waktu, Isa
calik, tuang jeung rasul-rasul-Na.
15 Saur-Na, “Geus meunang hayang
pisan Kami ngarayakeun Paska bareng
jeung maraneh teh, samemeh Kami
sangsara.
16 Sabab sabalakana mah, Kami teh
moal kungsi ngarayakeun deui nepi ka
mangsana deui engke di Karajaan Allah.”
17 Anjeunna nyandak lumur, ngucap
sukur, pok deui sasauran, “Heh ieu
tampanan, bagikeun ka sarerea.
18 Sabab cek Kami, ti wates ieu Kami
moal nginum-nginum deui cai buah
anggur, nepi ka ngawujudna Karajaan
Allah.”
19 Geus kitu, Anjeunna nyandak
roti, muji sukur, disemplekan, sarta
dipaparinkeun ka murid-murid, saur-Na,

"Ieu teh awak Kami anu dibikeun ka maraneh. Pek, lalampahkeun pikeun tanda mieling ka Kami."
20 Sanggeus tuang Anjeunna nyandak lumur, tuluy sasauran deui, "Ieu lumur eusina perjangjian anyar ku karana getih Kami anu dikucurkeun pikeun maraneh.
21 Tapi di dieu, anu bareng ngariung ieu meja jeung Kami, aya nu boga leungeun hasud anu niat nyerenkeun Kami.
22 Putra Manusa memang geus pasti kudu iang, tapi estu cilaka jelema anu ngalantarankeun Kami diselehkeun!"
23 Murid-murid recok silih tanya saha anu kitu teh.
24 Ahirna, maranehna jadi cekcok marebutkeun saha nu unggul.
25 Ku Isa diwawadian, saur-Na, "Ari di bangsa-bangsa, raja-raja teh marentah ka rayatna, anu nyarekel kawasa disebutna pelindung rayat.
26 Maraneh mah ulah kitu. Anu dipikolot di maraneh mah malah kudu daek jadi pangngorana, anu jadi pamingpin kudu daek jadi juru laden.
27 Cik antara nu dilaladenan dahar jeung anu ngalaladenanana luhur mana?

Luhur anu dilaladenan. Tapi kapan Kami
oge di maraneh teh pelayan.
28 Maraneh salawasna babarengan
jeung Kami, sajeroning Kami nyorang
sagala cocoba.
29 Sarta Kami geus nangtukeun hak-hak
Karajaan pikeun maraneh, nya eta hak
anu geus dipaparinkeun ka Kami ku
Ama.
30 Jadi, maraneh boga hak dahar
nginum sameja jeung Kami di jero eta
Karajaan. Jaba ti eta, maraneh ge dibere
kalungguhan pikeun nerapkeun hukum
ka dua belas kaom Israil.
31 Simon, Simon! Tuh Iblis geus ngincer
ka maneh, rek ditapikeun kawas ka
gandum.
32 Tapi maneh ku Kami geus
dipangnedakeun, supaya ulah nepi
ka pecat iman. Di mana geus tobat,
maneh wajib mere sumanget ka pada
batur.”
33 Jawab Petrus, “Jungjunan, abdi
rido dipanjara atanapi kedah paeh
babarengan sareng Jungjunan!”
34 Tapi saur Isa, “Cek Kami:
Petrus, peuting ieu memeh hayam
kongkorongok, maneh geus tilu kali

mungkir, nya eta nyebutkeun teu wawuh
ka Kami.”
35 Saur-Na deui ka sarerea, “Waktu
maraneh ku Kami diutus bari teu
meunang mawa rajut duit, bekel,
jeung tarumpah, kumaha ngarasa aya
kakurang?”
36 Diwangsul, “Teu pisan-pisan.”
Saur-Na deui, “Tapi ayeuna mah ari
boga, bawa rajut duit teh, kitu deui bekel
sejenna. Pedang oge, lamun euweuh,
jual bae jubah beulikeun pedang.
37 Sabab masing nyaho, yen ayat Kitab
Suci ngeunaan diri Kami tereh bukti,
unina: Anjeunna geus disaruakeun
jeung jelema doraka. Kabeh anu geus
ditulis ngeunaan diri Kami, ayeuna geus
ngamimitian.”
38 Maranehna ngawangsul, “Jungjunan,
kaleresan ieu aya pedang dua.”
Waler-Na, “Cukup.”
39 Geus kitu, Anjeunna angkat ka
luar kota kawas sasari, nya eta
ngajugjug Gunung Jetun sarta diiring ku
murid-murid-Na.
40 Sasumpingna ka ditu Anjeunna
sasauran, “Maraneh kudu sembahyang
supaya ulah beunang ku dodoja.”

41 Geus sasauran kitu, Anjeunna
mencilkeun anjeun jauhna kira-kira
sapamaledog; tuluy bruk nyuuh bari
sasambat,
42 "Duh Ama, manawi kenging mah,
candak ieu lumur kasangsaraan teh
ti abdi; Sanaos kitu, ulah numutkeun
panuhun abdi, nanging pangersa Ama
nu kedah laksana."
43 Ti dinya, aya malaikat ti langit
nembongan ka Anjeunna pikeun maparin
sumanget.
44 Anjeunna teh keur katarajang
kasieun anu pohara; sasambat-Na beuki
husu. Cikaringet-Na lir tetesan-tetesan
getih, nyakclakan kana taneuh.
45 Tamat ngadu'a, lajeng cengkat
nyampeurkeun murid-murid. Maranehna
teh kasampak keur sarare teu kawawa
ku nalangsa.
46 Ku Anjeunna disauran, "Naha sarare?
Harudang! Heg sarembahyang, supaya
ulah beunang ku dodoja."
47 Sabot sasauran keneh, breg bae
daratang ka Anjeunna jelema loba pisan.
Di antarana, aya Yudas Iskariot, —
murid ti antara anu dua belas — anu

leumpangna teh pangheulana. Manehna
nyampeurkeun ka Isa arek ngarangkul.
48 Saur Isa ka manehna, “Yudas,
maneh nyerenkeun Putra Manusa teh ku
ngarangkul?”
49 Ari murid-murid aya kajadian kitu
teh hohoak, pokna, “Jungjunan, kumaha
urang sabetan bae ku pedang?”
50 Nu saurang mah geus keplas manten
nyabet bujangna Imam Agung, keuna
kana ceulina nepi ka rampung.
51 Tapi saur Isa, “Geus, cukup!” Daun
ceuli nu rampung teh ku Anjeunna
diterapkeun nepi ka jadi walagri deui.
52 Saur-Na ka imam-imam kapala,
kapala pangawal jeung ka para
kokolot, “Na Kami teh rampog nepi ka
dibawakeun pedang jeung pepentung?
53 Ongkoh unggal poe Kami aya jeung
maraneh di jero Bait Allah, naha henteu
ditangkep di dinya bae? Heug, memang
ieu teh kasempetan maraneh sarta
hakna kawasa gelap tea.”
54 Isa geus ditangkep, dibawa ti dinya,
digiring ka bumi Imam Agung. Petrus
nuturkeun ti kajauhan.

55 Di tengah buruan bumi aya anu keur
mirunan diparake siduru, Petrus milu
siduru.
56 Katenjoeun ku hiji gandek awewe,
sanggeus neges-neges pok manehna
ngomong, “Tah ieu ge baturna itu.”
57 Ku Petrus dipungkir, “Lain, wawuh ge
henteu ka dinya teh!”
58 Teu lila aya deui anu ngomong,
pokna, “Maneh ge sarombongan jeung
itu!” Petrus mungkir deui, “Lain, lain!”
59 Heuleut sajam, pok deui bae, aya nu
ngomong, tandes pisan pokna, “Sidik ieu
jelema teh baturna itu, urang Galilea
keneh!”
60 Tapi cek Petrus, “Lain, kuring mah
teu nyaho-nyaho!” Harita keneh kadenge
hayam kongkorongok.
61 Isa ngareret ka Petrus. Ras Petrus
inget kana kasauran Anjeunna: “Memeh
hayam kongkorongok peuting ieu,
maneh geus tilu kali mungkir, nyebut teu
wawuh ka Kami.”
62 Leos bae, manehna indit bari ceurik,
awahing ku nalangsa.
63 Ari Isa ku anu narahan teh diparoyok
jeung disiksa.

64 Raray-Na dirungkupan tuluy ditanya,
"Sebut, saha ieu anu neunggeul?"
65 Rea-rea deui omongan-omongan
biadab anu ditujukeun ka Anjeunna.
66 Sanggeus bray beurang, para
kokolot bangsa Yahudi, imam-imam
kapala, jeung ahli-ahli Kitab ngayakeun
rundingan. Geus kitu, Isa ku aranjeunna
dijagragkeun ka Mahkamah Agama.
67 Cek aranjeunna, "Lamun enya
maneh Al Masih, sebutkeun!" Waler
Isa, "Disebutkeun oge aranjeun moal
percaya.
68 Kitu deui, lamun Kaula aya
pertanyaan ku aranjeun moal diwalon.
69 Mimiti ayeuna Putra Manusa teh
geus jumeneng di tengeneun Allah Nu
Mahakawasa."
70 Cek aranjeunna, ragem, "Jadi, maneh
teh Anak Allah?" Waler-Na, "Tah, cek
aranjeun keneh Kaula teh Putra Allah."
71 Cek aranjeunna, "Naon gunana deui
saksi? Terang-terangan ku Manehna
sorangan geus diaku."

23 1 Sidangna terus dibubarkeun, Isa
dihadepkeun ka Pilatus.
2 Ku aranjeunna didakwakeun, "Ieu
Jalmi parantos katalungtik nyasabkeun

ka bangsa simkuring sareng ngalarang
mayar pajeg ka Prabu; jabi ti eta,
ngaku-ngaku Al Masih anu hartosna
Raja.”
3 Anjeunna ku Pilatus dipariksa,
“Jadi, Maneh teh Raja urang Yahudi?”
Waler-Na, “Leres, sakumaha kasauran
anjeun.”
4 Saur Pilatus ka imam-imam kapala
jeung ka jalma rea, “Cek kami: Ieu
Jelema henteu salah naon-naon.”
5 Tapi maranehna beuki heuras, “Eta
Jelema ngasut rayat di sakuliah Yudea
ku ajaran-ajarana-Na. Ngawitanana di
Galilea, ayeuna nepi ka dieu.”
6 Pilatus mariksakeun na enya ieu
Jelema urang Galilea?
7 Barang kauninga yen Isa penduduk
wilayah cepengan Raja Herodes, tuluy
dikintunkeun ka eta raja, anu kabeneran
keur aya di Yerusalem.
8 Atuh kacida bingahna, waktu Raja
Herodes ningali Isa teh. Sabab hoyongna
tepang teh, geus lila; da geus sering
ngadangu hal Anjeunna jeung hoyong
ningali carana Isa ngadamel mujijat.
9 Loba pisan papariksana ka Isa teh,
tapi hiji ge taya anu diwaler.

10 Sajeroning kitu, imam-imam kapala
jeung ahli-ahli Kitab maju ngadakwa ka
Anjeunna beurat pisan.
11 Geus kitu mah, Raja Herodes
sabaladna mimiti nganistakeun ka
Anjeunna ku rupa-rupa pamoyok.
Anjeunna dianggoanan jubah
kaagungan, terus dikintun deui ka
Pilatus.
12 Ti semet poe eta, Raja Herodes jeung
Pilatus jadi mimitran; ari tadina mah,
aranjeunna teh, mumusuhan.
13 Imam-imam kapala, para pepentol,
jeung rayatna ku Pilatus dipiwarang
kumpul.
14 Kieu saurna, "Ieu Jelema ku maraneh
dibawa ka kami, didakwa nyasabkeun
rayat. Ku maraneh geus kasaksian yen
ku kami geus dipariksa. Kasalahan-
kasalahan anu ku maraneh ditudingkeun
ka diri-Na teu kapanggih buktina.
15 Ku Raja Herodes oge henteu, kitu
nu matak dipulangkeun deui ka kami.
Sarupa ge euweuh kasalahana-Na anu
manjing kana hukum pati.
16 Ku sabab eta, ku kami ngan arek
dirangket wungkul, tuluy dibebaskeun."

17 — Memang anjeunna kagungan
wewenang ngabebaskeun salah sahiji
sakitan dina unggal-unggal hari raya —
18 Tapi nu ngadarakwa, bareng
tingsaroak, “Singkirkeun! Barabas
leupaskeun!”
19 Barabas teh, dipanjarana, lantaran
nyieun huru-hara jeung maehan.
20 Pilatus keukeuh, sasauranana heuras
ku bawaning hoyong ngabebaskeun Isa.
21 Tapi ku maranehna dibales ku sosoak,
“Gantung! Gantung eta Jelema teh!”
22 Pilatus ngalahir deui katilu kalina,
“Sebutkeun naon kasalahana-Na!
Ku kami teu kapanggih dosa-Na nu
satimpal jeung hukuman pati. Eta
sababna, pangna Manehna ku kami
ngan rek dirangket wungkul sarta tuluy
dibebaskeun.”
23 Tapi maranehna, sosoakna, beuki
tarik; keukeuh maksa supaya Anjeunna
dihukum salib sarta ahirna mah, hasil.
24 Pilatus ngadamel putusan ngabulkeun
pamenta maranehna.
25 Sakitan anu geus nyieun huru-
hara jeung maehan tea dibebaskeun
sakumaha pamenta maranehna; ari Isa

diserenkeun kumaha karep maranehna bae.
26 Waktu maranehna ngagiring Isa, aya hiji jelema urang Kirena anu kakara datang ti luar kota, ngaran Simon. Manehna teh dipaksa dititah manggul salib pungkureun Isa.
27 Loba pisan anu marilu nganteur, kaasup ibu-ibu anu sapapanjang jalan nyaleungceurikan Anjeunna.
28 Isa sasauran ka maranehna bari ngareret, “Ulah nyaleungceurikan Kami, ibu-ibu Yerusalem! Mending nyeungceurikan diri jeung anak sorangan.
29 Sabab pidatangeun mangsa jelema-jelema teh nganggap untung ka awewe gabug, anu teu kungsi kakandungan, teu kungsi nyusuan anak.
30 Harita jelema-jelema bakal sasambat: Duh gunung-gunung geura gugur, kami tindihan; duh pasir-pasir, kami urugan!
31 Sabab upama tangkal kai nu hirup nepi ka dituar ku maranehna, komo deui tangkal nu geus garing!”
32 Harita teh, aya duaan deui penjahat anu rek dihukum pati bareng jeung Isa.

33 Sanggeus narepi ka hiji tempat
nu disebut Gulguta (hartina: Tempat
Tangkorek), Isa terus disalib bareng
jeung penjahat anu dua tea, nu
digantungna teh di kenca jeung
katuhueuna-Na.
34 Sabot disalib Isa sasambat, "Nun
Ama, mugi dihapunten ieu jalmi-jalmi,
margi kieuna teh lantaran maranehna
teu terang." Geus kitu, anggoan
Anjeunna ku maranehna dilotre terus
dibagikeun.
35 Jalma-jalma milu ngadareugdeug.
Pamingpin-pamingpin maroyok ka
Anjeunna, pokna, "Ieu Jelema purah
nulung batur teh. Keun ayeuna sina
nulungan diri-Na sorangan, mun enya
mah manehna Al Masih anu kamanah ku
Allah!"
36 Serdadu-serdadu oge milu maroyok
bari ngasongkeun anggur haseum ka
Anjeunna,
37 pokna, "Lamun enya Maneh
raja urang Yahudi, cik tulungan diri
sorangan!"
38 Ari di luhureun mastaka-Na aya
tulisan, unina: "Ieu raja urang Yahudi."

39 Penjahat anu saurang anu pada-pada
digantung oge milu ngajejeleh ka
Anjeunna, pokna, “Maneh teh lain Al
Masih tea? Coba atuh tulungan diri
sorangan jeung kami deuih!”
40 Tapi manehna diwawadian ku anu
saurang deui, pokna, “Na ari maneh teu
sieun ka Anjeunna, teu sieun ka Allah,
padahal sarua papada keur dihukum?
41 Urang mah pantes dihukum oge,
satimpal jeung kasalahan, ari Eta mah
euweuh pisan dosa-Na!”
42 Pok unjukan ka Isa, “Nun Isa, sing
emut ka abdi upami parantos jeneng
Raja.”
43 Saur Isa, “Cek Kami, poe ieu keneh
maneh bakal bareng jeung Kami di
Pirdus.”
44 Poe eta keneh, kira-kira pukul dua
belas, — di sakabeh tempat, ngadak-
ngadak reup poek; malah mah, poekna
teh, nepi ka pukul tilu —
45 panonpoe teh jiga nu ilang caangna;
dibarung ku soehna reregan Bait Allah
tea, nu bedah jadi dua.
46 Isa ngagero bedas, saur-Na, “Nun
Ama, Simabdi masrahkeun nyawa ka
panangan Ama.” Tuluy, sanggeusna

sasauran kitu, Anjeunna masrahkeun
nyawa-Na.
47 Komandan pasukan nu nyaksian eta
kajadian, tuluy ngamulyakeun Allah,
pokna, “Tetela, ieu Jelema teh, jelema
bener!”
48 Jelema-jelema anu eukeur
ngadareugdeug, — barang aya
kajadian kitu — kabeh ngolesed, terus
baralik bari narepakan dada.
49 Sakur anu enya-enya wawuh ka Isa,
kitu deui para wanita anu marilu ka
Anjeunna ti Galilea, narangtung keneh di
dinya, ngawaskeun ti kajauhan.
50 Aya hiji jelema nu ngarana Yusup;
anjeunna teh anggota Majelis Agung;
jalmana, hade jeung bener.
51 Anjeunna mah, teu satuju kana
putusan jeung tindakan Majelis Agung
teh. Anjeunna teh bibit-buitna ti
Arimatea, salah sahiji kota di tanah
Yahudi. Anjeunna oge kaasup jalmi anu
ngadago-dago ngadegna Karajaan Allah.
52 Anjeunna ngadeuheus ka Pilatus,
nyuhunkeun layon Isa.
53 Geus kitu, layon-Na, ku anjeunna
diturunkeun, dibungkus ku lawon bodas,
terus dikurebkeun dina hiji guha anu

anyar beunang ngabobok dina gunung cadas.
54 Poe eta teh poe panyadiaan,
piisukaneun poe Sabat.
55 Para wanita, anu harita marilu ka
Isa ti Galilea, oge marilu ka tempat-Na
dikurebkeun, ngawaskeun carana
Anjeunna dikurebkeun.
56 Sanggeus marulang, maranehna
nyadiakeun rampe jeung minyak
emur. Poe Sabatna, maranehna
rareureuh heula, sakumaha nu geus
diparentahkeun ku hukum Toret.
24 1 Rebun-rebun keneh, dina poe
kahiji tina minggu eta, para
wanita geus arindit ka pajaratan bari
marawa rampe jeung minyak seungit
beunang nyadiakeun mangkukna tea.
2 Barang geus tepi, kasampak batu
tutup guha pajaratan teh geus ngagoler.
3 Tuluy maranehna teh, sup ka jero, tapi
layon Isa teu aya.
4 Sabot tingharuleng, ujug-ujug, breh
bae aya anu narangtung duaan deukeut
maranehna; papakeanana ngagebur
cahayaan.
5 Maranehna mareungpeunan beungeut
bawaning ku sieun, tapi anu duaan teh

ngajak ngomong, “Anjeunna teh hirup,
naha diteang ka enggon anu paraeh?
6 Teu aya di dieu Anjeunna mah, geus
gugah. Sing inget ka dawuhana-Na keur
basa di Galilea tea.[b]
7 Kapan saur-Na: Putra Manusa teh geus
mistina diselehkeun ka jelema-jelema
doraka terus disalib, tapi tangtu gugah
deui dina poe katiluna.”
8 Ras bae, maranehna, inget deui kana
dawuhan Anjeunna tea.
9 Samulangna ti pajaratan, hal eta,
ku maranehna dicaritakeun ka murid-
murid anu sabelas; kitu deui, ka
dudulurان-dudulurان sejenna.
10 Eta wanita-wanita teh, — nya eta
Maryam Magdalena, Yohana, Maryam
ibu Yakobus, jeung anu sejen-sejenna
anu ngabarengan — pada nyaritakeun
hal eta ka rasul-rasul tea.
11 Tapi caritaanana dianggap omong
kosong bae, teu dipercaya.
12 Ngan Petrus anu buru-buru lumpat
muru ka pajaratan. Barang manehna
ngalongok ka jero guha pajaratan, ngan
nenjo boeh bae ngalumbuk. Manehna

---

[b]Luk 9:22, 18:31-33

teh, leos indit deui bari tumanya di jero hatena, aya naon kira-kirana.
13 Poe eta keneh, aya dua murid Isa anu keur laleumpang ka hiji kampung ngaranna kampung Emaus. Jauhna ti Yerusalem kira-kira tujuh pal.
14 Bari leumpang nyaritakeun sagala anu anyar kajadian.
15 Sabot gunem catur tukeur pikiran, jol bae Isa nyaketan maranehna, terus angkat bareng jeung maranehna.
16 Tapi panon maranehna kawas anu kalampudan, nepi ka teu warawuh ka Anjeunna.
17 Saur Isa, "Keur gunem catur naon?" Maranehna ngarandeg semu nu heran.
18 Pok, nu ngaranna Kleopas, ngajawab, "Naha Anjeun teh jalmi ngumbara di Yerusalem, nepi ka teu terang kana kajadian anu sakitu haneutna keneh?"
19 Saur Isa, "Naon tea?" Jawabna, "Eta, perkara Isa, urang Nasaret tea, nu kagungan daya kakuatan dina kasauran jeung dina tindakan di payuneun Allah jeung di kalangan bangsa kuring.
20 Tapi ditangkep ku imam-imam kapala jeung ku pepentol-pepentol bangsa

kuring, tuluy Anjeunna diserenkeun
pikeun dihukum pati, nya eta disalib tea.
21 Tadina, pohara diharepna ku kuring
sarerea, diharep bakal ngabebaskeun
bangsa Israil. Kajadianana teh, tilu poe
ka tukang.
22 Geus kitu, meunang deui beja anu
pikareuwaseun pisan ti babaturan
wanita, anu rebun-rebun keneh tas
ngalongok pajaratan.
23 Cek maranehna: Layon Anjeunna teh
teu aya. Maranehna nerangkeun nenjo
malaikat-malaikat anu nyaurkeun, yen
Anjeunna geus gugah hirup deui.
24 Terus disidikkeun ku babaturan ka
pajaratan, enya Anjeunna geus teu aya.”
25 Saur Isa, “Bodo maraneh, pikiran
maraneh teh kuled, nepi ka teu percaya
kana sagala kasauran nabi-nabi!
26 Ari Al Masih teh naha lain geus
mistina nandangan eta sakabeh, geusan
jalan kana kamulyaana-Na?”
27 Ti dinya, ku Anjeunna diterangkeun
ka maranehna naon-naon anu geus
dituliskeun dina Kitab Suci, mimiti ti
kitab-kitab Musa nepi ka kitab-kitab
paranabi.

28 Sanggeus deukeut ka kampung
anu dijugjug, Anjeunna kawas anu rek
lajeng.
29 Tapi ku maranehna dikeukeuhan
diajak sindang, pokna, “Ngarereb heula
di kuring, geus burit, sakeudeung deui
ge panonpoe surup.” Terus Anjeunna
sindang ka maranehna.
30 Waktu tuang ngariung jeung
maranehna, Anjeunna nyandak roti,
muji sukur, nyemplekan roti, terus
disodorkeun ka maranehna.
31 Geus kitu, kakara panon maranehna
teges, wawuh deui ka Anjeunna, tapi
Anjeunna terus ngaleungit ti dinya.
32 Cek maranehna, “Pantes waktu
Anjeunna sasauran tadi di jalan bari
nerangkeun Kitab Suci, hate urang
kacida kumejotna.”
33 Ti dinya, kencling bae maranehna
baralik deui ka Yerusalem pikeun
nepungan murid-murid anu sabelas;
ari kasampak teh, nya keur kumpul
sabatur-batur.
34 Cek murid-murid nu di darinya,
“Enya Jungjunan teh geus gugah, geus
nembongan ka Simon.”

35 Ti dinya, murid-murid anu ti Emaus
pupulih perkara papanggihanana tadi di
jalan, jeung carana maranehna wawuh
deui ka Anjeunna waktu Anjeunna
nyemplekan roti.
36 Sabot keur gunem catur kitu, breh
bae, Isa geus ngadeg di tengah-tengah
maranehna; lajeng Anjeunna sasauran,
"Bagea!"
37 Maranehna ngararenjag pacampur
jeung sieun, panyangkana jurig.
38 Anjeunna sasauran deui, "Naha
ngararenjag jeung hamham sagala?
39 Tenjo ieu leungeun jeung suku Kami,
pek rampa sarta sidikkeun; da jurig mah,
euweuh jirimna, henteu tulangan henteu
dagingan, sakumaha Kami ayeuna."
40 Bari sasauran kitu Anjeunna
nembongkeun panangan jeung
sampeana-Na.
41 Maranehna bati hemeng atoh
pacampur jeung heran, tapi acan pati
percaya keneh. Ku sabab eta, Anjeunna
lajeng mariksakeun, "Aya kadaharan?"
42 Ku maranehna dihaturanan lauk
sapotong,
43 terus ku Anjeunna dituang di dinya.

44 Anjeunna sasauran deui, “Bareto
Kami geus ngomong waktu urang masih
babarengan keneh, yen sagala rupa anu
geus ditulis ngeunaan diri Kami dina
kitab Toret Musa, kitab nabi-nabi jeung
kitab Zabur pinasti kudu dilakonan. Eta
omongan Kami, ayeuna kabuktian.”
45 Ti dinya, Anjeunna nyaangkeun
pikiran maranehna, nepi ka maranehna
bisa ngahartikeun Kitab Suci.
46 Saur-Na deui, “Geus dituliskeun kieu:
Al Masih kudu nandangan eta kabeh,
dina poe nu katilu gugah deui ti antara
nu paraeh.
47 Jeung deui: Kalayan Asmana, hal
pertobat jeung panghampura dosa teh
kudu diwawarkeun ka sagala bangsa,
mimiti ti Yerusalem.
48 Nya maraneh saksina tina ieu
sakabeh perkara.
49 Kami ge tangtu ngutus anu geus
dijangjikeun ku Ama Kami ka maraneh.
Tapi maraneh kudu tetep heula di
ieu kota, nepi ka mangsana maraneh
meunang pangdeudeul kakawasaan ti
manggung.”

50 Geus kitu, maranehna ku Isa
dicandak ka luar kota, nepi ka deukeut
kampung Betania.
51 Sabot Anjeunna keur ngaberkahan
ka maranehna, tuluy paturay, diangkat
ka sawarga.
52 Brek, maranehna, sarujud nyembah
ka Anjeunna; terus maranehna teh
marulang deui ka Yerusalem kalawan
suka bungah.
53 Maranehna, sapopoena, araya bae di
Bait Suci bari ngamulyakeun ka Allah.

Yohanes

1 [1] Ti awal kadim keneh, Pangandika
teh geus jumeneng. Eta Pangandika
manunggal jeung Allah tur Pangandika
teh nya Allah tea.
[2] Manunggalna jeung Allah teh, ti
awitna keneh.
[3] Sakur jajadian alam, nya Anjeunna
anu ngajadikeunana. Mun lain ku
Anjeunna mah, sakur nu geus gumelar
teh pamohalan aya.
[4] Eta Pangandika teh, sumbering
hirup; ari hirup tea jadi caang atawa
papadangna umat manusa.
[5] Caang teh, gumebyar di alam
poek tur ku poek henteu kaungkulan
pangawasana.
[6] Jol bae, sumping hiji utusan Allah,
Yahya jenenganana.
[7] Sumpingna, pikeun jadi saksi nu
baris nerangkeun saha eta Papadang
teh, supaya ku lantaran anjeunna,
eta Papadang teh dipercaya ku umat
manusa.

8 Ari anjeunna mah, lain Caang tea; da
anjeunna mah, sakadar utusan anu kudu
nerangkeun saha eta Caang teh.
9 Tapi Caang anu sajatina mah, —
nu nyaangan unggal jelema — nuju
sumping ka alam dunya.
10 Anjeunna teh parantos aya di alam
dunya, — kenging-Na ngajadikeun tea —
tapi pangeusi dunya teh teu wawuheun.
11 Sumping-Na teh, nya ka nu jadi
milik-Na ku anjeun, tapi ku umat-Na
henteu ditarima.
12 Tapi sing saha anu daek narima
sarta percaya ka Anjeunna, ku Allah
dipaparinan hak jadi putra-Na.
13 Kituna teh, lain ku sabab turunan;
lain oge ku jalan anu ilahar anu lumrah
di manusa, tapi estu ku kakawasaan
Allah bae.
14 Eta Pangandika teh geus mijalma,
aya dina hirup kumbuh urang sarta ku
urang kasaksian kamulyaana-Na, nya
eta kamulyaan anu dinugrahakeun ku
Ingkang Rama ka Putra Tunggal, nu
sajati tur leber ku sih kurnia.
15 Ngeunaan Anjeunna, Yahya
nerangkeun, “Tah ieu Anjeunna teh; anu
cek kami: Engke, pandeurieun kami rek

sumping Anjeunna anu aya-Na heulaeun
kami; sabab jumenengna teh, samemeh
kami gumelar.
16 Ku kajembaran manah-Na, urang
sarerea geus kaseundeuhan sih kurnia
anu taya wates wangenna.
17 Nabi Musa ka urang geus mere
hukum Toret, ari Isa Al Masih mah,
ngadatangkeun sih kurnia jeung
kasayaktian.
18 Saurang ge, can aya anu geus nenjo
Allah. Tapi ku Anjeunna, — anu jadi
Putra Tunggal Allah, anu hirup-Na dina
pangkonan Rama — Allah teh bakal
dinyatakeun ka urang.”
19 Waktu Nabi Yahya ditaros ku utusan
urang Yahudi di Yerusalem, nya eta
panghulu-panghulu agung sarta urang
Lewi, “Saha tea anjeunna teh?”
20 Ku Nabi Yahya diwaler sajujurna bae,
saurna, “Kaula lain Al Masih!”
21 Pok deui nu naros teh, “Upami kitu,
saha atuh? Naha Nabi Elias?” Walerna
deui, “Lain.”
22 Pok deui nararos, “Saha tea atuh?
Simkuring kudu mawa jawaban ka nu
ngutus. Cobi, saha salira teh?”

23 Walerna, “Kami teh, nya eta soara
anu cumeluk di alas kikisik kieu:
‘Geura lelempeng pijalaneun Pangeran,’
sakumaha pilahir Nabi Yesaya.”
24 Di antara eta utusan-utusan teh, aya
sababaraha urang Parisi.
25 Aranjeunna mariksa kieu, “Naon
margina atuh anjeun ngabaptis, padahal
Al Masih, lain; Nabi Elias, lain; nabi anu
keur didago-dago oge, lain!”
26 Ku Yahya diwaler, “Kaula mah
ngabaptis oge ku cai; tapi di antara
aranjeun teh, saenyana, geus aya Anu
ku aranjeun teu kawawuhan;
27 nya nu sumping-Na teh, pandeurieun
kaula tea. Muka tali tarumpahna oge,
kaula mah henteu wani.”
28 Eta kajadian teh di daerah Betania,
peuntaseun walungan Ciyordan, anu ku
Nabi Yahya dianggo tempat ngabaptis
tea.
29 Poe isukna, Nabi Yahya ningali
Isa bade mendakan anjeunna; tuluy
dituduhkeun, saurna, “Tarenjo tuh, Anak
Domba Allah, anu kawasa mupus dosa
alam dunya.
30 Nya Anjeunna nu dimaksud ku kami
teh, anu cek kami, ‘Pandeurieun kami,

tangtu sumping Anjeunna anu aya-Na
heulaeun kami; sabab jumeneng-Na
oge, samemeh kami gumelar.’
31 Mimitina mah, kami oge henteu
wawuh ka Anjeunna teh. Sanajan kitu,
nu matak kami diutus jeung ngabaptis
ku cai teh, supaya ngawawuhkeun
Anjeunna ka bangsa Israil.”
32 Nabi Yahya masihan deui panaksen,
saurna, “Kami geus nyaksian Ruh
lungsur ti langit mangrupa manuk japati,
eunteup kana salira-Na.
33 Tadina mah, kami can wawuh ka
Anjeunna. Tapi Allah, anu nimbalan ka
kami kudu ngabaptis ku cai, samemehna
geus netelakeun ciciren-Na ka kami,
timbalana-Na: ‘Samangsa- mangsa
maneh nenjo aya Ruh lungsur terus
eunteup ka hiji jelema, eta teh Anjeunna
anu bakal ngabaptis ku Ruh Allah.’
34 Geus katenjo eta teh ku kami. Ku
sabab eta, ayeuna kami mere panaksen:
Anjeunna teh Putra Allah.”
35 Isukna, Nabi Yahya ngadeg deui di
tempat eta keneh bareng jeung dua
muridna.
36 Waktu anjeunna ningali Isa
ngalangkung, ngalahir, “Tuh, tenjo

Anjeunna, nu diibaratkeun Anak Domba
Allah tea!”
37 Kadengeeun ku muridna anu duaan,
tuluy bae duanana nuturkeun Isa.
38 Isa nyoreang ka pungkur, anu
naluturkeun teh dipariksa, “Nareangan
naon?” Piunjukna, “Rabi (hartina Guru),
dupi linggih di mana?”
39 Saur Isa ka maranehna, “Tuturkeun
bae Kami, engke ge nyaho.” Maranehna
tuluy naluturkeun; jadi bae nyarahoeun
panglinggihana-Na sarta poe eta mah,
maranehna ngendek heula di Anjeunna.
Harita teh kira-kira pukul opat.
40 Salah saurang anu ngadenge pilahir
Yahya anu terus nuturkeun Isa, nya eta
Andreas, dulurna Simon Petrus.
41 Tuluy manehna nepungan heula
Simon dulurna, pok cacarita, “Kuring
mah geus papanggih jeung Al Masih.”
42 Tuluy Petrus dibawa ngadeuheus ka
Isa. Manehna ku Isa diteuteup, tuluy
saur-Na, “Ieu teh Simon, anak Yonas.
Anjeun bakal dilandih Kepas (Kepas teh,
nya Petrus tea nu hartina: Batu karang).”
43 Poe isukna, Isa mutuskeun angkat ka
Galilea. Di dinya pendak jeung Pilipus,
saur-Na, “Tuturkeun Kami!”

44 Pilipus teh asalna urang Betsaida,
lemburna Andreas jeung Petrus.
45 Pilipus tepung jeung Natanael, pok
nyarita, “Kuring mah geus papanggih
jeung anu disebut-sebut ku Nabi Musa
jeung nabi-nabi sejen dina Kitab Toret
tea, jenenganana Isa, Putra Yusup ti
Nasaret.”
46 Cek Natanael, “Wah, na aya kitu
kira-kirana barang hade asal ti Nasaret?”
47 Jawab Pilipus, “Ayeuna mah hayu
urang saksikeun bae!” Kakara oge
Natanael datang, Isa geus ngalahir
manten, saur-Na, “Tah ieu urang Israil
tulen anu euweuh kuciwana teh.”
48 Pihatur Natanael, “Naha geuning
uninga ka abdi?” Waler Isa, “Memeh
maneh dicalukan ku Pilipus, ku Kami
geus katenjo aya di handapeun tangkal
kondang.”
49 Cek Natanael, “Rabi, Jungjunan teh
Putra Allah, Raja urang Yahudi!”
50 Saur Isa, “Naha eta kayakinan anjeun
teh lantaran cek Kami bieu maneh geus
katenjo ku Kami handapeun tangkal
kondang? Loba keneh anu leuwih aheng
batan eta, geura engke oge kasaksian.”

51 Saur-Na deui, “Cek Kami, saenyana,
maneh bakal nenjo langit muka jeung
malaikat-malaikat turun unggah ka
Kersa Putra Manusa.”
2 1 Tilu poe ti harita, di lembur Kana,
Galilea, aya nu hajat nikahkeun. Ibu
Isa angkat ka dinya;
2 Isa oge jeung murid-murid-Na
diondang.
3 Barang nu hajat beakeun anggur,
ibu-Na wawartos ka Isa, “Nu hajat teh
seepeun anggur!”
4 Waler Isa, “Kedah dikumahakeun kitu
ku Abdi, ibu? Teu acan waktosna ayeuna
mah.”
5 Tapi ibu-Na marentah ka anu laladen,
“Turutkeun engke saparentah-Na!”
6 Di dinya, aya genep buyung, biasana
paranti wawasuh sakumaha tali paranti
urang Yahudi, masing-masing bisa muat
ti salapan nepi ka dua welas liter.
7 Tuluy Isa ngadawuh ka nu
laladen, “Pinuhan buyung teh ku
cai.” Tuluy buyung-buyungna, diareusian
sapinuhna.
8 Isa ngadawuh deui, “Pek siukan, bawa
ka ditu, ka nu mangku hajat.” Tuluy ku
maranehna dianteurkeun.

9 Sanggeus ku nu mangku hajat
diasaan, cai teh geus jadi anggur, teu
nyahoeun asal-asalna mah. Tapi anu
laladen, nya eta anu nyiukan tea mah
nyarahoeun. Manehna tuluy manggil ki
panganten,
10 pok nyarita, "Biasana nu disuguhkeun
ti heula teh anggur nu raos nepi ka
warareg, nembe anu kirang raos. Dupi
ieu tibalik, nu raosna kaluar nembe
ayeuna."
11 Eta mujijat di lembur Kana, Galilea,
mujijat Isa anu munggaran pisan,
dianggo mintonkeun kamulyaana-Na.
Ku hal eta, murid-murid-Na jadi mantep
hatena percaya ka Anjeunna.
12 Ti dinya, Isa angkat ka kota
Kapernaum disarengan ku ibu-Na,
saderek-saderek-Na, jeung ku murid-
murid-Na. Di Kapernaumna teu lami,
ngan popoean bae.
13 Sanggeus deukeut kana hari raya
Yahudi nu disebut "Paska," Isa angkat ka
Yerusalem.
14 Di emper Bait Suci ku Anjeunna ka
sampak loba tukang dagang, nu dagang
sapi, nu dagang domba, tukang japati,
jeung tukang nukeur-nukeurkeun duit.

15 Anjeunna ngarara tali, ngadamel
pecut. Tuluy anu daragang teh,
kabeh, diusir sadagang-daganganana:
Embe, domba, jeung sapi. Tukang
nalukeur-nukeurkeun duit, duitna
dibahe-bahekeun, mejana dijungkir-
jungkirkeun.
16 Ka nu dagang japati, Isa sasauran,
"Bawaan kabeh ka ditu, Panglinggihan
Ama Kami, ulah dijarieun pasar."
17 Murid-murid-Na, ras bae, inget kana
ungelna Kitab Suci anu kieu, "Lantaran
banget deudeuhna ka padaleman
Anjeun, hate asa kaleleban."
18 Urang Yahudi nangtang ngaralawan
ka Isa, pokna, "Mana buktina hak
Anjeuna nyieun tindakan kieu teh?"
19 Waler Isa, "Ruag ieu Bait Allah, di
jero tilu poe ku Kami rek ditangtungkeun
deui."
20 Dijawab ku maranehna, "Opat puluh
taun ngadegkeun ieu Bait Allah teh! Ari
Anjeun sanggup ku tilu poe?"
21 Padahal, nu ku Isa disebut Bait Allah
teh, maksudna mah salira-Na ku Anjeun.
22 Ngeunaan hal ieu, murid-murid-Na
teh kakara aringeteun deui yen Isa geus
pernah ngadawuh kitu, nya eta sanggeus

Anjeunna hirup deui tina pupus-Na. Ku
sabab eta, kakara maranehna percaya
kana eusi Kitab Suci jeung ka eta
dawuhan Isa tea.
23 Sabot Anjeunna di Yerusalem, —
sapanjang hari raya Paska tea — loba nu
jaradi percaya ka Jenengana-Na lantaran
narenjo mujijat-mujijat damelana-Na.
24 Najan kitu maranehna ku Isa henteu
didamel andelan; da kabeh ge, ku
Anjeunna mah geus kauninga tabeatna
teh.
25 Lian ti eta, Anjeunna ge teu butuh ku
katerangan saha bae, tina hal kaayaan
manusa mah. Sabab Anjeunna mah,
geus uninga kana keretegna hate
masing-masing.
3 1 Aya hiji urang Parisi, pamingpin
Agama Yahudi, ngarana Nikodemus.
2 Dina hiji peuting, anjeunna nepangan
Isa, saurna, "Rabi (Guru) simkuring
terang, yen Anjeun teh guru utusan
Allah; margi anu sanes mah, moal aya
nu tiasa nyieun mujijat-mujijat kitu,
kajaba upami disarengan ku Allah."
3 Waler Isa, "Kieu cek Kaula, upama
urang henteu dijurukeun deui,

pamohalan bisa ningal Karajaan nu
diparentah ku Allah.”
4 Walon Nikodemus, “Kumaha abdi nu
parantos sakieu kolotna tiasa dijurukeun
deui? Naha tiasa lebet deui ka jero
beuteung indung, teras dijurukeun
deui?”
5 Waler Isa, “Masing percaya: Upama
jelema henteu dijurukeun tina cai jeung
Ruh, hamo teuing bisa asup ka Karajaan
Allah.
6 Anu dijurukeunana ku manusa,
sipat-sipatna, tangtu kumaha ilaharna
manusa. Ari anu medalna tina Ruh,
tangtu rohani sipatna.
7 Anjeun teu kudu heran, mun cek Kaula
tadi kudu dijurukeun deui.
8 Ari Ruh teh, lir angin nu ngahiuk
sakarepna. Ku anjeun kakuping sorana,
tapi anjeun henteu terang ti mana asalna
jeung ka mana losna. Anu dijurukeun
tina Ruh oge, kaayaanana teh kawas
kitu.”
9 Walon Nikodemus, “Teu kahartos eta
tiasa kitu?”
10 Waler Isa, “Anjeun teh guruna bangsa
Israil? Piraku henteu ngarti?

11 Nu diterangkeun ka anjeun teh, nya
eta ngeunaan hal anu geus katingal ku
Kami sorangan sarta nu geus kasaksian
ku sorangan; tapi ku aranjeun mah,
henteu katarima eta katerangan teh.
12 Lamun katerangan Kaula, tina hal
dunya, ku anjeun geus teu dipercaya;
geus komo lamun nyaritakeun perkara
sawarga, tangtu kana moal percayana
teh!
13 Ari jelema mah, acan aya anu geus
indit sarta nyaho sawarga, iwal ti Putra
Manusa anu terah asal ti dinya.
14 Jeung sakumaha oorayan tambaga
tea, nu ku Musa geus ditanjeurkeun di
sagara kikisik; kitu oge, Putra Manusa
kudu dijungjung dikaluhurkeun,
15 supaya unggal jelema anu percaya
ka Anjeunna ginanjar hirup abadi.
16 Sabab dunya teh, pohara nya diasihna
ku Allah; nepi ka Putra Tunggal-Na
oge dipasrahkeun, supaya sing saha
anu percaya ka Anjeunna ulah nepi ka
binasa; tapi sabalikna, bisa tinemu jeung
hirup abadi.
17 Pangna Allah ngutus Putra-Na ka
alam dunya teh, lain rek ngahukum,

enyana mah rek nyalametkeun alam
dunya ku parantaraan Putra-Na.
18 Saha bae anu percaya ka Anjeunna,
moal dihukum; anu baris dihukum teh,
anu embung percaya sabab henteu
ngandel ka nu ngaran Putra Tunggal
Allah tea.
19 Ari duduk hukumna kieu: Caang tea
geus datang ka dunya, tapi manusa
leuwih resep kana poek tibatan kana
caang. Sabab kalakuanana nu jahat.
20 Munasabah, da tukang
ngalampahkeun kajahatan mah,
ijid kana caang teh sarta moal daek
nyampeurkeun, supaya kajahatanana
teu kaboker.
21 Sabalikna, anu kalakuanana bener
mah, kana caang teh nyampeurkeun;
ngarah jelas, yen kalakuanana teh sapuk
jeung Pangersa Allah.”
22 Sanggeus kitu, Isa katut murid-murid
angkat ka tanah Yudea sarta terus
ngarereb di dinya bari ngabaptis.
23 Yahya oge ngabaptis, tempatna di
Ainon deukeut lembur Salim. Sabab di
dinya, loba cai tur loba jelema anu ka
darinya harayangeun dibaptis;

24 da harita mah, Yahya teh acan
dipanjara.
25 Pareng timbul pasalingsingan paham
antara murid-murid Yahya jeung salah
sahiji urang Yahudi, nya eta tina hal
susuci.
26 Tuluy maranehna nepungan
Nabi Yahya pokna, “Rabi, jalmi anu
kapungkur sumping ka anjeun, nu
kantos dicarioskeun tea, Anjeunna oge
geuning ngabaptis di walungan Ciyordan
palih peuntas; jalmi-jalmi ngabrul bae
ka dinya sadayana.”
27 Waler Yahya, “Saha oge moal aya
anu bisa narima naon-naon, lamun teu
dipaparinan ti sawarga mah.
28 Maraneh pribadi bisa mere
katerangan sabage saksi, yen kami geus
ngomong kieu: Kami teh lain Al Masih,
tapi anu diutus samemeh Anjeunna.
29 Panganten awewe teh hakna
panganten lalaki; tapi sabage sobat
ki panganten anu ngarendeng
jeung ngabandungan di dinya, milu
mikayungyun ku sora ki panganten. Eta
teh, pikeun kami mah, geus mangrupa
kabagjaan tur nepi ka jucungna pisan
ayeuna mah.

30 Anjeunna mah geus kuduna beuki
unggul, kami anu kudu beuki asor.
31 Anu asal ti sawarga, tangtu
ngungkulan ka kabeh; anu asal ti dunya,
tangtu kaasup warga ieu dunya sarta
cacaritana tangtu ku basa duniawi.
Anu asal ti sawarga, tangtu bae
pangunggulna.
32 Anjeunna maparin katerangan tina
sagala rupa anu geus kabandungan
jeung kadangu ku anjeun, tapi
panyaksi-Na euweuh nu daek narima.
33 Saha-saha nu daek narima kana
panyaksi-Na, tangtu ngarasa yen Allah
teh saestu.
34 Pangna Anjeunna diutus ku Allah
teh, geus tangtu pikeun nepikeun
dawuhana-Na. Sabab Anjeunna, ku Allah
geus dianugrahan Ruh Mantenna tanpa
wangenan.
35 Rama nu mikaasih ka Putra geus
masrahkeun sakabeh perkara ka
Anjeunna.
36 Anu percaya ka eta Putra, tangtu
tinemu jeung hirup langgeng. Tapi
anu henteu anut ka Putra mah, moal
papanggih jeung hirup; sabalikna,
pinasti nandangan hukuman Allah.”

4 1 Barang Jungjunan urang uninga,
yen urang-urang Parisi nyarahoeun
Anjeunna geus ngabaptis leuwih loba
sarta kenging murid leuwih loba batan
Yahya,
2 — padahal anu ngabaptisna mah
murid-murid-Na, lain Isa ku anjeun —,
3 Anjeunna tuluy angkat deui bae ka
Galilea, ngantunkeun Yudea.
4 Ari jalanna kudu nyorang daerah
Samaria.
5 Angkat-Na geus nepi ka kota Sikar
di daerah Samaria, teu jauh ti tanah
milik Yakub anu diwariskeun ka Yusup,
putrana.
6 Di dinya, aya hiji sumur anu katelah
sumur Yakub. Ku bawaning ngaraos cape
urut angkat sakitu tebihna; gek, Isa calik
sisi eta sumur. Harita teh kira-kira pukul
dua welas beurang.
7 Jol wae, aya awewe urang Samaria rek
ngala cai. Ku Isa dipundutan, saur-Na,
“Cik menta cai, hayang nginum!”
8 Ari murid-murid mah teu araya, da
keur ka kota meuli dahareun.
9 Eta wanita ngawangsul, “Naha mundut
ngaleueut ka abdi urang Samaria? Kapan
Anjeun teh urang Yahudi!” (Urang Yahudi

mah cadu cacampuran jeung urang Samaria).
10 Waler Isa, “Lamun Nyai terang mah kana nugraha ti Allah, jeung wawuh ka nu menta nginum, tangtu Nyai anu menta nginum teh ka Kami, tur tangtu dibere cai cikahuripan.”
11 Jawab eta awewe, “Timana Anjeun iasa masihan cai cikahuripan? Teu nyandak timba-timba acan, mangkaning jero pisan ieu sumur teh.
12 Naha Anjeun teh langkung punjul ti Yakub karuhun abdi, nu ngawakapkeun ieu sumur ka urang dieu? Yakub ku anjeun sapala putra ngaleueutna teh di dieu, kitu deui ingon-ingonna.”
13 Waler Isa, “Nginum tina sumur ieu mah bakal halabhab deui;
14 tapi cai nu rek dibikeun ku Kami mah, moal matak halabhab-halabhab deui sapapanjangna oge. Sabab cai pamere Kami mah, bakal ngajadi cinyusu di jero diri nu nginumna; anu moal saat-saat nepi ka hirup di kalanggengan oge.”
15 Cek eta awewe, “Mangga atuh pasihkeun ayeuna, supados abdi ulah halabhab-halabhab deui sareng teu kedah nimba-nimba deui ti dieu.”

16 Saur Isa, “Teang heula salaki, sina ka
dieu.”
17 Tembalna, “Teu gaduh salaki abdi
mah.” Saur Isa deui, “Bener, Nyai
memang teu boga salaki.
18 Tapi Nyai geus lima kali boga salaki.
Nu ayeuna mah lain salaki. Pangakuan
Nyai bener.”
19 Tembalna, “Jungjunan, moal lepat,
yakin yen Jungjunan teh nabi!
20 Karuhun abdi ngalakonan ibadahna
di dieu, di gunung; nanging sanggem
urang Yahudi mah, kedah di Yerusalem.”
21 Saur Isa, “Sing percaya ka Kami,
engke mah ngabakti ka Allah teh di
gunung ieu lain, di Yerusalem lain.
22 Urang dieu mah, nyarembahna teh
kana sesembahan anu asing, ari Kami
mah wawuh saha Anu disembah teh.
Sabab kasalametan mah, jalanna ti
bangsa Yahudi.
23 Tapi tangtu cunduk waktu datang
mangsa, — malah ayeuna ge geus mimiti
—, umat anu tulen ibadah teh, nya eta
anu nyembah ka Rama kalawan roh
jeung kayaktian. Kudu kitu, ngabakti
nurutkeun pangersa Allah mah.

24 Ari Allah teh sipat Ruh, jadi babakti
ka Anjeunna ge ngalampahkeunana
kudu kalawan roh jeung kayaktian."
25 Diwalon ku eta awewe, "Abdi ge
terang, yen engke rek aya nu sumping,
nya eta Al Masih tea. Upami Anjeunna
parantos sumping, sagala rupi perkawis
tangtos ku Anjeunna diterangkeun."
26 Saur Isa, "Kapan ieu Al Masih teh,
nya anu ayeuna keur cacarita."
27 Sabot kitu murid-murid daratang;
kacida hareraneunana nenjo Guruna
keur sasauran jeung awewe teh; tapi
saurang oge, teu aya nu wani naros:
Nuju mundut naon? atawa: Nuju
nyarioskeun naon?
28 Ari awewe tea, cul buyung terus indit
ka kota, hariweusweus ka batur-baturna;
29 "Leuh, aya jelema wet nyahoeun
kana sagala lampah kuring! Boa-boa Al
Masih tea! Hayu urang ka ditu!"
30 Bral bae arindit manggihan Anjeunna.
31 Sajeroning kitu, murid-murid
ngahaturkeun tuangeun, pokna, "Rabi
mangga geura tuang."
32 Tapi waler-Na, "Geus boga dahareun
mah. Tapi maraneh mah, acan nyaho
kana rupana."

33 Murid-murid silih tanya pada batur,
"Aya nu ngintunan kitu?"
34 Saur Isa, "Kadaharan Kami mah,
nya eta: Ngalampahkeun pangersa
Anjeunna, Anu ngutus ka Kami jeung
nganggeuskeun padamelana-Na.
35 Opat bulan deui ge dibuat, lain kitu
cek maraneh? Geura tuh, pasawahan
sakitu legana! Parena geus karoneng,
meujeuhna dipibuatan.
36 Malah nu kudu dibuatna ge
geus narima buruhanana, tinggal
ngumpulkeun beubeunanganana,
pibekeleun hirup di kalanggengan,
supaya boh nu melak boh nu dibuat
sarua suka bungahna.
37 Sabab bener cek kacapangan: 'Aya
nu kudu melak, aya nu kudu ngala.'
38 Nya maraneh ku Kami dititah
ngalana, da melakna mah geus nitah nu
sejen; maraneh nu wajib metik hasilna."
39 Ku caritaan awewe nu tadi tea, anu
nyebutkeun, "Anjeunna uningaeun kana
kabeh lampah kuring;" ahirna, loba
urang Samaria anu percaya ka Isa.
40 Sanggeus pada terang, ku
maranehna Anjeunna diandeg; sarta

Anjeunna ngarereb heula dua poe di maranehna.
41 Sanggeus ngadarenge kasaurana-Na,
beuki loba bae urang Samaria anu
percaya ka Anjeunna.
42 Ceuk maranehna ka awewe tea,
"Urang oge percaya ayeuna mah, tapi
lain ku carita maneh bae; sabab ayeuna
mah, geus ngadenge sorangan. Yakin
urang oge, Anjeunna teh tetela Juru
Salametna alam dunya."
43 Sanggeus dua poe tea, Isa angkat
deui ti dinya ngabujeng ka Galilea,
44 sabab Isa ku anjeun kungsi
nyaurkeun, yen di lemburna sorangan
mah nabi teh tara dihargaan.
45 Sasumping-Na di Galilea, Anjeunna
pada ngabageakeun. Sabab urang dinya,
geus kungsi nyaraksian sakur anu ku
Anjeunna dipidamel di Yerusalem, waktu
maranehna keur milu kana pesta di
dinya.
46 Ti dinya Isa mulih deui ka lembur
Kana (Galilea), tempat Anjeunna
ngadamel cai jadi anggur tea. Di dinya,
aya hiji pagawe karaton; anakna teh
keur gering di Kapernaum.

47 Barang ngadenge beja yen Isa
geus mulih ti Yudea ka Galilea, teras
bae nepungan, menta tulung supaya
Anjeunna kersa sumping nyageurkeun
anakna nu geus samar kana menyat
deui.
48 Saur Isa ka manehna, "Maraneh
moal percaya, lamun henteu nenjo
tanda-tanda jeung mujijat-mujijat mah!"
49 Wangsul pagawe karaton,
"Jungjunan, mugi sumping, meungpeung
pun anak teu acan maot!"
50 Saur Isa, "Geura mulang, anak
anjeun hirup!" Eta jelema percaya pisan
kana dawuhana-Na, tuluy balik.
51 Di jalan keneh manehna papapag
jeung bujang-bujangna, anu ngabejaan
yen anakna geus cageur.
52 Ka bujangna ditanyakeun pukul
sabaraha mimiti cageurna. Dijawab,
"Kamari, tabuh satu siang panasna
rerep."
53 Bapa budak teh ingeteun yen wanci
eta pisan Isa ngadawuh-Na, "Anak
anjeun hirup." Geus kitu mah, manehna
— kitu deui kulawargana — jadi percaya
ka Isa.

54 Eta kajadian teh, tanda mujijat kadua
— di Kana — anu dipidamel ku Isa,
samulih-Na ti Yudea ka Galilea tea.
5 1 Teu lila ti harita, dina poean hari
raya urang Yahudi, Isa angkat ka
Yerusalem.
2 Deukeut panto gapura, nu katelah
"Panto Gapura Domba," aya kulah
pamandian. Eta kulah, — anu tepasna
aya lima tea — ngaran dina basa Ibranina
"Betesda."
3 Kabehanana, dipinuhan ku nu
garering: nu lolong, nu deog, jeung nu
lumpuh. Kabeh keur ngadago-dago oyag
na cai kulah tea.
4 Sabab sawaktu-waktu, ka dinya,
sok lungsur malaikat Pangeran pikeun
ngoyagkeun cai kulah. Anu pangheulana
ancrub, — sanggeus caina dioyagkeun
ku malaikat — boga panyakit kumaha
oge sok terus cageur.
5 Harita, aya saurang anu geringna geus
tilu puluh dalapan taun.
6 Ku Isa katingali keur ngagoler. Ku
sabab geus uninga yen kaayaan kituna
teh geus lila, tuluy mariksa, saur-Na ka
manehna, "Maneh hayang cageur?"

7 Jawabna, “Jungjunan, abdi teh teu
aya nu ngancrubkeun waktos cai kulah
oyag. Nembe oge kumarayap, geus
kapiheulaan ku nu sanes.”
8 Ti dinya, Isa ngadawuh, “Geura
hudang, panggul enggon ngedengna,
tuluy leumpang!”
9 Dadak sakala manehna cageur; heug
enggon ngedengna dipanggul, tuluy
leumpang. Harita teh poe Sabat.
10 Puguh bae nu kakara cageur teh
ku urang Yahudi digeunggeureuhkeun,
“Hey, ieu teh poe Sabat, teu meunang
punggal-panggul!”
11 Ari jawabna, “Da dipiwarang ku
Itu, anu nyageurkeun panyakit abdi,
saur-Na: Panggul enggon ngedeng
maneh, terus indit!”
12 Cek nu naranya, “Saha jelemana
nu nitah maneh manggul eta enggon
ngedeng jeung nitah indit teh?”
13 Tapi manehna, teu nyahoeun saha-
sahana mah; sabab Isa, terus nyulumun
ka tengah jalma rea nu ngagimbung di
dinya.
14 Teu kungsi lila, Anjeunna papendak
jeung manehna di jero Bait Allah; lajeng
Anjeunna ngadawuh, “Ayeuna maneh

geus cageur; ulah nyieun dosa deui,
supaya ulah pinanggih jeung anu leuwih
mahala.”
15 Sanggeus balik, manehna bebeja
ka urang Yahudi yen nu geus
nyageurkeunana teh, nya eta Isa.
16 Ku sabab eta, urang-urang Yahudi
nareangan jalan rek nganiaya ka
Anjeunna, pedah geus ngalampahkeun
pagawean dina poe Sabat.
17 Tapi saur Isa ka manehna, “Ama Kami
barang damelna teh teu aya kendatna;
tug, nepi ka ayeuna. Jadi, Kami oge kitu,
dina barang gawe teh.”
18 Ku sabab eta, urang-urang Yahudi
teh tambah nyongkab, satekah polah
hayang maehan ka Anjeunna. Lantaran
cek maranehna teh, jaba Isa teu tolih
kana poe Sabat, oge geus nerangkeun
yen Allah teh Rama-Na, mapadani ka
Allah.
19 Ku Isa diwaler kieu, “Cek Kami
ka maraneh: Putra moal bisa migawe
naon-naon ku pokalna sorangan, upama
henteu nenjo heula padamelan Rama.
Anu dipigawe ku Putra, kabeh oge, sakur
anu dipidamel ku Rama.

20 Sabab Rama teh asih ka Putra, jeung
mintonkeun ka Anjeunna sakur anu
geus dipidamel. Malah ka Putra teh,
Rama bakal mintonkeun padamelan-
padamelan anu leuwih agung batan nu
enggeus-enggeus nepi ka maraneh bakal
ngarasa helok.
21 Sabab sakumaha Rama iasa
ngahudangkeun jeung ngahirupkeun
anu geus maraot, Putra oge bisa
ngahirupkeun nurutkeun pangersa-Na.
22 Rama ku anjeun, moal ngahukum
saha-saha. Sabab kalungguhan Hakim
geus dikawasakeun ka Putra,
23 supaya jelema-jelema kabeh ajrih ka
Putra, cara ajrih ka Rama. Sing saha anu
henteu hormat ka Putra, saenyana mah
henteu hormat ka Rama anu ngutus.
24 Cek Kaula ka aranjeun: Saha-saha
anu nurut kana omongan Kami jeung
percaya ka Anu ngutus ka Kami, bakal
tinemu jeung hirup anu langgeng tur
moal milu kahukum sabab geus pindah
ti alam maot ka alam hirup.
25 Cek Kaula ka aranjeun: Engke aya
mangsana, malah mimiti ti ayeuna,
nu geus paraeh teh bakal ngadarenge

gentra Putra Allah. Sing saha anu nurut,
tinangtu hirup.
26 Sabab sakumaha Rama anu nyepeng
hirup, Putra oge dikawasakeun nyekel
hirup.
27 Lian ti eta, Rama ge geus masrahkeun
kakawasaan pikeun jadi hakim ka Putra;
sabab Anjeunna, Putra Manusa teh.
28 Hal eta, ku aranjeun henteu kudu
dipikaheran. Sabab pidatangeun
mangsa, anu keur sumare di alam
kubur, kabeh bakal ngadarenge kana
gentra-Na.
29 Sakur nu keur hirupna bener,
harudangna ti alam kubur teh bakal
terus kana hirup nu langgeng. Anu
tadina hirupna jahat mah, dina mangsa
harudang ti alam kubur teh, geus
disampakkeun hukuman.
30 Kami sorangan henteu kawasa
nangtukeun naon-naon. Hukuman anu
ditibankeun ku Kami teh, saluyu jeung
sakumaha timbalana-Na. Timbangan
Kami bakal adil, lain ngarah puas
sorangan, tapi numutkeun pamundut Nu
ngutus ka Kami.

31 Lamun hal ihwal Kami,
diterangkeunana ku Kami sorangan, can
puguh anu sabenerna.
32 Anu nerangkeun hal ihwal Kami
teh, anu sejen sarta Kami nyaho yen
katerangana-Na ngeunaan Kami teh
saestu.
33 Aranjeun geus ngajurungan utusan
ka Yahya sarta anjeunna geus mere
katerangan ngeunaan hal anu sayaktina;
34 saenyana, Kaula mah henteu
butuh ku panyaksen ti jelema; Kaula
nerangkeun soteh supaya aranjeun
tinemu jeung kasalametan.
35 Anjeunna ibarat lampu anu hurung
caang. Tapi eta lampu teh, ku aranjeun
mah, ngan dipake keur sajongjongan
wungkul.
36 Tapi Kaula boga katerangan anu
leuwih penting batan panyaksen Yahya,
nya eta anu mangrupa papancen anu
ku Rama dipasrahkeun supaya ku Kaula
dilampahkeun ayeuna. Eta wujudna nu
jadi saksi Kaula teh, nu nerangkeun yen
Kaula teh bener diutus ku Rama.
37 Rama anu ngutus ka Kaula tea, Saksi
Kaula teh. Aranjeun acan ngadarenge
Gentra-Na, acan nyaraho kana jirim-Na,

38 jeung dawuhana-Na henteu ngancik
di jero hate. Sabab aranjeun, henteu
percaya ka Nu geus diutus ku Mantenna.
39 Kitab-kitab Suci ku aranjeun diarulik,
bari umangkeuh yen ku jalan kitu
teh bakal bisa tinemu jeung hirup nu
langgeng. Tapi sanajan eta Kitab-kitab
Suci geus muat katerangan-katerangan
tina hal ihwal Kaula,
40 aranjeun tetep embung datang ka
Kaula malar bisa tinemu jeung hirup tea.
41 Kaula henteu hayang dihormat ku
manusa.
42 Tapi kaula, wawuh pisan ka aranjeun;
hate aranjeun teh teu boga kanyaah ka
Allah.
43 Kaula datang ngagem jenengan Ama
Kaula, tapi ku aranjeun henteu ditarima;
ari nu sejen, — anu datangna mawa
ngaran sorangan — ku aranjeun malah
ditarima.
44 Kumaha aranjeun bisa percaya sabab
anu dipamrih teh panghormat ti papada
manusa, lain panghargaan anu asal ti
Allah nu Tunggal.
45 Ulah disangka Kaula nu rek ngadakwa
aranjeun, engke, di payuneun Rama.
Nu baris ngadakwa aranjeun mah Nabi

Musa, nya eta Nabi nu jadi gunung
pananggeuhan aranjeun.
46 Padahal, lamun aranjeun percaya
ka Musa, ka Kaula oge tangtu percaya.
Sabab anjeunna, geus nyeratkeun hal
ihwal Kaula.
47 Tapi lamun aranjeun henteu percaya
kana hal anu geus diseratkeun ku
Musa, kumaha rek bisa percaya kana
katerangan Kaula?”
6 1 Ti dinya Isa angkat meuntas talaga
Galilea, nu disebut oge talaga
Tiberias.
2 Loba pisan jelema anu naluturkeun
Anjeunna. Sabab maranehna, geus
nenjo kana mujijat-mujijat-Na, nya
eta waktu Anjeunna nyageurkeun nu
garering.
3 Di peuntas, Anjeunna unggah
ka gunung kersa ngareureuh jeung
murid-murid.
4 Harita teh, geus meh Paska, nya eta
hari rayana urang Yahudi tea.
5 Ningali anu naluturkeun sakitu
ngabrulna, Anjeunna sasauran ka
Pilipus, “Di mana urang bisa meuli roti
keur nyuguhan maranehna?”

6 Sasauran kitu soteh rek ngadoja
wungkul, da geus uninga kudu
kumaha-kumahana mah.
7 Walon Pilipus, "Roti dua ratus dinareun
oge moal cekap kangge jalmi sakieu
seueurna mah, sanaos saeutik sewang."
8 Pok, murid sejenna anu ngaran
Andreas, — dulurna Simon Petrus —
mihatur:
9 "Aya budak ngabantun roti lima siki
sareng lauk dua siki; nanging bade
cekap ti mana, jalmi sakieu seueurna?"
10 Saur Isa, "Eta jelema-jelema teh,
sina dariuk heula bae." Di dinya teh,
tempatna genah, loba jukutna. Eta
jelema-jelema teh, gek bae, dariuk;
lobana, kira-kira lima rebu urang.
11 Tuluy roti nu bieu teh, ku Isa
dicandak. Sanggeus muji sukur, rotina
dibagikeun ka nu dariuk. Kitu oge
laukna, dibagi-bagikeun sacukupna.
12 Sanggeus sareubeuheun, Isa
ngadawuh ka murid-murid, "Kumpulkeun
kaleuwihanana, ulah aya nu kapiceun!"
13 Tuluy kaleuwihanana teh
dikumpulkeun, meunang dua welas
bakul.

14 Nenjo mujijat nu sakitu ahengna,
jalma-jalma ngaromong, “Tetela,
Anjeunna teh Nabi nu keur diarep-arep
tea, lumungsur-Na, di alam dunya!”
15 Ku sabab Isa uninga, yen maranehna
teh, tangtu bakal maraksa supaya kersa
jadi raja; Anjeunna angkat, nyingsalkeun
anjeun, nyalira bae ka tempat beh
tonggohna deui.
16 Wanci sareupna, murid-murid Isa ka
talaga deui, tuluy meuntas ngagunakeun
parahu,
17 pikeun ngajugjug kota Kapernaum.
Barang geus reupreupan poek, Isa acan
bae sumping.
18 Dumadakan laut jadi motah lantaran
gede angin.
19 Sanggeus balayarna kira-kira tilu mil,
beh bae katingal ku murid-murid-Na,
Isa angkat tapak kancang dina cai
nyaketan parahu. Maranehna teh, kacida
sarieuneunana.
20 Tapi Anjeunna ngadawuh ka
maranehna, “Ieu teh Kami, ulah
sarieun.”
21 Kakara oge Anjeunna rek
diunggahkeun ku murid-murid

kana parahu; parahu teh geus nepi
manten ka nu dijugjug.
22 Poe isukna, jelema-jelema
ngagimbung keneh di peuntas
ditu. Sabab ti kamarina keneh, ku
maranehna geus katangen yen parahu
nu balabuh di dinya ngan hiji. Lian ti
eta, maranehna ge nyarahoeun, yen
waktu murid-murid arindit teh henteu di
barengan ku Isa.
23 Sabot kitu, jul-jol parahu ti Tiberias
ka dinya, teu jauh ti tempat maranehna
disuguhan roti beunang ngaberkahan
Jungjunan tea.
24 Sanggeus tetela yen Isa, kitu deui
murid-murid-Na teu aya di dinya; cat,
sarerea teh, kana parahu ngajugjug
Kapernaum rek nareangan Isa.
25 Isa kapendak ku maranehna di
peuntaseun talaga. Pok arunjukan,
"Rabi, iraha sumping ka dieu?"
26 Saur Isa, "Kami nyaho, maraneh
nareangan Kami teh lain pedah ngarasa
katarik ku tanda-tanda mujijat ti Kami;
tapi saenya-enyana mah, tina lantaran
beuteung maraneh geus seubeuh ku roti
tea.

27 Pek digarawe, tapi ulah ngan ukur
malar dahareun nu gampang buruk
wungkul; nu kudu disiar teh, kadaharan
anu bisa awet; nu bisa dibawa ka
hirup di kalanggengan, nya eta anu
baris dibikeun ka maraneh ku Putra
Manusa. Sabab Putra Manusa teh, geus
dikawasakeun ku Allah, Rama, kalawan
sah.”
28 Pihatur maranehna, “Naon anu
kedah dilakonan, anu sapagodos sareng
Pangersa Allah?”
29 Saur Isa, “Nu wajib dilakonan teh,
nya eta: maraneh kudu percaya ka Anu
geus diutus ku Allah.”
30 Cek maranehna, “Naon tawisna ti
Anjeun ka abdi sadaya, supados percaya
ka Anjeun? Saleresna naon padamelan
Anjeun teh?
31 Waktos karuhun abdi nyorang tegal
kikisik, kadaharanana teh roti ‘manna.’
Dina Kitab Suci oge ditulis: Maranehna
dibere dahar roti ti sawarga.”
32 Saur Isa deui, “Cek Kami, anu mere
roti ti sawarga ka maraneh teh lain
Musa, tapi anu saenya-enyana mah Ama
Kami.

33 Roti paparin Allah teh, nya eta roti nu
ti sawarga tea, anu mere hirup-hurip ka
alam dunya.”
34 Wangsulanana, “Jungjunan, mugi
sing saterasna eta roti teh dipaparinkeun
ka abdi-abdi.”
35 Saur Isa, “Kapan Kami nu jadi
roti sumberna hirup teh. Sing saha
anu datang ka Kami, moal nyorang
lapar-lapar deui; kitu deui anu percaya
ka Kami, moal halabhab-halabhab deui.
36 Tapi ku Kami geus diterangkeun, yen
sanajan geus papanggih jeung Kami,
maraneh tetep henteu percaya.
37 Sakabeh nu dipaparinkeun ku Rama
ka Kami, tangtu katarima ku Kami sarta
sing saha anu datang ka Kami, ku Kami
moal ditampik.
38 Kami datang ti sawarga teh lain
rek ngayunkeun karep sorangan, tapi
rek ngalampahkeun Pangersa Ama anu
ngutus Kami.
39 Pangersa-Na Nu ngutus teh, nya eta
supaya sakur nu geus dipaparinkeun ka
Kami ulah aya nu leungit; sabalikna,
malar engke, — dina ahir jaman — ku
Kami baris diharudangkeun deui.

40 Jadi, pangersa Ama Kami teh, nya
eta supaya unggal-unggal jelema anu
geus wawuh jeung Putra tur percaya
ka Anjeunna, tinemu jeung hirup anu
langgeng; lian ti eta, ku Kami maranehna
baris dihirupkeun deui dina ahir jaman.”
41 Urang Yahudi, tuluy kukulutus
ngaromongkeun Anjeunna; — pedah
Isa nyaurkeun kieu, “Kami teh, roti nu
diturunkeun ti sawarga” —
42 Aromongna, “Eta teh lain Isa tea,
anak Yusup? Urang nyaho indung
bapa-Na. Kari-kari wani umaku turun ti
sawarga?”
43 Maranehna ku Isa di waler, “Ulah
ngaromel.
44 Moal aya anu bisa datang ka Kami
lamun henteu dikersakeun ku Ama anu
ngutus Kami. Anu datang ka Kami,
tangtu ku Kami baris dihudangkeun dina
ahir jaman.
45 Aya ayatna dina Kitab nabi-nabi,
kieu: Maranehna kabeh bakal diwuruk
ku Allah. Unggal-unggal jelema anu geus
ngadenge tur nurut kana piwuruk Rama
tangtu datang ka Kami.

46 Tapi lain hartina aya jelema nu geus
nenjo Rama. Nu geus nenjo Rama mah,
ngan Anjeunna bae anu asalna ti Allah.
47 Cek Kami: Sing saha anu enya-enya
percayana, bakal ginanjar hirup nu
langgeng.
48 Kami teh nu jadi roti sumbering
hirup.
49 Karuhun aranjeun, waktu keur di
tegal keusik, geus ngadalahar manna.
Maranehna geus teu araya di kieuna.
50 Sakur anu ngadahar ieu roti, anu
turun ti sawarga, moal keuna ku paeh.
51 Nya Kami nu jadi roti sumberna hirup
teh, nu turun ti sawarga. Sakur anu
ngadaharna, bakal hirup salalawasna
sarta eta roti teh, — nya daging Kami —
nu rek dibikeun pikeun ngahirupan alam
dunya.”
52 Urang-urang Yahudi parea-rea omong
jeung pada baturna, pokna, “Kumaha
petana, manehna bisa mere dagingna
supaya didahar ku urang!”
53 Dawuhan Isa, “Cek Kami, lamun
aranjeun henteu ngadahar daging Putra
Manusa sarta henteu nginum getih-Na,
diri aranjeun moal kaancikan ku hirup.

54 Sing saha nu ngadahar daging Kami
jeung nginum getih Kami, bakal ngamilik
hirup nu langgeng sarta dina ahir jaman
ku Kami bakal dihudangkeun.
55 Sabab daging Kami teh sajatining
kadaharan, getih Kami sajatining
inuman.
56 Anu ngadahar daging Kami jeung
nginum getih Kami bakal manunggal
jeung Kami. Kami ge kitu, nya bakal
manunggal jeung manehna teh.
57 Kami diutus ku Rama Anu jumeneng
sarta Kami oge hirup ku kersa Rama.
Nya kitu keneh anu ngadahar Kami,
manehna bakal hirup ku karana Kami.
58 Nya Kami roti nu diturunkeun
ti sawarga teh, lain roti kawas anu
didalahar ku karuhun maraneh anu geus
maraot tea. Anu ngadahar roti ieu, bakal
hirup salalanggengna.”
59 Kitu dawuhan Isa teh, waktu
Anjeunna ngawuruk di tempat
pangibadahan di Kapernaum.
60 Ngadenge piwuruk kitu, murid-
murid-Na loba nu ngaromong kieu, “Eta
piwulang-Na karasana peureus pisan,
saha nu kuat ngadenge?”

61 Ku Anjeunna oge, geus kauninga
dina manah-Na yen murid-murid
ngaromongkeun piwulang-Na tea.
Anjeunna lajeng ngadawuh, "Naha ieu
piwuruk Kami teh jadi panghalang kana
iman maraneh?
62 Jeung rek kumaha lamun aranjeun
narenjo Putra Manusa mi'rad ka tempat
asal-Na?
63 Anu mere hirup teh Ruh, sipating
daging mah sama sakali euweuh gunana.
Anu bieu ku Kami disebut-sebut teh, nya
eta Ruh jeung Hirup tea.
64 Tapi di antara maneh, aya anu
embung percaya." Isa memang geus
uninga, ti memehna, saha anu henteu
percaya jeung saha anu bakal hianat ka
Anjeunna.
65 Tuluy ngadawuh, "Ku sabab eta, cek
Kami tadi: moal aya anu bisa tinemu
jeung Kami lamun henteu dikersakeun
ku Rama."
66 Ti semet harita, loba murid Anjeunna
anu murtad sarta arembungeun deui
ngiring ka Anjeunna.
67 Geus kitu, Isa ngadawuh ka murid-Na
anu dua welas, "Naha maraneh oge rek
arindit?"

68 Jawab Simon Petrus, "Abdi teh
indit bade nuturkeun saha? Dawuhan-
dawuhan Jungjunan teh, estu dawuhan
anu hirup tur langgeng;
69 sarta abdi-abdi percanten sareng
ngaku, Jungjunan teh asal ti Allah Nu
Maha Suci."
70 Saur Isa, "Maraneh, dua welasanana
teh, naha lain Kami sorangan anu milih?
Najan kitu, nu saurang mah geuning
Iblis."
71 Anu dimaksud ku Anjeunna, nya
eta Yudas, anak Simon Iskariot; sabab
nya manehna, anu boga niat hianat ka
Anjeunna teh.
7 1 Ti dinya, Isa angkat ngider ka
sakuliah tanah Galilea. Anjeunna
henteu kersaeun matuh di Yudea
lantaran diarah-arah ku urang-urang
Yahudi rek ditelasan.
2 Harita teh, geus deukeut kana hari
raya urang Yahudi, anu disebut Hari
Raya Saung Dangdaunan.
3 Cek saderek-saderek-Na, "Mending ge
angkat ka ditu ka Yudea, supaya murid-
murid nu di daritu oge bisa nyaraksian
kana sakur pagawean Anjeun.

4 Baranggawe teh ulah ririkipan bae,
ari hayang meunang pangakuan ti
masarakat mah. Tembongkeun eta
pagawean Anjeun teh ka masarakat.”
5 Saderek-saderek-Na mah, teu daek
percaya ka Anjeunna.
6 Isa ngawaler, “Waktu Kami tacan
cunduk, ari aranjeun mah salawasna aya
waktu.
7 Da jalma rea, ka aranjeun mah
moal mikangewa; ari ka Kami mah,
ngarewaeun lantaran Kami nyebut jahat
kana kalakuanana.
8 Jung bae, aranjeun ka ditu muru
pesta. Kami mah moal waka, sabab acan
waktuna,”
9 kitu saur-Na ka maranehna. Isa mah
angger bae linggih-linggih di Galilea.
10 Tapi sabada saderek-saderek-Na
arindit kana eta pesta, Isa oge angkat
ka ditu, ngan henteu terang-terangan.
11 Di tengah-tengah pesta, Anjeunna
ditareangan ku urang Yahudi, bari
aromongna, “Di mana atuh eta Jelema
teh?”
12 Jelema-jelema loba anu tingkarecewis
ngaromongkeun Anjeunna. Aya nu
nyebut kieu, “Anjeunna mah jelema

bener.” Aya deui nu nempas, “Wah,
puguh tukang mawa murtad ka rayat.”
13 Tapi ari ngomongkeun terang-
terangan mah teu waranieun, sarieuneun
ku urang Yahudi nu sejenna.
14 Tengah-tengah pesta, Isa lebet ka
Bait Allah lajeng ngawulang.
15 Urang Yahudi kabeh hareraneun
aromongna, “Naha ku luhur teuing
pangartina, padahal henteu sakola!”
16 Dawuhan Isa ka maranehna, “Anu
diwurukkeun ku Kami teh, lain tina
pangarti Kami sorangan, tapi asal ti Anu
ngutus ka Kami.
17 Sakur anu daek ngalampahkeun
Pangersa-Na mah, tangtu bakal nyaho;
naha ieu piwuruk Kami teh, ti Allah
atawa tina pangarti sorangan.
18 Sing saha anu nyaritakeun dirina
sorangan, eta teh hayang kapuji. Tapi
lamun nyaritana teh pikeun kamulyaan
Anu ngutus-Na, anu dicaritakeunana teh
tangtu bener, moal aya teu benerna.
19 Aranjeun lain geus dibere Toret ku
Musa? Tapi teu saurang-urang acan nu
ngalakonan parentahna. Naon alesanana
maraneh hayang maehan ka Kami?”

20 Jawab jalma rea, “Sugan Anjeun
karanjingan setan. Na saha nu rek
maehan Anjeun?”
21 Saur Isa, “Ku hiji pagawean nu ku
Kami dilampahkeun, maraneh kabeh
heran.
22 Musa geus netepkeun hal sunat, —
saenyana sunat teh ti karuhun urang,
lain ti Musa — maraneh sok nyunatan
dina poe Sabat.
23 Lamun meunang nyunatan dina poe
Sabat pikeun nyumponan kana hukum
Musa tea, naha maraneh ararambek
pedah Kami geus nyageurkeun hiji
jelema sakujur awakna dina poe Sabat?
24 Ulah sok gampang-gampang
ngahukuman ku nenjo sare'atna
wungkul; kudu timbang-timbang heula
sing asak supaya adil.”
25 Cek sawatara urang Yerusalem, “Eta
Jelema teh lain anu keur diarah rek
dipaehan tea?
26 Geuning, bisa nyarita laluasa kitu tur
euweuh anu bisa kua-kieu ka Manehna.
Kawasna, pamingpin-pamingpin urang
teh, saenyana mah nyahoeun yen eta
Jelema teh Al Masih.

27 Tapi kapan urang oge nyaho kana
asal-usul-Na teh. Cacakan mun enya
Al Masih, saha nu rek nyaho kana
asal-usul-Na?”
28 Dina piwulang-Na di Bait Allah, Isa
ngadawuh, “Memang maraneh wawuh ka
Kami sarta nyaho kana asal-usul Kami.
Kami mah diutus ku Rama nu Langkung
Estu, anu maraneh teu wawuh.
29 Kami mah wawuh sabab asal ti
Mantenna sarta diutus ku Mantenna.”
30 Tuluy maranehna nareangan akal
pikeun nangkep Anjeunna, tapi saurang
oge euweuh anu wani prak sabab acan
cunduk kana waktu-Na.
31 Tapi loba oge jelema, anu percaya ka
Anjeunna, ngaromong kieu, “Lamun Al
Masih tea datang, naha bakal midamel
mujijat leuwih hebat ti batan nu dijieun
ku ieu jelema?”
32 Kadenge ku urang Parisi ge,
tingharewosna jelema-jelema anu
nyaritakeun hal Anjeunna teh. Ku sabab
eta, imam-imam kapala jeung urang
Parisi marentahkeun ka pangawal-
pangawal Bait Allah kudu nangkep
Anjeunna.

33 Isa ngadawuh, “Moal bisa lila-lila
deui, Kami aya di maraneh teh, sabab
kudu buru-buru mulang ka Anu ngutus
Kami.
34 Maraneh bakal nareangan Kami, tapi
moal kapanggih sabab maraneh moal
bisa nepi ka tempat Kami.”
35 Cek urang Yahudi pada batur, “Na
rek ka mana cenah nepi ka moal bisa
papanggih deui jeung urang? Naha
kitu rek ka sebrang ka tanah Yunani,
nyampeurkeun nu ngalumbara di ditu?
Rek ngajar ka urang Yunani kitu?
36 Carek-Na tadi: Maraneh bakal
nareangan, tapi moal kapanggih. Jeung
cenah: Maraneh moal bisa nepi ka
tempat Kami. Naon eta teh maksudna?”
37 Dina poe panutupan hari raya, keur
raramena pesta, Isa ngadeg tuluy
ngadawuh, “Saha-saha anu halabhab,
hiap ka Kami, nginum!
38 Saha-saha anu percaya ka Kami,
sakumaha cek Kitab Suci: Dina hatena
bakal aya cinyusu anu hirup.”
39 Anu dimaksud ku Anjeunna teh,
nya eta Ruh anu bakal ditarima ku
anu percaya ka Anjeunna. Harita mah,

Ruh teh acan lungsur sabab Isa acan dimulyakeun.
40 Ti anu ngabarandungan piwulang-Na,
aya sawatara urang anu ngaromong kieu,
“Enya, ieu mah Nabi (anu didago-dago).”
41 Aya deui nu nyebutkeun, “Ieu mah
Al Masih.” Tapi aya nu ngabantah, “Lain!
Piraku Al Masih datangna ti Galilea.
42 Cek Kitab Suci oge: Al Masih
teh rundayan Daud, kalahiran kota
Betlehem, tempat Daud baheula matuh.”
43 Timbul bae paham anu pabentar
ngeunaan Anjeunna.
44 Aya sababaraha urang anu niat
nangkep Anjeunna, tapi euweuh anu
wani terus jeung prakna.
45 Pangawal-pangawal tea,
ngadareuheus ka imam-imam kapala
jeung ka urang-urang Parisi. Tuluy saur
aranjeunna, “Mana Jelemana, ku naon
teu dibawa?”
46 Jawab pangawal-pangawal, “Jalmi
biasa mah, moal tiasa cacarios sapertos
Anjeunna!”
47 Cek urang Parisi, “Kutan maraneh
oge milu kabaud ka ditu?

48 Naha aya pepentol atawa salah
saurang urang Parisi anu kabengbat ku
eta Jelema?
49 Tapi eta jelema-jelema anu teu
nyaraho kana Toret! Katulah tah
jelema-jelema anu karitu teh!”
50 Pok, Nikodemus — salah saurang
Parisi anu kungsi gunem catur jeung Isa
— tumaros, saurna,
51 “Naha ari Toret urang ngahalalkeun
ngahukum jelema memeh perkarana
dipariksa, memeh puguh salah benerna?”
52 Tuluy ceuk aranjeunna teh, “Naha
anjeun oge urang Galilea kitu? Talungtik
deui Kitab Suci masing telik, tangtu
engke kauninga, yen ti Galilea mah
henteu aya saurang oge anu jadi nabi.”
53 Sanggeus kitu, maranehna baralik ka
imahna sewang-sewang.
8 1 Ari Isa mah, angkat ka Gunung
Jetun.
2 Isukna, isuk-isuk pisan, Isa geus
aya deui di Bait Allah. Sanggeus
jelema-jelema daratang; gek, Isa calik
terus ngawulang.
3 Sabot keur ngawulang, jol ahli-
ahli Kitab jeung urang-urang Parisi;

maranehna teh, nungtun hiji awewe anu
kapergok keur jinah.
4 Eta awewe teh disina nangtung
di tengah-tengah pasamoan; tuluy
maranehna nuduhkeun ka Isa, salaurna,
"Rabi, ieu awewe teh jinah, kapergok
pisan.
5 Hukuman ka awewe anu kitu mah,
saur Musa dina Kitab Toret teh, nya eta
kudu dibaledogan ku batu nepi ka paeh.
Kumaha ayeuna pamendak Anjeun?"
6 Nyararu'al kitu soteh, saenyana mah
ngadoja pikeun mancing kalepatana-Na.
Tapi Isa anggur dongko, bari curat-coret
dina taneuh.
7 Tapi nu ngadaroja teh, maksa marenta
dijawab. Neut, Isa cengkat ngadeg
bari nyarios ka maranehna, "Ari araya
onaman ti aranjeun anu teu boga dosa,
pek bae geura ngamimitian maledog ka
ieu awewe!"
8 Geus nyarios kitu, Anjeunna dongko
deui neraskeun curat-coretna, — kawas
saacanna — dina taneuh tea.
9 Dijawab kitu, nu ngadaroja teh
tingkolesed saurang-saurang, nu
pangkolotna tiheula, nepi ngan ukur kari
Anjeunna jeung awewe tea.

10 Tuluy Isa cengkat; pok Anjeunna
ngadawuh, “Ka marana nu ngadarakwa
nyai teh? Euweuh saurang-urang acan
anu wani ngahukum?”
11 Wangsulna, “Sumuhun teu aya,
nun Jungjunan.” Saur Isa, “Kami oge
moal. Jung geura mulang! Tapi ti
semet ayeuna, omat, ulah deui-deui
ngalampahkeun dosa.”
12 Geus kitu Isa neruskeun
ngawulangna, saur-Na, “Kami teh
nu jadi caangna dunya. Anu anut ka
Kami moal tinemu jeung poek, malah
tangtu hirup di alam caang.”
13 Ditempas ku urang Parisi, “Anjeun
mere katerangan tina hal diri Anjeun
sorangan. Bohong, eta katerangan teh!”
14 Waler Isa, “Najan jadi saksi pikeun
diri sorangan oge, tapi katerangan Kami
teh sah. Sabab Kami mah, terang pisan,
ti mana nya asal jeung ka mana nya
kudu mulang. Aranjeun mah teu terang
Kami, asal ti mana atawa kudu ka mana
bakal mulang teh.
15 Aranjeun mah, ngahakiman teh,
nurutkeun patokan manusa. Ari Kami
mah, ka saha bae oge, moal rek
ngahakiman.

16 Tapi lamun Kami ngahakiman,
hukuman Kami teh tangtu adil. Sabab
Kami henteu sorangan, tapi disarengan
ku Anu ngutus ka Kami.
17 Dina Kitab Toret aranjeun, aya bagian
anu netelakeun yen katerangan ti dua
saksi teh sah.
18 Memang, Kami teh geus jadi saksi
pikeun diri Kami sorangan; tapi aya deui
saksi sejenna, nya eta Rama anu ngutus
ka Kami tea.”
19 Cek urang Parisi, “Mana atuh buktina,
anu cek Anjeun Rama teh?” Waler-Na,
“Tetela, yen aranjeun teh henteu wawuh
ka Anjeunna. Atuh, ka Kami oge moal
wawuh! Padahal, mun aranjeun wawuh
ka Kami, ka Rama oge moal tepi ka teu
wawuh.”
20 Kitu waleran Isa dina keur ngawulang
deukeut peti derma di jero Bait Allah.
Tapi henteu aya, saurang oge, anu wani
nangkep ka Anjeunna, ku sabab tacan
waktuna tea.
21 Isa nyarios deui ka aranjeunna,
“Kami teh kudu mulang, sarta tangtu
ku aranjeun bakal ditareangan. Tapi
aranjeun mah, moal bisa daratang ka
tempat anu dijugjug ku Kami teh. Sabab

aranjeun mah, bakal maraot ku lantaran
dosa aranjeun sorangan.”
22 Urang Yahudi tinggerendeng, “Sugan
rek maehan maneh, da cek Manehna
bieu pamohalan urang bisa daratang ka
tempat anu rek dijugjug-Na.”
23 Isa nyarios deui, “Aranjeun teh ti ieu
dunya, Kami mah lain. Aranjeun warga
ieu dunya, Kami mah lain.
24 Ku sabab eta, tadi ku Kami geus
disebutkeun yen aranjeun bakal maraot
ku dosa aranjeun. Hartina, upama
aranjeun henteu percaya yen enya ieu
teh Kami, aranjeun tangtu bakal maraot
ku lantaran dosa aranjeun sorangan.”
25 Cek urang Yahudi, “Na saha kitu
Anjeun teh?” Waler Isa, “Ana kitu mah,
atuh naon gunana Kami cacarita ka
aranjeun teh?
26 Kalakuan aranjeun teh loba pisan
salahna anu manjing kana hukuman.
Sabalikna, Mantenna, — anu ngutus
Kami tea mah — sipat saestu. Ari anu
dicaturkeun ku Kami, eta teh asal ti
Mantenna.”
27 Tapi ku aranjeunna henteu
kahalartieun yen Anjeunna teh keur
nerangkeun hal Allah, Rama.

28 Ku sabab eta, Isa nyambung deui,
"Di mana Putra Manusa geus dipentang
di tempat nu luhur, nya kakara aranjeun
terang yen Kami teh utusana-Na;
nya kakara tembong benerna, yen
saucap-ucap Kami teh ngan numutkeun
piwuruk nu jadi Rama bae, lain ucapan
sorangan.
29 Ku kituna, Kami teh salawasna oge
tara nyorangan; tapi salawasna, Kami
disarengan ku Anu ngutus tea lantaran
salalawasna, Kami teh migawe anu
sapuk jeung pangersa-Na."
30 Kasaurana-Na anu kitu teh,
ngalantarankeun loba anu percaya ka
Anjeunna.
31 Geus kitu, Anjeunna nyarios ka urang
Yahudi anu geus palercaya tea, saur-Na,
"Upama aranjeun tetep nyekel kana hal
anu dicaturkeun ku Kami, aranjeun teh
enya-enya jadi murid-murid Kami;
32 lian ti eta, aranjeun ge baris
terang kana kayaktian, anu baris
ngamerdikakeun aranjeun."
33 Jawab maranehna, "Kaula teh,
sarerea oge, turunan Ibrahim. Saumur-
umur tacan kungsi ngawula ka saha

bae oge. Naha wet disebutkeun baris
dimerdikakeun?”
34 Waler Isa, “Sing percaya, yen
saha-saha anu migawe dosa, eta teh
ngawula kana dosa.
35 Ari nu jadi kawula tea, kapan moal
tetep bisa jadi anggota pangeusi imah,
teu cara anu jadi anak.
36 Jadi, upama aranjeun geus
dimerdikakeun ku Sang Putra tea,
kakara aranjeun teh enya merdika.”
37 “Kami oge nyaho, yen aranjeun teh
turunan Ibrahim, tapi keukeuh boga niat
hayang maehan ka Kami pedah ijid kana
pangajaran Kami.
38 Anu diterangkeun ku Kami teh,
nya eta anu ku Kami katenjo di Ama;
sakumaha aranjeun bae, kapan aranjeun
ge migawe papatah anu jadi bapa.”
39 Cek maranehna, “Bapa kaula teh
Ibrahim!” Waler Isa, “Lamun enya
aranjeun anak-anak Ibrahim, atuh geus
sawajibna nulad kana tapak lacakna.
40 Tapi buktina, anggur niat maehan
ka Kami; pedah Kami nyaritakeun
kasayaktian anu geus kareungeu ti kersa
Allah. Padahal Ibrahim mah henteu kitu.

41 Jadi anu dilalampahkeun ku aranjeun
teh tetela pagawean bapa aranjeun
sorangan.” Tembal maranehna, “Kaula
mah, lain anak anu teu puguh bapa
sabab Allah nu jadi Rama kaula teh!”
42 Saur Isa, “Upama enya Rama
aranjeun teh Allah, meureun nyaraah ka
Kami; da Kami teh medal ti Anjeunna,
lain datang niat sorangan, tapi ngemban
piutus-Na.
43 Naon sababna atuh aranjeun make
teu ngahalarti kana omongan Kami?
Sabab aranjeun arembung ngadenge
kana piwuruk Kami.
44 Iblis, bapa aranjeun mah! Anu
dipigawe ku aranjeun oge estu kahayang
eta bapa aranjeun tea. Tibaheulana
oge memang Iblis teh tukang maehan,
cadu kana bener, da musuh ka nu bener
teh. Jeung memang perbawa watekna,
tukang bohong, guru wadul, sarta rajana
tukang merdaya.
45 Ari Kami, anu nyaritakeun
kasayaktian ku aranjeun henteu
dipalercaya!
46 Cik saha ti aranjeun anu bisa
ngabuktikeun yen Kami kungsi nyieun
dosa? Sakur nu diomongkeun ku Kami

teh, kabeh, anu sayaktina; naon sababna
ku aranjeun henteu dipercaya?
47 Anu medalna ti Allah mah, tangtu
nurut kana sagala timbalana-Na. Ku
sabab nyata aranjeun teu nurut, atuh
tetela aranjeun teh lain medal ti Allah.”
48 Cek urang Yahudi teh, “Atuh bener
ari kitu mah, Anjeun teh jelema nu teu
waras pipikiran, urang Samaria tea!”
49 Waler-Na, “Kami lain jelema teu
waras! Kami teh hormat ka nu jadi
Rama, tapi ku maraneh dihina-hina.
50 Tapi lain kahormatan keur diri
sorangan, nu ku Kami diteangan teh; da
eta mah geus aya nu mangusahakeun,
nya eta Anu baris jadi Hakim nu sajati.
51 Sing percaya kana omongan Kami,
yen sing saha anu percaya ka Kami
salilana oge moal keuna ku pati.”
52 Tarembalna, “Bener, tetela Anjeun
teh henteu waras pipikiran. Geus bukti
kapan, Ibrahim pupus, nabi-nabi geus
teu araya di kieuna; ari cek Anjeun,
saha-saha anu percaya kana omongan
Anjeun moal keuna ku pati!
53 Naha Anjeun teh leuwih punjul ti
batan suwargina Ibrahim, karuhun

kaula? Anjeunna geus pupus, kitu deui
nabi-nabi! Na saha kitu Anjeun teh?”
54 Saur Isa, “Lamun Kami ngagungkeun
diri, kaagungan Kami teh euweuh
hartina. Tapi kaagungan Kami teh, ti
Rama asalna, nya Allah anu disembah ku
aranjeun tea;
55 padahal aranjeun teh, henteu
warawuh ka Mantenna. Kami mah
wawuh. Upama cek Kami: Kami teu
wawuh ka Mantenna, Kami teh tukang
bohong kawas aranjeun. Tapi Kami
wawuh ka Mantenna sarta Kami nurut
kana dawuhana-Na.
56 Ibrahim nu jadi karuhun aranjeun,
suka bungah lantaran baris ningal poean
Kami datang ka dunya. Eta teh ayeuna
geus kasaksian ku anjeunna kalawan
suka bungah.”
57 Tarembal urang-urang Yahudi, “Umur
Anjeun teh can aya lima puluh taun, tapi
geus nyaho ka Ibrahim?”
58 Waler Isa, “Samemeh Ibrahim
gumelar Kami mah geus aya.”
59 Geus kitu, maranehna nareangan
batu boga niat rek maledogan ka
Isa; tapi Anjeunna enggal nyilib sarta
ngantunkeun Bait Allah.

9 1 Dina hiji waktu, basa Isa keur
angkat, tepang jeung hiji jelema anu
lolong bawa ngajadi.
2 Murid-murid-Na mihatur, “Rabi, saha
nu gaduh dosana teh, nu mawi eta jalmi
jadi lolong ti barang burusut? Manehna
sorangan atanapi kolotna?”
3 Waler Isa, “Lain manehna jeung
lain kolotna oge. Eta mah pikeun
nganyatakeun kakawasaan Allah ka
dirina.
4 Meungpeung beurang keneh, urang
wajib nedunan pangersa Nu ngutus
Kami; sabab mun geus peuting mah,
moal aya nu bisa baranggawe.
5 Satungtung di dunya, Kami nu
nyaangan dunya teh.”
6 Sanggeus nyarios kitu, Anjeunna
ngaludah kana taneuh; tuluy eta taneuh
teh, diguley-guley jadi leutak; geus kitu,
ku Anjeunna dipopokeun kana panon nu
lolong tea,
7 bari saur-Na, “Jung sibeungeut
ka kulah Siloam.” Kecap Siloam teh
pihartieunana ‘Nu diutus.’ Nu lolong
teh indit ka kulah Siloam nurutkeun
parentah. Sanggeus sibeungeut, tuluy

manehna datang deui jeung eta panonna
teh geus bisa pake nenjo.
8 Tatangga-tatanggana, kitu deui anu
tuman narenjo manehna barang maen,
silih tanya, “Eta teh lain anu sok musapir
tea?”
9 Ceuk anu ditanya, “Enya geuning!”
Tapi cek sabagian deui, “Lain, meureun
pedah sarimbag bae eta mah.” Tapi nu
boga awakna ngaku sorangan pokna,
“Enya, kuring!”
10 Tuluy pada naranya, “Geuning eta
geus henteu lolong, kumaha cageurna?”
11 Ditembal, “Dipopokan leutak ku
nu jenenganana Isa, terus dititah
sibeungeut ka Kulah Siloam. Kuring
nurut, nya kajadian: Ari sibeungeut ari
bray panon teh bisa nenjo.”
12 Pok deui nu naranya, “Ayeuna
Anjeunna di mana?” Walonna, “Duka
atuh!”
13 Geus kitu, anu tadina lolong teh
dibarawa ka urang Parisi.
14 Waktu Isa ngaguley-guley taneuh
pikeun nyageurkeun manehna teh,
kajadianana, dina poe Sabat.
15 Ku urang Parisi, manehna dititah
nyaritakeun deui kumaha lantaranana

pangna jadi bisa nenjo. Ari jawabna, “Ku
Anjeunna panon abdi dipopokan leutak;
ku abdi teras dikumbah, bray bae ningal,
mung sakitu.”
16 “Mustahil, eta Jelema teh, utusan
Allah; sabab henteu ngendahkeun poe
Sabat,” cek urang Parisi. Tapi dibantah
ku nu sejen, “Mun enya Manehna jalma
doraka, na kira-kirana bisaeun nyieun
mujijat anu aheng kitu?” Maranehna jadi
pasalingsingan paham.
17 Pok deui naranya ka jelemana, “Cek
maneh, saha eta Jelema teh? Pedah bae,
maneh geus bisa beunta ku eta jelema!”
Jawabna, “Moal lepat, Anjeunna teh
nabi.”
18 Ari urang Yahudi mah, teu percaya
yen eta jelema teh, asalna lolong; nepi
ka nyalukan indung bapana,
19 tuluy ditanya, “Bener ieu anak
maraneh, nu lolong ti barang burusut
tea? Naon sababna nepi ka bisa nenjo
kitu?”
20 Jawab indung bapana, “Leres, ieu teh
pun anak, anu ti barang gubrag parantos
lolong.
21 Nanging naon lantaranana nu
mawi ayeuna tiasa ningal, atanapi

saha anu nyageurkeunana, eta mah
duka teh teuing teu terang-terang.
Sae dipariksakeun ka jinisna bae, da
parantos baleg, tangtos tiasa ngajawab
sorangan.”
22 Ngajawab kitu soteh, bakating ku
sieun; lantaran geus nyarahoeun, yen
eta urang Yahudi teh geus mupakat,
nya eta mun aya anu wani nyebutkeun
cageurna eta jelema teh ku Al Masih,
baris dikaluarkeun ti pakumpulan
kaagamaan.
23 Eta sababna, ngajawabna teh cukup
ku, “Sae dipariksakeun bae ka jinisna,
da parantos baleg.”
24 Tuluy jelemana dicalukan deui,
seug diomongan, “Ku lantaran aya
kajadian kitu ka maneh, maneh wajib
ngagungkeun teh ka Allah; da Jalma itu
mah, Jalma doraka.”
25 Tembalna, “Doraka henteuna mah,
abdi teu terang; terang soteh, tadina
abdi lolong ayeuna tiasa ningal.”
26 Cek urang Yahudi, “Dikumahakeun
bae maneh teh? Kumaha petana
nyageurkeuna-Na?”
27 Dijawab, “Ongkoh tadi parantos
disanggemkeun, na teu kadarangu kitu,

nganggo marundut disanggemkeun
deui? Bade jaradi murid-murid-Na kitu?”
28 Ngadarenge jawab kitu teh, urang
Yahudi jadi nyareuneu, ngomongna
sugal, “Puguh maneh murid-Na mah!
Urang mah murid Musa.
29 Ka Musa mah Allah teh geus puguh
ngandika, urang ge nyaho eta mah. Tapi
ka eta Jelema mah, nyaho teuing; nepi
ka ayeuna oge euweuh nu nyaho ti mana
asal-usul-Na.”
30 Manehna nembal deui, “Asa kalintang
anehna dugi ka teu acan aruninga kana
asal-usul Anjeunna, sakitu parantos
kauninga iasa nyageurkeun anu lolong.
31 Padahal unggal jalmi oge ngarti,
yen jalma doraka mah, piraku ku Allah
dugi ka dijungjung kitu. Tiap-tiap anu
dijungjung ku Allah, tandaning jalma
hormat ka Allah sareng ngalakonan
timbalana-Na.
32 Ti sajlegna dunya oge, can kakuping
aya nu tiasa nyageurkeun nu lolong
bawa ngajadi.
33 Jadi, cek abdi mah, upami yaktos
Anjeunna sanes asal ti Allah, pamohalan
iasa midamel kieu.”

34 “Dasar maneh mah geus kasiku ku
dosa ti kodratna, ayeuna rek mapatahan
ka urang?” Cek maranehna bari
nyuntrungkeun, ngusir nitah nyingkah.
35 Kajadian eta teh kauninga ku Isa.
Dina parengna patepang deui, ku
Anjeunna diajak sasauran, “Ari maneh
percaya ka Putra Manusa?”
36 Tembalna, “Saha tea Anjeunna teh?
Cobi atuh wartoskeun, supados abdi ulah
rumegag nya percanten.”
37 Saur Isa, “Ongkoh geus papanggih,
malah ayeuna oge keur cacarita jeung
maneh!”
38 Brek bae, manehna sembah sujud
tuluy mihatur, “Aduh Jungjunan,
kantenan abdi teh percanten!”
39 Saur Isa deui, “Kami datang ka dunya
teh, supaya aya kaadilan: Anu lolong
dibeuntakeun, ari anu barareunta, jeg
nu lalolong.”
40 Eta kasaurana-Na teh, kadarengeeun
ku sawatara urang Parisi anu keur araya
di dinya. Maranehna narempas ka Isa,
“Maksud Anjeun teh, kaula oge dianggap
lolong kitu?”
41 Waler Isa, “Upama aranjeun enya
lolong, teu bisa nenjo, tangtu aranjeun

henteu salah. Tapi lantaran aranjeun
tetep umangkeuh bisa nenjo, — padahal
puguh-puguh teu awas — dosa teh,
tetep aya di aranjeun.”
10 [1] “Kieu geura,” saur Isa, “Anu
asup ka pakarangan kandang
domba, — lain tina lawang anu baku —
tapi naek kana kuta; moal salah, tangtu
bangsat arek maling.
[2] Da ari ki pangangon mah, asupna teh
biasa ti lawang,
[3] beunang muka anu jaga. Jeung
dombana ge, arapaleun kana sorana,
nya kitu oge manehna: Apal ka ngaran-
ngaran dombana, disebutan hiji-hiji anu
arek dikencarkeun teh.
[4] Kitu deui, upama geus di laluar, ana
manehna leumpang ti hareup tangtuna
dombana naluturkeun lantaran geus
warawuheun tea.
[5] Tapi ka anu anyar pinanggih mah,
tangtu domba-domba teh moal
naluturkeun; malah sabalikna, kalabur
ngajarauhan sabab teu arapaleun kana
sorana.”
[6] Kitu, saur Isa mere siloka ka
maranehna; ngan nya kitu, maranehna

teh henteu ngalartieun, naon maksudna
Anjeunna mere siloka kitu.
7 Isa nyarios deui, "Supaya tetela,
urang terangkeun: Anu diupamakeun
lawang teh nya eta Kami.
8 Anu miheulaan Kami ka dinya,
kabeh oge bangsat atawa rampog, ku
domba-domba ge moal diturut.
9 Nya Kami lawang teh. Sing saha anu
asupna ti dinya, tangtu jamuga, bisa lar
sup sarta bakal pinanggih jeung tegal
jukut.
10 Bangsat mah, datang teh ngan arek
maling, maehan, jeung ngabinasa; ari
Kami mah, kalawan maksud supaya
umat tinemu jeung hirup-hurip sarta
kaseundeuhan ku berkah.
11 Kami teh satia, lir pangangon anu
bumela. Pangangon anu bumela, tangtu
wani toh pati ngaraksa ingon-ingonna;
12 moal kawas anu ngan ukur buburuh
ngangon: pedah domba teh lain bogana,
ana aya kerud mah ngabecir, angonan
diantep sina dirareweg sina paburisat.
13 Munasabah kabur oge, ma'lum nu
buburuh tea, moal enya aya kanyaahna.
14 Eta pangangon anu bumela teh,
nya Kami buktina: Kami wawuh ka nu

diangon, nu diangon ge warawuheun ka
Kami teh;
15 — Nya cara Ama wawuh ka Kami,
Kami ge wawuh ka Anjeunna — lian ti
eta, Kami ge masrahkeun nyawa Kami
ka domba-domba Kami.
16 Aya keneh domba Kami anu lianna,
anu henteu sakandang; ku Kami arek
dibawa ka dieu — tur tangtu bakal
narurutna — nya sina sakandang sarta
sapangangon tea.
17 Ama nyaaheun ka Kami lantaran
Kami iklas nandonkeun nyawa, kalawan
yakin baris kapimilik deui.
18 Saenyana mah, moal aya nu bisa
ngarebut nyawa Kami; da kari kumaha
Kami sorangan. Sabab Kami, boga
kawasa pikeun mikeun sarta kawasa
nyokotna deui. Tapi Kami iklas sabab eta
teh papancen ti Ama Kami.”
19 Eta kasaurana-Na teh
ngalantarankeun urang Yahudi
pabentar paham. Ceuk sabagian gede;
20 “Puguh Jelema kasurupan
setan, Jelema miring kitu, naha
wet dibarandungan keneh bae?”
21 Ditempas ku nu lianna, “Piraku
anu karasuk ku setan kitu omongana-

Na! Jeung deui, naha bisaeun setan
nyageurkeun anu lolong?”
22 Teu lila ti harita, — dina usum
tiris — di Yerusalem aya pesta pikeun
mestakeun poe pangeling-eling
diistrenanana Bait Allah.
23 Lar, Isa ngalangkung di salah sahiji
rohangan Bait Allah nu disebut tepas
Sulaeman.
24 Gancang ku urang Yahudi dilingkung
jeung ditanya kieu, “Arek terus keneh
bae Anjeun teh ngaririsi pihak kaula?
Balaka bae, ari enya mah, Anjeun teh Al
Masih!”
25 Waler Isa, “Ongkoh Kaula geus terus
terang, aranjeun bae anu arembung
percaya. Padahal, pagawean Kaula anu
di pigawena kalawan asmana Kangjeng
Rama teh, geus cukup dipake saksi kana
benerna omongan Kaula.
26 Hanas aranjeun henteu palercaya,
pantes da lain domba Kaula.
27 Domba Kaula mah, wawuh kana sora
Kaula; Kaula nya kitu keneh, wawuh ka
darinya nepi ka maranehna araranut ka
Kaula sarta ku Kaula baris diganjar ku
hirup anu langgeng.

28 Sapapanjangna moal keuna ku binasa
jeung moal bisa karampas ti leungeun
Kaula.
29 Kangjeng Rama, anu masrahkeun
maranehna ka Kaula, punjulna teu
aya anu mapakan. Nu geus aya dina
genggeman panangana-Na, mustahil
bisa karebut ku batur.
30 Ari Kaula jeung Rama teh, estu
satunggal.”
31 Eta urang Yahudi teh, geus pek deui
bae nareangan batu rek ngabaledogan
ka Isa.
32 Tapi Anjeunna nyarios deui, “Sering
pisan Kaula teh ngabuktikeun pitulung-
pitulung ti kersaning Ama Kaula,
nembongkeun kahadean. Eta kitu,
sababna nu matak Kaula rek dibaledogan
teh?”
33 Jawab maranehna, “Arek maledogan
soteh lain dumeh kitu, tapi dumeh
Maneh ngahina ka Allah, nyaruakeun
Maneh jeung Allah; padahal, Maneh teh
jelema ilahar bae.”
34 Waler Isa, “Lain hal eta teh aya
kateranganana dina Kitab Toret
aranjeun? Ungelna: Cek Kami aranjeun
teh utusan-utusan Allah.

35 Sing aringet, Kitab Suci mah
moal ngabobodo! Ceuk Kitab, Allah
nyebatkeun yen aranjeunna teh utusan
anu ngemban timbalana-Na.
36 Masih keneh bae eta Jelema anu ku
Rama geus disucikeun sarta ku Anjeunna
diutus ka dunya teh, ku aranjeun
didakwa ngahina ka Allah?
37 Upama Kaula henteu migawe
padamelan-padamelan anu jadi Rama,
pantes najan aranjeun henteu palercaya
oge ka Kaula.
38 Sabalikna, upama Kaula
ngalampahkeun eta papancen ti
Kangjeng Rama, sanajan ka Kaula
pribadi aranjeun arembung percaya,
atuh percaya-percaya kana hal-hal
anu ku Kaula dipigawe tea, supaya
aranjeun bisa tarerang jeung ngalarti
yen Rama nyarengan ka Kami sarta Kami
sasarengan jeung Rama.”
39 Eta urang-urang Yahudi teh geus rek
kerewek deui bae, nya hayang nangkep
Anjeunna tea. Tapi Anjeunna lolos,
henteu kungsi kacerek ku maranehna.
40 Ti dinya, Isa angkat ka peuntaseun
walungan Ciyordan, ngabujeng tempat
anu pangmimitina dipake ku Yahya tea

pikeun ngabaptis; terus nganjrek heula
di dinya.
41 Urang dinya, loba pisan anu
dararatang ka Anjeunna bari ngaromong
pada batur, “Sanajan Yahya teu kungsi
nembongkeun hal-hal anu aheng, tapi
kasauranana ngeunaan ieu jelema tea
mah kabeh oge bener.”
42 Ku lantaran eta, di dinya teh jadi loba
anu percaya ka Isa.
11 1 Di Betania aya nu gering payah
ngaranna Lasarus, dulurna
Maryam jeung Marta.
2 Maryam teh, nya eta anu bareto
ngaminyakan Isa ku minyak seungit
jeung nyusutan sampeana-Na ku buukna
tea.
3 Maryam jeung Marta ngirim kabar
ka Isa kieu, “Jungjunan, pun dulur anu
ku Jungjunan dipikanyaah ayeuna nuju
udur.”
4 Saur Isa, sanggeus kenging wartos,
“Panyakitna moal nepi ka matak ajal,
malah bakal jadi lantaran tembongna
kakawasaan Allah sarta dimulyakeunana
Putra Allah.”
5 Anjeunna memang nyaah pisan ka
Marta, Maryam, jeung Lasarus teh.

6 Tapi diwartosan Lasarus gering teh,
Anjeunna mah calik-calik bae di dinya.
7 Heuleut dua poe ti harita, Anjeunna
nyarios ka murid-murid, saur-Na,
“Ayeuna urang ka Yudea deui.”
8 Cek murid-murid, “Rabi (Guru), teu
acan lami Rabi teh bade dibaledogan ku
urang Yahudi di ditu, dupi ayeuna bade
ka ditu deui!”
9 Waler Isa, “Sapoe teh, lain aya
dua welas jam? Lamun indit beurang-
beurang piraku suku titajong, kapan ti
beurang mah caang.
10 Titatarajong soteh, lamun leumpang
peuting sabab teu tembong tincakeun.”
11 Saur-Na, “Lasarus, dulur urang teh
keur sare, ayeuna urang teang, ku Kami
rek dihudangkeun.”
12 Cek murid-murid, “Parantos tiasa
mondok mah atuh majeng kana sae,
Jungjunan!”
13 Maksud Isa mah, “keur sare” teh geus
maot; ari ku murid-murid dihartikeunana
sare biasa bae.
14 Ku Isa diterangkeun sageblasna,
saur-Na, “Geus maot Lasarus teh.
15 Maotna keur Kami euweuh di ditu.
Tapi pikeun maraneh aya alusna, baris

mawa maraneh kana percaya. Ayeuna
mah, hayu urang ka ditu!”
16 Cek Tomas — anu katelah Didimus —
ka batur-baturna, “Hayu urang arindit,
urang ngadon paeh babarengan jeung
Anjeunna.”
17 Opat poe sanggesna Lasarus
dimakamkeun, jol, Isa sumping.
18 Betania teh deukeut ka Yerusalem,
ngan kurang leuwih dua pal jauhna.
19 Loba urang Yahudi anu ngaralayad
nembongkeun katresnan ka Marta jeung
Maryam anu keur kapapatenan.
20 Barang ngadenge beja yen Isa
sumping, Marta ka luar mapagkeun, ari
Maryam mah cicing bae di imah.
21 “Jungjunan,” cek Marta sanggeus
amprok, “upami Jungjunan aya mah
harita, pun dulur teh moal dugi ka maot;
22 sanaos kitu, ayeuna oge abdi yakin
yen mundut naon bae oge Jungjunan
mah ku Allah tangtos dikabul.”
23 Waler Isa, “Dulur nyai teh tangtu
hirup deui.”
24 Cek Marta, “Leres, bakal hirup deui,
engke dina poe kiamat.”
25 Waler Isa, “Kapan Kami nu jadi
sumbering hirup sarta anu baris

ngahudangkeun jelema-jelema dina poe kiamat teh. Anu percaya ka Kami bakal tetep hirup, sanajan geus paeh oge.
26 Sing saha anu keurna hirup percaya ka Kami, salalawasna oge moal keuna ku paeh. Percaya atawa henteu?”
27 Tembal Marta, “Jungjunan, abdi percanten. Jungjunan teh Al Masih, Putra Allah, anu parantos lumungsur ka dunya.”
28 Ti dinya Marta balik deui ka imah terus ngaharewos ka Maryam, “Guru urang ngantos di jalan, mariksakeun maneh.”
29 Maryam cengkat, terus ka luar rek mapagkeun Isa,
30 anu keur di jalan keneh di palebah urut amprokna tadi jeung Marta.
31 Ku nu ngaralayad ditaluturkeun, samarukna Maryam rek ka makam ngadon ceurik.
32 Maryam ngarangkul kana sampean Isa bari unjukan, “Duh Jungjunan, upami Jungjunan aya mah, harita, pun dulur teh tangtos moal dugi ka maot.”
33 Ningali Maryam ceurik, kitu deui ningali anu ngaralayad, Isa jadi

nalangsa, tuluy mariksa bari dumareuda, saur-Na,
34 "Di mana makamna?" Dijarawab, "Di ditu, mangga tingalian."
35 Isa nangis kagagas.
36 Cek urang Yahudi anu ngaralayad, "Tetela nyaaheunana ka nu geus ninggalkeun teh."
37 Aya oge anu ngaromong kieu, "Na teu bisaeun kitu nyegah almarhum maot; da bisaeun ari ngabeuntakeun anu lolong mah?"
38 Ngadangu nu ngaromong kitu, Isa tambah nalangsa, terus muru ka makam. Makamna teh mangrupa guha, lawangna ditutup ku batu gede.
39 "Singkirkeun batuna!" Saur-Na. "Jungjunan," cek Marta, "parantos bau, margi parantos opat dinten."
40 Saur Isa, "Cek Kami oge, lamun nyai percaya tangtu bakal nenjo kakawasaan Pangeran!"
41 Sanggeus batuna disingkirkeun, Isa tanggah terus sasauran, "Nun Ama, pinten-pinten nuhunna wireh Ama kersa ngadangu kana panuhun.
42 Abdi terang, panuhun Abdi salamina ku Ama di makbul. Dikedalkeun soteh,

supados ieu jalmi-jalmi palercaya yen
Abdi teh utusan Ama.”
43 Geus kitu Anjeunna nyoara tarik
pisan, “Lasarus, geura bijil!”
44 Kurunyung nu maot teh ka luar,
suku jeung leungeunna dibeungkeut
keneh ku boeh, beungeutna katutupan
kapas. Saur Isa, “Buka boehna, supaya
laluasa!”
45 Ti antara urang Yahudi anu daratang
ka Maryam, sanggeus narenjo eta
mujijat loba anu tuluy percaya ka Isa.
46 Tapi eta padamelan Anjeunna teh,
aya anu ngalaporkeun ka urang Parisi.
47 Geus kitu, imam-imam kapala jeung
urang Parisi ngumpulkeun anggota-
anggota Mahkamah Agama. Aromongna,
“Kumaha sikep urang ka eta Jelema!
Geus loba nyieunna mujijat.
48 Upama terus diantep, rayat kabeh
tangtu palercaya ka Manehna. Ahirna,
ieu tanah Suci direbut ku urang Rum
sarta bangsa urang teh tangtu tamat
riwayatna.”
49 Pok, Kayapas, — Panghulu Agung
dina taun eta — sasauran, “Aranjeun
tangtu acan tarerang

50 sarta acan sadar yen pikeun aranjeun
leuwih hade jelema ieu anu hiji paeh
gaganti bangsa ti batan bangsa urang
tumpur pisan.”
51 Ieu ucapanana, saenyana, lain buah
pikiranana ku anjeun. Tapi anjeunna
anu jeneng Panghulu Agung taun
eta, ucapanna nya geus ngajadi hiji
nubuwatan pikeun ngagambarkeun yen
Isa kudu dipaehan gaganti bangsa;
52 malah lain guna eta bangsa wungkul,
tapi oge baris ngumpulkeun sarta
ngahijikeun deui sakumna putra-putra
Allah anu geus pabalencar.
53 Ti semet poe eta aranjeunna
samupakat baris maehan Isa.
54 Ku sabab eta, Isa tara nembongan
deui di hareupeun umum bangsa Yahudi.
Anjeunna angkat ti dinya ka Epraim,
hiji kota anu pernahna deukeut sagara
kikisik sarta teras nganjrek heula di
dinya sareng murid-murid-Na.
55 Harita teh, geus tereh ka hari
raya Paska; jelema-jelema loba anu
dararatang ka Yerusalem, rek beberesih
diri samemeh Paska.
56 Di jero Bait Allah, maranehna
nareangan Isa bari silih tanya, “Kumaha

kira-kirana Manehna bakal datang kana pesta?”
57 Sajeroning kitu imam-imam kapala jeung urang Parisi geus ngaluarkeun parentah, sing saha anu nyaho Isa aya di mana kudu buru-buru lapor, supaya Anjeunna buru-buru ditangkep.
12 1 Pigenep poeeun deui kana pesta Paska, Isa angkat deui ka Betania, urut Anjeunna ngahirupkeun deui Lasarus tea.
2 Di dinya Anjeunna aya anu ngondang tuang. Tuangna bareng jeung Lasarus, dilaladenan ku Marta.
3 Ari Maryam ngaluarkeun minyak seungit satengah kati anu tulen tur mahal hargana, tuluy dibalurkeun kana sampean Isa. Saenggeusna, disusutan ku buukna. Seungitna nyambuang saimah-imah.
4 Pok, Yudas Iskariot, murid anu boga niat ngahianat ka Isa ngomong,
5 “Minyak anu kitu mah payu kana tilu ratus dinar, mun heug dijual, ladangna bisa disidekahkeun ka pakir miskin.”
6 Ngomong kitu soteh, lain ku tina karunyaeun ka nu mariskin; ngan nya kitu, manehna teh tukang malingan

duit sumbangan anu disimpenna
dipercayakeun ka manehna.
7 Saur Isa, "Ulah diopenan, keun bae
sakarepna. Eta teh aya patalina jeung
poean Kami dimakamkeun.
8 Anu mariskin mah, salawasna oge aya
di maraneh; ari Kami mah, moal salilana
babarengan teh."
9 Urang Yahudi loba anu nyarahoeun,
yen Isa aya di dinya; tuluy maranehna
dararatang ka dinya. Sajaba ti seja
maranggihan Anjeunna, maranehna teh,
harayangeun nenjo Lasarus ongkoh anu
geus dihirupkeun deui tea.
10 Akibatna, Lasarus oge diarah ku
imam-imam kapala rek dipaehan,
11 ku sabab geus jadi lantaran
loba urang Yahudi anu narukangan
ninggalkeun aranjeunna, malik jadi
palercaya ka Isa.
12 Poe isukna, barang anu keur
pararesta nyarahoeun yen Isa geus di
jalan rek sumping ka Yerusalem,
13 maranehna seug ngaralaan palapah
korma; terus budal marapagkeun bari
salusurakan, pokna, "Hosana! Wilujeng
Raja Israil, anu sumping kalayan asma
Pangeran!"

14 Isa nunggang kalde ngora keneh,
panggih di perjalanan; ku kituna
tinekanan ungel kitab anu kieu:
15 "Ulah sieun Putri Sion! Tuh raja
maneh sumping, nitihan anak kalde!"
16 Tadina mah, ieu ayat ku murid-murid
teu kahalartieun. Ayeuna, sanggeus Isa
dipapag sarta dihormat-hormat ku jalma
rea, kakara kahalartieun yen eta ayat
teh ngeunaan Anjeunna.
17 Hal Anjeunna nyaur Lasarus nepi ka
hirup deui kaluar tina makamna, geus
kauar-aer diutarakeun ku jalma-jalma
anu nyaraksian kajadianana.
18 Pangna jalma rea mapagkeun
Anjeunna teh, nya lantaran ngadarenge
eta mujijat tea.
19 Harita, urang Parisi mah anggur
tinggelendeng pada batur, pokna, "Kitu
puguh oge! Paniatan urang teu laju-laju.
Tuh geuning, mani sadunya marilu biluk
kabeh ka Manehna!"
20 Dina pesta Paska teh, aya sawatara
urang Yunani anu milu ngalakonan
ibadah.
21 Maranehna nyampeurkeun ka Pilipus,
urang Betsaida, di Galilea. "Juragan,"

pokna ka Pilipus, “abdi-abdi teh hoyong
tepang sareng Isa.”
22 Pilipus bebeja heula ka Andreas;
geus kitu, duanana mihatur ka Isa.
23 Isa nyarios, saur-Na, “Ayeuna, Putra
Manusa teh geus waktuna dimulyakeun.
24 Rek diterangkeun ku Kami, yen
upama binih henteu mebes kana taneuh
jeung henteu nyorang paeh heula;
lamun sasiki teh, tetep bae sasiki. Tapi
lamun eta binih, nyorang paeh heula
mah; tangtu bakal loba buahna.
25 Anu lebar kana nyawana, bakal
kaleungitan nyawa. Anu dina hirupna
iklas kana nyawana, eta teh geus
mulasara nyawa guna ngahontal hirup
langgeng.
26 Anu seja ngabdi ka Kami, kudu
nuturkeun Kami; di mana Kami aya,
manehna oge kudu aya di dinya. Anu
ngabdi ka Kami baris diajenan ku Rama.
27 Mangsa anu matak lewang kana
jiwa Kami, ayeuna geus datang. Na
kumaha Kami nya pipetaeun? Naha
kudu unjukan: Nun Ama, mugi abdi
diluputkeun, nyorang mangsa ieu!
Paralun teuing menta kitu! Sabab ieu

mangsa teh, wajib ku Kami disorang tur
eta pisan anu jadi tujuan Kami.
28 Nun, Ama, mugi jenengan Ama
dimulyakeun.” Sapada harita keneh, aya
soara ti langit, kieu, “Enggeus ku Kami
dimulyakeun jeung baris dimulyakeun
deui!”
29 Eta soara kadarengeeun oge ku jalma
rea teh. Ari cek maranehna mah, nu aya
didinya, eta teh sora guludug. Cek nu
sawarehna deui, “Malaikat sasauran ka
Anjeunna!”
30 Saur Isa, “Eta soara lain nyarita ka
Kami, tapi ka aranjeun.
31 Ayeuna mangsana ngamimitian
nerapkeun hukuman ka ieu dunya sarta
anu ngageugeuhna baris dipeclengkeun.
32 Ari Kami, di mana geus diangkat ti
bumi, baris narik sakabeh manusa sina
daratang ka Kami.”
33 Ucapana-Na kitu teh pikeun
ngagambarkeun petana maot nu ku
Anjeunna bakal kasorang.
34 Jalma rea malihatur, “Numutkeun
anu kakuping tina Toret, Al Masih teh
baris jumeneng salalanggengna. Tapi
naha saur Anjeun Putra Manusa teh

baris ‘diangkat’? Saha anu disebat Putra Manusa teh?”
35 Waler Isa, “Anu jadi Caang teh, ayana di maraneh ngan kari sakeudeung deui. Geura lalumaku, meungpeung caang keneh bisi kaburu poek. Geus poek mah, lumaku teh tangtu utag-atog teu nyaho di jalan.
36 Sing percaya ka Anu jadi Caang, meungpeung caangna aya di maraneh, supaya maraneh jaradi umatna Caang.” Sanggeus nyarios kitu, Isa terus nyingkir ti dinya.
37 Sakitu reana Isa nembongkeun mujijat, tapi urang Yahudi weleh teu daraek percaya ka Anjeunna.
38 Cocog pisan jeung kasauran Nabi Yesaya, baheula, kieu: “Nun Pangeran, saha anu daek percaya kana uaran abdi? Sareng ka saha kawasa panangan Jungjunan teh barisna ngabukti?”
39 Pantes atuh, teu daraek percaya oge, sabab saur Nabi Yesaya keneh:
40 “Ku Anjeunna panon maranehna disina lolong, sina baredegong nareuaskeun hate, datang ka teu arawas sanajan beunta, hatena henteu

daraek narima, seug tarobat, malar bisa diwaluyakeun ku Kami.”
41 Kitu saur Nabi Yesaya, anu geus
ningal kamulyaan Al Masih, nepi ka bisa
nyarioskeun hal Anjeunna.
42 Tapi papadaning kitu, loba ti
golongan para pamingpin anu percaya ka
Anjeunna; ngan nya kitu, teu waranieun
bruk-brak sabab sarieuneun ditoker ku
urang Parisi.
43 Maranehna leuwih kataji ku
panghormat ti pada jalma ti batan ku
pangajen ti Allah.
44 Ti dinya Isa nyarios, saur-Na, “Anu
percaya ka Kami teh, dina hakekatna
mah lain percaya ka Kami, tapi ka Anu
ngutus Kami.
45 Anu awas nenjo ka Kami, tangtu
awas nenjo ka Anu ngutus Kami.
46 Kami — Anu jadi Caang — turun ka
dunya teh, supaya anu percaya ka Kami
ulah hirup di alam poek.
47 Sing saha anu ngadenge
omongan Kami, tapi henteu jeung
ngalampahkeunana, ku Kami moal rek
dihukum. Sabab pangna Kami datang
teh, lain seja ngahukum. Tapi sabalikna,
rek nyalametkeun pangeusi dunya.

48 Ari anu nolak ka Kami jeung embung
ngadenge kana omongan Kami, geus
aya anu baris ngahukumna. Nya ucap-
ucapan Kami anu baris ngahukumna,
engke, dina poe kiamat.
49 Sabab omongan anu dikedalkeun ku
Kami teh, lain ucapan Kami sorangan,
tapi pangandika Rama anu ngutus Kami.
Nya Anjeunna, anu nimbalan naon anu
kudu diucapkeun ku Kami sarta naon
anu kudu ditepikeun.
50 Tur Kami nyaho, yen wujudna
Pangandika Anjeunna teh, nya eta hirup
langgeng. Omongan anu kedal ti Kami
ge, kabeh teh, diucapkeunana nurutkeun
sakumaha timbalan Rama.”

13 1 Samemeh poe Paska dimimitian,
Isa geus ngaraos yen Anjeunna
tereh ngantunkeun alam dunya mulang
ka kersa Rama-Na. Manah-Na ngait
ka murid-murid-Na anu salawasna
dipikaasih nepi ka tutug tugas-Na.
2 Kacatur, dina waktu dahar peuting,
Iblis sumanding ka Yudas Iskariot bin
Simon, mere pokal pikeun ngahianat ka
Isa.
3 Isa ngaraos geus kapasrahan sagala
rupana ti Ramana sarta uninga Anjeunna

asal ti Allah sarta kudu mulang deui ka Allah.
4 Tuluy Anjeunna ngadeg sarta muka
jubah-Na; top, kana kaen panyeka; rap,
dibeulitkeun kana angkeng-Na;
5 cur, nyicikeun cai kana baskom; terus
Anjeunna ngumbahan suku murid-
murid-Na sakalian diseka dituuskeun ku
kaen panyeka tea.
6 Barang nepi ka giliran Petrus,
manehna mihatur, “Jungjunan teh bade
ngumbah suku abdi?”
7 Isa ngawaler, “Moal kaharti ayeuna
mah ku maneh naon sababna Kami
migawe kieu, tapi engke ge kaharti.”
8 Petrus nempas, “Ulah Jungjunan,
paralun teuing Jungjunan dugi ka kedah
ngumbah suku abdi!” Waler Isa, “Teu
dikumbah ku Kami mah, maneh teh
moal meunang naon-naon ti Kami.”
9 Tembal Petrus, “Upami kitu, ulah
mung suku wungkul, neda sakalian bae
sareng leungeun katut sirah deuih.”
10 Waler Isa, “Nu geus mandi mah, teu
kudu beberesih deui iwal ti ngumbah
suku, tangtu beresih sakujur awak.
Maraneh memang geus bararesih,
hanjakal henteu kabeh.”

11 Pangna Anjeunna nyaurkeun henteu
kabeh bararesih teh lantaran geus
uninga saha anu boga niat ngahianat.
12 Anggeus ngumbahan suku, Anjeunna
dijubah deui terus calik dina urut-
Na tadi; pok, sasauran ka sarerea,
"Kahalarti maksud pagawean Kami bieu?
13 Maraneh ka Kami nyarebut Guru
jeung Jungjunan. Merenah pisan
nyarebut kitu teh. Enya, Kami teh Guru
maraneh jeung Jungjunan maraneh.
14 Kami, Guru jeung Jungjunan
maraneh, geus ngumbahan suku
maraneh. Ku kituna, maraneh oge wajib
silih kumbah suku pada batur.
15 Bieu Kami teh nyontoan, supaya
maraneh oge daraek ngalampahkeun
kitu, sakumaha conto ti Kami.
16 Sing kaharti, harkat badega moal
ngaleuwihan dunungan, harkat utusan
moal ngaleuwihan anu ngutusna.
17 Upama geus ngalalarti, pinasti
maraneh tinemu jeung bagja lantaran
milampah kitu."
18 "Ieu omongan Kami teh, henteu
ditujukeun ka kabehan. Kami nyaho,
saha jelema-jelemana anu beunang
Kami milih. Ngan bae ungel Kitab teh

kudu tinekanan, nya eta: ‘Jalma anu
ngilu ngadahar roti Kami, geus noker ka
Kami.’
19 Memeh eta kajadian, ku Kami
dibejakeun ti ayeuna, supaya ana geus
kajadian maraneh percaya yen anu
ditoker teh Kami.
20 Cek Kami ka maraneh: Sing saha anu
ngaku ka utusan Kami, hakekatna mah
ngaku ka Kami. Sing saha anu ngaku
ka Kami, hakekatna mah ngaku ka Anu
ngutus ka Kami.”
21 Sanggeus nyarios kitu, Anjeunna
katarajang nalangsa kabina-bina; tuluy
pok, Anjeunna nyarios, “Kami rek terus
terang bae, yen ti antara maraneh aya
saurang anu boga niat nyilakakeun ka
Kami.”
22 Murid-murid silih pelong bari silih
taksir saha jelemana.
23 Aya hiji murid, nu diukna mani meh
padempet jeung Isa, ma'lum diasih
pisan.
24 Eta murid, ku Simon Petrus
diisarahan sina nanyakeun ka Anjeunna,
“Tanyakeun saha kituh jelemana!”

25 Pok, eta murid, mihatur ka Isa bari
ngalendean, “Saha tea jalmina teh,
Jungjunan?”
26 Waler-Na, “Nu ku Kami diasongan
roti beunang nyocolkeun kana pinggan;
tah eta, jelemana teh.” — bari top kana
roti, tuluy dicocolkeun kana pinggan —
Ari song teh, diasongkeunana, ka Yudas
bin Simon Iskariot.
27 Ku Yudas ditampanan, harita keneh
manehna kasandingan Iblis. Ku Isa terus
dijurung ku saur, “Heug geura pigawe
niat maneh teh!”
28 Anu keur dalahar, saurang ge, taya
nu ngarti pangna Isa nyarios kitu ka ki
Yudas.
29 Ngan ku sabab ki Yudas teh tukang
nyimpen duit, aya anu nyangka, yen
manehna dititah barang beuli keur
kaperluan pesta atawa dititah mere
sidekah ka anu miskin.
30 Ari ki Yudas, sanggeus nampanan
roti, terus ngajengkat; gejlig, manehna
indit teu nolih geus peuting.
31 Sanggeus Yudas indit, Isa nyarios,
“Ayeuna Anak Manusa teh geus waktuna
dimulyakeun, mancurkeun kamulyaan
Allah.

32 Upama Allah geus dimulyakeun ku
parantaraan Anak Manusa, Anak Manusa
oge, tanwande dimulyakeun ku Allah tur
moal diengkekeun deui.
33 Anaking, moal lila-lila deui Kami
bisa reureujeungan kieu teh; engke,
maraneh, tangtu bakal nareangan
Kami, tapi sakumaha anu ku Kami
geus diomongkeun ka urang Yahudi: Ka
tempat anu ku Kami dijugjug, pamohalan
maraneh bisa datang. Ka maraneh oge
kitu Kami ngomong teh.
34 Ayeuna, Kami rek mere patokan
anyar: Kudu silih pikanyaah pada batur.
Sing sakumaha Kami mikanyaah ka
maraneh, maraneh oge kudu silih
pikanyaah pada batur.
35 Sabab ku jalan silih pikanyaah teh,
tanwande tembong ka nu sejen, yen
maraneh murid Kami.”
36 Simon Petrus mihatur, “Dupi
Jungjunan bade ka mana?” Waler-Na,
“Ka hiji tempat, anu ku maneh moal bisa
katuturkeun. Sanajan kitu, ari engkena
mah, maneh bisa nuturkeun Kami.”
37 Tembal Petrus, “Naon margina abdi
moal tiasa nuturkeun Jungjunan ti

ayeuna keneh? Abdi sumeja iklas toh
pati demi salira Jungjunan!”
38 “Jadi, maneh teh rek bela pati ka
Kami?” Waler Isa. “Ieu dengekeun
omongan Kami: Memeh aya hayam
kongkorongok subuh, maneh geus tilu
kali mungkiran, ngangles ka Kami.”
14 1 “Maraneh teu kudu rentag hate.
Sing tigin iman ka Allah sarta sing
percaya ka Kami.
2 Di panglinggihan Ama Kami loba
tempat. Mun euweuh ge, maraneh ku
Kami tangtu dibejaan. Kami dek iang
teh pikeun nyadiakeun tempat keur
maraneh.
3 Lamun pitempateun maraneh di ditu
geus sadia, Kami tangtu datang deui
pikeun mapagkeun maraneh; maraneh
rek dibawa ka tempat Kami, supaya di
mana Kami aya, maraneh oge aya di
dinya.
4 Maraneh tangtu nyaraho tempatna,
nyaraho jalanna.”
5 Tomas nempas, “Tempatna teu acan
terang, bade terang jalanna kumaha?”
6 Waler Isa, “Kapan Kami anu jadi
jalanna, nu jadi kayaktian, jeung
sumbering hirup teh. Ku sabab eta,

lamun henteu make jalan Kami,
pamohalan aya anu bisa datang ka
Rama.
7 Upama maneh enya-enya nyaah ka
Kami, ka Rama oge tangtu wawuh. Malah
ayeuna ge, maraneh teh geus wawuh tur
geus pajonghok jeung Anjeunna.”
8 Pihatur Pilipus, “Jungjunan, sing
katingal bae Rama teh, supados abdi
henteu panasaran.”
9 Ku Isa diwaler, “Pilipus! Geus sakitu
lilana Kami sagulung-sagalang jeung
maneh, piraku maneh can tenget
keneh bae? Anu geus nyaho ka Kami,
hakekatna mah nyaho ka Rama. Ari
maneh keukeuh menta supaya Rama
katingal.
10 Na teu percaya, yen Kami teh
manunggal jeung Rama; kitu deui Rama,
Mantenna oge manunggal jeung Kami
teh. Ucapan-ucapan Kami lain omongan
Kami pribadi, tapi dawuhan Rama nu
manunggal di Kami.
11 Cek Kami bieu: Kami manunggal
jeung Rama; kitu deui Rama, Mantenna
oge manunggal jeung Kami teh. Maneh
percaya atawa henteu? Upama henteu

ge, sakurang-kurangna mah, sing
percaya kana pagawean Kami.
12 Sabab anu percaya ka Kami mah,
tangtu bakal ngalakonan pagawean
Kami, malah leuwih ti kitu ka hareup
mah; sabab Kami mah, rek mulang ka
nu jadi Rama.
13 Ku sabab eta, mun maraneh aya
panuhun ka Rama kalawan nyambat
ngaran Kami, tangtu dikabul, supaya nu
jadi Putra teh nyieun kamulyaan anu jadi
Rama.
14 Menta naon bae maraneh ka Kami,
lamun nyebut ngaran Kami, tangtu
ditedunan.”
15 “Lamun enya maraneh nyaah ka
Kami, tangtu narurut kana parentah
Kami.
16 Kami rek menta ka Ama, supaya
maraneh dibere pikeun pigantieun Kami,
hiji Pangaping anu baris ngalilipur sarta
ngaping maraneh sapapanjangna.
17 Eta Pangaping teh, nya eta Ruh
Kayaktian, anu ku dunya umumna mah
moal diaku lantaran teu warawuheun
jeung teu nyarahoeun. Maraneh mah
tangtu warawuh, tangtu diaping ku

Anjeunna anu baris ngancik sajeroning hate.
18 Jadi, maraneh teh ku Kami moal diantep nunggelis, nyorangan: Kami tangtu datang deui.
19 Sakeudeung deui oge, ku nu sejen-sejen mah, Kami teh moal ka tembong-tembong deui. Tapi ari ku maraneh mah, tetep katembong. Sabab Kami teh, saenya-enyana, hirup; kitu deui maraneh, tangtu harirup oge.
20 Geus dina waktuna mah, ku maraneh bakal karasa, yen Kami manunggal jeung Rama, maraneh manunggal jeung Kami, sarta Kami ge manunggal jeung maraneh teh.
21 Anu tigin sarta nurut kana pepeling-pepeling Kami, tandaning nyaah ka Kami. Tiap jalma anu nyaah ka Kami, baris diasih ku Rama jeung ku Kami, supaya sina enya-enya wawuheunana ka Kami teh.”
22 Yudas (lain Yudas Iskariot) unjukan, “Jungjunan, naon margina ngenalkeun salira teh mung ka abdi-abdi bae, henteu ka masarakat umumna?”
23 Waler Isa, “Upama aya anu nyaah ka Kami, nurut kana pangajaran-pangajaran

Kami, tangtu diasih ku Rama. Mun aya
anu kitu, tangtu diteangna sarta Rama
jeung Kami bakal ngancik dina hatena.
24 Anu henteu nyaah ka Kami mah,
tangtu moal nurut kana pangajaran
Kami. Ieu teh lain cek Kami sorangan,
tapi dawuhan Rama, anu ngutus Kami
tea.
25 Tah ku Kami geus dibejakeun,
meungpeung Kami aya di maraneh
keneh.
26 Engke, anu geus diomongkeun
ku Kami teh baris diwurukkeun,
ditetelakeun ka maraneh ku Anjeunna,
nu baris ngaping maraneh tea, nya eta
Ruh Allah, anu baris diutus ku Rama
kalawan pamenta Kami.
27 Maraneh ku Kami baris ditinggalan
kakertaan: kakertaan Kami pribadi, anu
sipatna beda tina kakertaan jieunan
dunya. Jadi, maraneh henteu kudu
rentag hate, henteu kudu kaleleban.
28 Cek Kami ge tadi: Kami rek mulang,
tapi tangtu balik deui ka maraneh.
Lamun enya nyaraah ka Kami, anggur
kudu barungah Kami mulang ka Rama
teh; sabab Rama mah, langkung agung
batan Kami.

29 Memeh kajadian ku Kami dibejakeun
tiheula, supaya dina kajadianana iman
kapercayaan maraneh ka Kami ulah
robah.
30 Teu bisa lila-lila, Kami cacarita ka
maraneh teh; sabab roh anu ngageugeuh
ieu dunya, geus tatandang. Saenyana,
manehna mah, moal bisaeun nanaon ka
Kami teh.
31 Najan kitu, Kami kudu ngestokeun
pangersa Rama pikeun bukti ka dunya,
yen Kami nyaah ka Anjeunna. Hayu,
ayeuna mah urang arindit ti dieu.”
15 1 “Kami teh tangkal anggur anu
saestuna, ari Ama Kami teh anu
miarana.
2 Upama aya dahanna anu teu daek
buahan, ku Anjeunna ditilas, anu buahan
diurus sarta diberesihan, supaya buahna
leubeut.
3 Maraneh geus dibararesihan ku
pangandika-Na anu diwurukkeun ku
Kami.
4 Sing tetep manunggal jeung Kami
tangtu Kami tetep manunggal jeung
maraneh. Sabab sakumaha dahan,
mustahil buahan, lamun henteu ngahiji
keneh jeung tangkalna. Maraneh oge

moal beubeunangan naon-naon, lamun henteu manunggal jeung Kami.
5 Kami teh tangkal anggurna; ari maraneh, dahan-dahanna. Anu baris aya beubeunanganana teh, nya eta anu hirupna manunggal jeung Kami sarta Kami ge, manunggal jeung manehna teh.
6 Hirup pisah ti Kami lir dahan geus beunang nilas, baris garing jadi suluh keur durukeun.
7 Mun maraneh tetep rarumaket ka Kami sarta arariman kana piwuruk Kami; maraneh meunang barang penta naon bae, tanwande ditedunan.
8 Tah ku lantaran hal eta, Ama Kami dimulyakeun teh; nya supaya maraneh teh, anu lir dahan-dahanna tea, jaba ti leubeut ku buah; maraneh ge, bakal jadi murid-murid Kami.”
9 “Kami teh nyaah ka maraneh, cara Ama nyaah ka Kami. Muga hirup maraneh sing tetep ngaub dina kanyaah Kami.
10 Mun hayang dipikanyaah, sing nurut kana parentah, cara Kami diasih ku Ama lantaran ngestokeun kana timbalana-Na.

11 Disebutkeun soteh, supaya maraneh
milu ngarasakeun kabagjaan Kami,
malar kabagjaan maraneh cacap
sampurna.
12 Parentahna mah, nya eta: Sing
silih pikanyaah; cara Kami mikanyaah
maraneh!
13 Euweuh kanyaah anu ngungkulan
kanyaahna jalma anu iklas ngetohkeun
pati sajeroning ngabela anu jadi sobat.
14 Maraneh teh sobat Kami, asal iklas
ngalakonan parentah-parentah Kami.
15 Ku Kami, maraneh moal dianggap
badega; da badega mah, moal nyahoeun
kana pikarepeun dunungan. Tandana
dijieun sobat teh, kapan maraneh ku
Kami geus dibarere nyaho sakur anu ku
Ama didawuhkeun ka Kami.
16 Lain maraneh anu milih Kami, tapi
Kami anu geus milih maraneh. Lian
ti eta, maraneh oge, — sakumaha
dahan-dahan tea — ku Kami teh
geus ditangtukeun kudu bral arindit,
ngagelarkeun buah-buah sarta hasilna
teh sing datang ka awet langgeng;
supaya sagala panuhun maraneh ka
Anjeunna, kalawan mawa ngaran Kami,
bisa dikabul.

17 Tah kitu pameredih Kami: Sing silih
pikanyaah!”
18 “Upama maraneh dipikangewa ku
dunya, sing inget: Kami mah geus
dipikageuleuh ti heula.
19 Mun maraneh ti kalangan
dunya keneh mah, tangtu bae ku
maranehna diaraku, dipiheman. Tapi ku
lantaran maraneh mah ku Kami geus
dipilih, dicokot ti dinya, munasabah
dipikageuleuh oge.
20 Sing inget kana omongan Kami anu
kieu: Harkat badega, moal ngaleuwihan
harkat dunungan. Upama Kami ku
maranehna dikaniaya, maraneh oge
tangtu dikaniaya. Upama omongan Kami
ku maranehna didarenge, omongan
maraneh oge tangtu didarenge.
21 Tapi ku lantaran maraneh teh murid
Kami, geus tangtu kana dikaniayana
teh, ku eta anu teu warawuheun ka Anu
ngutus Kami.
22 Lamun tea mah maranehna ku Kami
teu didatangan, teu diwurukan, tangtu
moal matak dosa ka maranehna. Tapi ari
geus kitu mah buktina, kadorakaanana
hamo bisa diangles ku maranehna.

23 Jalma anu mikangewa ka Kami, eta
teh mikangewa ka Rama.
24 Lamun seug Kami acan kungsi
nembongkeun hal-hal anu hamo bisa
dipigawe ku anu lian-lianna, tangtu moal
matak jadi dosa ka dirina. Tapi da geus
kitu kajadianana, narenjo pagawean-
pagawean Kami teh maranehna anggur
ijid, boh ka Kami, boh ka Ama Kami.
25 Dasar kudu tinekanan ungel timbalan
anu aya dina Kitab Toretna, yen: ‘Tanpa
sabab, maranehna geus mikageuleuh ka
Kami.’
26 Tapi engke oge datang Pangaping,
Ruh Kayaktian tea, anu mencar ti
Ama Kami jeung anu baris diutus ku
Kami ka maraneh. Anjeunna anu bakal
netelakeun saha saenya-enyana Kami
teh.
27 Tapi maraneh oge kudu marere
panyaksen, netelakeun nu eces saha
saenyana Kami teh. Sabab maraneh,
geus hirup babarengan jeung Kami ti
awal mulana keneh.”
16 1 “Eta kabeh, ku Kami dicaritakeun
ka maraneh; supaya engkena,
maraneh ulah harandeueul ku lantaran
Kami, seug bae noker ka Kami.

2 Maraneh bakal dikucilkeun ti
masarakat, malah bakal aya mangsa:
Sing saha anu ngala pati maraneh, cek
pangrasana mah ngabdi ka Allah.
3 Kituna teh bawaning ku balilu, teu
wawuh ka Kami.
4 Maraneh dibarejaan soteh, supaya
dina kasorangna maraneh aringet, yen
hal eta teh ku Kami geus diomongkeun
ka maraneh tiheula. Henteu dibejakeun
ti bareto soteh, pedah Kami aya keneh
babarengan.
5 Ayeuna Kami geus tereh mulang ka
Anu ngutus; ari maraneh bet euweuh
anu panasaran nanyakeun Kami teh rek
ka mana.
6 Ku kituna mah, kaharti. Sabab
maraneh ngarasa kaletir, ku hal anu bieu
ku Kami disebutkeun tea.
7 Tapi masing percaya, Kami iang teh
hade temahna ka maraneh. Sabab lamun
Kami henteu iang, nu baris ngaping teh
moal sumping. Sabalikna, mun Kami
iang, nya Kami nu baris ngutus Anjeunna
ka maraneh.
8 Di mana Anjeunna geus sumping,
baris nginsafkeun umat dunya kana

dosa-dosana, kana kayaktian, jeung
kana kaadilan.
9 Sual dosa-dosana, nya eta: Maranehna
teu palercaya ka Kami,
10 sual kanyataan anu sabener-benerna,
nya eta: Bener, yen Kami mulang teh
ka Rama sarta moal tembong deui ka
maraneh.
11 Sual kaadilan, nya eta: roh anu
ngageugeuh, ngawasaan ieu dunya teh
geus meunang hukuman.
12 Loba keneh, anu perlu dicaritakeun
ka maraneh teh. Ngan nya kitu, ayeuna
mah maraneh moal kuat nyanggana.
13 Engke bae, ari Ruh Kayaktian tea
sumping, tangtu maraneh ku Anjeunna
ditungtun kana hal-hal anu saestuna.
Sabab Anjeunna, moal sasaur-saurna;
anu bakal disaurkeunana teh, kabeh
oge, sakur anu geus kadangueun
ku Anjeunna sarta ka maraneh baris
nuduhkeun hal-hal anu bakal kajadian.
14 Anjeunna baris ngamulyakeun ka
Kami, ku jalan nerangkeun ka maraneh
sakur nu ku Anjeunna geus katarima ti
Kami.
15 Sakur anu jadi kagungan Rama, jadi
milik Kami ongkoh. Eta sababna, cek

Kami bieu: Anjeunna bakal nerangkeun
sakur nu ku Anjeunna geus katarima ti
Kami.
16 Geus tereh kana waktuna, maraneh
moal papanggih deui jeung Kami; tapi
moal lila deui oge, tangtu patepung
deui.”
17 Murid-murid tingkucuwes pada batur,
“Naha kitu nyarios-Na? Ongkoh saur-Na
geus tereh waktuna maraneh moal
panggih deui jeung Kami, ongkoh moal
lila deui oge baris patepung deui. Jeung
saur-Na deuih: Kami rek mulang ka
Ama.
18 Naon maksudna ‘geus tereh’ teh? Asa
teu ngalalarti!”
19 Ku Isa kasurti, yen maranehna
harayangeun naranyakeun naon
pihartieunana. Ku sabab eta, Anjeunna
nyarios kieu, “Cek Kami, geus tereh
waktuna maraneh moal papanggih deui
jeung Kami, tapi moal lila deui oge
tangtu patepung deui. Eta anu jadi
pasualan pikeun maraneh teh, lain?
20 Hartina anu saenyana teh kieu:
Maraneh teh bakal pinuh ku kapaur
jeung dipuhit ku prihatin; sabalikna,
dunya umumna mah suka gumbira.

Moal henteu, maraneh teh bakal
nandangan sungkawa anu pohara. Tapi
eta kasungkawaan teh, pasti robah
ngajadi kabagjaan.
21 Awewe ari keur ngajuru, estu pinuh
ku rasa kanyeri; tapi ari orokna geus brol
mah, lat poho kana kanyerina; kasilih ku
bungah jeung bagja, ku medalna jabang
bayi ka alam dunya.
22 Kitu oge maraneh. Ayeuna loba
kasusah, engke mah hate maraneh teh
bungangang; suka bungah lantaran
papanggih deui jeung Kami.
23 Dina mangsa eta mah, maraneh
geus moal aya tanyakeuneun deui ka
Kami. Sing percaya: Naon bae panuhun
maraneh ka Ama, anu disuhunkeun
kalawan mawa ngaran Kami, tangtu
dikabul.
24 Nepi ka ayeuna maraneh acan
neneda kalawan mawa ngaran Kami. Pek
ayeuna mah neneda teh mawa ngaran
Kami, pasti ditedunan malar meunang
kabungahan anu taya papadana.
25 Nu enggeus-enggeus, Kami ngomong
ka maraneh teh sok make jalan siloka
bae. Engke mah, kaayaan Rama teh rek

ditetelakeun saterang-terangna, moal ku jalan siloka deui.
26 Ka hareup mah, maraneh neneda teh, tangtu kalawan nyambat ngaran Kami. Jadi, Kami teu perlu jangji baris mangnyuhunkeun ka Ama pikeun maraneh.
27 Sabab Ama ku anjeun, nu mikanyaah ka maraneh teh. Eta teh, ku lantaran maraneh geus nyaraah sarta palercaya ka Kami, yen Kami asal ti Allah.
28 Bener pisan Kami teh asal ti Rama, datang ka dunya. Ayeuna Kami rek ninggalkeun dunya, mulang deui ka Ama."
29 Pihatur murid-murid, "Ayeuna mah, cariosan Jungjunan teh terang; tetela, teu nganggo jalan siloka.
30 Leres, ayeuna mah, abdi-abdi terang yen Jungjunan teh sarwa uninga, abdi-abdi parantos teu gaduh kapanasaran deui. Percanten ayeuna mah, yen Jungjunan teh asal ti Allah."
31 Waler Isa, "Percaya maraneh ayeuna mah?
32 Saksian: Bakal datang mangsana, malah geus der ti ayeuna keneh; maraneh bakal dipaburencaykeun,

marulang ka tempat masing-masing, ari
Kami ditinggalkeun sorangan bae. Tapi
Kami, moal nyorangan sabab aya Ama
anu nyarengan.
33 Eta kabeh ku Kami dibejakeun,
supaya hate maraneh jongjon enggoning
anut ka Kami. Di dunya, maraneh
dikaniaya teh, tapi kuatkeun hate
maraneh sabab dunya teh, geus
ditundukkeun ku Kami.”
17 1 Sanggeus sasauran kitu, Isa
tanggah bari ngucap kieu, “Nun
Ama, ayeuna parantos dongkap kana
waktosna Putra Ama dijungjung deui
kana kamulyaan, supados matak mulya
ka Ama.
2 Sakumaha Ama anu parantos maparin
kawasa ka ieu Putra, nya eta kawasa ka
sakumna manusa pikeun masihan hirup
langgeng; nya ka sakur anu ku Ama
parantos diserenkeun ka Putra.
3 Eta hirup langgeng teh nya eta: Kenal
ka Ama, sajatining Allah Nu Tunggal
sareng ka Utusan Ama: Isa Al Masih.
4 Abdi parantos ngagungkeun Ama
di dunya, ku ngalampahkeun sugri
papancen numutkeun sapangersa dugi
ka tutugna.

5 Kitu nu mawi, nun Ama, eta
kamulyaan pasihan ti Ama nu aya di
pangkonan Ama, anu dipaparinkeun
ka Putra ti samemeh aya dunya, mugi
katampi deui ku Putra.
6 Kaayaan Ama ku abdi parantos
diwawuhkeun ka jalmi-jalmi di dunya
anu ku Ama diserenkeun ka abdi.
Maranehna teh kagungan Ama; anu
ku Ama diserenkeun ka Abdi, ayeuna
parantos sami-sami ngestokeun kana
timbalan Ama.
7 Maranehna oge parantos tarerangeun,
yen sagala rupi anu ku Abdi katampi ti
Ama teh saleresna Ama anu maparinna.
8 Maranehna tarerangeun teh,
jalaran sagala timbalan Ama ku
Abdi parantos didugikeun, ditarampi
sareng diarestokeun. Maranehna oge
tarerangeun, leres-leres, yen Abdi teh
asal ti Ama sareng palercayaeun yen
Abdi utusan Ama.
9 Paneda panyambat Abdi teh sanes
kanggo ieu dunya, nanging kanggo
maranehna, nya eta jalmi-jalmi anu ku
Ama dipasrahkeun ka Abdi tea.
10 Maranehna teh kagungan Ama, margi
sakur kagaduh Abdi tunggal kagungan

Ama keneh, kagungan Ama tunggal
kagaduh Abdi. Dupi Abdi parantos jadi
eusi hate maranehna.
11 Abdi di dunya mung kantun sakedap
deui, moal lami deui oge tangtos wangsul
ka pangkonan Ama, dupi maranehna
mah tetep-tetep bae di dunya. Nun Ama,
Anu Mahasuci, mugi maranehna, anu ku
Ama parantos diserenkeun ka Abdi teh
ku jenengan Ama diraksa, sadayana sina
dalit ngahiji sapertos Urang.
12 Sapanjang direujeungan ku Abdi
maranehna teh tetep dicangking dina
jenengan Ama anu dipercayakeun ka
Abdi, dijagi dijaring teu aya anu keuna
binasa, kajabi saurang anu jadi bibit
werejit akar mamala; da eta mah,
supados bukti ungeling Kitab Suci.
13 Dumeuheus ka Ama, ngunjukkeun
ieu panuhun teh, meungpeung Abdi
di dunya keneh; supados kasukaan
anu karaos ku Abdi, karaos oge ku
maranehanana kalayan sagemblengna.
14 Maranehna, ku Abdi parantos diwaris
pangandika Ama; nya parantos teu
kalebet deui bibit buit dunya, sami
sareng Simabdi. Kitu nu mawi ku dunya
oge parantos dipikaceuceub.

15 Dipangnyambatkeun soteh, sanes
supados dicandak ti dunya; nanging
supados diraksa ti si durjana;
16 margi maranehna teh parantos
henteu sabibit deui sareng dunya,
sakumaha Abdi.
17 Ku karana kayaktian, mugi
maranehna dijadikeun milik Ama. Dupi
kayaktian teh nya Pangandika Ama.
18 Sakumaha Abdi, ku Ama parantos
diutus ka dunya; maranehna oge, ku
Abdi diutus ka dinya.
19 Abdi parantos ngorbankeun hirup
pribadi keur maranehna, supados
maranehna jadi milik Ama ku karana
kayaktian.
20 Sajabi ti maranehna, Abdi oge
mangnedakeun jalmi-jalmi anu
palercaya ka Abdi lantaran uar pangajak
maranehna;
21 supados sadayana jadi sahiji.
Sakumaha Ama manunggal di diri Abdi
sareng Abdi manunggal di salira Ama,
mugi-mugi maranehna oge manunggal
di Urang, supados dunya percaya yen
nya Ama anu ngutus Abdi teh.
22 Maranehna ku Abdi parantos diganjar
ku kamulyaan pamasihan Ama ka Abdi

tea, sina dalit ngahiji sapertos Urang oge dalit ngahiji:
23 Abdi manunggal jeung maranehna,
Ama manunggal sareng Abdi, dugi ka
kum sadayana anu percaya aya dina
sampurnaning katunggalan, supados ku
dunya katembong, yen Ama ngutus Abdi
ka dunya teh kajurung ku welas asih
ka maranehna, sapertos Ama miasih ka
Abdi.
24 Nun Ama, sugri anu ku Ama parantos
diserenkeun ka Abdi teh panuhun
mah sing diparengkeun tiasa riung
mungpulung sareng Abdi di tempat
Abdi ngancik; sina eta jalmi-jalmi teh
tarerangeun kana kamulyaan Abdi, nu
dipasihkeunana ka Abdi ti samemeh
dunya gumelar, bawaning Ama asih ka
Abdi.
25 Nun Ama nu Mahaadil, sanaos dunya
teu wawuh ka Ama, nanging ku margi
Abdi mah wawuh, jalmi-jalmi teh ahirna
tarerangeun yen anu ngutus ka Abdi teh
nya Ama.
26 Salira Ama ku Abdi diwawuhkeun
ka maranehna, sarta baris teras
dimashurkeun, supados kaasih Ama ka
Abdi minuhan ati sanubari maranehna;

kitu deui Abdi, ngancik dina jiwa maranehna oge.”

18 [1] Tamat sasaurana-Na, Isa jeung murid-murid-Na arangkat ngajugjug ka hiji tempat di peuntaseun lebak Cikidron, terus arasup ka hiji taman.

[2] Yudas Iskariot, anu rek ngahianat tea, oge nyahoeun tempatna; sabab manehna ge, ku Isa teh sering dibawa ka dinya jeung murid-murid sejenna.

[3] Atuh teu kungsi lila, manehna ge nyusul — geus meunang idin ti imam-imam kapala jeung urang-urang Parisi — mawa pasukan serdadu jeung pangawal-pangawal Bait Allah, saged sapakarangna bari marawa lantera jeung obor.

[4] Isa anu ti anggalna keneh geus uninga kana bahaya anu ngancam salira-Na, terus maju nembongkeun anjeun bari mariksa, “Nareangan saha aranjeun teh?”

[5] Dijarawab, “Isa urang Nasaret!” Saur Isa, “Ongkoh ieu Kami!” Ari ki Yudas anu hianat, harita aya di dinya bareng jeung nu sejen.

6 Barang saur Isa “Ongkoh ieu
Kami,” reok kabeh alundur nepi ka ti
jararengkang.
7 Isa mariksa deui, “Nareangan
saha?” Dijarawab cara tadi, “Isa, urang
Nasaret!”
8 Waler Isa, “Ongkoh cek Kami oge,
ieu Kami teh. Upama enya Kami anu
ditareangan teh, sok atuh geura tangkep,
tapi anu sejenna ulah diganggu.”
9 (Ieu teh pikeun ngabuktikeun
kasaurana-Na anu kieu tea, “Maranehna,
anu ku Ama parantos diserenkeun ka
Abdi, saurang oge moal diantep sina
cilaka.”)
10 Ari Simon Petrus anu nyoren gobang,
serepet nyabut gobangna, keplas
dikadekkeun ka bujangna Imam Agung,
anu ngaranna Malkus: Keuna kana
ceulina nepi ka rampung.
11 Tapi saur Isa ka Petrus, “Asupkeun
deui pedang maneh teh kana
sarangkana! Sabab geus jadi kawajiban
Kami nguyup eusi lumur anu disodorkeun
ku Ama Kami teh, lain?”
12 Kerewek, Isa ditangkep ku
serdadu-serdadu kalawan dipingpin
ku komandanna jeung kokolot-kokolot

bangsa Yahudi; Anjeunna ditangkep
sarta dibarogod panangana-Na.
13 Mimitina, Isa dibarawa ka Anas,
mertuana Kayapas, anu taun harita
jeneng Imam Agung.
14 Kungsi Kayapas teh mere timbangan
kieu, "Mending paeh jalma hiji keur
kapentingan jalma rea."
15 Waktu Isa dibawa, Simon Petrus
nuturkeun, duaan jeung murid saurang
deui. Ari eta baturna, anu saurang deui
tea, wawuheun ka Imam Agung. Jadi
waktu Isa dibawa asup ka gedong Imam
teh, manehna mah terus bae milu asup;
16 ari Petrus mah, ninggalkeun maneh
di luar. Teu lila, murid anu asup tadi teh,
kaluar deui; tuluy cacarita jeung hiji
awewe purah ngajaga panto. Geus kitu,
Petrus, ku manehna dibawa asup.
17 Tapi ku awewe nu ngajaga panto
tea, Petrus ditanya, "Ari maneh teh lain
murid Isa keneh?" Jawab Petrus, "Lain!"
18 Harita, hawa kacida tirisna,
pangawal-pangawal jeung bujang-
bujang marirun seuneu, tuluy saliduru;
Petrus oge milu siduru.

19 Isa dipariksa ku Imam Agung tina
perkara murid-murid-Na jeung perkara
pangajarana-Na.
20 Ku Isa diwaler, “Simkuring unggal
nyarita di hareupeun jalma rea teh
salamina oge satarabasna, boh di
tempat-tempat ibadah, boh di Bait Allah
tempat kumpulan urang Yahudi, tara
dipandang-dipinding.
21 Naha nganggo mariksakeun
deui? Ari palay uninga mah, sae
pariksakeun bae ka sugri anu kungsi
ngabarandungan caritaan Simkuring,
tangtos tarerangeun.”
22 Tutas sasauran kitu, jebot, Anjeunna
dicabok ku pangawal anu ngajaga
pangdeukeutna ka Anjeunna. Cek eta
pangawal, “Ka Imam Agung maneh wani
ngajawab sarupa kitu!”
23 Saur Isa, “Naon salahna ucapan
Kami, coba sebutkeun! Sabalikna,
upama ucapan Kami bener, naon perluna
maneh nyabok?”
24 Geus kitu, Anjeunna ku Anas
dikirim ka Kayapas Imam Agung; ari
panangana-Na tetep dibarogod.

25 Ari Simon Petrus keur siduru keneh.
Ku nu saliduru ditanya, “Ari maneh teh
lain murid-Na?”
26 Petrus mungkir, pokna, “Lain!”
Pok, deui hiji bujang Imam Agung, —
barayana ki Malkus anu dikadek ceulina
tea — ngomong, “Lain maneh teh anu
ku kuring katembong bareng jeung Isa
di taman tea?”
27 Sakali deui, Petrus ngangles.
Harita keneh, kadenge sora hayam
kongkorongok.
28 Barang bray, beurang; Isa dibawa
ka gedong Pangadilan Pilatus, tapi anu
marawa-Na, arembungeun asup. Sabab
sarieuneun kanajisan, bisi batal sarta
henteu bisa milu kana riungan ‘dahar
Paska.’
29 Ku sabab eta, Pilatus ka luar
nepungan maranehna. Tuluy anjeunna
mariksa, “Naon perkarana ieu Jelema
teh?”
30 Jawab maranehna, “Upami sanes
Jalma jahat, piraku dibantun ka dieu!”
31 Saur Pilatus, “Hukum bae ku
sorangan, sakumaha hadena cek Toret
maraneh.” Tembal urang Yahudi, “Bangsa
simkuring teu wenang ngahukum pati.”

32 Lebah dieu baris bukti pilahir Isa basa
Anjeunna ngagambarkeun cara-caraning
pipupuseuna-Na.
33 Pilatus lebet deui ka rohangan
pangadilan; Isa disaur, tuluy dipariksa,
"Maneh teh raja urang Yahudi?"
34 Waler Isa, "Mariksakeun kitu teh,
naha kajurung ku gerentesing manah ku
anjeun atanapi ku margi mendak wartos
ti anu sanes?"
35 Waler Pilatus, "Na kami teh bangsa
Yahudi kitu? Maneh diserenkeun ka kami
teh, ku bangsa Maneh sorangan jeung
ku imam-imam kapalana. Nyieun dosa
naon Maneh teh?"
36 "Karajaan Simkuring sanes di dunya
ayana. Upama karajaan Simkuring di
dunya mah, balad Simkuring tangtu
bebela, supaya Simkuring ulah nepi
ka beunang ku urang Yahudi. Sanes,
karajaan Simkuring sanes di dunya ieu."
37 Saur Pilatus, "Jadi, bener Anjeun teh
raja?" Waler Isa, "Tah geuning disebat.
Memang Simkuring Raja. Simkuring
dijurukeun, lahir ka alam dunya, seja
ngabuktikeun naon kayaktian teh.
Jalmi-jalmi anu sayaktina mah, tangtu

apal kana sora Simkuring.” Saur Pilatus,
“Naon ari kayaktian teh?”
38 Sanggeus sasauran, Pilatus ka
luar deui mendakan urang Yahudi,
tuluy nyarios, “Eta sakitan teh euweuh
dosa-Na.
39 Ayeuna kieu: Ngingetkeun yen
dina unggal-unggal hari raya Paska
maraneh geus biasa menta supaya kami
ngabebaskeun salah saurang hukuman,
kumaha upama eta Jelema dibebaskeun
ayeuna?”
40 Urang Yahudi raong tingcorowok,
“Ulah! Barabas bae leupaskeun!” Ari
Barabas teh jelema jahat.
19 1 Pilatus marentahkeun supaya
Isa dirangket.
2 Ari serdadu-serdadu, nyieun makuta
tina cucuk; seug dianggokeun kana
mastaka-Na bari diharuduman ku jubah
ungu.
3 Geus kitu, serdadu-serdadu teh
pura-pura ngahormat ka Anjeunna.
“Wilujeng, Raja urang Yahudi!” Pokna,
bari nyararabokan.
4 Pilatus ka luar deui, sasauran ka urang
Yahudi, “Tarenjo, jelema-Na ku kami
dibawa ka luar deui, supaya maraneh

nyaho yen ku kami teu kapanggih
dosa-Na.”
5 Bari Isa dijonghokkeun, — beunang
ngamakutaan ku cucuk jeung
diharuduman ku jubah ungu —
pok anjeunna ngalahir deui, “Pek,
tarenjo ieu jelema.”
6 Ger bae, imam-imam kapala jeung
wakil-wakil resmi bangsa Yahudi sejenna
raong, pokna, “Gantung, gantung dina
kayu salib!” Saur Pilatus, “Jung barawa,
gantung ku maraneh bae; sabab ku kami
mah, teu kapanggih dosa-Na.”
7 Urang Yahudi ngajarawab, “Cek
hukum bangsa simkuring mah, eta
Jelema teh, kudu dipaehan. Sabab
manehna, ngaku-ngaku Putra Allah!”
8 Ningali maranehna kitu, Pilatus beuki
seber bae,
9 tuluy lebet deui ka rohangan
pangadilan, mariksa deui ka Isa,
saur-na, “Ari Maneh ti mana nya asal?”
Tapi ku Isa henteu diwaler.
10 Saur Pilatus, “Maneh teh embung
ngajawab? Na teu nyaho yen kami
kawasa ngabebaskeun atawa ngahukum
gantung ka Maneh?”

11 Waler Isa, “Anjeun henteu kagungan
kawasa naon-naon ka Simkuring, kajabi
upami aya idin ti Nu linggih di sawarga.
Kitu nu mawi jalmi-jalmi anu nyerenkeun
Simkuring ka dieu, dosana leuwih gede
ti batan dosa anjeun.”
12 Pilatus saiasa-iasana milari tarekah,
supaya Isa bisa bebas. Tapi urang Yahudi
tingcorowok deui, “Upama eta Jelema
dibebaskeun, tetela anjeun teh ngalawan
ka Sang Prabu. Margi saha-saha anu
ngajenengkeun maneh jadi raja, eta teh
geus ngalawan ka Prabu.”
13 Sanggeus dijawab kitu, Pilatus
marentahkeun supaya Isa dibijilkeun;
ari anjeunna mah linggih dina bagian
rohangan pangadilan anu disebut
Litostrotos, basa Ibranina: Gabata,
hartina panggung batu.
14 Harita teh poe sasadiaan Paska,
kira-kira pukul dua welas beurang.
Pilatus ngalahir, “Tah ieu, Raja maraneh
teh!”
15 Urang Yahudi tinggorowok deui,
“Singkirkeun, singkirkeun!” Saur Pilatus,
“Jadi, ieu Raja maraneh teh ku kami
kudu digantung?” Imam-imam kapala

ngajarawab, “Simkuring teu gaduh deui
raja, iwal ti Prabu!”
16 Tungtungna, Pilatus nyerah; Isa
diserenkeun ka maranehna sina
digantung. Geus kitu, tuluy Isa dibawa
ku maranehna.
17 Isa digiring ka hiji tempat anu dina
basa Ibrani disebut Gulguta, — hartina:
tempat tangkorek — bari di sina manggul
kayu salib-Na ku anjeun.
18 Nya di dinya, Anjeunna digantung
teh, bareng jeung dua penjahat
nu digantung di kencaeun jeung
katuhueun-Na; ari Isa di tengah.
19 Dina pucuk salib, Pilatus nulis kieu:
Isa Urang Nasaret Raja Urang Yahudi.
20 Kabaca ku pirang-pirang urang
Yahudi, kawantu tempat eta teh deukeut
ka kota; ditulisna, dina basa Ibrani,
Laten, jeung Yunani.
21 Imam-imam kapala urang Yahudi
arunjukan ka Pilatus, pokna, “Kalimahna
saena mah ulah Isa Urang Nasaret Raja
Urang Yahudi, nanging: Kami Raja Urang
Yahudi.”
22 Waler Pilatus, “Naon nu geus ditulis
ku kami, eta tetep moal dirobah.”

23 Sanggeus digantung ku serdadu-
serdadu, anggoana-Na ku maranehna
dibagi jadi opat bagian, masing-masing
meunang sabagian. Barang jubah-Na rek
dibagi, horeng ngan mangrupa lawon
sagebar nu teu dikaput.
24 Cek serdadu-serdadu, "Ulah
dipotongan, urang lotrekeun bae ku
saha engke beunangna." Lebah dieu
bukti pisan unina Kitab Suci anu kieu:
Papakean Kami dibagikeun, jubah
Kami dilotrekeun. Nya kitu pisan anu
dijalankeun ku serdadu-serdadu, harita
teh.
25 Deukeut salib-Na aya ibu-Na jeung
saderek ibu-Na, nya eta Maryam, bojona
Kleopas, jeung Maryam Magdalena.
26 Barang Anjeunna ningali, yen ibu-Na
jeung murid nu dipikaasih-Na aya di
dinya; Isa sasauran ka ibu-Na, saur-Na,
"Ibu, eta teh tuang putra!"
27 Ari ka eta murid saur-Na teh, "Eta
teh indung hidep!" Ti harita ibu-Na ku
eta murid dibawa ka imahna, diaku sarta
dirawatan.
28 Sanggeus kitu, Isa ngaraos yen
kiwari sagala rupana geus beres.
Anjeunna nyoara deui (luyu jeung anu

kaungel dina Kitab Suci) saur-Na, “Kami halabhab!”
29 Di dinya, memang geus disadiakeun anggur nu rasana haseum, sawadah. Tuluy aya anu niirkeun sepon kana gantar dianclomkeun ka dinya, seug diantelkeun kana lambey-Na.
30 Sanggeus ngaraosan, Anjeunna nyoara deui, saur-Na, “Geus cacap!” Geus kitu, mastaka-Na ngulahek lantaran Anjeunna geus masrahkeun nyawa-Na.
31 Ku lantaran poe eta malem Paska, hukuman-hukuman teh teu meunang diingkeun dina kayu salib nepi ka poe Sabat, isukna. Komo Sabat anu harita mah, Sabat istimewa. Urang Yahudi marenta idin ka Pilatus, nya eta pikeun mingges-minggeskeun suku anu keur digarantung tea, supaya mayit-mayitna bisa gancang diturunkeun.
32 Prak bae, hukuman-hukuman teh, ku serdadu-serdadu dipingges-pinggeskeun sukuna. Mimiti anu saurang terus anu saurang deui.
33 Barang giliran Isa, eta serdadu-serdadu teu tulus minggeskeun

sampeana-Na lantaran geus tetela pupus.
34 Tapi aya salah saurang serdadu, anu
bres bae numbak kana angkeng-Na. Cur,
harita keneh, bijilan getih jeung cai.
35 Eta kajadian teh geus ka tenjoeun
ku hiji jelema. Naon nu geus kasaksian
ku eta jelema teh, beunang dipercaya.
Manehna yakin, yen naon anu geus
kasaksian ku manehna teh enya-enya
kajadian. Ku sabab eta, urang oge bisa
percaya kana kateranganana.
36 Kaayaan Anjeunna anu kitu teh,
cocog pisan jeung anu geus kaungel
dina Kitab Suci, kieu: "Tulang Anjeunna,
sahiji oge, moal aya anu dipotongkeun."
37 Aya deui, ayat Kitab Suci anu
ungelna, "Maranehna bakal neuteup ka
salira-Na, anu ku maranehna ditumbak
tea."
38 Geus kitu, Yusup, urang Arimatea
(salah saurang murid Isa kalawan
susulumputan lantaran sieun ku urang
Yahudi), ngadeuheus ka Pilatus;
anjeunna menta idin pikeun nurunkeun
layon Isa. Sanggeus kawidian, layon-Na
teh diturunkeun.

39 Nikodemus oge, — anu bareto kungsi
ngadeuheus ka Isa peuting-peuting
tea — milu bari mawa minyak emur
anu dicampur jeung minyak candana
kira-kira lima puluh kilo lobana.
40 Layon-Na diturunkeun ku duaan,
tuluy dibungkus ku boeh jeung dibauran
rarampean sakumaha adat kabiasaan
urang Yahudi ari ngamakamkeun mayit.
41 Di dinya, deukeut tempat Isa disalib,
aya hiji taman; di dinya teh aya hiji
guha, — pikeun ngamakamkeun mayit
— anu can kungsi dipake.
42 Ku sabab harita teh pikeun urang
Yahudi mah poe panyadiaan Paska tea,
layon Isa teh di lebetkeun ka dinya bae.

20 1 Dina poe anu kahiji, — minggu
eta — rebun-rebun keneh,
Maryam Magdalena geus indit ka
pajaratan. Sadatangna, kasampak,
batu tutup pajaratan teh geus aya anu
mindahkeun.
2 Manehna balik deui, lumpat,
manggihan Simon Petrus jeung
murid nu dipikaasih ku Isa tea;
terus hariweusweus bebeja, pokna,
“Jungjunan teh aya nu maling, ti makam,
duka dibawa ka mana!”

3 Simon Petrus lumpat gagancangan
muru ka pajaratan,
4 duaan jeung anu saurang deui tea.
Manehna mah, lumpatna leuwih tarik
batan Petrus. Datangna ka makam oge,
pangheulana.
5 Sadatangna, terus nempo ka jero, tapi
ngan tembong boeh bae ngalumbruk
dina taneuh. Manehna teu terus asup.
6 Ari Simon Petrus mah, datang-datang
teh, terus bae asup beh kana boeh;
7 ari lawon bungkus mastaka-Na
kapanggih aya di tempat anu rada
anggang ti dinya, geus beunang nilepan.
8 Sup, murid anu saurang deui oge,
nuturkeun asup. Sanggeus sidik kana
kaayaan di dinya, kakara manehna
percaya kana maksud Kitab Suci anu
nyebutkeun: Anjeunna tangtu gugah
deui tina pupusna. Tadina mah, eusi
Kitab Suci teh weleh ku maranehna teu
kahalartieun.
9 (20:8)
10 Geus kitu duanana marulang deui ka
imahna.
11 Ari Maryam Magdalena mah,
ngajentul keneh bae deukeut pajaratan;

tuluy anjeunna tumpa-tempo ka jero,
bari ceurik.
12 Ana breh teh aya malaikat duaan,
panganggona sarwa bodas, keur caralik
dina urut layon Isa: Nu saurang palebah
mastaka; ari anu saurang deui, beh
tunjangeun.
13 Malaikat teh mariksa, “Ibu, ku naon
nangis?” Jawab Maryam, “Jungjunan
abdi aya nu maling, duka dibantun ka
mana!”
14 Geus kitu, manehna malik ngalieuk
ka luar; breh bae, nenjo Isa keur
ngadeg, tapi manehna teu nyangka yen
eta teh Isa.
15 Ku Isa dipariksa, “Ku naon ceurik?
Aya anu diteangan?” Samaruk Maryam,
eta teh tukang kebon di dinya; pok,
manehna ngajawab, “Bapa, manawi bapa
anu nyandakna, wartoskeun dicandak ka
mana? Ku abdi bade dibantun deui.”
16 Saur Isa, “Maryam!” Maryam
ngaranjug, terus ngucap ku basa Ibrani,
pokna, “Rabuni!”, hartina: Guru.
17 Saur Isa deui, “Kade, ulah waka
nyabak ka Kami sabab Kami acan
ngadeuheus ka Rama. Ayeuna mah,
tepungan bae dulur-dulur Kami,

bejakeun yen Kami ayeuna rek mulang
ka Rama anu jadi Rama maraneh oge:
Allah nu disembah ku Kami jeung Allah
nu disembah ku maraneh.”
18 Maryam Magdalena terus nepungan
murid-murid. “Kuring mah geus tepung
deui jeung Jungjunan!” Pokna, bari
nyaritakeun deui kasauran-kasauran
Anjeunna dina waktu tepung tea.
19 Poe eta keneh, wanci magribna,
murid-murid Isa karumpul di hiji imah;
pantona ditulakan lantaran sarieuneun
ku urang Yahudi.
20 Sabot kitu, breh bae, Isa geus ngadeg
di tengah-tengah maranehna. Anjeunna
uluksalam: “Assalamualaikum!”
Sanggeus ngucapkeun salam, Anjeunna
nembongkeun panangana-Na, tuluy
angkeng-Na oge. Murid-murid pohara
barungaheunana barisa tepung deui
jeung Jungjunanna teh.
21 Isa nyarios deui, “Mugia maraneh
salamet! Sakumaha Rama geus ngutus
ka Kami; Kami oge, ayeuna, rek ngutus
maraneh.”
22 Geus kitu, murid-murid teh ku
Anjeunna ditiup sarta tuluy nyarios,
“Geura tarampa ieu Ruh Allah.

23 Sing saha anu dosana ku maraneh
dihampura, geus tangtu bakal
dihampura; tapi sabalikna, upama ceuk
maraneh eta jelema teh dosa, tangtu
tetep dosana teh.”
24 Ari Tomas, — salah saurang murid ti
nu dua belas, anu katelah Didimus —
waktu Isa sumping teh, manehna mah
teu milu kumpul di dinya.
25 Barang dibejaan ku babaturanana
“Urang mah geus patepung deui jeung
Jungjunan.” Manehna ngajawab, “Mun
can sidik, nenjo sorangan, panangana-
Na anu bolong tapak paku jeung acan
nyolokkeun curuk kana angkeng-Na,
kuring mah moal rek ngandel.”
26 Heuleut dalapan poe ti harita,
murid-murid teh karumpul deui di imah
anu geus kacaritakeun tea; Tomas
oge, harita mah, aya. Panto kabeh
ditarulakan, tapi ari breh teh Isa geus
aya di tengah-tengah maranehna bari
uluksalam: “Assalamualaikum!”
27 Tuluy sasauran ka Tomas, “Ilikan
yeuh leungeun Kami. Colokkeun curuk
maneh. Rampa ku leungeun maneh ieu
palebah cangkeng Kami. Maneh sing
percaya, ulah terus cangcaya.”

28 Cek Tomas, “Duh Gusti Jungjunan
simabdi sarta Allah panutan simabdi!”
29 Waler Isa, “Ayeuna maneh percaya
lantaran geus pajonghok jeung Kami.
Bagja, sakur anu percaya ka Kami,
sanajan teu pajonghok.”
30 Loba keneh tanda-tanda anu
dipintonkeun ku Isa sarta nu kasaksian
ku murid-murid-Na, tapi henteu dimuat
dina ieu Kitab.
31 Sanajan kitu, sagala rupa anu geus
dimuat di dieu, kabeh geus dicatet,
supaya aranjeun palercaya yen Isa
teh Al Masih, Putra Allah. Upama
aranjeun percaya ka Anjeunna, tinangtu
hirup aranjeun teh aya dina nugrahing
jenengana-Na.

21 1 Sakali deui, Isa nembongan
ka murid-murid-Na di basisir
Tiberias. Kieu kajadianana teh:
2 Harita, di eta basisir teh aya Simon,
Tomas anu katelah Didimus, Natanael
urang Kana Galilea, anak-anak Sebedeus
jeung dua urang murid sejenna.
3 Cek Simon Petrus, “Urang mah rek
ngala lauk.” Ditempas ku batur-baturna,
“Urang oge arek, hayu urang bareng!”
Clak, sarerea, unggah kana parahu.

Balangsiarna sapeuting jeput, tapi luput
teu beubeunangan pisan.
4 Ari geus bray, beurang; Isa ngadeg di
basisir, tapi maranehna paranglingeun;
samarukna, lain Anjeunna.
5 Anjeunna ngagentraan, “Barudak,
geus beubeunangan?” Dijarawab, “Nu
mawi, teu acan!”
6 Anjeunna ngagentra deui, “Coba
rungkupkeun heurapna ka katuhueun
parahu, tangtu aya nu beunang.” Pruk,
heurap dirungkupkeun; barang dipulut
meh-meh teu kabawa, ku loba-lobana
lauk nu beunang.
7 Murid anu dipikaasih ku Isa tea,
ngomong ka Petrus, “Euleuh, geuning
Jungjunan eta teh!” Dibejaan yen eta
teh Jungjunan; rap bae, Petrus dibaju
lantaran keur bubulucunan tea; geus
kitu, manehna teh, brus ka cai, tuluy
ngojay.
8 Nu sejenna naluturkeun dina parahu,
— anu ngan kari kira-kira kurang ti
saratus meter deui ti darat — bari
ngagusur heurap anu pinuh ku lauk.
9 Di darat, kasampak aya pirunan ruhay
keur dipake manggang lauk jeung roti.

10 Saur Isa, “Cik lauk beunang bieu teh
ka dieukeun sababaraha siki mah.”
11 Heurapna terus dipulut ku Petrus,
laukna diitung, aya saratus lima puluh
tilu siki. Beubeunangan sakitu lobana
teh, heurapna henteu nepi ka bedah.
12 Saur Isa, “Hayu urang sasarap.”
Murid-murid henteu aya anu wani
nyasaha ka Anjeunna, sugan nanya,
“Saha tea Anjeun teh?” Ongkoh geus
nyarahoeun yen Anjeunna teh Isa.
13 Isa ngarongkong nyandak roti jeung
panggang lauk, tuluy disodorkeun ka
murid-murid.
14 Harita teh, anu katilu kalina,
Anjeunna nembongan ka murid-murid-
Na sanggeus gugah tina pupus-Na.
15 Rengse salasarapan, Isa mariksa
ka Simon Petrus, “Simon bin Yonas,
bener maneh nyaah ka Kami leuwih ti
nu sejen?” Jawab Petrus, “Sumuhun
Jungjunan, Jungjunan nu langkung
uninga yen abdi nyaah ka Salira?”
16 Saur Isa, “Panguruskeun anak-
anak domba Kami.” Geus kitu, kadua
kalina mariksa ka Petrus, “Simon bin
Yonas, bener maneh nyaah ka Kami?”
“Sumuhun Jungjunan,” jawab Petrus,

"Jungjunan nu langkung uninga yen abdi nyaah ka Jungjunan." Saur Isa, "Panguruskeun domba-domba Kami."
17 Katilu kalina Isa mariksa deui, "Simon bin Yonas, bener maneh nyaah ka Kami?" Dipariksa nyaah henteuna nepi ka tilu kali kitu teh, Simon jadi pohara nalangsana sarta pok, ngajawab deui, "Duh Jungjunan, anu uninga kana sagala perkawis, Jungjunan anu langkung uninga kumaha kanyaah abdi ka Jungjunan." Saur Isa, "Panguruskeun kabeh domba-domba Kami.
18 Cek Kami ayeuna, kieu: Maneh keur ngora mah bisa indit-inditan ka mana bae, dangdan ku sorangan. Geus kakolotnakeun mah dangdan oge ku batur, leungeun digusur ku nu sejen. Indit teu bisa sakahayang, kari kumaha cek nu mawa."
19 Kasauran Anjeunna kitu teh, ngagambarkeun baris kumaha Petrus nekanan ajalna enggoning babakti ngamulyakeun ka Gusti Allah. Sanggeus sasauran kitu, Simon ku Anjeunna dipiwarang ngiring, saur-Na, "Hayu, tuturkeun Kami!"

20 Barang Petrus ngalieuk ka tukang,
katenjo yen dituturkeun ku murid nu
dipikaasih ku Isa, nya eta murid anu
dina peutingan riungan tuang, diukna
ngalendean ka Isa sarta naroskeun ka
Anjeunna saha-sahana nu niat hianat ka
Anjeunna.
21 Ku Petrus ditaroskeun ka Isa,
"Jungjunan, dupi murid anu itu kumaha
engkena?"
22 Waler Isa, "Upama manehna ku Kami
diparengkeun hirup keneh nepi ka Kami
datang, eta lain urusan maneh. Maneh
mah tuturkeun bae Kami."
23 Geus kitu, di kalangan panganut-
panganut Isa, jadi rame yen eta murid
anu saurang moal maot-maot. Padahal,
Isa mah henteu nyaurkeun yen manehna
moal maot. Nyaurkeun soteh, "Upama
manehna ku Kami diparengkeun hirup
keneh nepi ka mangsana Kami datang,
eta lain urusan maneh."
24 Nya murid eta pisan anu geus mere
panyaksen sarta geus nyatetkeun sakur
anu geus kajadian. Urang oge yakin, yen
panyaksenna teh beunang dipercaya.
25 Loba keneh perkara-perkara sejenna
anu dipidamel ku Isa teh. Upama

sakabeh kajadian dicatet kalawan taliti sarta dibukukeun, kawasna mah dunya teh moal pimahieun keur nyimpenna.

Kisah Para Rasul

1 [1] Saderek Teopilus. Dina buku
nu kahiji, simkuring parantos
ngadadarkeun padamelan sareng
pangajaran-pangajaran Isa, ti kawitna
dongkap ka dintenna mi'rad-Na.
[2] Samemeh mi'rad, ku kawasana Ruh
Allah, Anjeunna maparin parentah-
parentah ka rasul-rasul anu geus dipilih
ku Anjeunna.
[3] Satutasna tina sangsara tea, Isa teh
kantos ku rupi-rupi jalan ngayakinkeun
ka murid-murid-Na yen Anjeunna
leres-leres hirup. Dina salebet opat
puluh dinten, Anjeunna sababaraha kali
nembongan ka murid-murid-Na bari
nyarioskeun hal Karajaan anu diparentah
ku Allah.
[4] Dina hiji dinten, waktos tuang
ngariung, Anjeunna amanat supaya
rasul-rasul ulah waka incah ti Yerusalem;
kedah tetep-tetep heula di dinya,
ngantos-ngantos jangji Rama. Saur-Na,
“Sakumaha anu geus dicaritakeun tea
ku Kami.

5 Ari Yahya ngabaptis teh ku cai, tapi
maraneh mah sakeudeung deui oge
bakal dibaptis ku Ruh Allah.”
6 Pok nu karumpul teh tumaros
ka Anjeunna, “Gusti Jungjunan
simabdi, manawi ayeuna Anjeun bade
ngadegkeun deui karajaan Israil teh?”
7 Waler-Na, “Mangsa jeung waktuna
mah geus ditetepkeun pangersa Rama
ku anjeun, maraneh teu kudu nyaho.
8 Ngan di mana Ruh Allah tea geus
lungsur nyarengan, maraneh bakal
meunang kawasa sarta jaradi saksi-saksi
Kami di Yerusalem, di sakuliah Yudea,
jeung Samaria, tug nepi ka tungtung
bumi.”
9 Sanggeus sasauran kitu, seug
Anjeunna diangkat ka sawarga,
kasaksian ku murid-murid-Na; geus kitu,
reup bae, mega mindingan salira-Na.
10 Sabot keur nareuteup langit
ngawaskeun Anjeunna mi'rad. Ujug-
ujug, jleg, aya anu nangtung duaan
— anggoanna barodas — deukeut
murid-murid.
11 Aranjeunna, sasauran kieu, “He,
urang Galilea! Ku naon nareuteup bae
ka langit? Isa, anu bieu dicandak ka

sawarga ninggalkeun maraneh teh, bakal
sumping deui kucara kawas kitu keneh,
nya eta saperti mi'rad-Na.”
12 Rasul-rasul marulang deui ka kota
Yerusalem ti Gunung Jetun, anu jauhna
ti Yerusalem ngan saperjalanan poe
Sabat. (Kira-kira salapan ratus meter).
13 Aranjeunna teh, nya eta Petrus
jeung Yahya, Yakobus jeung Andreas,
Pilipus jeung Tomas, Bartolomeus jeung
Mateus, Yakobus bin Alpius, Simon
Selotes, sarta Yudas bin Yakobus. Di
kotana, maratuh di hiji imah tumpangan,
nya eta nyicingan kamar anu aya di
loteng.
14 Aranjeunna hirup samiuk sauyunan
tur getol neneda babarengan. Lian ti
aranjenna, aya oge sababaraha urang
wanita katut Maryam ibu-Na Isa; kitu
deui, saderek-saderek Isa.
15 Dina hiji poe, waktu keur kumpul cara
sasari; di dinya, aya kira-kira saratus
dua puluh urang. Petrus ngadeg lajeng
sasauran kieu,
16 “Dulur-dulur, ayat Kitab Suci kudu
laksana sakumaha dawuhan Ruh Allah
anu kedalna tina lambey Daud ngeunaan

Yudas Iskariot, anu ngaluluguan nangkep
Isa tea.
17 Tadina, manehna batur urang, sarua
boga tugas ngaladenan kawas urang.
18 Ki Yudas ge geus meuli lahan
saluwuk ku duit ladang hianat; tapi
ahirna, manehna ragrag nangkuban
sarta beuteungna gudawang peujitna
amburadul.
19 Urang Yerusalem ge, kabeh,
nyarahoeun; matakna, eta lahan
dingaranan ku basa maranehna
“Akel-dama,” hartina: Lahan-getih.
20 Hal eta geus aya dina kitab Zabur,
ungelna: Pakuwonna sing narikolot,
masing suwung ku nu matuh. Jeung:
Jabatanana sing kacokot ku nu sejen.
21 Ku sabab eta, urang butuh saurang
deui, keur gagantina. Ieu jelema teh
kudu salah saurang ti anu sok milu
babarengan salila Isa, Gusti Jungjunan
urang, aya di urang keneh, nya eta
22 ti ngawitan Anjeunna dibaptis ku
Yahya nepi ka paturay-Na jeung urang,
dicandak ka sawarga; supaya cara urang
oge, manehna baris jadi saksi tina hal
gugah-Na.”

23 Tuluy ku sakur nu aya didinya
diusulkeun dua jalma. Nu saurang Yusup
alias Barsabas, anu katelah oge Yustus.
Saurang deui Matias.
24 Duanana diunjukkeun dina paneda,
kieu, "Nun Gusti, anu langkung waspaos
kana ati sanubari abdi sadaya! Mugi
maparin pituduh, anu mana ti antawis
ieu pun dulur, duaan, anu kamanah,
25 anu kedah nyangking tugas
ngaladenan, nya eta jabatan rasul
gegentos Yudas Iskariot anu parantos
tigubrag ka tempat anu satimpal."
26 Sanggeus diunjukkeun, tuluy dua
jalma bieu dilotre. Undianana teh, keuna
ka Matias; terus bae anjeunna teh
diangkat jadi rasul, pikeun nambahan
anu sabelas urang tea.
2 1 Dina poe Pentakosta, sakabeh
jelema-jelema anu geus percaya,
karumpul di hiji tempat.
2 Dumadakan aya sora ti langit,
ngaguruh lir angin barat; sorana
minuhan sakuliah imah anu keur
dicaralikan tea.
3 Breh bae, katembong ku aranjeunna,
aya anu pating suliwer mangrupa
letah-letah anu harurung lir seuneu;

tuluy eta letah-letah anu harurung lir
seuneu teh areunteup ka aranjeunna.
4 Eta teh cirining yen aranjeunna
geus kalinggihan Ruh Allah; tuluy
bae, aranjeunna teh salasauran dina
rupa-rupa basa numutkeun gerak ti Ruh
Allah tea.
5 Harita, di Yerusalem loba urang Yahudi
anu saraleh; marenehna teh, daratang ti
sakuliah dunya.
6 Waktu aya sora ngaguruh kitu teh,
maranehna tuluy ngagarimbung; barang
ngadarenge rasul-rasul sasauran dina
basa maranehna, masing-masing,
pohara hareraneunana.
7 Cek maranehna bari rungah-ringeuh,
"Lain urang Galilea tea maranehna teh?
8 Na geuning kadengena teh cacarita ku
rupa-rupa basa, nurutkeun basa urang
masing-masing?
9 Nu karumpul di dieu teh, kapan
aya anu ti Partia, ti Media, ti Elam, ti
Mesopotami, ti Yudea, ti Kapadokia, ti
Pontus, ti Asia,
10 ti Prigia, ti Pampilia, ti Mesir, ti
wilayah-wilayah Libia nu dareukeut ka
Kirena, jeung aya oge anu ti nagri Rum.

11 — boh urang Yahudi, boh anu
ngaragem agama Yahudi — kitu deui,
urang Kreta jeung urang Arab pada
ngadenge maranehna cacarita dina
basana masing-masing, nyaritakeun
padamelan-padamelan Allah anu
araheng.”
12 Maranehna tingpelengek semu
bingung, silih tanya pada batur,
13 “Alamat naon ieu teh?” Tapi cek nu
sawareh deui mah, bari semu moyok,
“Kabeh ge jelema mabok eta teh, loba
teuing nginum anggur!”
14 Neut Petrus ngadeg, dibarengan
ku sabelas rasul sejenna, pok nyarios
tarik, “Dulur-dulur, urang Yahudi jeung
sakur anu maratuh di Yerusalem! Muga
barandungan, simkuring rek nyarita.
15 Sangkaan aranjeun yen simkuring
sarerea mabok teh, teu bener. Ayeuna
teh kakara pukul salapan.
16 Ieu kajadian saenyana geus
didawuhkeun ku Allah, ku perantaraan
Nabi Yo"el, anu kieu tea:
17 Kieu dawuhan Allah: Engke dina
jaman ahir, Kami rek ngucurkeun
Ruh Kami ka sakabeh manusa; anak
maraneh, boh lalaki, boh awewe,

bakal barisa narubuwat, barudak
ngorana mareunang ilapat, nu karolotna
baris mareunang tetenjoan dina
impian-impian.
18 Jeung dina jaman ahir tea, Kami
arek ngucurkeun Ruh Kami ka abdi-abdi
Kami boh anu lalaki, boh anu awewe;
maranehna bakal narubuwat.
19 Sarta di luhur, di langit, Kami
rek ngayakeun mujijat-mujijat, ari
di handap, di bumi, rek ngayakeun
tanda-tanda: getih, seuneu, jeung
haseup meledug.
20 Panonpoe bakal robah, ngajadi poek
ngajumbleng, bulan ngajadi getih,
samemeh datang mangsa rawuhna Gusti
Jungjunan urang dina poe anu agung tur
mulya.
21 Sing saha anu nyambat ka
pajenengan Gusti, tangtu baris
disalametkeun.
22 Eh, urang Israil, barandungan ieu
omongan simkuring! Anu dimaksud ku
simkuring, nya eta Isa ti Nasaret tea.
Anjeunna geus ditangtukeun ku Allah
tur geus dibuktikeun ka aranjeun ku
rupa-rupa pangawasa jeung mujijat.
Kitu deui, ku tanda-tanda dadamelan

Allah anu dilaksanakeun ku perantaraan
Anjeunna, sakumaha anu geus kasaksian
ku sarerea.
23 Anjeunna, ku Allah diselehkeun,
cocog jeung maksad katut rarancang-
Na; Anjeunna digantung dina salib
sarta ditelasan ku aranjeun, ku jalan
nginjeum leungeun ka jelema-jelema
anu daroraka.
24 Tapi ku Allah, Anjeunna geus
digugahkeun deui, leupas tina siksaan
maot. Sabab mustahil, Anjeunna bisa
kagenggem ku kawasa almaot.
25 Tur hal ieu teh sapagodos jeung anu
geus disaurkeun ku Daud kieu: Simabdi
sapapaosna madep ka Pangeran,
Anjeunna ngadeg di katuhueun abdi;
abdi moal unggut kalinduan.
26 Kitu nu mawi hate abdi pinuh ku
kabingahan, jiwa abdi surak gerah;
raga pasrah sumerah, ayem tengtrem
dina pangharepan ku ayana jangji-jangji
Allah;
27 wireh nyawa ku Gusti moal
diserenkeun ka alam maot, Gusti moal
ngantep abdi-Na nu satia ruksak binasa.

28 Gusti ka abdi nuduhkeun jalan kana
hirup, di payuneun pangersa, abdi
tangtos ngaraos bagja.
29 Dulur-dulur! Simkuring seja
satarabasna bae, nyaritakeun hal Daud
karuhun bangsa urang ka aranjeun.
Anjeunna parantos pupus sarta
dikurebkeun; makamna ge, aya keneh
nepi ka ayeuna.
30 Tapi anjeunna teh nabi, uninga yen
Allah geus jangji kalawan sumpah, baris
ngajenengkeun dina tahtana saurang ti
antara seuweuna ku anjeun.
31 Ku kituna, anjeunna teh geus
uninga ti anggalna. Jadi, anjeunna iasa
nyaurkeun hal pigugaheunana Al Masih;
sakumaha kasauranana anu nyebatkeun,
yen Anjeunna moal dikantunkeun aya di
alam maot sarta salira-Na moal keuna
ku ruksak.
32 Nya Isa anu eta, anu geus
digugahkeun deui ku Allah teh sarta
simkuring sarerea saksina.
33 Sanggeus Anjeunna dijungjung ku
panangan tengen Allah sarta nampi Ruh
Allah anu geus dijangjikeun tea; kiwari,
eta Ruh teh, ku Anjeunna dikucurkeun;

sakumaha anu ayeuna kataringal jeung
kakaruping ku aranjeun.
34 Daud teh henteu munggah ka
sawarga, malah Daud ku anjeun
sasauran kieu: Pangeran ngadawuh ka
Gusti Jungjunan kaula:
35 Geura calik di katuhueun Kami, nepi
ka musuh-musuh Hidep ku Kami dijieun
jojodog titincakan Hidep.
36 Ku sabab eta, sakumna bangsa Israil
kudu terang kalawan pasti, yen Isa anu
ku aranjeun geus dihukum gantung
teh ku Allah geus dijenengkeun Gusti
Jungjunan jeung Al Masih.”
37 Barang ngadarenge hal eta, jelema-
jelema teh mani tinghareruk ngarasa
kagagas. Tuluy maranehna naranyakeun
ka Petrus jeung ka rasul-rasul sejenna,
“Kedah kumaha atuh simkuring teh,
dulur-dulur?”
38 Diwaler ku Petrus, “Kudu tarobat
jeung kudu daraek dibaptis kalawan
pajenengan Isa Al Masih, supaya dosa
aranjeun dihampura; mun geus kitu,
tangtu aranjeun bakal narima Ruh Allah.
39 Da eta anu dijangjikeun teh, nya
pikeun aranjeun saanak incu, oge pikeun
anu araya di tempat-tempat nu jarauh,

sarta pikeun sakur nu bakal disaur ku
Gusti Jungjunan urang.”
40 Rea-rea deui kasauran Petrus
enggoning nganyatakeun kasaksianana
sarta maparin pepeling. Kieu saurna,
“Aranjeun kudu pasrah supaya bisa luput
ti ieu bangsa alam kiwari anu teu jalujur.”
41 Sakur anu daek narima kana
kasauran Petrus, kabeh sumerah
marenta dibaptis. Poe eta, bilangan
jalma nu ariman tambah kira-kira tilu
rebu urang.
42 Kabeh saregep kana pangajaran
rasul-rasul tur sabeungkeutan:
Salawasna babarengan milu kana
riungan tuang roti jeung kumpulan doa.
43 Maranehna timbul rasa kagimirna
narenjo rasul-rasul sering ngayakeun
rupa-rupa mujijat jeung tanda-tanda
anu ajaib.
44 Kaom percaya teh, estu rempug
jukung sarta sabanda saboga.
45 Unggal poe tara towong, aya bae
anu jujualan, beubeunanganana dibagi
keur sarerea, sakumaha bae perluna
masing-masing.
46 Ti poe ka poe deui, maranehna mani
rajin karumpul di Bait Allah kalawan

saniat sapikir. Jaba ti kitu, sok bagilir
ngayakeun riungan tuang roti di imah
masing-masing, didalahar bareng
dibarung ku gumbira tur iklas.
47 Maranehna maruji sukur ka Allah
sarta masarakat umum oge jadi katarik.
Unggal-unggal poe, jumlahna ku
Gusti ditambah ku jalan lobana anu
disalametkeun.
3 1 Dina hiji poe, geus meh waktuna
sembahyang — kira-kira pukul tilu
sore — Petrus jeung Yahya arangkat ka
Bait Allah.
2 Di dinya, aya hiji lalaki anu lumpuh
ti barang burusut, nepi ka kudu
digogotong bae. Baku, saban poena, sok
dipernahkeun deukeut panto gapura Bait
Allah anu ngaranna Gapura Endah, sina
menta sidekah ka anu rek arasup ka Bait
Allah.
3 Petrus jeung Yahya oge, basa rek
lalebet ka Bait Allah, ku manehna
dipentaan sidekahna.
4 Ku aranjeunna, manehna diteuteup;
geus kitu, Petrus sasauran, “Coba
neuteup ka kula duaan.”
5 Nu lumpuh teh tuluy neuteup, hatena
mah ngarep-ngarep sidekah.

6 Tapi saur Petrus, “Emas perak kula
teu boga. Tapi kaboga kula ayeuna arek
dibikeun. Demi pajenengan Isa Al Masih
urang Nasaret, pek leumpang!”
7 Tuluy Leungeun jelema eta, ku
anjeunna dicekel pikeun mantuan
nangtungkeun. Harita keneh, suku jeung
keuneungna jadi kuat.
8 Korejat bae hudang, — semu luncat
— tuluy manehna leuleumpangan bulak-
balik; seug manehna teh nuturkeun
aranjeunna ka jero Bait Allah, semu
ajret-ajretan, bari muji ka Allah.
9 Ku sarerea oge katingal manehna
leuleumpangan jeung muji ka Allah teh.
10 Sanggeus nyarahoeun yen manehna
teh anu sok musapir di Gapura Endah
tea, kacida pada mikahelokna, heran ku
kajadian nu kaalaman ku eta jelema.
11 Ku lantaran eta jelema teh, ngikintil
bae ka Petrus jeung Yahya. Tungtungna
mah, anu pada mikaheran teh, rob bae
ngarubung ka aranjeunna di hiji tepas
anu disebut Tepas Sulaeman.
12 Ningali kitu pok Petrus nyarios,
saurna, “Dulur-dulur, urang Israil! Naha
kudu heran ku ieu kajadian? Ku naon
malalencrong ka kaula? Sangkana ieu

jelema teh cageur lantaran pangawasa
atawa ku ka ibadahan kaula sorangan?
13 Allah nu disembah ku Ibrahim, Isak,
jeung Yakub, — Allah nu disembah
ku karuhun urang — geus maparin
kamulyaan ka Abdi-Na, nya eta ka Isa
anu ku aranjeun geus diselehkeun sarta
ditarampik di payuneun Pilatus; sanajan
cek timbangan Pilatus mah, Anjeunna
pantes dibebaskeun.
14 Anjeunna, Anu Adil tur Suci, ku
aranjeun ditampik, ari anu ngundeur
nyawa batur kalah ka dihadiahan
kabebasan ti Pilatus.
15 Anjeunna nu jadi Pamingpin
kana hirup teh, ku aranjeun geus
ditelasan. Tapi ku Allah, Anjeunna geus
digugahkeun deui ti enggon anu maraot,
nya kaula sarerea saksina.
16 Ku sabab manehna percaya ka
pajenengan Isa, — ieu jelema anu ku
aranjeun dipikawawuh sarta katarenjo
sapopoena — ku eta Jenengan geus
dibere tanaga kakuatan. Nya ku lantaran
manehna percaya bisana cageur teh,
kasaksian ku aranjeun.
17 Dulur-dulur, kaula terang pangna
aranjeun kitu pepetaan teh, bakating

ku balilu; saruana jeung pamingpin aranjeun.
18 Tapi nya ku jalan kitu, Allah teh ngabuktikeun dawuhana-Na anu didawuhkeun ka nabi-nabi-Na baheula, yen Al Masih utusana-Na teh wajib nandangan sangsara.
19 Ayeuna, nu penting mah aranjeun teh geura areling sarta tarobat, malar lubar tina dosa,
20 supaya dilongsongkeun nya hate ku Allah. Supaya Anjeunna ngutus Isa, anu ti awalna keneh oge memang geus dipastikeun pikeun ngajadi Al Masih aranjeun.
21 Ari Al Masih teh, kudu mulih heula ka sawarga nepi ka sagala perkara dianyarkeun deui; sakumaha anu geus didawuhkeun ku Allah, ti baheula, ku perantaraan nabi-nabi-Na anu saruci.
22 Geuning saur Musa oge kieu: Maraneh ku Gusti Allah bakal dibere hiji nabi saperti kami, anu asal ti maraneh keneh. Sagala kasauranana anu ditujukeun ka maraneh teh, kudu digugu.
23 Ari anu teu ngagugu tanwande dibasmi ti hirup kumbuh bangsa urang.

24 Nabi-nabi, mimiti ti Nabi Samuel nepi
ka nabi-nabi sabada anjeunna, kabeh
kungsi ngucapkeun wangsit ngeunaan
jaman kiwari.
25 Nya ka aranjeun buktina eta wangsit
teh; aranjeun anu ngabogaan hak
meunangkeun jangji subaya anu ku Allah
didawuhkeun ka karuhun urang, nalika
Anjeunna ngadawuh kieu ka Ibrahim: Ku
jalan turunan maneh, sakabeh bangsa di
sakuliah bumi bakal ginuluran berkah.
26 Nya pikeun kasalametan aranjeun,
utamana mah, Allah ngagugahkeun sarta
ngutus Abdi-Na ka aranjeun teh; supaya
Anjeunna iasa mingpin ka aranjeun
masing-masing, malar bisa tarobat tina
sagala kalakuan anu jahat.”

4 1 Sabot Petrus jeung Yahya sasauran,
ngadak-ngadak diberedeg ku
panghulu-panghulu dibarengan ku
kapala pangawal Bait Allah jeung urang
Saduki,
2 anu pohara arambekeunana ka
aranjeunna, pedah aranjeunna ngajar
kitu ka jalma rea jeung netelakeun yen
Isa kawasa gugah ti nu paraeh.

3 Kerewek aranjeuna ditangkep, ditahan
nepi ka poe isukna sabab harita geus
peuting.
4 Tapi anu ngabarandungan kasauran
aranjeunna teh loba nu terus percaya,
nepi ka jumblahna jadi lima rebu urang;
eta teh ngan ukur lalakina wungkul.
5 Poe isukna, pamingpin-pamingpin
urang Yahudi, parakokolot, jeung
ahli-ahli Kitab ngayakeun sidang,
6 diluuhan ku Panghulu Agung Anas
jeung Kayapas, Yahya jeung Aleksander
katut lian-lianna anu kaasup turunan
Panghulu Agung.
7 Petrus jeung Yahya dijagragkeun,
tuluy dipariksa, “Meunang kawasa ti
mana atawa make ngaran saha maraneh
nyieun peta kitu?”
8 Waler Petrus anu geus kaancikan
ku Ruh Allah, “Parapamingpin bangsa
sareng parasesepuh sadaya!
9 Saupami simkuring dipariksa teh
lantaran nulungan nu gering sareng
kedah nerangkeun kenging kawasa ti
mana nyageurkeun ieu jalmi:
10 Mugi kauninga ku sadaya, kitu deui
ku sakumna umat Israil, yen tindakan
simkuring teh taya sanes estu demi

pajenengan Isa Al Masih urang Nasaret,
anu ku aranjeun parantos digantung
tea; tapi ku Allah Anjeunna parantos
digugahkeun deui ti alam nu paraeh. Nya
ku karana Isa pisan cageurna ieu jalmi
anu nuju dipayunan teh.
11 Mugi kauninga, Isa teh: batu anu
parantos dipiceun ku tukang ngawangun
imah. Aranjeun nu jaradi tukangna teh.
Tapi eta batu teh parantos dijieun batu
lulugu.
12 Jalmi teh, saha bae ge, teu aya
anu ngagaduhan kasalametan, iwal ti
Anjeunna. Margi di sakolong langit teu
aya deui jenengan anu dipaparinkeun
ka manusa iwal ti eta-etana sarta ngan
ku lantaran Jenengan eta, urang sadaya
pitiasaeun salamet teh.”
13 Wawanen Petrus jeung Yahya
anu sakitu gedena — tur kanyahoan
aranjeunna teh lain jalma terpelajar
— estu matak heran anu keur sidang.
Kabeh ge nyarahoeun yen aranjeunna
teh panganut Isa.
14 Tapi ku sabab aya bukti, jelemana
anu dicageurkeun jonghok di dinya
gigireun rasul-rasul, sidang teu bisa
ngabantah.

15 Rasul-rasul dikaluarkeun heula ti
tempat sidang; sidangna terus badami,
16 "Kudu dikumahakeun eta dua jelema
teh? Mujijatna sakitu terangna ka urang
Yerusalem; ku urang teu bisa dipungkir.
17 Tapi supaya hal eta ulah nepi ka
tambah nyaliara, leuwih hade urang
ancam bae, nya eta teu meunang
nyarita-nyarita deui mamawa eta
ngaran."
18 Geus kitu Petrus jeung Yahya
dijagragkeun deui ka sidang, tuluy
aranjeunna dilarang cacarita atawa
ngajar mamawa deui jenengan Isa.
19 Tapi Petrus jeung Yahya ngawaler,
"Aranjeun kantun nimbang-nimbang,
mana anu sapagodos sareng pangersa
Allah: Kedah tunduk ka manusa, atanapi
kedah ta'at ka Allah?
20 Dupi simkuring mah, pamohalan
dongkap ka henteu nyanggemkeun sugri
anu kantos katingal sareng kakuping."
21 Sidang ngancamna beuki keras,
tapi kapaksa aranjeunna dileupaskeun.
Sabab sidang henteu manggih jalan
pikeun ngahukum, turug-turug sieun ku
balarea anu geus ragem maruji ka Allah.

22 Lantaran jalma rea teh, narenjo pisan
jelema anu gering sapanjang umurna,
nya eta salila opat puluh taun leuwih,
bisa cageur ku jalan anu sakitu ahengna.
23 Sanggeus leupas, Petrus jeung
Yahya nepangan rerencanganana.
Pamariksaan imam-imam kapala jeung
kokolot-kokolot teh, ku aranjeunna
dicarioskeun deui.
24 Geus kitu, rerencanganana ragem
sasambat ka Allah, kieu, "Nun Pangeran
anu ngadamel langit, bumi, laut, katut
saeusina.
25 Ku jalan Ruh Allah anu diilhamkeun
ka Daud abdi Gusti tea, karuhun abdi
sadaya, Gusti parantos nimbalan kieu:
Ku naon bangsa-bangsa pada amarah;
suku-suku bangsa ngareka perkara anu
mubadir?
26 Raja-raja alam dunya tatan-tatan,
rek ngalawan ka Pangeran jeung ka Al
Masih-Na.
27 Saleresna pisan, di ieu kota, raja
Herodes, Pontius Pilatus, bangsa-bangsa
anu teu palercaya, sareng kaom-kaom
bangsa Israil, parantos kumpul sakait
ngalawan Isa, — Abdi Gusti anu suci,
kenging Gusti ngalisahan —

28 kanggo ngalakonan papasten anu
ku Gusti dipastikeun ti awalna kalayan
kawasa sareng pangersa Gusti.
29 Nun Pangeran, mugi tingali,
maranehna ayeuna ngancam ka abdi
sadaya. Kitu nu mawi, mugi abdi-
abdi dikersakeun teuneung ludeung
ngadongkapkeun pangandika Gusti tea.
30 Mugi Gusti kersa nyodorkeun
panangan, maparin kacageuran ka anu
aludur sareng ngadamel tanda-tanda
ajaib sarawuh mujijat-mujijat demi
pajenengan Isa, Abdi Gusti anu suci.”
31 Sabot-sabot rasul-rasul neneda
kitu, tempat aranjeunna kumpul teh
ngariyeg inggeung sarta aranjeunna
kalinggihan ku Ruh Allah. Nepi ka
ludeung ngembarkeun pangandika Allah.
32 Pakumpulan jelema-jelema anu geus
ariman teh estu salulut, saniat sapikir,
sarta teu aya pisan anu ngaku-ngaku
yen bandana teh muklis milikna pribadi,
estu sabanda saboga.
33 Ari rasul-rasul pohara soson-sosonna
netelakeun hal gugahna Isa, Gusti
Jungjunan urang, sarta hirup dina
kaayaan ginuluran kurnia tanpa tanding.

34 Tara aya anu kakurangan sabab sing
saha bae anu boga tanah atawa imah sok
tuluy dijual. Beubeunanganana dibawa,
35 disanggakeun ka rasul-rasul terus
dibagikeun ka unggal jalma, luyu jeung
kaperluan masing-masing.
36 Nya kitu deui Yusup, anu ku rasul-
rasul dilandi Barnabas, — anu hartina
'anak panglipur' — kaasup kaom Lewi
asal ti Kiprus.
37 Manehna oge ngajual lahan milikna,
duitna dibawa disanggakeun ka
rasul-rasul.

5 1 Aya hiji jelema ngaran Ananias
jeung bojona Sapirah, ngajual
tanahna saluwuk.
2 Tapi duit beubeunanganana, henteu
disanggakeun kabeh ka rasul-rasul.
Aya anu disalingkuhkeun, sailon jeung
bojona.
3 Tapi Petrus uninga, saurna, "Ku naon
maneh, Ananias, kapangaruhan Iblis
nepi ka wani ngabohong ka Ruh Allah,
nya eta nyalingkuhkeun sabagian duit
ladang tanah maneh?
4 Upama tanah eta henteu dijual, naha
lain tetep boga maneh? Kitu keneh
upama dijual, duitna teh naha lain hak

maneh keneh? Maneh ngabohong teh
lain ka jelema, tapi ka Allah!”
5 Barang dilahiran kitu, bluk bae
Ananias tibeubeut, paragat nyawana.
Anu nyarahoeun urusanana pohara
ngararenjagna.
6 Mayit Ananias diurus ku barudak
ngora, diboehan tuluy digotong ka luar
baris dimakamkeun.
7 Heuleut kira-kira tilu jam, jol deui
bojona. Manehna teu nyahoeun naon
anu geus tumiba ka salakina.
8 Dipariksa ku Petrus, saurna, “Bejakeun
nu saenyana, bener tanah teh sakitu
dijualna?” Jawabna, “Sumuhun sakitu.”
9 Saur Petrus, “Ku naon ieu salaki
pamajikan sailon ngadoja ka Ruh
Pangeran? Tuh tenjo ka lawang, jalma-
jalma anu cikeneh tas ngamakamkeun
salaki maneh, baris ngagotong maneh
oge!”
10 Bluk awewe teh tibeubeut deukeut
sampean Petrus, paeh sapada harita.
Ku barudak ngora tea, eta awewe
kasampak geus jadi mayit; tuluy bae eta
mayit teh digotong ka luar, dimakamkan
pagigir-gigir jeung salakina.

11 Sakumna jamaah, sanggeus
nyarahoeun kana urusanana, pohara
galeumpeurna.
12 Rasul-rasul teh sering pisan
ngayakeun tanda-tanda ajaib jeung
mujijat-mujijat. Jamaahna kalawan
sauyunan sering kumpul di Tepas
Sulaeman.
13 Masarakat luareunana teu aya
anu wani turut campur, tapi kacida
ngajenanana.
14 Bilangan anu aranut ka Gusti
Jungjunan urang, terus bae nambahan
saban poena, boh awewe, boh lalaki.
15 Jelema-jelema anu garering
diangkutan kaluar ka jalan gede, dibawa
jeung bale-balena atawa jeung samakna.
Maksudna di mana Petrus ngalangkung,
tangtu saurang bae mah aya anu
kakalangkangan ku anjeunna.
16 Jelema-jelema ti kota-kota
sakurilingeun Yerusalem oge, merul
marawa anu garering atawa anu jiwana
diganggu ku roh jahat: Kabeh calageur
deui.
17 Kajadian-kajadian eta teh,
tungtungna mah nimbulkeun dengki ti
pihak Panghulu Agung katut panganut-

panganutna, nya eta ti madhab Saduki. Tah ti dinya, mimitina aranjeunna ngaganggu teh.
18 Rasul-rasul ditangkep, dijebloskeun
ka panjara kota.
19 Tapi peutingna, panto panjara teh
dibuka ku malaikat Pangeran sarta
dituyun ka luar.
20 Saur malaikat, “Bral geura arindit ka
Bait Allah, embarkeun pangandika hal
hirup anyar teh ka umum.”
21 Tumut kana amanat, wanci rek bray
beurang, aranjeunna geus lalebet deui ka
Bait Allah terus ngawulang. Sajeroning
kitu, Panghulu Agung mundut ka Dewan
Sanhedrin, nya eta Mahkamah Agama
jeung Rengrengan Sesepuh, supaya
ngayakeun sidang sarta miwarang ngala
rasul-rasul ka panjara.
22 Barang anu dipiwarang daratang ka
panjara, rasul-rasul teh geus teu araya
di dinya. Tuluy maranehna baralik deui
pikeun ngalapor, pokna,
23 “Panjara kasampak ngonci keneh,
kawal-kawal tetep ngajagi satempatna-
satempatna, nanging barang dibuka
parantos kosong.”

24 Nampa laporan kitu, kapala kawal
Bait Allah jeung imam-imam kapala bati
tingpelengek teu ngarti bari mikir: Na
rasul-rasul teh baris kumaha.
25 Sabot kitu, jol anu unjukan, “Geuning
jalmi-jalmi anu ku bapa-bapa dipanjara
teh araya di Bait Allah, nuju ngawulang
ka umum!”
26 Kapala kawal sabaladna ngagidig
ka Bait Allah, tuluy rasul-rasul teh
digiringkeun deui. Tapi henteu bari
papaksa, da maranehna teh sieuneun
bisi dibaledogan ku balarea.
27 Sanggeus jagrag di Mahkamah
Agama, rasul-rasul dipariksa ku
Panghulu Agung, saurna,
28 “Maraneh geus diwanti-wanti pisan,
nya eta teu meunang ngajar ku cara
nyebut-nyebut eta Ngaran; tapi maraneh
anggur ngaliar-liarkeun eta pangajaran,
nepi ka pinuh sa-Yerusalem jeung rek
neumbleuhkeun pangwales pati eta
Jalma ka kami sakabeh!”
29 Saur Petrus sarencang-rencang,
“Abdi sadaya ngaraos, langkung wajib
ta'at ka Allah batan ka jelema.
30 Isa anu ku bapa-bapa dihukum
gantung sareng ditelasan, ku Allah nu

disembah ku karuhun urang parantos
digugahkeun.
31 Anjeunna ku Allah parantos
dijungjung ku panangan tengen-Na,
dijenengkeun Pamingpin sareng ngajadi
Juru Salamet, baris mingpin bangsa
Israil kana pertobat supados kenging
pangampura dosa.
32 Abdi sadaya anu jaradi saksina;
kitu deui, Ruh Allah anu parantos
dikurniakeun Allah ka sadaya jalmi anu
anut ka Anjeunna.”
33 Meunang waleran kitu teh,
aranjeunna kacida geregeteunana;
niatna mah hayang maehan.
34 Di Majelis Agama aya hiji urang Parisi,
ahli Kitab anu kacida dihormat-hormatna
ku sakumna rayat. Neut anjeunna
ngadeg, mundut ka sidang supaya
rasul-rasul dikaluarkeun sakeudeung.
35 Geus kitu, anjeunna nyarios ka
sidang, saurna, “Saderek-saderek
urang Israil, sing atos-atos mutuskeun
perkarana eta jalmi-jalmi, manahan
heula sing lantip.
36 Emut, kapungkur aya si Teodas anu
ngakukeun jalma luar biasa, — anu
gaduh panganut kinten-kinten opat

ratus urang — nanging ahirna dipaehan, panganut-panganutna ge bubar dugi ka musna.

37 Saparantos eta, nalika aya cacah jiwa tea, jol deui si Yudas urang Galilea anu ngered jelema rea pisan dibawa ngabarontak. Ieu oge ahirna tiwas sareng panganut-panganutna bencar bubar.

38 Nilik ka dinyana simkuring sumeja ngahaturkeun wawadi, keun bae eta jalmi-jalmi teh ulah dikitu-kieu. Upami pakarepan atanapi pagawean maranehna teh, timbul tina karepna sorangan, tangtos moal teu gagal.

39 Sawangsulna, upami leres kalayan kersaning Allah, atuh mustahil ku urang tiasa dibasmi; malah palangsiang matak malindes ka urang sabab urang sorangan anu ngalawan ka Allah.” Nasehatna katarima.

40 Tuluy rasul-rasul teh disaur deui; sanggeus dihukum rangket, aranjeunna dibebaskeun bari dilarang teu kawidian ngajar mamawa jenengan Isa.

41 Rasul-rasul arangkat ngantunkeun Mahkamah Agama dibarung ku kagumbiraan, dumeh ngaraos layak

nyorang sangsara sarupa kitu lantaran
ngagem jenengan Isa.
42 Aranjeunna, saban poe, teu eureun-
eureun ngawuruk, boh di Bait Allah, boh
ka somah-somah bari ngawawarkeun
Injil hal Isa Al Masih.
6 1 Hiji mangsa, sanggeus murid-murid
beuki loba, urang Yahudi anu
sapopoena ngaromong dina basa
Yunani kukulutus. Lantaran ngarasa
randa-randana disapirakeun dina urusan
ngabayuanana, beda ti randa-randa
urang Yahudi asli.
2 Ku dua belas rasul, murid-murid teh
dipiwarang kumpul. Tuluy ku rasul-rasul
dicariosan, “Pangandika Allah teu
meunang kateler-teler ku nguruskeun
bae sual-sual sejen.
3 Matak eta, dulur-dulur, coba milih
batur tujuhan anu kasebut hade
kalakuan jeung budina. Jelema-jelema
bieu, engke urang angkat keur urusan
eta;
4 supaya bapa sapara kanca bisa
jongjon dina urusan sembahyang jeung
Pangandika Allah.”
5 Ieu usul kacida pada
ngarempuganana; tuluy jamaah

teh milih: Stepanus, jelema anu ibadah
pisan tur kaancikan Ruh Allah, Pilipus,
Prokorus, Nikanor, Timon, Parmenas,
jeung Nikolaus urang Antioki anu nyekel
agama Yahudi.
6 Sanggeus anu tujuhan eta
dideuheuskeun, ku rasul-rasul
dipangnedakeun jeung ditumpangan
panangan.
7 Pangandika Allah beuki sumebar,
bilangan murid beuki loba, malah loba
panghulu anu tumut kana kapercayaan
jamaah.
8 Kocap, Stepanus — anu ginuluran
kurnia jeung kawasa — bisa ngayakeun
tanda-tanda ajaib jeung mujijat-mujijat
hareupeun umum.
9 Geus kitu, ka anjeunna aya anu ngajak
padu. Jelema-jelema anu ngajak padu
teh, nya eta ti jamaah Yahudi anu disebut
kaum Libertini, — anggota-anggotana
teh, sawatara asal ti jamaah urang
Kirena, sawatarana deui ti Aleksandria
— urang Yahudi ti Kilikia, jeung ti Asia.
10 Tapi maranehna teu kuat ngalawan
kapercekaan Stepanus, teu sanggup
nandingan Ruh Allah anu ngatur
kasauranana.

11 Seug bae maranehna ngarorojok
batur, pokna, “Eta jelema teh ucap-
ucapanana ngahina ka Nabi Musa jeung
ka Allah!”
12 Pangaruhna teurak ka jalma rea,
ka rengrengan sesepuh, jeung ka
ahli-ahli Kitab; terus bae maranehna teh
nangkep Stepanus sarta ngagiringna ka
Mahkamah Agama.
13 Maranehna ngayakeun saksi-saksi
palsu sina ngucapkeun pitenah: “Ieu
jalmi teu eureun-eureun ngaluarkeun
omongan anu nganistakeun tempat suci
sareng hukum Toret.
14 Kakuping pisan ku simkuring sabatur-
batur, anjeunna nyebat-nyebat yen Isa,
urang Nasaret tea, baris ngaruag tempat
suci sareng ngarobah adat tali paranti
bangsa urang titilar Musa.”
15 Rengrengan marerong ka Stepanus,
tapi pasemonna katembong cahayaan lir
raray malaikat bae.

7 1 Panghulu Agung mariksa, “Enya
kitu, eta dakwaan teh?”
2 Stepanus ngawalon, “Saderek-saderek
sareng bapa-bapa sadaya, darangukeun.
Allah, anu Maha Mulya, ngebrehkeun
salira ka Ibrahim, rama karuhun urang,

di Mesopotami; samemeh anjeunna
ngalih ka tanah Haran.
3 Kieu timbalana-Na: “Geura incah ti
lemah cai lembur kiwari, tinggalkeun
babarayaan. Teang hiji nagri, anu baris
dituduhkeun ku Kami.”
4 Ibrahim jengkar ngantunkeun tanah
urang Kasdim, teras mukim di tanah
Haran. Saparantos ramana pupus, ku
Allah ditimbalan ka dieu, nya ka tempat
pamatuhan aranjeun ayeuna.
5 Nanging anjeunna henteu dipasihan
tanah sacangkewok-cangkewok acan,
mung dijangjian wungkul, yen ieu tanah
tanwande jadi milik anjeunna sareng
turunanana. Padahal harita anjeunna teu
acan kagungan putra.
6 Kieu dawuhan Allah teh, nya eta:
Turunan anjeunna baris nyiruruk di
tanah deungeun, dibudakkeun, sareng
dikakaya ku eta bangsa salami opat
ratus taun.
7 Tapi bangsa anu nganiayana, moal
henteu dihukum ku Kami; saterusna,
maranehna bakal budal ti pangumbaraan
baris babakti ka Kami di ieu tempat.
8 Ibrahim, ku Allah, dipaparin sarat
sunat. Kitu nu mawi saparantos anjeunna

puputra Isak, putrana oge dina yuswa
dalapan dinten disepitan. Isak puputra
Yakub, Yakub puputra dua belas urang,
anu jadi luluhur urang sadaya.
9 Luluhur-luluhur urang sirik dengki
ka Yusup, raina. Yusup dijual ka Mesir,
nanging Yusup diaping ku Allah.
10 Ahirna, Yusup dikersakeun leupas
tina kabalangsakan tur mendak kurnia
sareng dikersakeun pinter wijaksana di
payuneun Piraon raja Mesir. Ku Piraon
dijenengkeun raja anom, ngurus nagri
Mesir sareng saeusi karaton.
11 Salajengna, timbul bahla kalaparan
di sakuliah Mesir sareng tanah Kanaan,
anu tigeratna, nepi luluhur karuhun
urang teu mendak pisan bahan tedaeun.
12 Aya wartos ka Yakub yen di Mesir
aya gandum; lajeng Yakub ngajurung
karuhun urang ka ditu; eta teh, iangan
anu ngawitan.
13 Dina iangan kadua kalina, aranjeunna
ditepangan ku Yusup anu ngenalkeun
anjeun, dugi ka Piraon uningaeun kana
asal-usul Yusup.
14 Yusup ngangkir Yakub, ramana, ka
Mesir katut wargi-wargina; sadayana
aya tujuh puluh lima jalmi.

15 Yakub jengkar sareng matuh di Mesir.
Anjeunna, kitu deui karuhun-karuhun
urang, parupusna di Mesir.
16 Nanging dikurebkeunana mah di
tanah Sekem, di hiji pajaratan kenging
ngagaleuh Ibrahim ti anak ki Hemor
urang Sekem.
17 Beuki caket kana laksanana jangji
Allah ka Ibrahim tea, bangsa urang di
Mesirna wuwuh jembar;
18 tug, dugi ka jumenengna raja Mesir
anu anyar, anu sama sakali henteu
uningaeun ka Yusup.
19 Eta raja, ngatur tipu daya pikeun
ngagencet bangsa urang. Karuhun urang
diteungteuinganan, orok-orok bangsa
urang diparentah kedah dipiceun,
supados bangsa urang ulah ngarekahan.
20 Nya dina jaman eta, Musa
dibabarkeun; kasepna teh kabina-bina.
Dirorokna di bumi ibu ramana teh mung
kenging tilu sasih, teras bae dipiceun.
21 Saparantos dipiceun, Musa, dipulung
ku putri Piraon, tuluy diasuh sareng
diasih lir ka putra ku anjeun.
22 Ku putri, Musa, dipiwarang dididik
sareng diwulang elmu panemu urang

Mesir, nepi ka perceka, pinter nyarita,
sarta ageung pangaruhna.
23 Musa, dina yuswa opat puluh taun,
jorojoy kahoyongna maluruh kaayaan
dulur-dulur sabangsana, bangsa Israil.
24 Hiji waktos, anjeunna ningali urang
Israil anu dipahala ku urang Mesir,
enggal dibelaan, ku jalan urang Mesirna
dipaehan.
25 Dina panggalihna, tangtos dulur-
dulur sabangsa teh baris ngartos yen
anjeunna dikersakeun ku Allah pikeun
nyalametkeun bangsana; nanging
panggalihna mencog.
26 Enjingna deui, anjeunna ningali urang
Israil duaan garelut, enggal disapih
saurna, ‘Dulur-dulur, ku naon garelut
silih pahala pada bangsa?’
27 Nanging ku anu saurang, nya eta
anu lepat tea, Musa disuntrungkeun bari
sanggemna:
28 ‘Na saha anu ngangkat anjeun jadi
kapala jeung hakim urang! Rek maehan
deuih, ka kuring, cara kamari maehan
urang Mesir?’
29 Kenging walonan kitu Musa enggal
kabur, nyiruruk di tanah Midian. Di
dinyana puputra dua, lalaki sadayana.

30 Heuleut opat puluh taun, anjeunna
ningali malaikat nembongan di Gunung
Sinai, di tegal keusik, dina seuneu
hurung anu ngagedur dina rungkun
cucuk.
31 Atuh kalintang heraneunana. Lajeng
nyaketan hoyong nyidikkeun, nanging
aya gentra Pangeran, dawuhana-Na:
32 'Kami teh Allah nu disembah ku
karuhun maneh, nya eta Allah nu
disembah ku Ibrahim, Isak, jeung
Yakub.' Musa dugi ka ngadegdeg sareng
teu wantuneun ningali.
33 Allah nimbalan deui, 'Laan tarumpah
maneh sabab tempat anu ditincak ku
maneh teh, suci.
34 Kami nyaho pisan yen kaayaan umat
Kami di Mesir teh balangsak; Kami ge,
geus ngadenge rarumahuhna. Ayeuna
Kami turun rek ngaleupaskeun. Ku sabab
eta, hiap, maneh rek diutus ka Mesir.'
35 Musa, anu ku jelema kantos ditolak
ku omongan, 'Na saha anu ngangkat
anjeun jadi pamingpin jeung hakim teh?'
Nanging ku Allah, anjeunna anu diutus
jadi pamingpin jeung anu ngaleupaskeun
bani Israil; kalayan pitulung malaikat
anu tembong tina rungkun cucuk tea.

36 Nya anjeunna anu mingpin budalna
urang Israil, ku jalan ngayakeun tanda-
tanda sareng kaahengan-kaahengan di
Mesir, di Laut Kolsum, sareng di tegal
keusik salami opat puluh taun.
37 Nya anjeunna oge, anu ngalahir yen,
‘Maraneh ku Gusti Allah bakal dibere hiji
nabi anu saperti kami, asal ti maraneh
keneh.’
38 Nya anjeunna keneh, anu sasauran
dina pajemuhan di tegal keusik, jadi
perantara antawis karuhun urang
sareng malaikat anu ngalahir di Gunung
Sinai tea. Nya anjeunna anu ngemban
dawuhan-dawuhan, pangandika anu
hurip nu baris ditepikeun ka aranjeun.
39 Nanging ku karuhun urang henteu
diturut, anjeunna ditolak; karuhun urang
anggur malik tibelat ka Mesir.
40 Salajengna, maranehna meredih ka
Harun, ‘Cik pangdamelkeun arca-arca
aallahan pikeun lulugu urang; margi
Musa, anu ngabudalkeun urang ti Mesir
teu sumping-sumping, duka katarajang
naon.’
41 Nya lajeng maranehna ngadamel
hiji arca anak sapi tea; teras si berhala

bubuatanana sorangan teh, disasajenan
sareng dipuja-puja.
42 Kitu nu mawi, lajeng ku Allah
ditilar, diantep sina nyarembah ka
dangiang-dangiang, cocog sareng anu
kaserat dina kitab nabi-nabi: ‘Na osok
maraneh, sajero opat puluh taun di
gurun alas mere pangbakti atawa kurban
peuncitan ka Kami, eh, bani Israil?
43 Tara! Maraneh anggur mamawa
tempat si Molok jeung bebentangan
dewa Repan! Sesembahan maraneh
arca. Ku sabab eta maraneh ku Kami
baris dibuang ka beh ditueun tanah
Babul.’
44 Di karuhun urang, di gurun alas, aya
Kemah Suci anu dipidamelna numutkeun
pituduh Allah ka Musa.
45 Nalika ngarebut ieu tanah, ti bangsa
lian anu diusir ku Allah ti hareupeun
karuhun, dina pingpinan Yosua; eta
Kemah teh ngiring dibantun ka ieu
tanah, tug dumugi ka jaman Daud.
46 Daud, anu ginuluran rahmat kurnia
Allah, mundut diwidian ngadegkeun
wangunan kanggo panglinggihan Allah
nu disembah ku Yakub.

47 Nanging Sulaeman, anu
kalaksanakeun ngadegkeunana
mah.
48 Nanging Anu Maha Agung mah
tangtos moal linggih di tempat kenging
nyieun jalmi, sakumaha saur nabi:
49 ‘Singgasana Kami teh, langit;
sedengkeun tatapakan suku Kami, nya
eta bumi. Imah nu kumaha, nu ku
maneh rek dijieun pikeun Kami?’ —
timbalan Pangeran — ‘atawa tempat nu
kumaha pikeun Kami reureuh teh?
50 Eta sakabeh, naha lain beunang
leungeun Kami?’”
51 “Aranjeun teh bangsa bedegong, hate
jeung ceuli teu disunat, teu diberesihan.
Sapapanjangna ngalawan ka Ruh Allah,
saruana jeung nu jadi karuhun.
52 Nabi mana anu henteu dikaniaya
ku karuhun aranjeun? Sadayana
dipaehan, oge iber-iber anu ngiberan
pisumpingeunana Sampurnaning Manusa
teh, ku aranjeun dihianat tug dumugi ka
dipaehan pisan.
53 Kalayan jalan anu aheng aranjeun
dipaparin kitab Toret, katampina ti
panangan para malaikat, nanging ku
aranjeun teu dipake!”

54 Barang anggota-anggota Mahkamah
Agama ngadarenge omongan sarupa
kitu, mani ngagalidir awakna bari
tikekereket.
55 Ari Stepanus, anu pinuh ku Ruh
Allah, tanggah ka langit; breh ningal
kamulyaan Allah jeung Isa ngadeg di
tengeneun Allah.
56 Pok sasauran, "Tuh, simkuring ningal
langit muka. Putra Manusa katingal nuju
ngadeg di tengeneun Allah!"
57 Dijawab ku nu tingsaroak bari
nyarocokan ceuli, breg bae anjeunna
diambreg;
58 tuluy anjeunna disered ka luareun
kuta; geus kitu, maranehna pada
maledogan, ka anjeunna, ku batu. Nu
keur narapsu teh, maruka jubahna;
suk-sok, jarubahna teh, diteundeunan
deukeut hiji budak ngora ngaran Saulus.
59 Stepanus sasambat, "Nun Isa, Gusti
Jungjunan simabdi, mugi tampi nyawa
abdi."
60 Bari sideku anjeunna ngagero, "Nun
Gusti Pangeran, ieu jalmi-jalmi teh mugi
dihampura!" Geus kitu les bae lastari.

8 1 Ari Saulus, dina hatena, pohara
panujuna Stepanus dipaehan teh. (8-

1b) Ti semet harita, jamaah di Yerusalem
teh nandangan panganiayaan anu pohara
hebatna. Anggota-anggotana, iwal ti
rasul-rasul mah, jadi pabalencar ka
wilayah-wilayah Yudea jeung Samaria.
2 Layon Stepanus dipulasara ku anu
saraleh kalawan hate anu pohara
nalangsana.
3 Ari Saulus, terus bae nguwak-ngawik
boga niat numpes jamaah; awewe lalaki,
ku manehna, disaksrak ka saban imah
terus diseredan diasup-asupkeun ka
pangbuian.
4 Ari anggota-anggota anu geus mencar
tea mah, ngasruk ka ditu ka dieu
ngawawarkeun Injil.
5 Aya hiji kota di Samaria anu
didatangan ku Pilipus; terus anjeunna
oge, ngawanohkeun Al Masih ka urang
dinya teh.
6 Urang dinya saregep pisan
ngabandungan; pituturna anu diwuwuh
ku ngayakeun tanda-tanda ajaib jeung
mujijat-mujijat ditarima kalawan hate
anu buleud.
7 Karana loba jelema-jelema anu
diraksuk ku roh-roh jahat, dicageurkeun;
roh-roh jahatna, nyalingkir bari

tingjarerit; nu lalumpuh jeung nu dareog
oge, dicalageurkeun;
8 pohara matak bungahna ka urang
dinya.
9 Di dinya aya hiji jelema ngaranna
Simon, anu ngakukeun jalma pinunjul
pedah bisa nyieun sihir anu matak
bengong; manehna jadi tukang sihir teh
geus lila.
10 Urang dinya, ti nu pangluhurna
nepi ka nu panghandapna, kacida
mupunjungna; nyarebutna oge:
"Jelema anu kasinungan ku kaagungan
kakawasaan Allah."
11 Geus lila pisan maranehna keuna
ku pangaruh eta jelema teh, nya eta
lantaran ku sihirna tea.
12 Tapi sanggeus ku Pilipus diwawaran
Injil Al Masih nepi ka palercayana;
maranehna, awewe lalaki kabeh
dibaptis.
13 Simon oge percaya sarta sanggeus
dibaptis manehna jadi embung pisah ti
Pilipus. Nenjo kaahengan-kaahengan
jeung mujijat-mujijat teh, manehna bati
heran bae.
14 Beja yen tanah Samaria geus narima
kana pangandika Allah geus nepi ka

rasul-rasul di Yerusalem; tuluy Petrus
jeung Yahya diutus ka ditu.
15 Sasumpingna, aranjeunna neneda,
nyuhunkeun supaya urang dinya
pada-pada ginanjar Ruh Allah.
16 Sabab harita mah, Ruh Allah acan
turun ka saurang-urang acan di Samaria
teh. Maranehna kakara dibaptis ku
pajenengan Isa bae.
17 Sabada ku anu duaan ditarumpangan
panangan, kakara maranehna ginanjar
Ruh Allah.
18 Barang katenjo ku Simon yen
Ruh Allah bisa katarima ku jalan
numpangkeun leungeun; seug bae,
manehna teh ngahaturan duit ka
rasul-rasul,
19 bari pokna, “Abdi oge hoyong gaduh
kabisa kitu, tiasa nurunkeun Ruh Allah
ka saha bae anu ku abdi ditumpangan
leungeun.”
20 Tapi saur Petrus, “La'nat eta duit
teh, kitu deui anjeun! Naha panyangka
anjeun kurnia Allah teh beunang dibeuli
ku duit?
21 Pamohalan anjeun meunang bagian
atawa hak dina ieu perkara, sabab

bengkok sembah enggoning ibadah ka Allah.
22 Leuwih hade anjeun buru-buru tobat, ulah tonggoy dina kajahatan. Buru-buru anjeun sasambat ka Pangeran, malah mandar eta pikiran anu sakitu gorengna teh dihampura ku Anjeunna.
23 Sabab kaimplengna anjeun teh badis hamperu, pait ku dengki jeung kajiret ku dosa pasirikan!”
24 Simon terus tomada pokna, “Nyuhunkeun dipangnedakeun bae ka Pangeran, mugi-mugi diri abdi ulah cios katarajang nasib anu bieu disaurkeun ku bapa.”
25 Sanggeus maparin panyaksen jeung ngawurukkeun pangandika Allah, Petrus jeung Yahya marulih deui ka Yerusalem bari sajajalan ngawawarkeun Injil di kampung-kampung wilayah Samaria.
26 Kakocapkeun, Pilipus didawuhan ku malaikat Pangeran, saurna, “Geura leumpang ngajugjug ka kidul, make jalan anu mudun ti Yerusalem ka Gasa, anu tiiseun tea.” Pilipus tumut, bral miang.
27 Harita, aya hiji mantri jero urang Etiopi, nya eta ponggawa anu ngurus

harta kakayaan ratu Sri Kandasi, ratu
nagara Etiopi; anjeunna teh tas ti
Yerusalem ngalakonan ibadah.
28 Ayeuna, anjeunna teh eukeur di jalan
seja mulih, tunggang kareta bari ngaos
kitab Nabi Yesaya.
29 Saur Ruh ka Pilipus, "Tuh
sampeurkeun, deukeutan karetana!"
30 Sanggeus disampeurkeun, ku Pilipus
kakuping, anjeunna keur ngaos kitab
Nabi Yesaya tea; tuluy bae ku Pilipus
teh ditaros, "Kumaha kahartos nu diaos
teh?"
31 Waler mantri jero bari ngajak Pilipus
unggah kana kareta, "Bade ngartos
kumaha margi teu aya anu nerangkeun."
32 Ayat anu diaosna teh kieu: 'Lir domba
anu ditungtun ka pameuncitan, jeg
anak domba diguntingan buluna teu
kecet-kecet: Anjeunna mindel, sakecap
teu kedal saur.
33 Sajeroning nandangan panghina,
Anjeunna ditibanan hukuman. Saha anu
seja ngaguar asal-usul-Na? Nyawana
lastari dicabut ti dunya.'
34 Saur mantri jero, "Anu bade
ditaroskeun teh eta anu dimaksad ku

nabi tea: Saha? Salirana ku anjeun
atanapi anu lian?”
35 Barabat ku Pilipus diterangkeun nepi
ka Injil Isa, mimiti ti ayat anu bieu tea.
36 Sabot kitu, aranjeunna nepi ka hiji
tempat di sisi cai. Saur mantri jero,
“Kaleresan, eta aya cai. Kumaha moal
aya kaabotan upami simkuring dibaptis?”
37 Pilipus, “Atuh mangga upami
leres-leres percanten mah.” Walerna,
“Kantenan, percanten pisan: Isa teh
Putra Allah.”
38 Reg karetana dieureunkeun, crub
duanana, nya eta Pilipus jeung anjeunna
ancrub ka cai; tuluy anjeunna dibaptis
ku Pilipus.
39 Pilipus mah, barang hanjat ti cai, teu
katingal deui ku mantri jero lantaran
digaibkeun ku Ruh Pangeran. Ti dinya,
mantri jero, terus ngalajengkeun
perjalanan bari pinuh ku kabingahan.
40 Ari Pilipus terang-terang geus
aya di daerah Asdod, terus kebat
lalampahanana bari ngawawarkeun Injil
sapanjang jalan nepi ka nagara Kesarea.
9 1 Sajeroning kitu, Saulus beuki
ngentab bae hatena; manehna

hayang ngabasmi murid-murid Gusti Jungjunan urang, nepi ka musna.
2 Manehna geus meunang surat kawasa ti Imam Agung pikeun tembongkeuneun ka Majelis-majelis Yahudi, eusina: Idin newakan jelema-jelema anu ngalakonan Jalan Lempeng Jungjunan urang, saha bae boh lalaki, boh awewe kudu digusur ka Yerusalem.
3 Waktu keur ngajugjug kota Damsik, barang manehna geus rek nepi, dumadakan manehna katojo ku cahaya anu moncorong ti langit.
4 Blug bae, manehna ngagebut kana taneuh; terus aya soara anu nyebut ngaranna, “Saulus, Saulus! Kaniaya temen maneh ka Kami!”
5 Saulus nyoara, “Saha eta anu sasauran teh?” Soara, “Kami Isa, anu dikaniaya ku maneh tea.
6 Geura hudang, tuluykeun asup ka jero kota teh, engke ku Kami dituduhan kudu kumaha nya pilampaheun maneh teh.”
7 Babaturanana mah bati tingpolongo bae, da ku maranehna oge kadarenge soara teh tapi jirimna mah teu aya.
8 Korejat, Saulus hudang, terus nangtung. Barang beunta bet manehna

teu bisa nenjo naon-naon; atuh kapaksa, manehna kudu ditungtun ku babaturanana ka jero kota Damsik teh.
9 Meunang tilu poe manehna teu bisa nenjona teh, nya bari henteu kararaban cai-cai acan.
10 Di Damsik teh aya hiji murid Gusti Jungjunan urang, ngaranna Ananias. Ditimbalan ku Gusti Jungjunan urang, dina tetenjoan, dawuhana-Na, "Ananias!" Ananias ngawangsul, "Nun, ieu abdi!"
11 Dawuhana-Na deui, "Ka ditu leumpang ka imah Yudas di Jalan Lempeng, tanyakeun jelema anu ngaran Saulus urang Tarsus, ayeuna manehna keur neneda.
12 Ku Kami geus dibere tetenjoan yen bakal kadatangan jeung ditumpangan leungeun ku nu ngaran Ananias anu ngalantarankeun panonna baris awas deui bisa nenjo cara sasari."
13 Wangsul Ananias, "Gusti Jungjunan simabdi, eta jalmi teh seueur pisan kawartoskeunana yen kalintang jahatna ka umat suci, kagungan Anjeun di Yerusalem.
14 Dongkapna ka dieu oge nganggo surat kawasa ti imam-imam kapala,

bade newakan sugri anu sumambat ka
pajenengan Gusti Jungjunan simabdi.”
15 Tapi saur Gusti Jungjunan urang,
“Jung bae teang; sabab ku Kami geus
dijadikeun pangbantu pikeun ngemban
ngaran Kami ka bangsa-bangsa sejen
katut raja-rajana jeung ka bani Israil.
16 Memang, Kami pribadi seja mere
nyaho ka manehna yen manehna
baris nandangan sangsara anu pohara
lantaran ngemban ngaran Kami.”
17 Bral Ananias indit, sup ka imah Yudas;
tuluy anjeunna numpangkeun leungeun
ka Saulus bari nyarita kieu, “Saderek
Saulus, simkuring teh dipiwarang
nepangan ku Gusti Jungjunan simkuring,
nya eta Isa, — anu nembongan ka
saderek di tengah jalan tea — supaya
saderek tiasa deui ningal sareng ginanjar
Ruh Allah.”
18 Sapada harita keneh, lir aya lamad
anu coplok tina panonna; jadi, manehna
bisa deui nenjo; tuluy manehna
nangtung geus kitu terus dibaptis.
19 Di Damsik, Saulus nganjrek
sababaraha lila reureujeungan jeung
murid-murid.

20 Malah geus mimiti medarkeun hal
Isa di tempat-tempat ibadah; anjeunna
nerangkeun yen Isa teh Putra Allah.
21 Atuh anu ngadarengena teh
hareraneun pisan, aromongna, “Eta teh
lain anu jahat kabina-bina tea ka urang
Yerusalem anu marupunjung ngaran
Isa? Ka dieuna teh lain ngahaja rek
nyangkalak anu karitu serenkeuneun ka
imam-imam kapala?”
22 Tapi pangaruh Saulus teh, beuki
tambah-tambah bae. Anjeunna
ngahariwangkeun urang Yahudi anu
di Damsik lantaran teu asa-asa
ngayakinkeun yen Isa teh Al Masih.
23 Teu lila ti harita, urang Yahudi sakait
rek maehan Saulus.
24 Tapi maksud jahat maranehna,
kanyahoan manten terus dibejakeun ka
Saulus. Anu ngararahna, nya eta pikeun
maehan anjeunna, beurang peuting
megat Saulus ku jalan ngajaraga lawang
kuta.
25 Tapi dina hiji peuting, Saulus bisa
diloloskeun ku murid- murid, nya eta ku
jalan diulur dina karanjang tina tembok
kuta.

26 Sanggeus aya di Yerusalem, Saulus
nyampeurkeun ka murid- murid. Tapi
maranehna sarieuneun, teu ngandel
yen manehna geus jadi murid Gusti
Jungjunan urang.
27 Tapi Barnabas mah, daekeun
narima anjeunna. Tuluy anjeunna
dibawa ka rasul-rasul, bari diunjukkeun
lalakonna ningal Gusti Jungjunan
urang, keur waktu di tengah jalan tur
ngadenge gentra-Na. Oge diunjukkeun
wawanenna, basa di Damsik, teuneung
ludeung biantara ngemban pajenengan
Isa.
28 Saterusna, Saulus jeung aranjeunna
ngider ka sakuliah Yerusalem. Anjeunna
teu inggis-inggis, biantara ngemban
pajenengan Gusti Jungjunan urang.
29 Jaba ti kitu, anjeunna oge tara
inggis-inggis sual jawab jeung urang
Yahudi anu ngagunakeun basa Yunani,
nepi ka diarah- arah patina.
30 Barang kanyahoan yen anjeunna
keur diarah-arah, ku anggota- anggota
jamaah disilibkeun ka Kesarea; ti dinya,
terus anjeunna teh, dicandak ka Tarsus.
31 Ti semet harita, pikeun sawatara
lilana, jamaah-jamaah di sakuliah Yudea,

Galilea, jeung Samaria bisa nyeunghap
aya dina katengtreman. Jamaah teh,
ngadeg jeung hirupna aya dina rasa wedi
asih ka anu jadi Gustina. Bilanganana
oge beuki jembar bae ku lantaran
pangdeudeul jeung panglilipurna Ruh
Allah.
32 Sajeroning kitu, Petrus angkat ngider
ka daerah-daerah sarta nyimpang ka
murid-murid Gusti Jungjunan urang, nu
matuh di Lida.
33 Di dinya, anjeunna mendakan hiji
jelema anu lumpuh geus dalapan taun
ngagoler bae di enggon, ngaranna
Eneas.
34 Saur Petrus ka Eneas, “Eneas, anjeun
tangtu cageur ku pitulung Isa Al Masih.
Geura hudang, enggonna benahan.”
Sapada harita keneh, Eneas ngorejat
hudang.
35 Urang Lida jeung urang Saron barang
nyaho Eneas cageur, tuluy bae aranut ka
Gusti Jungjunan urang.
36 Kacatur, di Yopa aya hiji murid wanita
ngaranna Tabita, ari dina basa Yunani
mah, ngaran Dorkas (hartina: Uncal);
wanita ieu teh, resep kana tutulung
resep mere sidekah.

37 Brek bae, Tabita teh gering malah
nepi ka hanteuna. Meunang ngamandian,
mayitna, dipernahkeun di loteng.
38 Ku sabab Yopa teu jauh ti Lida,
murid-murid tarerangeun yen Petrus
keur aya di Lida. Tuluy murid-murid
teh nitahan duaan ngangkir anjeunna,
supaya enggal-enggal sumping ka Yopa.
39 Sanggeus tarapti, bral Petrus angkat
gagancangan bareng jeung nu ngangkir.
Sanggeus sumping, Petrus terus ka
kamar mayit; anjeunna dituturkeun
ku randa-randa anu bari tingsalegruk
ngunjukkeun rupa-rupa pakean beunang
nyieun marhumah Dorkas.
40 Tapi ku anjeunna, dipiwarang
kalaluar. Geus kitu, brek anjeunna
sideku, ngadu'a. Saterusna, anjeunna
mayun ka lebah mayit bari saurna,
“Tabita, geura hudang!” Nyah mayit
teh beunta; waktu panonna ngagiler
ka Petrus, eta wanita, tuluy cengkat
nyanghunjar.
41 Ku Petrus dituyun leungeunna
dibantuan nangtung. Geus kitu umat-
umat suci jeung randa-randa teh
disalaur, sina narepungan ka Tabita anu
geus hirup deui.

42 Eta kajadian terus sumebar ka
sakuliah Yopa, ngalantarankeun loba
pisan anu tuluy aranut percaya ka Gusti
Jungjunan urang.
43 Meunang sababaraha poe Petrus
nganjrek heula di Yopa, di imah ki Simon
tukang ngawidang kulit.
10 1 Di nagri Kesarea, aya hiji opsir
pasukan Itali, ngaranna Kornelius.
2 Anjeunna teh hade lampah jeung getol
tapakur; anjeunna, sakulawarga, ajrih
ka Allah jeung mindeng mere derma ka
bangsa Yahudi.
3 Dina hiji sore, kira-kira wanci pukul
tilu, aya malaikat nembongan ka
anjeunna, bari nyaur, “Kornelius!”
4 Sieun-sieun oge Kornelius ngawalon
bari neuteup, “Aya pikersaeun naon,
Gusti?” Waler malaikat, “Do'a paneda
maneh geus tepi ka hadirat Allah jeung
geus meunang sapaat-Na.
5 Geura nitahan jelema ka kota Yopa,
angkir jalma anu ngaran Simon anu
katelah Petrus.
6 Ayeuna, anjeunna keur aya di imah
tukang ngawidang kulit ngaran Simon
keneh, pernahna di sisi laut.” Geus kitu
malaikat teh mulih.

7 Gancangna Kornelius nyalukan
bujangna duaan jeung hiji serdadu anu
geus kadeuheus.
8 Maranehna diparentah ka Yopa,
harita keneh, sanggeus dibejaan naon
kaperluanana.
9 Poe isukna, waktu jurungan geus
deukeut ka kota, Petrus unggah ka
loteng — anu aya di hateup imahna nu
papak — seja tapakur.
10 Bet ngadadak anjeunna ngaraos
lapar. Tapi sabot disadiakeun, leng bae
pana ku pangawasa ilahi.
11 Anjeunna ningal langit muka sarta
katenjo aya nu jiga lawon rubak, —
anu ditalian dina kaopat juruna —
diturunkeun nepi kana taneuh.
12 Eusina lawon teh, nya eta rupa-rupa
sato boh bangsaning suku opat, boh nu
ngarayap, jeung bangsa manuk oge.
13 Ngong aya soara kieu, “Geura
hudang, Petrus! Heug peuncit, heug
dahar eta sato teh!”
14 Waler Petrus, “Palias Gusti! Abdi mah
tara neda barang haram atanapi anu
najis.”

15 Ngong deui soara, “Anu geus
dihalalkeun ku Allah, ku maneh teu
meunang diharamkeun.”
16 Kitu jeung kitu bae, nepi ka tilu
balikan. Geus kitu, eta barang teh,
gancang bae dipulut deui ka langit.
17 Petrus mikiran, hal eta teh, naon
pihartieunana. Sabot kitu, jurungan
Kornelius geus narepi, nya eta araya di
hareupeun panto, bari maluruh,
18 “Leres kitu, bapa Simon anu katelah
Petrus teh di dieu calikna?” carek
maranehna ka hiji jelema di dinya.
19 Ari Petrus masih keneh mikiran
titingalanana tea. Tuluy Ruh nimbalan
ka anjeunna, “Tuh, aya nu nareangan
duaan.
20 Buru-buru tepungan ku maneh, ka
handap; tuluy maneh kudu milu jeung
maranehna. Lian ti eta, maneh ulah
rumegag sabab ka darieuna teh dititah
ku Kami.”
21 Jut, Petrus turun nepungan. “Ieu
bapa,” saurna, “aya naon anu diseja?”
22 Jurungan ngawalon, “Nu mawi,
ngadeuheus teh ngemban piwarangan
Kornelius, opsir anu luhur budi. Anjeunna
disumpingan malaikat anu ngemban

pidawuh Allah, dipiwarang ngangkir
bapa ka bumina; anjeunna seja ngalap
piwulangna bapa.”
23 Semah ku Petrus diaku sina
mareuting di anjeunna. Poe isukna, bral,
anjeunna miang jeung nu ngangkir,
dibarengan ku sawatara urang Yopa anu
saiman.
24 Isukna, anjeunna sabatur-batur
geus aranjog ka Kesarea, nya keur
meujeuhna diarep-arep ku Kornelius nu
geus ngangkiran sanak baraya jeung
sobat-sobatna.
25 Gancang-gancang Petrus ku Kornelius
diboro, terus disembah bari sideku.
26 Tapi ku Petrus, geuwat bae anjeunna
diajak nangtung. Saurna, “Ngadeg bae,
bapa mah jalma biasa.”
27 Sup, aranjeunna arasup bari cacarios
pikeun nepungan anu di jarero imah.
28 Saur Petrus ka pribumi, “Dulur-dulur
aruninga yen urang Yahudi henteu pisan
kenging gaul atanapi natamu ka anu
sanes Yahudi deui. Tapi bapa parantos
diisaratan ku Allah, dawuhana-Na, ‘Poma
ulah nganggap najis atawa haram ka
pada jalma.’

29 Atuh waktu diteang teh, bapa henteu
rumegag deui; teras bae bapa ka
dieu. Ayeuna bapa seja tumaros, naon
pasejaanana neang bapa teh?”
30 Waler Kornelius, “Opat dinten
kalangkung, kinten-kinten wayah kieu,
— tabuh tilu sonten — abdi teh tapakur.
31 Jleg, aya malaikat ngadeg hareupeun.
Panganggona murub mubyar. ‘Kornelius,’
saurna, ‘do'a paneda maneh geus
tepi ka hadirat Allah; kitu deui amal
sidekah maneh, geus meunang sapa'at
di payuneuna-Na.
32 Geura nitahan jelema ka Yopa, angkir
Simon anu katelah Petrus, anu keur aya
di imah tukang ngawidang kulit ngaran
Simon keneh, anu pernahna di sisi laut.’
33 Enggal-enggal abdi ngajurungan
rencang ka bapa. Hatur nuhun, bapa
parantos luntur manah kersa sumping.
Ieu anu karempel di payuneun Allah,
sadayana ngajeng-ngajeng pisan sumeja
ngarupingkeun dawuhan Allah anu
diemban ku bapa.”
34 Pok, Petrus muka carita, saurna,
“Ayeuna ku bapa kaharti, yen mungguh
Allah mah teu ngabeda-beda umat.

35 Unggal jalma, bangsa naon bae, anu
ajrih ka Anjeunna jeung ngamalkeun
kahadean, tangtos baris diangkeun.
36 Hal ieu teh, — Dawuhan Anjeunna
tea — kudu ditepikeun ka bani Israil, nya
eta pangandika anu mawa katengtreman
jiwa ku karana Isa Al Masih nu jadi
Gustining sakumna jalma.
37 Saderek-saderek oge, tangtos
aruninga kana kajadian-kajadian di
tanah Yudea anu diawitanana di Galilea,
sanggeus diayakeun baptisan nu
diembarkeun ku Yahya.
38 Hal ieu teh, nya ngeunaan Isa Al
Masih, — urang Nasaret tea — anu
parantos diistrenan ku Allah, ku jalan
maparin Ruh Allah sarta kakawasaan.
Lajeng, Anjeunna teh ngider bari
ngamalkeun kahadean jeung nyageur-
nyageurkeun sakur anu digenggem
ku kawasa Iblis. Sabab Anjeunna,
disarengan ku Allah.
39 Nya bapa sapara kanca anu geus
nyaraksian kana sakur padamelana-Na,
tug, nepi ka pupus-Na pisan; Anjeunna
diperlaya ku urang Yahudi, nya eta ku
jalan digantung dina tihang gantungan.

40 Nanging dina poe anu katilu, Isa teh
ku Allah digugahkeun deui tina pupus-Na
sarta diwidian nembongan.
41 Sanajan kitu, nembongana-Na teh,
henteu ka sadayana. Tapi ngan ukur ka
saksi-saksi-Na bae, — anu ti samemehna
keneh parantos ditangtoskeun ku Allah,
nya eta ka bapa sapara kanca — anu
kungsi dahar nginum jeung Anjeunna
sanggeus Anjeunna digugahkeun deui ti
antara anu geus maraot.
42 Bapa sapara kanca, ku Anjeunna,
dipapancenan kedah mere embaran
sareng panyaksen ka bangsa sakumna;
yen Anjeunna teh, ku Allah parantos
dijenengkeun Hakimna sakumna jalma,
boh anu harirup keneh, boh anu geus
maraot.
43 Kitu oge, Nabi-nabi, sadayana sami
maparin panyaksenna tina perkawis
salira Anjeunna, nya eta sing saha anu
percaya ka Anjeunna bakal dihampura
dosana ku karana pajenengana-Na.”
44 Sabot Petrus cacarios, Ruh
Allah lungsur ka nu keur karumpul
ngabarandungan.
45 Pangiring Petrus ti Yopa, nya eta
rencang-rencangna anu saiman ti

golongan anu disunat, bati arolohok;
pamikirna, geuning bangsa sejen oge
sarua ginuluran Ruh Allah.
46 Sabab sajeroning ngamulyakeun
Allah teh, maranehna, cacaritana ku
basa roh.
47 Petrus sasauran deui, "Saupama ieu
dulur-dulur ayeuna marenta dibaptis ku
cai, naha aya anu seja mapalangan?
Margi geus bukti maranehna geus
nararima Ruh Allah sarua jeung
urang-urang!"
48 Geus kitu Petrus ngahaturanan
maranehna, supaya dibaraptis kalawan
pajenengan Isa Al Masih. Sanggeus
kitu, Petrus, ku maranehna diandeg,
nya pikeun sosonoan heula. Di dinya,
anjeunna, meunang sababaraha poe.

11 1 Yen ayana bangsa sejen anu
narima kana pangandika Allah
teh, geus kabejakeun ka rasul-rasul
jeung dulur-dulur sakapercayaan nu
araya di tanah Yudea.
2 Waktu Petrus ngalongok ka Yerusalem,
anjeunna diweweleh ku dulur-dulur ti
golongan anu disunat tea,
3 pokna, "Naha bapa teh kersa
ngasupan imah bangsa nu teu disarunat,

malah tuang babarengan jeung golongan anu karitu?”
4 Tuluy, hal ihwalna teh, ku Petrus
dijentrekeun parele; saurna,
5 “Hiji mangsa, basa bapa keur di Yopa,
sabot sembahyang dumadakan bapa
kabawa ku pangawasa ilahi. Bapa ningal
sarupaning barang anu mangrupa lawon
rubak nu ditalian kaopat juruna. Eta
barang teh, turun nepi ka srogna di
hareupeun bapa.
6 Barang ku bapa ditingali, eusina, nya
rupa-rupa sato, ti bangsa suku opat nepi
ka bangsa nu ngarayap jeung bangsa
manuk.
7 Ngong aya soara, pokna: ‘Geura
hudang, Petrus! Heug peuncit, heug
dahar Eta sato teh!’
8 Cek bapa teh, palias Gusti, sungut
abdi tara pirajeunan kana barang haram
atanapi najis.
9 Tuluy, eta soara ti sawarga teh, ngong
deui: ‘Anu geus dihalalkeun ku Allah, ku
maneh teu meunang diharamkeun.’
10 Kitu jeung kitu bae nepi ka tilu
balikan; sanggeus eta, kakara barangna
dipulut deui ka langit.

11 Waktu eta keneh, wet, aya anu
carunduk tiluan geus di hareupeun panto
imah tempat bapa nganjrek. Sihoreng,
maranehna teh, utusan ti Kesarea.
12 Geus kitu, bapa didawuhan ku Ruh
Allah, saur-Na: ‘Maneh kudu milu jeung
maranehna kalawan ulah rumegag.’ Ka
dituna bapa teh dianteur ku genepan.
Sanggeusna tepi, sarerea asup ka imah
nu ngangkir.
13 Ki pribumi nyaritakeun yen anjeunna
geus kasumpingan malaikat, ngadeg
di imahna. Eta malaikat nimbalan, yen
anjeunna kudu nitahan jelema ka Yopa
pikeun ngangkir Simon anu katelah
Petrus,
14 nu bakal nungtun maraneh
sakulawarga kana jalan pisalameteun.
15 Sabot bapa cacarita di dinya, Ruh
Allah lungsur ka maranehna, kawas ka
urang-urang tea, bareto.
16 Ras bae, bapa inget kana dawuhan
Gusti Jungjunan urang, anu nyaurkeun
yen Yahya mah ngabaptisna ku cai, ari
urang mah bakal dibaraptis teh ku Ruh
Allah.
17 Sabab Allah ku manten, geus
maparinkeun sih kurnia ka maranehna

sarua jeung ka urang bareto, nya eta basa mimiti percaya ka Isa Al Masih. Atuh pimanaeun bapa bisa ngahalang-halang kana pangersa-Na?”

18 Geus kitu mah, anu ngaweweleh teh laleler; malah antukna mah ngamulyakeun ka Allah, pokna, “Allah teu ngabeda-beda ka bangsa deungeun; lian ti eta, oge maparin kurnia pertobat nu jadi marganing hirup.”

19 Geus kacatur, ti barang Stepanus dipaehan para panganut teh dikaniaya, nepi ka papencar arincah ka mana mendi. Aya nu nepi ka Penisia, ka Siprus, jeung ka Antioki oge. Di ditu ge, maranehna teh tetep bae ngawawarkeun Injil; sanajan ngan ka papada urang Yahudi deui oge.

20 Ti antara anu marubus ka Antioki, aya sawatara urang nu asal ti Siprus jeung ti Kirena. Maranehna ngabarkeun Injil oge ka urang Yunani. Ku maranehna diterangkeun, yen Isa teh Gusti Jungjunan.

21 Lantaran kabiruyungan ku pangheuyeukna panangan Gusti Jungjunan urang, loba pisan jelema anu jadi percaya sarta aranut ka Anjeunna.

22 Ieu hal, kabejakeun oge ka jamaah
nu di Yerusalem, anu terus ngirimkeun
Barnabas ka Antioki.
23 Barnabas kacida bungaheunana,
sanggeus anjeunna ningal bukti
buah-buahna rahmat Pangeran di eta
tempat. Anjeunna nganasehatan, supaya
maranehna tetep tuhu ka Gusti.
24 Lantaran Barnabas teh jelema hade
budi tur kadeudeul ku Ruh Allah jeung
ku iman, loba jelema anu katarik nepi ka
palercayana ka Gusti Jungjunan urang.
25 Ti Antioki Barnabas terus ka Tarsus
nepungan Saulus. Tuluy Saulus diajak ka
Antioki ku Barnabas.
26 Duanana marukim di jamaah
Antioki, meunang sataun campleng bari
ngawuruk ka jalma rea. Murid-murid
panganut Al Masih teh, nya di Antioki
pisan mimiti disarebut ‘Urang Masihi.’
27 Sajeroning kitu, aya oge nabi-nabi
anu ti Yerusalem ngadongdon ka Antioki.
28 Salah saurang di antarana, ngaran
Agabus. Anjeunna kaserepan ku Ruh,
nyebutkeun yen bakal aya paila hebat
di sakuliah dunya. Naon nu geus
disebutkeun kuanjeunna, bukti; eta
kajadian teh keur jaman Prabu Klaudius.

29 Murid-murid baradami rek arudunan,
— gedena kumaha mampuhna masing-
masing bae — pikeun disumbangkeun ka
dulur-dulur nu marukim di Yudea.
30 Prak bae, murid-murid teh arudunan;
tuluy beubeunanganana dipasrahkeun
ka pangurus jamaah di Yudea ku jalan
dipihapekeun ka Barnabas jeung Saulus.
12 1 Kira-kira dina jaman eta keneh,
raja Herodes mimiti nyieun talajak
keras ka sawatara anggota jamaah.
2 Yakobus, lanceukna Yahya tea, ku
anjeunna dipaehan ku pedang.
3 Uninga yen talajakna kitu teh kapake
ku urang Yahudi; kerewek deui bae,
manehna teh nangkep Petrus, nya eta
dina hari raya “Roti Teu Ragian.”
4 Terus, Petrus teh dipanjarakeun sarta
dijaga ku opat regu serdadu, sareguna
opat-opat. Maksudna, sabada Paska
Petrus teh arek dipariksa perkarana
kalawan disaksian ku balarea.
5 Jamaah ngan ukur bisa
mangdo'akeun ka Allah, muga
anjeunna ditangtayungan.
6 Piisukaneun Herodes rek nyerenkeun
Petrus, peutingna, anjeunna kulem teh
dihapit ku dua serdadu sarta dirante

dua beulitan. Jaba ti eta, aya serdadu
sejenna deui anu ngajaraga panto.
7 Ujug-ujug, Jleg, aya malaikat ngadeg
deukeut Petrus; kamar jadi hibar ku
cahayana. Petrus digeuingkeun, saurna,
“Geuwat hudang!” Dadak sakala, rante
lesot tina leungeun Petrus.
8 “Buru pake jubah maneh, tuturkeun
kami,” saurna deui.
9 Petrus ngiclik nuturkeun malaikat
ka luar bari asa samar; naha ieu teh
malaikat enyaan atawa titingalan bae.
10 Tempat jaga kahiji jeung kadua geus
kaliwat, jol ka panto beusi, nya eta
gapura anu losna ka kota. Eta panto,
bray, muka ku maneh; bras aranjeunna
ka luar, maraju nepi ka tungtung jalan;
barang nepi ka dinya tuluy, les, malaikat
ngaleungit.
11 Barang emutanana geus jejeg, Petrus
ngagerendeng, “Yakin atuh, mo salah
deui, Gusti geus ngutus malaikat-Na
ngaluputkeun aing tina genggeman raja
Herodes jeung tina angkara murkana
urang Yahudi.”
12 Sanggeus mikir-mikir sakeudeung,
anjeunna terus bae ka imah Maryam,
indungna Yahya Markus. Kabeneran,

di dinya, loba jelema karumpul keur ngadaro'a.
13 Anjeunna keketrok, tuluy disampeurkeun ku hiji awewe ngaran Rode; anjenna teh, disaha-saha.
14 Rode ujug-ujug tenget bae kana sorana; tapi bawaning ku atoh-atohna, manehna lain buru-buru muka panto, anggur ngadon hariweusweus heula ka anu araya di jero: Petrus cenah anu keketrok teh.
15 Cek batur-baturna, "Boa ngalindur maneh mah!" Tapi manehna, keukeuh ngaenyakeun. Tuluy cek batur-baturna, "Malaikatna meureun eta mah!"
16 Petrus haben bae keketrok. Barang panto dibukakeun, gok, maranehna ngajarenghok karaget.
17 Petrus pepeta ngisarahan ulah recok, bari pok medarkeun lalakonna ditulung ku Gusti lolos ti pangbuian. "Pangbejakeun bae ka Yakobus, kitu deui ka dulur-dulur sejenna," saurna bari terus ka luar deui muru tempat sejen.
18 Isukna, serdadu-serdadu jaga, raribut silih tanyakeun Petrus;
19 raja Herodes gancang marentahkeun supaya Petrus diteangan, tapi weleh

teu kapanggih. Ari serdadu-serdadu jaga sanggeus dipariksa, tuluy bae maranehna, kabehanana, diparaehan. Beres eta, sang raja ngantunkeun Yudea, angkat ka Kesarea sarta linggih di dinya.
20 Hiji mangsa, raja Herodes bendu pisan ka urang Tirus jeung Sidon. Sanggeus samupakat, urang Tirus jeung Sidon teh ngadareuheusan ka anjeunna. Eta teh sanggeus maranehna hasil ngawujukan salah saurang pagawe karaton anu ngaran Blastus, nepi ka biluk daek ngadeudeul mangmentakeun pangampura raja. Ari sababna mah, bahan pangan Tirus jeung Sidon teh, kacida gumantungna ka wilayah cangkingan eta raja.
21 Dina hiji waktu anu geus ditetepkeun, Herodes dangdan, nya eta make anggoan karajaan; tuluy manehna linggih dina singgasana sarta ngagalantang ka rayatna.
22 Rayatna nempas ku surak, majar teh, "Ieu mah gentra ilahi, lain sora manusa!"
23 Sapada harita keneh, sang raja digebug ku malaikat Pangeran lantaran kacida teu hormatna ka Allah. Anjeunna

keuna ku panyakit, salirana beak
dihakanan ku bilatung nepi ka pupusna.
24 Ari pangandika Gusti beuki sumebar
bae, kawentar ka jalma rea.
25 Barnabas jeung Saulus marulang
deui, — ti Antioki ka Yerusalem —
sanggeus tugas-tugasna beres, bari
mawa Yahya anu sok katelah oge
Markus.

13 1 Harita, di jamaah Antioki, aya
sawatara nabi jeung guru agama,
nyaeta Barnabas, Simeon anu katelah
Niger, Lukius urang Kirena, Saulus jeung
Menahem anu tadina diurusna bareng
jeung raja Herodes.
2 Dina hiji poe, waktu aranjeunna
nekanan ibadah jeung puasa, Ruh Allah
nimbalan, “Kami menta Barnabas jeung
Saulus sabab maranehna rek dibere
tugas husus anu ditangtukeun ku Kami
pribadi.”
3 Sabada Puasa jeung sembahyang, anu
duaan teh, ku aranjeunna ditarumpangan
leungeun, tuluy dijarurung laku.
4 Kalawan parentah Ruh Allah, Barnabas
jeung Saulus mariang ka Selukia; ti
dinya, aranjeunna balayar ka pulo
Siprus.

5 Sadatangna ka tempat nu ngaran
Salamis, aranjeunna, prak bae
ngamimitian ngawawarkeun pangandika
Allah di tempat-tempat ibadah urang
Yahudi; aranjeunna teh dibarengan ku
Yahya Markus, nya eta pikeun babantu.
6 Aranjeunna ngideran eta pulo
nepi ka Pafos. Di dinya, aranjeunna
papanggih jeung hiji urang Yahudi,
ngaran Baryesus; manehna teh, tukang
sihir anu ngaku-ngaku jadi nabi.
7 Eta jelema nyobat jeung Sergius
Paulus, jelema pinter, anu jadi gupernur
di eta pulo. Sang gupernur manggil
Barnabas jeung Saulus; sabab anjeunna,
hayangeun nyaho pangandika Allah.
8 Tapi aranjeunna dihalang-halang ku
Elimas, — ngaran sejenna Baryesus dina
basa Yunani — tukang sihir tea. Sang
gupernur oge dihalang-halang tina niat
ibadahna.
9 Saulus anu harita geus dilandi Paulus
tur kaancikan ku Ruh Allah, mencrong
ka eta jelema.
10 "He, anak setan," saurna, "gudangna
tipu daya jeung kadurjanaan, satruning
bebeneran, na moal eureun-eureun

maneh teh mengkol-mengkolkeun Jalan
Lempeng pituduh ti Pangeran?
11 Ayeuna rasakeun, maneh pinasti
lolong katiban panangan Pangeran.
Sababaraha poe, lilana, maneh moal
bisa neuleu panonpoe!” Sapada harita
keneh, reup wae, eta jelema ngarasa
poek, asa kakurung ku pepedut; tuluy
manehna uyup-ayap, neangan anu ha'at
daek nunungtun.
12 Nenjo kajadian kitu teh, sang
gupernur terus percaya sarta pohara
ngarasa katajina deuih ku ajaran Gusti
Jungjunan urang.
13 Ti Pafos, Paulus jeung nu duaan deui
balayar ka Perga bawahan Pampilia; tapi
Yahya Markus mah, ti dinya teh, mulang
deui ka Yerusalem.
14 Ti Perga, aranjeunna terus lumaku,
nepi ka jol di Antioki bawahan Pisidia.
Dina poe Sabatna, aranjeuna, sup ka
tempat ibadah terus dariuk.
15 Anggeus maca hukum Toret jeung
kitab Nabi-nabi, pangurus di dinya
nawaran ka aranjeunna, pokna,
“Bilih bade masihan amanat geusan
ngawangun atanapi ngabeberah ka umat
di dieu, mangga dihaturanan.”

16 Jung, Paulus nangtung; tuluy
anjeunna mere isarah ku panangan,
barabat sasauran, “Dulur-dulur bani
Israil, oge aranjeun anu sumujud ka
Allah, simkuring amit sumeja nyarita.
17 Allah nu disembah ku umat Israil
parantos milih karuhun urang sareng
ngajembarkeun eta bangsa sapanjang
ngumbara di Mesir. Panangana-Na anu
digjaya parantos nuyun eta bangsa budal
ti eta nagara.
18 Opat puluh taun, Anjeunna tetep
sabar nangankeun pamolahna eta
bangsa di alas kikisik.
19 Tujuh bangsa anu ngageugeuh
tanah Kanaan, ku Anjeunna ditumpes;
urut tanah wilayahna diserenkeun,
dibagi-bagi, ka eta umat-Na ngajadi
tanah warisan.
20 Kira-kira opat ratus lima puluh taun ti
harita, maranehna, ku Anjeunna dibere
hakim-hakim, — tug — nepi ka jaman
Nabi Samuel.
21 Geus kitu, maranehna marenta raja,
ku Allah diturut; maranehna dibere Saul
bin Kis, ti kaom Binyamin, meunang opat
puluh taun.

22 Saul henteu kaanggo ku Allah; tuluy
eta raja diganti ku Nabi Daud. Ngeunaan
Nabi Daud, Allah parantos ngadawuh:
Kami geus manggih Daud tur matak
panuju, jelema pantes keur nyubadanan
sagala maksud-maksud Kami.
23 Nya ti turunan anjeunna, — cocog
sakumaha anu parantos disubayakeun
Allah — digelarkeun Juru Salametna bani
Israil, nya eta Isa tea.
24 Selang mangsa pisumpingeun
Anjeunna, aya uar pangajak ti Yahya
ka sakumna bani Israil supaya tarobat
jeung dibaraptis.
25 Nalika tugasna meh rengse, Yahya
nyaurkeun kieu: ‘Ulah saralah sangka,
kula mah lain Anjeunna. Anjeunna
mah, sumping-Na teh engke, nya eta
sapandeurieun kula. Kula mah hamo
wani muka tali tarumpah-tarumpah-Na
acan.’
26 Dulur-dulur! Boh anu turunan
Ibrahim, boh anu lianna, anu sami-sami
sieun ku Allah! Eta uaran pisalameteun
teh, nya ka urang ditujulkeunana.
27 Ku urang Yerusalem mah, nya kitu
deui ku parapamingpinna, Anjeunna teh
ditampik. Anjeunna dihukum pati ku

maranehna. Ku kituna, sakumaha anu
geus disaurkeun ku nabi-nabi anu sok
diaraji saban poe Sabat teh, ku lantaran
talajak maranehna, jadi ngabukti.
28 Sanajan henteu bisa maranggihkeun
kasalahan anu manjing kana hukuman
pati, maranehna geus maraksa ka Pilatus
supaya Anjeunna ditelasan.
29 Sanggeus sagala paniatanana ka
Anjeunna tinekanan, — sakumaha
anu geus kaungel dina Kitab — layon
Anjeunna diturunkeun tina tihang
panggantungan tuluy dikurebkeun.
30 Tapi Anjeunna, ku Allah, digugahkeun
deui tina pupus-Na.
31 Sanggeus gugah, Anjeunna
nembongan sababaraha kali ka nu
kungsi ngariring ka Anjeunna waktos
angkat ti Galilea ka Yerusalem. Nya
aranjeunna, nu ayeuna jaradi saksi ka
balarea teh.
32 Ayeuna simkuring sumeja
ngadongkapkeun uaran nu matak
suka ati, nya eta: Jangji anu baheula
ditimbalkeun ka karuhun urang teh,
33 ku Allah parantos dibuktikeun ka
urang, nu jadi turunanana, nya eta ku
jalan ngagugahkeun Isa; hal ieu teh,

sami sareng anu parantos diseratkeun
dina Kitab Zabur anu kadua: ‘Hidep,
Anaking! Poe ieu pisan hidep ku Kami
diyugakeun.’
34 Isa parantos digugahkeun ku
Allah tina pupusna sarta moal bisa
keuna ku buruk deui. Eta teh pikeun
ngalaksanakeun timbalana-Na anu ieu:
‘Jangji Kami ka Daud, jangji suci tur
beunang diuji, baris dilaksanakeun.’
35 Salajengna, dina zabur sejenna
disebatkeun kieu: ‘Gusti Pangeran!
Gusti moal tega ngantep jalmi-jalmi
anu parantos disucikeun ku Gusti sina
binasa.’
36 Ari Daud, dina keur hirupna,
ngalakonan sagala pangersa Allah
sajeroning mingpin bangsana, dugi ka
pupusna; salajengna, anjeunna teh
dikurebkeun sagigireun karuhunna;
kajabi ti eta, salirana ge buruk, sanes.
37 Nanging Isa mah henteu kungsi
buruk, margi digugahkeun deui ku Allah.
38 Mugi aruninga dulur-dulur! Nya ku
lantaran Anjeunna pangna dulur-dulur
kenging uaran pangampura dosa teh.
39 Nya ku jasa Anjeunna sakur jelema
anu percaya bisana leupas tina dosa

teh, anu hamo tea bisa kaalaman ku
aranjeun ku sakadar nurut kana hukum
Musa wungkul mah.
40 Kitu nu mawi sing ati-ati, ulah dugi
ka nyorang hal-hal anu kasebat dina
kitab nabi-nabi, nu kieu ungelna:
41 ‘Ati-ati maraneh tukang-tukang
ngahina! Tanwande maraneh
ngararenjag sarta tumpur. Sabab jaman
ieu, Kami keur ngalaksanakeun hiji
pagawean; ku maraneh moal dipercaya,
sanajan aya anu nerangkeun.’”
42 Sanggeus Paulus jeung Barnabas
kalaluar, ku maranehna diparenta supaya
piwulangna anu bieu teh dibalikan deui
dina poe Sabat hareup.
43 Sabubarna ibadah, loba urang Yahudi
jeung anu ngaragem agama Yahudi anu
sarieun ku Allah naluturkeun ngiring
ka aranjeunna. Ku aranjeunna terus
diwurukan jeung dinasehatan, supaya
hirupna masing-masing tetep dina aubna
asihing kurnia Allah.
44 Poe Sabat hareupna, meh
sapangeusi kota tumplek daratang
seja ngaregepkeun pangandika Allah.

45 Nenjo anu daratang sakitu lobana
teh, urang Yahudi jadi sirik; ucap-ucapan
Paulus dibarantah.
46 Tapi kalawan henteu asa-asa ku
Paulus jeung Barnabas diterangkeun
kieu, "Sayaktosna, ieu pangandika
Allah teh, ka aranjeun heula
didongkapkeunana. Nanging ku
lantaran aranjeun narolak sarta henteu
ngarasa butuh ku hirup langgeng,
didongkapkeunana teh ayeuna mah ka
bangsa anu lian.
47 Sabab simkuring kudu ngestokeun
kana parentah Allah anu kieu: 'Maneh
ku Kami enggeus dipastikeun kudu
nyaangan bangsa- bangsa anu teu
palercaya ka Allah, ngadatangkeun
kasalametan, tug, nepi ka tungtung
bumi.'"
48 Ngadarenge ieu ucapan, jalma-jalma
ti golongan luar bangsa Yahudi teh kacida
barungaheunana. Tuluy maranehna
ngamulyakeun pangandika Allah; sakur
anu geus ditakdirkeun hirup langgeng
mah, jadi palercaya.
49 Geus kitu mah, pangandika Allah teh
sumebar ka sakuliah wilayah.

50 Tapi jelema-jelema ti kaum Yahudi,
henteu caricingeun. Wanita-wanita
anu palercaya ka Allah tur kapandang
di masarakat katut para gegeden di
eta kota, ku maranehna dihasud;
tuluy maranehna ngayakeun rupa-rupa
tarekah, nepi ka Paulus jeung Barnabas
teh diusir ti wilayah eta.
51 Sabab eta, Paulus jeung Barnabas
teh ngebutkeun kekebul tina suku, keur
nembongkeun ka teu sugemaanana ka
maranehna; tuluy aranjeunna angkat ka
kota Ikonium.
52 Ari murid-murid anu di Antioki,
hatena, pinuh ku rasa bagja jeung ku
Ruh Allah.

14 1 Di Ikonium, ieu dua rasul teh,
terus ngajugjug ka tempat ibadah
urang Yahudi sarta ngawulang di dinya.
Piwulangna pohara ngayakinkeunana,
nepi ka loba urang Yahudi jeung urang
Yunani anu palercaya.
2 Tapi urang Yahudi, — ti golongan
anu narolak kana piwulangna —
ngahucuhkeun jalma-jalma anu
teu palercaya ka Allah tea, nepi ka
maranehna maralik jadi arijideun ka
rasul-rasul.

3 Rada lila oge Paulus jeung Barnabas
caricing di dinya teh — nya aranjeunna
teh bari neruskeun ngawulangna
kalawan teuneung ludeung — lantaran
aranjeunna percaya ka Allah. Uaran
tina hal sih kurnia Gusti teh, ku Allah
dideudeul, ku jalan maparin kakawasaan
ka aranjeunna pikeun nyieun tanda-
tanda ajaib sarta mujijat-mujijat.
4 Harita, urang dinya bengkah jadi
dua golongan; aya anu biluk ka urang
Yahudi, aya anu biluk ka rasul-rasul.
5 Golongan anu teu percaya ka Allah,
bareng jeung urang Yahudi katut
parapamingpinna terus gerak; karepna
mah, rasul-rasul teh dikaniaya sarta
dibaledogan ku batu.
6 Tapi ku aranjeunna kanyahoan, nya
buru bae aranjeunna teh ngejat ka
kota Listra, Derbe, jeung ka kota-kota
anu aya di sakurilingeunana, bawahan
Likonia.
7 Di dinya, aranjeunna ngawawarkeun
Injil oge.
8 Di Listra, aya hiji jelema anu lumpuh ti
barang burusut; manehna teh ngan ukur
bisa diuk bae, teu bisa leumpang.

9 Waktu Paulus ngawuruk, kabeneran
manehna milu ngadengekeun. Ku Paulus
dipencrong sarta kapeleng gede imanna,
aya bahan bisa dicageurkeun.
10 "Pek nangtung sing ajeg!" Saur
Paulus ka manehna, tarik pisan. Dadak
sakala, jung bae, manehna bisaeun
nangtung, malah tuluy leuleumpangan.
11 Bawaning ku ngarasa aneh, jalma
rea raong ngaromong dina basa Likonia,
pokna, "Dewa lungsur, miraga jalma!"
12 Ku jelema-jelema di dinya, Barnabas
disebut dewa Zeus, ari Paulus dewa
Hermes, nya eta juru sabda dewa.
13 Geus kitu, imam dewa Zeus — anu
kuil pamujaanana aya di saluareun
eta kota — datang ka kota bari mawa
sapi jalu pikurbaneun jeung rupa-rupa
kekembangan. Maksudna mah, arek
ngajak urang dinya ngahaturkeun
kurban ka rasul-rasul tea.
14 Paulus jeung Barnabas nepikeun ka
nyosoeh jubah nu dianggo bari terus
muru jalma rea, pok ngagero,
15 "Dulur-dulur! Nanaonan aranjeun
teh? Kaula duaan teh jalma biasa, teu
beda ti aranjeun. Ka dieu soteh seja
ngawawarkeun Injil, rek ngelingan ka

aranjeun supaya ninggalkeun kalakuan
anu gaplah; malar hirup nyanghareup
ka Allah anu jumeneng, anu ngadamel
langit, bumi jeung laut katut pangeusina.
16 Baheula-baheula mah, manusa
teh, ku Allah diantep nyorang jalanna
masing-masing.
17 Tapi papadaning kitu, Anjeunna
tetep miasih sarta henteu kendat-kendat
mintonkeun sipat murah asih-Na,
maparin hujan ti langit, maparin
musim bubuahan, maparin dahareun,
jeung maparin lian-lianna anu matak
pikabungaheun.”
18 Tapi rasul-rasul teh, meh-meh
kawalahan; sabab keukeuh bae arek
dihaturanan kurban ku maranehna.
19 Sabot kitu, jul-jol, — ka dinya —
urang Yahudi ti Antioki jeung Ikonium.
Maranehna ngarorojok urang dinya,
nepi ka bariluk ka maranehna. Malahan
mah, eta urang dinya teh, nepi ka
maraledogan Paulus ku batu sarta
nyered anjeunna ka palebah luareun
kota sabab pada nyarangka geus maot.
20 Tapi waktu keur diriung-riung ku
murid-muridna, anjeunna cengkat deui,
tuluy indit deui ka jero kota. Poe isukna,

anjeunna miang ka Derbe, bareng jeung Barnabas.
21 Di Derbe, Paulus jeung Barnabas
ngawawarkeun Injil tur hasil, nya eta
loba anu palercaya. Ti dinya, aranjeunna,
wangsul deui ka Listra, Ikonium, jeung
Antioki.
22 Di tempat-tempat eta, aranjeunna
teh negerkeun murid-murid supaya
murid-murid sing karuat iman; saur
aranjeunna, "Asup ka Karajaan Allah
mah kudu nyorang heula rupa-rupa
kasangsaraan."
23 Di tiap-tiap jamaah, aranjeunna
ngangkat kokolot-kokolot jamaah,
tuluy dipangnedakeun sarta dipuasaan;
geus kitu, eta kokolot-kokolot teh
dipasrahkeun ka Gusti Sumbering
kapercayaanana.
24 Aranjeunna ngider di sakuliah
wilayah Pisidia, nepi ka aranjog ka
wilayah Pampilia.
25 Di wilayah Pampilia aranjeunna
ngawawarkeun Injil oge, nya eta di
tempat anu ngaranna Perga sarta di
Atalia anu pernahna di basisir.
26 Ti dinya, aranjeunna balayar ka
Antioki di tanah Siria; nya di tempat eta

pisan aranjeunna ginanjar asihing Allah teh pikeun ngemban tugas nu ayeuna geus rengse dilampahkeun.
27 Di dinya, aranjeunna ngumpulkeun anggota jamaah, tuluy ngadadarkeun padamelan Allah anu diembankeun ka aranjeunna sarta nerangkeun, yen Allah parantos mukakeun lawang pikeun jalan kana iman ka bangsa-bangsa sejen oge.
28 Lila oge, aranjeunna nganjrek di murid-muridna di Antioki teh.

15 1 Hiji mangsa, jamaah di Antioki kadatangan dulur-dulur ti jamaah Yudea, anu nerangkeun yen jamaah Antioki kudu disarunat nyumponan adat istiadat warisan ti Musa; sabab mun teu kitu, hamo bisa salamet.
2 Tapi pendirian maranehna anu kitu teh, pohara dibantahna ku Paulus jeung Barnabas mah. Ahirna, jamaah ngutus Paulus, Barnabas, jeung sawatara urang deui ka Yerusalem pikeun nyawalakeun sualna.
3 Ku jamaah, eta utusan-utusan teh, dianteur nepi ka wates kota; ti dinya, karebat lumaku, — jalanna — ka tanah Puniki jeung Samaria. Dulur-dulur anu caricing di dinya, barang dibarejaan

yen loba bangsa-bangsa anu asalna teu ngenal Allah teh, tarobat sarta meunang nugraha, kabeh marilu atoh.
4 Di Yerusalem, — sanggeus dibageakeun ku jamaah jeung ku rasul-rasul katut parakokolotna — parautusan teh ngadadarkeun beubeunanganana enggoning ngalaksanakeun padamelan Allah.
5 Tapi cek anggota-anggota anu asal ti golongan Parisi mah, anggota-anggota anu lain Yahudi teh wajib disarunat heula pikeun nyumponan hukum Musa.
6 Hal eta, ku rasul-rasul jeung parakokolot tuluy digunemcaturkeun.
7 Sanggeus sual jawab rada lila, ahirna Petrus nyarita, "Dulur-dulur tangtu aremut keneh, yen baheula, simkuring geus dipilih ku Allah jadi biwir panyambung lemek pikeun ngajak bangsa- bangsa anu teu ngenal Allah, supaya percaya kana uaran Injil.
8 Allah anu uninga kana eusi hate tiap-tiap jelema, kersa nampi maranehna sarta maranehna geus dipaparinan Ruh Allah cara urang.
9 Eta teh nandakeun, yen Anjeunna teu ngabeda-beda; jiwa urang jeung

maranehna sarua; ku lantaran iman
kapercayaan, maranehna oge geus
disucikeun ku Anjeunna.
10 Jadi, naha atuh urang make
arek ngadoja ka Anjeunna, niat rek
ngamomotan papada dulur ku pasangan
anu hamo baris katanagaan, boh ku
karuhun, boh ku urang-urang.
11 Ari sual pisalameteun mah, kaayaan
urang jeung maranehna teh sarua bae.
Sabab anu jadi lantaran urang bisa
salamet mah, nya eta upama urang
percaya kana sih kurnia-Na Isa, Gusti
Jungjunan urang.”
12 Jep, jamaah jempe; terus maranehna
ngabarandungan katerangan ti Paulus
jeung Barnabas anu medarkeun
tanda-tanda ajaib jeung mujijat-
mujijat padamelan Allah di kalangan
bangsa-bangsa sejen ku perantaraan
aranjeunna.
13 Geus kitu, ngong Yakobus nyarita,
“Dulur-dulur!
14 Ku saderek Simon geus diterangkeun
yen ti awalna keneh kajurung ku welas
asih-Na ka bangsa-bangsa sejen, Allah
parantos milih hiji bangsa anu baris
ngemban pajenengana-Na.

15 Ieu teh luyu pisan jeung pisaur
nabi-nabi dina Kitab anu kieu ungelna:
16 ‘Engke Kami bakal datang deui, seja
ngawangun deui pondok Daud nu geus
runtuh, sina ngadeg sarta weweg,
17 supaya umat sejenna oge nareangan
Pangeran, nya eta sakumna bangsa-
bangsa anu acan wawuh ka Allah, anu
kaasup milik Kami keneh.
18 Kitu dawuhan Gusti anu padamelana-
Na geus kawentar ti awit awalna
keneh.’
19 Ku sabab eta, atuh dulur-dulur urang
nu teu sabangsa anu geus tarobat ka
Allah teh, cek simkuring mah, ulah
diririweuh.
20 Cek timbangan simkuring, hadena
mah urang suratan bae. Urang nasehatan
yen maranehna kudu pantrang ngadahar
kadaharan-kadaharan anu disajenkeun
ka berhala-berhala, kana pajinahan,
ngadahar daging sato anu paeh bangkar,
sarta ngadahar getih.
21 Sabab hukum Musa teh, geus
sumebar di tiap-tiap tempat ti baheula
keneh; tug, nepi ka kiwari oge, eta
hukum teh masih keneh terus dibaraca

di tempat-tempat ibadah unggal-unggal poe Sabat.”

22 Geus kitu, rasul-rasul jeung kokolot katut sakumna jamaah mutuskeun ngirim utusan ka Antioki, anu kudu indit bareng jeung Paulus sarta Barnabas. Anu kapilih jadi utusan teh, nya eta Yudas anu katelah Barsabas jeung Silas, duanana, jelema anu kapandang di jamaah.

23 Maranehna mawa surat, unina, “Rasul-rasul, parakokolot, katut anggota-anggota jamaah di dieu, ngaturkeun salam ka dulur-dulur nu teu sabangsa di jamaah Antioki, Siria, sareng Kilikia.

24 Nampi wartos, yen saderek-saderek kenging kabingung lantaran kadongkapan jalmi-jalmi ti pihak simkuring, anu pangajaranana abot katampina ku para saderek. Darongkapna teh, sanes pisan ku pangjurung ti simkuring.

25 Tumali sareng eta, simkuring, ayeuna ngutus jalmi-jalmi ka saderek-saderek, anu disarengan ku saderek Paulus sareng saderek Barnabas anu kaasih,

26 anu parantos nandonkeun nyawa
demi pajenengan Gusti Jungjunan urang,
Isa Al Masih.
27 Anu diutus ku simkuring teh, nya eta
saderek Yudas sareng Silas, anu baris
nerangkeun eusi serat langkung paos.
28 Numutkeun putusan ti Ruh Allah, kitu
deui ti jamaah; ka para saderek moal
bade ditambih ku kawajiban-kawajiban
anu abot sapertos kitu, iwal ti ieu
pepeling:
29 Saderek-saderek kedah pantrang
kana kadaharan-kadaharan anu
disuguhkeun ka berhala-berhala,
getih, daging sato anu paeh bangkar,
sarta kana kalakuan anu kaasup
jinah. Kalintang saena upami kersa
ngestokeun kana ieu pepeling. Sakitu
anu kahaturkeun. Mugia para saderek
ginanjar kawilujengan.”
30 Sanggeus kitu, Yudas jeung Silas
pamitan pikeun indit ka Antioki.
Sadatangna, terus aranjeunna
ngumpulkeun jamaah sarta suratna
dipasrahkeun.
31 Sanggeus dibaca, jamaah ngarasa
bungah sabab eusina pinuh ku ucap
panglipur.

32 Saterusna, Yudas jeung Silas anu
oge jaradi nabi, nganasehatan ku
pituah-pituah anu matak nguatkeun
iman.
33 Sanggeus mangkuk rada lila, kakara
dijarurung mulang deui ka nu ngarutusna
kalawan dibarengan ku pidu'ana sarerea.
34 Tapi ari Silas mah, tetep di dinya,
henteu ngiring mulang.
35 Paulus jeung Barnabas masih keneh
ngalanjrek di Antioki sarta ngawuruk;
nya babarengan jeung urang dinya,
ngawawarkeun pangandika Gusti.
36 Sanggeus rada lila, Paulus sasauran
ka Barnabas, "Urang ngalongok dulur-
dulur di tempat urang bareto nepikeun
pangandika Gusti tea; nya hayang
terang bae, kumaha kaayaanana teh."
37 Barnabas ngarempugan asal
dibaturan ku Yahya anu katelah Markus
tea.
38 Tapi ku Paulus, henteu disaluyuan;
sababna, Markus geus kungsi
ninggalkeun aranjeunna waktu di
Pampilia lantaran teu puruneun digawe
babarengan.

39 Tungtungna, aranjeunna jadi cekcok
nepi ka jadi paturay. Barnabas balayar
ka pulo Siprus mawa Yahya.
40 Ari Paulus mah, milih Silas. Sanggeus
ku jamaah dipercayakeun kana
pangjaring Gusti,
41 bral, aranjeunna, mariang ka tanah
Siria jeung Kilikia pikeun nguatkeun
jamaah-jamaah di dinya.
16 1 Paulus sindang oge ka Derbe
jeung Listra. Di dinya, aya hiji
murid ngaranna Timoteus. Indungna
urang Yahudi, — kaasup ka anu percaya
ka Allah — ari bapana mah urang Yunani.
2 Ku dulur-dulur saiman anu araya
di Listra jeung Ikonium, Timoteus teh
dikenal pisan.
3 Paulus hoyong supaya manehna
maturan anjeunna dina perjalanan. Ku
Paulus, Timoteus, disina disunat heula
cara urang Yahudi di dinya, ma'lum
bapana teh urang Yunani.
4 Paulus jeung Silas ngider, asup
kota kaluar kota, bari nepikeun
putusan-putusan anu geus diputuskeun
di Yerusalem ku rasul-rasul jeung
kokolot-kokolot, dibarengan ku pangajak
muga ditarurut ku jamaah-jamaah.

5 Jamaah-jamaah teh beuki reugreug
bae imanna, anggotana oge beuki loba.
6 Ari tanah Prigia jeung Galata mah ku
aranjeunna diliwat bae lantaran ku Ruh
Allah dicegah ngabarkeun Injil di Asia.
7 Jol, aranjeunna, di tanah Misia, terus
nyoba-nyoba asup ka wilayah Bitinia,
tapi ku Ruh Isa teu diwidian.
8 Sanggeus liwat Misia, jol bae di Troas.
9 Peutingna, Paulus ningal hiji titingalan;
katingalna teh, aya urang Makedoni
nangtung, ngageroan ka anjeunna, “Ka
dieu meuntas, kuring tulungan!”
10 Lantaran aya titingalan Paulus anu
kitu, simkuring sabatur-batur sabisa-
bisa seja ariang ka Makedoni. Sabab
eta titingalan Paulus teh, ku sarerea
dianggap tanda panyaur Allah, yen
simkuring kabeh kudu ka ditu nguarkeun
Injil.
11 Bral bae, sarerea arindit, nya eta ti
Troas balayar ka Samotrake; isukna, ti
dinya, anjog ka kota Neapolis.
12 Ti dinya, ngaheulakeun ngadatangan
hiji wilayah di Makedoni, nya eta kota
Pilipi; kota pangumbaraan urang Rum. Di
dinya, sarerea nganjrek heula meunang
sawatara poe.

13 Dina poe Sabat, simkuring sabatur-batur kaluar ti lawang saketeng. Bari mapay-mapay walungan, beh, sararea teh ningal hiji tempat ibadah urang Yahudi. Memang, ku sararea ge, geus kataksir yen baris manggih nu kitu. Bari dariuk, simkuring sabatur-batur cacarita jeung sawatara wanita anu keur karumpul di dinya.
14 Salah saurangna mah, nya eta tukang dagang lawon wungu, — jalma ibadah ka Allah, asal ti kota Tiatira — ngaranna Lidia; Hatena ku Allah dibukakeun nepi ka saregep pisan ngabandunganana kana caritaan Paulus.
15 Tungtungna mah, anjeunna sakulawarga menta dibaptis. Sanggeus dibaptis, terus ngangkir ka imahna, pokna, “Upami kagalihna ku bapa-bapa abdi teh leres-leres parantos percaya ka Gusti Jungjunan aranjeun, mugi bapa-bapa kalalersa lalinggih ka rorompok.” Ku sabab dikeukeuhan, simkuring sabatur-batur narurut geusan nedunan pangondangna.
16 Dina hiji waktu, keur simkuring sabatur-batur arindit ka tempat ibadah tea, di jalan paamprok jeung hiji awewe

palayan anu kaancikan roh anu bisa
nujum. Eta pangabisa teh nguntungkeun
pisan ka anu jadi dununganana sabab
ngadatangkeun pangasilan anu lain
lumayan.
17 Manehna, hantem bae, nutur-nutur
Paulus sakancana bari celak-celuk
pokna, "Ieu jelema-jelema teh kabeh
oge abdina Allah Anu Maha Agung, keur
nuduhkeun jalan pijamugaeun!"
18 Kitu bae, petana teh, nya teu eureun-
eureun; hal eta, matak ngajengkelkeun
Paulus lantaran ngaganggu pisan.
Anjeunna malik nyoreang ka eta awewe;
terus anjeunna marentah kieu ka eta
roh, "Demi pajenengan Isa Al Masih,
geura ingkah maneh ti eta awewe!"
Sapada harita keneh, si roh teh, ingkah
ti eta awewe.
19 Nempo galagat kitu, ku anu maliara
eta awewe kaerong yen maranehna baris
leungit pangasilanana. Kerewek, Paulus
jeung Silas ku maranehna ditewak; tuluy
aranjeunna digiring ka pasar pikeun
diserenkeun ka pangagung-pangagung
kota.
20 Cek maranehna ka nu wajib, "Ieu
jelema ngagujrudkeun kota.

21 Urang-urang Yahudi ieu teh,
nyebarkeun adat istiadat anu ku urang
mah, urang Rum, hamo bisa ditarima
atawa dipake!”
22 Jalma rea oge milu nyaralahkeun ka
aranjeunna teh. Pakean aranjeunna, ku
nu wajib teh sina dibuka paksa, nya eta
ku jalan disaroehkeun; geus kitu, jebrod
bae, aranjeunna dihukum rangket.
23 Tuluy aranjeunna dijebloskeun ka
panjara sarta diparentahkeun kudu
dijaga masing tohaga.
24 Blus, Paulus jeung Silas, digebluskeun
ka kamar tahanan pangjerona bari
sukuna dibelok tohaga pisan.
25 Kira-kira geus tengah peuting,
Paulus jeung Silas anggur ngadaru'a
jeung parupujian, kadarenge ku
sakitan-sakitan lianna.
26 Sabot kitu, riyeg bae, aya lini gede
pisan. Gedong panjara teh, nepi ka
inggeung, panto-pantona bluk-blak
maruka kabeh, sarta rante-rante sakitan
alaludar.
27 Kapala panjara ngorejat nyaring,
kasampak teh panto-panto kamar
tahanan geus marolongo. Serepet bae,
manehna mesat gobang rek maehan

maneh. Sabab manehna nyangka
sakitan-sakitan kabeh geus kalabur.
28 Tapi Paulus ngagorowok, saurna,
"Ulah waka luluasan! Araya keneh kabeh
oge!"
29 Kapala panjara teh terus menta
obor ka bawahanana. Manehna moro ka
Paulus jeung Silas; tuluy bluk, nyuuh
ka aranjeunna bari ngagibrig sakujur
awakna.
30 Sanggeus eta, Paulus jeung Silas
diajak kaluar. "Juragan," cek eta kapala
panjara, "kumaha ieu abdi teh malar
salamet?"
31 Walonna, "Kudu percaya ka Isa
Al Masih, Gusti Jungjunan simkuring,
saanak bojo tangtu salamet."
32 Satuluyna, manehna saimah-
imah, ku aranjeunna diwuruk hal
dawuhan-dawuhan Allah.
33 Sanggeus manehna meresihan
raheut-raheut Paulus jeung Silas; harita
keneh, eta kapala panjara, sakulawarga,
menta dibaptis.
34 Aranjeunna diangkir ka imahna, terus
dituangkeun. Manehna pohara ngarasa
bagjana ku sabab sakulawargana geus
percaya ka Gusti Allah.

35 Barang bray, beurang, jol utusan-
utusan ti pamarentah kota mawa putusan
ka kapala panjara kieu, “Sakitan, anu
duaan tea, kudu dileupaskeun.”
36 Cek kapala panjara ka Paulus,
“Numutkeun kaputusan pamarentah
kota, juragan-juragan ayeuna keneh
kedah dibebaskeun. Mangga geura
arangkat, didungakeun sing warilujeng.”
37 Tapi cek Paulus, “Simkuring duaan
geus dihukum rangket kalawan
kasaksian ku umum. Padahal simkuring
duaan teh, warga nagara Rum; tur
henteu dipariksa heula perkarana;
malah mah nepi ka ngarandapan dibui
pisan. Ayeuna bade dileupaskeun
kitu-kitu bae, bari ririkipan. Teu tiasa
nampi ari kitu mah. Sakedahna mah,
aranjeunna anu kedah ka darieu ku
anjeun, ngabebaskeun simkuring sacara
resmi.”
38 Kasauran Paulus tea, ku utusan-
utusan, dihaturkeun ka pangagung kota.
Barang dibejaan yen Paulus jeung Silas
teh warga nagara Rum, maranehna
kacida sarieuneunana.
39 Tuluy daratang bari tomada marenta
hampura. Paulus jeung Silas ku

maranehna dianteur ka luar, terus
dijurung laku ti eta kota.
40 Sakaluarna ti panjara, Paulus jeung
Silas muru imah Lidia. Sanggeus
tepung jeung dulur-dulur anu araya di
dinya sarta geus mere paneger hate,
aranjeunna arangkat deui.
17 1 Paulus jeung Silas kebat lumaku
deui, — liwat kota Amipolis jeung
Apolonia — jol bae, di kota Tesalonika.
Di dinya oge, aya tempat ibadah urang
Yahudi.
2 Sakumaha kabiasaan, Paulus asup
ka eta tempat. Meunang tilu Sabat,
anjeunna, noron medarkeun mesek
bagian-bagian Kitab Suci ka urang
Yahudi.
3 Ditetek dieceskeun ka maranehna,
yen Al Masih teh geus kuduna nyorang
kasangsaraan sarta geus kuduna gugah
deui tina pupusna. Satuluyna, cek
anjeunna, “Tah eta Al Masih teh, Isa tea,
anu ayeuna diuarkeun ku simkuring ka
aranjeun.”
4 Aya sawatara urang anu terus percaya
kalawan yakin, tuluy maranehna marilu,
ngahiji, ka Paulus jeung Silas. Ti urang
Yunani oge, loba pisan anu sarieun ku

Allah; kitu deui, ti wanita-wanita anu terkemuka, jumblahna lain saeutik.
5 Orokaya, urang-urang Yahudi anu sejenna, jadi dararengki. Ger, maranehna nyieun huru-hara, nya eta ngaributkeun kaayaan kota; maranehna teh, dibantuan ku jelema-jelema anu teu araruni ti pasar. Tuluy maranehna ngambreg ka imah Yason, nya pikeun nyered Paulus jeung Silas ka pangadilan rayat.
6 Tapi anu dimaksudna teu kasampak; tungtungna mah, anu digusur teh, Yason jeung sababaraha deui dulur-dulur saiman anu kaparengan aya di darinya. Tuluy maranehna diserenkeun ka para pangagung kota. Anu ngarusuhkeun teh tingcorowok, pokna, "Jelema-jelema tukang ngacowkeun sakuliah jagat teh, ayeuna geus jol ka urang,
7 diampihan ku ki Yason! Kalakuanana ngalanggar aturan-aturan prabu kalawan nyebut-nyebut, aya deui raja anu ngaranna Isa."
8 Barang aya ribut kitu, para gegeden katut rayatna jadi geunjleung.

9 Tapi Yason sabatur-batur teh,
dibebaskeun deui bae. Sabab manehna,
mere jaminan.
10 Peutingna, Paulus jeung Silas, ku
dulur-dulur teh dijurungkeun ka Berea.
Di Berea, anu dijugjug ku aranjeunna
teh, nya tempat ibadah urang Yahudi
oge.
11 Urang Yahudi di dinya mah, leuwih
balageur ti batan anu di Tesalonika.
Nya lian ti daraek tur ariklas narima
pangandika Allah, maranehna oge, terus
ngarulik Kitab Suci pikeun dicocogkeun
jeung anu geus diterangkeun tea.
12 Teu wudu loba anu terus jeung
percayana, malah ti kaom wanita
terkemuka jeung kaom bapa ti urang
Yunani oge aya.
13 Barang urang Yahudi di Tesalonika
nyarahoeun, yen di Berea oge Paulus
teh ngawawarkeun pangandika Allah;
geuwat bae, jelema-jelema eta teh,
maruru ka Berea ngadon ngahasud ka
urang dinya, ngageumpeurkeun hatena.
14 Tuluy Paulus, ku dulur-dulur teh,
geuwat diiangkeun ka daerah basisir;
ari Silas jeung Timoteus mah, angger di
Berea keneh.

15 Ku maranehna, Paulus teh dianteur
nepi ka kota Atena; geus kitu, anu
ngalanteurna, marulang deui bari mawa
pesen ti Paulus yen Silas jeung Timoteus
kudu buru-buru nyarusul.
16 Sabot di Atena, ngadago-dago Silas
jeung Timoteus, Paulus teh pohara
ngarasa ngerikna. Lantaran eta kota,
pinuh ku arca brahala.
17 Ku sabab eta, urang Yahudi jeung
jelema-jelema anu palercaya ka Allah ku
anjeunna diajak tukeur pikiran di tempat
ibadahna; kitu deui jeung saha bae anu
pareng papanggih di pasar saban poe.
18 Malah anjeunna mah, sual jawabna
teh, sok jeung ahli-ahli pikir ti golongan
Epikorus jeung Stoa. Aya anu ngomong
kieu, “Rek dagang carita naon eta
tukang ngobrol teh?” Aya oge anu kieu
ngomongna, “Kawasna bae manehna teh
mawa agama dewa anyar.” Kituna teh,
lantaran anjeunna nepikeun Injil anu
medar hal Al Masih katut hal gugahna
deui tina pupus-Na.
19 Geus kitu, anjeunna diajak ka sidang
anu disebut “Sidang Areopagus.” Kieu
cek maranehna, “Meunang simkuring

terang, eta agama anyar anu ditepikeun
ku anjeun teh agama naon?
20 Kakupingna teh asa araraneh-
araraneh pisan, estu matak panasaran,
naon pimaksudeunana?”
21 Adat urang Atena, — kitu deui adat
bangsa-bangsa asing anu ngaradon
ngamukim di dinya — maranehna tara
pisan ngamonyah-monyah waktu pikeun
urusan ieu atawa urusan itu, iwal keur
medarkeun atawa ngabandungan hal
anu anyar karasana.
22 Jung, Paulus nangtung di Areopagus,
tuluy biantara; saurna, “Para saderek
urang Atena, katembong ku simkuring
para saderek teh dina sagala hal estu
pohara aribadahna ka dewa-dewa.
23 Buktosna, waktu simkuring jalan-
jalan di ieu kota, ningal barang-barang
pupujan aranjeun; malah bet bae, ningal
hiji mezbah tempat sasajen make tulisan
anu unina: ‘Kahaturkeun ka Allah anu
acan dikenal.’ Tah anu ku simkuring
dicarioskeun ka aranjeun teh, eta; nya
anu ku aranjeun dipunjung bari teu
wawuh tea.
24 Allah teh, nya eta anu parantos
ngajadikeun ieu bumi katut sagala

eusina. Anjeunna teh Gustining langit
jeung bumi, linggih-Na sanes di jero
kuil-kuil bubuatan leungeun manusa.
25 Tur Anjeunna ge, henteu butuh ku nu
diasong-asongkeun ku leungeun manusa
kawas nu aya kakurang. Sabab Anjeunna
pisan malah anu maparin hirup, maparin
napas, katut naon bae pangabutuh jalma
sakumna.
26 Tina asal jalma saurang, Anjeunna
parantos ngajadikeun umat manusa
saalam dunya. Jaradi bangsa itu sarta
bangsa ieu. Anjeunna anu nangtoskeun
pamusiman pikeun kaperluan umat
manusa teh; kitu deui, Anjeunna oge anu
maparin wates tempat padumukanana.
27 Pangersana supaya maranehna teh
daraek nyukcruk maluruh salira-Na,
malahmandar Anjeunna ku maranehna
bisa karagap sarta bisa kapanggih;
da saenyana mah, ieuh, Anjeunna teh
henteu tebih ti urang masing-masing.
28 Sabab urang hirup, kumelip, sarta
kumelendang teh nya di jero aub-aub
kakawasaan Anjeunna; eta teh, cocog
sareng anu dicarioskeun ku bujangga-
bujangga aranjeun. Urang teh, sadayana
oge, asal turunan Allah keneh.

29 Ku margi, urang teh asal ti turunan
Allah; poma, ulah garaduh pikiran yen
sipat kaayaan ilahi teh sami sareng sipat
emas, perak, atanapi batu. Sabab eta
mah, ukur hasil tina cipta seni sareng
kaahlian manusa.
30 Jaman bihari nu tuna harti, ku
Allah geus teu diemut-emut deui.
Kiwari, Anjeunna ngembarkeun ka umat
manusa, yen nu di mana nu di mendi
sadaya kedah tarobat.
31 Lantaran Anjeunna teh parantos
ngadegkeun hiji poe, anu baris dianggo
nerapkeun pangadilan anu saadil-adilna
ka ieu dunya tur dijalankeunana ku
hiji Hakim anu parantos dipastikeun
ti anggalna keneh. Anu baris jadi
Hakimna oge, ku Anjeunna parantos
dibuktikeun ka umat manusa; nya ku
jalan ngagugahkeun deui eta Hakim ti
alam anu maraot.”
32 Barang maranehna ngadarenge hal
hudangna anu maraot; seug bae, aya
anu ngeyehkeun, malah aya anu pok
pisan kieu, “Euh, sual anu kitu, saena
mah carioskeun engke deui bae.”
33 Geus kitu mah, Paulus, terus bae
kaluar tina sidang.

34 Tapi aya oge anu narima jeung
palercaya kana pangajaranana. Terus
maranehna ngahiji jeung anjeunna,
nya eta aya lalaki sababaraha urang.
Malah salah saurangna mah, nya eta
anggota majelis Areopagus pisan,
ngaran Dionisius; lian ti eta, aya deui
awewe, saurang, ngaran Damaris jeung
sababaraha urang deui anu harita bareng
araya di dinya.

18 1 Ti Atena Paulus terus ka Korinta.
2 Di dinyana, anjeunna tepung
jeung urang Yahudi asal ti Pontus,
ngaranna Akuila sarta bojona, ngaran
Priskila. Duanana anyar datang ti Itali
lantaran aya parentah ti Prabu Klaudius:
yen urang Yahudi, kabeh, kudu ingkah ti
nagara Rum. Paulus nyimpang heula ka
imahna.
3 Sihoreng, Akuila teh, sarua
pacabakanana jeung anjeunna. Atuh,
anjeunna teh, tuluy bae numpang di
dinya bari mantuan Akuila; da saruana
tukang nyieun tenda.
4 Tapi unggal poe Sabat, Paulus tetep
ngawulang di tempat ibadah sarta usaha
ngahudangkeun kayakinan urang Yahudi
jeung urang Yunani.

5 Sanggeus Silas jeung Timoteus
daratang deui ti Makedoni, Paulus jadi
laluasa nguarkeunana Pangandika jeung
mere panyaksen yen Isa teh, Al Masih
tea.
6 Tapi lila-lila mah, anjeunna teh
dimarusuhan jeung dicacampah ku
maranehna; eta sababna, anjeunna
ngirabkeun kekebul tina jubahna bari
saurna, "Aranjeun tangtu binasa ku
pamolah sorangan! Kuring teu tanggung
jawab. Geus, ti seret ieu mah anggursi
nepungan bangsa sejen!"
7 Leos, anjeunna kaluar; terus anjeunna
ka imah Titus Yustus, jalma anu ibadah
ka Allah, anu imahna pagigir-gigir jeung
tempat ibadah.
8 Ari Krispus mah, kapala tempat
ibadah di dinya, tuluy bae percaya ka
Gusti Jungjunan urang teh, katut saeusi
imahna. Urang Korinta oge anu harita
marilu ngabandungan piwuruk Paulus
loba anu tuluy palercaya jeung marenta
dibaptis.
9 Dina hiji peuting, Pangeran nimbalan
ka Paulus dina hiji titingalan, dawuhana-
Na, "Tong sieun-sieun! Nguarkeun
Pangandika teruskeun, ulah kandeg!

10 Ku Kami, maneh, baris dibarengan.
Saurang oge, moal aya anu wani
ngaragap atawa nganiaya ka maneh.
Sabab di dieu teh, loba umat Kami.”
11 Ku sabab eta, anjeunna lami calik
di dinyana, nya eta nepi ka sataun
satengah ngawurukkeun pangandika
Allah ka urang dinya.
12 Tapi barang kota Ahaya, digupernuran
ku Galio; breng bae, urang Yahudi teh
ngaralawan ka Paulus, saterusna
anjeunna dijagragkeun ka pangadilan.
13 Cek maranehna, “Jalmi ieu teh,
nyimpangkeun rayat tina tata ibadahna
ka Allah ku cara-cara anu papalingpang
sareng pangajaran anu kaserat dina
Toret.”
14 Barang Paulus rek mimiti nyarita,
Galio geus pok manten nyarios ka urang
Yahudi, saurna, “He rayat, urang Yahudi!
Upama dakwaan aranjeun teh sual
palanggaran atawa kajahatan, wajar
mun ku kaula dianggap.
15 Tapi ari sakadar sual paketrok ucap
atawa sakadar pasentrok sual ngaran,
atawa sual hukum anu diaranut ku
aranjeun, eta mah beberes bae ku

sorangan; kaula mah, teu sudi pipilueun nguruskeun anu kararitu.”
16 Tuluy sidang teh dibubarkeun, harita keneh.
17 Geus kitu, maranehna teh ngararamuk ka Sostenes, kapala tempat ibadah; nya terus bae Sostenes teh ditareunggeulan di hareupeun gedong pangadilan. Tapi ku Galio, teu dipalire.
18 Ti kajadian harita, Paulus aya keneh di Korinta, meunang sawatara poe. Geus kitu, anjeunna amitan ka dulur-dulur di dinya, — sanggeus motong heula rambutna di Kengkrea nedunan panadaranana — tuluy kebat deui balayar ka tanah Siria. Priskila jeung Akuila ge, marilu.
19 Barang geus nepi ka Epesus, Priskila jeung Akuila ditinggalkeun di dinya; ari Paulus mah, terus ka tempat ibadah pikeun nyarita ka urang Yahudi.
20 Ku anu di darinya, anjeunna diandeg heula, sangkan nganjangna rada lila. Tapi ku anjeunna, teu diturutkeun.
21 Terus bae anjeunna amitan bari saurna, “Engke oge ka dieu deui, manawi

Allah marengkeun.” Tuluy bae anjeunna
balayar ti Epesus.
22 Sanggeus nepi di Kesarea, anjeunna
turun ka darat pikeun ngalongok heula
jamaah; ti dinya, anjeunna kebat deui
ka Antioki.
23 Sanggeus sawatara poe, kencling
deui bae, ngadongdon sakuliah tanah
Prigia jeung Galata pikeun negerkeun
murid-murid.
24 Harita, ka Epesus aya anu datang,
— hiji urang Yahudi asal Aleksandri —
ngaranna Apolos. Ieu jelema teh perceka
pinter nyarita tur paham kana ayat-ayat
Kitab Suci.
25 Manehna memang geus meunang
pangajaran tina hal Jalan Allah. Barabat,
anjeunna nyarita, sumanget pisan sarta
ngajarkeun sual Isa kalawan apik jeung
taliti. Hanjakal, kanyahona teh ngan
tepi ka semet mangsa baptisan Yahya
wungkul.
26 Geus kitu, manehna nyobaan ngajar
di tempat ibadah kalawan pohara
ludeungna. Barang halna, kadenge ku
Priskila jeung Akuila; ku maranehna
disambat ka imahna, diaraku bari jeung

diwuruk tina hal Jalan Allah nepi ka sataliti-talitina.
27 Ku sabab Apolos boga kahayang seja meuntas ka kota Ahaya, dulur-dulur di Epesus teh nyuratan ka murid-murid anu di daritu pikeun mihapekeun Apolos muga ditararima. Sanggeus aya di Ahaya, Apolos teh jadi gede pisan gunana keur sakur anu geus palercaya.
28 Manehna mah taya kabosen, teu kendat-kendat ngabantahan urang Yahudi, — kasaksian ku umum oge — bari mere bukti tina Kitab Suci yen Isa teh, Al Masih.

19 1 Keur Apolos aya di Korinta keneh, Paulus geus aya di kota Epesus, sabada ngider pilemburan-pilemburan nu aya di wilayah Korinta. Di Epesus, nyampak, aya sababaraha murid.
2 Tuluy dipariksa, “Aranjeun basa mimiti percaya geus nararima Ruh Allah?” Jawabna, “Teu acan. Malah nguping yen aya Ruh Allah oge nembe ayeuna.”
3 Dipariksa deui, “Ku baptisan anu mana aranjeun dibaraptis teh?” Jarawabna, “Ku baptisan Yahya.”

4 Saur Paulus deui, “Baptisan Yahya
mah pikeun tanda pertobat. Kapan Yahya
ngembarkeun yen kudu palercaya ka
Anu rek sumping pandeurieun anjeunna,
nya eta Isa Al Masih.”
5 Sanggeus kitu maranehna tuluy
marenta dibaptis demi pajenengan Isa,
Gusti Jungjunan urang.
6 Sabot keur ditarumpangan leungeun
ku Paulus, lungsur bae Ruh Allah ka
maranehna; tuluy maranehna barisa
nyarita ku basa ajib jeung narubuwat.
7 Jumblah maranehna kurang leuwih
dua welas urang.
8 Meunang tilu bulan Paulus ngawuruk
di tempat-tempat ibadah di dinya, bari
teu aya kasieun. Anjeunna ihtiar geusan
ngayakinkeun urang dinya kana Karajaan
Allah.
9 Sawatara urang anu teu bisa diongget-
ongget, batan beunang diyakinkeun
anggur ngagogoreng Jalan Lempeng
hareupeun umum. Ku Paulus tuluy
ditinggalkeun, tapi anu geus jaradi
murid mah ku anjeunna dipisahkeun ti
anu karitu. Ngawurukna teh, nya eta di
gedong kuliah Tiranus.

10 Kitu bae saterusna, meunang dua
taun, nepi ka sakumna urang Asia
kaembaran Pangandika Pangeran, boh
urang Yahudi, boh urang Yunani.
11 Paulus, ku Allah, dianggo pikeun
nganyatakeun mujijat-mujijat-Na anu
luar biasa.
12 Ukur saputangan atawa lawon
sejenna urut Paulus, ana diusapkeun ka
nu garering terus bae calalageur, roh-roh
jahat oge araringkah.
13 Aya sawatara dukun urang Yahudi,
ngalider di eta nagara, nyoba jampena
ka anu kaancikan roh jahat ku
ngucapkeun jenengan Isa, Gusti
Jungjunan urang. Pokpokanana, “Maneh
ku kami ditumbalan ku pajenengan Isa
Al Masih anu diuarkeun ku Paulus!”
14 Eta dukun-dukun teh, aya tujuhan;
kabehanana anak hiji imam kapala urang
Yahudi nu ngaran Skewa.
15 Tapi roh jahat teh anggur nambalang
kieu, “Aing ka Isa wawuh, ka Paulus
wawuh. Tapi ari silaing saha tea?”
16 Tuluy jelema anu ditambaan teh
narajang, kabeh digaley ku manehna
nepi ka lalumpatan bari barulucun, jaba
awakna raruksak.

17 Eta beja, — terus nerekab ka
sa-Epesus — nimbulkeun kasieun ka
sararea, boh ka urang Yahudi, boh ka
urang Yunani sarta pajenengan Isa teh
beuki mashur bae.
18 Nu geus palercaya oge rea anu
daratang, ngararaku ka balarea yen
maranehna oge sok karitu.
19 Jelema-jelema anu tadina tukang
metangan, loba anu ngaduruk buku-
buku paririmbonna hareupeun umum.
Pipangajieunana eta buku-buku teh,
kira-kira lima puluh rebu duit perak.
20 Jadi, pangandika Allah teh
gancang pisan sumebarna jeung gede
pangaruhna.
21 Sabada kajadian eta, Paulus niat
muru ka Yerusalem make jalan ka
Makedoni jeung Ahaya. Saurna, “Tas ti
dinya, nagara Rum oge rek diteang.”
22 Geus kitu, anjeunna ngajurungkeun
Timoteus jeung Erastus sina ti hareula
ka Makedoni. Sabab anjeunna mah, rek
rada lila di Asia teh.
23 Dina mangsa harita keneh, ger, aya
huru-hara gede tina sual Jalan Lempeng.
24 Nu jadi luluguna, nya eta hiji tukang
kamasan ngaran Demetrius purah

nyieun kukuilan tina perak pikeun dewi
Artemis; hiji pagawean anu kacida
nguntungkeunana ka tukang-tukangna.
25 Tukang-tukang teh ku manehna
dikumpulkeun jeung pagawe-pagawe
sejenna. Tuluy manehna nyarita kieu,
“Batur-batur, ku sarerea ge karasa, yen
ieu pacarian teh nguntungkeunana ka
urang lain lumayan.
26 Tapi jelema anu ngaran Paulus tea,
— aranjeun oge geus moal barireuk
deui — geus nyasabkeun jelema-jelema
tur lain di urang bae, malah meh di
sa-Asia. Anjeunna uar-uar, yen bubuatan
leungeun jelema mah lain dewa.
27 Talajakna anu kitu teh, jaba ti
maehan pausahaan urang, kuil Dewi
Artemis nu Agung oge jadi matak
cambal dangiangna. Sang dewi ku
anjeun, pupujaan manusa sa-Asia malah
pupujan sadunya, moal diagung-agung
deui.”
28 Barang ngadarenge kitu, pohara
arambekeunana; ger bae, tingcorowok,
“Agung Artemis, dewi urang Epesus!”
29 Tuluyna mah, atuh timbul huru-hara
di sakuliah kota teh. Sabab jelema-
jelema eta, terus ngambreg nyerbu ka

gedong kasenian bari ngagusur Gayus
jeung Aristarkus, urang Makedoni batur
nyaba Paulus.
30 Tadina mah, ku Paulus teh rek
disampeurkeun; tapi ku murid-murid,
anjeunna diharalangan.
31 Malah aya sababaraha gegeden asal
Asia anu nyobat ka Paulus marepelingan
ka anjeunna, supaya ulah nyampeurkeun
ka ditu.
32 Sajeroning kitu, jelema-jelema di
gedong kasenian tingcorowok rupa-rupa.
Cek ieu kieu, cek itu kitu, nya raribut teu
puguh; da lolobana mah, teu nyaraho
pikeun naon maranehna kumpul teh.
33 Geus kitu, aya jelema anu disurung-
surung ku urang Yahudi, ngaranna
Aleksander. Manehna teh, disina
nyanghareupan anu keur raribut.
Sanggeus manehna meunang raratan
pasualanana, tuluy ngisarahan ku
leungeun menta nyarita.
34 Tapi barang nyarahoeun yen manehna
urang Yahudi, ger bae jelema-jelema teh
tinggorowok deui, “Agung Artemis, dewi
urang Epesus!” Teu eureun-eureun nepi
ka aya dua jamna.

35 Ahirna beunang direpehkeun oge,
nya eta ku Sekretaris Pamarentah Kota.
"He, rayat Epesus," cek Sekretaris Kota,
"saha anu teu nyaho yen kota Epesus
teh purah ngurus hade-hade kuil dewi
Artemis, dewi anu maha agung; kitu
deui, ngamumule arca anjeunna anu
lumungsur ti langit?
36 Hal eta teh, hamo aya anu bisa
ngabantah. Ku sabab eta, coba masing
salabar, ulah ngalajur napsu ngumbar
amarah.
37 Eta dua jelema ku aranjeun digusur
ka dieu. Padahal, maranehna teh teu
aya kasalahanana; nya teu ngarampog
kuil sang dewi, nya teu ngagogoreng
jenenganana oge.
38 Upama Demetrius sabatur-batur aya
urusan ka salah sahiji jelema, kapan
salian aya pangadilan, oge aya gupernur.
Ka dinya kuduna ngasongkeun urusan
teh, boh pihak ieu, boh pihak itu.
39 Kitu deui, upama aya kahayang
sejenna, eta oge dibereskeunana teh
kudu dina sidang rayat anu resmi.
40 Ieu urang kikieuan dina poe ieu teh,
bisa dicap nyieun huru-hara. Lantaran
moal bisa mere alesan, pikeun urang

bisa dibenerkeun kana ieu gempungan
anu sakieu matak ngariweuhkeunana.”
Geus kitu, eta jelema-jelema teh, dititah
bubar.
41 (19:40)
20 1 Sasirepna huru-hara, Paulus
ngumpulkeun murid-murid,
dililipur sina taleger. Sanggeus amitan,
bral, anjeunna miang ka Makedoni.
2 Di Makedoni, anjeunna oge ngalilipur
dulur-dudulur sarta neguhkeun imanna.
Sanggeus daerah Makedoni katatab,
bral, anjeunna miang deui ka nagri
Yunani.
3 Sanggeus tilu bulan di dinya, aya
maksud balayar ka tanah Sam. Tapi ku
sabab diancam rek diarah pati ku urang
Yahudi di dinya, anjeunna mutuskeun
yen pimulangeun teh rek make jalan
Makedoni bae.
4 Anjeunna dibaturan ku sababaraha
urang, nya eta Sopater anak Pirus, urang
Berea; Aristarkus jeung Sekundus,
urang Tesalonika; Gayus urang Derbe,
jeung Timoteus; Tihikus jeung Tropimus,
urang Asia.
5 Maranehna, ku anjeunna disina ti
hareula, megat di nagri Troas.

6 Simkuring jeung Paulus mah arindit
teh ti Pilipi, nya kana kapal; inditna teh,
sabada hari raya Roti Teu Make Ragi.
Poe kaopatna geus tepung deui jeung
maranehna di Troas. Sarerea nganjrek
heula di dinya, meunang tujuh poe.
7 Dina poe Ahad, waktu sarerea
ngariung rek dalahar, Paulus ngawuruk
heula ka duduluran dumeh isukna baris
paturay. Ngawurukna ngagelendut nepi
ka tengah peuting.
8 Kumpulna teh di loteng nu raang ku
lampu.
9 Aya budak ngora ngaranna Etikus,
diukna dina jandela; lenggut bae,
manehna teh nundutan ku sabab lilana
Paulus ngawuruk. Antukna, kalepasan,
hees tibra pisan; tuluy gebut bae,
ragrag; mangkaning tina loteng katilu.
Ari diboro teh, bet, geus teu nyawaan.
10 Paulus turun, terus ngagoleahkeun
anjeun kana awak budak ngora tea
bari dirangkul. Cek anjeunna, “Ulah
galeumpeur, aya keneh nyawaan.”
11 Geus kitu mah, anjeunna unggah
deui ka loteng, ngabagi-bagikeun roti,
tuluy sarerea dalahar. Anggeus dahar
diteruskeun deui ngawurukna teh, nepi

ka wanci carangcang tihang, kakara anjeunna amitan.
12 Budak ngora tea hirup deui, tuluy
dialanteurkeun dipirig ku kabungah.
13 Simkuring jeung batur-batur ku
Paulus dititah balayar ti heula ka Asos.
Saurna, anjeunna kudu dipegat di dinya;
da anjeunna mah, rek mapay jalan
darat.
14 Sanggeus tepung di Asos, sarerea
unggah kana kapal pikeun balayar ka
Mitilena.
15 Ti dinya, sarerea balayar deui:
Isukna, geus paeunteung-eunteung
jeung pulo Kios; pagetona, nyimpang ka
pulo Samos; isukna deui, nepi ka nagri
Mileta.
16 Ku Paulus geus diputus teu kudu
nyimpang ka Epesus, bisi waktu beak di
Asia. Sabab anjeunna, keur rurusuhan;
Nya sabisa-bisa mah, anjeunna, hayang
geus aya di Yerusalem teh dina hari raya
Paska.
17 Ti Mileta nitahan jurungan ka Epesus,
manggil kokolot jamaah.
18 Cek Paulus ka kokolot-kokolot, —
sanggeusna daratang — “Pagawean
simkuring, sapanjang jeung aranjeun,

ti barang nincak Asia, ku aranjeun geus kasaksi.
19 Tangtu kataringali, simkuring bakti ka Gusti teh bari eling kana kalaipan diri, sering ragragan cipanon, sarta teu arang manggih cocoba diarah-arah ku urang Yahudi.
20 Tangtu karasa ku aranjeun, yen simkuring tara towong nyaturkeun sakur nu baris mangpa'at keur aranjeun. Tara towong mere nasehat, boh di tempat umum, boh di rumah-rumah tangga aranjeun.
21 Teu kendat-kendat ngelingan, nya ka urang Yahudi, nya ka urang Yunani, malar tarobat ka Allah jeung ariman ka Isa, Gusti Jungjunan urang.
22 Ayeuna, simkuring teh ku Ruh Allah dipundut kudu ka Yerusalem; bari jeung teu terang, nasib nu kumaha nu baris kasorang ku simkuring.
23 Iwal ti anu digambarkeun ku Anjeunna, ka simkuring, yen di unggal tempat anu didatangan, simkuring teh keur didago ku panjara sarta didodoho ku sangsara.
24 Najan kitu, simkuring moal rek lebar ku nyawa, dapon anu jadi tujuan

kahontal, nya eta ngarengsekeun
papancen ti Isa, Gusti Jungjunan urang,
ngawawarkeun hal kurnia piwelas Allah.
25 Simkuring geus boga pirasat yen
moal patembong beungeut deui jeung
aranjeun, nu beunang simkuring neang
jeung ngawurukan hal Karajaan Allah.
26 Tumali jeung eta, poe ieu seja
nganyatakeun, yen simkuring henteu
hutang nyawa ka sakur anu baris
barinasa.
27 Sabab sakabeh pangersa Allah,
ku simkuring geus diwawarkeun ka
aranjeun taya towongna.
28 Kawajiban aranjeun ayeuna, nya
eta kudu jaga diri sarta ngajaga
pakumpulan. Sabab aranjeun, ku Ruh
Allah geus diangkat kana ngaraksa-
ngariksa eta jamaah kagungan Allah,
kenging-Na nebus ku getih-Na ku
anjeun.
29 Ku simkuring parantos kasawang, di
mana aranjeun geus ditinggalkeun baris
kadatangan kerud-kerud, nya garalak,
nya ngagalaksak ka jamaah.
30 Turug-turug, ti kalangan aranjeun
keneh oge, baris aya nu nyebarkeun

piwuruk palsu pikeun narik murid-murid
sina bariluk ka pihakna.
31 Ku sabab eta, aranjeun sing areling.
Poma sing aringet, yen simkuring
teh tepi ka tilu taun nya mamatahan
ka aranjeun taya towongna beurang
peuting, dibarung ku hujan cipanon.
32 Ayeuna aranjeun dipasrahkeun ka
Pangeran jeung kana pangandika ciciren
welas asih-Na, nu kawasa ngawangun
aranjeun jeung maparin ganjaran,
anu disadiakeun keur sakur anu geus
disucikeun ku Anjeunna.
33 Simkuring, ka saha bae oge, tara
menta pupulur, naha emas, naha perak,
atawa papakean.
34 Ku aranjeun oge katembong, sagala
kaperluan simkuring sabatur-batur
enggoning ngalalana, kabeh oge
beunang itikurih leungeun sorangan.
35 Dina sagala hal, simkuring teh mere
conto, yen urang teh kudu banting
tulang supaya bisa tutulung, nya nalang
ka anu susah tea. Aranjeun sing aringet
kana kasauran Isa, Gusti Jungjunan
urang, anu kieu: ‘Bagja keneh mere
batan dibere.’”

36 Tamat mere amanat; brek, Paulus
tapak deku ngadu'a ka Gusti Allah jeung
maranehna.
37 Awahing ku naralangsa maranehna,
nepi ka tingsalegruk; terus pada
ngararangkul ka anjeunna bari
nyariuman.
38 Pangpangna mah, kagagas ku
kekecapanana anu nyebutkeun moal
patembong beungeut deui. Sanggeus
cacap sarosonoan, Paulus dijajapkeun
nepi kana kapal.

21 1 Sanggeus silih pileuleuyankeun,
bral, simkuring sabatur-batur
balayar ngajugjug pulo Kos. Isukna, jol,
di pulo Rodos; tuluy diteruskeun deui ka
nagri Patara.
2 Di dinya, simkuring sabatur-batur
pindah kana kapal anu rek ka Punikia.
3 Pulo Siprus anu tembong ngalamuk
di beulah kenca teh, diliwat; kebat bae
ka tanah Sam; tuluy barang geus tepi
ka Palabuhan Tirus kapal balabuh sabab
muatan kapal kudu dibongkar di dinya.
4 Simkuring sabatur-batur turun
tina kapal, terus neang imah murid-
murid anu aya di dinya; simkuring
sabatur-batur teh nganjrek heula di

dinya, meunang tujuh poe. Di dinya,
murid-murid meunang harewos ti Ruh,
seug malihatur ka Paulus, nyarek ulah
terus ka Yerusalem.
5 Tapi dina waktuna indit mah,
simkuring sabatur-batur oge arindit
pikeun neruskeun perjalanan; simkuring
sabatur-batur teh, dialanteur ku murid-
murid, saanak bojona, nepi ka basisir.
Tuluy, brek bae, simkuring sabatur-batur
jeung murid-murid tapak deku bari
ngadu'a ka Allah, terus uluk salam.
6 Sanggeus kabeh arunggah kana kapal,
nu ngalanteurkeun marulang deui ka
kota.
7 Ti Tirus, simkuring sabatur-batur
balayar ka nagri Petolomais, tuluy
nganjrek heula di murid-murid nu araya
di dinya, sapoe.
8 Isukna, simkuring sabatur-batur
teh, neruskeun lalampahan nepi ka
nagri Kesarea; di dinya, simkuring
sabatur-batur manggihan nu ngaran
Pilipus, juru Injil; anjeunna teh, salah
saurang ti antara tujuh juru laden anu di
Yerusalem tea; tuluy simkuring sabatur-
batur teh, nganjrek di dinya.

9 Ari Pilipus teh boga opat anak
parawan; opatanana geus kersaning
Allah barisa narubuwat.
10 Sanggeus meunang sawatara poe,
aya nabi ti Yudea ngaranna Agabus.
11 Barang tepung jeung simkuring
sabatur-batur, kek bae, anjeunna kana
beubeur Paulus, terus dibuka dipake
nalian panangan jeung sampeanana ku
anjeun. Pok nyarios, “Kieu saur Ruh
Allah: Anu boga ieu beubeur bakal
dibarogod kieu, — kawas kaula ayeuna
— ku urang Yahudi di Yerusalem sarta
bakal diserenkeun ka bangsa sejen.”
12 Ku sabab hal eta, simkuring sabatur-
batur sarta dulur-dulur di dinya pada
muntangan Paulus, supaya ulah tulus ka
Yerusalemna.
13 Tapi Paulus keukeuh bari saurna,
“Naha make dicaleungceurikan, nyiar-
nyiar pinalangsaeun simkuring? Ulah
boro ngan semet dibarogod wungkul;
simkuring mah, dalah nepi ka nemahan
pati di Yerusalem ge, — ari tina lantaran
anut ka Isa, Gusti Jungjunan urang —
sumeja pasrah sumerah.”
14 Ku sabab anjeunna teu beunang
dihulang; ahirna mah, anjeunna ku

sarerea diridokeun, aromongna, “Atuh ayeuna mah ngan kantun sumerah kana pangersa Gusti urang bae.”
15 Di Kesareana, simkuring sabatur-batur, meunang sababaraha poe, terus maraju deui muru ka Yerusalem.
16 Aya oge murid-murid anu marilu, malah nyimpangkeun simkuring sabatur-batur ka imah hiji murid nu ngaran Menason, — urang Siprus anu geus heubeul jadi murid — maksudna rek dibawa nganjrek di dinya.
17 Sadatangna ka Yerusalem, kabeh duduluran pohara ngabageakeunana.
18 Isukna, Paulus sakanca-kanca ka imah Yakobus, nepungan kokolot-kokolot anu geus kumpul di dinya.
19 Sanggeus uluk salam, Paulus muka carita. Anjeunna ngadadarkeun sakabeh padamelan Allah anu diembankeun ka anjeunna di kalangan bangsa-bangsa sejen, ti awal nepi ka ahir.
20 Parakokolot maruji ngagungkeun ka Allah, bari terus nyarita kieu, “Saderek Paulus! Tangtos saderek tingali, parantos mangrebu-rebu urang Yahudi anu ngariring percaya tur sadayana saregep kana Toret.

21 Tapi maranehna ngaruping wartos,
majar teh saderek ngajarkeun anu
nyimpang tina hukum Toret ka
urang Yahudi anu marukim di nagara
deungeun, yen barudakna teu perlu
disunat, teu perlu ngukuhan adat urang.
22 Ayeuna kumaha, margi tangtos
maranehna ngaruping saderek sumping
ka dieu.
23 Kumaha upami kieu: Kaleresan di
dieu aya opatan anu garaduh panadaran.
24 Saderek ngiring susuci bareng sareng
maranehna; paparin bae waragad keur
ongkos cukur maranehna. Ku jalan
kieu, engke kaciri ku sadaya yen anu
kawartoskeun ka maranehna teh henteu
leres, margina katingal saderek oge
nedunan hukum Toret.
25 Bangsa-bangsa sanes anu parantos
ngariring ariman mah parantos diseratan
ti dieu, yen kedah mantrang kadaharan
sasajen keur brahala, mantrang
ngadahar getih kitu deui kana lakuning
sahwat anu ingkar tina susila.”
26 Isukna, Paulus susuci bareng
jeung anu opatan tea, nurutkeun
sakumaha nasehat. Anggeus susuci,
terus Paulus sabatur-batur ka Bait Allah,

nya eta pikeun mopoyankeun waktu
pitamateunana susuci sarta waktuna
nyaranggakeun kurban nyumponan
panadaran.
27 Barang geus rek tujuh poe, urang
Yahudi anu ti Asia narenjoeun, yen
Paulus aya di Bait Allah. Paulus
ditewak ku maranehna bari tingharaok
ngahucuhkeun jalma rea,
28 aromongna, “He, urang Israil,
barantuan! Ieu yeuh jelema tukang
ngosol-ngosol batur di mana-mana teh,
supaya ngamusuhan bangsa urang,
sina arijid kana Toret jeung ka nagara
urang! Tenjo, ayeuna oge manehna
ngasupkeun urang Yunani ka Bait Allah
pikeun ngananajis tempat suci!”
29 Cararekna kitu teh, pedah keur aya di
kota keneh, katarenjoeun ku maranehna,
yen Paulus teh bareng jeung Tropimus
urang Epesus tea; panyangkana, Paulus
mawa asup Tropimus ka Bait Allah.
30 Gancangna terus geunjleung
sadadayeuh, jalma-jalma terus napuk
ngoroyok ka Paulus. Paulus digusur ti
jero Bait Allah, panto-pantona, kabeh,
geuwat bae ditutup-tutupkeun.

31 Paulus rek tuluy dipaehan. Tapi
aweuhan geunjleung sa- Yerusalem teh
geus aya nu ngalaporkeun ka komandan
pasukan.
32 Teu tempo deui, anjeunna mepek
balad saperwira-perwirana, terus
diangsitkeun muru tempat kaributan.
Barang komandan anu mawa pasukan
teh, jebul, didinya; kakara anu
nareunggeulan Paulus teh areureun.
33 Paulus ku komandan disampeurkeun
terus ditangkep, sina dibarogod ku rante
dua beulitan. Komandan papariksa saha
anjeunna jeung naon dosana.
34 Jelema-jelema narembalanana
tinggorowok, cek ieu kieu, cek itu kitu.
Ku sabab teu meunang katerangan
anu bener, — lantaran tinggorowok teu
puguh dengekeunana — Paulus disina
dibawa ka markas.
35 Nepi kana tangga markas, Paulus
kapaksa kudu dipunggu ku serdadu-
serdadu.
36 Sabab kagencet ku jalma rea anu
terus naluturkeun bari tingharaok,
"Paehan mangkeluk kitu mah!"
37 Barang rek diasupkeun ka jero
markas, Paulus mihatur ka komandan,

“Kenging simkuring mihatur?” Jawab komandan, “Kutan bisa basa Yunani?
38 Lain maneh teh urang Mesir tea, anu bareto nyieun huru-hara jeung mawa kabur pemberontak bersenjata ka leuweung kikisik?”
39 Waler Paulus, “Simkuring urang Yahudi, asal ti Tarsus kota anu kaceluk di tanah Kilikia. Simkuring neda idin nyarita ka eta jalmi-jalmi.”
40 Kieu kasauranana,

22 1 “Dulur-dulur sareng bapa-bapa: Simkuring amit seja ngahaturkeun katerangan.”
2 Ngadarenge anjeunna ngagunakeun basa Ibrani, jelema- jelema beuki jempe.
3 Paulus neruskeun, “Simkuring teh bangsa Ibrani, lahir di Tarsus bawahan Kilikia, nanging digedekeun di dieu. Kenging didikan dina panalingaan ahli hukum jenengan Gamaliel, dididik enya-enya ngulik-ngulik palaturan Toret karuhun urang, nepi ka jadi jelema anu suhud ngalakonan parentah Allah, cara aranjeun ayeuna.
4 Simkuring, bareto mah tukang nganiaya panganut-panganut agama anu ayeuna dianut ku simkuring, nepi

ka maranehna naremahan pati. Nu ditangkepan ku simkuring mangpirang-pirang, awewe lalaki, dijeblos-jebloskeun ka pangbuian.
5 Kalakuan simkuring anu kitu teh, kasaksian pisan ku Panghulu Agung; kitu deui, ku sarengrengan sesepuh. Sakali mangsa, simkuring dibahanan surat kawasa ku aranjeunna keur ka dulur-dulur sabangsa anu maratuh di Damsik. Iang teh ngandung niat seja newakan panganut-panganut eta agama, nya eta pikeun digiring ka Yerusalem sina diharukum.
6 Sabot di jalan keneh, teu pati jauh deui ti Damsik; kira-kira wanci tengah poe, dumadakan simkuring kasorot ku hiji cahaya ti langit.
7 Bluk bae, simkuring tibeubeut kana taneuh; teras aya soara anu ditujulkeun ka simkuring, pokna: ‘Saulus, Saulus! Ku naon maneh nganiaya ka Kami?’
8 Simkuring ngawalon: Saha anjeun teh, Jungjunan? Ari waler-Na: ‘Kami teh Isa, urang Nasaret, nya anu keur dikaniaya ku maneh!’

9 Babaturan anu marengan simkuring
ge, sami naringal kana eta cahaya teh;
ngan gentra tea mah, teu kadarengeeun.
10 Sanggem simkuring: Nun Junjungan,
kedah kumaha abdi teh? Waler-Na:
‘Geura cengkat, teruskeun ka Damsik.
Engke, di ditu, ku Kami dibejaan naon
pilampaheun.’
11 Asup ka Damsik teh, dugi ka
ditungtun-tungtun. Sabab urut kasorot
cahaya teh, jadi teu tiasa ningal
naon-naon.
12 Di eta kota, aya hiji jalmi wastana
Ananias. Anjeunna teh, jalmi ibadah anu
tuhu kana hukum Toret sareng hade
kasebutkeunana ku urang Yahudi anu
maratuh di dinya.
13 Anjeunna ngalayad ka simkuring,
saurna: ‘Paulus, saderek sing bisa ningali
deui.’ Sapada harita keneh, simkuring
bisa deui ningal, teras mencrong ka
anjeunna.
14 Saurna deui: ‘Saderek teh, ku Allah
nu disembah ku karuhun urang, parantos
dipilih malar ngartos kana pangersa-Na,
supados weruh ka Nu Langkung Bener
tea, sareng nguping gentra-Na tina
lambey-Na ku anjeun.

15 Margi, saderek teh, bakal dijieun
saksi pikeun sagala perkara anu engke
ku anjeun baris katingal sareng kakuping
ti Mantenna.
16 Ayeuna bade ngantos naon deui?
Mangga urang baptis bari nyambat
pajenengana-Na, supados dosa-dosa
anjeun disucikeun.’
17 Saterasna, waktu simkuring aya di
Yerusalem, nya eta di Bait Allah; leng
bae, simkuring kaancikan ku kawasa
ilahi.
18 Sajeroning kitu, breh bae, simkuring
ningal Mantenna, ngadawuh kieu:
‘Buru-buru, ayeuna keneh, tinggalkeun
Yerusalem. Sabab urang dieu,
arembungeun ngadarenge katerangan
maneh tina hal Kami.’
19 Simkuring ngawangsul: Nun Gusti
Jungjunan simabdi, maranehna tangtos
tarerangeun, yen abdi teh, asalna tukang
nganiaya sareng ngagusuran jalmi-jalmi
anu aranut ka Anjeun ti tempat-tempat
ibadah pikeun dijeblos-jebloskeun ka
panjara.
20 Kitu deui nalika pun Stepanus,
sahid Gusti tea mandi getih, abdi
oge ngiring nyakseni sarta nyatujuan

bari mangnungguankeun papakean
jalmi-jalmi anu maraehanana.
21 Dawuhana-Na deui: ‘Indit bae, sabab
maneh ku Kami rek diutus ka nu jauh,
ka bangsa deungeun.’”
22 Barang Paulus nyaritana nepi ka
lebah dinya, — jelema-jelema anu tadina
jempling teh — ger bae, tinggorowok,
“Singkirkeun eta jelema teh ti alam
dunya, hirup ge cumah bae!”
23 Tinggorowokna teu eureun-eureun
bari ngalung-ngalungkeun jubahna
masing-masing jeung ngawur-
ngawurkeun taneuh ngebul.
24 Ku sabab eta, Paulus ku komandan
diparentahkeun dibawa ka markas,
arek dirangket supaya daek nerangkeun
naon dosana pangna nepi ka sakitu
dikakalakeunana.
25 Barang geus dipentang, rek
dirangket, Paulus sasauran ka hiji
perwira di gigireunana, “Na wenang
anjeun ngarangket warga nagara Rum
tur perkarana acan dipariksa?”
26 Si perwira terus laporan ka
komandanna, pokna, “Bapa, eta jelema
teh geuning warga nagara Rum. Ayeuna
bade dikumahakeun?”

27 Ti dinya komandan nyampeurkeun,
mariksa ka Paulus, “Na enya maneh
warga nagara Rum?” Walon Paulus,
“Yaktos.”
28 Saur komandan, “Kami mah jadi
warga nagara Rum teh beunang meuli
mahal kacida.” Walon Paulus, “Simkuring
mah memang turunan.”
29 Nu rek ngarangket terus undur, teu
tulus ngarangketna. Barang nyaho,
yen Paulus teh warga nagara Rum; eta
komandan teh, malik risi.
30 Tapi anjeunna, ngarasa wajib
nalungtik; naon saenyana dosa Paulus
ka urang-urang Yahudi teh. Ku sabab
eta, isukna Paulus dikaluarkeun tina
tahanan, barogodna dilesotkeun. Geus
kitu, komandan nyaur imam-imam
kapala katut rengrengan Mahkamah
Agama; tuluy Paulus dijagragkeun sina
dipariksa.

23 1 Bari neuteup ka rengrengan
Majelis, Paulus mihatur, “Para
saderek! Dugi ka wanci ieu, simkuring
lumampah di payuneun Allah kalawan
budi rasa anu saiklas-iklasna.”
2 Kakara sakitu sasauranana, ku
Panghulu Agung Ananias, anjeunna

dititah dicabok ku anu deukeut ka anjeunna.
3 Tapi ku Paulus dibales kieu, “Eh jalma pupulasan, anu lir tembok bodas balas dikapur, anjeun engke bakal keuna ku panyabok Allah. Anjeun, di dieu teh, keur ngahakiman anu saluyu jeung hukum Toret. Naha marentah nyabok, apan eta teh mengpar tina hukum”
4 Geus kitu, anjeunna aya anu nyentak, “Maneh wani kumalancang ka Panghulu Agung Pangeran?”
5 Walon Paulus, “Panginten simkuring teh, sanes Panghulu Agung. Leres, cek Kitab oge: ‘Maneh ulah ngagorengkeun anu jadi pamingpin bangsa.’”
6 Saterusna, dumeh Paulus terangeun yen eta majelis teh diwangun ku golongan Parisi jeung Saduki, anjeunna mihatur kieu, “Saderek-saderek, simkuring teh urang Parisi, turunan Parisi. Dugi ka ngalaman sarupi kieu teh lantaran percaya kana pihudangeunana anu maraot.”
7 Balukar tina ucapanana, ger bae, di dinya jadi cekcok antara golongan Parisi jeung golongan Saduki, nya pabentar paham.

8 Sababna, cek kayakinan urang Saduki
mah kiamat, malaikat, atawa roh teh
euweuh; sabalikna, urang Parisi mah
percaya yen aya.
9 Tuluyna mah, eta dua pihak jadi
patorong-torong. Neut, sawatara ahli
Kitab ti golongan Parisi narangtung terus
padu, pokna, "Eta jelema cek kaula
euweuh kasalahanana! Kawasna bae,
aya roh atawa malaikat anu sasauran ka
manehna."
10 Ku sabab pasentrokan beuki
harengheng, komandan inggiseun,
bisi Paulus dipagorenyangkeun; tuluy
anjeunna marentah pasukan kudu turun
ngabedol Paulus ti tengah sidang, sina
diasupkeun ka markas.
11 Barang geus peuting, Gusti Jungjunan
urang nembongan ka Paulus, ngadeg
sagigireunana sarta ngadawuh, "Sing
gede hate. Sabab sakumaha maneh
geus sakitu wanina jadi saksi Kami di
Yerusalem; engke, di nagara Rum oge,
kudu kitu."
12 Poe isukna, urang-urang Yahudi teh
nyieun komplotan; seug maranehna
sarumpah yen moal nyatu moal nginum
samemeh bisa maehan Paulus.

13 Eta komplotan teh, lobana, opat
puluh urang leuwih.
14 Maranehna daratang ka Panghulu
Agung, ngaromong kieu, “Abdi sadaya
parantos sarumpah moal neda moal
nginum samemeh tiasa maehan Paulus.
15 Mugi bapa sareng Mahkamah Agama
usul ka komandan, supados si Paulus
dibantun deui ka dieu, pura-pura bade
dipariksa deui langkung paos. Abdi-abdi
sanggup maehan manehna samemeh
dongkap ka dieu.”
16 Sukur eta akal jahat teh katohyan
ku alona Paulus, anak dulurna awewe.
Tuluy manehna indit ka markas, menta
nepungan Paulus sarta popoyan.
17 Geus kitu, Paulus nyauran hiji
opsir; saurna, “Pangdeuheuskeun ieu
budak ngora ka komandan, bade aya
pisanggemeun.”
18 Tuluy ku eta opsir, manehna dibawa
ka komandan sarta pokna, “Sakitan
Paulus ngageroan ka abdi, nyuhunkeun
dipangdeuheuskeun ieu pamuda, aya
anu bade diunjukkeun.”
19 Ceg, komandan nyekel kana leungeun
si pamuda tea, terus dibawa nyingkur
sarta dipariksa, “Aya beja naon?”

20 Jawabna, “Juragan, urang Yahudi
teh parantos baradami. Enjing, Paulus
teh bade disuhunkeun supados juragan
nyandak deui anjeunna ka pangadilan,
pura-purana mah bade diparios deui anu
langkung paos.
21 Tapi eta teh, ulah dipercanten; margi
sayaktosna mah, anjeunna teh bade
dipegat ku opat puluh jalmi langkung.
Maranehna parantos sarumpah moal
neda moal nginum samemeh tiasa
maehan Paulus. Ayeuna, maranehna
parantos taki-taki kantun ngantos
putusan ti juragan.”
22 Si pamuda teh ku komandan dijurung
balik bari diomat-omatan, “Kahade, ulah
kanyahoan yen maneh bebeja ka kami.”
23 Geus kitu, komandan manggil
perwirana duaan sarta parentahna,
“Siapkeun perjurit dua ratus urang,
pasukan kuda tujuh puluh urang,
pasukan tumbak dua ratus urang;
inditkeun engke peuting pukul salapan
ka Kesarea.
24 Anteurkeun Paulus ka
gupernur Peliks, sadiakeun kalde
tumpakaneunana. Jaga sing kuat, ulah
nepi ka cilaka.”

25 Ti dinya komandan nyieun surat:
26 "Konjuk hing pangersa anu mulya,
gupernur Peliks. Ieu serat ti simkuring,
Klaudius Lisias; ngahaturkeun wilujeng.
27 Ieu jalmi ditangkep ku urang
Yahudi bade dipaehan, nanging
kabujeng dicegah ku simkuring sareng
pasukan. Salajengna, manehna, ku
simkuring dibebaskeun; margi manehna
ngakukeun warga nagara Rum.
28 Nanging supados katalungtik
perkawis dakwaanana, ku simkuring
dijagragkeun ka Mahkamah Agama
maranehna.
29 Anu kapendak ku simkuring, dakwaan
ka manehna teh ngeunaan sual-sual
hukum Toret maranehna. Dosana nu
manjing hukum pati atanapi bui mah,
teu aya.
30 Teras aya jalmi ngawartosan, yen
aya komplotan anu masang baya bade
maehan ka manehna. Ku margi kitu, ku
simkuring diparentahkeun dibantun ka
kersa gupernur. Ka pihak anu ngadakwa,
parantos diwartosan yen ieu perkawis
kedah diasongkeun ka kersa salira."

31 Saluyu jeung parentah, peutingna,
Paulus dicokot ku pasukan pangawal
dibawa ka nagara Antipatris.
32 Isukna, sabagian pasukan baralik
deui ka markas. Sedengkeun anu ngawal
Paulus saterusna mah, ngan pasukan
kuda.
33 Sadatangna ka kota Kesarea, surat
disanggakeun ka gupernur sarta Paulus
diserenkeun.
34 Sanggeus surat diaos, gupernur
mariksa ka Paulus asal ti propinsi mana.
Sanggeus kauninga yen asalna ti Kilikia,
35 saur gupernur, “Perkara maneh
baris dipariksa ku kami, lamun nu
ngadarakwana geus ka darieu.” Paulus,
ku anjeunna, ditahan di karaton raja
Herodes.

24 1 Heuleut lima poe, Ananias
Panghulu Agung tea, sumping
ku anjeun ka gupernur; manehna
dibarengan ku sawatara kokolot bangsa
jeung pokrol saurang ngaran Tertulus,
anu rek ngadakwa Paulus.
2 Sanggeus Paulus disaur, galantang
Tertulus ngelakkeun, kieu pokpokanana,
“Bapa gupernur anu mulya. Kalayan
berkah tarekah bapa gupernur, abdi-abdi

teu kendat-kendat ginanjar kani'matan
tur karaos, yen bangsa abdi aya dina
kamajengan ku kawijaksanaan bapa
gupernur.
3 Eta sadayana, boh di mana bae
sapapaosna estu katampi, kasuhun ku
abdi-abdi sadaya.
4 Ayeuna, supados waktos bapa henteu
patos kaganggu, bade dibujeng enggalna
bae seja nyuhunkeun sih citeres bapa
gupernur anu parantos kakoncara,
mugi kersa ngadangukeun ieu pihatur
sakedap.
5 Ieu jalmi teh parantos nyata jadi
sasalad, tukang nagiwurkeun urang-
urang Yahudi di sa-alam dunya, hiji
ulon-ulon ti madhab agama Masihi.
6 Malah kantos nyobi-nyobi menalkeun
kasucian Bait Allah. Kitu kawitna, nu
mawi ku abdi sadaya ditangkep, bade
dihukum anu satimpal numutkeun
hukum Toret bangsa Yahudi.
7 Nanging kapegat ku komandan
Lisias, eta jalmi teh dileupaskeun tina
genggeman abdi-abdi.
8 Saurna, upami bade ngadakwa mah,
kedah ka Gupernur bae. Upami jinisna
ku bapa diparios, tangtos baris ka uninga

saniskanten pakelakan abdi sadaya ka dirina.”
9 Kitu dakwaanana sarta dikuatkeun ku urang-urang Yahudi yen memang kitu duduk perkarana.
10 Gupernur maparin isarah ka Paulus miwarang nyarita. Pok Paulus sasauran, “Ku margi Bapa Gupernur parantos mangtaun-taun ngatur ieu bangsa, simabdi moal asa-asa deui ngunjukkeun ieu perkawis.
11 Bapa tangtos langkung tingali, simabdi aya di Yerusalem teh nembe dua welas dinten kalangkung, nya eta bade ngalakonan ibadah.
12 Iraha tea simabdi sok kapendak papaduan, sumawonten ngarusuhkeun, boh di Bait Allah, boh di tempat pangibadahan, atanapi di tempat sanesna di kota.
13 Aranjeunna sorangan moal tariasa ngabuktikeun pangdakwaanana.
14 Nanging sumeja diangken pisan ku simabdi, yen sajeroning babakti ka Allah nu disembah ku karuhun simabdi sarerea teh, abdi nganut Jalan Lempeng; nya hiji agama anu ku aranjeunna disebut Madhab.

15 Abdi ngagaduhan pangarep-ngarep
ka Allah, sami sareng anu diarep-arep ku
aranjeunna, nya eta pangarep-ngarep
kana hudangna deui anu maraot, boh
anu ibadah, boh nu doraka.
16 Dumasar kana eta pangarep-ngarep,
sapapaosna abdi teh ihtiar satekah
polah supados hirup teh taya kuciwana
di payuneun Allah; pon kitu deui ka
sasama.
17 Mangtaun-taun abdi lunta ti
Yerusalem, wangsul deui teh sumeja
amal ibadah ka sasama bangsa sareng
bade ngalampahkeun kurban.
18 Sabot ngalaksanakeun niat, nya eta
nuju abdi aya di Bait Allah, kasampak ku
urang-urang Yahudi ti Asia. Harita abdi
teh nembe ngalakonan susuci,
19 teu ngabantun jalmi seueur sareng
henteu aya karusuhan. Ku emutan,
pantesna mah anu ngadakwa teh, ya eta
urang Yahudi anu ti Asia, upami aya tea
mah kelakeunana.
20 Nanging anu ayeuna parantos araya
di dieu oge mangga teh teuing bade
ngadakwa mah, naon dosa abdi anu
kapendak ku aranjeunna nalika diparios
ku Mahkamah Agama.

21 Rupina anu dianggap dosa ku
aranjeunna teh ku margi simabdi harita
nyebatkeun kieu: Lantaran percaya kana
pihudangeunana anu maraot, simkuring
dijagragkeun ka ieu Mahkamah Agama.”
22 Tapi lantaran Gupernur Peliks
parantos apal kana seluk-belukna Jalan
Lempeng, papariksaan ku anjeunna
ditunda. Saurna, “Ieu perkara ku kami
rek diputus upama komandan Lisias
geus datang.”
23 Geus kitu, anjeunna marentah
ka perwira tea, supaya Paulus tetep
ditahan, tapi tahanan enteng bae; bari
saurna, bisi aya kanca mitrana anu niat
ngalaladenan kaperluan anjeunna, ulah
dihalang-halang.
24 Sawatara poe ti harita, Gupernur
Peliks sumping deui jeung Drusila
geureuhana, urang Yahudi. Paulus
disaur, ditimbalan nyaritakeun sual iman
kapercayaanana ka Isa Al Masih.
25 Barang ngabandunganana nepi kana
sual bebeneran, sual mawas diri jeung
sual hukuman aherat, anjeunna kacida
sieuneunana; tuluy anjeunna sasauran
ka Paulus, “Cukup, sakitu bae heula;

jung, ka ditu deui. Mun kami aya waktu
engke maneh disaur deui.”
26 Sajeroning kitu, Gupernur Peliks
teh dina manahna mah, ngarep-ngarep
kana hadiah duit ti Paulus. Ku sabab
eta, Paulus mindeng pisan disaur diajak
gunem catur.
27 Tapi heuleut dua tahun, gupernur
teh diganti ku Perkius Pestus. Ari Paulus
angger keneh diantep dina tahanan,
dumeh Gupernur Peliks teh hayang
kapake ku urang Yahudi.
25 1 Sanggeus tilu poe, aya di eta
propinsi, Pestus miang ti Kesarea
ka Yerusalem.
2 Ti dinya, imam-imam kapala jeung
urang Yahudi golongan terkemuka
daratang ngadeuheus pikeun ngadakwa
Paulus.
3 Malah ngasongkeun pamenta anu
ngabahayakeun Paulus, nya eta supaya
Paulus diparentahkeun dibawa ka
Yerusalem. Ku maranehna geus diatur,
nya eta rek dipegat di tengah jalan baris
dipaehan.
4 Tapi saur Pestus, Paulus teh rek
ditahan di Kesarea bae; da anjeunna
baris buru-buru ka ditu deui.

5 Saurna deui, “Alusna mah, anu
nyarangking wewenang di aranjeun
bareng jeung kula ka daritu. Pek
manehna dakwa di ditu, ari enya aya
kasalahanana mah.”
6 Pestus, di Yerusalemna, kira-kira
ngan dalapan atawa sapuluh poe; tuluy
anjeunna mulang ka Kesarea. Poe
isukna, anjeunna marentahkeun ngala
Paulus, rek disidangkeun perkarana.
7 Sanggeus Paulus aya di pangadilan,
ku urang Yahudi anu ti Yerusalem
dilingkung, tuluy didakwa ku rupa-rupa
tudingan anu bareurat anu teu aya
buktina.
8 Sabalikna, Paulus ngabela diri,
kieu, “Simkuring henteu ngalanggar
naon-naon, boh ka Toret urang Yahudi,
boh ka Bait Allah, boh ka Sang Prabu.”
9 Tapi Pestus, ku sabab seja ngalap
hate urang Yahudi, mariksa, “Kumaha
upama maneh diiangkeun ka Yerusalem,
dipariksa di ditu di harepan ku kami?”
10 Walon Paulus, “Ku margi simkuring
parantos aya dina lingkungan pangadilan
Sang Prabu, dipariksa oge kedah di
dieu. Ku bapa oge kauninga leres-leres,

simkuring ka urang Yahudi teh teu
pisan-pisan gaduh kalepatan.
11 Upami leres-leres simkuring lepat
atanapi nyieun kajahatan anu manjing
hukum pati, sukalilah simkuring seja
nampi. Sawangsulna, upami dakwaan
maranehna henteu leres, pihak mana oge
teu aya hakna nyerenkeun simkuring ka
manehna. Simkuring seja naek banding
ka Sang Prabu.”
12 Sanggeus anggota-anggota
pangadilan rundingan, Pestus ngawaler
ka Paulus, “Maneh geus naek banding ka
Sang Prabu, jadi kudu ka ditu, ngadep
ka anjeunna.”
13 Sawatara poe ti harita, sumping raja
Agripa jeung Bernika ka Pestus tawis
panghormat ka anjeunna.
14 Natamuna meunang sababaraha poe.
Ku Pestus dicariosan perkara Paulus,
saurna, “Di dieu aya hiji sakitan titinggal
Peliks anu nembe dialihkeun ti dieu tea.
15 Nalika simkuring ka Yerusalem, eta
sakitan teh didakwa ku imam-imam
kapala sareng ku sesepuh bangsa
Yahudi; malah saur aranjeunna mah, eta
sakitan teh, kedah ditibanan hukuman.

16 Sanggem simkuring, bangsa Rum
henteu biasa masrahkeun atanapi
ngahadiahkeun sakitan kitu bae,
nya kedah lawung heula sareng anu
ngadakwana tur kedah dipaparin
kasempetan ngabela diri.
17 Bral bae, aranjeunna sarumping ka
dieu bareng sareng simkuring. Enjingna,
eta sakitan teh dijagragkeun, perkarana
disidangkeun.
18 Manehna dilingkung ku anu
ngadarakwana. Nanging maranehna,
teu tiasa ngabuktikeun kajahatan eta
sakitan. Ku simkuring oge parantos
kataksir kitu ti samemehna.
19 Perkarana mung ngeunaan sual-
sual agama sareng perkawis Isa, anu
sayaktosna parantos tilar dunya, nanging
numutkeun Paulus mah hirup deui.
20 Simkuring bingung, kumaha
mariksana perkawis sarupi kitu. Ku
margi eta, Paulus teh, ku simkuring
ditaros daek henteuna upami perkarana
dipariksa di Yerusalem.
21 Sanggemna bade naek banding.
Malah, samemeh perkarana diputus ku
sang Prabu bade ngantos dina tahanan
bae. Nya ditahan dongkap ka ayeuna,

ngantos kana waktosna dideuheuskeun ka sang Prabu.”
22 Saur Raja Agripa, “Simkuring hoyong nguping ti jalmina sorangan.” Waler Pestus, “Manawi, enjing oge tiasa.”
23 Poe isukna, raja Agripa sumping ka Pangadilan, — nganggo anggoan karajaan — dibarengan ku Bernika, perwira-perwira, jeung jalma-jalma anu parenting di kota eta. Pestus marentahkeun supaya Paulus dideuheuskeun.
24 Geus kitu, Pestus sasauran, “Kanjeng raja Agripa anu mulya, miwah hadirin sadaya. Ieu Jalmi, didakwa ku sakumna urang Yahudi, boh ku nu di Yerusalem, boh ku nu di darieu. Ceuk maranehna, ieu jalmi ulah dibere hirup lila-lila.
25 Ku simkuring parantos dipariksa. Nanging nya kitu, teu aya kalepatanana anu manjing hukum pati. Ku margi manehna nyuhunkeun naek banding, ku simkuring bade diiangkeun ka sang Prabu.
26 Nanging naon anu kedah disanggemkeun ka sang Prabu, margi teu aya sanggemkeuneunana. Kitu margina, nu mawi ayeuna dibantun

ka payuneun sadaya, utamina nya ka
pangersa raja Agripa. Nyuhunkeun
dipangmarioskeun, manawi aya
perkawisna anu pantes dihaturkeun ka
sang Prabu.
27 Margi ku emutan simkuring mah,
teu pantes ngintunkeun sakitan tanpa
katerangan-katerangan perkawis
dakwaanana.”
26 1 Saur raja Agripa ka Paulus,
“Maneh ayeuna aya kasempetan
ngabela diri.” Paulus ngacung mere
isarah; derekdek, ngucapkeun
pembelaanana, kieu,
2 “Nun raja Agripa nu mulya, simabdi
estu bagja wireh dinten ieu kawidian
ngabantah dakwaan-dakwaan ti urang
Yahudi.
3 Utamina mah, wireh kanjeng raja teh
leres-leres uninga kana adat istiadat
sareng hal ihwalna urang Yahudi. Ku
margi eta, disuhunkeun luntur galihna
mugia kersa ngadangukeun.
4 Simabdi, ti ngongora keneh dikenal
ku sakumna urang Yahudi teh; margi ti
aalit, simabdi teh matuh di Yerusalem, di
bangsa sorangan.

5 Sakitu lamina maranehna kenal ka
abdi. Jadi, upami perlu, maranehna tiasa
nerangkeun di dieu, yen abdi teh kantos
jadi urang Parisi, nya eta madhab agama
anu pangkeras-kerasna di urang.
6 Ayeuna, nu mawi dugi ka unggah
ka pangadilan teh, jalaran ngaharep
kana laksananing jangji Allah anu
dipaparinkeun ka karuhun urang
baheula;
7 tur diantos-antos pisan ku dua belas
kaom ti bangsa urang sareng dibarung
ku leket ibadah siang kalawan wengi.
Nya ku margi ngagaduhan pangharepan
eta, nu mawi abdi didakwa ku urang
Yahudi teh, nun kanjeng raja!
8 Naon margina hadirin sadaya dugi
ka nganggap mustahil, yen Allah tiasa
ngahudangkeun deui anu parantos
maot?
9 Boh kitu boh kieu, pamendak abdi oge
kapungkur mah sami sareng maranehna,
yen ngaran Isa, anu ti Nasaret teh kedah
dilawan sakuat-kuatna.
10 Eta oge kantos ku abdi dilampahkeun
di Yerusalem. Seueur pisan jalmi anu
palercaya ku abdi dijeblos-jebloskeun
ka panjara, margi dipasihan kawasa ti

imam-imam kapala. Sanes kitu bae,
malah abdi kalintang satujuna upami
heug maranehna teh dihukum pati.
11 Sering pisan abdi nyiksa maranehna,
di tempat-tempat ibadah, maksa sina
mungkiran imanna. Kajurung ku hate nu
ceuceub, maranehna ku abdi dibeberik
dugi ka kota-kota di saluareun nagara.
12 Dina kaayaan kitu, hiji mangsa
simabdi mios ka Damsik, ngemban
kawasa anu gembleng sareng tugas ti
imam-imam kapala.
13 Dumadakan, nun kanjeng raja,
tengah dinten ereng-erengan;
satengahing jalan simabdi ningal aya
cahaya ti langit, nyorot ka abdi sabatur-
batur. Eta cahaya teh, ngagebyarna
langkung ti batan cahaya panonpoe.
14 Abdi sabatur-batur sami tibeubeut
kana taneuh. Lajeng abdi nguping soara,
ngucapna dina basa Ibrani, ditujulkeun
ka simabdi: ‘Saulus, Saulus, ku naon
nganiaya ka Kami? Cilaka maneh teh
nyepak panyocog mah!’
15 Ku abdi diwangsul: ‘Jungjunan, saha
Anjeun teh?’ Ari waler-Na, ‘Kami teh Isa,
anu keur dikaniaya ku maneh!

16 Geura cengkat, pek nangtung. Kami
nembongan teh rek ngangkat maneh,
rek dijadikeun abdi sarta saksi ngeunaan
sagala hal nu ku maneh geus katenjo
sarta oge hal-hal anu ku Kami baris
ditembongkeun ka maneh.
17 Maneh teh, ku Kami geus kapilih ti ieu
bangsa sarta ti antara bangsa-bangsa
lianna. Engkena, maneh baris diutus ka
maranehna.
18 Nya, pikeun ngabeunta-beuntakeun
panonna, malar bisa maralik ti nu poek
ka nu caang sarta tina genggeman
kawasa Setan ka kersa Allah. Supaya
lamun geus palercaya ka Kami, dosana
meunang panghampura sarta sina
kabagian ganjaran anu geus disadiakeun
pikeun jelema-jelema anu geus
disucikeun.’
19 Kitu nu mawi, nun kanjeng raja, eta
titingalan ti sawarga teh ku abdi teu
pisan-pisan bade dilalaworakeun.
20 Anu ku abdi ngawitan diwawaran
teh, urang Yahudi anu di Damsik, di
Yerusalem, sareng nu aya di sakuliah
tanah Yudea. Bangsa-bangsa sanesna
oge teu kalarung; da sami kedah
tarobat, ngesto ka Allah; jabi ti eta,

kalakuan-kalakuan dina hirupna oge
kedah cocog sareng eta pertobat.
21 Ku jalaran hal anu kitu, simabdi teh
ditangkep di Bait Allah ku urang Yahudi,
bade dipaehan.
22 Nanging berekah, ku pitulungna
Allah, abdi, salian tiasa keneh
kumelendang di alam dunya dugi ka
wangkid ieu, oge tiasa keneh maparin
panyaksen, boh ka rayat, boh ka para
pamingpinna. Hal anu diwawarkeun ku
abdi teh teu aya sanes, lintang ti anu
kapungkur-pungkur diwawarkeun ku
nabi-nabi sareng ku Musa.
23 Nya eta: Al Masih teh, memang
kedah nyandang sangsara sareng jadi
Anu pangpayunna hudang ti antara
anu maraot. Anjeunna oge baris
ngembarkeun hal caang, boh ka ieu
bangsa, boh ka bangsa sanesna.”
24 Tengah-tengah Paulus ngasongkeun
pertanggungan jawabna, ku Pestus
dipegat, saurna teugeug, “Gelo maneh,
Paulus! Weureu ku elmu mana kitu oge
maneh teh!”
25 Cek Paulus, “Abdi henteu gelo, nun
Pestus anu mulya! Pikiran abdi masih

keneh waras. Anu disanggemkeun ku
abdi teh perkawis anu saleres-leresna.
26 Sagala perkawis sadayana oge
kauninga ku kanjeng raja. Kitu nu mawi
abdi wantun nyanggemkeun sabalakana
ka mantenna. Abdi yakin ieu perkawis
teh, sagala rupina oge, moal aya anu
teu kadangu ku mantenna; margi
kajadianana teh sanes di tempat anu
mencil.
27 Nun, kanjeng raja Agripa, kumaha
gamparan percanten ka paranabi?
Sanggem abdi mah tangtos kana
percantenna teh.”
28 Raja Agripa ngawaler, “Bis, bis bae
kami ka bongroy, hayang asup Masihi!”
29 Saur Paulus, “Ku abdi sumeja pisan
dipangnedakeun ka Allah. Supados sanes
bae kanjeng raja enggal-enggal sing
sami sapertos abdi, nanging lami-lami
mah anu sanes oge anu ayeuna hadir
ngabarandungan di dieu; nanging ulah
sami-sami kieu, nya dina kaayaan
dibangkol ku rante.”
30 Ti dinya sang raja ngadeg, dibarengan
ku wali nagara, ku Bernika jeung ku
sakabeh anu araya.

31 Tuluy Aranjeunna kalaluar bari
guntreng, “Eta jalma teh teu aya dosana
anu manjing kana hukum pati atawa
panjara.”
32 Saur raja Agripa, “Sayaktosna, upami
manehna henteu terus naek banding ka
sang Prabu mah, da tiasa dibebaskeun.”
27 1 Sanggeusna diputus yen kudu
diiangkeun ka Itali, Paulus jeung
sawatara sakitan deui dipasrahkeun ka
hiji perwira ti resimen Prabu ku anjeun,
ngaranna Yulius.
2 Simkuring sabatur-batur
diunggahkeun kana kapal anu ti
Adramiti, nu rek balayar ka palabuan-
palabuan sapanjang basisir Asia. Aya
deui batur saurang nya eta Aristarkus
urang Makedoni ti Tesalonika.
3 Poe isukna, simkuring sabatur-batur
anjog ka palabuan Sidon. Kabeneran
Yulius teh bageur ka Paulus, ngidinan
anjeunna nepungan heula sobat-sobat
sina marekelan.
4 Ti Sidon, ku lantaran kapal mapag
angin, jadina balayar teh malipid pulo
Siprus.

5 Sanggeus ngaliwatan laut hareupeun
basisir Kilikia jeung Pampilia, kapal
anjog ka palabuan Mira di tanah Likia.
6 Di dinya simkuring sabatur-batur
dipindahkeun kana kapal anu tas ti nagri
Aleksandri seja terus ka Itali.
7 Meunang sababaraha poe, balayar teh,
meh taya lajuna. Hayang ngahontal kota
Kenidos oge, mehmehan teu sanggup.
Ku sabab angin angger goreng bae,
kapal teh jalanna mipir-mipir basisir pulo
Kreta liwat Tanjung Salmone.
8 Sanggeus hese beleke ngaliwatan
eta tanjung; jol bae, di hiji tempat anu
ngaranna Palabuan Endah, deukeut kota
Lasea.
9 Tapi waktu teh, geus loba pisan
kapiceunna. Sabab geus liwat usum
puasa jeung lamun diteruskeun balayar
teh loba pikarempaneunana. Ku sabab
eta, Paulus mepelingan kieu,
10 "Batur-batur! Cek pangrasa kuring
perjalanan urang teh baris balangsak
jeung karurugian, lapur barang lapur
umur."
11 Tapi opsir mah, leuwih percaya ka
jurumudi jeung nangkoda batan ka
Paulus.

12 Sabab eta palabuan teh, kurang
hade dipake pangeureunan dina musim
es mah. Panumpang-panumpang oge,
karereaanana mah, rempugna supaya
terus; sugan bisa nepi ka kota Penik,
eureun didinya bae. Penik teh, kota
palabuan pulo Kreta anu nyanghareupna
ngidul ngulon jeung ngaler ngulon nyela
bumi.
13 Pareng datang angin leuleuy kawas
nu ngajurung maksud. Tuluy ngangkat
jangkar terus balayar mapay sisi-sisi
basisir pulo Kreta.
14 Ari teu lila, gelebug teh, angin ribut ti
darat anu disebutna angin “Kaler Wetan”.
15 Kapal henteu tahan nadah angin ti
hareup. Tuluy digubag-gabigkeun ku
eta angin, nya antukna mah diantep;
sarerea teh pasrah kana kadar.
16 Saterusna, kapal kapalidkeun ka hiji
pulo leutik nu ngaranna pulo Kauda.
Lebah dinya, sabisa-bisa diihtiarkeun
nyalametkeun sampan.
17 Sanggeus sampan bisa kajait,
kapalna dipalincang ku tambang.
Ku sabab sieun neumbrag karang
anu ngaran Karang Sirtus, layar

digulung sarta kapal diantep luak-leok saparan-paran.
18 Ku sabab kapal pohara galuang-galeongna, isukna, barang-barang muatan dipiceunan ka laut.
19 Malah katilu poena deui mah, pakakas-pakakas kapal oge dihaja dialung-alungkeun ka laut.
20 Srangenge geus sababaraha poe teu tembong-tembong; bentang taya hiji-hiji acan; angin ribut ngamuk terus, nepi ka sarerea geus pada nyamarkeun maneh kana salamet.
21 Geus mangpoe-poe taya nu inget dahar-dahar acan. Geus kitu, Paulus ngingetan, saurna, “Dulur-dulur, mun kamari ieu nurut mah kana omongan kuring ulah waka ninggalkeun pulo Kreta, moal balangsak kieu jeung moal kungsi karurugian kawas ayeuna.
22 Tapi najan kaayaan siga kieu, pamenta kuring aranjeun ulah pegat pangharepan. Moal, moal aya anu tiwas, ngan ari kapal mah moal katulungan.
23 Terang baris kitu soteh, tadi peuting aya malaikat Pangeran ka kuring, nya eta ti Allah anu disembah jeung anu kagungan jiwa raga kuring.

24 Saur anjeunna: ‘Ulah salempang,
Paulus! Maneh pasti baris jagrag ka
Prabu. Malah babaturan sakapal oge
geus dipiwelas ku Allah, bakal saralamet
ku karana maneh.’
25 Ku hal eta, sing tararabah dulur-
dulur! Kuring beak-beak nya percaya ka
Allah yen kabeh bakal ngabukti, moal
mencog ti anu didawuhkeuna-Na.
26 Ngan ari kapal mah geus pasti kandas
di salah sahiji pulo.”
27 Nepi ka maleman kaopat belas, ti
barang ditempuh ku angin ribut, kapal
masih angkleung-angkleungan di Laut
Adriatik. Tapi dina tengah peutingna,
ku kalasi-kalasi karasa yen kapal asa
nyampeurkeun daratan.
28 Tuluy maranehna nyemplungkeun
batu pangjugjug, kanyahoan jerona aya
dua puluh deupa. Maju saeutik deui
dijugjugan deui, ngadeetan jadi lima
belas deupa.
29 Ku sabab sieun kandas kana karang,
tuluy labuh jangkar — opat jangkar
— beulah tukang, bari ngarep-ngarep
hayang geura beurang.

30 Tapi kalasi-kalasi arek maringgat ti
kapal, narurunkeun sampan pura-pura
rek nurunkeun jangkar hareup.
31 Ku Paulus dipopoyankeun ka opsir
saperjuritna, saurna, “Upami maranehna
diantep naringgalkeun kapal, taya
harepan aranjeun bisa salamet.”
32 Geuwat sampanna ku perjurit-
perjurit ditilas; tuluy eta sampan,
diantep ngangkleung sorangan.
33 Wanci rek bray beurang, Paulus
ngingetan sarerea yen kudu dalahar.
Saurna, “Geus opat belas poe aranjeun
teu kararaban naon-naon, balas
ngarep-ngarep salamet.
34 Geus meujeuhna, ayeuna mah
dalahar heula bae. Paksakeun malar
jagjag. Sing percaya, moal sakara-kara,
moal aya nu leungit buuk-buuk acan
najan salambar.”
35 Anjeunna nyontoan nyandak roti
sawatara siki, tuluy ngadu'a ka Allah,
kasaksian ku sarerea. Sanggeus rotina
disemplek-semplek terus didahar.
36 Geus kacontoan mah, maranehna
jadi tarareteg hatena, tuluy sarerea
dalahar.

37 Kabehna, nu araya di kapal teh, dua
ratus tujuh puluh genep urang.
38 Sanggeus dalaharna sarareubeuh,
muatan gandumna dipiceun ka laut
ngarah kapal ngahampangan.
39 Barang bray, beurang, tembong
aya teluk anu basisirna ngampar, teu
nyarahoeun ngaranna mah pulo naon.
Kabeh rempug arek balabuh di dinya
sabisa-bisa.
40 Tali jangkar ditilas, jangkarna diantep
ngerelep ka dasar laut. Tali kamudi
diudar, tuluy nebengkeun layar hareup,
supaya kapal katebak angin ka basisir.
41 Tapi kapal, ujug-ujug ngagesruk teu
bisa maju, kandas kana dasar laut anu
munjul. Eta kapal, beulah hareupna
nyeblok pageuh teu obah-obah; ari ti
tukang mah, diteumbragan ku ombak
nepi ka amburadul.
42 Kahayang serdadu-serdadu mah,
sakitan-sakitan teh diparaehan bae
sina peren kabeh, bisi ngarojay terus
maringgat.
43 Tapi perwirana mah, ku sabab hayang
nyalametkeun Paulus, marentah supaya
anu barisa ngojay mah, ngarojay bae ti
heula ka darat.

44 Nu teu barisa ngojay, kudu nyusul
muntang kana papan-papan atawa
naon bae bebejadan kapal. Gancangna,
sarerea geus araya di darat kalawan
salamet.

28 1 Sanggeus sarerea salamet,
bisa nepi ka basisir. Kakara
kanyahoan, yen eta daratan teh, pulo
Malta.
2 Pribumina darehdeh arakuan pisan.
Maranehna teh, mangnyieunkeun
durukan sagala, ajang saliduru; kawantu
poe eta teh kacida tirisna, turug-turug
hujan deuih.
3 Ari Paulus ngumpulkeun pangpung;
tuluy brus, diasupkeun kana durukan.
Ana borengkal teh, oray matih pisan,
ngaleor tina tumpukan pangpung
lantaran kapanasan. Cok bae, macok
kana panangan anjeunna.
4 Mireungeuh oray meulit kana
panangan Paulus, urang dinyana mani
pukpok pada batur, “Eta jelema teh moal
salah deui tukang maehan! Najan geus
luput ti laut, ku Dewi Kaadilan mah hamo
diantep hirup terus.”

5 Tapi si oray teh ku Paulus dikepretkeun
kana seuneu, ari anjeunna mah teu
sakara-kara.
6 Tapi tetep pada nyarangka moal teu
bareuh, moal teu ngagolepak maot
sapada harita. Ari seug sakitu geus
lilana, wet, teu kua-kieu; ahirna, cek
maranehna anjeunna teh dewa.
7 Teu jauh ti dinya aya tanah kagungan
gupernur Publius, gupernur eta pulo. Eta
gupernur nyuguhan ka kuring sapara
kanca tur kacida darehdehna, nepi ka
meunang tilu poe diaku di bumina.
8 Harita teh, ramana Publius keur teu
damang, nya muriang nya disentri. Ku
Paulus dilayad, dipangnedakeun sarta
ditumpangan leungeun, terus cageur.
9 Geus kitu mah, jul-jol, nu garering teh
daratang ka anjeunna; eta oge kabeh
dicageur-cageurkeun.
10 Ku kituna kuring sapara kanca teh
pohara dihormat-hormatna. Barang
geus waktuna kana balayar deui, ku
maranehna sarerea dibekelan ku sakur
anu jadi pangabutuh simkuring sarerea.
11 Ngendek di eta pulo teh, meunang
tilu bulan. Geus kitu, unggah ka hiji
kapal asal ti Iskandaria anu kabeneran

keur balabuh di dinya salila musim es.
Eta kapal make perlambang bentang
kembar Dioskuri.
12 Barang nepi ka kota Sirakusa, kapal
balabuh heula tilu poe.
13 Ti dinya terus mipir-mipir basisir,
jol, nepi ka Regium. Heuleut sapoe ti
harita, — kabeneran aya angin ti kidul —
isukna, deui geus nepi ka kota Putioli.
14 Simkuring sakanca mitra nepungan
heula anggota-anggota jamaah di
dinya, disambat diaraku, reureujeungan
meunang tujuh poe. Kakara neruskeun
deui, nya balayar ka nagara Rum.
15 Dulur-dulur nu di darinya teh,
geus mareunang beja ngeunaan
hal-ihwal simkuring sapara kanca. Tuluy
maranehna dararatang ka Forum Apius
jeung Tras Taberne, narepungan. Paulus
mah, barang tepung jeung maranehna
teh, tuluy bae muji sukur ka Allah
lantaran ngarasa gede hate.
16 Ku pamarentah Rum, Paulus diwidian
nyicingan imah dibaturan ku salah
saurang perjurit pikeun ngajaga.
17 Tilu poe ti harita, Paulus ngumpulkeun
pamingpin-pamingpin bangsa Yahudi.
Sanggeus karumpul, anjeunna nyarios

kieu, “Para saderek! Simkuring, boh ka bangsa, boh kana adat istiadat karuhun urang, teu gaduh salah naon-naon. Tapi di Yerusalem simkuring ditangkep ku bangsa sorangan, diserenkeun ka pamarentah Rum.
18 Lantaran bukti, yen simkuring beresih tina kasalahan nu manjing hukum pati, ku aranjeunna mah rek dibebaskeun bae.
19 Tapi orokaya urang Yahudi ngalalawan, nepi ka kapaksa simkuring kudu naek banding ka Prabu. Sanajan kitu, simkuring teu pisan-pisan niat ngadakwa bangsa sorangan.
20 Ku sabab eta, simkuring menta supaya bisa papanggih sarta cacarita jeung aranjeun. Sabab simkuring nyandang rante teh, sualna mah, lantaran tina hal anu jadi pangarep-ngarep bangsa Israil tea.”
21 Ku maranehna dijawab kieu, “Nanging da teu aya serat-seratna acan perkawis anjeun ti Yudea. Nu ti ditu oge teu aya anu ka dieu; jadi, teu kantos mendak wartos yen anjeun teh jelema jahat.

22 Sanajan kitu, simkuring sadaya
hoyong terang perkawisna. Margi
sakaterang mah, eta madhab anyar teh,
di mana di mendi oge mung dilalawan
bae.”
23 Tuluy maranehna nangtukeun
poe pikeun narima katerangan-
katerangan ti Paulus. Dina poeanana
maranehna daratang deui ka dinya,
ngabrul, loba pisan. Derekdek, Paulus
nerangkeun sarta mere panyaksen tina
hal Karajaan Allah. Sabisa-bisa anjeunna
ngahudangkeun kayakinan maranehna
ngeunaan Isa Al Masih, make dasar
Toret Musa jeung kitab nabi-nabi.
Nerangkeunana hal eta teh, ti isuk nepi
ka sore.
24 Hasilna, aya anu bisa diyakinkeun,
aya nu angger bae teu percaya.
25 Nepi ka bubaran gempungan, tetep
maranehna henteu bisa sapaham.
Memeh bubar Paulus ngucap kieu,
“Tetela, pangandika anu ku Ruh Allah
ditepikeun ka karuhun urang, ku
perantaraan Nabi Yesaya teh, teu
mencog saeutik-eutik acan. Kieu
ungelna:

26 ‘Geura tepungan eta bangsa.
Caritakeun: Ku ceuli bakal kadenge,
ngan teu bisa ngahartikeunana. Ku
panon bakal katenjo, tapi maraneh
weleh teu terang.
27 Sabab ieu bangsa, hatena geus
ngabatu, pangdengena geus mintul,
matana geus rarapet merem; malar
matana tong kungsi nenjo, ceulina ulah
kungsi ngadenge, bisi matak kaharti ku
hatena, heug tarobat ka Kami geusan
bisa disalametkeun.’
28 Ayeuna, mugi kaaruninga, ieu jalan
pisalameteun ti Allah teh baris dibikeun
ka bangsa-bangsa sejen sarta tangtu
bakal ditararima.”
29 [Sanggeus Paulus namatkeun
cariosanana, urang Yahudi tuluy
balubaran bari tetep pasalingsingan
paham.]
30 Meunang dua taun campleng, Paulus
nyalikan imah sewaan teh. Nu daratang
ka anjeunna, kabeh ge diaku ditarima.
31 Kabeh ku anjeunna diwawaran hal
Karajaan Allah sarta diwurukan hal Isa Al
Masih, Gusti Jungjunan urang. Teu aya
anu didingding kelir tur lungsur-langsar
teu aya halangan naon-naon.

Roma

1 [1] Ieu surat ti simkuring, Paulus, —
abdina Isa Al Masih, anu ku Anjeunna
diangkat jadi rasul teh, nya eta pikeun
nguarkeun Injil Allah.
[2] Eta Injil ti baheula keneh geus
dijangjikeun ku Allah, diserat dina Kitab
Suci ku nabi-nabi-Na.
[3] Eusina, nyaturkeun hal ihwal Putra-Na
tea, anu mungguhing jasmanina mah
lahir ti turunan Daud.
[4] Tapi mungguhing rohani mah,
Anjeunna teh Putra Allah nu kawasa, nya
eta Isa Al Masih, Gusti Jungjunan urang.
Hal ieu nyata, ku gugahna Anjeunna ti
nu maraot.
[5] Anjeunna anu ngersakeun simkuring
jeung batur-batur jadi rasul, nya
eta pikeun mawa sagala bangsa,
supaya palercaya jeung tigin ka
pajenengana-Na.
[6] Aranjeun ge teu kaiwalkeun, milik Al
Masih keneh nu pada-pada disaur,
[7] dumateng sakumna dulur-dulur, —
anu beunang nyaur, beunang nyucikeun,

tur anu diasih ku Allah — anu marukim di
nagara Rum. Hatur salam ka sadayana,
mugi-mugi aranjeun ginanjar kurnia ti
Allah, Rama urang tea, jeung ti Isa Al
Masih, Gusti Jungjunan urang.
8 Ti payun simkuring matur puji sukur
ka Gusti Allah demi Isa Al Masih, rehna
nguping yen iman aranjeun geus kaceluk
ka jauhna.
9 Demi Allah anu ku simkuring
disembah dibakti enggoning ngemban
Injil ngeunaan Putra-Na, yen sajeroning
neneda, hate mah teu weleh cumantel
ka aranjeun.
10 Dina paneda tara towong nya
nyuhunkeun, mugi-mugi Anjeunna kersa
marengkeun simkuring bisa patepung
jeung aranjeun.
11 Pohara hayangna nepungan aranjeun
teh, bari hayang mawakeun pangdeudeul
eusining batin;
12 malakmandar, ku kitu teh, simkuring
oge beuki pangger. Jadi, urang silih
kuatkeun iman.
13 Geus lila simkuring hayang nepungan
teh, dulur-dulur! Simkuring hayang
nyaho buah-buah rohani anu aya
di antara aranjeun, nya kawas anu

kaalaman di kalangan sejen nu sarua
lain bangsa Yahudi. Tapi saban-saban,
sok aya bae halanganana.
14 Boh ka urang Yunani, boh ka nu lain,
boh ka nu terpelajar, boh kanu henteu,
simkuring teh kahutangan budi.
15 Ku kituna ka aranjeun oge, anu
marukim di Rum, simkuring teh mani
kumejot hayang nguarkeun Injil.
16 Simkuring moal rek era-era
nguarkeun Injil teh, boh ka urang
Yahudi, boh ka urang Yunani. Sabab
Injil teh, pangawasa Allah pikeun
nyalametkeun sing sakur anu percaya:
Pikeun urang Yahudi mah pangheulana;
geus kitu, kakara bangsa-bangsa
sejenna.
17 Dina Injil, nyata, yen Allah teh estu
mikersa supaya manusa satia iman
ka Mantenna, malar bisa diangken.
Sabab ceuk Kitab Suci oge: ‘Jalma anu
diangken ku Allah lantaran iman ka
Mantenna, tinangtu dipaparin hirup.’
18 Ka jelema anu resep kana masiat
jeung kadorakaan, anu ngidek-ngidek
bebeneran ku kajahatan, bebendu Allah
geus nompo ti sawarga.

19 Sabab maranehna teh lain can nyaho
kana hal-hal ka-Pangeranan, da ku Allah
teh geus dibejaan.
20 Kapan ti barang aya dunya oge,
sipat-sipat Anjeunna, — sanajan teu bisa
katenjo, upamana bae kakawasaana-Na
anu langgeng — geus nyata tur tetela
tina yasa dadamelana-Na, nepi ka
maranehna teh taya pikeun ukal-ekol.
21 Tapi sakitu maranehna nyaho, yen
Allah teh aya; maranehna, keukeuh
mungkiran Anjeunna; boro-boro daek
muji nganuhunkeun kana padamelana-
Na. Tangtu bae, ari kitu mah, sagala
kalakuanana teh manjing kana sia-sia;
hatena ge, beuki mintul jeung beuki
poekkeun bae.
22 Heug bae, maranehna dadaku pinter
ge; padahal, maranehna teh, geus
kabalinger.
23 Kamulyaan Allah anu sipatna
langgeng, diganti ku titironana-Na anu
sipatna teu lana, nya eta arca jalma,
arca manuk, jeung arca sato nu suku
opat atawa anu ngarayap.
24 Kulantaran maranehna geus teu
malire ka Allah; jadi, ku Allah oge,
maranehna teu dipalire; maranehna

teh dilurkeun bae, kumaha karepna
anu rarujit tea; malah mah, di antara
maranehna teh nepi ka silih ngahinakeun
dirina.
25 Maranehna, nyokot bohong miceun
kayaktian Allah. Tuluy maranehna
nyembah ka mahluk dadamelan, lain
ngabakti ka Anu midamelna. Padahal,
anging Mantenna nu wajib disembah
salalanggengna. Amin.
26 Eta sababna, maranehna ku Allah
diantep kaimpungan napsu teu jujur.
Awewena ngalampahkeun sapatemon
anu henteu munasabah;
27 lalakina saruana, ngaleok kana
birahi nu jorok, nya eta tepung sahwat
jeung papada lalaki. Tangtu bae, pikeun
maranehna, aya balukarna; temahna
malindes ka diri, upah tina getering
birahi nu rujit.
28 Leuwih goreng deui, maranehna geus
ngarasa teu perlu ngendahkeun ka Allah,
dumeh ngarasa gagah jeung pinter. Ku
sabab eta, ku Allah oge, maranehna
dilurkeun. Pipikiranana, jadi mahiwal;
laku lampahna,

29 pinuh ku napsu teu patut: Jejel ku
kadorakaan, sarakah, licik, dengki, wani
maehan, resep pasea, cidra, jail,
30 resep ngupat, mitenah, ijid ka Allah,
kurang ajar, adigung adiguna, pinter
kana kagorengan, basangkal ka kolot,
31 baid kana diajar, linca-linci, taya
karunya, sarta taya hampura.
32 Nyucudna pisan, sakitu nyaraho kana
hukum Pangeran yen kalakuan-kalakuan
kitu teh manjing kana hukum pati,
tapi tonggoy bae dilalampahkeun. ku
sabab maranehna sorangan kitu, mun
aya nu kawas kitu deui teh, kacida
panujueunana.
2 1 Ari jadi jelema, boh pangkat naon
oge ulah sok nyalahkeun ka batur.
Sabab nyalahkeun batur teh, sasat
ngahukum maneh; da dirina sorangan
anu ngahukum ge, sarua doraka.
2 Tapi papadaning kitu, urang masing
yakin, yen nu nyarieun dosa teh moal
teu dihukum saadil-adilna ku Pangeran.
3 Na ku ngahukum dosa batur, urang
bisa luput tina pangadilan Allah?
4 Naha piwelas jeung kasabaran Allah
nu taya watesna teh ku urang rek
dianggap kalemahan Anjeunna? Teu

maphum kitu, yen kasabaran Allah teh,
maksudna mere kasempetan pikeun
urang tobat?
5 Jelema anu neugtreug nolak pertobat,
eta teh numpukkeun bebendu Allah anu
baris mahala ka dirina kalawan jujur tur
adil, di mana enggeus mangsana.
6 Moal henteu, tangtu baris nandangan
wawales ti Allah, satimpal jeung
kalakuanana.
7 Nu ngamalkeun kahadean, ngipuk
kamulyaan budi ngutamakeun
jatnikaning lampah, baris ginanjar hirup
langgeng.
8 Ari nu wangkelang ka Pangeran, nu
resep keneh ngawula ka dosa batan
ngabdi ka Pangeran, baris nandangan
bebendu jeung wawales-Na.
9 Sangsara reujeung rurubed baris
tumiba ka jelema anu resep kana
kagorengan: Pangheulana ka urang
Yahudi, terus ka urang Yunani.
10 Sabalikna, — sakali deui —
kamulyaan, kahormatan, jeung
katengtreman batin baris ganjaran
saban jalma nu ngamalkeun kahadean:
Pangheulana urang Yahudi, terus urang
Yunani;

11 da Allah mah heunteu pilih kasih.
12 Nu migawe dosa bari teu terang kana
hukum Toret, maotna moal didakwa
ku Toret. Sabalikna, nu migawe dosa,
padahal terang kana hukum Toret, baris
dihukum nurutkeun Toret.
13 Sabab anu bener di payuneun
Pangeran mah, lain anu dapon terang
kana Toret, tapi anu ngamalkeun eusina.
14 Upama bangsa nu can terang kana
hukum Toret, ku perbawa watekna
migawe anu sapagodos jeung Toret,
najan nyatana teu boga Toret, dina
hakekatna mah geus ngabogaan.
15 Sabab lampahna tea, nyirikeun yen
hukum Toret geus kaukir dina hatena.
Jaba ti eta, lelembutanana ge, sajalan
jeung eta hukum; lantaran budi rasana
daek ngamudi pikir, nya eta nyalahkeun
atawana ngabenerkeun.
16 Sing percaya, eta kabeh baris
dibalitungkeun dina poean pamutusan
nangtukeun hukuman. Sagala lampah
anu buni baris nembrak, nya eta dina
waktu Allah — ku Isa Al Masih — mimiti
ngahakiman, sakumaha anu ditetelakeun
dina Injil anu ku simkuring diwawarkeun.

17 Aranjeun teh rasa maneh urang
Yahudi, reueus pedah boga Toret, agul
pedah jadi umat Allah,
18 ngarasa diri terang kana pangersa-
Na, terang ka nu bener jeung nu salah,
dumeh geus ngaji Toret.
19 Heug bae arumangkeuh, ieu aing
tukang tuduh jalan ka batur, ngarasa jadi
obor keur nyaangan batur nu hirupna
poekkeun,
20 purah nungtun nu balilu, ahli
ngawarah ka barudak, dumeh ngarasa
nyekel jejer bebeneran, nya eta Toret
sumberna elmu nu luhung.
21 Cik, majar ahli papatah teh kersa
kitu mamatahan maneh? Ka batur mah,
anjeun ngalarang ulah maling; ari anjeun
tara pulang-paling kitu?
22 Anjeun ngalarang ka batur ulah
jinah; ari anjeun tara jinah kitu? Anjeun
ceuceub ka brahala-brahala; ari anjeun
teu ngarasa yen aranjeun teh sok
mupusti barang-barang asal ti imah
brahala?
23 Anjeun nu reueus ku Toret, naha teu
ngarasa yen anjeun geus ngahina Allah
lantaran ngarempak Toret?

24 Dina Kitab geus sidik ditulis: Ku
pamolah tabeat urang Yahudi, temahna
pajenengan Allah goreng dianggapna ku
bangsa-bangsa sejen!
25 Mungguhing sunat, eta memang hiji
tanda yen urang kagungan Allah. Kitu
soteh lamun anjeun ta'at kana parentah
Toret. Ari anjeun henteu ta'at mah,
najan disunat oge, sarua jeung henteu.
26 Sabalikna, anu teu disunat, tapi
ngalampahkeun hukum Toret, na eta teh
lain kaasup disunat?
27 Ku sabab eta, jelema anu teu
disunat, tapi tunduk kana hukum Toret;
tangtu eta jelema bakal nyalahkeun ka
aranjeun. Sabab aranjeun mah, geus teu
make kana Toret teh. Padahal, eta Toret
teh milik aranjeun tur aranjeun teh geus
disunat.
28 Sabab nu disebut ‘Yahudi’ teh, lain
pedah nurutkeun lahirna bae Yahudi.
Sajatining sunat ge kitu, lain sunat nu
jasmani.
29 Yahudi sajati mah, lain ku dumeh
bangsa Yahudi; tapi saenyana mah,
jelema anu jiwana madep ka Allah.
Sajatining sunat ge kitu, lain hiji ciri
lahir; tapi saenyana mah sual kajiwaan,

anu timbulna ku karana iman: Lain
ku karana parentah Toret; lain ngarah
meunang pangakuan ti papada jalma,
tapi ngan ti Allah.
3 [1] Ana kitu naon leuwihna urang
Yahudi? Jeung ari sunat aya gunana?
[2] Aya, malah loba. Pangpangna mah,
maranehna teh geus ginuluran jangji
Allah.
[3] Memang aya sababaraha urang
anu teu daraek percaya kana hal eta,
tapi naha eta matak ngaleungitkeun
kasaestuan Allah?
[4] Henteu, kasaestuan Allah moal sirna.
Allah tetep saestu, sanajan manusa
euweuh nu bener. Cek Kitab: ‘Margi
sugri timbalan Gusti teh nyata saestu,
tur moal mencog sanajan kedah diuji.’
[5] Tapi upama heug kadorakaan urang
teh anggur matak nyata yen Allah
saestu, na pantes urang nyalahkeun
Pangeran teu adil upama Anjeunna
ngahukum? Upama aya anu nanya kitu
mah, kama'lum.
[6] Jawab simkuring kieu: Allah teh sama
sakali lain teu adil. Upama enya Allah
teu adil, naha bisa jadi Hakimna umat
manusa?

7 Tapi upama kateubeneran urang tea
matak tambah nyata kasaestuan Allah,
naha atuh eta dosa urang teh masih
kudu dihukum keneh bae?
8 Kapan sidik yen urang teh mencog,
majarkeun: Atuh urang teh kudu nyieun
dosa, supaya kaciri aya nu bener. Jelema
anu kieu palsapahna mah, munasabah
pisan upama dihukum oge!
9 Ana kitu, naon atuh punjulna urang
Yahudi teh? Sama sakali teu aya! Kapan
ku simkuring geus disebutkeun, boh
urang Yahudi, boh urang Yunani, kabeh
ge, geus kabeulit ku dosa.
10 Cek Kitab: ‘Euweuh nu bener saurang
oge!
11 Euweuh anu kaancikan budi, euweuh
nu hayang nyukcruk ka Pangeran.
12 Geus malurtad, taya pigunaeunana,
euweuh nu bener lampahna, teu hiji-hiji
acan.
13 Genggerongna jeg makam nu geus
gorowong, letahna keur palacidra,
biwirna pikeun ngaracun.
14 Sungutna gampang sasapa.
15 Sukuna merod kana ngocorkeun
getih,

16 tapak-tapak lengkahna ngan ukur
ruruntuhan jeung kasangsaraan.
17 Kana jalan karapihan nyaho ge
henteu.
18 Taya pisan semuna sieun ku Allah.’
19 Urang pada terang, yen hukum Toret
teh pikeun nu kabawah ku eta hukum,
supaya maranehna euweuh anu bisa
mungkir deui pikeun ngabela diri. Sabab
sadunya oge, kabeh, kudu ngadep ka
payuneun pangadilan Allah.
20 Sabab di payuneun Allah mah, jelema
teh moal disebut bener dumeh nedunan
sareat Toret. Karana ari hukum Toret
tea, sipatna teh, ngan ukur jadi pituduh
nu nerangkeun naon dosa urang teh.
21 Tetela tanpa Toret oge, kasaestuan
Allah mah, geus nyata. Komo ieu
sanggeus dinyatakeun ku Toret jeung
kitab nabi-nabi, yen:
22 Kasaestuan Allah tumerap ka sakur
nu baroga iman ka Isa Al Masih. Sabab
Allah mah, moal ngabeda-beda.
23 Lantaran kabehanana oge, geus
nyieun dosa, jauh mengpar tina
kamulyaan Allah.
24 Diangken bener soteh, estuning
ku piwelas kurnia Allah bae, nu geus

ngersakeun supaya urang ditebus ku Isa
Al Masih.
25 Anjeunna ku Allah diserenkeun sina
pupus disalib, pikeun jadi marga lantaran
panghampura dosa umat anu percaya.
Ieu teh ngabuktikeun Allah saestu, dugi
ka kersa mupus dosa anu geus sakitu
lilana ku Anjeunna disabaran.
26 Oge keur bukti di jaman kiwari, yen
Anjeunna estu Maha adil, nepi ka sakur
anu percaya ka Isa Al Masih ku Anjeunna
diangken bener.
27 Tumali jeung eta, upama jalma masih
keneh ngagul-ngagul lampah, ayeuna
mah geus teu jaman. Agul ku naonana?
Ku amal perbuatanana? Ayeuna mah
kudu robah: Piceun eta kaagulan teh,
hirupkeun iman kapercayaan!
28 Sabab geus tetela, yen anu bener
di payuneun Allah mah, nya eta anu
nyata iman kapercayaanana teh ka
Juru Salamet ti Allah, lain ku dumeh
ngalakonan parentah Toret.
29 Allah teh lain milik urang Yahudi
wungkul, tapi milik bangsa-bangsa
nu lain Yahudi oge. Ieu kudu dicekel
bener-bener!

30 Hartina, boh nu disunat demi imanna,
boh nu teu disunat tapi boga iman, ku
Allah anu Tunggal baris diangken bener.
31 Naha pedah urang geus boga iman,
Toret jadi batal? Henteu! Sabalikna!
Ku lantaran iman, urang teh malah
ngukuhkeun Toret.
4 1 Ari ka Ibrahim, nu dina sareatna
jadi pupuhu karuhun urang, kumaha
larapna sual iman teh?
2 Kieu: Upama anjeunna diangken
benerna teh ku sabab hade lampahna,
arek agul oge pantes. Tapi pamohalan,
anjeunna ngagulkeun anjeun ka
Pangeran.
3 Cek Kitab oge kumaha? Cek Kitab:
‘Ibrahim percaya ka Pangeran sarta eta
kapercayaanana ku Pangeran dietang
jadi bebeneranana.’
4 Buruhan anu katampa ku nu digawe,
memang geus hakna, lain hadiah.
5 Tapi upama aya jalma anu geus
nampa panghampura, lain tina hasil
pagaweanana; jadi, muklis ku lantaran
manehna percaya ka Anu baris
ngahampurana. Eta anu katampana
teh, estu sih kurnia. Sabab anu jadi

dasar teh, kapercayaan manehna, lain
dibalitungkeun jeung pagaweanana.
6 Tah ieu anu matak bagja mah, nya
eta diangken bener tina iman, lain tina
lampah. Sakumaha saur Daud:
7 ‘Bagja jamuga jalma anu dihampura
kadorakaanana, anu dipupus dosana.
8 Estu bagja jelema anu kalululputanana
henteu dibalitungkeun ku Pangeran.’
9 Naha ieu hal bagja teh ngan keur
jelema anu disunat wungkul? Atawa oge
keur nu teu disunat? Ieu pertanyaan
dumeh aya katerangan, yen Ibrahim
diangken bener ku karana imanna tea.
10 Harita kumaha, — basa hal eta
dinyatakeun ka Ibrahim — anjeunna
geus disunat? Acan, acan disunat.
11 Kengingna tanda sunat mah,
pandeuri, nya eta pikeun tanda cap
kasaestuanana, demi imanna ti memeh
anjeunna disunat. Tumali jeung eta,
anjeunna teh geus jadi bapa pikeun
sakumna jalma iman najan teu disunat,
nya eta anu diangken bener ku karana
iman.
12 Oge jadi bapa sakumna umat sunat
anu lain ngan ukur disunat wungkul,
tapi lakuning hirupna ge kudu sakumaha

Ibrahim, pupuhu karuhun urang, anu
geus iman ka Pangeran ti samemehna
disunat.
13 Jangji Allah, yen Ibrahim katut
turunan-turunanana baris diwaris jagat
teh, lain ku sabab anjeunna ngalakonan
hukum Toret; tapi ku sabab boga iman,
anu ngalantarankeun lampahna jadi
bener.
14 Sabab upama hal anu dijangjikeun ku
Allah teh bisa katampa ku ngalakonan
hukum Toret, iman teh, atuh cumah bae;
tur jangji tea oge, taya eusina.
15 Sabab Toret mah, ngandung
ancaman. Memang, lamun Toret tea
henteu aya, palanggaran oge moal aya.
16 Ku sabab eta, tetela, yen lampah
bener anu dumasar kana iman teh
geus nimbulkeun sih kurnia. Ku kituna,
jangji Allah ka Ibrahim saturunanana
teh, lain ngan pikeun anu boga Toret
bae; tapi oge pikeun anu boga iman,
kawas Ibrahim. Jadi, tetela, Ibrahim teh
karuhun sarerea.
17 Sakumaha cek Kitab: ‘Maneh ku
Kami diangkat jadi bapa pirang-pirang
bangsa.’ Ku kituna, Ibrahim teh, jadi
bapa sarerea. Mungguh kanggo Allah

mah, Allah anu ku anjeunna dipercaya,
anu iasa ngahirupkeun anu maot,
anu ku lantaran pangandika-Na iasa
ngajadikeun nu can aya jadi aya.
18 Sanajan harita mah, jangji tea, acan
aya buktina; tapi pangharepan Ibrahim
teu kalis ku kitu. Anjeunna yakin, yen
moal mencog deui tangtu bakal jadi bapa
pirang-pirang bangsa teh. Cek Kitab
Suci: Kitu reuayna katurunan maneh
engke.
19 Najan ngemutkeun kana yuswana
anu geus saratus taun; tanagana ge,
geus suda kabina-bina; turug-turug
Sarah oge geus taya bahan kana bisa
ngandung;
20 kapercayaanana kana eta jangji
Allah, teu galideur. Malah beuki pageuh
bae, dibarung ku mumuji ka Mantenna.
21 Tetep manteng tur yakin, yen Allah
kawasa ngalaksanakeun jangji-Na.
22 Eta sababna, anjeunna diangken
bener.
23 Kecap ‘anjeunna diangken bener,’ lain
ngan ka Ibrahim wungkul,
24 tapi oge pikeun urang. Sabab
urang oge ku Allah diangken kitu,
tegesna urang anu percaya ka Anu geus

ngagugahkeun Isa, Gusti Jungjunan urang, ti nu maraot;
25 Isa teh, geus dikurbankeun ku karana dosa urang; tapi Anjeunna ge geus digugahkeun deui, supaya urang bisa diangken jelema bener ku Allah.
5 1 Sanggeus urang diangken bener lantaran iman, urang teh dicandak rapih deui ku Allah ku karana Isa, Gusti Jungjunan urang.
2 Ku karana Anjeunna, urang anu iman meunang asup kana alam sih kurnia, alam hirup anu pinuh ku bagja sarta dipaparin harepan baris meunang kamulyaan ti Allah.
3 Untungna deui, sanajan dina lara balangsakna, bagjana mah mo weleh karasa; dumeh urang terang yen kasangsaraan teh ngan keur nguji kasabaran wungkul.
4 Lamun geus bisa sabar, tangtu baris tahan uji; ari anu tahan uji boga pangharepan.
5 Eta pangharepan teh, moal matak kaduhung ahirna; sabab urang geus meunang sih kurnia Allah, nya eta Ruh Allah anu ngancik di jero hate.

6 Sajeroning urang dina kaayaan teu
daya teu upaya keneh, — dina mangsa
nu ku Allah geus dipasti — Al Masih geus
nemahan pati pikeun nalangan urang
jalma doraka tea.
7 Manusa mah arang langka aya nu bela
pati, sanajan ka jalma anu teu tuah teu
dosa. Di ayana ge, tangtu anu dibelana
teh jalma anu luar biasa hadena.
8 Ari Allah mah, ti alam urang hirup
dina kadorakaan keneh oge geus
ngabuktikeun asih-Na, nya eta nepi ka
Al Masih kudu pupus pikeun urang.
9 Komo ayeuna, sanggeus urang
diangken bener ku karana getih Al Masih,
tinangtu luput tina bebendu-Na.
10 Ti alam urang nyatru keneh,
Anjeunna kersa ngarapihkeun anjeun
jeung urang ku jalan maparin panebus,
nya eta nyawa Putra-Na. Komo ayeuna,
sanggeus puguh aya karapihan; urang
teh, ku Anjeunna tangtu kana leuwih
dirahayukeun deui ku lantaran Putra-Na
anu jumeneng di jero diri urang.
11 Lain ngan sakitu bae, ayeuna mah,
urang teh malah bisa maruji sarta
ngagungkeun ka Allah ku lantaran Gusti

Jungjunan urang, Isa Al Masih, nu geus maparinkeun karapihan tea.
12 Ku sabab dosa nu mateni teh asupna ka alam dunya ku pamolahna jelema saurang, temahna kabeh manusa kudu paeh; lantaran kabeh ge, geus karingkus ku dosa.
13 Ari dosa teh, ayana di alam dunya, jauh ti samemeh aya Toret. Ngan samemeh aya Toret mah, dosa teh teu dibalitungkeun.
14 Najan kitu, ari paeh mah teu meunang henteu; sabab ajal mah geus murba, ti jaman Adam nepi ka jaman Musa. Kabeh keuna ku paeh, najan dosana henteu sarua jeung dosa anu dilampahkeun ku Adam, nya eta manusa anu jadi gambaran Anu baris pisumpingeun tea.
15 Sukur, ari sih kurnia Allah mah, beda deui sipatna ti pangrempak Adam. Ari pangrempak mah najan anu ngalampahkeunana ngan saurang, balukarna matak paeh ka sarerea. Sabalikna, kamurahan sarta sih kurnia Allah, matak jembar ka kabeh manusa. Sabab ku lantaran hiji Manusa, nya

eta Isa Al Masih kabeh manusa geus
ginuluran berkah tanpa wangenan.
16 Kaasihan jeung sih kurnia Allah
mah sabalikna ti dosa anu saurang
tea, anu nungtunna kana pangdakwa
jeung hukuman. Ari sih kurnia Allah
mah ngalantarankeun kabeh manusa
najan geus migawe kadorakaan
mangpirang-pirang oge dihampura,
dietang bener.
17 Sabab nyata, pangrempak nu saurang
ngalantarankeun kabeh manusa kapurba
ku ajal; sabalikna, padamelan nu
saurang deui mah, nya eta Isa Al Masih,
matak jembar taya babandinganana,
nepi ka kabeh manusa meunang sih
kurnia anu taya wiwilanganana, nya eta
diangken bener tur baris hirup murba
jeung kawasa.
18 Jadi ku lantaran dosa jalma saurang,
sakabeh manusa geus keuna ku
hukuman; nya kitu deui, sakabeh
manusa geus diangken bener ku
lantaran benerna manusa anu saurang
tea.
19 Cindekna, tina sabab teu ta'atna
manusa anu saurang, sakumna manusa
geus kabawah ku dosa; nya kitu oge, ku

ta'atna manusa anu saurang deui teh,
sakabeh manusa geus diangken bener.
20 Sanggeus aya hukum Toret, dosa teh
anggur beuki tambah-tambah. Tapi puji
sukur ka Pangeran, sih kurnia Anjeunna
estuning tanpa wangenan!
21 Sabab sakumaha dosa, geus
ngawasaan alam maot; kitu keneh sih
kurnia-Na oge, murba di alam hirup anu
langgeng ku karana Isa Al Masih, Gusti
Jungjunan urang.
6 1 Kumaha sikep urang? Arek jongjon
migawe dosa malar sih kurnia Allah
beuki rosa?
2 Salah kitu mah! Urang anu geus paeh
pikeun dosa, mustahil bisa keneh hirup
dina dosa!
3 Sageuy geus paroho, yen urang
sakabeh geus dibaptiskeun ka salira
Al Masih; ku kituna, urang teh, dina
hakekatna mah geus milu maot
babarengan jeung Anjeunna.
4 Ku lantaran geus dibaptis, urang teh
geus milu paeh sarta dimakamkeun
bareng jeung Anjeunna; malar bisa asup
ka alam hirup anu anyar, sakumaha
Al Masih oge ku kawasa Rama geus
dihirupkeun deui ti nu maraot.

5 Sabab lamun urang geus satunggal
jeung Anjeunna dina pupus-Na, tangtu
oge baris satunggal dina gugah-Na.
6 Tegesna, kamanusaan urang anu
heubeul teh, geus disalib bareng jeung
Anjeunna, supaya diuculkeun tina
panyerek dosa;
7 sabab ari urang geus maot mah, moal
teurak ku dosa.
8 Ku sabab eta, lamun urang geus
tunggal maot jeung Al Masih, tangtu oge
bakal tunggal hirup deui jeung Anjeunna.
9 Sabab sanggeus Al Masih gugah ti nu
maraot, Anjeunna henteu nyorang deui
pupus lantaran geus teu bisa kapurba
deui ku kakawasaan maot.
10 Sakali Anjeunna pupus, geus cukup
keur ngamusnakeun dosa salalawasna;
ari hirup-Na nu anyar mah ngan kanggo
Allah.
11 Jadi, kudu kieu mandangna: Urang
geus maot pikeun dosa. Ku lantaran
satunggal jeung Isa Al Masih, urang geus
dipaparin hirup nu anyar sanggakeuneun
ka Allah.
12 Ku sabab eta, badan urang anu
sipatna teu langgeng teh, ulah nepi

ka sina kapurba deui ku dosa katut
panggodana.
13 Anggahota-anggahota badan urang
oge, ulah dibikeun jadi pakakasna dosa.
Malah sanggakeun diri urang, — anu
tadina geus aya di alam maot — ka
Allah; sabab ayeuna mah, geus aya
deui di alam hirup. Sakujur awak urang
oge pasrahkeun ka Anjeunna, jadikeun
pakarang kayaktian Pangeran.
14 Sabab dosa teh, kiwari mah, geus
lain dunungan urang deui. Lantaran
urang geus henteu diparentah ku Toret,
tapi aya dina panangtayungan sih kurnia
Allah.
15 Naha pedah urang teh geus diereh
ku sih kurnia, lain ku hukum Toret deui,
arek terus migawe kadorakaan? Sing
eling!
16 Sageuy teu terang, yen samangsa-
mangsa urang masrahkeun diri kana hiji
kawasa bari ulun kumawula ka dinya,
saenyana urang teh geus ngabdikeun
diri: Boh kana kawasa dosa anu
ngabalukarkeun maot; boh kana kawasa
Allah anu nungtun kana kasaestuan.
17 Puji jeung sukur ka lenggah Allah!
Memang, bareto mah urang teh

badegana dosa; tapi kiwari mah, buleud
nurut kana piwuruk anu enggeus
katarima,
18 geus dibebaskeun tina dosa, sarta
jadi kawulaning kasaestuan.
19 (Simkuring ngomong kieu teh make
alam pikiran sapopoe bae, supaya
gampang kaharti). Tadina, anggahota-
anggahota badan aranjeun teh sina
kumawula kana rereged jeung hirup
rucah, nu matak jadi nambahan doraka.
Ayeuna mah, sakujur badan teh kudu
dipake ngabdi kana hal anu pibenereun,
supaya jadi suci.
20 Sabab waktu aranjeun dijajah ku
dosa, aranjeun teh lesot tina bebeneran.
21 Naon hasilna nu geus kapetik? Estu
matak muringhak nginget-ngingetna
oge; sabab nu kapetik teh, taya lian,
iwal ti maot!
22 Tapi ayeuna, sanggeusna ngabakti
ka Allah aranjeun bebas tina dosa sarta
metik hal anu suci, hiji jalan anu brasna
kana hirup anu langgeng.
23 Sabab upahna dosa teh, Maot;
sabalikna, berkahna sih kurnia mah,
hirup langgeng jeung Isa Al Masih, Gusti
Jungjunan urang.

7 1 Dulur-dulur! Piraku teu terang, yen
hukum teh, kakuatanana ngan keur
satungtung urang hirup keneh. (Ieu
omongan simkuring teh ditujulkeun ka
anu geus arahli).
2 Contona: Hiji awewe, kakurungna
ku hukum tikah teh ngan sapanjang
salakina hirup keneh. Ari salakina geus
maot mah, manehna leupas tina eta
hukum.
3 Satungtung salakina hirup keneh,
upama awewena kawin kanu sejen,
ngaranna jinah. Lamun kawinna deui
sanggeus salakina maot mah, lain jinah;
sabab manehna, geus teu kakurung deui
ku hukum.
4 Nya kitu pisan, pupusna Al Masih dina
tihang salib teh geus ngalantarankeun
aranjeun maot, leupas tina hukum Toret.
Ku sabab eta, aranjeun bisa kapimilik ku
nu lian, nya eta ku Anu geus dihirupkeun
deui ti nu maraot, pikeun ngabijilkeun
buah-buah pagawean anu hade kanggo
Allah.
5 Waktu urang hirup dina sipat jasmani,
ku sabab kapangaruhan ku Toret, tabeat
teh pinuh ku napsu kana ngalampahkeun
dosa; nya anu balukarna mah, maot tea.

6 Tapi ayeuna mah, urang teh geus
dibebaskeun tina hukum Toret. Jadi,
pikeun Toret anu sakitu ngabeungkeutna
teh, urang geus paeh. Ku kituna, urang
geus lugina enggoning ngabakti ka
Allah. Lain ngabakti nurutkeun cara
anu heubeul, sakumaha sacerewelena
uni Toret, tapi ku cara hirup nu anyar
kalawan panuyun Ruh.
7 Kumaha anggapan urang ayeuna?
Naha ari Toret teh dosa? Lain! Malah
simkuring terang kana dosa teh tina
hukum Toret. Simkuring moal terang
naon dosana jalma hawek, lamun teu
aya hukum Toret anu unina: ‘Maneh ulah
hawek.’
8 Ku sabab aya eta larangan, dosa teh
boga kasempetan ngahudangkeun rupa-
rupa napsu teu uni di diri simkuring. Da
mun teu aya hukum Toret mah, dosa teh
paeh.
9 Waktu keur di luareun hukum Toret
mah, simkuring teh hirup. Tapi sanggeus
kabeungkeut ku undang-undangna, jadi
tibalik, nya eta dosa anu hirup,
10 ari simkuring anu paeh. Jadi, eta
undang-undang anu kuduna nungtun

kana hirup teh, malah maehan ka simkuring.
11 Ku ayana eta undang-undang, dosa teh bisaeun ngagoda ka simkuring, nepi ka simkuring paeh ku eta undang-undang.
12 Najan kitu, ari Toretna mah estuning suci. Undang-undangna oge suci, adil tur hade.
13 Jadi, na enya eta anu sakitu hadena teh matak paeh keur simkuring? Mustahil! Kieu nu saenyana mah: Dosa teh dasar dosa, eta hal nu hade teh ku dosa tetep dipake alat maehan simkuring. Tetela, pohara jahatna, dosa teh!
14 Sarerea oge terang, hukum Toret teh sipatna rohani, ari simkuring sipat jasmani, geus kabeuli sarta kabeulit ku dosa.
15 Simkuring nepi ka helok ku lampah diri sorangan; dumeh anu dipilampah teh, salawasna, wet lain nu dipimaksud, tapi anu ku sorangan ge dipikaijid.
16 Papadaning kitu, unggal-unggal, simkuring teh ngalampahkeun anu dipikaijid tea; ari kitu mah, simkuring ngaku, yen hukum Toret teh hade.

17 Ana kitu atuh anu ngalampahkeun
kagorengan teh lain simkuring, tapi anu
nyayang di diri simkuring, nya dosa tea.
18 Simkuring rumasa pisan, yen
sakumaha ilaharna manusa simkuring
teh sama sakali henteu kaancikan ku
bebeneran. Aya oge karep anu hade,
tara sok nepi ka prakna.
19 Da anu dipilampah teh lain anu hade,
sakumaha anu dicita-cita, anggur anu
jahat jeung anu dipikaijid tea.
20 Atuh tetela, anu ngalampahkeun
pagawean nu teu dipikahayang teh,
saenyana mah lain simkuring, tapi dosa
anu nyayang dina diri tea.
21 Jadi simkuring teh manggih
pangalaman kieu: Unggal boga niat
ngalampahkeun nu hade, anu jahat teh
enggeus nyampak.
22 Ari batin kataji ku hukum Allah;
23 tapi dina awak karasa aya kakuatan
sejen anu merangan budi rasa, anu
temahna simkuring teh kaboyong ku eta
kakuatan dosa anu ngawasaan sakujur
awak simkuring.
24 Beu, tetela, jalma cilaka simkuring
teh! Saha atuh anu bisa nulungan

simkuring tina ieu hirup nu katungkul kupati teh?
25 Aya, nya eta Isa Al Masih, Gusti Jungjunan urang. Sembah nuhun ka Allah. (7-26) Tah kitu simkuring teh, mun diantep karep mah: Ari cek budi rasa kudu ngawula teh ka hukum Allah, tapi perwatekna diri ngajak biluk kana kakawasaan dosa.
8 1 Ku sabab eta, pikeun anu geus manunggal jeung Isa Al Masih mah, hukuman teh geus teu aya.
2 Sabab geus dileupaskeun tina hukum dosa, anu mateni tea; geus dibebaskeun ku Ruh anu nungtun kana alam hirup dina kamanunggalan jeung Al Masih.
3 Sabab hal anu teu bisa dilaksanakeun ku hukum Toret, — dumeh perwatek manusa mah teu daya teu upaya — enggeus dicumponan ku Allah, nya eta ku jalan ngutus Putra-Na ku manten, Isa Al Masih. Eta Putra-Na teh, sumping-Na, nganggo kaayaan anu sarua jeung perwatek manusa anu kabawah ku dosa sarta ngajadi kurban pikeun dosa; geus kitu, dosa anu tumerap dina perwatek manusa teh dihukum.

4 Ku jalan kitu, hukum Toret teh bisa
jalan dina hirup urang; lantaran urang
geus henteu kapurba deui ku napsu
badani, tapi nurut kana pangersa Ruh
Allah.
5 Hirup nurutkeun napsu badani,
mikirna oge nurutkeun karepna; tapi
hirup nurutkeun Ruh, mikirna oge kana
hal-hal anu rohani.
6 Pangajak badani balukarna ajal maot,
pangajak Ruh nungtun kana alam hirup
anu jamuga.
7 Pangajak badani ngamusuh ka
Allah lantaran embung tunduk kana
hukum-Na, ongkoh pamohalan daekeun
tunduk.
8 Hirup ngawula kana pangajak badani
mah, mustahil sapagodos jeung manah
Allah.
9 Sabalikna, lamun aranjeun kaancikan
ku Ruh Allah, mustahil beunang
kaperuhkeun ku pangajak badani; anu
diturut teh tangtu pangajak Ruh. Anu
henteu kaancikan ku Ruh Al Masih,
tangtu lain kagungana-Na.
10 Upama Al Masih ngancik dina hirup
aranjeun, jasad anu pinuh ku dosa teh
memang pipaeheun; tapi rohna mah,

hirup-hurip lantaran geus diangken ku Allah.
11 Upama Ruh anu geus ngahirupkeun Isa Al Masih ti nu maraot tea ngancik dina hirup aranjeun, tangtu baris ngahirupkeun deui jasad aranjeun anu sipatna teu lana tea.
12 Ku sabab eta, dulur-dulur, urang teh geus kahutangan; nya tapi lain ku nu sipat badani, anu kahayangna kudu bae diturut tea.
13 Kapan hirup nurutkeun badani mah, temahna teh paeh. Jadi, kahutangan teh ku Ruh, anu maehkeun jasad nu pinuh ku dosa sarta anu nungtun kana sajatining hirup.
14 Kabeh jalma anu nurut kana panuyun Ruh Allah, jadi putra-putra Allah.
15 Hartina: Bebas tina perbudakan anu pinuh ku kasieun, dumeh geus nampa Ruh anu ngalantarankeun urang jadi putra-putra Allah tur laluasa nyebut ‘Abba, Ama,’ ka Allah.
16 Ruh teh ngayakinkeun hate urang, yen urang teh memang putra-putra Allah.
17 Ku sabab urang teh putra-putra-Na, tangtu oge jadi ahli-ahli waris-Na. Urang

boga hak narima sakur anu ku Mantenna
dijangjikeun, sakumaha ka Al Masih.
Upama urang geus milu sangsara jeung
Al Masih, supaya urang oge dimulyakeun
jeung Anjeunna.
18 Simkuring boga kayakinan, yen
kasangsaraan ayeuna teh dibanding
jeung agungna kamulyaan anu ku Allah
baris dipaparinkeun mah, meh taya
hartina.
19 Ayeuna sakumna mahluk pohara
nyongsrongna, kumejot ngarep-ngarep
kana wanci diembarkeunana saha anu
kaasup putra-putra Allah.
20 Sababna mahluk taluk ka nu sarwa
mubadir teh, lain ku karepna sorangan,
tapi ku kersaning Mantenna Anu geus
nalukkeunana. Tapi sajeroning kitu, ku
Mantenna dipaparin hiji pangharepan,
21 yen mahluk teh baris dibebaskeun
tina genggeman kabinasaan sarta
ginanjar kamerdikaan kamulyaanana
putra-putra Allah.
22 Geus teu matak bireuk deui, yen
nepi ka kiwari kabeh mahluk nu kumelip
nandangan kanyeri, lir kanyeri nu
ngajuru.

23 Lain batur bae anu kitu teh, urang
oge anu geus ti heula ginanjar Ruh,
sarua rumahuh jeroning kalbu; eta teh
bawaning kumejot ngarep-ngarep hak
kaputraan tea, nya eta leupasna badan
urang tina kabinasaan tea.
24 Pangna urang salamet teh lantaran
boga pangharepan eta. Tapi inget, ari
pangharepan teh, nya eta hiji hal anu
can bukti. Ari geus breh buktina mah,
atuh naon deui anu rek diarep-arep?
25 Ku sabab anu diarep-arep can
ngabukti, urang teh kudu sabar tawekal.
26 Dina keur lemah, urang teh dideudeul
ku Ruh tea. Sabab urang mah teu
terang, kudu kumaha neneda teh; nya
Ruh tea anu mangnedakeun urang ka
Allah teh: Nepikeun kereteg-kereteg
hate anu henteu kakedalkeun ku urang.
27 Allah anu tingali kana usiking
ati sanubari urang uninga, yen anu
dipangnedakeun ku Ruh teh, nya eta
jalma-jalma anu disebut suci, anu
sapagodos jeung pangersa-Na.
28 Jadi, sing sakur anu ngesto ka Allah,
nya eta anu geus disalaur saluyu jeung
pangersa-Na, ku Mantenna oge dibantu

dina sagala perkarana supaya hade temahna.
29 Sabab sakabeh jalma anu memang geus kapilih mah, ti barang mimiti keneh, ku Mantenna geus ditangtukeun baris jadi saharkat jeung Putra-Na sarta Putra-Na tea diangkat jadi dulur cikal maranehna.
30 Sakur anu geus ditangtukeun kitu, baris disalaur dina waktuna. Sakur anu disalaur, tangtu ku Mantenna diangken bener. Sakur nu diangken bener, tangtu dipaparin kamulyaan.
31 Ku kituna, urang teh rek ngucap naon deui? Lamun Allah di pihak urang, saha nu bisa ngalawan ka urang?
32 Mantenna geus sakitu iklasna nyerenkeun Putra ku manten guna urang; ku sabab eta, sagala-galana oge, ku Mantenna moal teu dipaparinkeun ka urang.
33 Saha anu bisa ngagugat-gugat jalma-jalma anu geus dipilih ku Allah, anu ku Mantenna geus diangken bener?
34 Saha nu wenang ngahukum ka maranehna? Anging Al Masih nyalira! Tapi papadaning kitu, Anjeunna malah nepi kapupus enggoning ngabelaan

urang. Gugah-Na deui oge, pikeun urang. Anjeunna linggih di tengeneun Allah ge, pikeun ngabelaan urang.
35 Saha nu bisa megatkeun urang tina asihna Al Masih? Kasangsaraan atawa panganiayaan, naha bisaeun megatkeun? Hal tuna sandang tuna pangan, naha bisaeun megatkeun? Bahaya atawa kakuatan pakarang bisaeun misahkeun?
36 Memang geus aya tulisanana dina Kitab: ‘Ku margi anut ka Gusti, saban-saban dinten abdi-abdi diriung ku bahya pati, disamikeun sareng domba peunciteun.’
37 Najan kitu, hamo! Sabab sajeroning kitu, urang teh geus leuwih ti unggul ku karana Anjeunna anu sakitu asih-Na ka urang.
38 Simkuring estu yakin, boh kawasa pati, boh hirup, boh malaikat-malaikat, boh pamarentahan-pamarentahan, boh nu kiwari boh nu bakal datang,
39 boh kakawasaan nu ti luhur atawa anu ti handap, boh mahluk-mahluk lianna, pamohalan aya anu bisa megatkeun urang tina asihing Allah anu

ngancik di Isa Al Masih, Gusti Jungjunan urang.

9 [1] Demi Al Masih, nu rek diterangkeun ku simkuring teh nu saenyana. Lain bohong, estu medal tina getering ati sanubari, Ruh Allah oge tingalieun.
[2] Simkuring teh teuing ku nalangsa, hate teu weleh asa digerihan.
[3] Ari ras ka dulur-dulur, anu sare'atna mah tunggal sabangsa; simkuring teh iklas najan upamana nepi ka kudu paturay ti Al Masih oge, asal matak jamuga ka maranehna.
[4] Ngingetkeun maranehna teh bangsa Israil bangsa anu dibere hak jadi putra Allah, dibere kamulyaan, dibere perjangjian, kitu deui Toret jeung tuduh jalan ibadah, katut jangji-jangji Allah.
[5] Maranehna teh rundayan para luluhur anu ngayugakeun Al Masih gumelar ngajadi manusa, nya Manusa Ilahi nu nyakrawati, agungkeuneun salalanggengna. Amin.
[6] Tapi pangandika Allah mah, pamohalan kana meleset. Sabab henteu kabeh turunan Israil, kaasup bangsa Israil teh.
[7] Oge henteu kabeh terah Ibrahim, enya-enya kaasup turunan Ibrahim.

Sabab (dawuhan Allah ka Ibrahim):
‘Nu baris jadi turunan maneh teh anu
gumelar ti Isak.’
8 Tegesna, putra-putra Allah mah, lain
anu gumelar tina jasmani, tapi anu
medal ku karana perjangjian Mantenna.
9 Ari perjangjian Mantenna teh kedal
dina dawuhan ieu: ‘Tepung waktu
mangsa ieu, Kami rek ka dieu deui; dina
mangsa eta, Sarah bakal pibogaeun
anak lalaki.’
10 Nu leuwih eces mah dawuhan ka
Rabeka, basa Rabeka keur kakandungan
kembar ti carogena, Isak tea, karuhun
urang.
11 Ti memeh kakandunganana tea
medal, jadi acan lakon hade atawa
goreng, nu hiji enggeus dipilih sarta
Allah geus netelakeun yen pamilih
Mantenna henteu dumasar kana hade
gorengna kalakuanana, estu wungkul ku
karana pangersa-Na bae.
12 Kieu dawuhana-Na: ‘Lanceukna bakal
kumawula ka adina.’
13 Oge kauni dina Kitab: ‘Ka Yakub Kami
teh asih, ari ka Esau mah giruk.’

14 Kumaha ari kitu! Naha urang rek
nyalahkeun, majarkeun Allah teu adil?
Piraku Allah teu adil!
15 Baheula Mantenna ngadawuh ka
Musa: ‘Kami rek mikarunya ka sakur anu
geus ditangtukeun ku Kami. Kami niat
ngurniaan ka sakur nu geus kapilih ku
Kami.’
16 Eta teh, netelakeun yen Allah henteu
gumantung kana kahayang atawa
tingkah laku jelema. Kabeh gumantung
kana pangersa-Na.
17 Oge dina Kitab aya dawuhan
Mantenna ka Piraon: ‘Nu matak maneh
ku Kami dijungjung teh lantaran ku
Kami arek dipake pikeun nembongkeun
kakawasaan, supaya ngaran Kami
kakoncara ka sakuliah dunya.’
18 Jadi, Allah mah, mikawelas teh ka
saha bae anu kamanah ku Mantenna;
kitu oge, upama Mantenna ngersakeun
jelema jadi bedegong, nu mana bae.
19 Meureun cek aranjeun: ‘Ana kitu,
naha atuh Mantenna sok ngaweweleh
kalakuan manusa, da saha atuh
jelemana anu bisa mapalangan kana
pangersa-Na?’

20 Kieu saenyana: ‘Ambeu, naha saha
manusa teh make wani-wani ngalawan
ka Allah?’ Upama urang barang jieun,
eta barang anu dijieun teh moal bisa
nyalahkeun kieu: ‘Ku naon kuring dijieun
kieu?’
21 Upamana bae Ki panjunan, tangtu
bisa kumaha karep kana taneuh
lempung, naha rek dijieun wadah anu
endah atawa anu basajan bae.
22 Jadi, upama Allah rek nibankeun
bebendu jeung pangawasa-Na ka anu ku
Mantenna rek dibenduan jeung diruksak,
tapi kersa nyabaran keneh;
23 eta teh taya lian, ti seja mintonkeun
kamulyaana-Na anu tanpa wangenan, ka
nu baris dipiwelas jeung baris diangkat
kana kamulyaan.
24 Nya eta urang tea, anu ku Mantenna
geus disaur. Ari anu disalaur teh lain
ngan ti urang Yahudi wungkul, tapi ti
bangsa-bangsa sejenna oge.
25 Sakumaha dawuhana-Na dina kitab
Hosea: ‘Anu tadina lain umat Kami,
seja diaku jadi umat Kami. Kami seja
nerapkeun kaasih ka anu tadina henteu
dipikaasih.

26 Kitu deui di tanah anu tadina disebut:
Maraneh mah lain umat Kami, —
baris diaku jadi putra-putra Allah Anu
jumeneng.’
27 Nabi Yesaya oge, kieu saurna
ngeunaan urang Israil teh: ‘Sanajan bani
Israil lobana, lir keusik lautan, nu baris
dirahayukeun mah ngan sabagian leutik.’
28 Sabab sakur anu ku Pangeran geus
ditimbalkeun, tinangtu ku Mantenna
dibuktikeun di ieu bumi kalawan
sahinasna tur sampurna.
29 Memeh eta, Nabi Yesaya nyaurkeun
kieu: ‘Cacakan upama Pangeran henteu
ngarikeun binih, nasib urang teh moal
beda ti nagara Sadumu jeung Gomora.’
30 Kumaha ayeuna cek urang? Kieu:
Bangsa-bangsa lian, anu teu nareangan
jalan kana kayaktian geus diangken ku
Allah, ku lantaran imanna.
31 Sabalikna, urang Israil, sanajan
naluturkeun tuduh jalan kanu sayakti,
ku Allah teu diangken.
32 Naon sababna? Sabab
naluturkeunana, lain ku iman
kapercayaan, tapi ku amal-amalan
sorangan.

33 Cek Kitab: ‘Kahade, Kami di Sion
neundeun hiji batu sesentugan, hiji
cadas tatajongan. Tapi sing saha anu
percaya ka Anjeunna, pinasti moal
hanjakal.’ Urang Israil mah, titajong
kana eta batu (Al Masih) teh.
10 1 Dulur-dulur! Nurutkeun rasa
katineung mah, malah ditedakeun
pisan ka Pangeran, mugi-mugi
maranehna teh pinarinan salamet.
2 Da anu kasaksian ku simkuring oge,
maranehna teh saregep ka Allah, ngan
bae teu bener dina ngahartikeunana.
3 Ku sabab teu nyarahoeun kana
kasaestuan Allah, heug bae maranehna
nyarieun bebeneran sorangan,
tungtungna embung tunduk kana
kasaestuan Allah.
4 Padahal bukti palaksanaan Toret
teh, nya Al Masih pisan. Sing saha
anu percaya ka Anjeunna, tinangtu
meunangkeun nu saestuna.
5 Sabab ku Musa oge diserat kieu:
‘Jalma anu ngalakonan bebeneran
anu aya dina Toret, tangtu ti dinya
meunangkeun hirup.’
6 Ari bener ku karana iman teh nyoko
dina kalimah ieu: ‘Ulah ngomong dina

hate: Saha anu bisa ka Sawarga pikeun
mawa Al Masih turun ka urang?
7 Atawa: Saha nu bisa nurunan jurang
pati pikeun ngahanjatkeun Al Masih ti nu
maraot?’
8 Kumaha atuh? Kieu: ‘Rasiahna
Pangandika deet bae, ngukir dina biwir,
nete dina hate.’ Eta rasiah iman teh,
anu diwawarkeun ku simkuring sakanca
mitra.
9 Sabab upama biwir ngaku, yen Isa teh
Gusti Jungjunan tur percaya dina hate,
yen Anjeunna ku Allah geus digugahkeun
ti nu maraot, tanwande urang ginanjar
salamet.
10 Kapan percaya teh ku hate,
ngalantarankeun urang diangken
bener. Ari ngaku teh ku biwir, anu
ngalantarankeun urang disalametkeun.
11 Cek Kitab: ‘Sakur nu percaya ka
Anjeunna, ku Anjeunna moal diangles.’
12 Sakur teh, hartina, sing saha bae
kalawan teu dibeda-beda, taya urang
Yahudi taya urang Yunani. Sabab Allah
anu tunggal teh Allah nu disembah ku
kabehan, lautan kurnia keur sakur anu
sumambat ka Mantenna.

13 Sabab sing saha anu sumambat
ka pajenengan Pangeran, tinangtu
disalametkeun.
14 Tapi kumaha arek sumambat ka
Mantenna, ari maranehna embung
percaya ka Anjeunna? Kumaha arek
percaya ka Anjeunna, ari henteu
ngadenge? Kumaha arek ngadenge hal
Anjeunna, ari teu aya anu ngabaran?
15 Saha anu rek ngabaran, ari teu
aya anu diutus? Cek Kitab: ‘Ku endah
lengkahna jalma-jalma anu ngemban
warta pikabungaheun!’
16 Tapi anu narima eta kabar
pikabungaheun teh, henteu kabeh. Nepi
ka Yesaya ngarahuh: ‘Nun Pangeran,
saha anu daek nguping kana ieu
pangwawaran?’
17 Padahal iman kapercayaan teh asalna
tina ngadenge, ari anu kudu didengena,
nya eta dawuhan Al Masih.
18 Simkuring sok nanya dina hate, naha
kitu maranehna teh can ngadarenge
kana hal eta? Padahal simkuring terang
maranehna teh enggeus ngadarenge,
sabab: ‘Sorana parat ka saampar jagat,
lisan-lisanna tepi ka satungtung bumi.’

19 Simkuring tumanya deui: Didarenge
atawa henteu ku maranehna? Tapi piraku
teu didarenge mah, sabab saur Musa:
‘Kami baris nimbulkeun sirik maneh ka
jalma-jalma anu henteu kaasup umat,
jeung nimbulkeun amarah maneh ka
bangsa nu gejul keneh.’
20 Komo Yesaya mah, leuwih wani deui
ngeceskeunana: ‘Kami geus ngahaja
sina kapanggih ku jalma anu teu nariat
neangan, sarta geus nembongan ka
jalma-jalma anu tara maluruh hal Kami.’
21 Ari ngeunaan urang Israil mah, kieu
saur anjeunna: ‘Sapoe jeput Kami teh
nyodorkeun leungeun ka ieu bangsa anu
wangkelang jeung tukang ngabantah.’
11 1 Ieu teh nimbulkeun pertanyaan:
Na geus dipiceun kabeh eta
umat teh ku Pangeran? Piraku! Kapan
simkuring oge urang Israil, turunan
Ibrahim ti Kaom Binyamin.
2 Moal enya Allah miceun ka umat-Na,
kenging-Na ku manten milih! Cek Kitab,
basa Elias rumahuh ka Allah ngadukeun
urang Israil:
3 ‘Nun Pangeran, maranehna teh
parantos maraehan nabi-nabi Gusti.
Mezbah-mezbah Gusti ge, ku maranehna

diruntuh-runtuhkeun. Mung kantun
abdi nu masih hirup, nanging abdi ge
diarah-arah pati.’
4 Kumaha waleran Allah? ‘Aya keneh
pikeun Kami. Ku Kami dikarikeun tujuh
rebu urang deui anu henteu marilu
sembah sujud ka arca Baal.’
5 Nya kitu kiwari oge, aya keneh saeutik
anu nyesa, lantaran aya piwelas Allah.
6 Disesakeun soteh, ku lantaran aya sih
kurnia, lain pedah bener kalakuanana.
Ari ngukur kana kalakuanana mah, atuh
lain oge sih kurnia.
7 Jadi, kumaha cindekna? Kieu: Urang
Israil teh henteu kabeh bisa ngahontal
udaganana, ngan anu kapilih bae. Nu
sejen-sejenna mah geus naleugtreug.
8 Cek Kitab: ‘Maranehna ku Allah disina
talibra. Matana sina teu arawas, ceulina
sina norek, tug nepi ka kiwari.’
9 Oge saur Daud: ‘Sukan-sukanna sing
jadi jiret jeung burang, jadi mamala
katut wawales ka maranehna keneh.
10 Panonna sina kalampud ulah sina
awas, tonggongna sing barengkung
balas nanggung.’
11 Simkuring sok mikir kieu: Naha
pedah maranehna geus lalabuh teh

ngandung harti moal bisa marenyat deui? Henteu, lain kitu! Eta mah, lalabuh soteh, pedah ngalalawan. Eta sababna, kasalametan teh diragragkeun ka bangsa-bangsa lian; maksudna, pikeun mapanas maranehna, bangsa Israil tea.
12 Kagagalan maranehna, geus matak jadi bagja ka saalam dunya sarta kakuranganana, matak jembar ka bangsa-bangsa sejen; geus komo deui lamun maranehna satia mah.
13 Hal ieu diwakcakeun ka aranjeun nu lain bangsa Yahudi. Malah ku sabab simkuring teh rasul pikeun nu luareun bangsa Yahudi, ku ngawakcakeun eta hal teh, tugas karasulan simkuring jadi karasa mulyana.
14 Mudah-mudahan ku jalan kitu bangsa simkuring hatena bisa kageuing sarta tarobat; malakmandar ku kitu teh, aya anu bisa kasalametkeun.
15 Sabab upama dipiceunna eta bangsa geus ngalantarankeun bangsa-bangsa luareunana salamet, komo lamun maranehna ditarima deui; naon pibasaeunana, lian ti lir nu geus paeh hirup deui?

16 Ibarat roti, lamun bibitna beresih,
rotina oge beresih. Atawa lamun akarna
mulus, dahan-dahanna oge tangtu
mulus.
17 Ku sabab eta, lamun dahan-dahan
tina tangkal jetun piaraan, aya anu
ditilas; tuluy aranjeun, anu lir sirung tina
tangkal jetun leuweung, dicangkokkeun
kana urut dahan nu ditilas tea jeung milu
nyeuseup kahakanan tina akarna,
18 aranjeun ulah rasa maneh leuwih
utama ti batan dahan anu ditilas tea.
Upama nepi ka boga rasa kitu, mangka
areling; lain aranjeun anu ngahuripan
akar, tapi akar anu ngahuripan aranjeun.
19 Bisa jadi cek aranjeun: ‘Nu matak
eta dahan ditilas ge pikeun tempat aing
sirungan.’
20 Lain, lain kitu! Nu matak maranehna
ditilas teh, tina bonganna embung
percaya. Sabalikna, aranjeun
dicangkokkeun soteh lantaran daek
percaya. Jadi, poma ulah rek nyombong,
anggur kudu sieun!
21 Sabab upama Allah teu lebar-lebar
nilas dahan anu pituin, ka aranjeun oge
moal ngaraos lebar nilas.

22 Ku sabab eta, mangka tigin kana
welas asih-Na; kitu deui, kana sipat
Mantenna anu keras. Keras soteh, ka nu
baredegong. Upama aranjeun tigin mah,
welas asih-Na tangtu karasa. Lamun teu
tigin, aranjeun oge moal teu ditilas.
23 Tapi maranehna oge, ari geus tarobat
mah tina kateupercayaanana, tinangtu
dipulihkeun; da Allah mah, kawasa
nyangkokeunana deui.
24 Sabab upama aranjeun, anu tadina
saibarat sirung tina tangkal jetun
leuweung, geus dicangkokkeun kana
jetun piaraan sanajan beda sipat beda
bakat; komo deui maranehna, nu asalna
oge sasipat, tangtu baris dipulihkeun
deui kana tangkal asalna.
25 Dulur-dulur! Simkuring ngaharep,
supaya aranjeun ulah ngarasa guminter.
Ku sabab eta, simkuring rek mere ieu
rasiah: Sabagian urang Israil geus
naleugtreug. Kituna teh, ngan nepi ka
mangsa jejegna bilangan anu disalaur ti
bangsa-bangsa luareunana geus asup ka
karajaan Allah.
26 Upama eta geus kahontal, pinasti
Israil baris disalametkeun, sakumaha
cek Kitab Suci: ‘Ti Sion baris sumping

Pambebas, sagala kadorakaan ti Yakub
baris dieuweuhkeun.
27 Ieu jadi jangji ti Kami ka maranehna,
di mana dosa-dosana ku Kami geus
dilubarkeun.’
28 Maranehna teh, ari ditilik ti pihak Injil
mah, satru Allah. Ku lantaran hal eta,
nu untung teh aranjeun, nu lain urang
Yahudi. Tapi ku sabab tadina oge umat
kapilih tur ngaraskeun ka karuhunna,
tetep maranehna ku Allah dipikaasih.
29 Sabab Allah mah, sakali miasih jeung
mikurnia moal barobah deui.
30 Aranjeun nu asal teu ngesto ka
Mantenna, ayeuna malah ginanjar murah
asih-Na; eta teh, balukar ti maranehna
teu ngesto ka Allah.
31 Kitu oge maranehna, tinangtu
ngalaman sakumaha anu kaalaman ku
aranjeun, — sanajan ayeuna maranehna
teu ngesto ka Allah — nya eta baris
pinarinan deui murah asih-Na.
32 Sabab sakabeh manusa ku Allah
geus dikerem di jero lingkungan
kabasangkalan, supaya Mantenna iasa
mintonkeun murah asih-Na ka sakabeh.
33 Beu, pohara matak helokna ari
kawijaksanaan jeung timbangan Allah!

Putusana-Na henteu bisa kajugjugan,
pangreka manah-Na henteu bisa
kateuleuman!
34 Ku kitu tea mah: ‘Saha nu awas kana
mamanahan Pangeran? Saha nu geus
kungsi nganasehatan ka Mantenna?
35 Atawa saha anu geus kungsi
ngahaturanan naon-naon, nepi ka
Mantenna kedah mulangkeun?
36 Sabab saniskara oge, asal ti
Mantenna, kenging Mantenna, jeung
kanggo Mantenna, salalanggengna.
Amin.’

12 1 Ku sabab kitu, dulur-dulur, demi
Allah nu murah asih, simkuring
rek mere pepeling. Sanggakeun ka
Mantenna diri sakujur, nya eta pikeun
jadi korban anu hirup, suci tina rereged,
sarta kamanah ku Mantenna. Eta teh,
lakuning ibadah ka Allah anu sajati.
2 Ulah rek kabawakeun ku tabeat dunya
anu ilahar; enyana mah, anyarkeun
batin pikeun ngarobah hirup, supaya
terang ka anu jadi pangersa Allah, nya
eta nyaho mana nu hade tur sampurna
anu sapuk jeung pangersa-Na.
3 Simkuring anu geus nampa sih
kurnia-Na, arek papatah ka aranjeun

masing-masing. Ulah rek mikiran nu
lain-lain nu pamohalan; hadena mah,
anu baris kabedag bae, anu saimbang
kana kamampuhan jeung iman kurnia ti
Allah.
4 Tilik bae awak; anggahotana
rupa-rupa; gunana oge beda-beda.
5 Urang oge nya kitu: Lobaan tapi
tunggal sabadan lantaran iman ka Al
Masih sarta anggota pada anggota silih
pikabutuh.
6 Demi murah asih-Na Allah, urang
masing-masing pada-pada meunang
kurnia, tapi henteu sarua; da bakat
urang ge, beda-beda. Ku sabab eta,
anu dipaparin bakat mere piwejang,
gunakeun eta bakat teh, asal saluyu
jeung iman urang.
7 Anu dipaparin bakat ngalalayanan,
gunakeun kana ngalalayanan. Anu
dipaparin bakat ngajar, gunakeun kana
ngajar.
8 Anu dipaparin bakat bisa mere
nasehat, pake nganasehatan. Dina
barang bere, merena kudu jeung iklas.
Anu kudu mingpin, kudu mingpin bari
jeung tanggung jawabna. Anu seja mere
pitulung, nulungna kudu bari bear budi.

9 Ulah nyaah pupulasan! Dosa kudu
dilawan, nu hade lampahkeun.
10 Aranjeun kudu silih raketan, lir
jeung dulur sorangan, jeung kudu
paheula-heula ngajenan.
11 Enggoning lakon gawe nu karana
Allah, aranjeun ulah melencing, tapi sing
saregep jeung sumanget.
12 Enggoning mantengkeun harepan ka
Al Masih teh kudu jeung ngarasa bagja,
sing sabar tawekal dina nandangan
cocoba, jeung ulah petot-petot neneda.
13 Dulur saiman anu keur kakurangan
kudu dideudeul, mun kasemahan kudu
daek kapondokan.
14 Ka nu nganyerikeun ulah males
nganyenyeri, anggur doakeun sing
hade-hade.
15 Ka nu meunang kabungahan kudu
milu bungah; ka nu kasusahan kudu
milu susah.
16 Jeung pada batur kudu akur
sauyunan. Dina mikir ulah mikiran nu
pamohalan, sing salayakna bae. Poma,
ulah asa pinter sorangan.
17 Nu jahat ulah dibales jahat; ulah teu
payaan ku sikep batur.

18 Sabisa-bisa urang mah, ka itu ka ieu
oge, kudu repeh kudu rapih.
19 Weu, dulur-dulur kadeudeuh! Poma,
urang mah ulah hayang ngabales. Sual
wawales mah kagungan Allah. Cek Kitab
Suci oge: ‘Hak wawales aya di Kami.
Kami nu wajib ngabales.’ Kitu dawuhan
Pangeran.
20 Maneh mah, mun musuh lapar, bere
dahar; mun musuh halabhab, bere
nginum! Ku dikitukeun teh, si musuh
moal teu asa nyunyuhun ruhak.
21 Poma, ulah kaelehkeun ku sipat
jahat; tapi elehkeun eta sipat jahat teh,
ku sipat nu hade.

13 1 Unggal jelema kudu nurut
ka pamarentahna, nu nyekel
kakawasaan. Sabab kakawasaan teh
kabeh ge asal ti Allah. Pamarentah nu
keur ngadeg, eta geus kersaning Allah.
2 Ku sabab eta, bahula ka pamarentah
teh, sarua jeung ngalawan pangersa
Allah; anu ngalawanna, tinangtu
dihukum.
3 Pamarentah teh, pikeun rayat nu
hade mah, teu matak sieun; kajaba
pikeun nu jahat. Malar ulah sieun ku

kakawasaanana, urang kudu bener,
supaya jadi pujieun pamarentah.
4 Aranjeunna teh kawula Allah anu
baris nangtayungan ka urang. Matak
sieun soteh pikeun nu jahat; sabab
kakawasaan pamarentah teh, moal
tambuh-tambuh; tur sapagodos
jeung pangersa Allah, nya eta pikeun
nibankeun hukuman ti Mantenna ka
jelema anu jahat.
5 Ku sabab eta,urang wajib nurut ka
pamarentah. Lain samata-mata malar
salamet bae, pangpangna mah,lantaran
geus wajibna kudu bener lalampahan.
6 Jaba ti eta, urang teh wajib mayar
pajeg, ngingetkeun aranjeunna teh
kawula Allah tea, anu ngatur rayat.
7 Sakur anu diwajibkeun kudu
dicumponan: Iuran bayar ka nu narik
iuran; pajeg bayar ka nu wajib narik
pajeg; ka nu pantes dipiajrih kudu ajrih;
ka nu pantes dihormat kudu hormat.
8 Ka itu ka ieu oge, ulah aya hutang,
kajaba ti hutang budi. Hartina, kudu
nyaahan. Sabab jelema anu nyaahan
teh, hartina, nyumponan hukum Toret.
9 Cek Toret: ‘Maneh ulah jinah. Maneh
ulah maehan. Maneh ulah maling. Maneh

ulah kabongroy ku barang batur.’ Ieu
kabeh, kitu deui saeusining Toret, ari inti
sarina mah nyoko dina timbalan nu kieu
ungelna: ‘Kudu nyaah ka batur, lir ka
awak sorangan.’
10 Nu nyaahan mah, pamohalan nyieun
kagorengan ka batur. Tah eta sababna,
pangna nu gede kanyaahna kasebut
geus nekanan hukum Toret teh.
11 Eta teh wajib pikeun urang. Sabab
ku aranjeun oge tangtu karasa, yen
jaman kiwari teh geus nitih kana wanci
nyaring. Sabab kasalametan nu ti Allah
geus beuki leuwih deukeut bae, tibatan
bareto-bareto.
12 Peuting geus meh beak, geus tereh
beurang. Kalakuan-kalakuan jahat anu
biasa dilampahkeun popoekan geus kudu
ditinggalkeun, geus kudu sadia saged
keur baranggawe dina waktu caang.
13 Kudu pantes nya lampah sakumaha
pantesna ti beurang. Beurang teh
ulah dipake balakecrakan, ulah dipake
mamabokan, ulah dipake rucah ngumbar
sahwat, ulah dipake pasea, jeung ulah
dipake sirik pidik.
14 Diri urang sakujur, ti luhur sausap
rambut ti handap sahibas dampal,

jadikeun abdi Al Masih. Ulah migusti karep badani, nu kahayangna ngalajur napsu.

14 [1] Sing ngama'lum ka batur nu kurang yakin. Sual kurang kayakinan ulah direcok-recok.

[2] Jelema mah, kayakinanana teh teu sarua. Aya nu yakin yen ngadahar naon oge meunang; aya nu ukur ngadahar bangsa sayuran lantaran kurang yakin meunang henteuna ngadahar sagala rupa.

[3] Dina sual ieu, anu sok ngadahar sagala rupa, ulah nyawad ka nu tara. Masing-masing bae, da Allah mah ka duanana oge nampi.

[4] Barina oge naon hak aranjeun nyawad ka bujang batur? Masih kumaha bae oge, ari anu wenang nangtukeun mah, dununganana; naha bujangna teh, suhud atawa henteu. Urang ulah manghamhamkeun, da Allah mah iasa bae ngarobah jelema jadi suhud sumujud.

[5] Aya jalma anu nganggap, yen ‘poe anu’ leuwih penting batan poe-poe sejen; aya oge anu nganggap poe mah kabeh ge sarua. Keun, eta mah,

nurutkeun kayakinan masing-masingna bae.
6 Anu yakin, yen aya poe anu istimewa, yakinna teh ka Gusti Allah. Anu dahar, daharna teh bari teu poho ka Gusti, ku ngucap sukur ka Allah anu maparin dahareunana. Anu puasa, puasana bari eling ka Gusti, ku ngucap sukur pedah bisa ngajalankeun puasa.
7 Sabab jelema mah, — boh hirupna, boh paehna — lain ngan keur sadirieunana bae.
8 Eukeur hirup, hirupna teh kanggo Gusti; ana paeh, nyawana teh kanggo Gusti. Boh hirupna, boh paehna, nyawana teh kagungan Gusti.
9 Nya kitu oge pangna Al Masih pupus sarta hirup deui teh, supaya jumeneng Gusti Jungjunan: Boh keur nu geus paraeh; boh keur nu harirup keneh.
10 Ku sabab eta, nanaonan cuwud-cawad kana kayakinan batur? Naha kayakinanana dianggap hina? Urang teh, kabeh oge, kudu jagrag kana pangadilan Allah ku manten.
11 Sabab cek Kitab: ‘Demi Kami jumeneng, timbalan Pangeran, unggal

jalma baris tapak deku ka Kami. Kabeh
jalma baris ngamulyakeun ka Allah.’
12 Jadi, urang teh moal bisa sumingkir
deui; kudu tanggung jawab kana laku
lampah masing-masing.
13 Ku sabab eta, poma ulah silih cawad
deui. Rek nyawad mah kana kalakuan
sorangan bae. Jaga, supaya batur ulah
nepi ka kasigeung perasaanana.
14 Simkuring yakin, — dina
kamanunggalan jeung Isa, Gusti
Jungjunan urang — yen dina hakekatna
mah, taya barang anu najis. Najis soteh,
cek nu nganggap najis.
15 Jadi, upama aranjeun nyigeung
perasaan batur ku alatan anu didaharna;
hartina, aranjeun geus ingkar tina
kanyaah. Poma, ulah nyieun nu matak
tideuha ka batur ku sual kadaharan;
sabab Al Masih teh, pupusna, keur guna
manehna ongkoh.
16 Anu hade pikeun aranjeun ulah
dipake ngadorakakeun batur.
17 Sabab Karajaan Allah mah, moal
ngarecokkeun sual naon nu wenang
didahar atawa diinum. Karajaan Allah
mah, ukur mentingkeun sual kasaestuan,

karapihan, jeung kabagjaan hirup dina
aub-aubna Ruh Allah.
18 Sing saha anu ngawula ka Al Masih
ku cara kitu, tangtu ku Allah kamanah,
ku pada jalma oge diajenan.
19 Ku sabab eta, hayu rampak ngudag
hal-hal anu nuju kana karapihan sarta
silih kuatkeun iman kapercayaan.
20 Poma, ulah ngaruksak padamelan
Allah ku sual kadaharan! Enya kadaharan
teh taya nu najis, tapi ari ngadaharna
matak nyigeung hate batur mah, kacida
gorengna.
21 Utamana, ari matak jaheut hate batur
mah, hade ge, ulah ngadahar daging
atawa inuman keras jeung sabangsana.
22 Nu dipake kayakinan ku sorangan,
tungkus sajeroning ati; da eta mah,
urusan iman sorangan ka Gusti Allah.
Bagja, jalma anu teu kaganggu ku budi
rasana enggoning milampah naon-naon
anu cek kayakinanana hade.
23 Sabalikna, jalma anu hamham,
— tapi teu burung ngalampahkeun
anu cek kayakinanana teu meunang
— eta teh geus kahukum; lantaran
ngalampahkeunana, henteu dibarengan

ku imanna. Sabab naon-naon anu henteu
dibarengan ku iman, eta teh dosa.
15 [1] Anu kuat imanna, wajib
ngadeudeul ka anu kurang kuat,
ulah genah-genah sorangan bae.
[2] Kamampuhan urang masing-masing
kudu dimangpa'atkeun pikeun batur,
supaya imanna dikuatkeun.
[3] Kapan Al Masih oge tara mentingkeun
salira ku anjeun, sakumaha cek Kitab:
‘Pamoyokna jalma-jalma ka maraneh,
keunana ka Kami.’
[4] Sabab anu ditulis baheula teh,
maksudna, keur pepeling ka urang
kiwari. Upama dibaca, eta Kitab Suci
teh, bisa nguatkeun pangharepan urang
ku lantaran pangajaranana tea, nya eta
ngeunaan katawekalan jeung panglipur.
[5] Mugia Allah anu jadi sumber
kapengkuhan jeung lautan panglipur,
marengkeun aranjeun runtut-raut
sauyunan, — luyu jeung pangersa Isa Al
Masih —
[6] supaya aranjeun bisa ragem, sasora
sabiwir, ngamulyakeun ka Allah nu jadi
Rama Isa Al Masih, Gusti Jungjunan
urang.

7 Ku sabab eta kudu silih tembrakeun
hate, sakumaha Al Masih oge geus
nembrakkeun manah-Na ka aranjeun,
supaya jadi kamulyaan ka Allah.
8 Nu dimaksud ku simkuring tegesna
kieu: Pikeun ngabuktikeun kasaestuan
Allah, Isa Al Masih teh geus kumawula
ka bangsa anu disunat, pikeun
ngayakinkeun eta bangsa tina hal
perjangjian Allah ka karuhun-karuhunna.
9 Jaba ti eta, supaya bangsa-bangsa
lianna oge ngamulyakeun Allah, anu
sakitu welas asih-Na ka maranehna. Cek
Kitab: ‘Abdi sumeja ngagung-ngagung
Anjeun di kalangan bangsa-bangsa lian.
Pajenengan Gusti sumeja dipuji-puji.’
10 Saterusna: ‘He bangsa-bangsa,
masing suka bungah, babarengan jeung
umat Mantenna!’
11 Saterusna deui: ‘He bangsa-bangsa
kabeh, paruji Pangeran! Sakabeh umat
mangka ngamulyakeun ka Mantenna.’
12 Terus saur Nabi Yesaya: ‘Tina bongkot
Isai, engke bijil hiji seuweu, baris ngereh
bangsa-bangsa, sarta jadi pangharepan
pikeun bangsa-bangsa lian.’
13 Mugia iman aranjeun ginanjar
kabagjaan jeung katengtreman ti

Allah, supaya ku kawasaning Ruh Allah pangharepan aranjeun tambah manteng jeung tambah manteng bae.
14 Dulur-dulur! Saenyana simkuring percaya, yen aranjeun teh geus kaancikan ku watek-watek anu hade, asak pangalaman, tur sanggup silih geuing.
15 Hanas kitu, simkuring teh, ngawani-wanikeun maneh nyuratan ka aranjeun. Lantaran kajurung ku karumasaan yen, simkuring geus dikersakeun ku Gusti jadi rasul jeung awahing ku keyeng hayang ngingetan.
16 Bubuhanana simkuring teh dikersakeun jadi rasul anu kudu ngawawarkeun Injil ti Allah ka bangsa-bangsa luareun bangsa Yahudi. Maksud simkuring mah, ngan seja nyanggakeun bangsa-bangsa luareun bangsa Yahudi tea ka pangkon Allah, sanggeus maranehna disucikeun ku Ruh Allah.
17 Enggoning ngawula ka Allah ku kersaning Al Masih, simkuring teh asa agul.
18 Ari nyaritakeun nu sejen-sejen mah, simkuring teh, teu wani. Nyaritakeun soteh nu kaalaman ku sorangan, perkara

padamelan Anjeunna anu dipercayakeun
ka simkuring, nya eta nungtun anut
bangsa-bangsa luareun bangsa Yahudi
tea. Eta ku simkuring parantos dilakonan
boh ku ucap, boh ku lampah,
19 sarta ku tanda-tanda ajaib, mujijat-
mujijat, jeung pangawasaning Ruh
Allah. Simkuring ngawawarkeun
Injil Kasalametan teh, estu nepi ka
tutugna: Mimiti ti Yerusalem jeung
sakurilingeunana, tug nepi ka Ilirikum.
20 Ngawawarkeunana ge ka tempat-
tempat anu sama sakali can ngadenge
jenengan Al Masih. Atuh simkuring teh,
pohara ngarasa agulna lantaran tetela,
ngawangun teh di tempat anu sama
sakali can aya tapak batur.
21 Eta teh saluyu jeung tulisan dina
Kitab Suci: ‘Jelema-jelema anu tadina
can kasumpingan, malah eta nu baris
diparengkeun narenjo ka Anjeunna. Anu
tadina can kawawaran, malah eta nu
baris diparengkeun ngadarenge jeung
ngalarti kana hal eta.’
22 Tah kitu sababna, nu matak unggal
rek ngalongok ka aranjeun, aya bae
halanganana.

23 Tapi ayeuna mah, pagawean di dieu
teh geus teu perlu ditungkulan deui.
Jaba ti kitu, ongkoh geus mangtaun-taun
simkuring hayang nepungan aranjeun.
Atuh pohara kumejotna.
24 Mudah-mudahan engke, ari rek
ka tanah Sepanyol, simkuring bisa
nyimpang heula ka aranjeun. Kahayang
mah, sanggeus urang sosonoan, hayang
dianteurkeun ku aranjeun ka ditu, ka
Sepanyol tea.
25 Ayeuna simkuring teh keur di jalan
rek ka Yerusalem, mawa kiriman keur ka
jamaah di dinya.
26 Nya eta kikiriman ti urang Makedoni
jeung Ahaya, sidekahna beunang
maranehna iuran, sumbangkeuneun ka
anggota-anggota jamaah anu mariskin
di Yerusalem.
27 Maranehna teh ngarasa wajib; nya
kitu itung-itung mulang tarima, dumeh
ngarasa kahutangan budi ku urang
Yerusalem. Maranehna nu lain urang
Yahudi, rumasa geus ngabogaan harta
anu sipat rohani ti urang Yahudi. Jadi,
ngarasa wajib ngabantu ku harta anu
sipat jasmani.

28 Di mana ieu urusan masrahkeun
eta sumbangan ti bangsa-bangsa sejen
geus beres dilakonanana ku simkuring,
simkuring rek terus ka Sepanyol sarta
tangtu nyimpang ka aranjeun.
29 Simkuring yakin datang ka aranjeun
teh baris rebo ku berkah-berkah ti Al
Masih.
30 Sajeroning kitu, dulur-dulur, — demi
Isa Al Masih sarta demi kanyaah anu
asal ti Ruh Allah — simkuring teh menta
dibantu dipangnedakeun ka Allah.
31 Mugi-mugi simkuring ulah kungsi
meunang gangguan naon-naon ti
jelema-jelema anu marantangul di
Yudea; kitu deui jeung tugas simkuring
nepikeun kikiriman, bisa lungsur-
langsar katarima sakumaha mistina ku
umat-umat suci di Yerusalem.
32 Supaya di mana geus diparengkeun
ku Allah bisa tepung jeung aranjeun teh,
urang masing-masing bisa sosonoan
kalawan senang jeung gumbira.
33 Mugi-mugi Allah, anu jadi sumber
kabagjaan, nyarengan ka aranjeun.

16 1 Simkuring nitipkeun Pebe, dulur
urang nu awewe, anu ngabantu
jamaah di Kengkrea.

2 Demi Gusti, pangnarimakeun
sakumaha pantesna ka umat nu suci.
Bantu-bantu tugasna, dina perluna.
Manehna sorangan geus pohara
ngabantuna ka jalma rea; kitu deui ka
simkuring.
3 Pangnepikeun salam katineung
ka Priskila jeung Akwila, anu kungsi
babarengan lakon gawe jeung simkuring
demi Isa Al Masih.
4 Maranehna geus naruhkeun pati,
ngabelaan nyawa simkuring. Ka
maranehna, lain simkuring bae anu
nganuhunkeun teh, malah sakumna
jamaah nu lain Yahudi oge.
5 Kitu deui ka anggota-anggota
jamaah anu caricing di imahna, salam
ti simkuring. Salam ka Epenetus,
katineung simkuring, cikalna panganut
Al Masih ti Asia.
6 Salam ka Maryam, anu geus digawe
keur aranjeun sakitu temen wekelna.
7 Salam ka Andronikus jeung Yunias,
batur sabangsa simkuring anu kungsi
bareng dipanjara jeung simkuring.
Di antara rasul-rasul, duanana oge
jelema-jelema terpandang, tur jadina
Masihi oge heulaeun simkuring.

8 Salam ka Ampliatus katineung
simkuring, papada anut ka Al Masih.
9 Salam ka Urbanus, batur gawe demi
Al Masih, oge ka Setakis.
10 Salam ka Apeles anu geus kauji
percayana ka Al Masih. Salam ka saeusi
imah Aristobulus.
11 Salam ka Herodion, baraya
simkuring. Salam ka sakur nu anut
ka Gusti Jungjunan urang di imahna
Narkisus.
12 Salam ka Tripena jeung Triposa,
anu geus banting tulang digawe pikeun
Gusti. Oge ka Persis anu geus enya-enya
digawe pikeun Gusti.
13 Salam ka Rupus; kitu deui ka ibuna,
anu karasana ku simkuring mah, lir ka
indung teges.
14 Salam ka Asinkritus, ka Plegon, ka
Hermes, ka Patrobas, ka Hermas, katut
kum duduluran Masihi sakumbuhan eta.
15 Oge ka Pilologus jeung Yulia, Nerkus
jeung dulurna nu awewe, jeung ka
Olimpas, katut umat-umat suci lianna nu
araya di maranehna.
16 Muga aranjeun pada patarema
leungeun masing-masing, sasalaman
saiklasing ati minangka wawakil

simkuring. Aya oge salam ti sakumna jamaah Al Masih, ka aranjeun.
17 Aya keneh nasehat ti simkuring, nya eta muga aranjeun sing telik jeung ati-ati ka jelema-jelema anu boga niat ngalindih pangajaran anu ku aranjeun geus kacekel, niat ngagoda, jeung ngabengkahkeun. Poma, nu karitu mah, ku aranjeun teh kudu dijauhan.
18 Jelema-jelema anu karitu teh, saenyana mah, lain rek lakon kumawula ka Al Masih, Gusti Jungjunan urang; tapi maranehna mah, ngan rek ngaradon ngabelaan beuteung wungkul. Lamun kurang-kurang awasna, lamun urangna bolostrong, weu, matak katipu enya-enya; ma'lum maranehna teh palalinter ngolo, maranis omonganana.
19 Simkuring pohara bungahna ngadenge aranjeun tigin jeung satia tur kagurnita ka mana mendi. Ku simkuring didoakeun pisan sing parigel ngalakonan anu hade, ulah mirucaan kagorengan.
20 Mugi-mugi Allah nu jadi sumberna kabagjaan, sing enggal-enggal ngancurkeun Iblis dina dampal suku aranjeun. Mugi-mugi aranjeun pinarinan berkahna Isa, Gusti Junjungan urang.

21 Salam ti Timoteus, anu ngabantu
simkuring. Kitu deui ti Lusius, Yason,
jeung Sosipater, batur sabangsa
simkuring.
22 (Panyelang ti simkuring Tertius, anu
mangnyeratkeun ieu serat. Simkuring
oge, sami-sami saiman sareng aranjeun,
nyanggakeun salam baktos).
23 Salam ti Gayus, anu mere tempat
tumpangan ka simkuring jeung mere
tempat ka sajamaah. Salam ti Erastus
panitera kota; kitu deui ti Kwartus nu
saiman keneh jeung urang.
24 Mugi-mugi aranjeun ditangtayungan
ku sih kurniana Isa Al Masih, Gusti
Jungjunan urang. Amin.
25 Simkuring ngahaturkeun pirang-
pirang nuhun ka Mantenna, anu kawasa
nguatkeun ka aranjeun sabada meunang
wawaran ti simkuring, jeung ku hibaring
piwulang Isa Al Masih ku anjeun. Eta teh
cocog jeung eusi rasiah, anu kiwari mah
geus ditembrakkeun.
26 Eta rasiah anu geus mangabad-abad
diarep-arep teh, kiwari mah malah
geus kamashur. Eusina cocog jeung
anu diwartakeun dina kitab-kitab
paranabi kalawan parentah Allah Nu

Maha Langgeng, diwawarkeun ka sagala
bangsa, supaya maranehna ngabakti ka
Mantenna lantaran geus palercaya tea.
27 Demi Isa Al Masih, anging ka
Mantenna anu jumeneng Allah, pulangna
sagala kamulyaan salalanggengna.
Amin. Wassalam, Paulus.

1 Korintus

1 [1] Ti simkuring, Paulus, anu jadi rasul
Isa Al Masih ku kersaning Allah,
jeung ti Sostenes dulur urang.
[2] Kahatur jamaah Allah di Korinta, —
nu kapilih jadi umat percaya, disucikeun
ku karana Isa Al Masih — katut sakabeh
umat di mana-mana anu sami muntang
ka jenengan Isa Al Masih, Gusti
Jungjunan urang; nya Gusti Jungjunan
maranehna ongkoh.
[3] Mugi-mugi aranjeun dipaparin rahmat
jeung katengtreman ti Allah, Rama
urang, jeung ti Isa, Gusti Jungjunan
urang tea.
[4] Simkuring teu kendat muji sukur ka
Allah, dumeh dina kamanunggalan jeung
Isa Al Masih teh, aranjeun geus nampa
sih kurnia-Na.
[5] Nya ku lantaran ngesto ka Mantenna,
aranjeun dikersakeun sakitu jembarna:
Perceka ucap jeung rebo ku kanyaho
[6] anu luyu jeung kanyataan piwuruk Al
Masih anu geus diyakinkeun ka aranjeun,

7 nepi ka aranjeun pinuh ku sih kurnia
sajeroning nunggu-nunggu sumpingna
Gusti Jungjunan urang, Isa Al Masih.
8 Iman aranjeun dipengkuhkeun,
supaya engke ana Gusti Jungjunan
urang sumping, dulur-dulur teu aya
cawadeunana.
9 Eta teh nandakeun, yen Allah, — anu
geus ngersakeun aranjeun satunggal
jeung Putra-Na, nya eta Isa Al Masih,
Gusti Jungjunan urang — maha satia.
10 Saterusna, dulur-dulur, simkuring
aya pamenta! Demi pajenengan Gusti
Jungjunan urang, Isa Al Masih, muga
aranjeun tetep sauyunan, ulah pakia-kia.
Sing tetep satunggal dina pikir jeung
pangrasa.
11 Ieu pamenta lantaran simkuring
meunang beja ti kulawarga Kloe, magar
aranjeun keur pagetreng.
12 Ceuk nu saurang, kuring mah
golongan Paulus. Ceuk saurang deui,
kuring mah golongan Apolos; kuring mah
golongan Kepas; kuring mah golongan
Al Masih.
13 Na Al Masih teh bisa dibagi-bagi?
Na Paulus kitu anu nalangan aranjeun

nepi ka digantung teh? Na demi ngaran
Paulus kitu aranjeun dibaptis teh?
14 Nganuhunkeun ka Pangeran,
simkuring teu kungsi ngabaptis
aranjeun, iwal ti Krispus jeung Gayus.
15 Asa pimanaeun aya nu rek ngaku-
ngaku dibaptis demi ngaran simkuring!
16 Aya deui anu dibaptis ku simkuring
teh, nya eta Stepanus sakulawarga.
Salian ti eta mah, sainget simkuring, teu
aya deui.
17 Simkuring diutus ku Al Masih teh,
lain pikeun ngabaptis, tapi pikeun
ngawawarkeun Injil. Sanajan kitu, lain
ku pipinteranan sorangan ngarang carita,
bisi matak cambal kana kakawasaan
Salib Al Masih.
18 Sabab piwuruk hal Salib teh,
ari pikeun jelema-jelema anu losna
kana picilakaeun mah, siga mahiwal.
Sabalikna, pikeun urang mah, — anu
geus disalametkeun — eta teh taya lian
ti kakawasaan Allah.
19 Sabab ceuk Kitab: ‘Anu luhung,
pangartina ku Kami baris dimusnakeun,
anu pinter, kapinteranana baris
dileungitkeun.’

20 Cik mana ahli pikirna, ahli Kitabna,
jeung ahli sawalana ieu dunya teh? Lain
geus dinyatakeun ku Allah, yen elmu
kapinteran ieu dunya teh bodo?
21 Ku sabab dunya, katut elmu
kapinteranana, tetep teu bisa nyaho
ka Allah Nu maha Luhung; lajeng
Allah ku manten ngersakeun maparin
kasalametan ka umat-Na anu percaya,
ku jalan pangwawaran Injil anu dianggap
mahiwal tea.
22 Urang Yahudi marenta tanda; urang
Yunani nyalukcruk elmu;
23 ari ku simkuring disodoran wawaran
hal Al Masih disalib. Tangtu pikeun
urang Yahudi mah, eta teh jadi bahan
tatajongan; ari pikeun urang Yunani, eta
teh kabodoan.
24 Tapi pikeun anu geus percaya mah,
— boh urang Yahudi boh urang Yunani —
Al Masih teh, tegesing kakawasaan Allah
jeung kaluhungan Allah.
25 Sabodo-bodoning Pangeran, leuwih
luhung batan manusa; sahengker-
hengkerna Pangeran, leuwih bedas batan
manusa.
26 Inget dulur-dulur! Kumaha kaayaan
aranjeun waktu mimiti disaur. Geuning

nu meunang panyaur teh, lain anu pinter ceuk jelema, lain anu gede pangaruhna, jeung lain menakna.
27 Sabalikna, anu ceuk dunya bodo, ku Allah dianggo ngera-ngera nu palinter; anu hengker dianggo ngera-ngera anu baredas.
28 Anu ceuk dunya hina jeung laip, eta anu ku Allah dipilih teh. Malah anu sama sakali teu aya pangajina oge, ku Allah mah dipilih pikeun ngalindih anu luhur harkat.
29 Eta maksudna, sangkan ulah aya anu adigung dipayuneun Allah.
30 Dulur-dulur oge, bisana manunggal jeung Al Masih teh, lantaran kurnia Mantenna. Al Masih, ku Allah didamel hikmah pikeun urang. Nya ku Anjeunna, urang diangken bener, disucikeun, sarta ditebus.
31 Ieu sapagodos jeung nu diserat dina Kitab: ‘Upama rek agul, kudu agul dina kamanunggalan jeung Gusti.’

2 1 Simkuring, basa datang nerangkeun maksad Allah ka dulur-dulur, henteu nganggit-nganggit basa jeung teu make nu luhur-luhur.

2 Da maksudna oge, lain rek ngayakeun
panalungtikan, estu ngan seja
ngenalkeun Isa Al Masih anu pupus
digantung dina salib.
3 Sajeroning kitu, ayana di aranjeun
ge, simkuring teh nya hengker, nya asa
geumpeur, nya ngarasa sieun.
4 Basa jeung carana simkuring
ngawawarkeun ge, jauh ti matak
kapincut; tapi nya kitu, da simkuring
mah, ngan sumerah kana pituduh jeung
kakawasaan Ruh Allah bae.
5 Nu ku simkuring dipalar mah, nya
eta supaya dulur-dulur percaya teh ulah
ku karana kapinteran manusa, tapi ku
karana kakawasaan Allah.
6 Tapi ka kalangan luhur mah, nu ku
simkuring diwawarkeun teh, memang
elmu kapinteran. Ngan lain kapinteran
asal ti ieu dunya atawa ti para pamingpin
dunya, anu bakal dimusnakeun tea.
7 Tapi anu diwawarkeun ku simkuring
mah, elmu hikmah Allah anu gaib jeung
rasiah, anu ku Mantenna disayagikeun ti
samemeh alam dunya dijadikeun, nya
eta pikeun kamulyaan urang.
8 Para pamingpin mah, teu nyarahoeun
kana ieu hal teh. Mun enya nyarahoeun

ge, tangtu moal nepi ka nyalibkeun
Rajaning kamulyaan!
9 Tapi ku Kitab oge geus diserat: ‘Anu
can kungsi katenjo ku panon, can kungsi
kadenge ku ceuli, can kagerentes ku ati,
kabeh ku Allah geus disayagikeun pikeun
jalma anu ajrih asih ka Mantenna.’
10 Eta rasiah Allah, ka urang mah, geus
ditembrakkeun ku Ruh Allah. Sabab
pikeun Ruh mah, teu aya hal anu buni;
sanajan ayana dina manah Allah.
11 Saha pijalmaeunana anu terang kana
eusi hate, iwal ti roh jelemana anu
ngancik dina dirina? Kana eusi manah
Allah oge, moal aya anu terang, iwal ti
Ruh Allah ku manten.
12 Ari Ruh anu katampa ku urang
teh, lain asal ti dunya ieu; tapi asal ti
Allah nyalira, nepi ka urang ngarasa
enya-enya kana sih kurnia-Na anu sakitu
murah asihna.
13 Perkara ieu, ku simkuring
dicaturkeunana lain ku akal pikiran
sorangan, tapi nurutkeun pituduh
Ruh Allah. Sabab anu dicaritakeun ku
simkuring teh, hal-hal rohani pikeun anu
geus mareunang Ruh.

14 Jalma-jalma duniawi mah, teu milu
nampa hal-hal anu asalna ti Ruh Allah;
sabab najan narima ge, teu guna, sarta
moal kapaham lantaran teu asup kana
akalna. Sabab ari anu asal ti Ruh mah,
ditimbang-timbangna oge, kudu kalawan
pituduh Ruh.
15 Jalma anu hirup dina karohanian
mah, neuleuman saniskara; sabalikna,
dirina sorangan mah moal kateuleuman
ku batur.
16 Sabab: ‘Saha anu bisa neuleuman
manah Pangeran, nepi ka bisa mere
nasehat ka Mantenna?’ Tapi ari urang
mah, geus kaserepan panggalih Al
Masih.
3 1 Basa keur mimiti ka aranjeun,
simkuring teh can bisa cumarita
kawas ka jalma-jalma anu geus hirup
dina karohanian, tapi kawas ka jalma-
jalma umumna bae; da aranjeun, harita
mah, di Al Masih teh sasat orok keneh.
2 Ibarat kudu dibere cisusu keneh
lantaran can kuat. Najan kitu, ayeuna
ge, aranjeun teh tetela can kuatna.
3 Aranjeun teh masih keneh bae jadi
ahli duniawi. Sabab aranjeun teh,
masih katerap keneh ku pasirikan jeung

pacekcokan. Lain masih keneh jadi ahli
duniawi ari nu kitu?
4 Make cekcok, aya nu ngaku golongan
Paulus, aya nu ngaku golongan Apolos.
Lain ahli duniawi ari kitu?
5 Naon pangkatna Paulus teh? Naon
pangkatna Apolos teh? Teu kurang
teu leuwih ti kawula-kawula Pangeran,
anu dipake lantaran sangkan aranjeun
percaya sarta masing-masing nurutkeun
kumaha dikersakeuna-Na:
6 Simkuring anu ngipuk, Apolos anu
nyeboran; ari anu maparin hirup huripna
mah, Gusti Allah.
7 Teu penting anu ngipuk jeung
nyeboran mah, anu penting teh Allah
anu ngajadikeunana.
8 Anu ngipuk jeung nu nyebor taya
bedana, masing-masing meunang
buruhan anu saimbang jeung
pagaweanana.
9 Simkuring jeung anjeunna teh, ku
Allah dicandak, nya eta pikeun barang
damel babarengan; ari aranjeun,
ibarat huma-Na atawa wawangunan
kagungana-Na.
10 Kalayan rahmat kurnia Allah,
simkuring, — ibarat tukang wawangunan

anu ahli — geus masang hiji pademen
pikeun diadegan ku nu sejen. Anu
ngadegkeun di dinya, kudu nyaluyukeun
adeganana jeung eta.
11 Sababna, moal aya nu bisa masang
pademen sejen di dinya. Ari anu jadi
pademenna teh, nya eta Isa Al Masih ku
anjeun.
12 Anu ngadegkeun di dinya, naha
rek tina bahan emas, perak, batu-batu
permata, kai, eurih, atawa jarami,
13 kudu geus ngawangwang ti
memehna, yen pagaweanana sakali
mangsa baris diuji. Sabab baris aya
seuneu dina Poean Pangeran, anu nguji
pagawean saban jalma.
14 Lamun wawangunan beunangna tea
tahan uji, baris karasa ganjaranana.
15 Sabalikna, upama pagaweanana teu
tahan ku seuneu, tangtu mubadir tur
nandang rugi. Najan dirina salamet, tapi
tangtu ngaligincing, sasat geus milu
kahuru.
16 Na can aruninga, yen aranjeun teh
bait panglinggihan Allah; nya tempatna
Ruh Allah.
17 Sing saha anu ngaruksak
panglinggihan Allah, tangtu ku

Allah diruksak; sabab panglinggihana-
Na teh, suci; aranjeun Bait Suci
panglinggihana-Na teh.
18 Poma ulah katipu ku diri. Ulah asa
aing pinter di dunya teh. Mending
ngarumasakeun bodo, supaya enya jadi
anu pinter.
19 Sabab kapinteran manusa, di
payuneun Allah mah, bodo balilu.
Ceuk Kitab: ‘Mantenna ngelehkeun
anu palinter ku kapinteran maranehna
keneh.’
20 Dina bagian sejen kaserat: ‘Pangeran
langkung uninga kana pangrekaning nu
baroga elmu, kabeh ge percumah.’
21 Ku sabab eta, ulah sok paunggul-
unggul pamingpin, da kabeh ge geus
jadi milik aranjeun:
22 Paulus, Apolos, Kepas, dunya ieu,
hirup jeung paeh, alam kiwari jeung
jaga, kabeh geus jadi milik aranjeun.
23 Tapi aranjeun ge milik-Na Al Masih,
ari Al Masih kagungan Allah.
4 1 Simkuring sabatur-batur mah,
anggap bae, kawula-kawula Al Masih
anu keur dipercaya ngemban rasiah
Allah.

2 Ari nu dipercaya teh, tangtu kudu
beunang dipercaya.
3 Simkuring onaman diputus ku sasaha
ge, boh ku aranjeun boh ku pihak
sejen, meh teu aya hartina. Simkuring
sorangan teu wenang nangtukeun,
4 da teu terang naon-naon, tur can
tangtu simkuring teh dibenerkeun.
Anging Pangeran nu wenang
mutuskeunana.
5 Ku sabab eta, urang ulah rusuh-rusuh
ngahukuman memeh Gusti Jungjunan
urang sumping. Engke, Anjeunna anu
bakal ngabuka hal-hal anu ayeuna masih
keneh samar, ku sabab poek tea; sarta
ngaboker sagala pangreka hate manusa.
Nya harita, satiap jalma bakal nampa
panghargaan anu satimpal ti Allah.
6 Anu ditataan tadi ngeunaan simkuring
jeung Apolos, pikeun conto ka aranjeun
sangkan: ‘Ulah liwat ti nu geus kaserat
dina Kitab.’ Sangkan ulah ngutamakeun
nu saurang, ngapeskeun anu sejenna.
7 Saha karah anu nganggap aranjeun
sakitu pentingna teh? Jeung naon
pangaboga aranjeun anu henteu
katarima teh? Sabalikna, upama

katarima, naha make adigung kawas ka beunang ihtiar sorangan bae?
8 Sihoreng, aranjeun teh geus sugih mukti! Henteu jeung simkuring ge teu burung jadi raja, nya? Leuh, untung atuh mun enya mah jadi raja! Meureun simkuring sabatur-batur oge bisa milu jadi raja!
9 Ma'lum simkuring mah, ceuk pamikir: Enya oge jadi rasul, ari tempat mah ti Allah teh pangbocetna; kawas anu geus dikeunaan hukum pati, tongtoneun dunya, sarta lalajoaneun pada jelema jeung malaikat.
10 Kumawula ka Al Masih teh, rasul-rasul mah, anggur barodo; teu kawas aranjeun, aya di Al Masih teh jadi laluhung; rasul-rasul mah, jadi nu apes; aranjeun mah, jaya; rasul-rasul mah, laip; aranjeun mah, mulya harkat.
11 Nepi ka kiwari pisan, rasul-rasul mah, nya lapar nya kalantar, rudin, pada ngutiplak, jeung hirupna ge utrak-atrok.
12 Keur sahuap sakopeunana kudu banting tulang heula. Ana aya nu nyarekan, nu nyarekanana kudu didoakeun; mun diteungteuinganan teu meunang ngalawan.

13 Ka anu ngagogoreng kudu angger
sareh bae. Ma'lum nepi ka kiwari ge,
rasul-rasul mah dijieun runtah anu
ngabalaan jagat.
14 Ieu dituliskeun ka aranjeun soteh,
simkuring mah lain rek nyindiran; tapi
rek mepelingan, tina geus asa ka anak
sorangan.
15 Sabab najan aranjeun boga guru
sarebu anu nungtun ngadidik iman ka Al
Masih, ari anu jadi bapa mah teu loba.
Simkuring teh, — dina kamanunggalan
jeung Al Masih — lir bapa aranjeun
lantaran Injil anu diwawarkeun ka
aranjeun.
16 Ku sabab eta, cik ieu bapa aranjeun
teh jadikeun tuladan.
17 Nya patali jeung ieu, nu matak
simkuring ngajurungkeun Timoteus;
Timoteus teh, — jalma anu sumujud ka
Gusti, kanyaah simkuring jeg ka anak —
ku simkuring dititah ngingetan aranjeun
ngeunaan jalan-jalaning iman ka Al
Masih; nya sakumaha anu ku simkuring
biasa diwurukkeun di mana-mana, di
saban jamaah.
18 Simkuring terang, yen di aranjeun,
aya sawatara jalma anu jadi garumede;

panyangkana, simkuring moal wani ka dinya-dinya deui.
19 Puguh simkuring arek buru-buru ka dinya, manawi diparengkeun mah ku Allah. Engke, moal teu kanyahoan, eta kasombongan maranehna teh; naha aya kakuatanana?
20 Sabab ngadegna Karajaan Allah mah, lain ku gede omong, tapi ku pangawasa-Na.
21 Kumaha ayeuna kahayang aranjeun? Hayang dibawakeun pecut atawa dibawakeun hate anu pinuh ku kanyaah?

5 1 Rame beja, yen di aranjeun, aya lampah anu pohara aebna. Cacakan di bangsa anu teu nyekel agama ge, kalakuan nu sakitu aebna mah, can kapanggih: Ngawin pamajikan bapa!
2 Ari heug aranjeun, ti batan ngaheruk kalah ka dangah. Lain diceumpal jelemana ti jamaah!
3 Sanajan raga badag simkuring teu jonghok, ari lelembutan mah nyaksian eta kajadian. Tur moal beda ti upama jonghok, jelema anu nyieun kalakuan nu sakitu aebna teh, ayeuna ku simkuring ditibanan hukuman.

4 Kalayan Asmana Gusti Jungjunan
urang, Isa Al Masih, aranjeun kudu
karumpul sarta dibarengan ku roh
simkuring. Kalayan ngemban kawasa
Isa, Gusti Jungjunan urang,
5 urang serenkeun eta jelema teh, ka
Iblis; keun sina ruksak jasmaniahna,
supaya rohna bisa salamet dina waktu
sumping-Na Gusti Jungjunan urang.
6 Goreng pisan aranjeun kalah ka
garumede kitu teh! Kapan aya paribasa:
‘Ragi sasiki saadonan haseum kabeh.’
7 Piceun ragi anu heubeul teh, supaya
aranjeun jadi adonan anyar. Ongkoh
aranjeun teh, lir adonan tanpa ragi. Tur
‘Domba Paska’ ge, nya eta Al Masih,
geus dikurbankeun pikeun aranjeun.
8 Jadi, hayu urang ngarayakeun Paska
tanpa ragi heubeul, nya eta sumber
kadorakaan jeung kagorengan tea. Tapi
ngarayakeunana teh, kudu ku roti anu
tanpa ragi; tegesna, jiwa anu beresih,
anu dieusi ku kayaktian.
9 Dina surat anu ti heula simkuring
geus ngingetan, sangkan aranjeun ulah
sagulung-sagalang jeung nu rarucah.
10 Eta lain hartina aranjeun ulah wawuh
jeung umumna jalma-jalma nu karitu,

atawa jeung tukang-tukang tipu, atawa jeung nu hararawek jeung sarakah, atawa jeung anu nyarembah ka brahala. Ari nepi ka kudu kitu mah, atuh urangna ulah cicing di ieu dunya.

11 Nu dimaksud ku simkuring mah, ulah dibawa sagulung-sagalang teh, nya eta jelema-jelema anu ngaku saiman ari hirupna rucah, nipu, nyembah brahala, mitenah, mabok, jeung curang. Jeung jelema nu karitu mah, sakalieun dahar bareng ge ulah!

12 Keur naon simkuring make kudu ngahukuman jelema-jelema anu di luareun jamaah? Da aranjeun oge ngan nguruskeun anggota jamaah bae, lain?

13 Ari ngahukuman anu di laluar mah, ngan Allah anu wenang. Singkirkeun anggota jamaah anu garoreng kalakuanana teh!

6 1 Upama aya hiji dulur anu bentrok jeung baturna, na wanieun menta tulung ka anu teu baroga bebeneran, supaya perkarana dibereskeun? Na lain kudu menta tulung ka papada umat Allah?

2 Naha aranjeun teu terang, yen umat Allah teh baris ngahakiman dunya?

Lamun aranjeun boga hak mutus perkara
sadunya, lain boga oge kakawasaan
mutus perkara leuleutikan?
3 Naha henteu terang, yen urang
baris ngahukuman para malaikat? Atuh
sumawonna kana perkara-perkara anu
sapopoe!
4 Ku sabab eta, naha urusan-urusan
kitu-kitu bae make dipasrahkeun ka nu
teu aya patalina jeung jamaah?
5 Ieu hal kapaksa diomongkeun, supaya
aranjeun era. Naha di antara aranjeun
teu aya anu sanggup mutus perkara
dulur pada dulur?
6 Na pantes dulur jeung dulur nyiar
kaadilan ka pihak anu teu boga iman?
7 Ku ayana peperkaraan papada dulur
bae ge, sidik yen aranjeun teh gagal.
Naon sababna, aranjeun euweuh nu
daek wayahna meunang kateuadilan?
8 Kalah ka teu adil jeung ngarugikeun
dulur sorangan!
9 Naha henteu terang, yen anu teu
adil teh, teu aya bagianana di Karajaan
Allah? Poma, ulah sasar! Nu ngaranyed,
nu nyembah brahala, nu jinah, nu
sapatemon jeung pada lalaki,

10 nu maling, nu kumed, pamabokan,
nu mitenah, jeung tukang tipu, moal
meunang asup ka Karajaan Allah.
11 Kalakuan-kalakuan anu teu balener
saperti kitu teh, bareto, aya di aranjeun.
Sukur, ayeuna mah, aranjeun geus
beresih dikumbah, disucikeun, sarta
geus diangken bener ku karana jenengan
Isa Al Masih, Gusti Jungjunan urang,
jeung ku Ruh Allah Pangeran urang.
12 Naon oge, pikeun simkuring mah,
wenang; tapi tangtu, teu kabeh
mangpa'at. Papadaning sagala wenang
ge, simkuring mah embung nepi ka
nyandu.
13 Kadaharan teh pikeun beuteung;
beuteung pikeun kadaharan; tapi
duanana, ku Allah bakal dileungitkeun.
Ari badan teh lain pikeun dipake lacur,
tapi sanggakeuneun ka Gusti, sarta
Gusti pikeun badan.
14 Allah anu geus ngagugahkeun Gusti
Jungjunan urang tina pupus-Na, oge
baris ngahudangkeun badan urang ku
pangawasa-Na.
15 Na teu terang, yen badan aranjeun
teh anggahota salira Al Masih? Na
simkuring kudu nyokot eta anggahota

salira Al Masih, sina jadi jelema palacuran? Teu wararantun teuing!
16 Na teu terang, yen sapatemon jeung awewe palacuran teh hartina nunggalkeun badan jeung manehna? Kapan ceuk Kitab oge: ‘Duanana bakal jadi sadaging.’
17 Sabalikna, sing saha anu nunggalkeun diri ka Al Masih, tangtu sa-roh jeung Anjeunna.
18 Baidkeun lacur teh! Dosa-dosa sejenna anu dipilampah ku manusa, kabeh dosa ka nu sejen. Tapi ari lacur mah dosa ka badan sorangan.
19 Naha teu terang, yen badan aranjeun teh jadi panglinggihan Ruh Allah; Ruh paparin ti Allah, anu ngancik di diri aranjeun? Na teu rarumasa, yen aranjeun teh lain milik aranjeun sorangan?
20 Aranjeun teh geus meunang nebus, geus dilunasan. Ku sabab eta badan teh kudu dipake pikeun kamulyaan Allah.

7 1 Ayeuna ngeunaan sual anu dina surat aranjeun. Memang alus lalaki anu teu kawin teh.
2 Tapi ku sabab gede mamalana, gampang ngaleok kana rucah ka

awewe, leuwih hade kawin. Lalaki boga
pamajikan masing-masing; awewe boga
salaki masing-masing.
3 Salaki kudu nyumponan kawajiban ka
nu jadi pamajikan, pamajikan kitu keneh
ka nu jadi salaki.
4 Awewe taya hak kana dirina sabab
geus jadi hak salakina. Lalaki oge taya
hak kana dirina sabab geus jadi hak
pamajikanana.
5 Dina urusan mondok, ulah papencil-
pencil; kajaba sawaktu-waktu, lamun
arek tapakur; kitu ge, upama geus satuju
ti duanana. Geus anggeus tapakurna
mah, reujeung deui bae, supaya ulah
beunang kagoda ku Setan.
6 Simkuring lain ngudukeun, ngan kitu
pihadeeunana.
7 Memang alusna mah, kabeh sing
kawas simkuring, teu kawin. Tapi dalah
di kumaha, da jelema mah, pribadina
beda-beda ti Allah: Aya nu tahan; aya
nu henteu.
8 Anu teu kawin, — kitu deui randa-
randa — alusna mah, tetep lelengohan
cara simkuring.

9 Tapi bisi teu kuat mah, leuwih hade
kawin. Sabab tinimbang marudah pikir
mah, mending keneh kawin.
10 Ka nu geus narikah, parentah ti Gusti,
— lain ti simkuring — kieu: Pamajikan
teu meunang ninggalkeun salaki;
11 dina geus ninggalkeunana; papacuan,
ulah rek boga deui; atawa alusna mah,
balik deui. Kitu deui salaki, henteu
meunang nyerahkeun pamajikan.
12 Ka nu lian-lianna, papatah simkuring,
— lain ti Gusti — kieu: Upama, aya
anggota jamaah, lalaki, anu geus boga
pamajikan; tapi pamajikanana teh,
can saiman; ari awewena daekeun
dibawa hirup babarengan mah, ulah
diserahkeun.
13 Kitu keneh jeung anggota jamaah
anu dikawin ku lalaki anu henteu saiman;
ari lalakina daekeun hirup babarengan
mah, ulah menta diserahkeun.
14 Sabab najan salakina teu saiman
oge, kabawa ku pamajikanana jadi umat
Allah. Kitu keneh sabalikna. Upama teu
kitu, anak-anakna baris jadi barudak
tuna agama; padahal, anak teh paparin
ti Allah.

15 Tapi lamun pihak anu teu saiman tea
ngajak pepegatan, turutkeun bae. Dina
hal anu kitu, lalakina atawa awewena
anu ti pihak jamaah teu katalian
naon-naon. Ngan ari pangersa Allah
mah, hirup teh kudu rukun.
16 Naha enya geus katoong, yen
pamajikan anu geus iman teh moal
bisa nyalametkeun salakina? Kitu deui
salaki anu geus iman, naha enya
nangtukeun moal bisa nyalametkeun ka
pamajikanana?
17 Ku sabab eta, aranjeun kudu
tumarima kana kaayaan diri masing-
masing, — sakumaha dikersakeun ku
Pangeran tadina — nya eta waktu mimiti
disaur ku Mantenna. Hal ieu ku simkuring
dimistikeun ka sakabeh jamaah.
18 Jadi, upama waktu disaur, aranjeun
teh geus dina kaayaan disunat; aranjeun
henteu kudu kaduhung. Sabalikna, anu
keur disaurna dina kaayaan teu disunat,
entong hayang disunat.
19 Disunat jeung teu disunat teu
jadi sual. Sabab anu penting mah,
ngestokeun pangersa Allah.
20 Jadi, sing anteng dina kaayaan waktu
aranjeun disaur ku Allah.

21 Naha keur waktu disaur teh, urang
keur jadi nu kumawula? Teu nanaon!
Kajaba lamun aya kasempetan pikeun
merdika, pek bae pake kasempetan teh.
22 Sabab anu disaur waktu eukeur
jadi nu kumawula, saenyana eta teh
dimerdikakeun ku Gusti Jungjungan
urang. Sabalikna, anu merdika keur
waktu disaur, eta saenyana sangkan
ngawula ka Al Masih.
23 Aranjeun teh, ku Gusti enggeus
dibeuli lunas. Jadi, ulah kakungkung
deui ku pada manusa.
24 Sing anteng di payuneun Allah, dina
kaayaan saperti keur waktu disaur.
25 Pikeun anu can narikah, simkuring
acan meunang katangtuanana ti Gusti.
Jadi, kalayan rahmat Allah, simkuring
seja nepikeun pamanggih pribadi.
26 Dina kaayaan darurat kawas kiwari,
lalagasan teh alus.
27 Kumaha ari geus boga pamajikan?
Ulah pepegatan! Kumaha ari anu
lelengohan keneh? Ulah neangan
pipamajikaneun!
28 Tapi najan rek kawin ge, teu
salah. Kitu deui parawan henteu salah
upama kawin. Ngan tangtu, ari anu

rumah tangga mah repot, nya eta loba uruseun. Ari simkuring mah, ngan mangkarunyakeun bae
29 Kieu maksud simkuring: Jaman teh geus cueut ka hareup. Ku sabab waktuna geus samporet, anu baroga pamajikan, ulah siga boga;
30 anu ceurik, ulah kaciri ceurik; anu gumbira, ulah kaciri gumbira; anu barang beuli, tong jiga tas barang beuli.
31 Cindekna, sakur anu aya urusanana jeung kapentingan dunyawiah, sing kawas anu teu aya patalina naon-naon; lantaran dunya urang anu kiwari teh, engke mah euweuh.
32 Tegesna, aranjeun teh ulah boga kariridu. Kapan ari nu lagas mah, bisa lugina ngesto ngabakti, malar kamanah ku Gusti.
33 Ari nu geus rumah tangga mah, tangtu teu ari; balas ngurus kapentingan rumah tangga tea, malar kapake ku pamajikan;
34 perhatianana kabagi-bagi. Awewe anu teu kawin, kitu deui parawan, bisa laluasa ngalampahkeun pagawean pikeun Gusti; nya ngabaktikeun jiwa ragana ka Anjeunna. Ari boga salaki

mah, tangtu teu kaur; lantaran repot ku urusan rumah tangga, malar kapake ku salakina.

35 Hal eta ditetek soteh, keur paedah aranjeun keneh; simkuring mah lain rek ngahalang-halang. Malah simkuring mah rek nuduhkeun kumaha kuduna jeung hadena, malar aranjeun bisa anteng museurkeun pikiran ka Gusti.

36 Tapi bisi aya jajaka anu ngarasa, — yen ku jalan kitu — neungteuinganan ka mojang kakasihna tur manehna ge hayang buru-buru kawin deuih; nya laksanakeun bae, ari kudu mah. Pruk bae rek kawin mah, da lain dosa.

37 Sabalikna, lamun tekadna gilig tur taya nu maksa, estu geus karepna pribadi megatkeun mojang kakasihna lantaran rek lalagasan, eta hade pisan.

38 Tegesna pisan mah, kieu: Mun tulus kawinna ka eta mojang kakasihna, eta hade. Tapi leuwih hade deui, lamun kawinna teu tulus.

39 Sapanjang salaki hirup keneh, pamajikan teh katalian ku salaki. Upama salakina maot, manehna bisa bebas kawin deui ka saha bae sukaeunana: Asal ka anu saiman deui.

40 Ngan manehna baris leuwih bagja,
upama tetep teu kawin deui. Kitu ceuk
pangrasa simkuring, anu ceuk rarasaan
mah, simkuring teh disarengan ku Ruh
Allah.

8 1 Ayeuna sual sasajen pikeun brahala.
Kana hal eta, urang geus taya nu
bireuk deui. Ceuk aranjeun tea mah:
'Urang mah, sarerea ge, geus nyaho.'
Tapi eta kanyaho aranjeun teh nungtun
kana takabur. Teu cara kanyaahan tea,
anu matak mangpa'at.
2 Jalma anu boga rasa nyaho kana
sagala teh, saenyana mah, nyahona teh
can sampurna.
3 Sabalikna, jalma anu nyaah ka Allah
mah, tangtu ku Mantenna diangken.
4 Sual ngadahar sasajen pikeun brahala,
urang terang, yen: 'Brahala teh, di
dunya, sama sakali lain naon-naon.'
Jeung: 'Teu aya deui Allah sejen, salian
ti Anu Mahatunggal tea.'
5 Sanajan aya deui oge, anu ngaranna
'allah,' boh di langit, boh di bumi; — da
loba pisan allah anu disembah jeung
dipigusti teh —
6 ari pikeun urang mah, Allah teh
ngan Anu Mahatunggal tea, nya eta

anu jumeneng Rama; — anu jadi asal saniskara, tempat sumerahna hirup urang — nu jadi Gusti Jungjunan oge, ngan hiji, nya eta Isa Al Masih, nu jadi marganing jadina saniskara jeung marganing urang hirup.

7 Tapi teu kabeh jalma nu boga eta kanyaho teh. Da nepi ka ayeuna atuh, aya keneh anu yakin, yen bangsa dewa teh aya. Ana milu dahar sasajen, budi rasana nyebutkeun yen eta sasajen teh, memang enya pikeun dewa. Ku lantaran budi rasana lemah kitu, atuh jadi keuna ku kokotor.

8 Padahal, kadaharan mah, teu matak jadi leuwih ngaraketkeun ka Allah: Teu didahar moal matak rugi; didahar moal matak untung.

9 Ngan omat, najan aranjeun nyaho, — yen ngadahar ge taya matakna — tapi kahade, ulah matak jaheut hate batur anu lemah imanna.

10 Sabab lamun aranjeun anu geus ‘nyaho’ kana hal eta, katenjo milu dahar dina upacara di tempat pamujaan; tangtu pikeun anu imanna lemah mah, asa dihatean kana milu ngadahar sasajen pikeun dewa tea.

11 Dina kituna, eta ‘kanyaho’ aranjeun
teh, sasat nyilakakeun dulur sorangan
anu hengker imanna: Nya dulur maneh
tea, anu keur manehna oge Al Masih
geus pupus teh.
12 Ku kituna, kalakuan aranjeun
ngaraheutan hate batur nepi ka batur
jadi dosa teh, sarua jeung nyieun dosa
ka Al Masih.
13 Nu matak simkuring mah, mun nyaho
aya kadaharan atawa daging anu matak
ngaraheutan hate, — atawa matak
nyieun dosa ka batur — saumur hirup
moal ngadahar nu kitu.
9 1 Na teu bebas kitu ari simkuring?
Na lain rasul? Na can kungsi jonghok
jeung Isa, Gusti Jungjunan urang? Na
aranjeun anut ka Gusti Jungjunan urang
teh lain ku simkuring?
2 Kajeun ceuk nu lian simkuring teh,
lain rasul; ari pikeun aranjeun mah, enya
rasul. Cirina, kapan bukti aranjeun geus
aranut ka Gusti Jungjunan urang.
3 Ka jelema-jelema anu sok maido, ieu
jawaban simkuring:
4 Na simkuring teh kudu ulah dahar
ulah nginum?

5 Na teu meunang simkuring luluntaan
dibaturan ku wanita saiman nu geus
rimbitan, kawas rasul-rasul sejen jeung
dulur-dulur saiman sejenna, kitu deui
Kepas?
6 Na ngan simkuring jeung Barnabas
bae anu kudu hese cape heula nyiar
kipayah?
7 Ari nu jadi tentara, na kudu neangan
sorangan keur gajihna? Ari anu melak
anggur, na teu meunang ngasaan
buahna? Atawa nu ngingu sapi, na teu
ngicip-ngicip cisusuna?
8 Ieu catur lain samata-mata pikiran
simkuring, cek Toret oge kitu.
9 Ceuk hukum Musa: ‘Sapi keur dipake
ngirik ulah diborongsongan.’ Cik eta, —
nu disebut sapi di dinya — nu dimaksud
teh, memang sapi;
10 atawa jelema? Tangtu, nu dimaksud
teh jelema anu digawe. Anu ngawuluku
atawa anu ngirik, tangtu boga
maksud sangkan bisa ngasaan hasil
pagaweanana.
11 Simkuring jeung Barnabas geus
melakkeun bibit rohani di aranjeun.
Upama simkuring meunang buruhan

sakumaha ilaharna, na eta teh luar biasa?
12 Mun nu sejen aya hak menta ka aranjeun, hak simkuring mah komo leuwih ti batur. Papadaning kitu, eta hak teh, ku simkuring teu dipake. Ti batan kitu mah, kajeun teuing sangsara bae; da bisi, matak ngahalang-halang kana pangwawaran Injil.
13 Na aranjeun teu terang yen anu digarawe di Bait Suci, hirupna teh dicukupan ti dinya? Kitu deui purah ngatur kurban dina mezbah, keur dahareunana lain sok meunang ti dinya?
14 Pikeun anu ngawawarkeun Injil oge kitu, geus ditetepkeun ku Pangeran, hirupna kudu dibayuan tina pagaweanana ngawawarkeun Injil.
15 Najan kitu, eta hak-hak simkuring teh, hiji ge acan aya nu digunakeun. Ieu lain maksud nagih. Ti batan kitu, simkuring mah mending paeh bae. Sakieu ge, simkuring mah sugema tur ieu kasugemaan teh moal kapupus ku saha bae ge.
16 Ngawawarkeun Injil teh pikeun simkuring mah, lain keur agulkeuneun, tapi geus kawajiban. Tada teuing

asa cilakana, lamun Injil nepi ka teu diwawarkeun ku simkuring!
17 Upama ngawawarkeun teh karana niat sorangan, eta hiji pahla keur simkuring. Sabalikna, upama lain ku karana niat sorangan, tandaning eta kawajiban teh ku Allah dipercayakeun ka simkuring.
18 Naon ganjaranana? Ieu: Kasugemaan lantaran bisa ngawawarkeun bari teu mandang buruhan; jadi juru Injil bari teu kudu nagih hak anu geus sapantesna.
19 Simkuring teh lain badega saha-saha, tapi geus gilig seja kumawula ka saban jalma, hayang bisa narik jalma masing loba ka Al Masih.
20 Ka urang Yahudi, simkuring rek jadi urang Yahudi, malar bisa nganutkeun urang Yahudi. Ka jalma-jalma anu ka bawah ku Toret, simkuring rek jadi anu kabawah ku Toret, malar bisa nganutkeun jalma anu kabawah ku eta; sanajan simkuring mah henteu kabawah ku Toret.
21 Ka bangsa anu teu kabawah ku Toret, simkuring rek jadi bangsa eta; sanajan simkuring teh aya di bawah hukum Al Masih, di bawah hukum Allah; sangkan

simkuring bisa nganutkeun bangsa anu teu kabawah ku hukum Toret.
22 Ka kaom lemah, simkuring rek jadi kaom lemah, malar bisa nganutkeun kaom lemah. Cindekna, simkuring arek kabala-kabale, malar bisa nganutkeun maranehna sawareh-wareheun.
23 Eta kabeh, ku simkuring dilampahkeun demi Injil, supaya simkuring oge bisa milu ngala buah-buahna.
24 Na aranjeun teu terang, yen sakumaha lobana ge anu milu balap; ari anu meunang hadiah unggul mah, ngan saurang? Ku sabab eta, simkuring arek lumpat masing tarik, ngetrukkeun tanaga, malar bisa ngahontal hadiah kaunggulan.
25 Tiap-tiap anu milu balap, kudu rikat tur caringcing, malar bisa ngarebut tanda kaunggulan: Najan eta teh ukur barang nu keuna ku ruksak. Tapi anu keur diberik ku simkuring mah, makuta anu abadi.
26 Simkuring ibarat keur tandingan: Mun balap lumpat, moal dapon lumpat; mun ngadu peureup, moal nepi ka nonjok angin.

27 Simkuring geus ngalatih diri enya-
enya, nepi ka paham, malar ulah gagal.
Bisi, hanas ka batur nguarkeun Injil, ari
sorangan teu ditarima.
10 1 Dulur-dulur! Pek ngeunteung
kana lalakon karuhun. Karuhun
diauban mega, meuntas nyorang dasar
Laut Beureum.
2 Ku Musa sasat dibaptis ku mega jeung
cilaut, terus diasuh.
3 Dalaharna kadaharan nu ajaib.
4 Ngarinumna cai ajaib, anu bijil
tina batu karang ajaib anu nuturkeun
perjalanan maranehna. Batu Karang nu
ajaib eta teh, Al Masih.
5 Tapi sakitu diraksa diriksa teh,
karuhun mah anggur nyieun pijaheuteun
manah Allah, nepi ka loba anu nemahan
pati di alas kikisik.
6 Ieu kudu jadi conto pikeun urang,
malar ulah doraka kawas karuhun.
7 Urang mah, ulah nyembah ka brahala
kawas karuhun; ngeunaan karuhun teh,
ceuk Kitab Suci mah: ‘Gek, eta bangsa
dariuk, ngariung balakecrakan; seug
carengkat, marotah igel-igelan.’

8 Urang mah, ulah jinah kawas
maranehna; temahna, nepi ka dua puluh
tilu rebu urang tariwas dina sapoe.
9 Urang mah, ulah ngadoja ka Pangeran
kawas maranehna; balukarna, nepi ka
maranehna paraeh dipacok oray.
10 Urang ulah kukulutus ka Pangeran,
kawas sabagian maranehna; temahna,
nepi ka maranehna dibasmi ku
Malakalmaot.
11 Eta kabeh keur pieunteungeun,
dituliskeunana pikeun mepelingan urang
anu ayeuna geus nincak jaman ahir.
12 Ku sabab eta, ati-ati, ulah rasa
maneh kuat bisi tigubrag.
13 Cocoba ka aranjeun sakitu mah,
jamak; da teu leuwih ti batur. Tur ku
sabab Allah teh adil palamarta, moal
ngantep aranjeun meunang cocoba liwat
ti misti. Jeung ana urang meunang
cocoba, salawasna Mantenna maparin
pikeun jalan kaluarna, supaya urang
kuat nandanganana.
14 Omat dulur-dulur, ulah rek
nyarembah ka brahala!
15 Pek, lalenyepan ieu omongan
simkuring, da aranjeun teh jalma anu
ngalarti.

16 Kapan lumur berkah anu ku urang
ditarima ku muji sukur teh, na lain geus
ngalantarankeun urang tunggal sagetih
jeung getih Al Masih? Na urang teh lain
geus jadi sadaging jeung salira Al Masih,
waktu urang ngabagi-bagi roti?
17 Ku sabab roti anu dibagi-bagi teh,
ngan hiji; urang oge anu sakieu lobana
teh, kabeh geus jadi tunggal sabadan.
18 Pek, tengetan peta ibadahna urang
Yahudi. Anu ngadahar kurban anu
disanggakeun ka Allah teh, naha lain
nunggalkeun diri ka Mantenna?
19 Tapi naon maksudna, ieu omongan
simkuring teh? Naha simkuring teh
rek nerangkeun, yen dewa-dewa katut
sasajenna aya hartina?
20 Lain! Maksud simkuring mah rek
nuduhkeun, yen kurban urang kapir mah
maksudna pikeun roh-roh jahat, lain
kanggo Allah. Jadi, poma, aranjeun mah
ulah nunggalkeun diri ka roh-roh jahat.
21 Da aranjeun teh moal bisa nginum
tina lumur Gusti Jungjunan urang
ongkoh, tina lumur roh-roh jahat
ongkoh. Moal bisa aranjeun ngariung
pangjamu ti Gusti Jungjunan urang
ongkoh, ti roh-roh jahat ongkoh.

22 Kajaba ari aranjeun rek mapanas ka
Gusti mah! Naha kitu urang teh leuwih
kuat ti batan Anjeunna?
23 Ceuk aranjeun: ‘Kabeh ge wenang.’
Bener! Tapi henteu kabeh aya gunana.
Najan kabeh wenang, tapi henteu kabeh
aya tulungna.
24 Ku sabab eta, poma, ulah hayang
untung keur sorangan bae; tapi aranjeun
teh, kudu inget oge ka batur.
25 Sagala rupa daging anu dijual di
pasar halal didahar, teu kudu risi sieun
teu akur jeung anu jadi kayakinan.
26 Sabab: ‘Bumi katut saeusina teh,
kagungan Allah.’
27 Mun aranjeun datang nyumponan
ondangan ti jelema anu muja ka brahala,
naon bae susuguhna, dahar: Ulah
kahalangan ku panyaram sanubari.
28 Tapi lamun ceuk pribumi: ‘Nu ieu
mah kanggo ka pamujaan,’ kahade
ulah wani-wani ngadahar. Urang kudu
ngahargaan jeung demi kayakinan.
29 Lain kayakinan aranjeun, tapi
kayakinan batur. Bisa jadi pamikir
aranjeun teh: ‘Naha kayakinan sorangan
make kudu kahalangan ku kayakinan
batur?

30 Naon salahna lamun didahar, da geus
ditarimakeun ku muji sukur ka Allah?’
31 Kieu pijawabeun simkuring: Dina
sagala hal, dahar, nginum, atawa naon
bae, ulah tinggal ti tujuan pikeun
kamulyaan Allah.
32 Omat, ulah nyieun picurigaeun jeung
pinyerieun hate batur, boh ka urang
Yahudi, boh ka urang Yunani; kitu deui,
ka anggota jamaah Allah.
33 Da simkuring mah, dina sagala hal
oge, hayang nyenangkeun hate batur
jeung teu hayang ngeunah sorangan.
Ka sarerea ge hayang mentingkeun.
Malakmandar, ku jalan kitu teh,
maranehna bisa kasalametkeun.

11 1 Pek tulad simkuring teh, saperti
simkuring nulad ka Al Masih.
2 Nuhun pisan, aranjeun aringet ka
simkuring tur tigin kana aturan-aturan ti
simkuring.
3 Ngan pamenta simkuring mah,
aranjeun mangka terang: Al Masih teh
jadi sirah pikeun lalaki, ari lalaki jadi
sirah pikeun awewe, sarta Allah jadi
mastaka Al Masih.

4 Ari ngadoa atawa medar dawuhan
Allah, lalaki mah ulah make tiung; sabab
eta teh, ngahina ka nu jadi sirah.
5 Sabalikna, awewe, ari ngadoa atawa
medar dawuhan Allah kudu make tiung.
Lamun henteu, eta awewe teh, sarua
jeung ngahina ka nu jadi sirah sabab
sarua jeung awewe gundul.
6 Ti batan awewe teu ditiung mah,
mending gunting bae buukna. Jadi,
awewe mah, kudu ditiung; da buuk
tukung atawa gundul teh, di awewe
mah, hina.
7 Lalaki teh gambaran Allah,
nyumiratkeun kamulyaan Allah;
jadi, lalaki mah, ulah ditiung. Ari awewe
gambaran anu nyumiratkeun kamulyaan
lalaki.
8 Sabab lain lalaki, anu asal ti awewe;
tapi awewe, anu asal ti lalaki.
9 Lalaki ge, diciptakeun teh lain pikeun
awewe; sabalikna, awewe diciptakeun
pikeun lalaki.
10 Ku sabab eta, — ku karana malaikat-
malaikat — awewe teh, sirahna kudu
ditiung pikeun ciri kawanitaanana.
11 Tapi papadaning kitu, — dina
kamanunggalan jeung Gusti mah —

awewe gumantung ka lalaki sarta lalaki
gumantung ka awewe;
12 da puguh, awewe teh asal ti lalaki;
lalaki ge kitu, dijurukeun ku awewe; tapi
sagala rupa oge, ari asalna mah ti Allah.
13 Rarasakeun bae ku aranjeun, naha
pantes awewe ngadoa ka Allah teu make
tiung?
14 Kudrat alam oge nembongkeun, yen
buuk panjang teh, di lalaki mah hina.
15 Sabalikna, pikeun awewe mah, buuk
panjang teh tanda kamulyaan. Eta
sababna, awewe mah, ku alam dibere
anugrah buuk panjang; nya pikeun tiung
sirahna tea.
16 Kanu rek ngabantah kana ieu adat,
simkuring netelakeun: Bangsa urang
mah, kitu deui jamaah Allah, teu boga
adat sejen salian ti eta.
17 Dina sual sejenna, nya eta caraning
aranjeun sidekah jamaah, kacida
cawadeunana. Lantaran dina prakna, rea
keneh gorengna batan hadena.
18 Simkuring meunang beja: Majar
aranjeun, ari sidekah jamaah teh, sok
aing-aingan sagolongan-sagolongan.
Simkuring rada percaya kana eta beja
teh;

19 da aranjeun mah, memang sok
pasalingsingan paham tur simkuring ge
nyaho, mana-manana anu bener.
20 Anu kuduna rempug ngariung hajat ti
Gusti Jungjunan urang teh, dina prakna
mah, lain-lainna deui.
21 Aranjeun pada paheula-heula murak
sisihan bawana sorangan. Tungtungna,
anu lapar angger lapar; nu seubeuh,
nepi ka weureu kaseubeuhan.
22 Na aranjeun teu bisa dahar di imah
heula? Atawa arek ngahina ka jamaah
Allah? Atawa ngahaja arek ngabibita
batur anu taya kaboga? Cik, lebah mana
pujieunana? Sama sakali lain pujieun!
23 Da hajat anu asalna ti Gusti
Jungjunan urang mah, kapan
diajarkeunana ge ku simkuring
teh, kieu: Dina peutingan Anjeunna
ditangkep, Isa, Gusti Jungjunan urang,
nyandak roti.
24 Tuluy muji sukur sarta rotina
disemplekan. Ti dinya Anjeunna
sasauran: ‘Ieu tampanan, dalahar. Ieu
teh badan Kami anu dikurbankeun pikeun
kasalametan maraneh. Lampahkeun ieu
hal, pikeun panginget-nginget ka Kami.’

25 Rengse eta, Anjeunna nyandak
lumur, bari saur-Na: ‘Ieu lumur tanda
perjangjian anyar anu disahkeun ku
getih Kami. Lampahkeun saterusna.
Satiap-tiap maraneh nginum kieu, kudu
inget ka Kami.’
26 Jadi, satiap-tiap aranjeun ngadahar
roti, saperti kitu; jeung nginum tina
eta lumur, saperti kitu; aranjeun teh,
nganyatakeun pupusna Gusti Jungjunan
urang, nepi ka mangsa sumping-Na
deui.
27 Ku lantaran eta, saha-saha anu
ngadahar roti, saperti kitu; jeung
nginum tina eta lumur, saperti kitu;
tapi anu ngalampahkeunana tanpa tata
kasopanan, eta teh doraka, ngotoran
salira jeung getih Gusti Jungjunan urang.
28 Ku sabab eta, samemeh prak
ngariung dahar jeung nginum tina
lumur-Na, kudu nguji heula diri.
29 Sabab milu kana riungan tanpa
pangakuan yen anu disuguhkeun teh
salira Gusti Jungjunan urang, sasat
geus ngaragragkeun hukuman ka dirina
sorangan.

30 Eta sababna, di aranjeun, loba anu
kurang sehat, garering, jeung loba anu
maraot oge.
31 Da upama masing-masing nguji
heula diri mah, piraku nepi ka meunang
hukuman.
32 Tapi Pangeran mah, papadaning
ngahukum oge, ngadidik; sangkan
engke, urang ulah kabaud kana
hukuman anu baris tumiba ka ieu dunya.
33 Ku sabab eta, dulur-dulur! Memeh
prak ngariung hajat anu ti Gusti teh,
kudu silih tungguan.
34 Bisi sieun lapar mah, dahar bae
heula ti imah; sangkan aranjeun milu
kana riungan teh, ulah matak kahukum
temahna. Sual-sual sejen mah, urang
omongkeun engke bae, ari simkuring
datang.

12 1 Ngeunaan anugrah-anugrah
anu rohani, dulur-dulur, aranjeun
kudu uninga kanyataanana.
2 Tangtu aranjeun aringet keneh, basa
acan terang ka Allah; aranjeun teu
ngarasa, yen aranjeun teh sumembah
ka brahala anu ngabigeu.
3 Ku sabab eta, aranjeun ku simkuring
rek diyakinkeun; ari jalma anu dituyun ku

Ruh Allah mah, pamohalan nyebutkeun:
‘Al Masih jelema dila'nat.’ Sabalikna,
jelema anu henteu dituyun ku Ruh Allah,
pamohalan nyebut ‘Gusti Jungjunan’ ka
Isa.
4 Anugrah-anugrah rohani teh rupa-
rupa, tapi Ruh anu maparinkeunana mah
hiji.
5 Rupa-rupa caraning ngabakti, tapi
Panutan anu dibaktian mah hiji.
6 Aya rupa-rupa dadamelan nu araheng,
tapi kabeh, nu kumaha bae oge, anu
ngadamelna mah Allah anu tunggal.
7 Tiap jalma anu meunang anugrah
rohani, kudu ngagunakeun eta anugrah
keur kapentingan umat.
8 Sabab aya anu ku Ruh dipaparin
anugrah catur wijaksana; aya anu ku
Ruh dipaparin anugrah catur elmu.
9 Ku Ruh eta keneh, aya anu dipaparin
anugrah iman; aya anu dipaparin
anugrah bisa nyageurkeun;
10 aya anu dipaparin anugrah bisa
nyieun hal-hal anu luar biasa; aya
anu dipaparin anugrah bisa nepikeun
nubuwat; aya anu dipaparin anugrah
bisa ngabedakeun rupa-rupa roh; aya
anu dipaparin anugrah bisa rupa-rupa

basa ajaib; aya anu dipaparin anugrah
bisa napsirkeun basa-basa ajaib.
11 Eta anugrah-anugrah, kabeh oge,
paparin jeung padamelan Ruh eta keneh,
nya eta anu maparinna ka tiap-tiap jalma
masing-masing beda-beda, nurutkeun
kumaha kersa-Na.
12 Sakumaha halna badan, anu
diwangun ku rupa-rupa babagian sarta
babagian-babagian anu sakitu lobana
teh, kabeh, ngawujud hiji badan sakujur;
kaayaan urang jeung Al Masih oge,
kawas kitu.
13 Ku kituna, urang teh, — boh urang
Yahudi, boh urang Yunani, boh jalma
kumawula, boh jalma merdika — kabeh
geus jadi sabadan. Lantaran geus
dibaptis jeung diinuman ku Ruh nu hiji
tea.
14 Sabab badan teh, diwangunna, lain
ngan ku sahiji anggahota wungkul, tapi
ku rupa-rupa anggahota.
15 Upama ceuk suku: ‘Kuring mah, lain
babagian badan; da lain leungeun,’ na
enya kitu, suku teu kaasup badan?
16 Atawa upama ceuk ceuli: ‘Kuring
mah, lain babagian badan; da lain mata,’
na enya kitu, ceuli teu kaasup badan?

17 Cik, upama awak sakujur teh,
ngan panon bae hiji; naon ari parabot
ngadenge? Atawa upama nu jadi awak
sakujur teh, ceuli bae hiji; na naon ari
parabot ngambeu?
18 Kapan anggahota anu rupa-rupa
teh, masing-masing ku Allah geus
dipernahkeun dina badan, dina tempat
anu samistina, sarta luyu jeung
pangersa-Na.
19 Upama kabeh, ngan jadi anggahota
sahiji; na mana ari awakna?
20 Memang anggahotana mah, loba;
tapi badan mah, ngan hiji.
21 Ku sabab eta, panon moal bisa
ngomong ka ceuli: ‘Urang mah teu butuh
maneh!’ Sirah moal bisa ngomong ka
suku: ‘Urang mah teu butuh maneh!’
22 Malah babagian awak, anu sigana
teu sapira teh, sok leuwih-leuwih
dipikabutuhna.
23 Kitu deui babagian badan anu sigana
teu pati kudu dipalire, tampolana, kudu
leuwih dipalire. Sarta babagian anu
goreng bangunna, kudu enya-enya
diriksana.
24 Ari babagian anu geus alus bangunna
mah, teu mikabutuh perhatian urang.

Badan urang teh, geus kitu dipidamelna
ku Allah; babagian anu sigana teu
penting, ku Mantenna dipaparin tugas
anu penting;
25 nya supaya di jero badan ulah
aing-aingan, tapi silih pentingkeun.
26 Upama anggahota anu hiji nyeri, nu
sejen-sejenna oge ngarasa nyeri; upama
nu hiji didama-dama, anu sejen-sejenna
oge, milu kadama-dama.
27 Aranjeun teh, kabeh, Salira Al Masih;
masing-masingna jadi anggahota-Na.
28 Di jero Jamaah, Allah teh netepkeun
sawatara jalma: Kahiji, rasul-rasul;
kadua, nabi-nabi; katilu, guru-guru.
Saterusna, aya oge anu dipaparin
anugrah-anugrah: aya nu bisa
ngayakeun mujijat-mujijat; aya anu
bisa nyageurkeun; aya anu bisa kana
babantu; aya anu bisa ngatur kahirupan
Jamaah; aya anu bisa basa ajaib.
29 Na kudu sarerea kitu jadi rasul,
jadi nabi, atawa jadi guru? Na kudu
sarerea kitu dikersakeun bisa ngayakeun
mujijat?
30 Na kudu sarerea kitu dipaparin bisa
nyageurkeun? Na sarerea kitu kudu bisa

basa ajaib atawa bisa napsirkeun basa ajaib?
31 Anu kudu diihtiaran teh, sangkan aranjeun meunangkeun anugrah rohani anu pangutamana. Simkuring arek nuduhkeun jalanna, anu leuwih hade.
13 1 Upamana, najan simkuring bisa sagala basa manusa atawa basa malaikat, ari teu boga kanyaah mah, simkuring teu beda ti sora goong.
2 Najan bisa awas ka nu tacan katingal, telik ka nu gaib-gaib, pinuh ku elmu panemu, boga iman nu sampurna nepi ka bisa mindahkeun gunung, ari teu boga kanyaah mah, taya hartina.
3 Najan simkuring nyidekahkeun saayana pangaboga, — malah najan nepi ka diduruk ngorbankeun maneh — ari henteu boga kanyaah mah, cumah.
4 Perbawana kanyaah teh: Sabar, teu tegaan, teu sirikan, teu takabur, teu gumede;
5 tara nyieun teu sopan, tara hayang ngeunah sorangan, tara panasan, tara nginget-nginget kagorengan batur;
6 Cua kana kateuadilan, resep kana perkara nu bener,

7 sadrah narimakeun sagala perkara,
sarta dibarung ku iman, pangharepan,
jeung kasabaran.
8 Nubuwat-nubuwat aya beakna; basa
ajaib aya waktuna teu dipikabutuh
deui; elmu pangaweruh aya buntuna.
Tapi kanyaah mah, hamo aya
panganggeusanana.
9 Ari sababna, elmu panemu urang
teh, henteu sampurna; kitu keneh
nubuwat-nubuwat.
10 Ana anu sampurna geus datang, anu
teu sampurna tangtu leungit. —
11 Keur simkuring budak keneh,
ngomong jeung mikir ge, kumaha budak
tea bae. Tapi sanggeus simkuring kolot,
sipat-sipat budak teh leungit. —
12 Anu katenjo ku urang ayeuna, nya
eta ukur kalangkangna anu samar, di
jero eunteung. Engke mah, baris breh
wujudna pisan. Hal-hal anu simkuring
nyaho, ayeuna mah kakara saeutik,
kakara taram-taram. Engke mah, baris
nyaho enya-enya, sakumaha Allah maha
uninga ka diri simkuring.
13 Ku kituna, dina hirup urang, sipat-
sipat hade teh ngan kari tilu rupa, nya

eta Iman, Pangharepan, jeung Kanyaah.
Ari anu pangutamana mah, Kanyaah.

14 [1] Ku sabab eta, Kanyaah teh
kudu jadi udagan utama. Tapi
anugrah-anugrah rohani ge, udag;
pangpangna mah, sih kurnia pikeun
nepikeun nubuwat.
[2] Sing saha anu ngomong ku basa ajaib,
ngomongna teh ka Allah, lain ka jelema;
da jelema mah, moal aya nu ngartieun.
Anu diomongkeunana ge, hal-hal anu
masih keneh rasiah, meunang kereteg ti
Ruh.
[3] Beda jeung anu nepikeun nubuwatan,
ieu mah ditujukeun ka jelema, guna
ngawangun iman, negerkeun hate, jeung
mere panglipur.
[4] Anu ngomong ku basa ajaib,
mangpa'atna ngan karasa ku sorangan.
Ari nu nepikeun nubuwatan mah, guna
ngawangun hirupna Jamaah.
[5] Simkuring atoh, upama aranjeun bisa
basa ajaib; tapi leuwih atoh deui, upama
aranjeun bisa nepikeun nubuwatan.
Ieu leuwih penting ti batan ngomong
ku basa ajaib; kajaba, upama aya anu
napsirkeunana, sangkan karasa gunana
ku Jamaah.

6 Cik, lamun simkuring ngomong ku
basa ajaib, — tegesna lain nerangkeun
wahyu ti Allah, lain medar anu perlu
dipikanyaho, sarta lain ngawuruk — na
aya paedahna ka aranjeun?
7 Tangtu moal beda ti barang nu teu
nyawaan, suling atawa kacapi upamana;
najan ditabeuh oge, ari sorana ngan
sarupa mah na bisa dibedakeun, yen eta
teh suling atawa kacapi?
8 Atawa: Upama tarompet panyeluk
jurit teu puguh sorana, saha nu rek
ngarti, yen eta ngajak indit jurit?
9 Kitu keneh halna anu nyarita ku basa
ajaib; lantaran basana teu puguh unina,
saha nu rek ngarti? Teu beda ti ngomong
ka angin!
10 Basa-basa di dunya teh, kacida
lobana; duka sabaraha lobana, tapi
kabeh unina aya hartina.
11 Tapi upama simkuring teu ngarti, ku
nu boga eta basa, tangtu disebut urang
asing; kitu keneh sabalikna.
12 Ku kituna, — aranjeun anu sakitu
nyongsrongna kana anugrah-anugrah
ti Ruh — leuwih utama, upama eta
anugrah-anugrah teh, ku aranjeun
dipake keur pangwangunan Jamaah.

13 Ku sabab eta, sing saha anu sok
ngomong ku basa ajaib, kudu neneda ka
Allah sing nepi ka bisa jeung nerangkeun
hartina.
14 Sabab lamun simkuring ngadoa ku
basa roh, anu ngadoana teh ngan roh
simkuring sorangan; pikiran simkuring
mah, teu milu.
15 Kudu kumaha atuh? Kuduna,
simkuring ngadoa atawa mumuji ka Nu
Maha Suci teh, jeung roh ongkoh, jeung
pikiran ongkoh.
16 Sabab lamun urang muji sukurna teh
ku roh, saha nu rek milu nyebut ‘Amin;’
da puguh anu ngadarengekeunana teh,
teu ngalartieun?
17 Najan ucap-ucapna kacida aralusna
ge, sama sakali euweuh gunana keur nu
sejen mah.
18 Hatur sembah nuhun ka Pangeran,
simkuring leuwih bisa kana basa ajaib ti
batan aranjeun.
19 Da ari pikeun Jamaah mah, mending
ukur lima kecap, tapi matak kaharti; ti
batan rebuan kecap dina basa anu teu
pikahartieun.
20 Dulur-dulur, pikiran teh, ulah kawas
budak; kudu kawas budak soteh, kana

sual kajahatan; ari pikiran mah, kudu sawawa.
21 Dina Kitab Suci Toret kaungel: ‘Kami
rek ngandika ka ieu bangsa, lain ku
jalma-jalma anu asing basana wungkul,
tapi make biwir urang asing oge. Sanajan
kitu, ieu bangsa teh moal nurut!’
22 Kitu pangandika Pangeran. Tina hal
ieu tetela, yen basa ajaib teh tanda
lain pikeun anu palercaya, tapi pikeun
anu teu palercaya. Sabalikna, anugrah
nepikeun nubuwatan mah tanda pikeun
anu palercaya, lain pikeun anu teu
percaya.
23 Pek wangwang, upama Jamaah keur
kumpulan, masing-masing ngaromong
ku basa anu teu puguh unina tea; heug,
datang jalma-jalma awam atawa nu can
palercaya, atuh aranjeun teh disebut
ngacambling?
24 Sabalikna, lamun aranjeun, masing-
masing, nepikeun nubuwatan mah,
jalma awam atawa nu can percaya teh
bisa katarik sarta picatur aranjeun baris
dilenyepan.
25 Bisa jadi, ahirna manehna
ngabudalkeun eusi hate sarta sembah

sujud ka Allah bari bijil ucapna: ‘Leres
aranjeun teh disarengan ku Allah!’
26 Kudu kumaha atuh alusna kumpulan
teh, dulur-dulur? Kudu kieu: Ari
kumpulan, teu nanaon mun aya nu sadia
zabur, piwuruk, wahyu, basa ajaib, atawa
tapsirna. Tapi kabeh kudu ditujukeun
pikeun pangwangunan Jamaah.
27 Anu ngomong ku basa ajaib kudu
diwates, ulah leuwih ti duaan atawa
tiluan piligenti; jeung kudu aya juru
tapsirna.
28 Lamun teu aya juru tapsirna, leuwih
hade sina repeh, sina ngomong jeung
dirina atawa jeung Gusti Allah.
29 Anu nepikeun nubuwatan, cukup ku
dua atawa tilu urang bae; anu sejen
mah, hade ngararegepkeun.
30 Sajeroning kitu, upama ti nu hadir
ngadadak aya anu cengkat lantaran
katurunan wahyu, anu keur nyarita kudu
eureun.
31 Sabab masing-masing kudu aya
giliranana, piligenti medar ilhamna,
supaya bisa silih asah silih asuh.
32 Anu nepikeun nubuwatan kudu daek
ngawatesan maneh.

33 Sabab Allah teh, lain Pangeran pikeun
kateuberesan, tapi pikeun katartiban.
34 Kaom wanita dina kumpulan kudu
repeh, teu wenang milu nyarita. Kitu
katangtuanana dina kumpulan mah, di
Jamaah mana bae oge, kaom wanita
mah kudu tarungkul bae, kitu ceuk Kitab
Suci Toret oge.
35 Mun aya tanyakeuneun mah, —
engke bae di imah — tanyakeun ka
salaki. Teu pantes kaom wanita mah
nyarita dina kumpulan teh.
36 Papadaning kitu, aranjeun ulah boga
sangka, yen pangandika Allah teh ti
aranjeun mencarna atawa ngan ka
aranjeun bae datangna!
37 Nu nyangka dirina kailhaman
pangandika Allah atawa ngarasa
meunang anugrah rohani kudu sadar,
yen ieu anu dituliskeun ku simkuring di
dieu teh, estu parentah ti Gusti.
38 Anu teu daek malire kana ieu hal, ku
aranjeun oge ulah dipalire!
39 Jadi, dulur-dulur! Anu kudu enya-
enya dijieun kahayang teh, nya eta
hayang bisa nepikeun nubuwatan. Tapi
anu ngomong ku basa ajaib oge, ulah
digeureuh-geureuh.

40 Ngan kudu diingetkeun, yen sagala
rupa oge kudu pantes sarta kudu tartib.
15 1 Dulur-dulur! Simkuring ka
aranjeun rek ngingetan deui
hal Injil, anu bareto diwawarkeun
ku simkuring jeung anu ku aranjeun
geus ditarima, tur anu dipercayana
enya-enya.
2 Upama ku aranjeun dicekel kalawan
satuhu, sakumaha anu diwurukkeun ku
simkuring, tangtu aranjeun salamet.
Kajaba ari teu palercaya mah.
3 Pohara pentingna eta anu
diwawarkeun ka aranjeun teh; tur
simkuring mah, geus kacida percayana
teh, nya eta hal Al Masih tea: Al Masih
teh geus pupus ku karana dosa urang,
sakumaha ceuk ungeling Kitab Suci.
4 Anjeunna dikurebkeun sarta geus
digugahkeun deui, — sanggeus tilu
poe dikurebkeun tea — cocog jeung nu
kaungel dina Kitab Suci.
5 Anjeunna ge geus nembongan ka
Kepas sarta ka murid-murid anu dua
welas urang;
6 terus sakaligus nembongan ka
dulur-dulur anu lobana lima ratus urang
leuwih; anu nepi ka kiwari, sawarehna

mah geus maraot; tapi lolobana mah,
harirup keneh.
7 Geus kitu, nembongan ka Yakobus;
terus nembongan deui ka rasul-rasul anu
dua welas urang tea.
8 Simkuring oge ditembongan,
pangpandeurina; najan simkuring teh,
jeg jelema beunang kaluron.
9 Rumasa pisan simkuring mah, jadi
rasul oge panglaipna; simkuring mah,
teu pantes-pantes acan jadi rasul
lantaran tadina tukang nganiaya Jamaah
Allah.
10 Jadi rasul soteh, ngan ku bawaning
sih piwelas Allah bae. Eta sih piwelas-Na,
ku simkuring henteu dilalaworakeun, nya
eta ku jalan dipake digawe jeung babakti
leuwih soson-soson ti batan rasul-rasul
sejen. Saenyana anu soson-soson teh
lain simkuringna, tapi nya sih piwelas-Na
keneh bae, anu teu kendat-kendat nuyun
ka simkuring.
11 Jadi, boh rasul-rasul sejen, boh
simkuring: Ngawawarkeun teh hal Al
Masih geus digugahkeun, anu jadi dasar
kapercayaan aranjeun.
12 Tapi ku naon, sakitu geus ditetelakeun
yen Al Masih teh geus digugahkeun tina

pupus-Na, tapi di aranjeun, bet aya anu
uar-uar magar anu maraot mah maot
bae, moal dihudangkeun deui?
13 Ari anu maraot moal dihudangkeun
deui mah, Al Masih oge, tangtu moal
digugahkeun.
14 Upama Al Masih henteu digugahkeun
deui; atuh pangwawaran rasul-rasul
teh percumah, iman aranjeun oge
percumah. —
15 Upama kitu, atuh pohara kaliruna
rasul-rasul nerangkeunana tina hal Gusti
Allah teh; ku rasul-rasul diwawarkeun
yen Mantenna ngagugahkeun Al Masih,
padahal henteu. — Kitu, lamun enya anu
maraot moal dihudangkeun deui mah.
16 Sabab lamun anu maraot moal
dihudangkeun deui, Al Masih oge tangtu
moal digugahkeun.
17 Lamun Al Masih teu digugahkeun,
iman kapercayaan aranjeun taya gunana
sarta aranjeun ge, tetep aya dina
genggeman dosa.
18 Lamun enya kitu, atuh anu aranut
ka Al Masih teh, ana maraot, maraot
salalanggengna.
19 Upama urang gumantung ka Al
Masih, tapi ngan sawates lilana hirup

urang; atuh urang teh, mahluk anu
pangcilaka-cilakana.
20 Tapi saestuna, Al Masih teh geus
digugahkeun! Tur nya ieu pisan anu
mastikeun, yen sakabeh anu maraot teh
baris dihudangkeun deui.
21 Sakumaha halna manusa anu
saurang, Nabi Adam tea, geus
ngalantarankeun saalam dunya
kagenggem ku Pati, Manusa anu
saurang deui oge, Al Masih tea, geus
ngalantarankeun sakabeh anu maraot
baris dihudangkeun deui.
22 Sakumaha halna kabeh manusa kudu
maot ku karana Nabi Adam; sakabeh
manusa oge, baris dihirupkeun deui ku
karana Al Masih.
23 Tapi kudu nurutkeun giliranana: Al
Masih pangheulana, nu jadi marganing
lantaranana; geus kitu, giliran anu
aranut ka Anjeunna; waktuna, nya eta
dina wanci Anjeunna sumping deui.
24 Geus kitu, kakara datang poe
panungtungan sarta Anjeunna harita
baris masrahkeun Karajaan ka Allah anu
jumeneng Rama. Pamasrahana-Na teh,
nya eta sanggeus Anjeunna ngelehkeun

sagala pamarentahan, sagala kawasa,
jeung sagala kakuatan.
25 Sabab Al Masih kudu nyepeng
pamarentahan, jumeneng Raja, nepi ka
kabeh musuh-Na, ku Allah diteundeun di
handapeun dampal sampean Al Masih.
26 Musuh panganggeusan anu baris
dibinasa, nya eta Ajal Pati.
27 Sabab sakumaha ceuk Kitab Suci:
‘Saniskara ku Allah ditalukkeun kana
dampal sampean Al Masih.’ Tina ieu
tetela Allah mah henteu kalebet kana
‘saniskara’ tea; da malah Mantenna anu
nalukkeun saniskara teh, nya eta sina
taraluk ka Putra-Na.
28 Malah sanggeus nampi saniskara nu
taraluk, Putra-Na oge nalukkeun anjeun
ka Allah, anu nalukkeun saniskara ka
Anjeunna. Ku kituna, ngan Allah nyalira
anu murba wisesa.
29 Lamun anu maraot moal
diharudangkeun deui, naon untungna
keur jelema-jelema anu dibaraptis
pikeun anu geus maraot teh? Keur naon
dibaraptis, ari enya mah anu maraot
moal diharudangkeun deui?

30 Kitu deui simkuring rasul-
rasul, pikeun naon unggal waktu
nyanghareupan bahaya?
31 Mangkaning simkuring mah, dulur-
dulur, sasat paeh bae unggal-unggal
poe oge. Nyarita kieu soteh, dumeh ka
aranjeun mah geus teu asa jeung jiga,
jeung papada saiman.
32 Ari kudu paeh salalanggengna
mah, naon untungna. Simkuring di
Epesus, cek cohagna, nepi ka tarung
jeung sato-sato galak? Mun enya anu
maraot moal dihudangkeun deui, atuh
mending oge ‘Hayu urang curak-curak
balakecrakan; da biheung teuing, isukan
ge urang paraeh,’ sakumaha ceuk ayat
Kitab.
33 Kahade dulur-dulur! Pergaulan anu
goreng matak ngaruksak nu hade.
34 Gunakeun akal sehat, jeung enggeus
ulah daroraka bae. Da enya, di aranjeun
teh, aya anu teu nyaho ka Allah. Cik sing
arera atuh!
35 Meureun aya nu hayang nanyakeun:
‘Kumaha petana dihirupkeun deui teh?
Engkena rek make badan anu kumaha?’

36 Bodo eta pertanyaan teh! Binih ge,
dipelak teh paeh heula, supaya hirup
deui.
37 Aranjeun ari pepelakan teh, lain
melak nu geus jadi tangkal; nu dipelak
teh, siki tanpa cangkang, boh gandum
atawa naon bae.
38 Eta siki, pitangkaleun, ku Allah disina
jadi hiji tangkal anu nurutkeun sipatna.
39 Anu tina sipat daging oge, boga sipat
masing-masing: Manusa beda deui, sato
beda deui, manuk beda deui, lauk beda
deui.
40 Aya wujud-wujud di langit, aya
wujud-wujud di bumi. Wujud-wujud
di langit, kaendahanana, beda jeung
wujud-wujud nu di bumi.
41 Kaalusan panonpoe, beda ti bulan;
kaalusan bentang-bentang beda deui;
kaalusan cahayana ge, masing-masing
bentang teh, beda-beda.
42 Hudangna anu maraot oge, kitu
pijadieunana, nya eta lir binih: Dikubur
di jero taneuh dina kaayaan paeh;
dihudangkeun deui dina kaayaan hirup
langgeng;

43 keur dikubur, laip taya pangajina;
ana dihudangkeun, jadi mulya jeung
kawasa;
44 keur dikubur, jasad jasmani; ana
geus dihudangkeun, ngajadi mahluk
roh. Mun anu jasmani, aya jasadna; anu
rohani oge, aya jasadna.
45 Eta sababna, ceuk Kitab Suci:
‘Manusa kahiji, nya eta Adam, ngajadi
mahluk anu hirup;’ sabalikna, Adam
wekasan mah, Ruh anu ngahirupkeun.
46 Tengetkeun: Tetela anu gumelar ti
heula teh, lain anu sipat rohani, tapi anu
sipat jasmani. Sabab anu sipat rohani
mah, datangna pandeuri.
47 Manusa kahiji asal tina taneuh,
dijieun tina lebu. Ari Manusa kadua mah,
terah ti sawarga.
48 Kabeh manusa anu jasmani, sarua
sipatna jeung manusa anu asal tina
lebu taneuh. Ari manusa-manusa sipat
sawarga, sarua jeung sipat Anjeunna
anu ti sawarga.
49 Urang dijurukeun teh sakumaha
mahluk anu asal tina lebu taneuh; ari
engke mah, urang teh baris sakumaha
anu asal ti sawarga.

50 Dulur-dulur! Anu dimaksud ku
simkuring teh, nya eta: Sipat daging
jeung getih mah moal kabawa ka jero
Karajaan Allah. Anu teu langgeng mah,
moal kabawa ka alam nu langgeng.
51 Simkuring rek muka rasiah: Urang
teh, moal kabeh maot. Dina wanci
sangkakala ditiup panganggeusan,
52 di jero sakedet netra, — eta
sangkakala teh, memang bakal ditiup
sarta harita keneh, nu paraeh bakal
dihirupkeun deui pikeun dibebaskeun
salalanggengna tina Ajal Pati — urang
baris dirobah.
53 Anu tadina kagenggem ku Ajal Pati,
diuculkeun tina Ajal Pati; anu tadina
keuna ku paeh, dirobah jadi teu keuna
ku paeh.
54 Di mana anu kagenggem ku Ajal Pati
geus ucul ti Ajal Pati, di mana anu keuna
ku paeh geus teu keuna ku paeh, harita
laksana ungeling Kitab Suci anu kieu:
‘Ajal Pati geus dilegleg ku kaunggulan.
55 He Ajal Pati, mana kakawasaan
maneh? Mana panyeureud maneh?’
56 Panyeureud Ajal Pati teh, nya eta
dosa; dosa tambah kuat ku ayana
hukum Toret.

57 Tapi hatur sembah nuhun ka Gusti
Allah, — ku jalan Gusti Jungjunan urang,
Isa Al Masih — Mantenna geus maparin
kaunggulan ka urang.
58 Ku sabab eta, sing pengkuh,
ulah galideur. Sing temen-tinemenan
ngalampahkeun tugas ti Gusti teh.
Sing yakin, kalayan panangtayungan
Anjeunna sagala pagawean aranjeun
moal mubadir.

16 1 Hal ngumpulkeun duit tea, pake
cara anu ku simkuring diusulkeun
ka Jamaah di Galata.
2 Unggal minggu, dina poe nu kahiji,
saban anggota sina nyengcelengan di
imahna. Sakadugana bae, saimbang
jeung pangalana. Maksudna, supaya ari
simkuring datang, duit geus sadia. Jadi,
ulah nepi ka ngadadak neangan heula.
3 Pilih sawatara urang, — upama
simkuring geus datang — urang utus
ka Yerusalem bahanan surat pikeun
nyerenkeun duit sumbangan. Jelemana,
kudu anu kira-kira bisa diandelkeun.
4 Dina perluna, simkuring sorangan
baris milu.
5 Pidatangeun simkuring ka aranjeun
teh, engke, tas ti Makedoni. Sabab ka

dinyana teh, — nya ka tempat aranjeun — simkuring rek make jalan ti Makedoni.
6 Ngendek di aranjeun hayang rada lila, — kawasna, salila usum tiris — kakara simkuring neruskeun deui perjalanan. Muga-muga bae aranjeun bisa ngabantu.
7 Ayeuna-ayeuna mah, simkuring moal waka ka dinya; sabab asa taya gunana, ari ngan sakeudeung mah. Da hayang seubeuh sosonoan teh, manawi Allah marengkeun.
8 Nepi ka hari raya Pentakosta mah, simkuring rek ngendek di Epesus bae heula.
9 Loba kasempetan di ieu tempat teh, nya eta pikeun ngalaksanakeun anu parenting; najan teu kurang-kurang nu ngahalang-halang mah.
10 Pangakukeun Timoteus sing hade, supaya hatena bisa jongjon. Sarua jeung simkuring manehna oge, keur ngalakonan padamelan Gusti.
11 Mihape ulah dilalaworakeun. Balikna deui ka dieu sing senang hatena. Ayeuna ku simkuring, kitu deui ku dulur-dulur sejenna, keur diarep-arep pisan.
12 Apolos mah can daekeun manggihan aranjeun, najan satengah dipaksa ge ku

simkuring. Kawasna can diparengkeun
ku Allah. Tapi engke ge, ari geus salse
mah, tangtu datang.
13 Omat, aranjeun sing waspada, sing
pengkuh nya iman. Ulah geumpeuran
kawas lain lalaki.
14 Ngalampahkeun naon bae, aranjeun
teh ulah tinggal ti rasa kanyaah.
15 Aranjeun tangtu aringet keneh ka
Stepanus sakulawarga, nya eta urang
Ahaya anu pangheulana nampi Isa Al
Masih jeung terus ngabaktikeun diri ka
Jamaah tea.
16 Aku ku aranjeun, sakumaha layakna
ka sasama abdi Al Masih bae; kitu deui
ka anu lian-lianna, anu geus marilu
soson-soson digarawe.
17 Simkuring kacida atohna lantaran
Stepanus, Portunatus, jeung Akaikus
daratang ka aranjeun: Asa kawakilan
sabot simkuring can datang.
18 Aranjeunna sasat jadi banyu
panghurip, boh keur simkuring, boh
keur aranjeun. Jelema-jelema saperti
aranjeunna, pantes lamun dihargaan.
19 Aya salam ti Jamaah-jamaah di
Asia Leutik, ti Akuila, ti Priska, jeung

ti anggota-anggota Jamaah anu sok karumpulan di imahna.
20 Oge dulur-dulur saiman lianna, kabeh ngaririm salam. Pangnepikeun salam simkuring ka sarerea, tawis kaeling tilam kanyaah.
21 Tulisan anu unina ‘Salam ti simkuring, Paulus,’ beunang ngotretkeun simkuring sorangan.
22 Sing tetep iman ka Gusti Jungjunan urang, malar aranjeun ulah meunang bebendu-Na. Nun Gusti, sumangga geura sumping.
23 Mugia sih kurnia katut asihing Isa, Gusti Jungjunan urang, nyarengan ka aranjeun.
24 Sakieu surat simkuring, anu nyaah ka aranjeun ku karana Isa Al Masih.

2 Korintus

1 [1] Ti Paulus, rasul-Na Al Masih ku
kersaning Allah, jeung ti Timoteus.
Dumateng jamaah Allah di Korinta katut
dulur-dulur saiman di wilayah Ahaya.
[2] Mugia dulur-dulur ginanjar rahmat
rahayu ti Rama, nya eta Allah jeung ti
Isa Al Masih, Gusti Jungjunan urang.
[3] Rebu-rebu nuhun ka lenggah Allah,
Rama Gusti Jungjunan urang, Isa Al
Masih; Rama anu henteu kendat-kendat
miwelas, nya eta Allah sumbering
panglipur.
[4] Allah anu geus ngalilipur simkuring ti
sagala rupa kasukeran teh, ngamaksud
supaya eta panglipur-Na teh bisa keur
ngabeberah sakur anu keur nandangan
kasusah.
[5] Sabab sakumaha simkuring, nu geus
milu ngarandapan kabalangsakanana Al
Masih, — nya ku karana Al Masih pisan —
simkuring teu kurang narima panglipur
ti Allah teh.
[6] Mun simkuring balangsak, eta
teh itung-itung pangbeberah jeung

kasalametan pikeun aranjeun. Kitu oge,
upama simkuring meunang panglipur,
eta teh keur aranjeun oge; sangkan
mun aranjeun nyorang sangsara kawas
simkuring, aranjeun ge bisa tagen
nandanganana.
7 Dina hal ieu, simkuring teu hamham
deui. Ku sabab, aranjeun geus
milu nandangan dina kasangsaraan
simkuring; tangtu dina sual panglipur ti
Allah ge.
8 Sing percaya dulur-dulur, pohara
sangsarana simkuring di Asia Leutik teh,
— jiga geus liwat ti mistina — nepi ka
geus nyamarkeun hirup.
9 Malah simkuring teh, geus asa pasti
kana pipaeheun. Tapi eta teh jadi
pangajaran, yen urang ulah sok percaya
teuing ka diri sorangan. Percaya teh
kudu ka Allah, anu kawasa ngahirupkeun
anu paeh.
10 Nya ngan ka Mantenna, urang kudu
muntang teh. Mantenna geus nulungan
simkuring, nya eta ngaleupaskeun
simkuring tina baya pati. Saterusna ge,
nya pitulung Mantenna keneh bae anu
diarep-arep teh.

11 Doa ti aranjeun ge, pohara diarep-
arepna. Meureun ari dikabul, lain
simkuring bae anu baris narimana teh;
anu mangnedakeunana oge, tangtu
marilu kasinugrahaan.
12 Dina diri simkuring, aya anu
karasana matak agul teh, nya eta
dumeh simkuring ku Allah dikersakeun
bisa campur gaul jeung masarakat
kalawan jujur tur iklas; pangpangna
dina campur gaul jeung aranjeun. Lain
pedah simkuringna anu bisa, ieu mah
estu berkah-Na Pangeran.
13 Ieu, anu dibaca ku aranjeun teh,
henteu geseh ti nu saenyana. Kahayang
mah muga sing kaharti kabeh, ulah
ngan sawareh-sawareh kawas nu
enggeus-enggeus.
14 Supaya dina poean sumpingna Isa Al
Masih, Gusti Jungjunan urang, aranjeun
agul ku simkuring, saperti simkuring ka
aranjeun.
15 Ari simkuring mah yakin yen baris
kitu. Eta sababna, pangna hayang
tepung deui jeung aranjeun teh. Da
bareto ge, niatna simkuring mah rek ka
aranjeun heula;

16 ti dinya, simkuring rek terus ka
Makedoni. Ti Makedoni, simkuring rek
balik deui ka aranjeun, arek menta
dianteur ka Yudea.
17 Jadi, kumaha? Simkuring teh lanca-
linci kitu? Pedah simkuring geus jangji
rek datang, tapi lebeng bae.
18 Demi Allah, simkuring taya niat
lanca-linci.
19 Isa Al Masih, Putra Allah, anu
dikenalkeun ku simkuring, Silpanus,
jeung Timoteus ge, henteu lanca-linci. Di
Anjeunna mah, mun ‘enya’ teh, ‘enya.’
20 Sababna, nya Al Masih anu
ngaenyakeun sakabeh jangji Allah teh.
Eta pisan sababna, mun urang muji
ka Allah, ana ngucapkeun ‘Amin’ teh
kalawan nyambat jenengan Isa Al Masih.
21 Simkuring jeung aranjeun teh,
ku Allah geus dikukuhkeun nepi ka
babarengan jadi panganut Al Masih
anu satia. Ari simkuring ku Mantenna
diangkat,
22 jeung diterapan cap Mantenna tur
dipaparin hiji pamanjer sajeroning hate,
nya eta Ruh Mantenna.
23 Nu matak simkuring teu tulus ka
Korinta teh lantaran karunya bae ka

aranjeun. Allah nu langkung uninga jadi saksina.

24 Upama simkuring datang ge, taya maksud mapatahan tina sual kapercayaan sabab iman aranjeun geus sakitu kandelna. Maksud teh, taya lian ti seja ngabantu ngupayakeun pibagjaeun jeung pijamugaeun aranjeun.

2 1 Geus gilig seja ka dieu deui, malar ulah nguciwakeun deui.

2 Sabab upama aranjeun dikuciwakeun, saha deui atuh anu baris ngabeberah simkuring lian ti aranjeun keneh, anu geus dikuciwakeun ku simkuring.

3 Maksud nu matak nyuratan oge, supaya engke, mun simkuring datang, ulah disampakkeun ku budi haseum. Sabalikna, simkuring hayang dipapag ku kabungahan. Sabab yakin mun simkuring bungah, aranjeun oge moal teu bungah.

4 Waktu nulis surat nu ti heula tea, hate simkuring mah pohara nalangsana, nepi ka ragragan cipanon. Harita, simkuring teh, teu pisan-pisan rek nganyerikeun ka dulur-dulur; malah seja nembongkeun kanyaah anu taya papadana.

5 Sabalikna, mun aya nu nyieun
pikanyerieun, balukarna lain ka
simkuring bae, tapi ka aranjeun oge.
Papadaning kitu, simkuring moal
nyalah-nyalahkeun teuing ka nu kitu teh.
6 Jadi, mun aya anu kitu, weweleh bae
ku sarerea. Ku dikitukeun ge, tangtu
geus beurat karasana ku jelemana.
7 Jadi, sapantesna jelemana mah
dihampura bae, dibeberah, ulah nepi ka
kagegeringan bawaning ku nalangsa.
8 Kudu enya-enya dipikanyaahna teh!
Kitu nasehat ti simkuring.
9 Nu matak nyuratan ge, maksud
simkuring teh kitu, nya eta seja nguji
aranjeun: Taat henteuna kana papatah.
10 Upama jelemana ku aranjeun
dihampura, ku simkuring oge tangtu
dihampura. Sabab upama aya anu
kudu dihampura, geus tangtu simkuring
ngahampura oge, eta teh lantaran
ngingetkeun ka aranjeun jeung ku
karana Al Masih.
11 Maksudna, supaya Setan ulah kungsi
beubeunangan ti urang. Kapan urang,
kabeh ge, geus apal kana tabeatna
Setan teh.

12 Basa simkuring datang ka Troas
rek nguarkeun Injil Al Masih, Gusti ge
maparin jalan.
13 Tapi hate simkuring teh asa
honcewang, lantaran henteu papanggih
jeung Titus, dulur urang tea. Ku sabab
kitu, sanggeus pamitan mah, kebat deui
bae ngajugjug ka Makedoni.
14 Tapi sukur ka Allah anu teu petot-
petot ngajaring, ngalantarankeun
simkuring bisa hasil sarta unggul.
Simkuring, ku Mantenna dianggo lir
seuseungitan pikeun ngawanohkeun
jenengan Al Masih ka mana-mana.
15 Memang ku Allah, simkuring teh,
didamel seungiting Al Masih ku anjeun
anu ngawangikeun jenengana-Na, boh
ka jalma-jalma anu baris disalametkeun,
boh ka nu baris dibinasakeun.
16 Pikeun anu baris dibinasakeun mah,
kaambeuna matak paeh; sabalikna,
pikeun anu baris disalametkeun mah,
kaambeuna matak hurip. Saha anu
sanggup ngajalankeun anu sarupa kitu?
17 Sabab simkuring mah sabatur-batur,
henteu cara anu sejen-sejen nyiar
kauntungan tina pangandika Allah.
Ucap carita oge, sacerewelena ti nu

ditimbalkeun ku Allah tea bae; kalawan
hate anu beresih di hadirat-Na sarta ku
karana iman ka Al Masih.
3 [1] Naha simkuring teh rek mimiti deui
muji maneh? Atawa naha rek nurutan
batur nembong-nembong surat tanda
jasa ka aranjeun atawa ti aranjeun?
[2] Surat tanda jasa simkuring mah,
kapan aranjeun buktina, diukirna ge dina
ati, tapi nyata sarta kaaji ku sarerea.
[3] Tegesna mah, aranjeun teh surat-Na
Al Masih anu dikirimkeun ku simkuring.
Ditulisna lain ku mangsi, tapi ku
Ruh Allah anu jumeneng. Lian ti eta,
dituliskeunnana oge lain dina papan
batu, tapi dina hate manusa.
[4] Hatur nuhun, agungna, ka Al Masih;
simkuring bisa iman ka Allah teh lantaran
ku pitulung Anjeunna.
[5] Simkuring rumasa teu boga
pangabisa, boga soteh paparin ti Allah.
[6] Nya ngan ku Allah, nu matak simkuring
sanggup jadi abdi tina Perjangjian anu
anyar oge. Eta Perjangjian teh, lain
mangrupa tulisan, tapi Ruh. Anu
mangrupa tulisan tea mah maehkeun,
tapi ari Ruh mah ngahirupkeun.

7 Hukum (Toret), anu diukirna dina
papan batu tea, ngancam ku hukuman
pati. Tapi waktu diumumkeunana teh
diiring ku cahaya kamulyaan, nepi ka
urang Israil teu kadarugaeun neuteup
kana raray Nabi Musa anu moncorong,
padahal moncorongna ngan sakeudeung.
Upama eta geus sakitu mulyana,
8 atuh anu tina Ruh mah komo leuwih
mulya.
9 Lamun undang-undang anu ngandung
hukuman geus sakitu mulyana, atuh
komo deui undang-undang anu mawa
manusa kana hal nu sabenerna, tangtu
leuwih-leuwih mulyana.
10 Dibandingkeun jeung agungna
kamulyaan anu ieu mah, anu bareto
dianggap mulya teh, kasilep.
11 Upama eta anu sipatna teu lana tea
ngandung kamulyaan, komo anu sipatna
langgeng, tangtu leuwih mulyana.
12 Simkuring mah yakin pisan kana hal
ieu. Ku sabab eta, nyaritakeunana oge
henteu asa-asa.
13 Moal kawas Nabi Musa anu mindingan
raray, sangkan sinar anu ngiles tina
rarayna ulah kaciri ku urang Israil.

14 Ku sabab eta, urang Israil mah
ana dipangmacakeun Kitab Perjangjian
Lawas teh, tetep bae henteu ngarti-
ngarti, sabab pipindingna nepi ka kiwari
acan dibuka-buka. Eta pipinding kakara
bisa muka, upama urang percaya ka Al
Masih.
15 Sabab dipangmacakeun Kitab Nabi
Musa ge, urang Israil mah, — nepi ka
kiwari oge — tetep bae batinna teh
kapindingan.
16 Sabalikna, pikeun jelema anu mantep
ka Gusti mah, hal-hal anu matak
mindingan teh tangtu leungit.
17 Ari Gusti teh nya eta Ruh tea. Di mana
aya Ruh Gusti tangtu aya kamerdikaan,
nya eta taya anu ngahalangan.
18 Ku sabab beungeut urang mah, geus
teu kapindingan, kaayaan urang teh,
ibarat eunteung anu ngagambarkeun
kamulyaan Gusti. Tegesna urang teh
dieunteupan ku kamulyaan Al Masih,
beuki lila beuki mulya ku padamelan
Gusti, nya Ruh tea.
4 1 Ku lantaran jabatan simkuring teh
mutlak sih kurnia ti Allah, simkuring
teu salempang kana naon-naon.

2 Kalakuan anu matak era, anu tadina
dikilungan, geus dipiceun. Pangandika
Allah, ku simkuring mah, moal diputer
balik; rek diwawarkeun sakumaha
mistina, kari gumantung kumaha
jelemana anu rek narimana di payuneun
Allah.
3 Upama tea mah, ieu Injil teh, masih
keneh kapindingan, eta ngan pikeun
jelema-jelema anu baris cilaka,
4 nya eta anu teu palercaya, anu
pikirna geus lolong ku Iblis. Eta
sababna, maranehna nepi ka teu awas
kana cahaya Injil anu nyumiratkeun
kamulyaan Al Masih, nu jadi kanyataan
Allah.
5 Anu dimashurkeun ku simkuring teh
lain diri sorangan, tapi Isa Al Masih
anu jumeneng Gusti Jungjunan urang.
Simkuring sabatur-batur mah, ngan
saukur bujang aranjeun ku karana Isa.
6 Allah anu nimbalan: ‘Ti nu poek
sing bijil caang’ tea, nyaangkeun hate
simkuring, nepi ka awas kana kamulyaan
Mantenna anu sumorot tina pameunteu
Al Masih.
7 Simkuring mah, anu nyimpen eta
rajabrana teh, ngan saukur ibarat wadah

tina taneuh; sangkan kanyahoan yen
kakawasaan anu mencar tina eta wadah
teh istuning kakawasaan ti Allah, lain ti
simkuring asalna.
8 Simkuring digencet ti saban pihak,
tapi tara kasedekkeun. Sok pareng buntu
akal, tapi tara nepi ka buntu kalakuan.
9 Sanajan dikaniaya, ku Mantenna tara
dikantun. Sering kapeupeuh, tapi tara
eleh.
10 Indit ka mana-mana ge, diri teh
kudu nandang sangsara tina pupusna
Isa, supaya Isa oge bisa nyata tina diri
simkuring.
11 Sabab nya ku karana Isa, hirup
simkuring sabatur-batur diserenkeun
kana paeh, supaya jumenengna Isa teh
nyata katara aya di sajeroning ieu diri
anu sipatna teu langgeng tea.
12 Jadi, simkuring diancam ku ajal teh,
sangkan aranjeun hirup.
13 Iman kapercayaan simkuring
sabatur-batur saluyu jeung uni Kitab:
‘Kaula percaya, ku sabab eta wani
nyaturkeun.’ Sabab simkuring oge wani
cacarita teh lantaran percaya;
14 tur percaya yen Allah anu
ngagugahkeun Isa, Gusti Jungjunan

urang, — tina pupus-Na — tangtu
ngahudangkeun urang bareng jeung
Al Masih. Urang sarerea baris bareng
ngadeuheus ka Mantenna.
15 Simkuring sabatur-batur nyorang
kieu teh, malar beuki loba jelema anu
narima sih piwelas Allah. Ku kituna,
beuki loba jelema anu baris narimana,
beuki loba oge anu ngucap sukur
ngamulyakeun Pajenengana-Na.
16 Eta sababna, nu matak simkuring
tara leutik hate teh. Keuna ku sangsara
jeung nalangsa soteh raga badag, da
ari batin mah, unggal ganti poe ge,
dianyarkeun.
17 Kasangsaraan anu ayeuna, anu
teu pira, eta teh pikeun ngahontal
kaunggulan anu langgeng tur tanpa
tanding.
18 Hal-hal anu geus puguh ngawujud
mah moal rek dipikiran. Nu rek diimpleng
teh, nya eta anu tacan ngawujud. Sabab
anu geus aya wujudna mah moal lana
ayana. Sabalikna, anu can katembong
wujudna mah sipatna langgeng.
5 1 Urang hirup di dunya teh, lir ngancik
dina hiji kurungan anu engkena
diburak. Tapi simkuring terang yen di

sawarga ku Allah teh, geus disayagian
kurungan sejen anu sipatna langgeng,
lain buatan manusa.
2 Dina kurungan anu ayeuna, hirup teh
kumejot hayang geura ngancik kana
kurungan anu ti sawarga tea.
3 Geus make anu eta mah urang teh
moal bulucun.
4 Sapanjang make kurungan anu
ayeuna mah, hirup urang teh eungap
ku lobana kabeubeurat. Ku sabab urang
hayang make nu anyar, ngan anu
heubeul oge hayang ulah ucul. Malah
anu sipatna keuna ku ajal teh hayang
sina kakurung ku anu sipatna langgeng.
5 Tapi memang kitu, disayagikeunana
ku Allah oge sarta tangtu dilaksanakeun.
Tawisna apan urang ku Mantenna
dipaparinan Ruh-Na.
6 Ku sabab eta, najan dina jasad nu
ayeuna can bisa ngahiji jeung Gusti, ari
hate mah reugreug;
7 ku lantaran simkuring mah percaya,
sanajan eta hal teh, acan tembong.
8 Simkuring tetep yakin ka Anjeunna,
rido ucul tina jasad anu ieu, asal bisa
ngahiji jeung Gusti.

9 Ku sabab eta, boh di dieu boh di ditu
anging sumeja tumut kana pangersa-Na
bae.
10 Sabab urang kabeh, pasti kudu
jonghok di pangadilan Al Masih —
sakumaha kaayaan masing-masing —
pikeun narima ganjaran satimpal jeung
kalakuan hirupna, boh hade boh jahat.
11 Ku lantaran nyaho yen Allah wajib
dipikagimir, simkuring ngajak ka sarerea,
sangkan gimir oge ka Mantenna. Allah
mah uningaeun kana kaayaan simkuring,
atuh aranjeun ge sing enya-enya wanoh
ka simkuring teh.
12 Tapi lain rek ngasongkeun maneh,
ieu mah supaya aranjeun agul ku
simkuring teh puguh dasarna. Ieu perlu,
supaya aranjeun bisa nyanghareupan
jalma-jalma anu leuwih agul ku nu sipat
lahir, ti batan ku nu sipat batin.
13 Upama simkuring sok nepi ka siga nu
leungit akal waras, eta taya lian ngan
pikeun kamulyaan Allah. Sabalikna,
keur kapentingan aranjeun mah akal
simkuring teh walagri.
14 Kageuing ku asih-Na Al Masih,
simkuring yakin yen geus aya hiji

Manusa anu pupus keur kapentingan
sarerea, anu kuduna paraeh.
15 Al Masih pupus ngagentosan manusa.
Ku sabab eta, anu saralamet teh,
hirupna ulah ngan keur kapentingan
dirina sorangan bae, tapi kudu dipake
pikeun ngabakti ka Al Masih. Anjeunna
pupus, tapi geus digugahkeun deui
pikeun kasalametan kabeh manusa.
16 Ku sabab eta, ti semet ayeuna
simkuring moal nilik jelema tina kaayaan
lahiriahna. Simkuring oge tadina mah
nilik ka Al Masih teh tina kaayaan
lahiriah-Na, tapi ayeuna mah geus
henteu.
17 Saha-saha anu geus aya dina
katunggalan jeung Al Masih, eta teh
mahluk anyar; sipat heubeulna geus
leungit kasilih ku anu anyar.
18 Eta teh kabeh oge padamelan Allah.
Al Masih, ku Mantenna dijadikeun jalan
ngahontal karapihan antara urang
jeung salira-Na. Ari simkuring sapara
kanca dipercanten ngawawarkeun eta
karapihan.
19 Ku jalan Al Masih, pangeusi dunya
teh, ku Allah diraketan deui tur
dosa-dosana henteu dibalitungkeun.

Nya simkuring, rasul-rasul, anu ku
Mantenna dipercanten ngawawarkeun
eta piwelas-Na teh.
20 Jadi, simkuring teh, — kitu deui
rasul-rasul sejenna — nya geus kapilih
jadi utusan-utusan Al Masih. Ku jalan
ngutus simkuring sapara kanca, Allah
teh sasat sumping ku anjeun ngelingan
ka dulur-dulur. Lantaran jadi wawakil
Al Masih, simkuring neda-neda, muga
aranjeun daraek dirapihkeun deui jeung
Allah.
21 Al Masih anu suci tina dosa, ku
Allah geus dipinuhan ku dosa keur
pisalameteun urang, supaya urang anu
geus jadi satunggal jeung Al Masih bisa
diangken bener ku Allah.
6 1 Simkuring, anu ku Allah dipercanten
ngabantu padamelana-Na, cumeluk;
muga eta sih kurnia Allah teh, ku
dulur-dulur ulah dibaekeun.
2 Kieu timbalana-Na: ‘Upama geus tepi
ka wanci, maraneh tangtu dikabul ku
Kami. Samangsa cunduk waktu rahayu,
maraneh tangtu dirahayukeun.’
3 Simkuring, lain rek ngabobodo, oge
moal nyimpang tina papancen.

4 Sabalikna, dina sagala perkara,
nembongkeun yen simkuring sapara
kanca teh enya-enya abdi Allah. Ku
jalan tetep tawekal, dina kasusah, dina
bahaya, dina panjara, dina panyiksaan,
5 dina huru-hara, dina gawe beurat,
dina kurang dahar, boh dina kurang
mondok.
6 Eta kabeh, ku simkuring,
disanghareupan kalawan tekad
anu buleud dibarengan ku sipat
waspada, sabar, sareh, bari nyuhunkeun
pangdeudeul Ruh Allah dina kanyaah
anu sajati.
7 Bari muntang kana kakawasaan Allah
seja nyaturkeun kayaktian nurutkeun
anu saenyana. Pikeun nyanghareupan
lawan atawa pikeun ngabela diri, nu
dipake pakarang nya eta kajujuran;
8 jujur narima pamuji, panghina,
panghargaan, kitu deui upama
disapirakeun. Memang sok dicap tukang
tipu najan ngomongkeun perkara nu
bener.
9 Sering disaha-saha sanajan geus pada
wawuh. Geus dianggap paeh, sanajan
hirup keneh. Sering keuna ku panyiksa,
tapi tara nepi ka pegat nyawa.

10 Sareatna sangsara, tapi karasana
sugema. Hirup malarat, tapi bisa
ngabeungharkeun ka batur. Sareatna
taya kaboga; tapi boga sagala rupa.
11 Dulur-dulur di Korinta! Simkuring
geus nembrakkeun eusi hate sabalakana
ka aranjeun.
12 Hate simkuring, estu laluasa narima
ka aranjeun; sabalikna, hate aranjeun
anu sesek, enggoning narima simkuring.
13 Cik atuh, hate aranjeun oge sing
laluasa ka simkuring; sabab ka aranjeun
teh, simkuring mah, geus asa ka anak.
14 Ulah deudeukeutan jeung jelema-
jelema anu teu palercaya ka Allah. Sabab
naon saruana kaadilan jeung kajahatan?
Naon patalina caang jeung poek?
15 Na iraha, Al Masih satujuan jeung
Iblis? Dina naon samilikna antara nu
palercaya ka Allah jeung anu henteu?
16 Bisa kitu Bait Allah disajajarkeun
jeung imah berhala? Kapan urang teh
jadi bait suci-Na Allah anu jumeneng,
sakumaha dawuhana-Na: ‘Kami rek
ngancik di maranehna, marengan hirup
kumbuhna. Kami anu baris jumeneng
Allah nu disembah ku maranehna, ari
maranehna jadi umat Kami.’

17 Ku sabab kitu, dawuhan Pangeran:
‘Geura kaluar maraneh ti nu daroraka,
ulah campur jeung jelema-jelema
anu narajis. Tangtu maraneh ku Kami
ditarima.
18 Sarta Kami baris jadi Rama maraneh.
Maraneh baris diaku anak ku Kami, boh
nu awewe, boh nu lalaki.’ Kitu timbalan
Pangeran Nu Langkung Kawasa.
7 1 Ku lantaran geus meunang jangji
anu kitu, urang kudu miceun sagala
rereged lahir batin, supaya urang
nyampurnakeun hirup suci sarta iasa
kumureb ka Allah.
2 Muga aranjeun langsar hate ka
simkuring. Sabab simkuring, can kungsi
nyieun codeka ka saurang oge; kitu
deuih, ngabobodo atawa ngarugikeun
aranjeun.
3 Nyebut kieu teh lain keur maido;
da tadi oge geus disebutkeun, yen
simkuring sarerea ge kataji ku aranjeun
sarta paeh hirup teh seja babarengan
jeung aranjeun.
4 Najan babasaan poksang, hate
simkuring mah agul ku aranjeun teh,
nepi ka keur sangsara ge, simkuring teu
weleh asa kaubaran jeung asa bungah.

5 Memang, basa kakara datang ka
Makedoni tea mah, simkuring teh teu
bisa reureuh da loba pikahariwangeun.
Nu di luar parasea, nu di jero matak risi.
6 Tapi ku kersaning Allah anu mikawelas
ka nu keur nandang karupekan, jol teh
Titus datang; atuh simkuring teh mani
pohara asa bungahna.
7 Nya bungah ku datangna, nya bungah
lantaran anjeunna ku dulur-dulur geus
disugemakeun. Turug-turug saurna,
aranjeun mikatineung, mikamelang,
jeung pohara ngadoakeunana ka
simkuring; atuh kabungah simkuring teh
tambah.
8 Jadi, simkuring nyuratan sakitu
peurihna oge teu panasaran. Memang
mimitina mah, simkuring teh saeutik
ngahanjakalkeun, lantaran aranjeun teu
wudu nalangsa ku surat simkuring teh.
9 Nu jadi kabungah simkuring ayeuna,
lain ku dumeh aranjeun nalangsa, tapi
ku sabab tina nalangsa tea aranjeun jadi
eling. Eta kanalangsaan ku aranjeun
dipake geusan babalik pikir, sapuk
jeung pangersa Allah. Jadi, dina sual ieu
aranjeun henteu dirugikeun ku simkuring
teh.

10 Nalangsa anu sapuk jeung pangersa
Allah mah, nungtun kana pertobat,
matak jamuga sarta moal matak
kaduhung. Sabalikna, nalangsa ku
lantaran barang dunya mah, nungtun
kana pipaeheun.
11 Pek geura tengetkeun, kanalangsaan
anu sapuk jeung pangersa Allah mah,
nungtun kana perih, matak eling
kana diri, sadar kana kasalahan,
nimbulkeun rasa ajrih, ngahudang
pangharepan, sarta ngajak soson-soson
kana kahadean! Tur bukti, yen dina
sual-sual eta, aranjeun teh teu aya
celana.
12 Ku sabab eta, simkuring nyuratan
teh lain pedah di aranjeun aya nu
nyieun teu adil atawa aya anu jadi
korban kateuadilan. Maksud teh, pikeun
nembongkeun ka payuneun Allah,
kumaha satiana aranjeun ka simkuring.
13 Sabab nya ieu pisan anu matak teger
kana hate simkuring teh. Simkuring
teh, beuki tambah teger bae sabab
kabungahanana Titus tea, anu ngarasa
bagja dumeh ku aranjeun geus
disugemakeun.

14 Jadi, teu hanjakal, mun simkuring
geus ngagulkeun aranjeun ka Titus teh;
sabab anu dicaritakeun ku simkuring
teh, — kitu deui pamuji simkuring ka
aranjeun di hareupeun Titus — memang
akur jeung buktina.
15 Atuh katineung Titus ka aranjeun
oge beuki tambah lantaran kagagas
ku kahadean aranjeun, anu sakitu
enya-enyana ngahormat ka anjeunna.
16 Simkuring bungah taya papadana,
dumeh aranjeun enya-enya bisa
diandelkeun dina sagala perkara.
8 1 Dulur-dulur, simkuring rek medar
sih kurnia Allah ka umat-Na di
Makedoni.
2 Maranehna teh nandang cocoba anu
pohara beuratna, tapi bubudenna teh
barerag bae; tur sakitu mariskinna
oge, tapi maranehna garetol kana mere
derma.
3 Tangtu, maranehna ngalakukeun kitu
teh bari mereketkeun maneh.
4 Malah kalah ka mararenta, —
keukeuh pisan — hayang milu ngabantu
nyumbang-nyumbang ka sasama umat
Gusti.

5 Teu nyana, nepi ka kitu! Lian ti
sumerah ka Gusti, maranehna teh, —
bari jeung kerna Allah — nawarkeun
tanaga ka simkuring sapara kanca.
6 Atuh simkuring sapara kanca teh,
ngadesek ka Titus sina neruskeun amal
saleh anu bareto ku anjeunna dimimitian
di aranjeun tea, supaya nepi ka hasil.
7 Ayeuna aranjeun teh geus jembar.
Jembar iman, jembar basa, jembar
pangarti, jembar pitulung, turug-turug
jembar kanyaah ka simkuring sapara
kanca. Muga-muga deuih sing jembar ku
pangrojong kana eta usaha amal saleh.
8 Tapi ieu mah lain marentah. Ieu
mah ngan nyaritakeun sumanget batur
kana tutulung, malakmandar bisa
ngahudangkeun sumanget aranjeun
kana tutulung cara kitu.
9 Aranjeun geus ngarasa welas asih-Na
Gusti Jungjunan urang, Isa Al Masih.
Anjeunna anu sugih taya kakurang, dugi
ka iklas nandang walurat ngabelaan
aranjeun, supaya aranjeun jaradi sugih.
10 Tumali jeung eta, kieu timbangan
simkuring, sugan katarima: Ngingetkeun
eta usaha teh, — nya aranjeun anu

pangheulana mikiran — geus dimimitian diusahakeun ti taun tukang keneh;
11 kumaha upama eta usaha teh,
dijalankeun deui ayeuna nepi ka hasil tur
sing suhud cara barang mimiti. Dipenta
ridona, sakumaha bae ti nu geus aya.
12 Da anu bisa ditarima teh, tangtu ti
anu rido jeung ti nu geus aya, lain ti nu
tacan aya.
13 Dipentaan soteh, lain hartina kudu
ngentengkeun batur bari sorangan
seuseut-seuat. Ieu mah, malar aya
kasaimbangan.
14 Kaleuwihan aranjeun teh, kudu
dipake nalang ka maranehna nu keur teu
baroga; supaya kaleuwihan maranehna
oge, nalangan aranjeun. Mun kitu tangtu
kasaimbangan teh aya.
15 Ieu luyu jeung Kitab: ‘Anu loba
beubeunanganana ulah kaleuwihan, anu
saeutik ulah kakurangan.’
16 Sukur, Allah geus ngersakeun Titus
geten ngabantu ka aranjeun cara
simkuring.
17 Bawaning ku getenna, miangna ka
aranjeun teh lain sakadar nyumponan
pamenta simkuring, tapi bari jeung
niatna sorangan.

18 Anjeunna dibaturan ku hiji dulur anu
kapake ku jamaah dina ngawawarkeun
Injil;
19 malah dipercaya pikeun ngabantu
simkuring dina ieu usaha amal kahadean
nu diurus ku simkuring, geusan
kamulyaan salira Gusti jeung pikeun
nandakeun karidoan simkuring.
20 Enggoning ngajalankeun ieu usaha
tur ngurus duit sumbangan anu sakitu
gedena, simkuring seja nyegah ulah nepi
ka aya sangkaan teu hade ti batur.
21 Sabab hayang hade teh lain ngan
di payuneun Allah bae, tapi oge di
hareupeun sasama jalma.
22 Aya saurang deui anu bareng diutus
teh, nya eta dulur simkuring anu geus
sering dicoba sarta bukti kagetenanana;
malah ka dieunakeun mah, beuki geten
bae lantaran kataji ku aranjeun.
23 Ari Titus mah geus puguh deui kanca
simkuring anu babarengan ngabantu ka
aranjeun. Ari anu duaan deui, kabeh ge,
wawakil jamaah sarta kamanah ku Al
Masih.
24 Ku sabab eta, muga ditararima.
Tembongkeun kanyaah aranjeun.

Tembongkeun ka jamaat yen aranjeun beunang diandelkeun.

9 [1] Perkara ngabantu ka sasama umat Allah, saenyana, aranjeun geus teu kudu dititah-titah.

[2] Simkuring percaya yen hate aranjeun jembar. Ka urang Makedoni mah ku simkuring malah dibejakeun kieu: ‘Urang Ahaya mah, ti taun tukang keneh ge geus ngamimitian.’ Temahna maranehna kahudang sumangetna.

[3] Nu matak simkuring ngirimkeun utusan teh, malar pangalem simkuring perkara aranjeun henteu gagal. Hayang supaya aranjeun enya-enya geus sadia-sadia sakumaha anu diomongkeun ku simkuring.

[4] Sabab mun simkuring, jol ka dieu jeung sawatara urang Makedoni nyampak aranjeun can naon-naon, kapan tada teuing simkuring erana, nya kitu keneh aranjeun anu geus sakitu diugungna.

[5] Eta sababna, memeh datang, sorangan teh ngajurungkeun heula batur sina muguhkeun sumbangan anu geus disanggupan ku aranjeun tea. Ngarah enya, eta sumbangan teh,

beubeunangan ti anu nyarumbang,
lain beunang duduk-dadak simkuring
kokobet tina saku aranjeun.
6 Masing inget: Anu tandurna saeutik,
dibuatna ge saeutik. Anu tandurna lega,
dibuatna ge loba.
7 Kira-kira ku sorangan, rek nyumbang
sabaraha-sabarahana mah; eta ge kudu
iklas, ulah ngarasa dumeh dipaksa. Nu
mere jeung suka lilah, tangtu diasih ku
Allah.
8 Allah teh kawasa ngarijkian aranjeun
medah-meduh, nepi ka sagala kaperluan
aranjeun cukup tur laluasa sarta bisa
ngabantu ku kahadean.
9 Sakumaha ceuk Kitab: ‘Mantenna
maparin berkah, nyekapan ka nu
mariskin; welas asih-Na, mayeng
salalanggengna.’
10 Mantenna Nu maparin binih keur nu
tebar jeung maparin keur tedaeunana;
tangtu ka aranjeun oge, Mantenna
maparin binih. Tur binihna tangtu
dikersakeun jadi, sangkan amal usaha
aranjeun hasilna manglipet-lipet.
11 Mantenna baris ngersakeun aranjeun
lubak-libuk, nepi ka bisa nulung mere
ka nu lian. Sarta eta pitulung aranjeun

teh, baris ngalantarankeun maranehna
ngucap sukur ka Allah.
12 Sabab eta sumbangan teh, lain bae
baris nulung ka umat Allah, tapi oge
baris ngalantarankeun rea jalma ngarasa
sukur taya papadana ka kersa Allah.
13 Ieu usaha amal kahadean teh geusan
nembongkeun iman aranjeun, sangkan
dulur-dulur urang ngamulyakeun
ka Allah. Lian ti eta, oge pikeun
nembongkeun, yen aranjeun tuhu
kana pangajaran Al Masih; aranjeun
boga hate anu mulya, dibuktikeun ku
mitulung maranehna; kitu deui, ka nu
sejen-sejenna.
14 Ku maranehna baris katembong,
kumaha luar biasana pitulung Allah ka
aranjeun sarta maranehna bakal kacida
ngadoakeunana.
15 Puji jeung sukur ka lenggah Allah,
anu kurnia-Na taya babandinganana.

10 1 Simkuring, Paulus, dipajarkeun
teh, rajeun wani ari jauh; ari
adu hareupan mah, teu wani kitu kieu.
Demi Al Masih anu lemes panggalih-Na,
simkuring seja ngelingan ka aranjeun:
2 Kahade, ulah ngajak simkuring keras
ana adu hareupan. Ulah maksa simkuring

kudu ngaweweleh jelema-jelema anu
nuding yen ieu usaha simkuring teh,
keur nyocokan pangabutuh jasmani.
3 Memang simkuring oge jalma lumrah,
nya eta tina daging jeung getih; tapi
bajuangna simkuring teh, lain katarik ku
pangabutuh jasmani.
4 Pakarang anu dipake ku simkuring,
lain buatan manusa; tapi kakawasaan
Allah, anu sanggup ngancurkeun
benteng-benteng, numpes akal-ekol
palsu,
5 sanggup ngabedah tiap-tiap hahalang
anu mendetan usaha jalma pikeun nyaho
saha Allah teh. Sanggup ngaboyong
sagala pikiran jeung angen-angen
manusa sina aranut ka Al Masih.
6 Upama aranjeun enggeus kabeh
tunduk ka Al Masih, simkuring sapara
kanca geus sadia baris ngahukum ka
sakur anu mungpang.
7 Ari aranjeun nilik jelema teh tina
lahirna bae? Sing saha anu boga
angkeuh jadi milik-Na Al Masih, kudu
nalek maneh bari mikir, yen simkuring
sapara kanca ge, kagungan Al Masih
cara manehna.

8 Malah simkuring mah, najan rek
agul-agul oge pantes; sabab simkuring,
ku Gusti geus dipercaya pikeun ngolah
aranjeun: Dipiwarang ngolah, lain
dipiwarang ngancurkeun!
9 Surat-surat simkuring oge, ulah
disangka nyingsieunan wungkul.
10 Bisa jadi, aya anu ngomongkeun
kieu: ‘Surat-suratna mah, Paulus teh,
memang ngareusi jeung aranteb. Tapi
ari geus adu hareupan mah, teu pira
jeung nyaritana ge, teu pati bisa.’
11 Ka anu karitu, — ku aranjeun ge,
engke kanyahoan — yen simkuring
teh heunteu beda, boh dina surat, boh
pahareup- hareup.
12 Tapi simkuring mah, moal nurutan
atawa nandingan jalma-jalma anu sok
ngagul-ngagul maneh, anu ngukur
dirina ku ukuran sorangan, jeung
anu nandingkeun maneh kana dirina
sorangan. Sabab jalma kitu teh, tetela
bodo balilu!
13 Simkuring mah, agul ge moal liwat
wates: Moal kaluar ti jero lingkungan
anu diwates ku Allah kaasup daerah
aranjeun.

14 Simkuring ngawawarkeun Injil
Al Masih ka aranjeun teh, henteu
ngaronjat-ronjatkeun maneh; — kawas
nu sieun teu nepi bae — sabab aranjeun,
teu burung kahontal.
15 Di tempat-tempat anu geus dipigawe
ku batur, paliyas simkuring rek agul-agul.
Tapi di tempat cekelan sorangan, nya
eta di aranjeun, — mun gawe simkuring
mekarkeun iman aranjeun tea, geus
hasil — simkuring pantes mun miharep
leuwih dihargaan deui ku aranjeun teh.
16 Upama iman aranjeun geus hirup
hurip, tangtu simkuring bisa neruskeun
gawe ngawawarkeun Injil ka tempat-
tempat anu leuwih jauh, nya eta anu can
digarap ku batur; da simkuring mah,
embung agul ku pagawean batur.
17 Ceuk Kitab oge: ‘Mun aya nu niat
seja ngagungkeun, ngagungkeunana teh
kudu ka Pangeran.’
18 Jalma anu pujieun mah, lain anu
sok muji maneh, tapi anu kapuji ku
Pangeran.
11 1 Muga aranjeun teh, ulah
kurang-kurang, ngama'lum ka
simkuring anu bodo.

2 Simkuring osok timburuan ka aranjeun
teh, bawaning ku nyaah, nya eta kanyaah
anu asalna ti Allah. Sabab aranjeun
disanggakeun ka Al Masih teh, ibarat
lanjang anu geus dipapacangankeun.
3 Kainggis teh, sieun bisi aranjeun
kagoda ku nu sejen; heug udar
kasatiaan aranjeun ka Al Masih teh,
kawas Hawa anu kaosol ku Si Oray pelit
tea.
4 Da geuning aranjeun mah jongjon
bae, sakitu aya anu uar-uar magar aya
Al Masih sejen, aya Ruh sejen, sarta aya
Injil sejen anu beda ti nu dikabarkeun ku
simkuring.
5 Sanajan kitu, simkuring mah henteu
asa leuwih handap ti eta rasul-rasul anu
magar laluhung teh.
6 Bener, yen simkuring mah lain ahli
nyarita, tapi ari pangarti mah boga.
Hal ieu, unggal aya kasempetan, ku
simkuring sok teu kendat ditetelakeun
ka aranjeun.
7 Enggoning ngabarkeun Injil Allah ka
aranjeun, tara teh teuing simkuring
menta buruhan. Kaperluan sorangan
mah dipandeurikeun bae, mentingkeun
heula aranjeun. Cik, naha salah ari kitu?

8 Pikeun nyumponan ongkos-ongkos
supaya bisa terus baranggawe di
aranjeun, simkuring dibelaan ngurihit ka
jamaah-jamaah sejen menta disumbang.
9 Salila di aranjeun, najan sakumaha
butuhna ku duit, can sakali simkuring
ngurihit ka aranjeun. Kabeh pangabutuh
geus dicukup ku dulur-dulur anu
daratang ti Makedoni. Kalah ka kumaha
ge, aranjeun mah moal dibeungbeuratan.
Ieu pamadegan simkuring teh keur
saterusna.
10 Lebah dieu simkuring agul. Demi
kayaktian Al Masih anu aya di diri
simkuring, ieu rasa agul teh, di sakuliah
Ahaya hamo aya anu bisa mupus.
11 Naha simkuring ngomong kitu? Na
pedah teu nyaah ka aranjeun? Puguh bae
nyaah mah, Allah ge langkung tingali.
12 Simkuring rek angger kitu, geusan
nyegah hal-hal anu bisa dijieun gara-
gara ku tukang nyieun gara-gara: Anu
akon-akon magar maranehna oge sarua
boga jabatan kawas jabatan simkuring.
13 Eta, nu karitu teh, rasul-rasul titiron
rek macikeuh, nyamur-nyamur rasul-Na
Al Masih.

14 Teu aneh, ma'lum Iblis oge osok
niron-niron malaikat sajati.
15 Atuh teu aneh deuih, lamun
bawahanana oge nyalalamur jadi
abdi-abdi kayaktian teh. Tapi moal teu
aya balukarna ka maranehna, satimpal
jeung kalakuanana.
16 Sakali deui, muga simkuring ulah
dianggap Si Bodo. Tapi ari kapaksa-
kapaksa teuing mah, dianggap kitu
ge, teu naon-naon. Asal bae tetep
kaaku ku aranjeun, sangkan bisa keneh
ngagulkeun aranjeun saeutik-eutikeun.
17 Puguh bae, ieu mah lain ucapan
panganut Al Masih. Ieu mah ucapan
simkuring, Si Bodo anu agul ku
kabodoanana.
18 Sabab loba jalma anu aragul ku
sual-sual sipat lahir; jadi, naon salahna,
upama simkuring nurutan?
19 Bongan aranjeun anu palinter daek
dikutiplak ku nu barodo!
20 Buktina sakitu diutuh-etah, diperes,
dipacikeuh, diangkuhan, jeung ditalipak
ku nu karitu, aranjeun mah jongjon bae.
21 Era-era ge rek waleh, simkuring
sapara kanca mah pimanaeun kuat
dikitu-kitu! Rumasa teu kaopan.

Sabalikna, mun aya anu wani agul-agul,
— ceuk pikiran simkuring anu bodo —
simkuring oge wani agul-agul mah?
22 Ari maranehna teh urang Ibrani?
Simkuring oge urang Ibrani. Ari
maranehna teh urang Israil? Simkuring
oge urang Israil. Ari maranehna teh
turunan Ibrahim? Simkuring ge turunan
Ibrahim.
23 Ari maranehna teh abdi-abdi Al
Masih? Komo simkuring mah! Rek
nyombong ge, simkuring mah pantes.
Sabab ngabdi ka Anjeunna teh, estu
tohtohan, nya eta nepi ka dipanjara,
disiksa, sarta mindeng mehmehan ajal.
24 Dirangketan ku urang Yahudi ge,
mani lima rintakan: Masing-masing opat
puluh kali ngarangket kurang hiji.
25 Diteunggeulan ku gegendir, tilu
rintakan. Dibaledogan ku batu sakali.
Cilaka di laut lantaran kapal kalebuh, tilu
kali. Kungsi sakali, awak ngangkleung di
laut sapoe sapeuting.
26 Sajeroning luluntaan, simkuring
mindeng dipegat bahaya: Bahaya di
walungan, bahaya dibegal, bahaya ti
bangsa sorangan kitu deui ti bangsa
deungeun, bahaya di kota, di alas kikisik,

di laut, kitu deui bahaya ti jelema-jelema anu pura-pura midulur.
27 Simkuring ge, mindeng kudu banting tulang, carang mondok, mindeng lapar, halabhab, sering teu manggih dahar, mindeng kabulusan, tur teu boga papakean anu bener.
28 Mana ripuh ku urusan-urusan sapopoe, — anu ku simkuring teu kudu dicaturkeun deui — mana melang ka jamaah-jamaah!
29 Upama aya nu nandang apes; naha kitu simkuring teu milu apes? Naha kitu hate simkuring tara remuk ku kasedih, upama aya dulur anu tigubrag kana dosa?
30 Lamun simkuring rek agul, agul teh ku perkara-perkara anu tumali jeung kahengkeran sorangan.
31 Enyaan, simkuring teu bohong. Allah, — Ramana Isa, Gusti Jungjunan urang, sembaheun salalawasna — uninga yen ieu lain akon-akon.
32 Basa keur di Damsik, simkuring teh rek ditangkep ku gupernur di dinya, bawahan raja Aretas. Kota dikepung jeung dijaga sakurilingna.

33 Tapi berekah, simkuring teh aya
anu nulungan. Simkuring diulur dina
karanjang ti luhur kuta; ku jalan eta,
simkuring teh bisa salamet, henteu
kacerek.

12 1 Da saenyana mah, simkuring
agul teh taya untungna. Sanajan
kitu, simkuring baris nyaritakeun
tetenjoan sarta wahyu ti Gusti.
2 Opat belas taun ka tukang, simkuring
diparengkeun ningal salahsaurang ti
umat Al Masih anu diangkat ka langit
katilu. Ningal teh duka jeung raga badag,
duka henteu; anging Allah anu uninga.
3 Simkuring ningal (duka jeung raga
badag duka henteu anging Allah anu
uninga):
4 Eta jalma ngadadak diangkat ka
Pirdus, terus ngadenge hiji pangandika
luar biasa, anu moal katurutan ku basa
manusa.
5 Simkuring agul teh ku lantaran eta
jelema. Ari diri sorangan mah, naon atuh
agulkeuneunana, lian ti kahengkeran
mah.
6 Tapi upama rek agul ge, naon salahna;
da ieu anu dicaritakeun teh, saenyana.
Tapi moal, — moal agul — bisi aya

anu nyangka yen simkuring teh jelema luhung, nepi ka mencog tina panenjona, beda tina dedengeanana.
7 Ngan supaya ulah kungsi kamagungan, pedah simkuring geus meunang eta wahyu anu sakitu luar biasana, simkuring teh dibere hiji cucuk di jero awak anu nimbulkeun kalara. Saenyana, eta teh utusan Iblis supaya simkuring ulah agul!
8 Simkuring geus sasambat ka Gusti, nepi ka tilu kali, neda ucul tina eta kalaraan.
9 Tapi ku Gusti diwaler kieu: ‘Kurang kumaha Kami nyaah ka maneh? Sing tahan, sabab kakuatan teh sampurnana ku ayana kahengkeran.’ Eta sababna, simkuring agul ku kahengkeran sorangan teh, sangkan kakawasaan Al Masih manjing sajeroning diri.
10 Jadi, simkuring rido narima kahengkeran, dihina-hina, disangsara, dikaniaya, dipeupeurih, demi keur kamulyaan Al Masih. Ku lantaran rumasa hengker, iman simkuring jadi kuat.
11 Simkuring jadi bodo kieu teh, ku lantaran aranjeun nu maksana. Benerna mah, hargaan simkuring teh ku

aranjeun. Sabab dina sagala rupa oge,
simkuring teh teu eleh geleng ku eta
rasul-rasul anu magar laluhung teh.
12 Ciri yen simkuring rasul kapan
kanyahoan ku aranjeun oge, dibuktikeun
ku tanda-tanda, mujijat-mujijat, jeung
rupa-rupa kawasa.
13 Dibanding jeung jamaah-jamaah
sejen, cik iraha aranjeun teh rajeun ku
simkuring disingsalkeun, iwal ti tara
dipentaan pangabutuh? Bisi ieu karasana
teu adil mah, hampura bae!
14 Geus rek katilu kalina ieu, simkuring
niat nganjang ka aranjeun teh. Lain
arek barangpenta. Nu diboro-boro teh
aranjeun, lain pangabogana. Anak mah,
memang teu wajib ngipayahan kolot,
tapi kolot anu wajib ngipayahan anak.
15 Ku kituna, pikeun aranjeun mah
ulah bon harta banda, nyawa oge moal
diowelkeun. Tah nepi ka kitu, kanyaah
simkuring ka aranjeun teh. Sageuy nu
asih rek dipulang sengit mah!
16 Tapi sakitu simkuring tara
ngabeungbeuratan, ku aranjeun
kalah ka dipajarkeun rek macikeuh, arek
meres lelemesan.

17 Cik iraha simkuring, — ku
salahsaurang ti utusan-utusan nu
dikirim ka aranjeun — kungsi narik
kauntungan ti aranjeun?
18 Nyebut kitu teh, pedah bae simkuring
geus ngutus Titus jeung baturna,
saurang, sina ka aranjeun. Kungsi kitu
Titus narik kauntungan ti aranjeun?
Lain sarua tekad jeung caraning hirup
anjeunna jeung simkuring?
19 Geus lila pisan aranjeun nyangka
simkuring jeung Titus hayang meunang
sorangan teh, nya? Salah eta teh,
dulur-dulur! Demi Allah, demi Al Masih:
Nu diseja ku simkuring teh, taya lian ti
hayang ngahudangkeun iman aranjeun!
20 Simkuring rempan bisi engke
ana urang tepung masing-masing
beda anggapan: Aranjeun sulaya tina
kahayang simkuring, simkuring sulaya
tina kahayang aranjeun. Sieun matak
jadi cekcok, hiri dengki, amarah,
masing-masing hayang bener sorangan,
tingkecewis silih upat, silih omongkeun,
silih angkuhan, sarta kusut ribut.
21 Inggis bisi jol teh simkuring
diparengkeun apes ku Gusti
Pangeran. Tada teuing ngerikna

hate, mangkarunyakeun ka jalma-jalma
anu ti bareto nepi ka ayeuna daroraka
keneh bae, can tarobat tina kalakuanana
anu kalotor, rarucah, jeung ngalajur
napsu.

13 [1] Geus rek katilu kalina ieu,
simkuring niat nganjang deui
teh. Ceuk Kitab: Hiji perkara kakara sah
lamun kasaksian ku duaan atawa tiluan.
[2] Basa simkuring nganjang
kadua kalina, jelema-jelema anu
ngalalampahkeun dosa teh, — kitu deui
nu sejen-sejenna salian ti eta — ku
simkuring geus diwawadian. Ayeuna oge,
sajeroning pajauh keneh rek diwawadian
deui. Sabab engke mah mun nganjang
deui, saha bae ge nu salah mah moal
aya anu dihampura deui.
[3] Ku aranjeun baris kanyahoan
yen simkuring enya-enya ngemban
timbalan Al Masih. Baris karasa yen
mayunan aranjeun teh, Al Masih moal
nembongkeun kalemahan, tangtu
nembongkeun kakawasaan.
[4] Bareto, beunang disalib soteh
bawaning ku diapeskeun. Tapi ku
kawasaning Allah, ayeuna, Al Masih
teh jumeneng. Simkuring sapara kanca

oge, milu apes ka Anjeunna; tapi ku
kawasaning Allah bakal hirup bareng
jeung Anjeunna, supaya aranjeun oge
mareunang mangpa'atna.
5 Pek pariksa diri, na aranjeun teh
boga iman kapercayaan atawa henteu?
Yakin atawa henteu yen aranjeun teh
disarengan ku Isa Al Masih? Lamun teu
yakin, tetela aranjeun moal tahan uji.
6 Mungguh simkuring mah, sabatur-
batur, taya nu mungkir ti Gusti.
7 Mugi-mugi Allah ngersakeun aranjeun
ulah nepi ka nyieun kasalahan. Lain
dumeh simkuring hayang katangar tahan
uji, ieu mah hayang supaya aranjeun
hararade kalakuan, najan simkuring
katembongna siga henteu tahan uji.
8 Teu kaduga simkuring mah ngalawan
kana kayaktian teh, kaduga soteh
ngalampahkeunana.
9 Sanajan hengker, ari aranjeun kuat
mah simkuring bungah. Dipangnedakeun
pisan malar aranjeun bisa ngahontal
kasampurnaan.
10 Pangna simkuring nyuratan ti
anggalna, malar ari geus jol datang
ka aranjeun ulah kungsi ngagunakeun
kakerasan. Sabab dipaparin wewenang

ku Gusti oge, lain pikeun ngaruntagkeun,
tapi pikeun ngomean hirup aranjeun.
11 Dulur-dulur! Sakieu bae heula.
Sabisa-bisa usahakeun ngahontal
kasampurnaan tea. Masing akur pada
batur sarta hirup masing repeh-rapih.
Mugi-mugi Allah nu jadi sumbering asih
jeung asaling karapihan, nyarengan
hirup aranjeun.
12 Sing silih ajenan jeung silih doakeun.
13 (13-12b) Aya salam ti sakumna
dulur-dulur anu saiman.
14 (13-13) Mugi-mugi aranjeun ginanjar
sih kurnia Isa Al Masih, Gusti Jungjunan
urang, mendak welas asihing Allah, di
jero katunggalan Ruh Allah.

Galatia

1 [1] Ti Paulus, — anu jadina rasul lain
ku lantaran diangkat ku pada jalma,
oge lain nurutkeun karep manusa, tapi
lantaran ditimbalan ku Isa Al Masih,
Gusti Jungjunan urang jeung ku Allah,
Rama, anu parantos ngagugahkeun Isa
ti alam kubur —
[2] sarta ti sakabeh dulur saiman anu di
darieu, ngahaturkeun salam ka sakabeh
dulur saiman di Galata.
[3] Mugi aranjeun sing marendak sih
kurnia katut berkahna ti Allah, Rama;
kitu deui, ti Isa Al Masih, Gusti Jungjunan
urang,
[4] anu geus ngorbankeun salira-Na
tina sabab dosa urang, malar urang
bisa bebas tina ieu pajamanan anu
jahat, saluyu jeung pangersa Allah anu
jumeneng Rama.
[5] Ku kituna, urang teh wajib
ngagungkeun Allah sapapaosna!
Amin.
[6] Teu sangka! Geuning babari pisan
aranjeun teh mungkir ti Allah, — anu

geus ngangken ka aranjeun ku sih
piwelas-Na Al Masih — tuluy maruhit
kana injil anu sejen.
7 Padahal sidik, yen teu aya deui Injil
sejenna. Aya soteh sawatara jelema
anu rek nyasabkeun aranjeun ku jalan
ngarobah Injil Al Masih.
8 Sing saha anu ngawawarkeun injil nu
mencog tina Injil anu geus diwawarkeun
ku simkuring, sok sanajan simkuring
sorangan, atawa malaikat ti sawarga
pisan, sing ulah jamuga.
9 Bareto aranjeun geus diomat-omatan,
ayeuna perlu diingetan deui: Sing saha
anu ngaliarkeun injil anu mencog tina
Injil wawaran simkuring, sing keuna ku
la'nat jelemana.
10 Naha simkuring teh rek leuwih
ngutamakeun karep manusa ti batan
pangersa Allah? Naha rek nyiar pangajen
ti manusa? Kitu peta mah, atuh, lain ge
abdining Al Masih!
11 Tengetkeun, dulur-dulur! Injil anu
diwawarkeun ku simkuring teh lain
beunang ngarang jelema.
12 Simkuring narimana lain ti jelema,
terangna oge lain beunang guguru ti

jelema. Estu, Isa Al Masih ku anjeun anu
nerangkeunana ka simkuring.
13 Aranjeun ge tangtu geus teu bireuk
deui, simkuring teh, tadina mah kapan
nyekel agama Yahudi. Tangtu tarerang,
kumaha katelengesan simkuring
enggoning nganiaya pikeun ngabasmi
jamaah Allah.
14 Basa nyekel keneh agama Yahudi,
— di antara babaturan sabangsa anu
sapantar — dina elmu agama, simkuring
teh pang nyongcolangna tur pang
kukuhna kana adat tali paranti karuhun.
15 Tapi sihoreng, ti keur dikakandung
keneh ku indung, simkuring teh ku Allah
nu sipat murah geus dipilih geusan
dijadikeun abdi-Na.
16 Mantenna kersa ngawanohkeun
Putra-Na ka simkuring, supaya ku
simkuring saterusna diwanohkeun deui
ka bangsa-bangsa luareun bangsa
Yahudi. Harita, simkuring sama sakali
teu menta nasehat ti pada jalma;
17 rasul-rasul anu saheulaeun oge,
nu araya di Yerusalem, teu kungsi
ditepungan-tepungan acan. Ti dinya
simkuring kencling bae indit ka tanah
Arab, tuluy ka Damsik.

18 Sanggeus meunang tilu taun,
kencling deui ka Yerusalem pikeun
manggihan anu jenengan Petrus, hayang
meunang laratan. Lima belas poe
simkuring nganjrek di anjeunna.
19 Jeung rasul-rasul sejenna mah,
iwal ti Yakobus, — saderek-Na Isa,
Gusti Jungjunan urang — teu kungsi
papanggih.
20 Ieu nu dicaritakeun teh, lain jijieunan.
Allah ku Manten Saksina!
21 Ti Yerusalem, simkuring, laju deui
ka daerah basisir di tanah Siria jeung
Kilikia.
22 Sedengkeun jeung anggota-anggota
jamaah di Yudea mah, simkuring teh teu
kungsi wawawuhan heula.
23 Aranjeunna ukur ngadenge bejana
bae, yen si tukang-nganiaya-jamaah teh,
ayeuna mah geus malik ngawawarkeun
kapercayaan anu tadina ku manehna rek
dibasmi tea.
24 Aranjeunna maruji sukur ka Allah
tina sabab simkuring geus dikersakeun
babalik pikir.

2 1 Heuleut opat belas taun ti harita,
simkuring, Barnabas, jeung Titus,
tiluan, ka Yerusalem deui.

2 Ka ditu teh lantaran meunang
pituduh ti Allah. Dina hiji riungan
jeung rasul-rasul anu parenting tea,
simkuring medar pangalaman nginjilan
bangsa-bangsa sejen. Hal ieu pikeun
mastikeun, yen sakur anu eukeur jeung
anu enggeus dipigawe ku simkuring teh,
teu mubadir atawa nyalahan.
3 Dalah batur sorangan oge anu
ngaranna Titus, urang Yunani tea, ku
simkuring henteu diwajibkeun disunat,
4 sanajan sawatara dulur-dulur
ngadongsok supaya manehna disunat.
Sihoreng, anu ngariribut teh jelema-
jelema Masihi keneh, tapi anu ngan
ngaranna wungkul; maranehna
teh nyulusup rek nalungtik rasiah
kamerdikaan umat Al Masih. Karepna
mah, urang teh rek dijieun kawula deui.
5 Tapi simkuring teu mundur, supaya
kayaktian Injil tetep weuteuh pikeun
aranjeun.
6 Tapi ari jelema-jelema anu kaasup
penting tea (saenyana pikeun simkuring,
jelema mah najan tadina sakumaha
pentingna oge taya bedana; da Allah
mah, tara nilik kana harkat), ahir-ahirna

mah, aranjeunna teu ngaraos kaabotan
naon-naon ka simkuring teh.
7 Malah sabalikna, kahartoseun, nya
yen kawajiban simkuring teh nginjilan
nu lain bangsa Yahudi; sakumaha Petrus
sakanca-kancana anu kapapancenan
nginjilan urang Yahudi.
8 Sabab sakumaha Petrus, ku Allah,
dikawasakeun nginjilan bangsa Yahudi;
simkuring ge, geus dikawasakeun ku
Mantenna teh jadi rasul anu baris
nginjilan bangsa-bangsa sejen.
9 Ahirna mah, ku Yakobus, Petrus, jeung
Yahya, — anu kasarebat jaradi pamingpin
jamaah — diangken yen Allah parantos
maparin tugas husus ka simkuring.
Aranjeunna sasalaman ka simkuring
jeung Barnabas tandaning geus aya
kasaluyuan: Simkuring nginjilan bangsa-
bangsa sejen, aranjeunna nginjilan
urang Yahudi.
10 Pamundut ti aranjeunna ngan sarupa,
nya eta supaya simkuring oge inget ka
anggota-anggota cepengan aranjeunna
anu mariskin; nya memang, da hal eta
mah, ku simkuring teh geus diusahakeun
satekah polah.

11 Tapi waktu Petrus di Antioki, ku
simkuring kapaksa diweweleh, bongan
lepat.
12 Harita anjeunna teh keur ngiring
riungan tuang; berjamaah bareng
jeung dulur-dulur ti golongan anu teu
disunat. Teu lila, aya sababaraha urang
utusanana Yakobus daratang. Ngadak-
ngadak Petrus pindah calikna mencilkeun
maneh, sieun dinaha-naha ku eta anu
arumangkeuh jadi pahlawan-pahlawan
sunat tea.
13 Nepi ka dulur-dulur urang Yahudi anu
sejenna, jadi sarua munapekna jeung
anjeunna. Malah Barnabas pisan oge
kabawakeun.
14 Ku sabab peta kitu teh, tetela
papalimpang jeung eusining Injil; tuluy
bae ku simkuring, harita keneh sarta di
hareupeun umum, Petrus diweweleh.
Ceuk simkuring: “Anjeun teh urang
Yahudi, nanging hirup anjeun niron-niron
adat bangsa sejen, henteu nurutkeun tali
paranti bangsa Yahudi. Atuh pimanaeun
rek tiasa maksa nerapkeun tatakrama
hirup Yahudi ka anu sanes bangsa
Yahudi!”

15 Memang, da simkuring mah tulen
bangsa Yahudi, lain bangsa nu aya di
luareun Toret; anu ku bangsa Yahudi
umumna mah, nya disebut bangsa
doraka tea.
16 Tapi papadaning kitu, simkuring ge
terang, yen pangna manusa diangken
bener ku Allah teh lantaran anut ka Isa
Al Masih, lain dumeh nurut kana Toret.
Jadi, simkuring oge pangna diangken
bener ku Allah teh nya ku lantaran anut
ka Isa Al Masih, lain ku dumeh nurut
kana Toret. Ceuk Kitab oge: Euweuh
jelema anu diangken bener ku Allah ku
lantaran nurut kana Toret.
17 Ceuk urang Yahudi mah, nu hayang
diangken bener ku Allah ku jalan anut ka
Al Masih teh dosa; da ceuk maranehna
mah, eta teh ngalanggar Toret. Tah
upama enya kitu, naha eta teh Al Masih
anu jadi sabab? Teu pisan-pisan!
18 Anu jadi dosa tea mah, nya eta:
Lamun sajeroning hayang diangken
bener ku Allah teh ku jalan ngalakonan
deui Toret anu ku simkuring geus
dipiceun tea.
19 Ku sabab simkuring ayeuna mah
geus kawengku ku hukum anyar, atuh

tina hukum Toret mah simkuring teh
geus sirna; da simkuring mah geus
masrahkeun hirup ka Allah ku lantaran
geus milu digantung jeung Al Masih.
20 Ku kituna, anu hirup di simkuring
teh geus lain simkuring sorangan deui,
tapi saenyana mah Al Masih anu ngancik
di jero diri simkuring. Hirup simkuring
anu kiwari teh, estu ku karana iman
ka Nu jumeneng Putra Allah, anu geus
mikaasih sarta ngorbankeun salira-Na
nalangan simkuring.
21 Eta sih piwelas-Na ku simkuring,
tangtu moal ditolak. Sabab upama urang
bisa salamet kulantaran hukum Toret,
atuh pangorbanan Al Masih dugi ka
pupusna teh, mubadir bae!
3 1 Ku barodona aranjeun, urang
Galata! Aranjeun teh kasasarkeun
ku saha, atuh? Kapan sakitu ecesna
simkuring nerangkeun ngeunaan hal Isa
Al Masih anu geus disalibkeun teh.
2 Cik ieu jawab: Aranjeun nepi ka bisa
diancikan ku Ruh Allah teh, naha pedah
nurut kana parentah Toret atawa ku
sabab percaya kana wawaran Injil?
3 Aya ku kituna teuing bararodo teh!
Aranjeun teh geus ngamimitian hirup

nu alus, nya nurutkeun panuyun Ruh
tea; naha ari ahirna, bet, aranjeun teh,
rek balik deui nurutkeun sakumaha adat
tabeat manusa!
4 Naha rek disina percumah bae eta
pangalaman aranjeun anu sakitu matak
balangsakna teh? Asa piraku teuing!
5 Allah, ka aranjeun, geus maparinkeun
Ruh-Na kalawan taya wates wangenna
tur loba pisan mujijat-Na anu geus
dipidamel di lingkungan aranjeun. Naha
eta teh pedah aranjeun tuhu kana Toret
atawa lantaran aranjeun percaya kana
eusina Injil?
6 Sing inget ka Nabi Ibrahim, kumaha
Ungeling Kitab Suci ngeunaan Ajeunna:
"Ibrahim, disebat jelema bener
teh, lantaran anjeunna percaya ka
Mantenna."
7 Jadi, sing saha anu percaya ka Allah,
eta kaasup turunan Ibrahim.
8 Dina Kitab Suci geus ti anggalna keneh
ditetelakeun, yen sakur anu percaya,
najan bangsa sejen oge baris diangken
bener. Eta sababna, ti anggalna keneh
oge uaran Injil teh ku Kitab Suci geus
ditepikeun ka Ibrahim. Ungelna kieu:

“Ku lantaran maneh, sakabeh bangsa
baris kaberkahan.”
9 Tegesna, sakur anu keur hirupna
percaya kawas Ibrahim, tinangtu
meunang berkah.
10 Sabalikna, anu ngarepkeun salamet
ku nedunan hukum Toret mah,
hirupna teh kaancam ku hukuman.
Sabab cek Kitab Suci ge kieu: “Pasti
kahukum, jelema anu henteu enya-enya
ngimankeun sakabeh parentah hukum
Toret.”
11 Tetela, yen ku lantaran Toret mah teu
aya pisan jelema anu diangken bener ku
Allah. Sabab ceuk Kitab Suci: “Jelema
anu diangken bener ku Allah ku lantaran
iman kapercayaan, tangtu hirup.”
12 Antara Toret jeung iman kapercayaan
teh taya pisan patalina, sabab ceuk Toret
mah: Hirup teh, gumantung kana amal
pagawean anu luyu jeung ungel Toret.
13 Urang, ku Al Masih, geus dibebaskeun
tina panyapa hukum Toret; nya ku jalan
Al Masih ku anjeun nandangan eta
panyapa pikeun nalangan urang. Sabab
geus kaungel kieu: “Sing saha anu
digantung dina salib, eta teh jalma
kasapa!”

14 Pangna Isa Al Masih disalib teh,
nya eta pikeun bangsa-bangsa anu lain
Yahudi oge milu kaauban berkah anu
dipaparinkeun ka Ibrahim tea. Upama
urang percaya kana hal ieu, Ruh anu
dijangjikeun Allah teh tangtu katarima.
15 Dulur-dulur, ngeunaan wasiat
Allah tea, urang nyokot conto tina
hirup sapopoe. Hiji wasiat anu geus
disahkeun, ku sing saha bae ge moal
bisa dibatalkeun atawa ditambahan
eusina.
16 Jangji Allah anu ditujukeun ka
Ibrahim, nujul oge ka salah saurang
turunan anjeunna. Sing tenget, lain ka
sakabeh turunan anjeunna, tapi ka salah
saurang turunan anjeunna. Jadi, ngan
saurang, henteu kabeh. Eta anu saurang
teh, nya eta Al Masih.
17 Anu dimaksud ku simkuring teh kieu:
Allah maparin wasiat anu pamohalan bisa
dibatalkeun atawa leungit kakuatanana
ku hukum Toret. Sabab Toret mah,
medalna teh pandeuri, kaheuleutan opat
ratus tilu puluh taun.
18 Ari sih kurnia Allah gumantung kana
Toret mah, atuh di luareun perjangjian
Allah. Padahal geus tetela, Allah

maparinkeun sih kurnia-Na ka Ibrahim
teh, estu pikeun ngalaksanakeun Wasiat
Mantenna.
19 Lamun kitu, naon atuh gunana
Hukum Toret? Toret mah pikeun
ngalengkepan undang-undang lantaran
lobana palanggaran; sipatna ngan
keur saheulaanan, memeh turunan
anu dijangjikeun tea gumelar. Toret
diturunkeunana ku malaikat-malaikat;
ditepikeunana ka hiji wawakil.
20 Anu diwakilanana, tangtu lain jelema
saurang. Sedeng Allah teh hiji.
21 Lamun kitu, meureun Toret teh jadi
patonggong-tonggong jeung jangji Allah
tea? Sama sakali henteu! Upama Toret
kawasa mere hirup ka manusa; atuh,
anu hayang diangken bener ku Allah teh
geus cukup ku nedunan parentah Toret.
22 Tapi Kitab Suci nerangkeun, yen
sakumna umat manusa teh hirupna
dikungkung ku kawasa dosa, supaya
sakur anu percaya sarta iman ka Al
Masih bisa dipaparin wasiat nu geus
dijangjikeun tea.
23 Sajeroning iman acan digelarkeun
mah, hirup urang teh kawengku ku Toret

sarta aya dina kungkunganana, nepi ka
eta iman tea medal.
24 Ku sabab eta, Toret teh ngan
mangrupa hiji pituduh wungkul; nya anu
nungtun urang ka Al Masih tea; tapi ku
lantaran percaya tea, saenyana mah,
urang bisa diangken bener ku Allah teh.
25 Kiwari, iman teh geus aya di urang;
ku kituna, urang teh geus teu kawengku
ku anu nungtun tea.
26 Ku sabab percaya ka Isa Al Masih,
urang teh ayeuna dijadikeun putra-putra
Allah.
27 Sabab aranjeun, sakur anu dibaptis,
— anu geus manunggal jeung Al Masih
tea — geus kaancikan sipat-sipat Al
Masih.
28 Dina sual ieu mah, teu aya bedana
deui, boh urang Yahudi, boh urang
Yunani, boh nu kumawula, boh jalma
merdika, boh lalaki, atawa awewe;
kabeh ge geus sabeungkeutan ku
lantaran iman ka Isa Al Masih.
29 Upama urang geus jadi kagungan
Al Masih, urang oge kaasup turunan
Ibrahim, ahli waris anu boga hak narima
warisan sakumaha jangji Allah tea.

4 [1] Simkuring perlu nerangkeun:
Sanajan geus jadi ahli waris, tapi
ari can cukup umur mah, teu beda
kaayaanana ti badega.
[2] Memeh cunduk kana waktu anu geus
ditangtukeun ku bapana, urusanana
dikawasakeun ka walina.
[3] Urang oge nya kitu keneh. Samemeh
jiwa sawawa mah, kageugeuh ku rupa-
rupa kapercayaan kana kakawasaan anu
ngatur dunya.
[4] Tapi sanggeus cunduk kana waktuna,
Allah ngutus Putra-Na, nu dilahirkeun ku
salah saurang wanoja sarta kaereh ku
hukum Toret.
[5] Anjeunna diutus teh, nya pikeun
nebus sakur anu kabawah ku hukum
Toret tea, supaya bisa diangkat jaradi
putra-Na.
[6] Buktina yen urang jadi putra-Na
teh, nya eta hate urang geus kawidian
diancikan ku Ruh Putra-Na, Nu nyambat
kieu ka Allah: “Ama, nun Ama!”
[7] Ayeuna dulur-dulur teh geus lain
kawula deui, tapi geus jaradi putra Allah,
ahli-ahli waris Allah. Wajib urang muji
sukur.

8 Basa can terang ka Allah mah,
dulur-dulur nyembah teh sama sakali
lain ka Allah.
9 Tapi sanggeus tarerang ka Allah
mah, atawa leuwih hade, mun disebut
sanggeus diangken ku Allah; naha
aranjeun teh, bet, baralik deui kana
kakuatan alam anu taya kawasana?
Naha rek kumawula deui ka anu karitu?
10 Make aya poe-poe, bulan-bulan,
waktu-waktu, jeung taun anu kacida
dimumule sarta dipusti-pustina ku
aranjeun!
11 Estu, eta teh, matak salempang;
boa-boa sakabeh usaha simkuring
pikeun aranjeun teh, mubadir bae.
12 Kahayang mah, dulur-dulur sing
kawas simkuring; da simkuring oge geus
jadi sarua jeung aranjeun. Aranjeun teh
can kungsi neungteuinganan.
13 Tangtu aranjeun ge aringet keneh,
kumaha asalna simkuring nginjilan ka
aranjeun teh, nya eta lantaran simkuring
katarajang panyakit.
14 Awak simkuring ruksak ku panyakit,
tapi ditarima sarta diaku ku aranjeun
kalawan taya semu-semu jejereged
atawa geuleuh; sabalikna tea, nya

aranjeun teh dagdag-degdeg pikeun ngabageakeun simkuring kawas ka utusan Allah, malah kawas ka Isa Al Masih ku anjeun.
15 Tur kituna teh bari jeung ngarasa bagja. Kumaha ari ayeuna masih keneh kitu? Harita mah, cek wiwilanganana, mun heug nepi ka kudu nyokel panon keur kaperluan simkuring, aranjeun mo burung iklas.
16 Ayeuna pedah simkuring ngomong satarabasna, naha rek diaranggap musuh?
17 Jelema-jelema anu dicaritakeun ku simkuring teh, memang pohara geten tulatenna ka aranjeun. Tapi tekadna taya nu jujur. Saenyana mah, maranehna teh rek misahkeun aranjeun ti simkuring; nya rek narik aranjeun, supaya biluk ka maranehna.
18 Geten tulaten teh alus, asal jujur. Malah kudu salawasna kitu, ulah ngan ari keur katungkulan ku simkuring bae.
19 Anaking! Sapanjang Al Masih acan breh ngajanggelek dina hirup aranjeun, simkuring teu weleh paur, lir paurna nu rek ngajuru.

20 Simkuring hayang geura-geura
pajonghok, hayang cacarita beda ti
ayeuna. Pohara salempangna simkuring,
ku aranjeun teh.
21 Pedah dulur kawas nu resep kabawah
ku Toret, simkuring hayang nyaho: Sok
digugu atawa henteu parentahna?
22 Cek Kitab, Ibrahim kagungan putra
dua, nu saurang ti abdina nu awewe,
nu saurang deui ti geureuhana, turunan
jalma merdika.
23 Putra ti abdina, nu awewe,
dilahirkeunana ku jalan anu lumrah bae;
sabalikna, putra ti geureuha, turunan
merdika mah, dilahirkeunana teh asal
tina kawasaning jangji Allah.
24 Ieu teh, ngandung harti anu jero.
Istri anu dua eta teh, ngupamakeun
dua perjangjian Allah. Nu saurang, nu
ngaran Hajar, asal ti Gunung Sinai;
anu anak-anakna baris jadi jalma-jalma
kumawula.
25 Hajar teh ngupamakeun Gunung
Sinai, anu pernahna di tanah Arab; jadi,
hal eta teh perlambang Yerusalem kiwari,
anu hirupna saanak-anak kumawula.
26 Geureuhana, nya nu saurang deui
tea; anjeunna teh, wanita golongan

jalma merdika, hal eta teh perlambang
Yerusalem ti kalanggengan, anu mawa
kamerdikaan. Urang ngindung teh ka
dinya.
27 Sabab kieu cek Kitab: "Eh, nu gabug,
nu teu boga anak, sing suka bungah. Eh,
nu can ngarasa nyerina ngajuru, masing
gerah. Sabab awewe anu nunggelis
teh, anak-baranahanana bakal leuwih ti
batan awewe anu baroga salaki."
28 Aranjeun oge kawas Isak bae, dulur-
dulur, nya eta anak tina perjangjian
Allah.
29 Tapi teu beda ti baheula, kiwari ge
kitu: Anu diyugakeunana ku jalan lumrah
teh, bet, nganiaya ka nu diyugakeunana
ku karana kawasa Ruh Allah.
30 Padahal, kumaha cek Kitab Suci?
Kieu: "Eta badega awewe katut anakna
sina ingkah. Sabab anak ti manehna
mah, moal dijieun ahli waris kawas anak
ti wanita anu merdika."
31 Ku kituna dulur-dulur, urang teh lain
turunan nu asal ti wanita anu kumawula.
Urang mah, turunan nu asal ti wanita
golongan jalma merdika.
5 1 Urang teh geus ditebus ku Al
Masih, supaya jadi jelema merdika.

Pageuhan eta kamerdikaan ti Al Masih
teh, ulah beunang dijieun deui budak
beulian!
2 Simkuring, Paulus, ngingetan: Lamun
aranjeun kudu disunatan keneh mah,
atuh euweuh hartina Al Masih pikeun
aranjeun teh!
3 Sakali deui, sing inget: Sing saha anu
disunatan, wajib tunduk kana sakabeh
hukum Toret.
4 Hayang jadi jelema bener ku jalan
tunduk kana Toret mah atuh leupas ti Al
Masih, pegat tina sih kurnia Allah.
5 Kapan bisa ngaharep diangken bener
teh, ngan ku pitulungna Ruh sarta ku
karana iman.
6 Sabab manunggal jeung Al Masih
mah, disunatan atawa teu disunatan oge
taya bedana. Nu penting mah darmaning
iman anu kajurung ku rasaning kanyaah.
7 Sakitu suhudna aranjeun bareto
mah nyorang jalan anu bener teh. Ku
naon henteu diteruskeun? Saha anu
ngarobahna?
8 Robahna kalakuan aranjeun kitu teh,
lain ku kersaning Allah anu geus nyaur
aranjeun tea.

9 Cek babasan: “Ragi saeutik matak
beukah saadonan.”
10 Simkuring yakin, dumeh aranjeun
papada sa-Gusti baris sapikiran jeung
simkuring. Saha bae anu ngarobah
aranjeun jadi kitu, tangtu kabendon ku
Allah!
11 Jeung deui, dulur-dulur, upama
simkuring ngajarkeun yen disunat teh
wajib hukumna, piraku simkuring teh
tetep diarah-arah rek dikaniaya ku
maranehna? Lamun enya kitu, atuh
pangajaran simkuring ngeunaan salib
teh moal diaranggap tatajongan deui ku
maranehna!
12 Hadena mah, maranehna, nu sok
ngahasud ka aranjeun teh, sina ngabiri
dirina sorangan bae!
13 Kapan aranjeun mah, dulur-dulur,
geus disaur ka alam merdika. Cik, eta
kamerdikaan teh ulah dipake nyimbutan
lampah doraka. Anggur pake silih
tulungan bari silih pikaheman.
14 Kapan parentah Toret oge,
kabehanana, geus kawengku ku hiji
timbalan anu unina: “Kudu nyaah ka
batur lir ka awak sorangan.”

15 Ari silih cakar atawa silih reweg
kawas sato mah, ahirna mah matak silih
legleg. Kahade, sing waspada!
16 Ku sabab eta, hirup teh kudu
nurutkeun Ruh, supaya ulah kaereh ku
pangajak napsu.
17 Ari pangajak napsu teh, salawasna
ge, ngalawan bae kana pangersana
Ruh. Kitu deui Ruh, nya ngalawan oge
kana pangajak napsu teh. Duanana silih
lawan, temahna aranjeun hamo bisa
ngalampahkeun naon-naon, sakumaha
cita-cita.
18 Tapi upama aranjeun pasrah kana
panuyun Ruh, moal keuna ku hukum
Toret.
19 Buah-buahna pangajak napsu teh
nya eta: Rucah, jinah, ngalajur napsu,
20 muja brahala, ngelmu sihir,
mumusuhan, pasea, sirik-pidik,
panasan, mentingkeun maneh, resep
ribut, ngabengkahkeun,
21 hiri dengki, resep mabok, sukan-
sukan balakecrakan, jeung salian ti
eta. Sakumaha anu enggeus-enggeus,
simkuring ayeuna ngelingan sakali deui:
Sing saha anu lampahna kitu, hamo
meunang tempat di Karajaan Allah.

22 Ari buah-buah padamelan Ruh, nya
eta: Nyaahan, gumbira, tengtrem hate,
sabar, karunyaan, hade lampah, satia,
23 darehdeh, kuat mengkek napsu.
Kabeh oge taya anu patonggong-
tonggong jeung hukum.
24 Saha bae anu geus anut ka Al
Masih, sagala napsu jahatna katut
angen-angenna nu goreng teh, geus
paeh digantung dina salib.
25 Upama urang hirup teh ku pangawasa
Ruh, atuh kudu nurut kana panuyun
Ruh.
26 Kahade, ulah malar kahormatan
tanpa guna, ulah silih kakalakeun, sarta
ulah silih dengkian.

6 1 Dulur-dulur, upama aya jelema anu
kaperegok migawe anu teu bener; ku
aranjeun teh, anu ariman keneh, kudu
dipapatahan sing sareh; bari aranjeun
sorangan ngajaga diri, bisi keuna ku
gogoda.
2 Aranjeun teh, enggoning nedunan
patokan ti Al Masih, kudu silih tulungan
sarta silih sundang babawaan jeung
pada batur.
3 Jalma anu ieu aing, padahal taya
naon-naonna, sasat ngabobodo maneh.

4 Masing-masing kudu naliti laku
lampahna pribadi. Dina karasa yen hade,
rarasakeun ku sorangan bae, teu kudu
dibanding-banding jeung kalakuan batur.
5 Sabab unggal jalma, boga pasualan
masing-masing.
6 Anu rumasa yen geus meunang
pangajaran tina hal dawuhan Allah, kudu
boga pamulang tarima nu hade ka nu
ngajarna.
7 Kahade, ulah boga pikir yen Allah
beunang dibobodo. Naon anu dipelak ku
urang, eta nu baris kapetik.
8 Lamun urang pepelakan dina hawa
napsu, anu baris kapetik teh, tangtu
anu temahna matak paeh jeung binasa.
Sabalikna, lamun pepelakan dina Ruh,
anu baris kapetikna teh, nya eta hirup
anu langgeng.
9 Ulah bosen-bosen melak kahadean
mah; sabab eta pepelakan urang teh,
dina waktuna, pasti kapetik hasilna
upama urangna teu lanca-linci.
10 Ku sabab eta, ka saha-saha ge sing
sabisa-bisa nyieun kahadean, komo ka
batur nu saiman mah.
11 Tengetkeun nu aksarana baradag! Eta
teh beunang nulis simkuring sorangan!

12 Jalma-jalma anu ngudukeun aranjeun
disunatan teh, — kabeh oge — ngan ukur
jalma-jalma nu hayang kapuji, malar
ulah milu dikaniaya ku tina lantaran salib
Al Masih.
13 Maranehna teh, sanajan disarunatan
oge, hirupna mah teu tuhu kana hukum
Toret. Maranehna mamaksa ka aranjeun
ngudukeun disunatan teh, nya hayang
kapuji tea, yen maranehna geus bisa
ngeunakeun eta ciri lahir ka aranjeun.
14 Moal aya anu rek dipake agul ku
simkuring mah, iwal ti salib Isa Al Masih
anu jadi lantaran dunya teh pikeun
simkuring mah geus paeh digantung;
kitu deui, simkuring pikeun dunya.
15 Jadi, boh disunatan boh henteu,
sarua taya hartina. Tapi anu penting
mah, nya eta sual geus ngajadi mahluk
anu dianyarkeun deui.
16 Mugia sakabeh, sakur anu hirupna
nurutkeun ieu patokan, kitu deui urang
Israil, umat kagungan Allah dipaparinan
rahmat jeung karahayuan.
17 Ti semet ayeuna, hayang teh,
aranjeun ulah ngarurudet deui simkuring
ku rupa-rupa kasusah. Lantaran
enggoning kumawula teh, diri simkuring

mah geus pinuh ku ceda-ceda tatuna
salira Al Masih.
18 Dulur-dulur, mugi-mugi Gusti
Jungjunan urang, Isa Al Masih,
maparinkeun sih kurnia-Na ka aranjeun,
lahir batin. Amin.

Efesus

1 [1] Ti Paulus, rasul Al Masih kalawan
kersaning Allah. Kahatur dulur-dulur
saiman di Epesus anu saratia ka Isa Al
Masih.
[2] Mugi dulur-dulur ginuluran rahmat
katut karahayuan ti Allah, nya eta Rama
urang, jeung ti Isa Al Masih, Gusti
Jungjunan urang.
[3] Puji sukur ka Allah, - Rama Isa Al
Masih, Gusti Jungjunan urang - Anu geus
maparinan berkah rohani ti sawarga
lantaran urang raket ka Al Masih.
[4] Ti samemeh alam dunya diciptakeun,
Allah - dina katunggalana-Na jeung Al
Masih - parantos mutuskeun ngangkat
urang, supaya jadi umat-Na anu suci tur
taya kuciwana di payuneuna-Na.
[5] Ku karana sih piwelas-Na, urang teh
geus ditakdirkeun baris diangken jadi
putra-putra-Na ku karana Isa Al Masih,
saluyu jeung pangersa-Na anu agung.
[6] Sadaya puji kagungan Allah sabab
kamulyaan sih kurnia-Na, nu geus
dinugrahakeun ka urang. Eta teh,

ku lantaran kamanunggalan urang
jeung Anjeunna, Isa Al Masih, nya anu
dipikaasih ku Allah tea.
7 Nya dina kamanunggalan eta oge,
- Ku jalan pupusna Al Masih - urang
geus dibebaskeun, nya dosa urang
teh dihampura; eta teh luyu sareng
kajembaranana sih kurnia Allah,
8 anu dipaparinkeun ka urang dina
sagala rupa kawijaksanaan jeung
pangarti.
9 Mantenna nganyatakeun rasiah
pangersa-Na ka urang teh, saluyu jeung
maksad anu memang geus dikandung
sajeroning panggalih,
10 anu tanwande dilaksanakeun dina
waktuna, nya eta ngabeungkeut sakuliah
jagat ka salira Al Masih; saniskara anu
aya di sawarga jeung di bumi baris
disatunggalkeun ka Al Masih sabab
Anjeunna teh, nya kapala tea.
11 Nya dina kamanunggalan jeung Al
Masih oge, simkuring sapara kanca —
anu asal ti bani Israil — geus kapilih, ti
mimitina, baris jadi ahli waris-Na. Kitu
ditetepkeunana ku Allah, Anu kawasa
ngalaksanakeun sagala pangersana-Na.

12 Maksad-Na, supaya bani Israil anu
pangheulana ngarep-ngarep ka Al Masih
— ngajadi lantaran sangkan jalma-jalma
ngamulyakeun ka Allah Nu Maha Agung.
13 Dina kamanunggalan jeung Al
Masih oge, Aranjeun teh percaya
sanggeus meunang uaran anu sajatina
hal pisalameteun aranjeun; dina
kamanunggalan jeung Al Masih oge,
Aranjeun teh, geus diterapan cap Ruh
Allah sakumaha anu geus dijangjikeun.
14 Ruh Allah teh, jadi pamanjer
tina warisan urang, pamanjer
tina kamerdikaan umat Allah
anu sagemblengna. Hayu urang
ngamulyakeun kaagungan Allah.
15 Simkuring oge nguping, tina hal
kapercayaan aranjeun ka Al Masih tur
sakumaha mikanyaahna aranjeun ka
sakabeh umat kagungan Allah.
16 Ku hal eta, taya wiwilanganana,
simkuring nya nganuhunkeun ka
Mantenna; unggal-unggal neneda oge
simkuring sok mangnedakeun aranjeun,
17 supaya Allah, - Panutan Isa Al Masih,
Gusti Jungjunan urang - Rama Nu
kagungan sagala puji, maparin pangarti

jeung pituduh ka aranjeun sangkan
leuwih ngarti kana pangersa-Na.
18 Kitu deuih, aranjeun oge, sina
dicaangkeun pikir malar bisa ngaharti
kana wujudna anu jadi pangarep-arep
sanggeus disaur ku Allah. Lian ti eta,
supaya aranjeun oge ngarasa kumaha
rosana sarta agungna sih kurnia-Na anu
baris dipaparinkeun ka umat-Na;
19 Satuluyna, kumaha rongkahna eta
kakawasaan Mantenna anu barangdamel
di kalangan urang anu percaya.
20 Kakawasaana-Na teh, nya eta anu
ku Mantenna dianggo ngagugahkeun
Al Masih ti nu maraot sarta anu
ngalinggihkeun Anjeunna di tengeneuna-
Na di sawarga;
21 Anjeunna teh dipunjulkeun ti sakabeh
raja, parapangawasa, gegeden-gegeden,
jeung pamarentah-pamarentah;
Anjeunna oge ngungkulan sakabeh
jeneng, boh nu aya di jaman kiwari, boh
engke ka hareup.
22 Al Masih ku Allah diserenan sagala-
galana, dijungjung pangluhurna, sarta
dipaparinkeun ka jamaah sangkan jadi
Gustining saniskara.

23 Ku sabab eta, jamaah teh
jadi wujudna salira Al Masih, jadi
sampurnaning kamulyaan Anjeunna anu
minuhan satungkebing alam.
2 1 Bareto, dulur-dulur teh sasat geus
paraeh ku kasalahan jeung ku dosa
sorangan.
2 Aranjeun teh, hirup dina eta
kadorakaan sabab nurutkeun hawa
dunya, muhit ka roh-roh gaib anu
jarahat. Eta roh-roh jahat teh geus
ngageugeuh jelema-jelema anu kiwari
ngalawan ka Allah.
3 Hirup urang oge, bareto mah, nya
cara kitu: Ngalajur napsu, ngumbar
kahayang, sagala angen-angen hate,
jeung pikiran jahatna diabur; sarua
jeung nu sejen, anu pantes meunang
hukuman ti Allah.
4 Tapi Allah teh pohara mikawelasna,
pohara miasihna.
5 Urang anu sasatna geus paeh ku
kadorakaan teh, dihirupkeun deui bareng
jeung digugahkeunana Al Masih. Nya ku
lantaran sih kurnia Allah pisan nu matak
aranjeun salamet teh.
6 Ku manunggalna jeung Isa Al Masih,
ku Allah, urang teh dihirupkeun deui

sarta dipasihan tempat di sawarga
bareng jeung Al Masih.
7 Eta teh pikeun nembongkeun ka
urang, yen welas asih Allah anu geus
dinyatakeun ku Al Masih teh, salilana
jembar taya papadana.
8 Aranjeun bisa salamet soteh, nya
ku sabab iman. Eta teh, ngan ku
lantaran sih kurnia-Na bae; lain beunang
sorangan, tapi estu anugrah ti Allah!
9 Lain beunang ihtiar aranjeun
sorangan! Ulah pisan aya anu boga
angkeuhan kitu!
10 Sabab urang mah darma dadamelan
Allah, anu geus diciptakeun deui dina
kamanunggalan jeung Al Masih pikeun
ngalampahkeun kahadean, nu parantos
disayagikeun ku Allah, sangkan urang
ngalakonan pangersa-Na.
11 Tadina aranjeun teh henteu kaasup
bangsa Yahudi. Ku urang Yahudi mah,
aranjeun teh disebutna teh bangsa
“kulup;” nya lantaran teu disunat cara
maranehna tea.
12 Sing inget, harita mah, hirup
aranjeun teh jauh ti Al Masih; aranjeun
teh, luareun warga Israil keneh, nya
eta acan kawengku ku katangtuan-

katangtuan anu ku Allah dijangjikeun ka
bangsa Israil tea. Hirup aranjeun teh,
aya dina hiji alam anu sama sakali teu
ngandung harepan tur tanpa Allah.
13 Sukur, ayeuna mah aranjeun teh geus
manunggal jeung Isa Al Masih: Tadina
mah jauh, tapi ayeuna jadi padeukeut,
ku lantaran getih Al Masih.
14 Al Masih anu ngaruntutkeun urang,
anu nyatunggalkeun bangsa Yahudi
jeung nu lain bangsa Yahudi supaya
jadi sabangsa, ku jalan nyirnakeun rasa
mumusuhan nu jadi pamisahna.
15 Anjeunna ngorbankeun salira-Na,
dianggo gaganti hukum Toret katut
sagala aturan jeung sarat-saratna.
Bangsa Yahudi jeung nu lain Yahudi
ku Anjeunna dirapihkeun. Ku salira-Na
dua golongan bangsa teh disina ngahiji,
dijadikeun hiji wangunan manusa anyar.
16 Ku ngorbankeun salira-Na, nya pupus
disalib tea, maranehna jadi tunggal
sabadan, diangken deui ku Allah, sarta
rasa mumusuhanana disirnakeun.
17 Sumpingna Al Masih teh
ngadatangkeun beja pibungaheun
hal karapihan, boh ka nu jauh, boh ka
nu deukeut.

18 Nya ku karana Al Masih, nu Yahudi
jeung nu lain Yahudi dibeungkeut dina
hiji Ruh sarta widi dumeuheus ka Allah
nu jumeneng Rama.
19 Ku kituna, aranjeun teh geus lain
bangsa deungeun anu teu ngabogaan
hak naon-naon. Ayeuna mah, aranjeun
teh geus jadi warga umat Allah,
anggahota kulawargi Mantenna,
20 anu diadegkeun dina hiji pademen
beunang rasul-rasul jeung nabi-nabi;
sedengkeun nu jadi batu pamageuhna,
nya Al Masih ku anjeun.
21 Nya salira Al Masih anu jadi
pamageuh adegan sagemblengna, nepi
ka ngajengleng ngajadi hiji bait Allah
anu suci.
22 Ku jalan manunggal jeung Al Masih,
aranjeun oge diadegkeun jadi hiji
wangunan panglinggihan Ruh Allah.

3 1 Simkuring, Paulus, pangna
dipanjara teh geus kersaning Isa Al
Masih keur kapentingan aranjeun, anu
lain bangsa Yahudi.
2 Sakumaha dulur-dulur oge terang, yen
Allah nu sipat welas asih teh, maparin
tugas ka simkuring kudu digawe pikeun
kapentingan aranjeun.

3 Pamaksadan Allah anu gaib teh, geus
diwahyukeun ka simkuring; sakumaha
nu geus dipedar saperluna dina surat
simkuring.
4 Mun eta geus dibaca, tanwande ku
dulur-dulur kagambarkeun nepi ka mana
simkuring terang kana eta rasiah hal Al
Masih teh.
5 Baheula-baheula mah, can aya
anu dibere nyaho rasiahna teh. Tapi
kiwari, eta rasiah teh, ku Ruh Allah
geus diwahyukeun ka rasul-rasul sarta
nabi-nabi-Na anu sajati.
6 Rasiahna kieu: Bangsa-bangsa anu
lain Yahudi, ku jalan manunggal jeung
Isa Al Masih — ku sabab diwawaran
Injil — baris disaruakeun jeung urang
Yahudi: Nya jadi sawaris, sabadan, jeung
meunang bagian tina perjangjian Allah
ge babarengan.
7 Kalayan kurnia Allah, nya simkuring
anu dikersakeun ngawawarkeunana,
numutkeun kakawasaan Mantenna.
8 Nya simkuring, anu panglaipna ti
sasama abdi Allah, geus dipaparin
kurnia pikeun ngawawarkeun eta Injil;
hususna mah, ka dulur-dulur, — nya
nu lain bangsa Yahudi tea — pikeun

ngembarkeun yen Al Masih teh sugih
taya babandinganana.
9 Oge pikeun mere terang, kumaha
ngalaksanakeunana eta rasiah Allah —
Anu nyipta sajagat raya — anu geus
dirasiahkeun mangabad-abad lilana.
10 Tapi ari kiwari mah, ku jamaah, eta
saniskara hikmat kawijaksanaan Allah
teh kudu diwawarkeun ka parapimpinan
sarta pangawasa sawarga;
11 sapagodos jeung pamaksadan Allah
anu dikandung geus mangabad-abad
tea, anu kiwari geus laksana ku Isa Al
Masih, Gusti Jungjunan urang.
12 Ku jalan manunggal sarta iman ka
Al Masih, urang teh widi ngadeuheus ka
Allah kalawan hate yakin.
13 Ku sabab eta, pamenta simkuring,
aranjeun ulah rek leutik hate pedah
simkuring kabalangsak. Malah kudu
dipake gede hate lantaran hal eta teh,
nya keur kapentingan aranjeun.
14 Ku sabab eta, simkuring tapak deku
ka Allah, Rama,
15 anu maparin ngaran ka sakabeh
golongan anu aya di sawarga jeung di
bumi.

16 Simkuring muntang ka Mantenna anu
mulya tanpa tanding, supaya kawasa
Ruh-Na nguatkeun batin aranjeun,
17 malar Al Masih linggih dina hate
aranjeun anu ariman, sarta aranjeun
bisa kuat akaran dina dasar kanyaahan.
18 Disuhunkeun ka Mantenna, malar
dulur-dulur katut sakabeh jelema anu
percaya ka Allah, ngarasa yen kanyaah
Al Masih teh teu aya wates wangenna.
19 Eta welas asih Anjeunna anu tanpa
wangenan teh, sing sumerep sumurup,
sanajan henteu kahontal ku akal.
Mugi-mugi jiwa dulur-dulur pinuh ku
sing sarwa kasampurnaan Allah.
20 Sabab Allah teh iasa ngabulkeun
panuhun urang leuwih ti anu
dikedalkeun, malah leuwih ti anu
aya dina angen-angen; sakumaha nyata
tina kakawasaana-Na anu barangdamel
di jero diri urang.
21 Mantenna wajib dimulyakeun di
jamaah sarta dina kamanunggalanana
jeung Isa Al Masih, turun-tumurun,
salalanggengna. Amin.

4 1 Simkuring, hiji sakitan tina
sabab jadi abdina Gusti, kacida

ngaharepna, muga hirup dulur-dulur
sing saluyu jeung maksad panyaur Allah:
2 Handap asor salawasna sarta sareh
budi; kalawan tetep sabar ka papada
sabab dilimpudan ku kanyaah.
3 Masing ruket layeut dina katunggalan
Ruh:
4 Sabadan, sa-Ruh, — kapan anu
diarep-arep oge sarupa, nya eta
pangarep-ngarep anu dumasar kana
maksud panyaur Allah tea —
5 sa-Gusti Jungjunan, saiman, sarta
sabaptisan;
6 lian ti eta, Allah anu disembah ku
urang ge kudu tunggal, nya eta Rama
sakumna manusa, — Gustining sakabeh
— Nu barangdamel dina sagala rupa hal,
Nu jumeneng dina sagala perkara.
7 Urang geus dipaparin kurnia. Masing-
masing nurutkeun kumaha perluna
numutkeun timbangan Al Masih.
8 Sakumaha ceuk Kitab: “Mangsa
Anjeunna munggah ka manggung,
munggahna nyandak boyongan-
boyongan, sarta maparin rupa-rupa
kurnia ka manusa.”

9 Kecap-kecap “Anjeunna munggah ka
manggung,” eta teh netelakeun yen
Anjeunna kungsi lungsur ka ieu bumi.
10 Eta Anu lungsur teh lajeng munggah
ka manggung nu aya di jabaning langit,
pikeun jumeneng tur ngereh sajagat
raya.
11 Sih kurnia-Na nu dipaparinkeun
teh, nya eta aya jalma anu dijadikeun
rasul-rasul, aya nu dijadikeun nabi-nabi,
juru-juru Injil, pamingpin-pamingpin
jamaah, sarta guru-guru jamaah.
12 Eta sakabeh dianggo jalan, sangkan
umat anu percaya ka Allah bisa
ngalampahkeun tugas anu geus
dipaparinkeun ku Mantenna, nya pikeun
kajembaranana salira Al Masih.
13 Lian ti eta, supaya urang oge bisa
ngahontal katunggalan dina hal iman
sarta dina hal kanyaho ka Putra Allah,
malar bisa jadi Manusa nu sampurna
saperti kasampurnaan Al Masih.
14 Upama geus bisa kitu, urang teh geus
moal kawas budak anu masih keneh
bisa dibibitaan; moal kawas ombak anu
beunang diulinkeun ku angin; moal kaolo
ku rupa-rupa pangajaran teu uni, nya nu
diasong-asong ku jelema-jelema julig,

nu rek nipu merdaya sarta nyilakakeun tea;
15 sabalikna, kalawan dibarung ku kanyaah, urang teh kudu medar nu bener; tangtu urang baris leuwih mekar nuju kana kasampurnaan saperti Al Masih anu jadi kapala urang.
16 Nya Anjeunna puseur nu ngatur sakujur badan katut sagala babagianana. Upama tiap-tiap babagian badan sauyunan ngalakonan kawajibanana nurutkeun tugasna masing-masing tur didadasaran ku silih pikanyaah, tinangtu sakujur badan bakal hirup kalawan huripna.
17 Kalawan asma Gusti, simkuring rek ngelingan: Omat, dulur-dulur, ulah angger bae hirup nurutan jelema-jelema anu teu percaya ka Allah, anu angen-angenna marinculak.
18 Nu kararitu teh hirupna poekkeun, geus teu make kana jalan ti Allah, baredegong, tur bodo katotoloyoh.
19 Geus euweuh kaerana, resep ngalajur napsu, sarta paboro-boro nyiar kauntungan ku jalan kotor.
20 Kapan piwulang Al Masih ka aranjeun mah lain kitu!

21 Dulur-dulur geus terang ka Anjeunna,
geus jaradi murid-Na sarta arapal kana
piwulang-Na tina sual bebeneran.
22 Ku sabab eta, geura piceun eta adat
hirup aranjeun nu heubeul teh! Geura
ruang watek nu heubeul teh! Upama teu
kitu, cilaka; tangtu aranjeun palid ku
hawa napsu sorangan.
23 Hate jeung pikiran kudu robah, kudu
anyar.
24 Kudu jadi manusa anyar anu luyu
jeung keur waktu diciptakeunana
ku Allah, nya eta sayakti jeung suci
kaayaanana.
25 Jadi, aranjeun teh ulah silih bohongan
deui. Kudu jujur pada batur sabab geus
jaradi anggahota tina hiji badan.
26 Mun aranjeun pareng ambek, omat,
ulah katalanjuran nepi ka jadi dosa.
Memeh panonpoe surup, ambek oge
kudu geus sirna.
27 Masing ati-ati, Iblis mah ulah dibere
omber!
28 Jelema anu pagaweanana maling,
ulah pulang-paling deui. Kudu daek
singkil, usaha nyiar pagawean anu
halal; ngarah bisa tutulung ka nu butuh
ongkoh.

29 Mun aranjeun ngucap ge, ulah
matak nyugak. Sing hade pokpokanana
sakumaha perluna, malar katarima ku
nu ngadengena.
30 Ulah nyiar-nyiar pinalangsaeun Ruh
Allah nu suci; da aranjeun teh enggeus
disegel ku Mantenna pikeun tanda dina
poean aranjeun narima kasalametan.
31 Aranjeun ulah sok ngunek-ngunek,
ngayunkeun kakeuheul ngumbar
amarah, ulah sentak-sengor, sarta
supu-sapa; anu kitu mah kudu dijauhan;
kitu deuih, sagala lampah nu goreng.
32 Jeung pada batur kudu sareh,
langsar hate, sarta silih hampura. Sabab
aranjeun oge geus dihampura ku Allah,
ku karana Al Masih.

5 1 Dulur-dulur geus diangken putra
sarta dipikaasih ku Allah. Ku sabab
eta, aranjeun teh kudu nulad ka
Mantenna.
2 hirup aranjeun teh kudu dilimpudan
ku kanyaah, saperti conto ti Al Masih.
Geuning Anjeunna mah ku bawaning
asihna ka dulur-dulur, nepi ka pupus
ngorbankeun anjeun jadi hiji kurban anu
seungit kaambungna ku Allah.

3 Ku sabab aranjeun geus jadi kagungan
Allah, kudu mahing kalakuan rucah katut
anu ingkar tina susila; kitu deui, tabeat
hawek.
4 Ulah ngomong sugal, gagabah atawa
cawakah, leuwih hade muji ka Allah.
5 Sabab tangtu aranjeun ge terang,
yen jelema-jelema rucah, nu ingkar tina
susila, sarta nu hawek, - da hawek teh
kaasup nyembah ka brahala keneh -
pamohalan meunang tempat di Karajaan
Al Masih; hartina, pamohalan ku Allah
dipaparin warisan.
6 Aranjeun ulah ngadenge kana omong
pangoloan sabab anu ngalawan ka
Mantenna teh pasti dibenduan.
7 Kahade, aranjeun teh ulah kabaud ku
anu kararitu.
8 Bener, tadina mah, dulur-dulur teh
jelema poek; tapi ayeuna mah, geus
ngajadi jelema caang; Jadi, kudu hirup
sakumaha pantesna nu jadi caang.
9 Sabab sipat hade, sipat adil, sarta
sipat sajati teh ngajadi ngan ku caang.
10 Kalakuan aranjeun teh kudu sing
sapuk jeung Gusti.

11 Ulah milu-milu kana lampah teu
mangpa'at, anu asal ti nu poek. Malah
anu kararitu teh kudu dicaangkeun.
12 Pagawean anu sok dilalampahkeun
bari susulumputan teh, nyebutna oge
geus matak era parada.
13 Sagala rupa oge, ari geus kasorot
ku caang mah, ngabuliklak: Tembong
kumaha kaayaanana anu sabenerna.
14 Sabab naon bae anu geus kasorot
mah, jadi caang. Geuning aya
kacaturkeun kieu: “Eh, nu hees! Geura
nyaring, geura hudang tina paeh.
Tuh cahaya Al Masih gumebyar, baris
nyaangan maneh!”
15 Jadi, aranjeun teh, hirup sing ati-ati:
Kudu lantip wijaksana, ulah milih anu
nirca.
16 Urang teh hirup dina jaman anu
goreng; jadi, tiap waktu anu katimbang
mustari kudu digunakeun enya-enya.
17 Aranjeun teh ulah balangah, sing
awas kana pangersa Allah;
18 Aranjeun ge, ulah sok mabok,
temahna matak ngaberung napsu;
sabalikna, turutkeun panuyun Ruh.

19 Kudu silih lilipur ku lagu-lagu Zabur,
lagu-lagu pupujian, jeung kidung-kidung
rohani sejenna.
20 Salawasna, aranjeun ulah kendat
muji nganuhunkeun kana sagala pasihan
Allah, kalawan asma Gusti Jungjunan
urang, Isa Al Masih.
21 Lian ti eta, jeung pada batur,
aranjeun teh kudu silih kawulaan
tandaning ngabakti ka Anjeunna.
22 Pamajikan kudu ngesto ka salaki,
cara ngesto ka Al Masih.
23 Sabab salaki teh anu ngapalaan
pamajikan, saperti Al Masih oge jadi
Kapala jamaah. Anjeunna anu ngabela
jamaah teh, nya salira-Na tea.
24 Dina sagala hal pamajikan teh kudu
ngesto ka salaki, cara jamaah ngesto ka
Al Masih.
25 Sabalikna, salaki kudu nyaah ka
pamajikan, cara Al Masih nu bumela ka
jamaah, nepi ka iklas naruhkeun pati;
26 nya eta teh pikeun nyucikeun
jamaah, salira-Na tea; mersihkeunana
teh ku cai kalawan pangandika-Na;
27 ku jalan eta, Anjeunna iasa
nempatkeun jamaah dipayuneuna-Na:

Ngagenclang, taya cacad kuciwana,
sarta taya kusut karijutna.
28 Kitu sababna, nu matak salaki kudu
nyaah ka pamajikan teh, lir ka awak
sorangan tea. Nu nyaah ka pamajikan
teh, sarua jeung nu nyaah ka diri pribadi.
29 Da moal aya jelema anu ngewa ka
awak sorangan; sabalikna, awakna teh
dimemenan dipulasara. Kitu oge, Al
Masih ka jamaah teh.
30 Lantaran jamaah teh salira-Na ku
anjeun, ari urang jadi anggahota-
anggahotana.
31 Ceuk Kitab: “Ku sabab kitu, lalaki teh
bakal ingkah ti indung bapana; terus
manehna ngahiji jeung pamajikanana
sarta duanana bakal ngajadi tunggal
sabadan.”
32 Ieu teh, rasiah anu jero hartina.
Ari ceuk simkuring mah, eta teh
ngeunaan kasatunggalan Al Masih jeung
jamaah-Na.
33 Tapi kumaha bae oge hartina,
tetep bae, salaki mah kudu nyaah ka
pamajikan lir ka awak sorangan sarta
pamajikan kudu ngesto ka salaki.

6 1 Barudak, sing nurut ka kolot,
sakumaha wajibna anu percaya ka Al
Masih.
2 "Sing hormat ka indung bapa." Eta teh
tina Sapuluh Timbalan, anu pangheulana
ngandung jangji. Jangjina kieu:
3 "Supaya hirup maraneh jamuga tur
dipanjangkeun nya umur."
4 Aranjeun, - nu jadi kolot - poma, ulah
nyieun piambekeun anak. Didik anak teh
kana kasatiaan nurutkeun piwulang Al
Masih.
5 Aranjeun, parakawula! Satungtung
kumawula, aranjeun wajib tunduk, sieun,
jeung ajrih ka dunungan. Kumawula teh
kudu saiklas-iklasna, cara kumawula ka
Al Masih bae.
6 Rajin teh ulah ngan rajin di hareupeun
wungkul, ngarah pangalem papada
jelema, tapi sing cara ngalakonan
parentah Allah. Anu kumawula ka Al
Masih mah wajib kitu teh.
7 Baranggawe ge kudu jeung gumbira,
lir nu kumawula ka Gusti, lain ka jelema.
8 Kapan aranjeun teh terang, yen tiap
jalma, — boh nu kumawula, boh nu
merdika — nu hade gawe mah tangtu ku
Gusti diganjar.

9 Aranjeun, paradunungan, kudu adil,
ulah pilih kasih ka anu jadi kawula
sarta ulah sok maen ancam. Inget:
Gusti maranehna teh, tunggal keneh
Gusti aranjeun nu di sawarga, anu teu
ngabeda-beda harkat jelema.
10 Pamungkas, dulur-dulur, aranjeun teh
kudu kuat, tapi kuatna teh kudu lantaran
muntang ka Al Masih anu kawasa.
11 Gunakeun sakabeh pakarang jurit ti
Allah, supaya sanggup ngayonan akal
tipu muslihat Iblis.
12 Sabab anu diayonan ku urang teh,
lain papada mahluk tina daging jeung
getih, tapi bangsa gegedug-gegedug, nu
karawasa, nu ngagareugeuh karajaan-
karajaan poek kiwari, sarta roh-roh jahat
ti alam gaib.
13 Ku sabab kitu, gunakeun sakabeh
pakarang ti Allah, supaya dina mangsa
datang panarajang, aranjeun bisa tagen
sarta bisa unggul.
14 Sing tarapti. Dangdanan jeung
pakarang anu kudu dipake teh nya eta:
Kayaktian lir sabukna sarta kaadilan, lir
tameng dadana;
15 kaiklasan nyebarkeun Injil-karukunan
lir tarumpahna;

16 Iman urang, lir tamengna nu sanggup
mareuman jamparing-jamparing seuneu
si Jahat;
17 Kasalametan, lir balakutak panutup
sirah; ari pedangna, nya eta Ruh,
tegesna Pangandika Allah tea.
18 Salawasna kudu neneda, muntang
kana panuyunna Ruh. Jadi, sing waspada
salalawasna jeung ulah kendat-kendat
neneda ka Allah pikeun kasalametan
sakumna umat Mantenna.
19 Pangnedakeun oge, simkuring,
mugi-mugi ku Allah dipaparin perceka
pinter nyarita, malar ludeung taya
kakeueung enggoning ngamashurkeun
rasiah Injil,
20 anu ngalantarankeun simkuring,
utusan Mantenna, dipanjara.
Pangnedakeun, supaya simkuring
dipaparin wawanen pikeun medarkeun
dawuhana-Na, nu geus jadi kawajiban
simkuring.
21 Hal kaayaan simkuring ayeuna,
engke bakal didadarkeun ku Tihikus,
dulur urang nu kameumeut, anu rajin
ngabantu baranggawe kanggo Gusti.
22 Anjeunna diutus teh, nya sina
nyaritakeun kaayaan simkuring tea;

sakalian, pikeun nengtremkeun hate
dulur-dulur oge.
23 Mugi-mugi Allah, - Rama - kitu deui
Isa Al Masih, Gusti Jungjunan urang,
maparin katengtreman, sih piwelas,
jeung iman ka dulur-dulur.
24 Mugi-mugi Allah maparinkeun
rahmat-Na ka sakur anu satia, nya eta
anu mikanyaah ka Isa Al Masih, Gusti
Jungjunan urang tea.

Filipi

1 [1] Ti Paulus jeung Timoteus, abdi-abdi
Isa Al Masih. Kahatur umat Allah
di Pilipi, parapamingpin jamaah, katut
parapangbantuna.
[2] Pidu'a simkuring, mugi aranjeun sing
sami marendak rahmat karahayuan ti
Allah, — Rama urang — jeung ti Isa Al
Masih, Gusti Jungjunan urang.
[3] Saban inget ka dulur-dulur, simkuring
teu weleh muji sukur ka Allah.
[4] Jeung deui, saban-saban
mangnedakeun dulur-dulur, simkuring
teu petot gumbira;
[5] dumeh dulur-dulur teh, geus ngabantu
simkuring dina pangwawaran Injil, ti
barang prak nepi ka ayeuna pisan.
[6] Kalawan berkah Allah, ieu kawajiban
teh ku dulur-dulur dilakonan kalawan
lungsur-langsar. Simkuring yakin, yen
ka hareupna oge, Mantenna baris
nyarengan ka aranjeun nyacapkeun
padamelana-Na nepi ka mangsa
sumpingna Isa Al Masih.

7 Geus munasabah, mun simkuring
tibelat ka dulur-dulur teh; sabab ieu
hate simkuring teh, cumantel bae.
Ngarasa papada dipaparin sih kurnia
ku Allah, sanajan simkuring ayeuna
keur dipanjara. Nya kitu keneh dina
waktu ngabela jeung ngukuhkeun Injil di
hareupeun pangadilan oge.
8 Allah anu langkung tingali, kumaha
tibelatna simkuring ka dulur-dulur,
kajurung ku asihna Isa Al Masih ku
anjeun.
9 Pamenta simkuring, mugi dulur-dulur
sing beuki gede kanyaah, sing beuki
ngarti, jeung tambah lantip;
10 malar bisa milih-milih mana anu
hade,
11 tur leubeut ku sipat-sipat anu sajati,
ku berkahna padamelan Isa Al Masih,
anu matak jadi puji jeung hormat ka
Allah.
12 Supaya dulur-dulur terang: Sagala
anu karandapan ku simkuring teh geus
pohara ngabantuna kana sumebarna
Injil.
13 Saeusi karaton prabu Rum, kitu
deui anu lian-lianna, ayeuna mah geus
tarerangeun yen pangna simkuring

dipanjara teh lantaran percaya ka Al Masih.
14 Jaba ti kitu, ku lantaran simkuring dipanjara teh loba dulur-dulur saiman anu beuki teleb percayana ka Gusti Jungjunan urang, tur laludeung nepikeun dawuhan Allah.
15 Enya, di antara maranehna, aya anu ngawawarkeunana hal Al Masih teh kajurung ku sirik jeung niat ngalindih ka simkuring; tapi anu enya-enya iklas oge, loba.
16 Ari anu ariklas tea, kajurung ku ha'atna ka simkuring; dumeh karasaeun, yen pangna simkuring dipanjara teh lantaran ngabela Injil.
17 Ari nu sejenna mah, ngawawarkeun Al Masih teh, keur tujuan kapentingan sorangan; jaba ti eta, tekadna ge teu beresih. Maksudna mah, supaya simkuring anu keur dipanjara teh, beuki sangsara.
18 Tapi da henteu matak aya pangaruhna; sabab ku kitu ku kieu oge, boh ku nu jujur boh ku anu pura-pura, buktina mah tetep Al Masih teh diwawarkeun. Jadi, simkuring mah bungah bae anu aya.

19 Bungahna teh, lantaran ngarasa
yen ieu teh jadi pijalaneun simkuring
kana kasalametan, berkah pidu'a ti
dulur-dulur katut pangjaring-Na kawasa
Ruh Isa Al Masih.
20 Tekad simkuring geus buleud,
moal rek boga lampah anu matak
ngawirangkeun. Nyarita rek tatag jeung
satarabasna, seja ngamulyakeun Al
Masih kalawan diri sakujur sakumaha
sasari; malah ayeuna mah rek leuwih ti
kitu, sanajan nepi ka kudu ngarandapan
maot.
21 Da naon atuh ari hirup teh? Pikeun
simkuring mah, hirup teh, nya eta Al
Masih. Jadi, paeh teh mangrupa hiji
kauntungan.
22 Tapi upama simkuring diparengkeun
panjang umur sarta bisa migawe
hal-hal anu penting, kumaha atuh
pihadeeunana? Lebah dieu, simkuring
teu bisa nangtukeun mana anu kudu
dipilih!
23 Asa dibedol ka ditu ka dieu: Aya
hayang geura los mulang ngahiji jeung
Al Masih; sabab eta anu panghadena
mah;

24 tapi aya oge hayang tetep keneh
hirup, tina ngaraskeun ka dulur-dulur.
25 Panghadena, pikeun aranjeun mah,
upama simkuring tetep hirup. Ku kituna,
simkuring yakin, yen urang baris bisa
keneh reureujeungan, nya eta pikeun
nguatkeun iman jeung nambahan
kabungah dulur-dulur.
26 Jadi, engke, di mana simkuring
datang deui, dulur-dulur baris leuwih
ngarasa reueusna ku simkuring teh
sajeroning iman ka Isa Al Masih.
27 Utamana, ayeuna mah, hirup dulur-
dulur teh sing saluyu jeung piwuruk Al
Masih. Bisa bae simkuring datang, tangtu
bakal kasaksian ku panon sorangan;
atuh dina ayana halangan nepi ka teu
bisa datang, hayang meunang bejana,
yen dulur-dulur teh pengkuh sarta
satekad enggoning ngimankeun Injil.
28 Ulah rentag ku nu jadi lawan. Sabab
pikeun maranehna mah, eta teh, jadi
tanda yen maranehna aya di pihak anu
rugi. Tapi pikeun dulur-dulur mah, eta
teh, tandaning diraksa ku Allah.
29 Sabab sih kurnia anu geus
dipaparinkeun ka dulur-dulur teh, lain
bae pikeun percaya ka Al Masih; tapi

pikeun nandangan sangsara oge, tina
lantaran iman ka Anjeunna.
30 Anu diperjuangkeun ku dulur-dulur
jeung simkuring teh sarua. Kumaha
simkuring memperjuangkeunana,
bareto; kapan ku dulur-dulur ge, geus
kasaksian. Tah ayeuna, dulur-dulur
ge, meunang beja yen hal eta teh ku
simkuring masih keneh diperjuangkeun.
2 1 Ku sabab dina kamanunggalan
jeung Al Masih teh aya pepeling, aya
panglipur ti asih-Na, aya apingan Ruh,
aya silih asih, sarta silih pikanyaah;
2 sabab eta, dulur-dulur, sampurnakeun
kabungah simkuring teh, ku jalan sing
sahate, sapikir, sakanyaah, sajiwa, sarta
sing sauyunan.
3 Ulah pakia-kia atawa pagirang-girang
tampian; anggur kudu handap asor,
mandang batur leuwih luhur harkatna.
4 Ulah ngan inget kana kaperluan
sorangan bae, kaperluan batur oge kudu
diperhatikeun.
5 Aranjeun kudu miboga sipat eta,
sakumaha Al Masih tea.
6 Kapan Al Masih teh, ari wujud-Na
mah, salira Allah; tapi sanajan kitu,
Anjeunna henteu kamagungan.

7 Eta kaagungana-Na teh, anggur
dianggo kumawula; Anjeunna ngajadi
saharkat jeung manusa, nyorang hirup
sakumaha manusa ilahar.
8 Estuning ngalaipkeun Anjeun, ta'at-
Na, tug nepi ka pupus: Paragat nyawa
disalib.
9 Nu matak ku Allah, Anjeunna teh,
dijungjung pangluhurna sarta dipaparin
gelaran pangpunjulna,
10 nepi ka sakabeh nu di sawarga, nu di
bumi, jeung nu di alam kubur sarujud ka
Anjeunna anu ngagem jenengan Isa.
11 Kabeh baris ngaku: “Isa Al Masih teh
Gusti Panutan,” pikeun kamulyaan Allah
anu jumeneng Rama.
12 Nu enggeus-enggeus mah, dulur-
dulur teh, teu weleh satia. Kitu teh,
ulah ngan keur di hareupeun simkuring
wungkul; tapi komo ayeuna, keur urang
pajauh kieu, sing leuwih-leuwih. Jaba ti
eta, sampurnakeun naon nu geus jadi
milik aranjeun teh, - kasalametan tea -
kalawan sing hormat ka Pangeran.
13 Lantaran nya Mantenna anu
barangdamel nyarengan ka dulur-dulur,
nepi ka karep jeung kalakuan aranjeun
bisa sapuk jeung pangersa-Na.

14 Enggoning ngalampahkeun kawajiban
ulah bari kukulutus jeung pahiri-hiri.
15 Sing kuat ku dodoja, ulah galideur,
tandaning enya jaradi putra Allah, anu
taya kuciwana. Hirup di masarakat nu
jahat sarta doraka, aranjeun teh kudu
jadi saibarat bentang-bentang anu
tingkaretip di langit.
16 Jadi, aranjeun kudu pageuh muntang
kana Pangandika tea, anu maparin hirup
kalawan huripna. Mun heug kitu, mana
teuing sugemana simkuring engke dina
mangsana Al Masih sumping, dumeh
beunang usaha hese cape teh henteu
mubadir.
17 Sanajan simkuring kudu nepi ka
ngocorkeun getih jadi kurban marganing
iman kayakinan dulur-dulur, simkuring
estuning rido. Mugia, eta karidoan
simkuring teh, sing jadi matak bungah
ka aranjeun.
18 Ku kituna, aranjeun oge sing rido,
supaya simkuring oge bisa milu bungah.
19 Lantaran yakin yen Isa, Gusti
Jungjunan urang, baris marengkeun;
niat simkuring teh, buru-buru bisa
ngutus Timoteus ka aranjeun;

pangpangna hayang buru-buru terang
kumaha kaayaan dulur-dulur.
20 Kakara simkuring mah manggih
jelema anu totomplokan nyaahna ka
simkuring, tur sakitu gede kamelangna
ka dulur-dulur.
21 Da lumrahna mah, jelema-jelema
teh, ngan ukur mentingkeun dirina bae;
boro-boro ngesto ka Al Masih.
22 Kapan ari Timoteus mah, ku dulur-
dulur oge, geus kanyahoan kabelaanana.
Simkuring jeung anjeunna teh, dina
ngawawarkeun Injil, lir bapa jeung anak.
23 Saberesna urusan simkuring,
anjeunna baris gancang-gancang diutus.
24 Simkuring sorangan hayang bisa
tereh-tereh ngalongok aranjeun. Mugia
Gusti kersa marengkeun.
25 Ku timbangan simkuring, Epaproditus
rek buru-buru dijurung mulang deui.
Anjeunna teh, nya jadi sobat, nya jadi
pangdeudeul, nya kanca saperjuangan,
anu ku dulur-dulur diutus sina maturan
jeung ngentengkeun karepotan
simkuring.
26 Anjeunna oge, hayangeun geura-
geura bral mah; cenah, karunya ka

dulur-dulur anu mikamelang, dumeh meunang beja yen anjeunna gering.
27 Enya, payah geringna teh. Sukur Allah mikawelas, lain ka anjeunna bae, tapi ka simkuring oge, nepi ka simkuring teu kungsi meunang kasusah leuwih beurat.
28 Eta sababna, anjeunna sina buru-buru mulang teh. Ari geus tepung mah, aranjeun bungah, simkuring bungah.
29 Heug, bageakeun eta dulur saiman teh. Jelema kawas anjeunna mah, kabeh oge, pantes dihormat samistina.
30 Bawaning ku satia ngalampahkeun tugas ti Al Masih, meh bae anjeunna tiwas; kituna teh, enggoning ngabantu simkuring pikeun nyuluran aranjeun tea.
3 1 Cindekna mah, dulur-dulur, heug sing barungah dina kamanunggalan jeung Gusti. (3-1b) Simkuring teu hoream malikan papatah anu bareto, anu baris pisalameteun mah.
2 Kahade sing ati-ati, loba anjing jahat, nya eta jelema-jelema tukang sunat palsu.
3 Da urang mah geus narima sunat anu sajati. Urang mah ibadah ka Allah teh

kalawan panuyun Ruh Allah. Urang mah muntang ka Al Masih, lain kana ciri lahir.
4 Simkuring sorangan, upama tea mah rek ngandel ka anu kararitu, kacida munasabahna; malah leuwih munasabah, ti batan batur.
5 Lantaran keur simkuring umur dalapan poe ge, geus disunatan; tur turunan Israil ti kaom Binyamin; urang Ibrani asli; ta'atna kana hukum Toret, simkuring teh ti madhab Parisi;
6 malah simkuring mah, kacida sumangetna dina nganiaya jamaah Al Masih; kitu deui dina nyumponan hukum Toret, simkuring mah taya cawadeunana.
7 Tapi sanggeus simkuring raket ngahiji jeung Al Masih, eta kabeh teh, anu tadina disangka nguntungkeun, sihoreng ngan ngarugikeun.
8 Malah lain eta bae. Sanggeus terang yen Isa Al Masih, — Gusti Jungjunan simkuring — estu mulya tanpa tanding; hal-hal sejenna mah, asa taya pangajina pisan; anu karitu mah geus dipiceun, — da ngan ukur runtah — malar diri bisa kapimilik ku Al Masih;
9 bisana manunggal jeung Anjeunna teh, lain ku tarekah sorangan, — nya eta

ku jalan ta'at kana hukum Toret — tapi
ku lantaran percaya ka Al Masih. Nya ku
lantaran percaya tea, simkuring ku Allah
diangken jelema bener teh.
10 Taya deui cita-cita simkuring, jaba ti
hayang enya-enya wanoh ka Anjeunna,
bisa ngarasakeun hikmat mujijat
gugah-Na ti nu maraot, ancrub kana
kasangsaraana-Na, sarta dina nyorang
ajal oge, hayang kawas Anjeunna;
11 kalawan pangarep-ngarep, yen
simkuring bisa hudang deui ti nu maraot.
12 Simkuring henteu boga angkeuhan
geus hasil atawa geus sampurna. Tapi
simkuring rek enya-enya ngudag eta
tujuan, nepi ka beunangna. Sabab eta
pisan anu ditugaskeun ku Isa Al Masih,
nalika simkuring disaur ku Anjeunna teh.
13 Dulur-dulur, simkuring henteu boga
angkeuh geus bisa ngahontal eta
cita-cita. Kieu nu enya mah: Nu geus
kaliwat teh dipopohokeun, sateka-teka
rek ngudag pikahareupeun.
14 Ngudag teh junun ka anu jadi tujuan,
ngalap pahla ti sawarga, numutkeun
panyaur Allah ku karana Isa Al Masih.
15 Sarerea ge, anu jiwana sawawa
mah, kudu kitu tekad teh. Dina

ayana salah saurang di aranjeun anu beda pamanggihna, tangtu ku Allah dipaparinan terang.
16 Ku kitu ku kieu, tetep kudu junun ka anu jadi tujuan.
17 Tuturkeun hirup simkuring, bari awaskeun batur nu hirupna nurutkeun conto ti simkuring sabatur-batur.
18 Simkuring geus sering mepelingan aranjeun; ayeuna ge kitu, seja mepelingan deui bari jeung ceurik balilihan, yen loba pisan jelema anu milih jalan hirup anu sejen, jadi musuh-musuh Al Masih anu disalib.
19 Nu karitu lampahna teh, pasti cilaka; da nu dilulugukeun teh ngan eusi beuteung bae; nu dipuhit ngan kagorengan wungkul; nu dipikiran ngan hal-hal kadunyaan.
20 Tapi ari urang mah, warga-warga sawarga; ti dinya oge urang nganti-nganti sumpingna Juru Salamet teh, tegesna Isa Al Masih.
21 Anjeunna baris ngarobah kaayaan diri urang anu kacida hinana, ngajadi sarua jeung salira-Na anu mulya, anu pangawasa-Na geus bisa ngungkulan saniskara.

4 [1] Ku sabab eta, dulur-dulur, — nu
jadi kanyaah reujeung katineung; nu
jadi makuta jeung puseur kabungahan
simkuring — sing pengkuh ka Gusti.
[2] Ka Nyi Eodia jeung Nyi Sintika,
simkuring mere pepeling: Sing sahate
jeung sapikiran, nya ngesto ka Gusti!
[3] Ka saderek Sunsugos, ki sobat
anu bumela, simkuring meredih:
Muga ieu dua wanita teh dibantu.
Maranehna geus enya- enya ngabantu
ka simkuring ngamashurkeun Injil, —
bareng jeung saderek Klemen katut
batur-batur simkuring lianna — anu
ngaran-ngaranna geus kacatetkeun dina
Kitab Kahirupan.
[4] Dulur-dulur, sing ngarasa bagja
salilana dina kamanunggalan jeung
Gusti! Sakali deui, cek simkuring: Sing
ngarasa bagja!
[5] Kasarehan aranjeun ge, keun sina
katembong ku unggal jelema. Gusti
Jungjunan urang teh tereh sumping.
[6] Ulah aya kasalempang di aranjeun
mah. Sagala anu jadi pangabutuh
aranjeun, unjukkeun bae ka Allah ku
paneda dibarung ku muji sukur.

7 Dina kamanunggalan aranjeun jeung
Isa Al Masih, tangtu sih kurnia-Na, —
anu moal kahontal ku akal — baris
nengtremkeun jiwa aranjeun.
8 Cindekna, dulur-dulur, kudu bisa
milih-milih: Mana nu bener, nu mulya,
nu adil, nu suci, nu picontoeun sarta
kaajen, anu hade tur pujieun.
9 Jalankeun sagala piwuruk katut conto-
conto ti simkuring, boh anu mangrupa
nasehat, boh nu mangrupa kalakuan.
Upama kitu, Allah nu jadi tangkaling
karahayuan, tangtu nyarengan ka
aranjeun.
10 Simkuring pohara asa bagjana,
da ayeuna mah geus karasa gedena
katineung aranjeun ka simkuring
teh. Memang, ti beh ditu keneh oge,
geus gede kamelang dulur-dulur ka
simkuring teh; ngan nya kitu, bareto
mah, aranjeun acan aya kasempetan
pikeun ngabuktikeunana.
11 Tapi simkuring nyarita kieu teh, lain
pedah bareto ngarasa kakurangan; da
simkuring mah, hirup teh, geus biasa
cukup ku saaya-aya.

12 Simkuring mah, geus teu bireuk
deui kana ngalaman kekerehet atawa
lubak-libuk teh.
13 Hirup nu kumaha bae oge, simkuring
mah kuat nandanganana. Tangtu eta teh
lantaran dikuatkeun ku Anjeunna.
14 Papadaning kitu, hade oge eta
pangdeudeul ti dulur-dulur teh; eta
hartina, yen aranjeun teh geus milu
nyorang lara balangsakna simkuring.
15 Aranjeun, saderek-saderek di
Pilipi, tangtu aringet keneh basa
simkuring miang ti Makedoni rek mimiti
ngawawarkeun Injil tea; kapan anu
pohara bumelana ka simkuring teh
ngan aranjeun. Hiji-hijina jamaah anu
daek sapapait samamanis enggoning
ngabayuan keur kahirupan simkuring.
16 Sabab ti keur di Tesalonika keneh
oge, dulur-dulur teh nepi ka dua kali
ngiriman, mantu-mantu pangabutuh
simkuring.
17 Saenyana, teu pisan-pisan simkuring
malar pamere ti dulur-dulur. Ari nu
dipalar teh, mugi eta kahadean aranjeun
sing ngadatangkeun pahla pikeun
kajembaran hirup aranjeun.

18 Sakabeh pangabutuh simkuring,
ayeuna mah, ku dulur-dulur geus
dicumponan, malah leuwih ti kitu.
Turug-turug ku kiriman aranjeun anu
ditepikeun ku Epaproditus, simkuring
nepi ka lubak-libuk. Eta pitulung
aranjeun teh, di payuneun Allah, tangtu
mangrupa hiji kurban anu seungit,
kamanah, tur matak kayungyun.
19 Allah anu ku simkuring disembah
baris nyumponan sakabeh pangabutuh
dulur-dulur, numutkeun kasugihana-Na
karana kamulyaan dina kamanunggalan
aranjeun jeung Isa Al Masih.
20 Sagala puji ka sanggakeun ka Allah
anu jadi Rama urang, sapapaosna. Amin.
21 Pangnepikeun salam simkuring ka
sakur anu percaya ka Isa Al Masih.
Dulur-dulur anu babarengan jeung
simkuring ge, ngahaturkeun salam ka
aranjeun.
22 Kitu deui umat Al Masih sejenna,
pangpangna anu darines di karaton sang
prabu.
23 Sih kurnia Isa Al Masih, Gusti
Jungjunan urang, nyarengan ka
dulur-dulur sadaya.

Kolose

1 [1] Ti Paulus, rasul-Na Isa Al Masih
kalayan pangersa Allah, jeung ti
Timoteus dulur urang.
[2] Kahatur anggota-anggota jamaah
Allah di Kolosa, nya eta dulur-dulur anu
saratia ka Al Masih. Mugi marendak sih
kurnia katut karahayuan ti Allah Nu jadi
Rama urang.
[3] Saban-saban mangnedakeun dulur-
dulur, simkuring teu weleh muji sukur ka
Allah, Rama Gusti Jungjunan urang, Isa
Al Masih.
[4] Lantaran simkuring nguping, yen
dulur-dulur teh ariman ka Al Masih tur
mikaheman ka umat kagungan Allah,
[5] anu dumasar dina pangharepan
kana hal anu geus disayagikeun
pikeun aranjeun di sawarga. Ayana eta
pangharepan teh, ku dulur- dulur geus
kakuping ti beh ditu keneh, tina hal
pangandika anu sajati, nya eta Injil anu
geus ditepikeun ka dulur-dulur tea.
[6] Eta Injil geus sumebar ka sakuliah
dunya sarta geus mimiti katingal

buah-buahna sarta kamekaranana.
Ti barang dulur-dulur nguping sarta
sanggeus enya-enya tarerang kana sih
kurnia Allah anu sajati tea, buah-buahna
sarta kamekaranana teh oge katingal.
7 Nu geus ngawulang ka dulur-dulur
teh saderek Epapras, papada kaula anu
dipikameumeut, abdi Al Masih anu satia
pikeun dulur-dulur.
8 Nya ti anjeunna, simkuring terang
kana kanyaah dulur-dulur teh, nya eta
kanyaah anu asal ti Ruh tea.
9 Eta sababna, ti barang nguping
kitu, teu petot-petot simkuring nya
mangnedakeun sarta nyuhunkeun malar
dulur-dulur dipaparin lantip pikir caang
batin; maksudna, supaya dulur-dulur
terang kana pangersa Allah, hirup sapuk
jeung pangersa-Na, sarta tumut kana
parentah-Na.
10 Sabab upama kitu, sagala usaha
dulur-dulur teh, — boh dina widang naon
bae — baris hade tur loba hasilna sarta
baris wuwuh terang ka Allah.
11 Dipangnedakeun deuih, mugi ku
kawasa Allah anu agung, dulur-dulur bisa
tagen dina rupa-rupa cocoba kalawan
sabar tawekal.

12 Lian ti eta, dulur-dulur oge, iasa
maruji sukur ka Rama bari jeung
bungah; rehna, Mantenna kersa maparin
jalan supaya aranjeun layak meunang
warisan anu geus dihancengkeun pikeun
umat Allah di alam caang.
13 Urang teh, ku Mantenna, geus
direbut tina pangaruh kawasa alam
poek; dicandak ka jero karajaan
Putra-Na nu kaasih.
14 Nya Anjeunna anu jadi panebus sarta
anu nanggel dosa-dosa urang.
15 Al Masih teh, sanyataning gambaran
Allah anu sipat gaib, anu dijungjung
ngungkulan sakabeh ciciptan.
16 Sabab sakabeh nu aya teh, nya ku
Anjeunna dijadikeunana: Boh nu di langit
atawa nu di bumi; boh nu nyata atawa
nu sipat gaib; boh pangaruh-pangaruh
atawa pangawasa anu sipat roh jeung
raja-raja, atawa parapangawasa di
satungkebing alam. Kabeh dijadikeunana
teh ku Anjeunna sarta pikeun Anjeunna
oge.
17 Anjeunna anu pangpunjulna sarta
sakabeh anu aya teh nya ku lantaran
Anjeunna.

18 Nya Anjeunna anu jadi kapala
jamaah, lir sirahna awak. Anjeunna anu
jadi huluwotan jamaah, nu pangheulana
gugah ti alam maot. Eta sababna,
Anjeunna dina sagala perkara jadi
pangpunjulna.
19 Sabab Allah ku Manten anu kersa
ngancik di salira-Na;
20 tuluy Salira-Na, ku Allah, didamel
jalan pikeun ngadatangkeun karapihan
antara Mantenna jeung sakur anu
kumelip, boh nu di sawarga, boh nu di
bumi. Ku jalan ngucurkeun getih-Na,
dugi ka pupus, dina kayu salib.
21 Dulur-dulur oge, tadina mah, hirup
teh jauh ti Allah; malah mah ngamusuh
pisan, sakumaha bukti tina kalakuan
aranjeun anu doraka.
22 Tapi ayeuna, aranjeun, ku Mantenna
geus dicandak rapih deui; sabab geus
ditebus ku Al Masih anu geus toh pati
jiwa raga, malar dulur-dulur jadi suci,
taya cacad kuciwana di payuneun Allah.
23 Ku sabab eta, masing pangger
muntang kana kapercayaan jeung ulah
leupas tina pangharepan anu diajarkeun
ku Injil tea. Eta Injil teh geus sumebar
ka sagala mahluk di kolong langit sarta

simkuring, Paulus, geus dijadikeun
abdi-Na.
24 Ayeuna simkuring teh bungah, dumeh
geus diparengkeun nandangan sangsara
enggoning ngabelaan aranjeun. Sabab
hal eta teh, pikeun nyumponan naon anu
jadi kakurangan dina kasangsaraan Al
Masih, nya eta jamaah, salira-Na tea.
25 Kawajiban simkuring, nya kudu
ngabdi ka jamaah. Ieu teh luyu
jeung tugas anu geus dipaparinkeun
Allah ka simkuring, nya eta pikeun
ngawawarkeun pangandika-Na kalawan
sagemblengna ka aranjeun.
26 Eta pangandika-Na anu geus
mangabad-abad dirasiahkeun ka umat
manusa teh, ayeuna, ku Mantenna geus
ditembrakkeun ka umat-Na.
27 Mantenna seja mintonkeun, kumaha
jembarna tur agungna eusi eta anu
dirasiahkeun teh; nya anu kiwari geus
kagurnitakeun ka sagala bangsa. Eusina
eta rasiah teh, nya eta: Al Masih teh geus
ngancik di diri aranjeun; Anjeunna anu
jadi harepan aranjeun pikeun ngawaris
kamulyaan anu langgeng.
28 Nya Al Masih eta pisan anu ku
simkuring dimashurkeun teh, ku jalan

mepelingan jeung ngawurukan saban
jalma kalawan taya anu kaliwat.
Maksudna, supaya hirup maranehanana
jadi sampurna lantaran iman ka Al
Masih.
29 Eta anu ku simkuring keur
diusahakeun jeung ditarekahan teh,
kalayan pitulung Anjeunna keneh anu
kawasa maparin kakuatan ka simkuring.
2 1 Perlu ku simkuring diterangkeun,
yen kacida hese-belekena usaha
pikeun dulur-dulur teh; kitu deui,
usaha pikeun urang Laodikea jeung
anu sejen-sejenna anu tacan kungsi
patepung jonghok jeung simkuring.
2 Nu dipalar ku simkuring teh, supaya
maranehna taleger jeung tetep satunggal
silih pikanyaah tur sugih ku pangarti,
rebo ku kanyaho tina hal rasiahna
kasalametan ti Allah, tegesna Al Masih
tea.
3 Sabab nya Anjeunna, anu jadi sumber
kawijaksanaan jeung pangaweruh anu
sajati teh.
4 Simkuring nerangkeun teh, supaya
dulur-dulur ulah katipu ku omong
pangoloan.

5 Simkuring gede hate ningal dulur-
dulur pengkuh nya iman ka Al Masih.
Sabab paanggang soteh, sacara lahir;
mungguhing batin mah, simkuring teh,
teu weleh deukeut jeung aranjeun teh.
6 Ku dulur-dulur geus diaku yen Al
Masih teh Panutan. Heug hirup teh sing
sapuk sareng pangersa Anjeunna.
7 Masing ngakar sarta pageuh nya
muntang ka Anjeunna, dibarung ku hate
anu leber ku panarima.
8 Kahade, ulah kabengbat ku elmu anu
kosong-molongpong tur matak sasab,
nya anu ngakarna lain ka Al Masih tea;
tapi kana elmu titinggal karuhun jeung
pangaruh kakuatan alam anu gaib.
9 Padahal sajatining kamulyaan Allah
teh, nya di salira Al Masih ngajirimna;
10 ku lantaran iman ka Anjeunna
dulur-dulur bisa kawaris hirup anu sajati
teh. Anjeunna ngungkulan sakabeh
kakuatan jeung sakabeh pangawasa
lianna anu aya di satangkaraking jagat.
11 Nu manunggal jeung Anjeunna
teh, geus narima sunat. Lain sunat nu
ilahar nu ngeunaan badan jasmani, tapi
sunat ti Al Masih, nya eta sunat anu

ngalantarankeun aranjeun leupas tina
pangaruh napsu diri anu jahat.
12 Ku jalan narima baptisan, dulur-dulur
teh geus milu dimakamkeun bareng
jeung Anjeunna. Nya kitu deui, aranjeun
oge baris diharudangkeun sarta hirup
bareng jeung Anjeunna; lantaran
aranjeun, percaya kana kakawasaan
Allah anu parantos ngagugahkeun
Anjeunna tea.
13 Bareto, lantaran hirup sasar,
nuturkeun adat jelema-jelema anu teu
palercaya ka Allah. Dulur-dulur teh,
sasatna mah, geus paeh. Tapi ayeuna,
aranjeun, ku Allah geus dihirupkeun deui
bareng jeung Al Masih. Dosa-dosa urang
kabeh geus dihampura.
14 Hutang urang teh, — anu sarat-
saratna pohara matak rugi tur
kacida ngabeuratkeunana — surat
perjangjianana, geus dicoret. Malah
geus dimusnakeun, dipaku dina salib.
15 Al Masih teh geus unggul, ngelehkeun
sakumna pamarentahan katut
pangawasa si jahat. Nya harita
dina salib, maranehna, ku Anjeunna
dijadikeun tongtonan balarea tandaning
kaunggulan Anjeunna.

16 Ku sabab eta, tong sieun dicawad
tina perkara kadaharan jeung inuman,
tina pasal pesta-pesta taunan, atawa
mestakeun mimiti tembongna bulan
atawa poe Sabat.
17 Eta kabeh, ukur kalangkangna nu
baris datang engke; da ari anu sajatina
mah, nya Al Masih.
18 Oge ulah beunang kagebrag ku
jelema-jelema anu sok pura-pura
ngalaip-laip dirina, anu nyarembahna
ka malaikat-malaikat, umangkeuh
kaseundeuhan tetenjoan nu garaib, sarta
ngagul-ngagul hasil pamikirna sorangan
bari jeung teu puguh sabab-musababna.
19 Ari ka Al Masih, anu jadi Kapala, geus
tara nolih. Al Masih teh, kapan saibarat
sirah, nya anu ngatur sakujur awak tea;
nu matak awak teh jadi weweg, ngahiji,
lantaran katunjang ku tulang-tulang
sandi jeung kasimpay ku urat, supaya
dina kamekaranana tumuwuh tumut
kana pangersa Allah.
20 Dulur-dulur teh, kapan sasatna mah
geus paeh babarengan jeung Al Masih
sarta geus leupas tina pangaruh roh-roh
anu ngawasaan alam. Naha atuh masih

keneh taluk kana rupa-rupa cegahan
hukum Toret, kayaning:
21 Teu meunang nyabak anu, teu
meunang ngadahar anu, atawa ulah
paantel jeung anu!
22 Eta mah, kabeh oge, ngan ukur
ngeunaan barang anu keuna ku beak
wungkul. Ukur nurut kana parentah
jeung pangajaran manusa.
23 Sanajan dibarung ku nyembah ka
malaikat, nganista-nista diri jeung
ngisat awak oge, supaya katembongna
enya-enya ngajalankeun ibadah; da taya
gunana pisan atuh. Malah anggur matak
ngangsonan napsu anu matak doraka
bae.
3 1 Dulur-dulur, kapan aranjeun teh
geus dihirupkeun deui bareng jeung
Al Masih. Atuh geus kuduna aranjeun
mikiran hal-hal kasawargaan, nya
tempat panglinggihan Al Masih tea, anu
calikna teh tengeneun Allah.
2 Implengkeun angen-angen teh kana
hal kasawargaan, ulah kana hal-hal anu
asal ti dunya keneh.
3 Dulur-dulur teh, sasatna mah, geus
paeh; ari hirup aranjeun geus ngancik
buni jeung Al Masih di Allah.

4 Di mana Al Masih, — anu jadi hirup
urang tea — nganyatakeun salira-Na ka
umum; dina waktu eta oge, dulur-dulur
baris nganyatakeun diri sarta baris
kaauban ku kamulyaana-Na.
5 Ku sabab eta, geura eureunan eta
kalakuan aranjeun anu nurutkeun
perbawa hawa dunya teh. Ulah rucah,
jinah ma'siat, goreng hate, jeung
sarakah. Sarakah teh, kaasup nyembah
ka brahala keneh.
6 Kalakuan anu kitu, tangtu baris
dihukum ku Allah.
7 Tah hirup dulur-dulur oge, ka
tukang-tukang mah kitu, teu uni.
8 Ayeuna, geura piceun eta kalakuan
teh, ulah sok ngumbar amarah, ngunek-
ngunek, supu-sapa jeung ngumbar
sungut.
9 Jeung ulah sok silih bohongan deuih!
10 Pribadi aranjeun anu heubeul teh,
anu teu uni, kapan geus dipiceun,
geus diganti ku kapribadian anu anyar.
Tegesna mah, geus jadi manusa anyar,
supaya bisa nyusul pangaweruh anu
sajati; tur salawasna dina kaayaan anyar
sakumaha gambaran Anu Nyiptana.

11 Di alam hirup anyar mah, sual-sual
urang Yunani, urang Yahudi, nu disunat,
nu teu disunat, urang Barbar, urang
Tartar, nu kumawula, nu merdika teh
geus moal aya deui; sabab kabeh, geus
jadi kagungan Al Masih.
12 Dulur-dulur teh, umat anu geus
kapilih jeung diasih ku Allah. Kudu
karunyaan, sing boga rasrasan, rendah
hate, someah darehdeh, tur sabar.
13 Kudu silih eledan jeung silih hampura
pada batur. Ngahampura teh wajib,
kapan Gusti oge ngahampura ka
dulur-dulur.
14 Pangpangna mah, urang teh kudu
silih pikanyaah. Sabab eta teh, jadi
simpayna kasatunggalan.
15 Mugi, dulur-dulur, ku Gusti
dipaparinan reugreug hate. Kapan
pangna dulur-dulur disaur teh, supaya
ngajadi satunggal, ngawangun hiji
badan. Lebah dieu, urang teh wajib muji
sukur.
16 Piwulang Al Masih, anu sakitu matak
jembarna teh, sing nepi ka ngancik
dina ati sanubari. Kudu silih papatahan,
silih elingan kalawan hate anu lantip.
Sanggakeun ka Allah puji tina Zabur,

pupujian, jeung kidung-kidung rohani
sejenna dibarengan ku pinuh rasa
panarima jeung sukur.
17 Ucap lampah, salawasna, kudu
kalawan asmana Isa, Gusti Jungjunan
urang, sarta ulah tinggal ti muji sukur
ka Allah nu kersa jumeneng Rama,
kulantaran Anjeunna.
18 Aranjeun, parawanita anu rumah
tangga, masing ngesto ka salaki. Sabab
eta teh, kawajiban umat Al Masih.
19 Aranjeun, nu jaradi salaki, kudu
nyaah ka pamajikan jeung ulah
nganyenyeri.
20 Maraneh barudak, dina sagala rupa
masing nurut ka kolot. Budak anu nurut
ka kolot teh, ku Gusti dipikanyaah.
21 Aranjeun anu jadi kolot, ulah sok
cempadan teuing ka anak, bisi matak
tinggar kalongeun.
22 Aranjeun anu keur kumawula,
satungtung hirup mah, dina sagala hal
kudu ngesto ka dunungan. Nurut teh,
ulah ngan keur hareupeun wungkul,
nya ngarah kapake tea. Nurut teh,
kudu saiklas-iklasna kalawan sieun ku
Pangeran.

23 Lampahkeun sagala pagawean sing
enya-enya, kawas digawe pikeun Al
Masih ku anjeun, lain keur manusa.
24 Sing yakin, yen Gusti anu baris
ngaganjarna teh; sakumaha anu geus
ditangtukeun ku Anjeunna. Sabab
dunungan anu sajati pikeun aranjeun
mah, nya Al Masih.
25 Sing saha bae anu lampahna jahat,
tangtu meunang hukuman. Pangeran
mah, moal rek pilih bulu.
4 1 Aranjeun anu jadi dunungan,
masing adil, masing jujur ka anu jadi
bujang; lantaran aranjeun oge, sarua
keur kumawula ka Dunungan anu linggih
di sawarga.
2 Sing manteng dina paneda, sing
caringcing, sarta kudu muji sukur ka
Pangeran.
3 Pangnedakeun deuih simkuring,
mugi ku Allah diparengkeun bisa
ngawawarkeun Injil-Na, medarkeun
rasiah hal Al Masih, anu jadi sabab
pangna simkuring ayeuna dipanjara.
4 Pangnedakeun, supaya simkuring wani
nyaritakeunana kalawan satarabasna,
sakumaha mistina.

5 Dina nyanghareupan golongan anu
teu palercaya, aranjeun kudu lantip.
Satungtung aya keneh waktu mah,
aranjeun kudu enya-enya digawe teh.
6 Nyarita kudu hade tur lantip, supaya
bisa mere jawaban anu merenah ka saha
bae oge.
7 Hal kaayaan simkuring baris
ditepikeun ka aranjeun ku saderek
Tihikus, pangbantu anu satia tur rajin
ngabantuan enggoning ngalampahkeun
tugas ti Gusti; nya jelema pikanyaaheun
tea.
8 Anjeunna dijurung nepungan teh,
supaya dulur-dulur terang kana
kaayaan simkuring. Jaba ti eta, geusan
ngareugreugkeun hate aranjeun ongkoh.
9 Datangna teh, anjeunna baris
dibarengan ku Onesimus, anu sarua
rajinna jeung matak pikanyaaheunana;
nya asal teh, kapan ti dulur-dulur keneh.
Aranjeunna baris nyaritakeun sagala
rupa anu kajadian di dieu.
10 Aya salam ti Aristarkus anu bareng
dipanjara jeung simkuring. Oge ti
saderek Markus, alona saderek Barnabas
tea. Ari hal-ihwal anjeunna mah,

dulur-dulur oge geus dipopoyanan. Muga
ku dulur-dulur diaku sing hade.
11 Aya deuih salam ti Isa tea, anu
katelah Yustus. Ti antara urang Masihi
Yahudi mah, ngan ieu bae anu tiluan
anu marilu baranggawe jeung simkuring
pikeun karajaan Allah teh.
12 Oge salam ti Epapras, abdina Isa Al
Masih, nya anu asal ti dulur-dulur keneh.
Anjeunna kacida neda-nedana ka Allah,
nyuhunkeun supaya iman dulur-dulur
dipengkuhkeun, dipaparin kasadaran
pikeun tumut ka pangersa Allah.
13 Simkuring terang pisan, kumaha
soson-sosonna anjeunna digawe pikeun
aranjeun; kitu deui, pikeun dulur-dulur
saiman di Laodikea jeung di Herapolis.
14 Sobat simkuring, tabib Lukas sarta
saderek Demas ngahaturkeun salam.
15 Pangnepikeun salam ti simkuring,
ka dulur-dulur di Laodikea jeung ka
saderek Nimpa katut dulur-dulur anu sok
karumpulan di imahna.
16 Upama ieu surat geus dibaca di
aranjeun, ihtiarkeun supaya dibaca
deuih di hareupeun jamaah Laodikea.
Kitu deui, surat anu ditujulkeun

pikeun jamaah Laodikea oge hade ku
dulur-dulur dibaraca.
17 Pangnepikeun ka Arsipus: Omat, sing
junun ngalampahkeun tugas ti Gusti teh.
18 Salam sono simkuring, Paulus.
Kalimah ieu mah ditulis ku simkuring
sorangan. Masing inget, simkuring
teh keur dipanjara. Mugi sadayana
marendak sih kurnia ti Allah.

1 Tesalonika

1 [1] Ti Paulus, Silpanus, jeung Timoteus.
Kahatur dulur-dulur di jamaah
Tesalonika, umat kagungan Rama, —
nya eta Allah — jeung kagungan Isa Al
Masih, Gusti Jungjunan urang. Mugia
aranjeun sing marendak rahmat rahayu.
[2] Upama nilik kaayaan dulur-dulur,
simkuring sapara kanca teh teu weleh-
weleh muji sukur ka kersa Allah jeung
teu petot-petot mangnedakeun.
[3] Sababna inget bae teh, lantaran
iman dulur-dulur wuwuh nyata kalawan
prakna; teu eureun-eureun ngajalankeun
amal kanyaahan, bari teu pegat ngandel
ka Isa Al Masih, Gusti Jungjunan urang,
di payuneun Allah, Rama urang.
[4] Eta teh tandaning dulur-dulur geus
dipilih jeung diasih ku Mantenna.
[5] Sabab simkuring sapara kanca
ngawawaran jalan pisalameteun ka
aranjeun teh, lain ku caritaan wungkul,
estu dibarengan ku kayakinan anu kuat
sarta dituyun ku Ruh Allah. Ku dulur-
dulur oge geus kanyahoan, kumaha

soson-sosonna simkuring sapara kanca
harita upaya pikeun dulur-dulur.
6 Ayeuna dulur-dulur geus daek narurut
kana pangajak simkuring sapara kanca,
nya eta anut ka Gusti. Sanajan loba
halangan-harungan oge, aranjeun daek
narima; tur kalawan sukana ku sabab
hibarna Ruh Allah.
7 Aranjeun teh, nepi ka dipiconto ku
dulur-dulur saiman di Makedoni jeung
Ahaya.
8 Pangandika Gusti teh, ti dulur-dulur,
terus nerekab; — lain ngan semet
Makedoni jeung Ahaya bae — kaimanan
dulur-dulur ka Allah teh, geus kauar-
aerkeun ka mana-mana; jadi, ku
simkuring sapara kanca geus teu perlu
diutik-utik deui.
9 Aranjeun teh, diparuji ku sarerea tina
hal panarimaan ka simkuring sapara
kanca, bareto; kitu deui hal aranjeun
geus ninggalkeun brahala-brahala sarta
malik ngabakti ka sayaktining Allah Anu
jumeneng;
10 bari nganti-nganti sumping Putra-Na
ti sawarga, nya eta Isa — anu geus
digugahkeun ti antara nu paraeh — anu
ngabebaskeun urang tina bebendu Allah.

2 [1] Ku dulur-dulur oge tangtu karasa,
yen pagawean simkuring sapara
kanca keur aranjeun teh henteu gaplah.
[2] Di Pilipi mah, simkuring sapara kanca
teh dianiaya jeung dihina; kapan dulur-
dulur oge terang. Tapi sanajan kitu,
kalawan pitulung Allah nu disembah ku
urang, simkuring sapara kanca dipaparin
wawanen ngawawarkeun ka aranjeun,
sanajan loba nu ngahalang-halang.
[3] Sabab maksud teh lain arek
nyasabkeun, macikeuh atawa
ngabobodo.
[4] Sabalikna, lantaran ngarasa
dipercanten ku Allah ngemban Injil. Lain
malar dipikaresep ku pada jalma, estu
seja nyiar nu dipikamanah ku Allah, anu
uninga kana eusi hate urang.
[5] Dulur-dulur tangtu aringet keneh,
iraha teuing simkuring sapara kanca sok
lumah-lameh. Iraha teuing sandar-sindir
anu asal tina hate hawek. Allah nu
langkung tingali.
[6] Tara deuih malar pamuji ti pada jalma,
boh ti aranjeun, boh ti nu lianna.
[7] Padahal lamun simkuring sapara
kanca rek boga niat kitu mah, bisa
bae; da simkuring sapara kanca teh,

rasul-rasul-Na Al Masih. Nu karasa
mah simkuring sapara kanca teh
kacida nyaahna ka aranjeun, ngasuh
ngamumule lir indung ka anak.
8 Ku nyaah-nyaahna ka aranjeun,
ulah-bon Injil Allah, nyawa oge moal
dikoretkeun, tina awahing kabeuli nya
hate.
9 Tangtu aringet keneh, kumaha
tohtohanana simkuring sapara kanca
harita: Bari ngawurukkeun Injil Allah
teh, simkuring sapara kanca digawe
beurang peuting nyiar kipayah sorangan,
malar ulah ngaripuhkeun ka aranjeun.
10 Tangtu kasaksian ku aranjeun teh;
tur Allah oge ningali, kumaha jujurna,
terus terangna, jeung taya cawadeunana
simkuring sapara kanca, sapanjang keur
aya di aranjeun teh.
11 Enggoning ngawurukan jeung
negerkeun hate aranjeun teh, simkuring
sapara kanca, teu beda ti bapa ka anak;
12 bari ngaping, sangkan hirup aranjeun
teh sapuk jeung pangersa Allah, anu
geus nyaur aranjeun sangkan arasup ka
Karajaana-Na anu mulya.
13 Teu weleh ngarasa sukur ka kersa
Allah, reh dulur-dulur teh geus sakitu

leahna narima pangwawaran simkuring
sapara kanca; kalawan kayakinan
yen anu diwawarkeun ku simkuring
sapara kanca teh, lain asal ti manusa,
tapi hal pangandika Allah anu geus
ngagerakkeun hate aranjeun datang ka
percaya.
14 Anu kaalaman ku aranjeun, sarua
jeung anu kaalaman ku jamaah Allah di
Yudea, nya eta sakur anu percaya ka
Isa Al Masih. Dulur-dulur dikakaya ku
dulur sabangsa; maranehna oge kitu,
dikakaya ku bangsana, nya eta bangsa
Yahudi.
15 Urang Yahudi teh nepi ka nelasan Isa,
Gusti Jungjunan urang, jeung nabi-nabi;
saterusna, sakur umat Gusti nu aya di
ditu ge dibeberik ku aranjeunna. Ku
kituna, urang Yahudi teh ku Allah henteu
ditolih, ku sasama manusa ge dipikaijid.
16 Anu ngawawarkeun pangandika
Allah ka sejen bangsa supaya pada
salamet, dihalang-halang ku maranehna.
Maranehna sorangan tonggoy henteu
euih-euih, nu matak dosana teh beuki
gede bae. Ayeuna wawalesna geus
datang, maranehna nandangan bebendu
Allah.

17 Geus lila naker urang kapaksa
papisah kieu teh, dulur-dulur! Tapi
papisah soteh raga, ari batin mah
tetep padeukeut. Rasa kasono geus
teu kaampeuh, tur geus satekah polah
simkuring sapara kanca teh narekahan
hayang papanggih.
18 Pangpangna nya pihak simkuring,
Paulus, anu pohara nyongsrongna teh.
Geus aya dua kalina ihtiar, tapi ku Iblis
dihalang-halang bae.
19 Saha deui atuh anu baris jadi
harepan, pibungaheun, atawa anu jadi
poko agulkeuneun simkuring sapara
kanca — ari Gusti Jungjunan urang,
Isa Al Masih geus sumping — salian ti
aranjeun?
20 Lain bebenjon, ngan aranjeun
pibungaheun sarta reueus simkuring
sapara kanca teh!
3 1 Ku sono-sonona, ahirna ceuk pikir,
keun bae sorangan di Atena oge!
2 Nya tuluy ngajurung Timoteus heula,
sina negerkeun hate aranjeun jeung
mepeling iman aranjeun; sanajan
anjeunna teh penting keur maturan
simkuring sapara kanca ngawawarkeun
Injil Al Masih.

3 Nu dimaksud, sangkan dulur-dulur,
saurang ge, ulah kungsi aya nu mundur
ku disusuker. Dulur-dulur tangtu geus
ngama'lum, urang teh baris loba nu
nyusahkeun pedah boga kapercayaan
kieu.
4 Basa babarengan keneh ge, kapan
ku simkuring sapara kanca teh geus
dibejaan yen urang baris katarajang
kasukeran. Bukti geuning karandapan.
5 Eta sababna, nu matak ngutus
Timoteus teh, lantaran hate pohara
kumejotna hayang buru-buru terang
kana kaayaan iman dulur-dulur; awahing
ku risi bisi aranjeun beunang kagoda ku
setan.
6 Tapi saenggeusna Timoteus datang
deui jeung mawa carita anu ngagedekeun
hate, nya eta tetela yen dulur-dulur
teh tetep pengkuh boh dina sual iman,
boh dina sual kanyaah. Saurna deui,
dulur-dulur teh kacida mikatineungna
ka simkuring sapara kanca; eta
teh, teu beda ti simkuring sapara
kanca; da simkuring sapara kanca
oge, mikatineung jeung mikasono ka
aranjeun teh.

7 Iman kapercayaan aranjeun anu
sakitu pengkuhna, mawa tengtrem kana
hate simkuring sapara kanca, nepi ka
poho kana kasusah jeung kasukeran.
8 Sanggeus sidik mah yen dulur-dulur
tetep mantep ka Pangeran, simkuring
sapara kanca ngarasa teger deui.
9 Simkuring sapara kanca teu
manggih pikecapeunana, nya eta kudu
kumaha simkuring sapara kanca teh
ngahaturkeun nuhun ka kersa Allah.
Ku sabab Anjeunna geus maparin
kabungahan patali jeung kaayaan
aranjeun di payuneun Mantenna, Allah
nu disembah ku urang.
10 Beurang peuting simkuring sapara
kanca neneda, hayang diparengkeun
tepung deui, malar matak ngagedean
iman kapercayaan aranjeun.
11 Mugi-mugi Allah, — Rama urang
jeung ka Isa, Gusti Jungjunan urang —
maparin jalan geusan urang patepung
deui;
12 jeung disuhunkeun sih Mantenna,
sangkan dulur-dulur beuki leuwih silih
pikanyaah, boh pada batur, boh ka
sasama sejenna; sakumaha gedena

kanyaah simkuring sapara kanca ka aranjeun.
13 Mugi aranjeun tetep dikersakeun
pengkuh ka Mantenna; sangkan ari Isa,
Gusti Jungjunan urang, sumping bari
diiring ku sakur anu jadi kagungana-Na
anu saruci, dulur-dulur kapendak mulus
beresih di payuneun Allah, Rama urang.
4 1 Urang teruskeun deui. Dulur-
dulur geus diwuruk, kumaha
kuduna sangkan hirup sapuk jeung
pangersa Allah. Hal eta ku aranjeun
geus dilakonan. Parandene kitu,
kalawan pajenengan Gusti Jungjunan
urang, simkuring sapara kanca
meupeujeuhkeun, sangkan leuwih
enya-enya.
2 Kalawan timbalan Isa, Gusti Jungjunan
urang, tea kapan ku simkuring sapara
kanca oge geus dibere pituduh-
pituduhna.
3 Allah mundut, sangkan lampah
aranjeun teh kudu sapuk jeung
pangersa-Na, nya eta suci beresih: Sipat
cawokah kudu dijauhan ku aranjeun.
4 Pek bogaan ku aranjeun pamajikan
sewang-sewangan; sanajan kitu, tetep
kudu jeung tatakrama anu pantes.

5 Ulah kajurung ku pangajak napsu,
saperti jelema anu teu wawuh ka Allah.
6 Jeung omat, ulah pisan aya anu
ngalakukeun dosa jeung ngabobodo ka
dulur-dulur saiman. Bareto ku simkuring
sapara kanca geus diomat-omatan, yen
kalakuan sarupa kitu teh pasti keuna ku
bebendu Gusti.
7 Nu matak disaur ku Allah teh, nya eta
sangkan ulah sakarep-karep, tapi hirup
dina jalan Mantenna.
8 Ku sabab eta, sing saha anu teu malire
kana eta katangtuan, lain teu malire
kana aturan jelema; tapi teu malire kana
aturan ti Allah, anu geus maparinkeun
Ruh Allah anu suci ka aranjeun.
9 Ari sual kudu silih pikanyaah mah ku
simkuring sapara kanca moal ditetek
deui; kapan dulur-dulur ge, geus
tarerang sorangan tina piwulang Allah;
10 tur ku aranjeun geus dibuktikeun ka
dulur-dulur saiman di Makedoni. Anu
dipenta ku simkuring sapara kanca, sing
leuwih ti kitu.
11 Lian ti eta oge, kudu boga tekad
seja itikurih sorangan, ngudag hirup
anu cukup. Ieu teh, sakumaha anu

diwurukkeun ku simkuring sapara kanca bareto,
12 malar jaradi jalma nu kaajen jeung henteu gumantung ka batur.
13 Dulur-dulur! Simkuring sapara kanca hayang nerangkeun hal nu geus paraeh. Dina sual ieu, dulur-dulur teu kudu rempan hariwang; ulah kawas nu teu baroga pangharepan jaga.
14 Urang, anu percaya ka Isa, — anu geus gugah tina pupus-Na — yakin yen anu maot dina iman ka Anjeunna baris kumpul jeung Anjeunna di payuneun Allah.
15 Sumender kana piwulang-Na Gusti, simkuring sapara kanca ngabejaan: Jelema-jelema anu harirup keneh dina wanci Gusti Jungjunan urang sumping, moal rek dianak-emaskeun ti batan nu geus maraot.
16 Di mana geus aya tangara, malaikat kapala baris cumeluk handaruan sarta tarompet Allah ditiup, ti dinya Gusti Jungjunan urang, ku anjeun lumungsur ti sawarga. Anu maraot di jero iman ka Al Masih baris harudang ti heula.
17 Ari nu harita harirup keneh, kabeh baris dikumpulkeun jeung anu kakara

harudang tea; saterusna, urang baris
diangkat babarengan jeung maranehna
kana mega di awang-awang, mapagkeun
Gusti Jungjunan urang. Ti dinya
urang kabeh baris ngancik di Gusti
salalanggengna.
18 Tumali jeung eta, urang teh kudu
silih tegerkeun hate.

5 1 Simkuring sapara kanca sama sakali
teu terang, iraha Gusti Jungjunan
urang teh baris sumping.
2 Teu perlu diterangkeun mangsa
pisumpingeuna-Na teh, da hamo kajudi;
sabab sumping-Na teh, kawas ti peuting
urang teu nyangka-nyangka baris
kaasupan bangsat.
3 Waktu anu ku jalma-jalma disangka
aman sarta taya naon-naon, ana geletuk
teh harita pisan kadatangan bahla, nepi
ka maranehna teu bisa sumingkir deui:
Kantun nyerina, lir kanyerina awewe nu
keur ngajuru.
4 Tapi hirup aranjeun mah, kapan
henteu kabawah ku poek. Jadi, aranjeun
moal kabongohan ku eta Wanci, kawas
kabongohan ku bangsat.
5 Sabab Dulur-dulur mah kabawah ku
caang, nya eta beurang tea. Ari peuting

mah urang moal bisa naon-naon lantaran poek.
6 Kahade urang mah ulah keuna ku teu
eling, nya eta ngeunah-ngeunah jeg nu
hees, nurutan batur. Sabalikna, kudu
tetep nyaring pikir, eling salalawasna.
7 Mun aranjeun hees atawa mabok mah,
atuh teu beda tina jeung ti peuting!
8 Urang mah anu di lingkungan caang,
nya eta beurang tea, kudu waspada
jeung sayaga. Lir ibarat prajurit anu
make bae baju kere iman jeung
kanyaah; ari balakutakna pangharepan
kana mangsaning rahayu.
9 Urang ku Allah teh henteu ditakdirkeun
geusan nadah hukuman, tapi geusan
dirahayukeun ku Isa Al Masih, Gusti
Jungjunan urang.
10 Isa Al Masih geus pupus pikeun
nalangan urang, sangkan boh keur
hirup keneh, boh geus paeh bisa tetep
sasarengan jeung Anjeunna.
11 Tumali jeung eta, sing tetep kawas
ayeuna, nya eta silih aping silih geuing.
12 Simkuring sapara kanca meredih:
Muga aranjeunna, anu nungtun ka
dulur-dulur jeung ngelingan enggoning
anut ka Gusti, anu geus didaramel

sakitu paeh-posona pikeun aranjeun;
ku aranjeun teh kudu dihargaan jeung
diajenan.
13 Jungjung ku hate anu pinuh ku tresna
asih. Hargaan padamelanana. Masing
layeut runtut-raut.
14 Jeung omat, lamun aya anu ngedul,
papatahan; nu geus pegat pangharepan
lilipur, tegerkeun hatena; nu lemah,
belaan; ka itu ka ieu sing sabar.
15 Poma, ulah aya anu ngabales goreng
ku goreng. Sabalikna, keprik sangkan
raresep kana melak kahadean, boh ka
pada batur, boh ka masarakat umum.
16 Salawasna kudu janglar kudu hegar.
17 Ulah tinggal ti neneda.
18 Tarimakeun sagala nu dikersakeun.
Kitu anu dipundut ku Allah ti sakur anu
anut ka Isa Al Masih.
19 Poma ulah mareuman Ruh.
20 Ulah ngabaekeun kana ucapan-
ucapan kanabian.
21 Sagala rupa kudu diuji jeung
dipaluruh. Nu hade pageuhan,
22 sakur nu goreng kudu disinglar.
23 Mugi-mugi Allah ku Manten, — anu
jadi sumbering Karahayuan — nyucikeun
aranjeun tina sagala kalulуputan sarta

jiwa raga katut roh aranjeun ge,
tetep jeung mulus banglus nepi ka
wanci sumping-Na Isa Al Masih, Gusti
Jungjunan urang.
24 Anu geus nyaur dulur-dulur teh,
nya eta Anu Maha Saestu, tangtu
ngalaksanakeun jangji-Na.
25 Doakeun simkuring sapara kanca.
26 Salam sono ka sakabeh dulur-dulur.
27 Demi Gusti, bacakeun ieu surat
simkuring ka sakumna jamaah.
28 Mugi-mugi Gusti Jungjunan urang,
Isa Al Masih, maparinan rahmat ka
aranjeun.

2 Tesalonika

1 [1] Ti Paulus, Silpanus, jeung Timoteus.
Kahatur dulur-dulur di jamaah
Tesalonika, umat Allah Nu jumeneng
Rama jeung Gusti Jungjunan urang, Isa
Al Masih.
[2] Mugia aranjeun dipaparin sih kurnia
katut rahayu ti Allah jeung ti Isa Al
Masih, Gusti Jungjunan urang.
[3] Simkuring sapara kanca sapara kanca,
kudu teu petot-petot muji sukur ka
Allah; ku sabab, iman aranjeun ka Isa Al
Masih jeung kanyaah aranjeun ka pada
batur, anu beuki tambah jembar.
[4] Munasabah, mun aranjeun, ku
simkuring sapara kanca dipake reueus
ka jamaah-jamaah umat Allah teh.
Sabab memang saenyana. Sakitu
aranjeun teh digencet jeung dikaniaya,
tapi tetep junun ngalakonan iman
kapercayaan.
[5] Eta teh jadi bukti, tina adilna
katangtuan hukum Allah; nu geus
nganyatakeun, yen aranjeun layak jadi

warga Karajaana-Na lantaran aranjeun
geus nandang sangsara ku karana eta.
6 Nya ku sabab adil tea, Allah baris
ngahukum ka jelema-jelema anu ayeuna
ngagencet ka aranjeun.
7 Ari aranjeun, — anu ayeuna eukeur
digencet — tanwande ku Mantenna baris
diganjar bareng jeung simkuring sapara
kanca. Eta moal teu bukti, dina waktu
Isa, Gusti Jungjunan urang, rawuh ti
sawarga dina gedurna seuneu jeung
diiring ku malaikat-malaikat-Na anu
garagah.
8 Sakur anu dina hirupna henteu malire
ka Allah, kitu deui anu henteu malire
kana amanat Injil tina hal Isa, Gusti
Jungjunan urang, baris dihukum.
9 Tur dihukumna teh salalanggengna;
disingkirkeun ti payuneun Gusti, nya eta
dijauhkeun tina kamulyaan nu maha
agung nu jadi kagungana-Na.
10 Eta pasti kajadian; di mana geus
datang poe nu agung, nya eta rawuhna
Al Masih pikeun dimulyakeun di antara
umat-Na anu suci; dita'juban ku sakabeh
nu percaya, kaasup oge aranjeun, anu
percaya kana amanat pangandika-Na

anu diwawarkeun ku simkuring sapara kanca.
11 Ku sabab hal eta, simkuring sapara kanca teu petot-petot mangnedakeun ka kersa Allah. Mugi-mugi aranjeun teh, ku Mantenna, dipandang layak pikeun panyaur-Na. Mugi-mugi ku kawasa Mantenna, dulur-dulur bisa disampurnakeun boh dina kahoyong migawe sagala anu hade, boh dina nohonan darmaning iman.
12 Upama kitu, tangtu hirup dulur-dulur matak mulya ka pajenengan Isa, Gusti Jungjunan urang; tur dulur-dulur oge baris dipaparin kamulyaan ku Anjeunna: Ku berkahna sih kurnia Allah jeung kurnia-Na Isa Al Masih, Gusti Jungjunan urang.
2 1 Tumali jeung pisumpingeuna-Na — Gusti Jungjunan urang, Isa Al Masih — sarta hal urang baris kumpul jeung Anjeunna teh, simkuring seja pepeling:
2 Pacuan, aranjeun teh ulah beunang kapangaruhan, — nepi ka tuluy bae bingung teu puguh — lamun aya beja anu nyebutkeun yen wancina Gusti Jungjunan urang sumping teh geus datang: Boh beja ti roh, boh tina hutbah,

atawa tina surat-surat simkuring sapara kanca.

3 Kajeun kumaha oge, aranjeun teh ulah gampang kabobodo. Sabab eta Wanci moal waka nepi, samemeh jelema-jelema malurtad sarta anu jadi ulon-ulon kadorakaanana katangen.

4 Eta nu jadi ulon-ulon kadorakaan teh, baris ngalawan ka anu disebut Allah, ka Anu disembah dibakti ku manusa. Malah baris anegleng di Bait Allah jeung susumbar nyebut ieu kami Allah.

5 Hal ieu, bareto ku simkuring geus dibablaskeun basa keur aya di aranjeun. Aranjeun aringet keneh?

6 Jadi, tangtu geus moal bireuk deui, naon sababna ayeuna manehna acan wanieun ngamimitian. Tapi upama wancina geus tepi mah, tangtu nembongkeun maneh.

7 Tapi saenyana, cicing-cicing soteh, eta tukang ngadorakakeun teh keur tatan-tatan. Acan prak soteh lantaran aya keneh anu nahan.

8 Geus nepi kana waktuna mah, — eta ulon-ulon kadorakaan teh — tangtu nembongkeun maneh. Tapi pinasti manehna baris tiwas, mun Isa, Gusti

Jungjunan urang, sumping; manehna
baris dihebos ku napas tina baham-Na
jeung baris musna ku cahaya Anjeunna.
9 Munculna eta ulon-ulon teh, bari
nyangking pangawasa setan; jadi,
manehna teh, baris dibarengan ku
rupa-rupa kakawasaanana, nya eta bisa
nyieun rupa-rupa kaahengan jeung
kaajaiban-kaajaiban nu mawa sasar.
10 Cilaka sakur anu nolak kana
kayaktian nu mawa kana jamuga; sabab
pasti, maranehna, kagoda ku rupa-rupa
tipu dayana.
11 Batin maranehna ku Allah disina
lolong, nepi ka percaya ka anu nipu
merdaya.
12 Ku sabab milihna teh, lain kana
pijamugaeun atawa kana nu sayakti,
tanwande maranehna baris dihukum.
13 Dulur-dulur, kakasih Gusti! Nilik
kana kaayaan aranjeun, simkuring wajib
muji sukur ka Allah. Sabab aranjeun
teh, asup kana golongan jalma-jalma
nu dipilih Allah pikeun disalametkeun
pangheulana: Ku jalan disucikeun
ku kawasaning Ruh jeung ku sabab
aranjeun percaya ka nu sayakti.

14 Ku Mantenna, aranjeun teh geus
disaur, nya eta ku jalan Injil anu geus
diwawarkeun ku simkuring sapara
kanca; sangkan aranjeun layak nampa
kamulyaan Gusti Jungjunan urang, Isa
Al Masih.
15 Ku sabab eta, sing pangger sarta
sing pageuh nyekel pangajaran anu
ditepikeun ku simkuring sapara kanca,
boh ku lisan boh ku surat.
16 Mugi-mugi Gusti Jungjunan urang,
Isa Al Masih, kitu deui Rama, — nya eta
Allah anu ka urang teh kersa miwelas
miasih, maparin panglipur abadi jeung
pangharepan anu agung —
17 kersa maparinan kakuatan jeung
wawanen pikeun ngamalkeun kahadean,
boh ku ucap, boh ku lampah.
3 1 Doakeun simkuring. Pangnedakeun,
mugi-mugi sing bisa neruskeun
nyebar pangandika Gusti, sina tumuwuh
turta gancang kaala kalawan hasil anu
gumilang saperti di aranjeun.
2 Pangnedakeun simkuring sapara
kanca, muga ucul ti nu hasud sarta
bisa leupas ti nu niat jahat; ma'lum, da
henteu kabeh jelema daraek percaya.

3 Tapi Pangeran mah, satia. Dulur-dulur
tangtu ku Mantenna baris dipaparinan
kuat hate sarta diraksa ti Setan.
4 Simkuring menta, demi Gusti, muga
sagala papatah sarta pituduh simkuring,
ku aranjeun teh dilakonan: Ayeuna jeung
saterusna.
5 Ka Gusti, simkuring nunuhun; mugia
ati sanubari aranjeun dipingpin kana
welas asihing Pangeran sarta tahan uji
saperti Al Masih.
6 Kalayan pajenengan Isa Al Masih,
Gusti Jungjunan urang, simkuring
seja meredih, sangkan dulur-dulur
ngajauhkeun maneh ti jalma kedul, anu
teu daek ngalampahkeun papatah anu ti
simkuring sapara kanca.
7 Simkuring geus mere conto: Salila
di aranjeun, tara teuing ngalulungkut
nangkeup tuur embung digawe.
8 Sagala anu kadahar ku simkuring,
teu aya anu teu dibayar; eta teh
beunang dekal-dekul barang gawe
beurang peuting, sangkan ulah matak
ngaripuhkeun ka aranjeun.
9 Lain ku dumeh simkuring teu layak
meunang sokongan, tapi ku bawaning

hayang mere conto pikeun turutaneun aranjeun.
10 Basa keur di aranjeun tea, simkuring geus mere ieu pamadegan: “Mun teu ngoprek moal nyapek.”
11 Sabab harita, simkuring ngadenge aya jelema-jelema anu taya gadag sarta gawena teh ngan ngarerecok urusan batur bae.
12 Ka jalma-jalma nu kitu, demi Gusti Jungjunan urang, Isa Al Masih, simkuring sapara kanca ngawawadian: Kudu daek ngoprek jeung kudu daek susah payah, sangkan anu didahar teh beunang ladang kesang sorangan.
13 Ari aranjeun, dulur-dulur! Ulah kapok-kapok tatalang reujeung tutulung.
14 Teu mustahil, ieu pituah-pituah ti simkuring sapara kanca teh aya anu embung ngadenge. Upama aya cirian, ulah dirapetan, sina eraeun sorangan.
15 Tapi ulah ari dimusuhan mah, leuwih hade pepelingan sakumaha pantesna ka dulur.
16 Mugi-mugi Pangeran Nu jadi sumbering bagja, maparinkeun nugraha-Na ka aranjeun, dina sagala perkara.

Mugi Mantenna kersa nangtayungan
aranjeun.
17 Ahirna, ayeuna, ieu simkuring
ngotretkeun tulisan salam ku leungeun
sorangan: “Salam sono ti Paulus.” Ieu
teh cirina surat-surat simkuring. Tah kitu
rupana tulisan simkuring teh!
18 Mugia aya sih piwelas Isa Al Masih ka
aranjeun.

1 Timotius

1 [1] Ti Paulus, rasulna Isa Al Masih,
— numutkeun pangersa Allah, Juru
Salamet urang jeung Isa Al Masih,
sumber pangharepan urang —
[2] Dumateng Timoteus, anak teges bapa
dina iman. Muga-muga hidep ginuluran
rahmat, welas asih, sarta karahayuan ti
Allah — Rama — jeung ti Isa Al Masih,
Gusti Jungjunan urang.
[3] Kahayang bapa mah hidep teh kudu
aya di Epesus, sakumaha pamenta
bapa basa keur arek ka Makedoni
tea. Ari sababna, di ditu teh aya anu
nyebar-nyebar pangajaran mahiwal.
Perlu ku hidep dieureunkeun.
[4] Teges-tegeskeun ka maranehna, geura
leungitkeun kituh eta dongeng-dongeng
nataan berendelan ngaran karuhun-
karuhun anu sakitu panjangna
teh; lantaran ngan ngondang
pacekcokan wungkul, lain nungtun
kana katartiban hirup anu ti Allah, anu
kudu dibeunangkeun ku iman.

5 Bapa menta kieu teh seja ngahudang
deui kanyaah anu bijil ti ati nu wening,
kaluar tina pikiran nu mencrang, jeung
tina iman anu iklas.
6 Geus loba anu naringgalkeun sipat
kieu teh, kalah ka ngaradu omong anu
teu uni.
7 Boro bae hararayang jadi guru Toret,
ari heug kana omongan sorangan ge teu
ngarti sarta kana sual nu dipadukeun teu
nyaho.
8 Memang urang nyaho, Toret teh hade,
asal dipake jeung samistina.
9 Papadaning kitu, kudu diingetkeun:
Hukum Toret teh dijieunna lain keur
jelema anu harade, tapi keur anu
rerempak, keur penjahat, keur nu kupur
jeung doraka, keur nu teu raresep kana
nu suci atawa sual kabatinan, keur
anu ngabinasa indung bapa, keur nu
maehan,
10 keur tukang rucah jeung jinah,
keur anu bangkawarah, keur culik,
keur tukang ngajualan jelema, keur
tukang bohong, keur saksi palsu,
jeung saterusna deui, nya eta anu
papalingpang jeung ajaran anu bener.

11 Ari ajaran anu bener teh dasarna
mah, nya eta Injil nu nyaritakeun
ka-Agungan jeung ka-Mulyaan Allah, nu
dipercayakeun ka bapa sarta ku bapa
keur diwawarkeun.
12 Bapa muji sukur ka Isa Al Masih,
Juru Salamet urang, anu geus maparin
kakuatan ka bapa. Muji sukur, reh ku
Anjeunna dipercanten ngemban ieu
papancen.
13 Padahal bapa teh, bareto mah, sakitu
moyokna, ngahina, jeung nganiaya ka
Anjeunna. Tapi Allah, anggur mikawelas
ka bapa; ma'lum ku sabab bapa, bareto
mah, teu percaya; jadi, teu nyaho yen
kalakuan kitu teh salah.
14 Ku Allah, nu maha welas, bapa teh
digunturan sih kurnia, iman, jeung
kanyaah tina sumberna pisan, nya eta
Isa Al Masih.
15 Picatur anu nyebutkeun yen: “Isa
Al Masih sumping ka dunya pikeun
nyalametkeun nu daroraka” teh, tetela
benerna; bukti beunang dipercaya. Ti
antara anu daroraka, nya bapa anu
pangdoraka-dorakana.
16 Tapi malah nya ku sabab eta pisan,
Allah miwelas-Na ka bapa teh. Isa

Al Masih, ka bapa, geus mintonkeun
kasabaran anu luar biasa; nepi ka ieu
pangalaman bapa teh, dijadikeun conto
ka sakabeh anu palercaya ka Anjeunna
sapandeurieun bapa, nya eta anu pada
ngarep-ngarep geusan meunangkeun
hirup anu langgeng.
17 Kahormatan jeung kaagungan,
kasanggakeun sapapaosna ka payuneun
Raja nu langgeng, nu teu keuna ku
binasa, jeung maha gaib, nya eta Allah
Anu Tunggal! Amin.
18 Timoteus, anaking! Tugas anu ku
bapa dipercayakeun ka hidep teh,
sajalan jeung hiji nubuwat anu bareto
diucapkeun ka hidep ngeunaan tugas
hidep kiwari.
19 Puhit eta ucapan ti nubuwat teh ku
sanubari hidep anu murni, supaya kuat
iman kapercayaan hidep ngalakonan
utamaning jurit. Aya sawatara jalma
anu ngabarandel, nepi ka leungit iman
kapercayaanana;
20 upamana bae Himenius jeung
Aleksander. Maranehna ku bapa mah
geus diserenkeun ka setan, sina
maranehna teh karapok ngahinakeun
Allah.

2 [1] Nomer hiji bapa menta
malar hidep mangnedakeun,
mangdoakeun, mangnyuhunkeun, jeung
mangnuhunkeun sakabeh jelema,
[2] kapala-kapala nagara jeung anu
nyarangking pamarentahan. Sambat,
suhunkeun ka Allah, mugi-mugi urang
bisa hirup ayem tengtrem tur bisa
nekanan hirup saleh kalawan mulya.
[3] Paneda kitu tangtu didangu ku Allah,
Juru Salamet urang,
[4] anu mikersa sangkan sakabeh jelema
salamet jeung aranut kana kayaktian
Mantenna.
[5] Sabab pikeun datang ka Allah anu
tunggal teh, jalanna oge tunggal, nya
ngan ka manusa anu jenengan Isa Al
Masih tea.
[6] Anjeunna geus ngorbankeun salira
jadi panebus, pikeun nebus sakabeh
manusa.
[7] Ieu amanat iman jeung kayaktian
teh, kudu ditepikeun ka bangsa-bangsa
luareun Yahudi. Guna kaperluan eta,
bapa teh dijieun rasul sarta diutus pikeun
ngaguruan maranehna.
[8] Saterusna, kahayang bapa mah,
jelema teh di mana bae oge kudu

neneda. Kaom lalaki anu ngabdi ka Allah
ari neneda kudu nadahkeun leungeun
kalawan hate anu beresih, ulah aya
geuneuk-maleukmeuk; ulah mawa
unek-unek atawa ambek.
9 Ka kaom wanita, pamenta bapa
mah barang pake teh kudu sarwa
merenah. Dangdan sapantesna bae, anu
sopan; ulah kaleuleuwihi: Buuk ulah
dimodel-model; pakean teu kudu nu
mararahal; ulah reuceum ku perhiasan,
emas, inten, jeung sajabana.
10 Diri mah mending ge didangdanan
ku tingkah laku anu hade, sakumaha
layakna wanita anu ibadah.
11 Wanita mah, kudu diajar lungguh
ampuh andalemi;
12 kudu pantrang mamatahan atawa
marentah ka lalaki, jeung kudu sareh
sumerah.
13 Sabab manusa anu pangheulana
dipidamel ku Allah teh, nya eta Adam;
geus kitu, kakara Hawa.
14 Anu beunang ku pangwujuk Iblis
nepi ka ragragna kana dosa oge, nya eta
wanita, lain lalaki.
15 Papadaning kitu, wanita oge, baris
disalametkeun; ku sabab maranehna

geus nyorang kanyeri dina ngajuru;
jaba ti eta, maranehna ge kudu
pengkuh iman, boga kanyaah, jeung
laku-lampahna ge kudu basajan.
3 1 Aya kacapangan anu kacida
keunana: “Hayang jadi pamingpin
teh cita-cita nu kacida mulyana.”
2 Sabab pamingpin jamaah teh, teu
meunang aya cacad celana: Kudu satia
ka bojo, titih jeung rintih, daek nyaliksik
diri, tartib, adab, akuan ka tatamu, ahli
kana ngatik,
3 ulah nyandu kana inuman, teu
meunang ketus haseum budi, kudu
someah, daek akur daek ngakurkeun,
tur ulah piduit.
4 Kudu bisa ngamudi rumah tanggana,
bisa ngawarah tur dipikaajrih ku anak.
5 Upama ka rumah tangga sorangan
ge, geus teu bisa ngamudi; atuh komo
nungtun jamaah Allah, rek bisa ti mana?
6 Lebah dieu tetela, jalma anu kakara
bus, jadi murid Gusti Jungjunan urang
mah, teu meunang diangkat jadi
pamingpin jamaah; bisi unggah adat,
anu antukna kabendon sanasib jeung
Iblis.

7 Di luareun jamaah oge, pamingpin
mah, ngaranna teh kudu seungit, ulah
aya anu bireuk; sangkan ulah meunang
panangtang anu antukna bisa ngaleok
kabawa setan.
8 Kitu deui, anu jaradi pangatik jamaah
oge, kudu jelema anu diajenan, jujur,
ulah pamabokan, ulah hawek;
9 batinna ge, kudu beresih jeung
pageuh muhitna kana rasiah iman
kapercayaan.
10 Memeh diangkat teh, aranjeunna,
kudu dipaluruh heula. Mun geus tetela
taya cacad kuciwana, kakara aranjeunna
meunang mangku jabatan.
11 Bojona ge kudu hade tabeatna, ulah
resep ngupat, jeung kudu jujur sagala
laku-lampahna.
12 Pangatik jamaah teh, kudu caroge ti
hiji bojo, kudu bisa nungtun anak bojo,
kudu bisa nerapkeun pangwarah ka
kulawarga.
13 Pangatik nu hade, pangaruhna ge
baris hade tur bisa laluasa, waktu
anjeunna nyarita perkara iman ka Isa Al
Masih.

14 Ieu perkara ku bapa perlu ditulis
ayeuna, najan bapa teh aya niat
buru-buru manggihan hidep.
15 Maksudna, bisi bae, bapa elat
datang; jadi, hidep geus terang kumaha
kuduna hirupna parawarga Allah Anu
jumeneng, Anu jadi pamageuh jeung
dasaring kayaktian tea.
16 Teu hamham deui, rasiah kaimanan
urang teh mutuh agungna: "Anjeunna,
anu geus kersa ngalap rupa manusa, ku
Ruh Allah geus dibuktikeun bener-Na,
kasaksi ku paramalaikat, dimashurkeun
ka saban bangsa, dipercaya ku nu araya
di dunya, dijungjung kana kamulyaan."

4 1 Ruh Allah geus teges nerangkeun,
yen dina jaman-jaman ka dieunakeun
bakal loba anu murtad; maranehna
teh, kagusur ka jalan sasar, kasarad ku
roh-roh anu matak nyasabkeun jeung
pangajaran setan-setan.
2 nya eta tukang-tukang tipu anu
munapek, anu geus teu boga bebeneran
sama sakali.
3 Ku maranehna, jelema-jelema
dilarang kawin jeung sawatara
kadaharan diharamkeun; padahal,
eta kadaharan teh tunggal, ciciptan

Pangeran; taya halanganana didahar
ku anu palercaya ka Allah mah, asal
dinuhunkeun heula dina paneda.
4 Da taya atuh, hiji oge, dadamelan
Allah anu teu hade teh. Kadaharan mah,
teu aya anu teu meunang didahar; asal
ditarimakeun ku puji jeung sukur.
5 Lantaran kabeh oge enggeus jadi suci,
disucikeun ku pangandika Allah jeung ku
paneda tea.
6 Upama hidep sanggup negeskeun sual
ieu, ka dulur-dulur urang nu saiman;
nyata hidep teh berbudi, ciri abdining Isa
Al Masih. Hidep pribadi kudu ngabayuan
diri ku papakon-papakon kaimanan
jeung ajaran anu waras, anu ku hidep
kiwari eukeur dianut.
7 Kahade hidep teh, ulah kapincut ku
dongeng-dongeng anu sipat tahayul.
Anggur latih diri hidep kana ibadah.
8 Latihan badaniah gunana teh kawates.
Sabalikna, ari latihan kana ibadah mah,
gunana teh keur sagala-gala; sabab
dieusi ku jangji pijamugaeun hirup, boh
keur ayeuna, boh keur jagana.
9 Ieu teh saestu pisan wajib dipercaya
jeung ditarima mutlak.

10 Naon sababna urang daek nyorang
susah payah hese cape? Taya lian
lantaran urang ngandel ka Allah,
Juru Salametna sakabeh manusa,
pangpangna sakur anu percaya ka
Mantenna.
11 Pek sual ieu teh ku hidep
parentahkeun jeung papatahkeun.
12 Sanajan hidep ngora keneh,
tembongkeun yen hidep teu bisa
disapelekeun. Ucapan, tingkah laku,
kanyaah, iman, katut kamulusan hidep
mugia sing matak jadi conto ka sakur
anu saiman.
13 Sabot bapa acan datang, hidep kudu
leukeun, boh dina maca Kitab Suci,
boh dina mepelingan ka dulur-dulur
sakapercayaan, boh dina pangajaran.
14 Kurnia ti Allah anu geus nyampak
di diri hidep, ulah diteler-teler. Eta
kurnia teh, asalna tina nubuwat; ku
hidep geus katarima, waktu hidep
ditumpangan panangan ku parakokolot,
basa diistrenan tea.
15 Pake eta teh, lampahkeun, imankeun,
malar hidep maju sarta kamajuanana
katembong ku balarea.

16 Jaga diri hade-hade, sing ati-ati
nya ngajar. Sing suhud sing junun
ngalakonanana; sabab eta teh matak
jamuga, boh keur hidep pribadi, boh keur
batur anu balalener ngabandunganana
ka hidep.

5 1 Saterusna, hidep oge, ari negor
ka nu enggeus karolot mah, ulah
keras-keras; jadi, sing cara ka bapa.
2 Ari ka sasama budak ngora, sing cara
ka dulur. Kitu deuih, ari ka wanita-wanita
anu geus kolot, sing kawas ka indung.
Tuluy ari ka paramojang, sing kawas
ka lanceuk atawa adi kalawan hate anu
jujur.
3 Ka randa-randa, anu enya randa,
masing hormat.
4 Sabalikna, upama randa-randa eta
teh, boga anak atawa incu; eta anak
incuna teh, sing sina rumawat, minangka
pamales budi ka indung bapa atawa
nini akina. Eta teh, sapuk pisan jeung
pangersa Allah.
5 Upama randa, anu enya randana tea
geus tinggal nyorangan pisan, kudu sina
muntang ka Allah neda piwelas-Na; da
Mantenna nu baris mitulung teh jeung
ngajaring beurang peuting.

6 Sabalikna, randa anu resep kana
senang-senang jeung sakama-kama,
najan hirup keneh oge, beunang
disebutkeun geus paeh.
7 Bejaan kudu ngajaga tingkah laku,
ulah nyieun picelaeun.
8 Sing saha bae oge anu tambelar ka
kaom kulawargana, komo ka anggota
rumah tanggana sorangan; eta teh
ngaranna murtad, leuwih goreng ti batan
anu henteu boga iman.
9 Randa anu umurna acan genep puluh
taun, ulah waka diasupkeun kana daptar.
Dina geus meujeuhna diasupkeun kana
daptar ge, kudu nyumponan heula sarat:
Bogana salaki ngan sakali;
10 kalakuanana kaceluk hade; alus
rumawatna ka anak; akuan ka tatamu;
daek mangumbahkeun suku sasama
umat Allah; lian ti eta, manehna oge
daek nalang ka nu susah. Cindekna,
kumureb kana sagala gawe anu harade.
11 Randa-randa anu ngarora keneh
mah, ulah diasupkeun kana daptar. Bisi,
maranehna, katarik hayang kawin deui;
— heug bae embung ngalakonan deui
kawajiban ti Al Masih —

12 eta hartina ingkar tina jangji seja
satia ka Anjeunna.
13 Atawa sok unjung-anjang ngadon
ngobrol miceunan waktu, pipilueun kana
urusan batur, sarta ngobrolkeun nu teu
parantes.
14 Alusna, randa-randa nu ngarora
keneh mah, heug karawin deui bae:
Sina baroga anak jeung ngurus rumah
tangga; malar anu jaradi lawan teh, ulah
boga upatkeuneun ti urang.
15 Da aya randa-randa anu ingkar tina
jalan anu bener, terus ngapruk kana
jalan setan.
16 Kitu deuih, upama dina hiji kulawarga
aya randana. Eta kulawarga teh,
boga kawajiban ngabayuan anggotana
anu geus randa tea. Jadi, ulah nepi
ngarerepot jamaah; sangkan jamaah
bisa laluasa ngabayuan randa-randa,
anu enya-enya perlu dibantu hirupna.
17 Kokolot anu hade ngokolotanana,
kudu diajenan dua kali lipet. Komo
lamun anjeunna getol hutbah jeung
ngawuruk mah.
18 Sabab ceuk Kitab oge: “Munding
anu keur dipake, ulah diborongsongan;”

jeung: “Nu digawe wajib meunang upah.”
19 Hidep ulah guguan ka anu ngadukeun kokolot, kajaba lamun pangaduanana kuat saksi, nya eta aya dua atawa tilu jalma.
20 Anu tetela salah, bolekerkeun bae dosana sina kanyahoan ku sarerea, sangkan anu sejen oge sarieuneun.
21 Bapa meredih ka hidep: Demi Allah, demi Isa Al Masih, jeung malaikat-malaikat anu kapilih; jalankeun ieu katangtuan teh ka nu karitu, tong asa-asa jeung ulah beurat sabeulah.
22 Jaba ti kitu, hidep ulah gampang-gampang numpangkeun leungeun, ngangkat jalma geusan nyekel papancen jamaah. Ulah kabaud ku jelema anu doraka. Jaga diri hidep sangkan tetep mulus.
23 Nginget hidep teh, sakitu ririwitna; bapa nganasehatan, sangkan hidep nginum anggur oge, barang saregot mah; jadi, ulah ngan nginum cai wungkul. Eta teh perlu, keur ngalembutkeun kadaharan dina padaharan.

24 Mungguh kasalahan jalma teh, aya
anu ujug-ujug breh katohyan, — siga
anu miheulaan lumpat arek ngadakwa
ka pangadilan — aya oge anu kabukana
sanggeus kalilanakeun.
25 Lampah hade ge, kitu; aya anu breh
harita keneh, aya nu henteu; tapi kabeh
oge, mo burung nembrak.
6 1 Anu hirup di bawah pasangan,
tegesna nu kumawula, kudu boga
anggapan yen dununganana teh jalma
nu wajib dihormat. Eta teh wajib
hukumna, malar nu lian ulah meunang
jalan geusan moyok kana pajenengan
Allah jeung rukun ibadah urang.
2 Wurukkeun eta teh ku hidep.
3 Sing saha anu ngajar tojaiah, boh
jeung timbalan nu saestu — nya eta anu
ti Gusti Jungjunan urang, Isa Al Masih —
boh jeung nu rukun ibadah urang;
4 tetela nu kitu teh jalma guminter,
padahal taya kanyaho. Kikituanana
wungkul keur pipaseaeun, nyieun
padengkian, pacekcokan, upat-sinuat,
timburu,
5 jeung papaduan anu manjang antara
jelema-jelema anu geus leungiteun akal
sehat jeung anu geus leungit bebeneran,

anu nyangka yen ibadah teh bisa dipake
jalan cari untung.
6 Memang, lamun dibarengan ku
katumarimaan mah, ibadah teh, bisa
mere kauntungan anu luar biasa.
7 Sabab urang gumelar ka dunya teh
teu mawa naon-naon, oge ana mulang
moal bisa mawa naon-naon.
8 Ku bisa dahar jeung make ge, urang
teh geus kudu ngarasa untung.
9 Sabab kapincut ku kabeungharan teh,
matak mawa kana sasar; lian ti eta, oge
matak karanggeum ku angen-angen
anu nya minculak, nya nyilakakeun; anu
antukna mah, tigebrus kana kabinasaan.
10 Sabab watek pidunya atawa piduit
teh, mangrupakeun akar sagala
kajahatan. Sababaraha jalma oge,
aya anu geus cul iman ku sabab
katungkulkeun ku nyiar duit tea;
da antukna mah, maranehna teh
nganyenyeri hate sorangan.
11 Hidep mah da jalma anu percaya ka
Allah, kudu baid ka nu karitu teh. Anggur
masing adil, jujur, ibadah, kuat iman,
nyaahan, tahan uji, sarta someah.
12 Prung geura tarung; pek balap
ngamalkeun kayaktian di medan iman.

Hontal hirup langgeng nu jadi pahlana.
Hidep disaur ku Allah teh, — ku jalan
ngikrarkeun pangaku kapercayaan di
hareupeun saksi-saksi tea — nya geusan
eta tujuanana!
13 Di payuneun Allah — nu maparin hirup
kana saniskara — sarta di payuneun
Al Masih, — anu geus mintonkeun
panyaksen sakitu sampurnana ka
Pontius Pilatus — hidep, ku bapa ayeuna
dipentes:
14 Jalankeun ieu parentah sajujur-
jujurna, sing ulah aya kuciwana, nepi
ka datang Poening sumpingna Gusti
Jungjunan urang, Isa Al Masih.
15 Sumpingna geus pasti dina wanci-Na,
kalayan timbalan pangjurung Allah,
Maha Kawasa Nu tunggal, Rajaning
sagala raja, Gustining sakabeh gusti;
16 tur anging Mantenna nyalira anu tan
kenang pati, anu ngancik sajeroning
cahaya anu teu bisa katembus. Taya
hiji jalma anu kungsi nenjo Mantenna,
taya hiji jalma nu baris nenjo Mantenna.
Kahormatan, kakawasaan anu langgeng,
kasanggakeun ka Mantenna. Amin.
17 Anu baleunghar ku hidep kudu
diwawantian, supaya ulah adigung; ulah

neundeun harepan kana barang anu taya katangtuanana, nya eta kabeungharan upamana. Ngaharep mah kudu ka Allah, anu kawasa maparin sagala kani'matan.
18 Titah ku hidep, sina maranehna hade laku, sing sugih ku amal asih, amal saleh, sarta mere maweh;
19 itung-itung nyengcelengan kahadean; teangeun keur jaman engke, nya eta pikeun dasar hirup anu kiwari eukeur disungsi.
20 Timoteus, anaking! Rawatan pangajaran anu geus kacangking ku hidep teh masing apik. Jauhan omongan-omongan anu teu aruni sarta pangajaran gapong taya pulunganeunana, anu dipajarkeun teh “elmu” tea.
21 Teu wudu aya, sabab sababaraha anggota teh geus nganut ka eta elmu, nepi ka ingkar tina iman kapercayaan.
Mugia hidep katut dulur-dulur mendak berkah Allah.

2 Timotius

1 [1] Ti Paulus, anu ku marga timbalan
Allah, jadi rasul-Na Isa Al Masih;
diutus pikeun ngembarkeun amanat
ngeunaan hirup anu asalna ti Isa Al
Masih.
[2] Dumateng jeng putra Timoteus. Mugia
hidep ginuluran berkah rahayuning Allah
— Rama — jeung Gusti Jungjunan urang,
Isa Al Masih.
[3] Puji jeung sukur — anu medal ti
saliring ati sanubari — kasanggakeun ka
pangkon Allah, anu dibaktian ku bapa
jeung ku karuhun-karuhun bapa. Bapa
ngarasa sukur ku kaayaan hidep, anu
ku bapa teu eureun-eureun didoakeun
beurang peuting.
[4] Bapa teh inget bae ka hidep lantaran
cipanon hidep tea. Jadi bapa teh pohara
tibelatna, hayang gok bae papanggih,
tada teuing pibungaheunana.
[5] Bapa yakin, iman hidep ka Allah estu
saiklasna; moal beda ti iman Lois, eyang
hidep anu istri, kitu deui ti iman Enika,
indung hidep.

6 Pamenta bapa, lakonan eta iman teh
masing sumanget. Eta teh sih kurnia
ti Allah ka hidep, waktu hidep ku bapa
diberkahan tea. Gedurkeun dina hate
hidep.
7 Nu dipaparinkeun Allah ka hidep
teh, lain roh anu kecing; tapi Ruh anu
ngahudang wawanen, kanyaah, jeung
matak bisa ngadalian diri.
8 Ku sabab eta, hidep ulah ngarasa
era ku perkara Gusti Jungjunan urang.
Jeung ulah era ku hal bapa dijieun
sakitan pedah satuhu ka Anjeunna.
Muga hidep dijurung ku kakawasaan
Allah, sangkan wani nyorang bahla
bahayana ngawawarkeun Injil-Na.
9 Urang geus disalametkeun ku
Mantenna, dipilih jeung dijadikeun
umat-Na. Lain pedah urang boga jasa,
tapi ku karana geus kitu maksad-Na.
Jadi, dasarna teh sih kurnia, anu geus
ti samemeh gelar pajamanan oge geus
ditangtoskeun baris dipaparinkeun ka
urang, demi Isa Al Masih.
10 Kiwari, eta sih kurnia-Na teh, geus
bukti ku sumpingna Isa Al Masih,
Juru Salamet urang. Anjeunna geus
namatkeun kakawasaan Maot sarta ku

karana Injil, jalan anu brasna kana hirup
nu langgeng, geus kabuka.
11 Geusan ngawawarkeun Injil eta, bapa
diangkat jadi juru wawar, rasul, sarta
guru.
12 Nya ku sabab eta, nu matak bapa
nandang sangsara oge. Tapi bapa henteu
kaduhung. Sabab bapa nyaho pisan, ka
saha percaya teh. Bapa yakin yen Allah
kawasa ngaraksa kana amanat-Na anu
diembarkeun ku bapa tea, tug, nepi ka
Poe nu agung.
13 Eta pangajaran ti bapa anu sakitu
mulusna, ku hidep cekel sing bener.
Jadikeun pituduh enggoning ngalakonan
iman jeung ngamalkeun kanyaah anu
asalna ti Isa Al Masih.
14 Sagala anu geus dipercayakeun ka
hidep teh mulya kabina-bina. Heug, hal
eta teh, dijaga sing hade-hade kalawan
pitulungna Ruh Allah anu ngancik di diri
urang.
15 Hidep nyaho, bapa teh geus
ditaringgalkeun, boh ku urang Asia
Leutik, boh ku Figelus, boh ku
Hermogenes.
16 Bapa ngadoakeun pisan ka
Onesiporus sakulawarga. Anjeunna

sering pisan niiskeun pikir bapa. Muga-muga anjeunna mendak rahmat Allah. Sabab anjeunna, teu era-era ngalongok bapa ka jero panjara.
17 Basa di Rum, anjeunna kungsi ngubek neangan bapa, nepi ka kapanggihna.
18 — Di mana enggeus datang kana Poe-Na, mugi-mugi anjeunna mendak nugraha ti Gusti — Kitu deui, basa bapa keur di Epesus. Anjeunna ge pohara dagdag-degdegna nguruskeun; kapan hidep oge nyaho.

2 1 Anaking! Mugia hidep kuat ngemban amanat pangandika anu dikurniakeun ku Allah dina katunggalan jeung Isa Al Masih.
2 Pangandika anu ku hidep kadenge ti bapa, waktu dikotbahkeun ka jalma rea tea, ku hidep kudu diajarkeun ka jelema-jelema anu kira-kira baris bisaeun deuih ngajarkeun ka nu sejen.
3 Hidep pribadi ulah jejerih sieun ku kasukeran, kumaha layakna perjurit Isa Al Masih anu utama.
4 Perjurit anu eukeur manggul tugas, henteu musingkeun dirina ku urusan anu aya di saluareun kadinesan, malar kapake ku kapalana.

5 Kapan dina olahraga ge, ari hayang
meunang mah, kudu nurut kana
aturan-aturanana.
6 Dina tani, anu pangheulana bisa
metik hasil teh, patani anu digawena
enya-enya.
7 Eta sababna, ieu weweling bapa
teh ingetkeun, malar hidep meunang
pitulung ti Gusti.
8 Hidep sing inget, Isa Al Masih, —
anu geus sumping ngajadi manusa,
gelar ka dunya ti turunan Daud —
geus digugahkeun tina pupus-Na. Ieu
pisan anu ku bapa dijieun acining
pangwawaran teh.
9 Ku lantaran bapa ngawawarkeun hal
eta, bapa teh, nepi ka dibui, dijieun
kawas ka penjahat. Tapi mungguh
pangandika Allah mah pamohalan bisa
kabarogod.
10 Tur bapa oge daek ngawayahnakeun
maneh, dina nandanganana; sangkan
jelema-jelema anu ku Allah geus
dipilih teh, marareunang kasalametan
sarta kamulyaan anu langgeng, ku
manunggalna jeung Isa Al Masih. Ieu
picatur di handap teh, bener:

11 “Ku sabab urang geus ngiring paeh
ka Anjeunna, tangtu oge baris ngiring
hirup jeung Anjeunna.
12 Lamun kuat tur sabar dina
nandangan, urang baris ngiring
ngarajaan. Sabalikna lamun mungkir, ku
Anjeunna ge tangtu dipungkir.
13 Najan urang teu satia, Anjeunna mah
tetep satia-Na. Sabab Anjeunna mah,
hamo mungkiran salira-Na.”
14 Pepelingkeun ku hidep, ngeunaan hal
eta, ka anggota-anggota. Demi Allah,
wanti-wantikeun ka maranehna ulah sok
parebut omong, euweuh hasilna, ngan
matak bingung ngadengena bae.
15 Hidep sorangan kudu ihtiar, sangkan
hidep kaanggo ku Allah; sakumaha
layakna pagawe anu hade, anu teu era
ngemban timbalan ti Mantenna, tur
ati-ati enggoning ngawurukkeun amanat
kayaktian.
16 Hidep kudu ngajaga diri, ulah nepi
ka gorgar parebut paisan kosong jeung
jelema-jelema tukang loba omong.
Sabab hal eta teh, ngan matak tambah
ngajauhkeun jelema ti Allah.
17 Pangajaran maranehna teh, lir ibarat
panyakit kangker anu nyaliara dina

awak. Di antara maranehna teh, aya
jelema anu ngarana Himenius jeung
Piletus,
18 anu geus alingkar tina kayaktian.
Ceuk maranehna: Kiamat teh geus
kajadian. Temahna, aya sawatara jalma
anu nepi ka ruksak imanna.
19 Tapi pademen kenging Allah mah,
reugreug pageuh sarta dicap ku tulisan
anu kieu unina: “Pangeran uninga,
nu mana kagungana-Na.” Jeung: “Nu
rumasa jadi umat Pangeran, kudu
miceun kadorakaan.”
20 Paparabotan imah anu gede mah
pepek, aya nu tina emas perak, aya anu
tina kayu, jeung anu tina taneuh oge
aya. Anu tina emas jeung perak paranti
pesta, anu tina kayu jeung taneuh mah
pikeun sapopoe.
21 Anu geus meresihkeun diri tina
kadorakaan, baris dipakena kana tujuan
anu luhung; lir parabot imah anu ku nu
bogana dipupusti, dipakena ngan pikeun
maksud-maksud anu utama wungkul.
22 Hidep ulah nurutkeun perbawa
napsu kangoraan. Udag kaadilan jeung
kanyaahan, hontal kaakuran, bareng
jeung kanca-kanca anu pada-pada

temen-tinemenan ngandel jeung
ngaharepna ka Pangeran.
23 Hidep ulah daek diajak papaduan
ngeunaan sual-sual anu mahiwal tur
euweuh mangpa'atna. Ku hidep tangtu
kama'lum, yen nu kitu mah ngan
nungtun kana papaseaan wungkul.
24 Padahal nu jadi abdining Gusti mah,
teu meunang papaseaan sarta salawasna
kudu someah ka sarerea. Kudu jadi guru
anu luhung, lantip, sabar,
25 sarta lemah-lembut dina
nyanghareupan lawan. Malakmandar
lawan teh ku Allah dipaparinan jalan
kana pertobat, nya eta daek narima
kayaktian,
26 lilir pikirna lantaran diuculkeun tina
cangkereman Iblis anu ngawasaan
maranehna.
3 1 Anaking! Dina jaman ahir bakal aya
rupa-rupa kasukeran.
2 Jalma-jalma jaradi sararakah, piduit
kabina-bina, takabur, galede hulu,
upatan, ngalawan ka kolot, taya
panarima, ngapilainkeun ka Allah,
3 ilang kanyaah, ahli ngagogoreng,
ngumbar napsu, telenges, dedegler,

4 hianat, nekad, mokahaan, ieu aing,
batan ibadah anggur biur ngecak-ngebur.
5 Ibadahna teh, ti luarna wungkul;
ari jero-jerona mah, teu dipake. Anu
kararitu teh kudu singkiran sing jauh!
6 Aya deui anu sok unjung-anjang
ka imah batur jeung mangaruhan
awewe-awewe anu gampang kaolo,
anu geus kabugbrugan dosa, sarta
karimbunan napsu-napsu.
7 Awewe-awewe eta teh, teu weleh-
weleh ngulik kana bebeneran mah, tapi
tetep teu nyaho kana kayaktian.
8 Eta teh, ku lantaran ngalawan kana
kayaktian, nepi ka ruksak budina pecat
imanna. Awewe-awewe nu kitu teh,
teu beda ti Yanes jeung Yambres, anu
baheula ngalawan ka Musa tea.
9 Lian ti eta, kalakuan anu kararitu mah,
moal bisa lana; geuning kawas Yanes
jeung Yambres tea ge, kabodoanana
teh, baris gancang-gancang katangar ku
sarerea.
10 Sukur, hidep mah satia kana
pangajaran bapa, kalakuan bapa,
pamadegan bapa, iman bapa,
kasabaran bapa, kanyaahan bapa, sarta

kapengkuhan bapa. Hidep ge, geus
nyorang dikaniaya jeung sangsara,
11 sakumaha nu geus kaalaman ku bapa
di Antioki, Ikonium jeung di Listra tea.
Bapa geus nandangan kaniaya-kaniaya
eta jeung Gusti ge, geus ngaleupaskeun
bapa tina sakabeh kaniaya.
12 Memang, anu ibadah ka Allah jeung
percaya ka Isa Al Masih mah geus pasti
nandangan panganiayaan.
13 Tapi mungguhing anu jahat mah,
baris tambah jahat; tukang tipu ge,
baris beuki maceuh bae tupa-tipuna teh;
maranehna ngalakukeun hal eta, lain ka
batur bae, tapi ka dirina sorangan oge.
14 Kayaktian anu ku hidep enggeus
kacangking tur geus jadi kayakinan. Hal
eta, ku hidep kudu terus dicangking bari
kudu eling ka anu merena.
15 Inget, ti leuleutik hidep geus diajar
Kitab Suci, anu ngalantarankeun hidep
boga pangarti jeung nungtun kana
kasalametan, ku jalan iman ka Isa Al
Masih.
16 Saeusining Kitab Suci teh, kabeh
ge, wahyu ti Allah, keuna pisan
pikeun ngadegkeun kayaktian, pikeun
ngawuruk, pikeun nuduhkeun kasalahan,

pikeun ngomean tingkah laku, nungtun
kana hirup anu lempeng tur bener.
17 Jadi, jelema-jelema nu jaradi abdi
Allah teh, geus dilengkepan ku pangarti,
supaya maranehna bisa ngalampahkeun
sagala pagawean anu hade.
4 1 Bapa menta ka hidep di hadirat
Allah jeung Isa Al Masih, anu baris
nerapkeun hukum adil ka anu harirup
jeung nu paraeh. Demi pisumpingeuna-
Na jeung demi Karajaana-Na:
2 Embarkeun amanat pangandika Allah!
Sing sabisa-bisa, boh keur salse, boh
keur riweuh; sing bisa ngayakinkeun ka
batur, papatahan, benerkeun, bari ulah
tinggal ti kasabaran.
3 Sabab baris datang mangsana,
jelema-jelema teh arembung ngadenge
kana omongan sehat, kalah ka sakama-
kama jeung maluruh guru-guru anu
ucap-ucapanana dapon ngareunah kana
ceuli wungkul.
4 Kana perkara anu sayaktina mah,
maranehna wani nyarocokan ceuli; teu
cara kana perkara anu bid'ah jeung
tahayul, ceulina wani raracung.
5 Dina suasana anu kumaha bae oge,
hidep kudu tetep bisa ngawasaan

diri jeung kudu daek wayahna. Hidep
ulah kapok ngalakonan papancen.
Pangwawaran kudu jalan terus!
6 Bapa onaman, geus tereh kana ngocor
getih — lir kurban — sarta tereh kana
nekanan ajal.
7 Ayeuna bapa geus rengse tina jurit tur
jeung unggulna; iman bapa ge, teu cecel
teu bobocel.
8 Ayeuna bapa eukeur ngadago pahlana,
nya eta makuta kayaktian, anu ku Gusti
Hakim Nu adil baris diserenkeun dina
Wanci poeana-Na. Lain ka bapa bae, tapi
ka sarerea oge, nya eta sakur anu nyaah
jeung nganti-nganti pisumpingeuna-Na.
9 Coba ihtiar, sangkan hidep bisa
buru-buru datang ka bapa.
10 Sabab bapa geus kaleungitan ku
sababaraha urang. Kahiji ku Demas, anu
ninggalkeun bapa lantaran kagembang
ku barang dunya. Manehna geus indit ka
Tesalonika. Kadua ku Kreskes, anu ku
bapa dititah ka Galata. Katilu ku Titus,
anu ku bapa dititah ka Dalmatia.
11 Ayeuna bapa teh ngan ukur jeung
Lukas bae. Ajakan Markus ka dieu, perlu
pikeun ngurusanan bapa.

12 Sabab Tihikus, ku bapa geus dititah
ka Epesus.
13 Sakalian, ku hidep, bawa jubah bapa
anu ditunda di Troas tea, di imah Karpus;
kitu deui, kitab-kitab bapa, sumawonna
kitab anu tina kulit tea mah.
14 Aleksander, Ki paledang tea, pohara
gorengna ka bapa. Anging Gusti anu
wenang ngabalesna mah: Satimpal
jeung kalakuanana.
15 Hidep oge, kudu ati-ati
nyanghareupan manehna. Sabab
kacida ijideunana, kana pangajaran ti
urang teh.
16 Basa perkara bapa mimiti dipariksa,
mani taya hiji-hiji acan anu bela, kabeh
nyalingkir ti bapa. Tapi mugi-mugi
bae, ku Allah teu dietangkeun kana
naon-naon!
17 Sukur, harita, Gusti mah henteu
ngantunkeun. Tapi maparin kategeran
nepi ka bapa bisa jucung mere
pangwawaran tur didarenge ku jelema-
jelema anu aya di saluareun bangsa
Yahudi. Harita, bapa teh sasat leupas ti
maung anu rek nekuk.
18 Taya deui — anging Gusti — nu
baris ngaleupaskeun bapa tina sagala

pakewuh sarta baris nyandak bapa ka
Karajaana-Na di sawarga. Kamulyaan
kasanggakeun ka Anjeunna sapapaosna!
Amin.
19 Tepikeun salam bapa ka Priska,
Akuila, jeung ka Onesiporus
sakulawarga.
20 Ari Erastus, tuluy bae matuh di
Korinta. Sedengkeun Tropimus mah
ditinggalkeun di Mileta; da keur gering.
Hidep ka dieu teh, kudu samemeh usum
tiris.
21 Aya salam ti Ebulus, Pudes, Linus,
jeung Klaudia; kitu deui, ti sakabeh
dulur-dulur.
22 Muga hidep disarengan ku Gusti sarta
diaping ku berkah sih kurnia-Na!

Titus

1 [1] Ti Paulus, abdining Allah sarta
rasul Isa Al Masih, anu dipiwarang
nguatkeun iman umat Allah sarta
nungtun maranehna kana kayaktian
nurutkeun agama anu diagem ku urang,
[2] anu didadasaran ku pangarep-ngarep
kana hirup langgeng tea. Allah anu
ngajangjikeun hal ieu ka urang, ti alam
bihari keneh, mustahil jalir.
[3] Sanggeus nitih kana wanci, eta jangji
teh ku Mantenna dibuktikeun dina
pangwawarana-Na. Eta pangwawaran
teh dipercayakeun ka simkuring, ku
Allah, Juru Salamet urang.
[4] Surat dumateng Titus, anu ku karana
saiman sasat anak pituin, nepi ka
urang jadi sabeungkeutan. Muga anjeun
pinanggih rahmat, piwelas katut rahayu
ti Allah Rama, jeung ti Isa Al Masih, Juru
Salamet urang.
[5] Nu matak anjeun ditinggalkeun di pulo
Kreta teh, nya eta pikeun memeres jeung
neruskeun hanca. Anjeun kudu ngangkat
kokolot-kokolot pikeun jamaah, di

unggal-unggal tempat. Dasarna kudu
nurutkeun pituduh ti simkuring tea, nya
eta:
6 Nu kudu diangkat teh, anu mulus
kalakuan, anu teu nyandung, anu anak-
anakna balageur, anu taya cawadeunana,
jeung anu tara ngabarandel.
7 Sabab jeneng pamingpin jamaah teh
manggul papancen ti Allah, teu meunang
nyieun codeka, teu meunang gumede,
panas-baran, mabok, teu kaopan, jeung
hawek.
8 Sabalikna, pamingpin jamaah mah
kudu darehdeh, biluk ka nu hade, sabar,
adil, iklas, lantip,
9 kukuh kana ajaran sajati sarta
luyu jeung pangajaran anu geus
katarima. Tah nu karitu anu baris
bisa nerapkeun ajaran sajati teh, anu
baris bisa ngahatean jamaahna, tur
wani menerkeun kasalahan-kasalahan
jelema-jelema anu boga tekad ngalawan.
10 Da loba keneh atuh anu ngaralawan
teh, anu rek ngasupkeun pangajaran
nu nyeleweng; pangpangna mah, ti
golongan umat turunan Yahudi.
11 Nu kararitu, kudu dibekem sungutna.
Sabab pangajaranana, matak runtag

sajamaah. Pangna ngarulik elmu teu uni
oge, taya lian ti rek nyiar untung nu teu
halal.
12 Nepi ka aya urang Kreta, nabina
pisan, kungsi ngomong kieu: "Urang
Kreta mah, saumur-umur, jaba ti wadul
teh teu beda ti kerud, nya gembul nya
kedul."
13 Bener naker eta ucapan teh. Weweleh
nu karitu teh ku anjeun, malakmandar
iman kapercayaanana pulih deui;
14 ulah sina ngeukeuweuk bae talari
karuhun Yahudi, ngagul-ngagul aturan-
aturan beunang manusa, teu malire
kayaktian.
15 Pikeun anu hatena suci mah, sagala
ge suci. Sabalikna, pikeun nu pecat
iman mah, euweuh nu suci lantaran nya
pipikiran nya kalakuan, kotor bae.
16 Majar maneh nyaho ka Allah, ari
kalakuan sabalikna. Jelema-jelema
karitu mah, gawena ngan ngaralawan
bae, pinuh ku kaijid, jeung taya
pupurieunana.
2 1 Tepikeun ku anjeun pangajaran anu
sehat.

2 Nu karolot, papatahan: Kudu rintih,
asak jeujeuhan, make wibawa, mulus
iman, nyaahan, jeung sabar.
3 Kaum ibuna, papatahan: Kudu hirup
sakumaha pantesna nu dipikolot, ulah
upatan, ulah jadi budak inuman, kudu
bisa mere pituah pupurieun,
4 ngajar anu ngora sina nyaah ka salaki
jeung ka anak,
5 lantip, surti, jadi ibu rumah tangga
anu utama, anu ngesto ka salaki,
pikeun ngajaga supaya ulah aya anu
ngagorengkeun kana pangandika Allah.
6 Barudak ngorana kudu dididik sina
harideng barisa mawa diri.
7 Anjeun sorangan, kudu jadi picontoeun
dina sagala hal. Mun ngawuruk, anjeun
kudu jujur, enya-enya,
8 basana sing ngaguluyur, ulah
ngondang pibantaheun, sangkan nu niat
ngalawan era sorangan tina teu manggih
cawadeun ti anjeun.
9 Anu karumawula, papatahan: Kudu
nurut dina sagala rupa ka dunungan,
ulah bantahan,
10 ulah salingkuh, kudu beunang
dipercaya salawasna, sagala
pagaweanana kudu matak tambah

jinungjungna ajaran Allah, Juru Salamet urang.
11 Sabab Allah teh, geus maparin
rahmat kasalametan ka sakumna
manusa.
12 Sih kurnia Mantenna teh ngandung
pepeling, sangkan urang miceun lampah
doraka jeung hawa napsu dunya; jaba ti
eta, urang ge supaya nyaliksik diri, jujur,
sopan, sarta ibadah dijaman kiwari;
13 bari manteng kana pidatangeunana
mangsaning rahayu, nya eta wanci
ebrehna kamulyaan Allah jeung Juru
Salamet urang Nu agung, Isa Al Masih.
14 Anjeunna geus ngorbankeun salira
ngabela urang, sangkan urang luput tina
sagala nu jahat, ngajadi hiji umat anu
geus disucikeun tina dosa, sarta rajin
ngalampahkeun kahadean.
15 Tah wurukkeun kitu. Dina mere
sumanget jeung ngayakinkeun jelema,
anjeun, sabisa-bisa kudu ngandung
pangaruh; sangkan saha bae ge, ulah
bisa ngajojore.
3 1 Anjeun kudu ngawawadian Jamaah,
supaya tunduk ka anu nyekel
pingpinan, nurut kana pituduhna, sarta
siap nohonan gawe nu hade.

2 Ulah sok upat-sinuat ulah nyiar
picekcokeun, hade tata hade basa ka itu
ka ieu.
3 Da urang ge tadina mah cupet,
bantahan ka Allah, sasar, jeung jadi
bujang kahayang, tukang ngumbar
kasukaan, pikacuaeun batur bari silih
pikangewa.
4 Sukur, Allah, nu jadi Juru Salamet
geus mintonkeun welas asih-Na,
5 kersa nyalametkeun ka urang. Lain
pedah urang hade laku; tapi eta mah,
saestu ku karana sih piwelas-Na bae;
Ari Mantenna nyalametkeun urang teh,
nya eta ku jalan urang geus enya-enya
narima baptisan anu ngalambangkeun
yen urang teh geus ngajadi hiji jelema
anu anyar dijurukeun sarta narima hirup
anu salawasna dianyarkeun ku Ruh
Allah.
6 Eta Ruh Allah, dipaparinkeun ku Allah
ka urang teh tanpa wates wangen, ku
perantaraan Isa Al Masih, Juru Salamet
urang.
7 Ku berkahna sih kurnia Isa Al Masih,
urang teh bisa nyorang hirup anu bener,
tur aya hak meunang warisan tina hirup
anu langgeng, anu keur diarep-arep tea.

8 Ieu teh pasti, hamo gagal. Omat, hal
ieu muga ditetelakeun enya-enya ku
anjeun, sangkan anu keur aribadah teh
suhud junun dina kahadean. Tanwande
gede tur alus mangpa'atna.
9 Ulah sina beunang kapancing ku anu
niat ngajak padu sual berendelan ngaran-
ngaran karuhun bari nyawalakeun ajaran
Toret nepi ka matak parasea. Kalakuan
kitu teh, siwah tur sama sakali taya
gunana.
10 Anu sok ngabengkahkeun mah,
lamun geus teu beunang diingetan ku
sakali dua kali, geus ulah dipirosea deui.
11 Kama'lum ku anjeun ge, jelema
kitu mah sasar, engke ge kahukum ku
polahna sorangan.
12 Upama utusan simkuring geus datang
ka anjeun, duka Artemas duka Tihikus,
sabisa-bisa anjeun kudu geuwat neang
simkuring ka kota Nikopolis; sabab salila
usum tiris mah, simkuring rek mukim
heula di dinya.
13 Pangnulungankeun Senas, ahli
hukum tea, kitu deui Apolos. Sabisa-bisa,
pangihtiarkeun sagala kaperluanana,
sina maranehna buru-buru bisa mariang
ngalakonan gawe.

14 Dulur-dulur ge, ku anjeun nasehatan:
Kudu dialajar digawe kituh, nyiar rejeki
anu halal keur nyumponan pangabutuh
sorangan, malar hirupna aya gunana.
15 Dulur-dulur anu keur bareng jeung
simkuring ayeuna, ngaririm salam.
Pangnepikeun salam sono simkuring ka
dulur-dulur saiman. Mugi-mugi rahmat
Allah nyarengan ka saderek.

Filemon

1 [1] Ti Paulus, anu keur dipanjara
ku karana Isa Al Masih, jeung ti
saderek Timoteus. Serat kahatur saderek
Pilemon, sobat jeung mitra sagawe.
[2] Oge kahatur Nyi Apia jeung saderek
Arsipus kanca saperjuangan urang
tea; katut dulur-dulur jamaah anu
karumpulanana sok di saderek.
[3] Mugi-mugi sadayana ginanjar rahmat
rahayu berkah ti Allah, Anu jumeneng
Rama, jeung ti Isa Al Masih, Gusti
Jungjunan urang.
[4] Saban-saban neneda, simkuring tara
tinggal ti ngunjukkeun saderek ka Allah
dibarung ku muji sukur;
[5] lantaran ngadenge saderek pohara
nyaah satiana ka Isa, Gusti Jungjunan
urang, jeung ka sakumna umat Allah.
[6] Simkuring neneda deui, mugi-mugi
tali mimitran jeung saderek teh matak
nambahan jembarna paningal saderek
kana satiap mangpa'at buah-buahna
pagawean urang kanggo Al Masih tea.

7 Kanyaah anu ku saderek diipuk dina
hate sakur anu palercaya teh, estu
matak bungah jeung matak lipur ka
simkuring.
8 Ngingetkeun urang teh saiman ka Al
Masih, simkuring wani tadah-tuduh anu
ku saderek perlu dilakonan.
9 Tapi ngingetkeun kana kanyaah
saderek, simkuring moal rek ngudukeun.
Simkuring, Paulus, — tina rumasa geus
kolot tur keur aya di jero panjara ku
karana Isa Al Masih —
10 seja menta tulung keur Onesimus
tea; anu sasatna, dina harti rohani mah,
manehna teh anak simkuring.
11 Tadina mah, pikeun anjeun,
Onesimus teh tanpa guna. Tapi ayeuna
mah, geus jadi tanaga anu penting, boh
keur saderek, boh keur simkuring.
12 Ayeuna, eta beubeulahan hate
simkuring teh, rek dipulangkeun deui ka
saderek.
13 Saenyana, nurutkeun kahayang mah,
mending sina tetep heula ngabantu
simkuring sabot eukeur dipanjara, — ku
karana Injil tea — itung-itung wawakil
anjeun.

14 Tapi papadaning kitu, teu pisan-pisan
seja nangtukeun kudu kitu. Ieu mah
manawi saderek rido, supaya saderek
ulah ngarasa kapaksa enggoning
ngalampahkeun ka hadean teh.
15 Kawasna, pangna saderek kudu pisah
ti Onesimus sawatara lilana teh, sangkan
ayeuna manehna saumur-umur aya deui
di saderek.
16 Bedana, ayeuna mah, manehna teh
geus lain harkat kawula deui. Tapi leuwih
ti kitu, da manehna teh geus jadi dulur
nu dipikanyaah. Kitu, ari simkuring ka
manehna mah. Nya komo ku saderek
mah, boh sacara lahir, kitu keneh sacara
iman ka Al Masih.
17 Ku kituna, upama enya anjeun ngaku
mitra ka simkuring; ngaku ka Onesimus
teh, sing cara ka simkuring bae.
18 Bisi bae manehna kungsi ngarugikeun
atawa boga hutang ka anjeun,
tempuhkeun ka simkuring bae.
19 Nya Paulus, anu nandatangan
dina ieu surat nu baris mayaranana.
Simkuring moal rek nyabit-nyabit, yen
saderek teh geus kahutangan pati ka
simkuring.

20 Tapi demi pajenengan Gusti, mugi
anjeun kersa nulungan simkuring sakali
ieu mah. Demi Al Masih, simkuring teh
ku hayang dibubungah ku anjeun.
21 Simkuring nyuratan teh kajurung ku
kayakinan, yen saderek baris mere teh
leuwih ti nu dipenta.
22 Salian ti eta, simkuring teh hayang
dipangnyadiakeun kamar; sabab gede
harepan yen simkuring teh, — berkah
doa anjeun keneh — baris kawidian ku
Allah mulang deui ka anjeun.
23 Aya salam pikeun anjeun ti saderek
Epapras, batur sapanjara simkuring;
dipanjarakeun teh, nya kitu, pedah
anjeunna percaya ka Al Masih oge.
24 Kitu deui anu eukeur ngabarantu
pagawean simkuring: Markus,
Aristarkus, Demas jeung Lukas ngaririm
salam oge.[a]
25 Mugi-mugi aranjeun mendak sih
piwelas-Na Al Masih.

---

[a]2Tim 4:10-11

Ibrani

1 [1] Baheula, Allah sering ngandika
nganggo rupa-rupa cara ka karuhun
urang, ditepikeunana ku nabi-nabi.
[2] Kiwari, — dina jaman ahir — ngandika-
Na ka urang teh, ku perantaraan Putra-
Na anu geus diserenan sakabeh perkara.
Langit jeung bumi oge, dijadikeunana
teh, nya ku Putra-Na.
[3] Nya Anjeunna nu jadi cahaya
kamulyaan Allah, nu ngalap kana salira
Allah ku manten. Nya Anjeunna anu
murba ka saniskara ku Pangawasa
Pangandikana. Sanggeus nyucikeun
manusa tina dosa, Anjeunna munggah
deui ka sawarga, linggih di tengeneun
Allah Nu Maha Kawasa.
[4] Allah ngajungjung Putra-Na leuwih
luhur batan paramalaikat; hal eta, tetela
tina gelaran-gelarana-Na anu aragung.
[5] Taya hiji malaikat oge, an u geus
didawuhan kieu ku Allah cara Anjeunna:
"Hidep estu Anak Kami, anu diyugakeun
ku Kami kiwari." Taya hiji malaikat anu
kenging dawuhan cara Anjeunna: "Nya

Kami pi-Ramaeunana, ari Anjeunna nya
Putra Kami.”
6 Nalika eta Putra Cikal teh diutus ka
dunya, Allah ngandika kieu: “Malaikat-
malaikat Allah, kabeh wajib ngabakti ka
Anjeunna.”
7 Ari hal malaikat-malaikat mah
didawuhkeuna-Na teh kieu: “Malaikat-
malaikat ku Mantenna dijadikeun
gelebugna angin ribut, abdi-abdi-Na
dijadikeun gedurna seuneu.”
8 Ngeunaan Putra-Na: “Singgasana
Gusti, nun Pangeran, sapapaosna moal
oyag moal gedag. Gusti ngereh Karajaan
kalawan adilna.
9 Gusti miasih ka nu satuhu, cua kana
kajahatan. Eta margina, nu mawi ku
Allah, Panutan Gusti diserenan kawasa
nyangking kamulyaan, punjul ti anu
sanes-sanesna.”
10 Aya deui, kieu: “Kawitna, nun Gusti,
Gusti ngajadikeun langit jeung bumi,
dipidamel ku panangan ku anjeun.
11 Eta sadayana bakal sirna, nanging
Gusti mah tetep jumeneng. Sadayana
baris bobo sapertos anggoan,
12 ku Gusti baris ditilepan sapertos
nilepan lawon, baris digentos jeg

ngagentos anggoan. Dupi Gusti mah
hamo barobah, hamo aya heubeul-Na.”
13 Ka paramalaikat mah, Allah teu
kantos ngadawuh kieu: “Hiap, hidep diuk
katuhueun Kami, Kami baris ngagusuran
musuh-musuh hidep, sina ngajaloprak
dina suku hidep.”
14 Ana kitu, naon atuh ari paramalaikat?
Taya lian, eta mah kabeh oge bangsa
roh purah ngalalayanan; nu diutus ku
Allah purah ngadeudeul manusa anu rek
dipaparin kasalametan.
2 1 Ku kituna, urang kudu beuki
saregep kana perkara-perkara anu
geus tepi kana ceuli urang. Sabab
lamun teu kitu, urang baris leungiteun
padoman.
2 Amanat anu ditepikeun ngan ukur
ku malaikat-malaikat ge sakitu penting
kabina-bina. Tepi sing saha nu teu
malire, nya teu nurut kana eta amanat
teh, pinasti meunang hukuman anu
satimpal.
3 Rek bisa lolos kumaha urang tina
hukuman, upama urang teu daek malire
kana eta amanat kasalametan. Nya anu
ngawitan ngembarkeunana teh, Gusti
Jungjunan urang ku anjeun. Ti dinya, ku

sakur anu ngarupingna dinyatakeun ka
urang yen hal eta, estu saenyana.
4 Tur, hal eta teh, dikuatan ku Allah
ku manten anu mintonkeun rupa-rupa
tanda ajaib, mujijat-mujijat, jeung
dadamelan-dadamelan anu araheng.
Lian ti eta, Allah teh ngurniakeun Ruh
Allah, numutkeun pisapuk manah-Na.
5 Dunya, dina jaman anu bakal datang,
ku Allah henteu dikawasakeun ka
paramalaikat.
6 Anggur sakumaha ceuk Kitab: "Nun
Pangeran, naon tea manusa teh, pangna
ku Gusti dugi ka dipikamelang? Sareng
saha manusa teh, nu mawi ku Gusti
dilayad?
7 Mung pikeun sakedap bae, Anjeunna,
ku Gusti dikersakeun aya di sahandapeun
malaikat-malaikat teh; salajengna mah,
Anjeunna dimakutaan ku kamulyaan
sareng kaagungan.
8 Dikawasakeun murba kana saniskara,
nalukkeun sagala rupi kana dampal
sampeana-Na." Ari anu ku Allah
ditalukkeun ka Anjeunna teh, estuning
saniskara perkara. Tegesna, taya pisan
anu diiwalkeun. Kiwari, yen saniskara

geus ditalukkeun ka Anjeunna teh, ku urang acan katembong.
9 Anu ku urang geus kasaksian mah, nya eta: Isa teh kantos sakeudeung ku Allah disina leuwih rendah batan malaikat, sina pupus pikeun kabeh manusa anu kalintang dipiwelas-Na ku Allah. Tapi sanggeus Anjeunna nemahan pati, lajeng ku Allah dimakutaan ku kamulyaan jeung kaagungan.
10 Sabab ku Allah, — anu jadi Maha Cipta jeung anu jadi panyacapan sakabeh perkara — Isa teh dijadikeun jejer jalan kasalametan; Anjeunna ge, geus disina nyorang sangsara heula, nya pikeun ngahontal kasampurnaan tea, sangkan Anjeunna iasa nyandak loba manusa manjing kana kamulyaan sawarga.
11 Anjeunna, — anu nyanggakeun manusa ka pangkon Allah — jeung manusa anu disanggakeuna-Na teh, asalna sami tunggal sa-Rama. Ku kituna, Anjeunna teh henteu lingsemeun ngangken dulur ka manusa.
12 Saur-Na oge: “Pajenengan Ama, nun Allah, ku Abdi sumeja dimashurkeun

ka sadaya dulur-dulur, sumeja dipuji di jamaah.”
13 Saur-Na keneh: “Kami nanggeuhkeun pangharepan ka Allah.” Jeung: “Ieu Kami, babarengan jeung anak-anak Kami paparin ti Allah.”
14 Ku sabab anu diangken jadi putra-putra-Na teh manusa biasa, Anjeunna iklas nyamikeun salira ka maranehna; nya hurip-Na teh sakumaha hirup maranehna, supaya ku jalan pupus-Na, setan anu ngereh alam maot teh, ditumpes.
15 Lian ti eta, supaya sakur anu saumur hirupna teu leupas-leupas tina kasieun ku kawasaning ajal, bisa leupas tina geugeuhanana.
16 Tetela, anu dibela dipiwelas ku Anjeunna teh lain paramalaikat, tapi umat turunan Ibrahim.
17 Kitu, pangna Anjeunna dina sagala perkara disamikeun jeung dulur-dulur-Na teh; nya supaya enggoning maranehna ngabdi ka Allah, Anjeunna iasa jadi Imam Agung anu satia tur welas asih enggoning nebus dosa umat-Na.
18 Ku lantaran Anjeunna kantos nandangan rupi-rupi cocoba, Anjeunna

iasa maparin kakuatan ka sakur anu keuna ku cocoba.

3 [1] Dulur-dulur! Aranjeun anu ku Allah enggeus disaur jadi umat kagungana-Na. Puseurkeun perhatian aranjeun ka Isa, anu ku Allah geus diutus pikeun jadi Imam Agungna urang.
[2] Anjeunna kacida kumurebna ka Allah, anu ngajenengkeuna-Na; sakumaha Musa kumureb kana nohonan papancen di sakuliah wangunan Allah.
[3] Parandene, Isa mah leuwih-leuwih hormateuna-Na ti batan Musa. Da sawajarna, ari nu ngawangun mah, leuwih mulya ti batan nu diwangunna.
[4] Tiap wangunan, tangtu aya anu ngawangunna. Ari wangunan jagat alam raya, diwangunna teh ku Allah.
[5] Di jero eta wangunan kagungan Allah, nya Musa anu jadi abdi Allah anu tuhu kana papancen. Papancenna teh, nya eta jadi saksining timbalan Allah anu bakal diandikakeun.
[6] Tapi Al Masih mah, kumureb-Na teh, sakumaha kumurebna nu jadi Putra, anu dikawasakeun ngurus panglinggihan kagungan Rama. Urang bisa ngarasa betah matuh di dinya, tapi

saratna urang kudu berjuang kalawan
temen-tinemenan tur tahan uji tepi
ka panganggeusan, jeung manteng
cengeng ka anu diarep-arep.
7 Regepkeun dawuhan Ruh Allah ka
aranjeun, anu ungelna: “Upama maraneh
poe ieu ngadenge timbalana-Na,
8 poma, ulah neuaskeun hate kawas
nu enggeus-enggeus, waktu maraneh
ngalawan ka Allah, jaman diuji di tegal
kikisik tea.
9 Harita, karuhun-karuhun maraneh
geus wani wangkelang sarta curiga
ka Kami; padahal, nepi ka opat puluh
taun pisan maranehna teu petot-petot
nyaksian padamelan Kami.
10 Ahirna, Kami nepi ka kudu amarah ka
maranehna. Nepi ka ceuk Kami: ‘Dasar
tukang sasar pikir, arembung nyaho
kana jalan nu ti Kami.’
11 Bawaning amarah, Kami nepi ka
sumpah: ‘Maranehna hamo bisa milu ka
tempat pangreureuhan Kami.’”
12 Ku sabab eta, masing ati-ati; ulah
nonggongan jeung nyieun pamolah
anu matak jaheut manah Allah Anu
jumeneng.

13 Anggur kudu silih elingan unggal-
unggal poe, satungtung anu disebut
“poe ieu” aya keneh, supaya ulah nepi
ka aya anu sasar kasered ku dosa, tuluy
bae mengpetan hate!
14 Mun rumasa jadi anggota kaluwarga
Al Masih, kudu teguh kudu pengkuh
nangtung dina kayakinan anu enggeus
diyakinkeun ti awal-awalna, kudu tagen
nepi ka jucungna.
15 Sing inget, kumaha ceuk Kitab:
“Upama maraneh poe ieu ngadenge
timbalana-Na, poma ulah mengpet
bae kawas ka tukang-tukang, waktu
maraneh ngalawan ka Allah.”
16 Saha jelema-jelemana, anu
ngadarenge timbalana-Na, tapi anggur
ngaralawan? Nya eta jelema-jelema anu
ku Musa dituyun budal ti Mesir tea.
17 Saha jelema-jelemana, anu ku Allah
dibenduan salila opat puluh tahun? Nya
eta jelema-jelema anu daroraka, anu
disina paraeh di alas kikisik.
18 Saha jelema-jelemana, anu
diragragan supata sina ulah bisa manjing
ka tempat pangreureuhan Allah? Na
saha atuh lamun lain anu warangkelang
ka Mantenna?

19 Munasabah teu barisa manjing ka
dinya oge, bongan henteu palercaya!
4 1 Widi Allah pikeun manjing ka
tempat pangreureuhan Mantenna,
saenyana laku keneh tepi ka kiwari.
Tinggal urangna anu kudu ati-ati,
sangkan ulah aya anu nepi ka tinggaleun
cara maranehna.
2 Padahal maranehna oge kawas urang
ngadarenge uaranana. Tapi tetela, eta
uaran anu sakitu pentingna teh, pikeun
maranehna mah teu aya berkahna
lantaran ngadarenge ge embung
percaya.
3 Tapi urang, anu percaya saestu-
estuna, tangtu widi ka tempat
pangreureuhan Mantenna, tempat
anu ku Mantenna ditimbalkeun:
"Bawaning amarah, Kami nepi ka
sumpah: Maranehna hamo asup ka
tempat pangreureuhan Kami." Kitu
ditimbalkeunana, sanajan saniskara
padamelana-Na geus rengse ti barang
dunya dijadikeun.
4 Tumali jeung poe anu katujuh, aya
timbalan anu kieu: "Dina poe nu katujuh,
Allah reureuh tina sagala damel-Na."

5 Parandene, bet aya timbalana-Na, anu
ungelna: “Maranehna hamo manjing ka
tempat pangreureuhan Kami.” Naha?
6 Jadi, tetela aya hiji tempat reureuh,
anu bisa kajugjug ku sabagian manusa.
Tapi jelema-jelema anu pangheulana
ngadarenge uaran anu sakitu pentingna,
malah teu barisa nepi ka dinya lantaran
arembung nurut.
7 Ku sabab eta, sakumaha urang
terang, Allah teh nyayagian keneh hiji
poe anu disebut “Poe ieu,” anu enggeus
mangpirang-pirang alam ku Mantenna
ditimbalkeun ku parantaraan Daud,
ungelna: “Upama maraneh, poe ieu,
ngadenge timbalana-Na, poma ulah
mengpet hate.”
8 Upama jaman harita Yosua
bisa mingpin rayatna ka tempat
pangreureuhan Allah tea, Allah teh moal
kantos nyayagian poe sejen.
9 Jadi, umat Allah teh masih keneh
kudu nunggu datangna hiji Sabat (poe
kareureuhan) nu sajatina.
10 Sabab sing saha anu manjing ka
tempat pangreureuhan Allah, baris
reureuh tina sagala kawajibanana;

sakumaha Allah oge anu geus reureuh
tina sagala damel-Na.
11 Ku sabab eta, urang kudu ihtiar
sing junun malar bisa asup ka eta
tempat; ulah nepi ka tikosewad lantaran
wangkelang cara anu daroraka tea.
12 Pangandika Allah teh, saestu hirup
tur kawasa; leuwih seukeut alah batan
ti pedang anu dua pangadekna, bisa
parat kana puseurna nyawa jeung roh,
sanggup tembus kana sungsum reujeung
tulang, sanggup maca kalayang taliti
sagala angen-angen jeung pipikiran
manusa.
13 Taya hiji mahluk anu bisa nyingkuran
Mantenna, kabeh ge nembrak nonggerak
di hadirat-Na. Nya ka Mantenna urang
kudu tanggung jawab teh.
14 Sing pageuh ngagem iman
kapercayaan teh. Sabab urang boga
Imam Agung anu geus nyungsi sawarga,
nya eta Isa, Putra Allah.
15 Imam Agung urang teh kalintang
mihawatirna kana kahengkeran urang,
da puguh Anjeunna oge geus sami-
sami ngarandapan cocoba kawas
urang. Bedana teh, Anjeunna mah teu
kagungan dosa.

16 Ku hal eta, urang teh bisa ngarasa
reugreug nya hate nyolondo ka
payuneun singgasana Allah anu maha
welas asih. Tanwande, urang, ku
Mantenna diangken, ditampi kalayan
asih sarta dipaparin rahmat dina danget
urang butuh.

5 1 Tiap imam agung, dipilihna teh,
pikeun ngawakilan bangsana
ngajalankeun ibadahna ka Allah;
nya pikeun nyanggakeun pangbakti-
pangbakti jeung kurban panebus dosa
tea.
2 Anjeunna kudu tahan jeung sabar
mayunan rayat anu kurang pangarti tur
sok sarasab.
3 Ku sabab papada lemahna, pangbakti-
pangbakti jeung kurban teh, lain keur
nebus dosa bangsana wungkul, tapi oge
keur nebus dosana ku anjeun.
4 Pikeun nyangking pangkat anu
sakitu agungna teh, henteu bisa ku
ngajenengkeun anjeun, tapi kudu aya
panyaur heula ti Allah, saperti Imam
Harun.
5 Al Masih oge, kenging-Na kahormatan
jadi Imam Agung teh lain ngajenengkeun
anjeun, estu ku timbalan Allah anu kieu:

“Hidep estu Anak Kami, anu diyugakeun
ku Kami poe ieu.”
6 Sakumaha dawuhana-Na dina
salah sahiji enas lianna: “Hidep teh
Imam langgeng, numutkeun papagon
Melkisidik.”
7 Sapanjang jumeneng di dunya,
Anjeunna teu lesot-lesot tina neneda
ka Allah, anu sanggup nyalametkeun
Anjeunna ti alam kubur. Neneda-Na teh
sok nepi ka lumengis sarta ku lantaran
kasalehan-Na, matak paneda-Na ku
Allah dikabul bae.
8 Najan jadi Putra Allah, Anjeunna suka
lilah diajar sadrah nandangan sangsara,
9 nepi ka ngahontal kasampurnaan
jeung jadi marganing kasalametan
langgeng keur anu palercaya ka
Anjeunna.
10 Lajeng ku Allah dijenengkeun Imam
Agung, saperti Melkisidik.
11 Tina sual Isa jadi Imam Agung teh,
saenyana mah, loba pisan anu kudu
diterangkeun teh. Tapi rek nerangkeun
nepi ka eces mah, hese; da aranjeun
mah kana ngarti teh laliat pisan.
12 Pantesna mah, aranjeun teh
geus bisa; malah kuduna mah, geus

ngajarkeunana; lantaran nya geus
sakitu lilana, dialajar nyaho kana
eta pernyataan Allah teh. Ari heug,
aranjeun masih keneh bae nguyek
dina alip-alipanana. Hayoh bae masih
nyarusu, acan kuat kana sangu!
13 Orok tea atuh ngaranna, ari nyusu
keneh bae mah; da masih keneh bae
balata-boloto, teu nyaho di anu bener.
14 Sabab ari geus sawawa mah, tangtu
sangu anu didahar teh sarta kudu geus
bisa ngabedakeun hade jeung goreng
kalawan ngagunakeun budi akalna.
6 1 Ku sabab eta, pangajaran alip-
alipan tina hal Al Masih teh, urang
teruskeun kana tahap anu leuwih
luhur jeung pepek; ulah haben bae
ngucel poko-poko pertobat tina lampah
siwah jeung poko-poko iman ka Allah,
kayaning:
2 Pituduh rupa-rupa baptisan, hal
numpangkeun leungeun, hal hudangna
nu paraeh, sarta hal hukuman langgeng.
3 Hayu maju! Sual-sual eta mah urang
sampeur deui engke, manawi Allah
marengkeun.

4 Sanajan hate urang geus meunang
caang, geus meunang nikmat ti sawarga,
geus meunang bagian Ruh Allah,
5 geus ngasaan kumaha matak bagjana
ari pangandika Allah, geus bisa ngileng-
ngileng pikumahaeunana jaman nu bakal
datang,
6 ari murtad deui mah cumah,
pamohalan bisa dihadean deui,
pamohalan bisa tobat deui. Sabab
sategesna, eta teh nyalibkeun deui Putra
Allah sarta nganista-nistakeun deui
Anjeunna ka balarea.
7 Ibarat tanah anu rea nyeuseup cihujan
tur subur ku pepelakan anu mangpa'at,
tangtu nguntungkeun ka nu bogana,
kaseundeuhan ku berkah Allah.
8 Sabalikna, mun eta tanah teh pinuh ku
areuy-areuyan jeung rungkun-rungkun
cucuk, taya pisan gunana. Tanah kitu
mah, moal lila deui ge diduruk; da
katinggang ku la'nat Allah tea.
9 Dulur-dulur! Sakieu resagna simkuring
nya ngomong. Tapi ari hate mah, yakin
yen dulur-dulur teh masih boga keneh
berkah anu leuwih utama, nu matak
jamuga.

10 Sabab Allah hamo jalir; moal teu
emut kana pagawean jeung kanyaah
aranjeun ka Mantenna, nya eta nulung
dulur-dulur anu saiman tea.
11 Anu pohara dipenta-pentana ku
simkuring mah, muga aranjeun masing
temen-tinemenan kawas bareto,
sangkan anu ayeuna keur diarep-arep
teh nepi kana laksanana.
12 Poma, ulah laliat! Kudu nyonto ka
anu ariman jeung anu salalabar, sangkan
jangji Allah tinekanan katarima.
13 Harita, mangsa Allah nimbalkeun
jangji ka Ibrahim, Mantenna lajeng
sumpah demi salira-Na; lantaran taya
deui anu jadi saluhureun Mantenna, nya
eta anu pantes pikeun jadi saksi-Na.
14 Sumpah-Na: “Kami sumpah, seja
ngaberkahan ka maneh jeung mere
turunan anu lobana tanpa wilangan.”
15 Ibrahim pohara sabarna ngantos-
ngantos eta jangji, nepi ka laksana
tinekanan.
16 Manusa upama sumpah kudu
make saksi anu saluhureun, sangkan
sumpahna boga kakuatan hukum anu
hamo bisa diganggu gugat.

17 Allah oge ngaraos peryogi
mintonkeun kaestuan jangji-Na ka
anu dipaparinan subaya, yen hamo cidra.
Nya lajeng dikukuhkeun ku sumpah tea.
18 Boh jangji-Na boh sumpah-Na,
hamo batal. Jadi, pamohalan Allah cidra
tina subaya. Pikeun anu sumalindung
ka Mantenna, sumpah-Na teh jadi
hiji pamageuh pangharepan kana
laksananing jangji Mantenna tea.
19 Ieu pangharepan teh, jadi jangkar
anu pageuh tur aman; nanceb dina hirup
urang tur sanggup nembus reregan Bait
Suci sawarga, tepi ka Kamar Pangsucina
pisan.
20 Ka dinya teh, Isa mah geus ti heula
lebet-Na guna kapentingan urang,
dumeh Anjeunna mah geus jeneng
Imam Agung salanggengna, saperti
Melkisidik tea.

7 1 Melkisidik teh raja nagara Salem,
oge Imam Allah Nu Maha Agung.
Nalika Ibrahim mulih jurit, tas nalukkeun
raja-raja; anjeunna teh, dipapag jeung
diberkahan ku Melkisidik.
2 Tuluy ku Ibrahim dihaturanan barang
jarahan saperpuluhna. Harti Melkisidik
teh, tina jenenganana, saenyana

“rajaning kaadilan.” Ari harti raja Salem nya eta “rajaning karahayuan.”
3 Saha ibu ramana, saha karuhun-karuhunna, kumaha awal ahir jumenengna, teu aya nu terang. Ngan anjeunna teh sababad jeung Putra Allah, nya eta Imam salalanggengna.
4 Kaagungan pangkatna, Melkisidik teh, tetela tina panghaturanan Ibrahim, barang-barang jarahan nepi ka dihaturkeun saperpuluhna!
5 Turunan-turunan Lewi anu jaradi imam, saluyu jeung hukum kudu narik pajeg pangasilan rayatna, najan papada turunan Ibrahim keneh.
6 Tapi Melkisidik, najan lain turunan Lewi, bet narik pajeg ti Ibrahim pisan; tur Ibrahim anu geus kenging jangji ti Allah ge, ku anjeunna teh, diberkahan deuih.
7 Ku sarerea oge mo bisa dipungkir, yen harkat anu ngaberkahan mah tangtu leuwih luhur ti batan anu diberkahanana.
8 Imam-imam anu wenang narik perpuluhan tea, kabeh ge mahluk anu kakurung ku pati. Ari Melkisidik mah ceuk Kitab Suci tetep jumeneng.

9 Saenyana, Lewi ku anjeun anu wenang
narik perpuluhan teh; tapi malah tibalik,
10 sasat mayar perpuluhan ka Melkisidik,
ku jalan Ibrahim tea.
Memang keur jaman Ibrahim, Lewi
acan gelar ka dunya. Tapi anjeunna teh
kapan terah Ibrahim, karuhunna, anu
dipapagkeun ku Melkisidik tea.
11 Bani Israil narima aturan kitu teh
lantaran patali jeung kaimaman kaom
Lewi. Upama enya, kaimaman kaom
Lewi teh sampurna; naha bet kudu aya
deui imam sejen, kawas Melkisidik anu
lain turunan Harun?
12 Sejen kaimaman tangtu sejen deui
aturanana.
13 Gusti Jungjunan urang anu ayeuna
dicaritakeun ge, beda kaom-Na; da
ti kaom Anjeunna mah, teu aya anu
kapapancenan mingpin upacara kurban
dina mezbah.
14 Tangtu sarerea ge terang, yen
Anjeunna mah asal ti kaom Yuda, nya
eta hiji kaom anu dina sual kaimaman
teu disebut-sebut ku Musa.
15 Sual anu keur dicaturkeun teh, baris
leuwih tetela; nya lantaran aya deui
Imam anu saperti Melkisidik tea,

16 anu dijenengkeunana luareun
katangtuan-katangtuan beunang
manusa, tapi ku karana hiji kawasaning
hirup anu teu keuna ku musna.
17 Hal ieu Imam, kieu diumumkeunana:
"Maneh dijenengkeun Imam pikeun
salalanggengna, saperti Melkisidik."
18 Aturan-aturan heubeul, — lantaran
tetela taya dayana jeung taya gunana —
kudu dipiceun.
19 Toret Musa teh, geus tetela, teu
nungtun manusa kana kasampurnaan
sarta geus aya gantina, nya eta anu
mere harepan leuwih utama sarta anu
baris ngaraketkeun urang ka Allah.
20 Turug-turug, dikuatkeun pisan ku
ikrar sumpah Allah. Sabab imam-imam
lianna mah, taya saurang oge anu
dikuatkeun ku sumpah Allah.
21 Tapi nalika Anjeunna dijenengkeun
Imam, Allah teh ngikrarkeun sumpah-
Na: "Pangeran geus ragrag sumpah,
hamo ku Mantenna diudar. Sumpah-Na:
Maneh dijenengkeun Imam keur
salalanggengna."
22 Lebah dieu kaciri bedana teh: Ku
jalan kitu, Isa teh ngajadi hiji tanggelan
tina hiji perjangjian anu leuwih kuat.

23 Bedana deui: Imam-imam kaom Lewi
mah, gunta-ganti; taya nu bisa terus
jadi imam lantaran kapegat ku ajal.
24 Tapi kaimaman Isa mah, hamo
aya anu megat sabab jumeneng
salanggengna.
25 Ku kituna, Anjeunna kawasa maparin
kasalametan kalawan sampurna ka sing
saha anu sumeja dumeuheus ka Allah ku
perantaraan Anjeunna; nya ku lantaran
Anjeunna teh jumeneng salalanggengna
tea.
26 Nya ieu Imam Agung anu dipikabutuh
ku urang teh: Suci, tanpa salah, tanpa
noda, teu keuna ku dosa, sarta raket ka
Allah.
27 Imam Agung nu sejen mah, unggal
poe kudu kurban keur miceun dosana
jeung dosa bangsana. Sedengkeun
Isa mah, henteu. Sakali korban salira,
maunatna keur salalawasna.
28 Imam Agung anu diangkatna
nurutkeun Toret Musa mah, mahluk anu
sipat hengker tea. Tapi Imam Agung
sanggeus jaman Toret, dijenengkeunana
teh kalawan ikrar sumpah ti Allah, nya
Putra Allah tea sampurnaning Imam
Agung salalanggengna.

8 [1] Eusi ieu pedaran, nya eta: Urang
boga Imam Agung, anu lenggah
tengeneun singgasana Nu Maha Agung
di sawarga.
[2] Nyepengna pancen di Kamar
Pangsucina, sajatining Kemah Suci
kenging Pangeran ku anjeun ngawangun,
lain beunang manusa.
[3] Sakumaha mistina, Imam Agung
teh nyepeng papancen nyanggakeun
pangbakti-pangbakti jeung korban;
Imam Agung urang oge kudu
ngajalankeun sarupaning korban.
[4] Keur jumeneng-Na di dunya mah,
Anjeunna teu jeneng Imam; sabab geus
aya imam-imam anu kapapancenan
nyanggakeun kurban anu ditangtukeun
ku Toret.
[5] Tapi eta mah ukur cangkang jeung
kalangkang ti nu di sawarga, sakumaha
anu ku Allah ditimbalkeun ka Musa nalika
dipiwarang ngadamel Kemah Suci tea.
Timbalana-Na: “Kemah teh dijieunna
kudu make conto ti Kami, sakumaha anu
geus ditembongkeun ka maneh basa di
luhur gunung tea.”
[6] Pancen kaimaman Isa mah leuwih
mulya ti pancen imam-imam sejen.

Sabab Anjeunna mah, Wawakiling tina
Perjangjian anu leuwih mulya deui, anu
eusina oge hiji jangji anu pangagungna.
7 Upama perjangjian anu ti heula taya
kakuranganana mah, perjangjian kadua
teh moal aya.
8 Pangeran memang geus ngiberan kieu
ka umat-Na: “Bakal datang mangsana,
Kami rek nyieun hiji perjangjian anyar,
pikeun bani Israil jeung bani Yuda.
9 Eusina beda ti nu diikrarkeun ka
karuhun-karuhunna, basa maranehna ku
Kami ditungtun budal ti Mesir. Ku sabab
maranehna ngalaleupaskeun maneh tina
jangji Kami, ku Kami teu dipalire deui.”
Kitu, timbalan Allah teh.
10 “Kieu perjangjian anyar ti Kami ka
bani Israil sanggeus eta: Papakon Kami
dibeulitkeun dina hatena, diukir dina
batinna. Jeung Kami baris jadi Allah
nu disembah ku maranehanana, ari
maranehna nya umat Kami.
11 Ka hareupna maranehna geus teu
kudu dialajar ku parawarga, atawa ku
pada dulur dititah: ‘Geura wawuh ka
Allah!’ Sabab kabeh gede leutik, moal
teu wawuh ka Kami

12 Sagala salahna ku Kami dihampura.
Sagala dosana ku Kami dipupus tina
ingetan.”
13 Ku sabab Mantenna geus ngikrarkeun
jangji nu anyar, jangji anu ti heula
teh resmi ku Mantenna dianggap
batal. Sagala anu heubeul jeung batal,
sakeudeung deui ge baris euweuh.
9 1 Perjangjian nu ti heula ge, boga
tata cara ibadah jeung tempat suci
beunang nyieun manusa.
2 Di bagian panghareupna, aya tempat
karamat, disebutna “Kamar Suci.” Di
jerona aya kendil, aya meja, jeung roti
pangbakti.
3 Satukangeun reregan anu kadua,
aya deui hiji kamar, disebutna “Kamar
Pangsucina.”
4 Di jerona aya tungku parukuyan emas
paranti meuleum seuseungitan; aya
peti anu ngaranna “Peti Perjangjian”
anu disaput ku emas, eusina: Buli-buli
emas nu dieusi sabangsa kadaharan
anu ngaranna “manna;” aya iteuk Imam
Harun anu kungsi sirungan tea, jeung
papan batu anu diukiran ayat-ayat
perjangjian.

5 Di luhureun eta peti perjangjian
aya dua mamalaikatan, cahayana
tingkeredep, make jangjang anu
mayungan rohang paranti menta
hampura ka Allah. Tapi geus bae,
sual-sual bubuk leutikna mah teu kudu
diwincik deui.
6 Kitu, diaturna eta tempat suci teh.
Imam-imam netepan ibadahna teh
saban-saban waktu, di Kemah anu
panghareupna bae.
7 Anu wenang asup ka kamar anu
kadua mah ngan Imam Agungna, sataun
sakali. Lebetna bari nyandak getih
kurbankeuneun kanggo ka Allah, nya eta
keur panebus dosana ku anjeun jeung
dosa bangsana anu kurang pangarti.
8 Dina sual ieu, Ruh Allah netelakeun,
yen salila aya keneh anu netepan ibadah
di Kemah anu kahiji, Kamar Pangsucina
dilarang diasupan.
9 Eta kabeh teh, ngan ukur kalangkang
atawa kias jaman kiwari. Luyu jeung
kaayaan harita, korban-korban jeung
pangbakti-pangbakti teh, teu bisa
ngaberesihkeun kana diri sakumaha anu
dicita-cita ku anu ngalakonan.

10 Ma'lum, kabeh oge, — nya kitu deui
pangbakti-pangbakti anu mangrupa
kadaharan jeung inuman katut rupa-rupa
deui — ngan ukur sare'at lahiriyah;
kakuatanana ge, ngan nepi ka semet
gumelarna jaman saniskara dianyarkeun
ku Allah.
11 Tapi Al Masih rawuh ngajadi Imam
Agung anu nguruskeun sagala hal anu
harade, anu marengan sumping-Na.
Kemah tempat Anjeunna netepan
kawajiban teh, ambahanana leuwih lega,
leuwih sampurna, jeung lain beunang
nyieun manusa; jadi, teu kaasup bagian
ti ieu dunya ciciptan.
12 Anjeunna geus lebet ka Kamar
Pangsucina tur keur saterusna. Nu
dikurbankeunana lain getih domba jalu
jeung getih anak sapi, tapi getih-Na ku
anjeun. Eta sababna, ku Anjeunna mah,
urang bisa salamet salalanggengna.
13 Upama kurban getih domba jalu,
getih sapi jalu, katut lebuna anak sapi
tea bisa ngaberesihkeun maranehna tina
rereged nepi ka lahirna jadi suci;
14 atuh komo getih Al Masih! Ku
kersaning Ruh anu langgeng, Anjeunna
ngorbankeun salira-Na anu mulus

taya kuciwa ka Allah. Memang, getih Anjeunna mah, sanggup nyucikeun ati sanubari urang tina rupa-rupa lampah jahat anu maehkeun. Ku jalan kitu, kapan matak urang leuwih leket ibadah ka Allah Anu jumeneng teh.

15 Ku marga Anjeunna jadi aya Perjangjian Anyar, sangkan anu disalaur ku Allah meunang hibahan anu langgeng, anu dijangjikeun tea. Sabab kadorakaan-kadorakaan salila jaman perjangjian anu ti heula tea, kabeh geus ditebus ku pati Anjeunna.

16 Jelema nu nyieun wasiat, lamun maot kudu sidik bukti-bukti tina maotna.

17 Sabab wasiat mah, kakara bisa dilaksanakeun lamun anu nyieunna geus sah ti dunya. Satungtung anu ngawasiatan hirup keneh, wasiatna moal bisa dijalankeun.

18 Eta sababna, perjangjian anu ti heula kudu make sarat getih, supaya sah.

19 Ari prak-prakanana kieu: Mimitina Musa mangaoskeun heula hukum-hukum Toret ka sakabeh bangsa. Ti dinya nyandak getih anak sapi, getih domba jalu, jeung cai; tuluy dikepret-kepretkeun kana Kitab Suci Toret jeung

ka sakumna bangsa, make bulu-bulu
warna beureum jeung hisop,
20 bari sasauran: “Ieu getih panguat
Perjangjian Allah ka maraneh.”
21 Kemah Suci katut parabot-parabot
ibadah oge, dikepretan.
22 Nurutkeun hukum Toret mah, meh
kabeh bae sagala rupa kudu disucikeun
ku getih, supaya jadi suci. Lamun taya
sarat getih, moal aya panghampura.
23 Jadi, kurban-kurban teh, maksudna
sarat pikeun nyucikeun kias-kias anu
ngagambarkeun kaayaan anu sajatina di
sawarga. Pikeun anu sajatina mah, — di
sawarga — anu dikurbankeun teh leuwih
luhur ajenna.
24 Sabab anu dilebetan ku Al Masih
teh, lain Kamar Suci tiruan beunang
manusa. Anu dilebetan teh sawarga
pisan, ngadep ka hadirat Allah guna
kapentingan urang.
25 Lian ti eta, urang ge teu perlu
nyangga-nyanggakeun deui kurban.
Sabab Anjeunna mah, sakali
ngurbankeun salira geus cumpon.
Henteu cara imam-imam agung sejen,
anu saban taun kudu asup ka Kamar

Pangsucina tea, seba getih nu lain
getihna pribadi.
26 Upama kurban Al Masih ge, cara
kitu mah; atuh, ti sajleg aya dunya teh,
Anjeunna tinangtu kudu sering nandang
sangsara. Tapi dina jaman ahir ieu,
cukup ku sakali bae Al Masih nebus
dosa manusa, nya eta ku ngurbankeun
salira-Na.
27 Sakumaha manusa bae, kapan
paehna teh ngan sakali, tuluy diadilan.
28 Al Masih oge kitu. Anjeunna ngan
sakali pupus, ngurbankeun salira
pikeun nebus dosa-dosa manusa. Dina
kasumpingana-Na deui, — nu kadua
kali — Anjeunna teh, geus henteu
kamomotan deui ku dosa, tapi pikeun
maparin nugraha ka sakur anu ngaharep
ka Anjeunna.
10 1 Kurban-kurban anu dikudukeun
di urang Yahudi, eta ukur
kalangkang tina kurban nu sajatina.
Dilampahkeunana teu petot-petot
unggal-unggal taun; kurbanna ge, nu
kitu kitu keneh bae, tur teu bisa mere
kasampurnaan ka anu ngalakonanana.
2 Mun enya bisa, tangtu teu kudu
terus-terusan dilampahkeun. Sakali

ge geus kudu bisa mupus dosa keur salawasna.
3 Kurban-kurban anu dikurbankeun ku maranehna teh, anu saban-saban taun tea, malah nembongkeun yen dosa tetep aya.
4 Memang pamohalan, yen dosa bisa leungit ku getih sapi jeung getih domba.
5 Eta sababna, barang Al Masih sumping ka ieu dunya unjukan kieu ka Allah:
"Pamundut Ama sanes kurban hewan sareng rupi-rupi pangbakti, nanging Anjeun parantos nyayagikeun salira kanggo Abdi.
6 Kurban durukan, kurban panebus dosa, ku Ama teu dipirosea.
7 Kitu nu mawi Abdi sumeja miunjuk:
'Nun Allah, Abdi pasrah bakti diri, seja tumut kana pangersa, sakumaha anu dikedahkeun dina Kitab Suci.'"
8 Kawitna piunjuk-Na teh: "Kurban hewan, rupi-rupi pangbakti, kurban durukan sareng kurban panebus dosa, ku Ama teu dipirosea," tur eta kurban-kurban teh dikudukeun ku Toret.
9 Piunjuk-Na deui: "Abdi pasrah bakti diri, sumeja tumut kana pangersa."
Tetela, yen kurban nurutkeun talari kuno

teh, ku Allah geus teu kaanggo sarta
digentos ku anu sajatina, nya eta ku
salira Al Masih.
10 Pikeun nyaosan eta pamundut Allah,
Al Masih teh geus ngurbankeun
salira-Na: Ngan ukur sakali,
tapi pikeun salalanggengna. Ku
lantaran pangorbanan-Na, urang geus
diberesihkeun tina dosa.
11 Imam-imam urang Yahudi, unggal
poena teh, repot; nya netepan upacara-
upacara kurban anu kitu kitu keneh bae,
anu pamohalan bisa mupus dosa.
12 Tapi ku kurban Al Masih mah,
sakali ge dosa teh sirna. Sanggeus
ngorbankeun salira-Na, Al Masih teh
jumeneng salalanggengna tengeneun
Allah.
13 Ayeuna Anjeunna keur ngantos
lawan-lawan anu ku Allah baris
diserenkeun pikeun idekkeun Anjeunna.
14 Ku kurban tunggalna, Al Masih
geus nyampurnakeun sakur anu ku
Anjeunna geus disucikeun, tur pikeun
salalanggengna.
15 Hal eta ku Ruh Allah diterangkeun
kieu ka urang:

16 “Kieu perjangjian Kami ka
maranehna: Hukum Kami baris
dibeulitkeun dina hatena, diukir dina
batinna.” Kitu timbalan Pangeran.
17 Jeung: “Dosa-dosa maranehna ku
Kami geus dipupus tina ingetan.”
18 Ku sabab eta, sing saha anu geus
meunang pangampura, teu perlu deui
kurban pikeun panebus dosa.
19 Tah dulur-dulur, berkahna getih Al
Masih tea, urang meunang widi asup ka
Kamar Pangsucina di jero Bait Allah.
20 Sabab Al Masih geus ngayakeun jalan
anyar anu brasna kana hirup, nembus
rereganana, tegesna nembus salira-Na
ku anjeun.
21 Anjeunna, Imam Agung urang, anu
ngapalaan padaleman Allah.
22 Ku sabab eta, hayu dumeuheus ka
Allah kalawan hate nu iklas, iman nu
yakin, batin anu suci tina kagorengan,
jeung raga anu geus beresih ku cai
pangbaptis.
23 Masing teguh, nangtung dina
pangharepan jeung pangaku
kapercayaan urang teh; sabab
Allah mah, tigin kana jangji.

24 Hayu urang silih titipkeun nya diri,
silih sangsangkeun kanyaah.
25 Jeung ulah ngabaekeun kana
kumpulan ibadah bareng, ulah
kabawakeun ku nu tara milu. Anggur
silih ajak, sing tambah junun sabot
nganti-nganti pisumpingeuna-Na Gusti
Jungjunan urang anu sakeudeung deui
tea.
26 Sabab mun urang dibere jalan
pisalameteun, tapi kalah ka ngahaja
nyieun pidorakaeun, geus hamo aya deui
kurban anu bisa mupus dosa.
27 Nu aya teh, nya ngan ukur nunggu
hukuman anu dipikasieun tea, nya eta
seuneu anu baris ngabasmi sakur anu
doraka.
28 Kapan anu miceun hukum Musa oge,
sarta bukti tina panyaksi dua atawa tilu
urang, geuning geus taya hampura;
terus bae dihukum dipaehan.
29 Komo mun nincak ka Putra Allah,
nyapirakeun getih perjangjian anu
nyucikeun diri, ngahina Ruh anu geus
maparin pangampura; weu, kumaha
teuing pibeurateunana hukumanana!
30 Urang apal ka Anu ngandika:
“Kami moal teu ngabales, moal teu

mere timpalan!” Piraku teu apal ka Nu
ngandika: “Pangeran moal teu nibankeun
hukum adil ka umat-Na!”
31 Mun urang nepi ka dicerek ku
panangan Allah Anu jumeneng, duh
pikumahaeun teuing!
32 Aranjeun sing inget ka bareto,
basa mimiti pisan meunang papadang.
Geuning aranjeun teh tahan, dina
nandangan paneungteuinganan anu
sakitu beuratna;
33 aranjeun ge, teu burung tabah najan
sok dijieun tongtoneun, dihina-hina,
sarta dikakaya di hareupeun balarea,
bari milu tunggara ka sasama saiman
anu sarua dikaniaya.
34 Memang, aranjeun teh geus milu
prihatin, ka anu digeblus-gebluskeun ka
panjara. Kitu deui, waktu harta banda
milik aranjeun dirayah; aranjeun sadrah,
narimakeun kana bagja awak dumeh
yakin, yen aranjeun teh boga harta
banda anu leuwih berharga.
35 Omat, ayeuna ulah nepi ka
pecat iman. Sing percaya, gede
piganjareunana.

36 Ngalakonan pangersa Allah pikeun
meunangkeun ganjarana-Na teh,
memang meredih kasabaran luar biasa.
37 Ceuk Kitab Suci oge: “Ngan kari
sakeudeung deui pisan, Anjeunna
Anu geus mutuskeun baris sumping
tangtu gancang-gancang sumping, moal
diengke-engke.
38 Umat Kami anu aribadah, asal terus
tigin ka Kami, tinangtu meunang hirup.
Tapi sing saha anu undur, ku Kami mo
dipisuka.”
39 Sageuy, urang daek kaasupkeun ka
anu disebut undur ti Mantenna nepi ka
binasa tea mah; da urang mah, jelema
nu geus miboga hirup, lantaran iman ka
Mantenna.
11 1 Hartina percaya nya eta:
Panteng ka nu diarep-arep. Yakin
kana ayana hiji perkara, sanajan ku
panon henteu katenjo.
2 Loba jalma-jalma baheula anu
kamashurkeun wawangina, lantaran
kapercayaanana.
3 Ti mana urang terang, yen bumi alam
dijadikeun ku marganing pangandika
Allah? Nya tina percaya tea! Ku kituna,
urang percaya yen sakur anu katenjo

bungkeuleukanana teh, asalna mah ti
anu henteu katenjo.
4 Tina sabab PERCAYA, Habil
ngahaturkeun kurban anu leuwih
hade ka Allah, ti batan Kain. Tina sabab
PERCAYA, Habil ku Allah diangken bener
sarta kurbanna ditampi. Tina sabab
PERCAYA, sakitu enggeus perlaya, Habil
masih nyoara.
5 Tina sabab PERCAYA, Hanok
digaibkeun ti alam dunya henteu
nyorang ajal heula. Anjeunna teh,
teu aya nu manggihan deui lantaran
dicandak ku Allah. Nurutkeun panyaksen
Kitab suci, samemeh anjeunna
digaibkeun, hirupna teh sapuk jeung
pangersa Allah.
6 Cacak, mun henteu percaya mah,
mustahil eta teh. Sabab mun hayang
datang ka Allah, kudu percaya yen
Mantenna aya jumeneng; jeung kudu
percaya yen Mantenna baris maparin
pahla ka nu temen-tinemenan milari
Mantenna.
7 Tina sabab PERCAYA, Enoh kersa
ngahartoskeun ma'lumat Allah ngeunaan
bahla nu harita acan aya remeng-
remengna. Tumut bae dipiwarang

ngadamel kapal, pikeun ngaluputkeun
anjeun sakulawargi tina eta pibahlaeun.
Ku sabab eta, anjeunna wenang
ngahukuman dunya jeung dipaparin
kayaktian. Lantaran PERCAYA.
8 Tina lantaran PERCAYA, Ibrahim
tumut kana panyaur Allah, anu nimbalan
iang ka hiji tanah anu ku Mantenna
dijangjikeun pikeun anjeunna turun-
tumurun; sanajan eta tanah teh, duka
dimana ayana.
9 Tina percayana tea, anjeunna sadrah
ngumbara di tanah anu dijangjikeun
teh, kawas urang asing; eta sababna,
anjeunna teh ngan ukur nyaung-nyaung
bae dina kemah. Kitu deui, Isak jeung
Yakub anu pada-pada kaasup kana eta
jangji.
10 Eta teh, lantaran manahna manteng
kana pingadegeunana hiji nagara
anu tohaga, anu baris dicipta jeung
diadegkeun ku Allah ku manten.
11 Tina sabab PERCAYA, sanajan geus
sepuh pisan, Ibrahim iasa kagungan
putra ti Sarah, geureuhana, anu geus
liwat ti mangsa. Anjeunna percaya, yen
jangji Allah pasti bukti.

12 Tina sabab PERCAYA, anjeunna nu
geus rerempo bisa ngajadi bapa; nya
jadi karuhun hiji bangsa gede, anu
bilanganana lir bentang-bentang di
langit, tanding keusik di basisir.
13 Nepi ka parupusna aranjeunna tetep
percaya, sanajan acan ningali bukti tina
jangji Allah tea. Tapi ti anggalna, ku
aranjeunna teh geus kasawang pasti
laksana; malah mah, geus dibageakeun
ti memehna. Aranjeunna rumasa di
dunya ukur ngumbara, ukur nganjrek
sakedapan.
14 Sakur nu rumasa kawas anjeunna,
tandaning geus sadia nyungsi lemah cai
nu sajati, tanah maneuh asal teureuh.
15 Ku sabab manahna tetep cumantel ka
tanah asal-muasal, dina rek mulangna
deui teh leahna kabina-bina.
16 Anu dipitineungna teh, nya eta lemah
cai anu sagala-galana leuwih utama, nya
sawarga tea. Ku sabab eta, Allah henteu
lingsemeun dipuhit ku aranjeunna, jeung
geus mangdamelkeun hiji pamatuhan
keur aranjeunna.
17 Tina sabab PERCAYA, Ibrahim rido
nampi ujian ti Allah anu mundut Isak
kudu dikurbankeun. Putra anu ngan

hiji-hijina tur yugana ku jangji Allah,
dipundut deui teh teu diowelkeun,
18 bari ngandel kana jangji Allah: “Nu
baris jadi turunan maneh teh ngan anu
runday ti Isak.”
19 Ibrahim yakin, yen Allah kawasa
ngahirupkeun deui Isak; najan Isak geus
maot. Tur memang kitu kanyataanana,
Isak teh sasat hanjat tina pati, teu tulus
dikurbankeun.
20 Tina sabab PERCAYA, Isak nibankeun
berkah ka putrana, Yakub jeung Esau.
21 Tina sabab PERCAYA, Yakub nalika
rek puput yuswa ngaberkahan dua
putra Yusup. Anjeunna neneda ka Allah,
bari nguat-nguatkeun anjeun ngadeg
ditunjang ku iteuk.
22 Tina sabab PERCAYA, Yusup
samemeh — dug — pupus, nyarioskeun
sawanganana yen bangsa Israil baris
budal ti Mesir sarta amanat sangkan
tulang-taleng anjeunna kudu kacandak
budal.
23 Tina sabab PERCAYA, ibu rama Musa
teu inggis-inggis ngalawan parentah
raja, nyumputkeun Musa, — orok anu
sakitu kasepna — nepi ka yuswa tilu
bulan.

24 Tina sabab PERCAYA, Musa sanggeus
dewasa narah diangken deui putra ku
putri Piraon;
25 anggur milih ngiring sangsara jeung
bangsana, ti batan milih kasenangan anu
lamokot ku dosa tur umurna moal lana.
26 Keur anjeunna mah, Al Masih anu
dihina-hina teh, leuwih diutamakeun
ti batan harta banda sanagara
Mesir lantaran enggeus kasawang
pitemaheunana.
27 Tina sabab PERCAYA, Musa teh
ngantunkeun Mesir, teu sieun ku angkara
murkana sang raja; nya ku lantaran
mandang ka Allah Nu sipat gaib tea.
28 Tina sabab PERCAYA, anjeunna
ngawajibkeun lampah “Paska,” jeung
miwarang sangkan tarang panto imah
bangsana diulasan ku getih domba,
supaya cikal-cikal lalaki kulawarga Israil
ulah jadi mangsa malakalmaot.
29 Tina sabab PERCAYA, bangsa Israil,
bisa meuntasan Laut Beureum; jeg,
kawas nyorang daratan bae. Urang Mesir
mah, nu ngaberikna, teu barisaeun;
anggur paraeh, titeuleum.
30 Tina sabab PERCAYA, urang Israil,
bisa ngarubuhkeun kuta tembok nagri

Yeriko, ukur ku dikurilingan tujuh kali di
jero tujuh poe.
31 Tina sabab PERCAYA, Rahab — sundel
tea — daek nulungan mata-mata ti Israil,
nepi ka Rahab teu milu cilaka jeung
urang Yeriko nu daroraka tea.
32 Rek terus nataan conto-conto kawas
kitu? Wah, matak beak waktu, sabab
loba keneh, kayaning: Gidion, Barak,
Simson, Yepta, Daud, Samuel, jeung
paranabi.
33 Ku iman kapercayaanana, aranjeunna
mampuh nempuh karajaan-karajaan
jeung ngahontal kaunggulan, mampuh
ngamalkeun amal saleh, mampuh
ngahontal anu diparentahkeun ku Allah,
mampuh ngonci sungut singa,
34 mampuh nyirep amukan seuneu,
sarta bisa lolos tina seuseukeut
pedang teu kungsi kasambut. Sanajan
aranjeunna golongan lemah, tapi
aranjeunna sanggup ngahontal
kaunggulan, tandang dina peperangan,
sarta sanggup ngagempur pasukan
musuh.
35 Tina sabab PERCAYA, kaom wanita
teu tulus kaleungitan kaom lalaki; sabab
bisa marulang deui ti medan jurit, sasat

kalaluar ti enggon paeh. Lian ti eta,
teu kurang-kurang anu milih kajeun
pejah ku panyiksa ngabela kapercayaan;
lantaran percaya baris hudang deui
pikeun ngahontal hirup anu leuwih
sampurna.
36 Oge teu kurang-kurang anu
milih kajeun dinista-nista, dikaniaya,
nandangan barogod, disered ka
pangberokan,
37 dirajam, digencet dina papan
panyiksaan, dibeulah ku ragaji, sarta
ditugel sirah. Aya anu balangsak,
dikaniaya, sarta diteungteuinganan:
Utrak-atrokna teh, nya ngan ukur
marake kulit domba jeung kulit embe.
38 Aranjeunna mah, teu layak pikeun
dunya teh. Ku kituna, aranjeunna teh
kudu kadungsang-dungsang di alas
kikisik, di pagunungan, caricing di
guha-guha, jeung gorowong-gorowong.
39 Aranjeunna pada kamashurkeun
wawangina, ku marga iman
kapercayaanana. Kabeh, taya iwalna!
Parandene, aranjeunna mah taya
saurang-urang acan anu kungsi ngasaan
laksananing Perjangjian Allah teh, teu
cara urang.

40 Sabab kaayaan anu leuwih utama
tea mah, disayagikeunana ku Allah
teh pikeun urang. Aranjeunna mah
mareunangkeun eta teh kudu bareng
jeung urang. Di saluareun urang,
aranjeunna moal bisa ngahontal
kasampurnaan.

12 1 Sakitu lobana, conto-conto
ngeunaan jelema-jelema anu
karandel iman kapercayaanana teh. Ku
sabab eta, cag, geura aranjeun ecagkeun
momotan dosa anu sakitu beuratna
jeung ngagokan kana hirup teh! Malar
urang, hampang-himping bisa ancrub ka
pakalangan, nya pikeun balap ngudag
anu diwajibkeun tea.
2 Ti barang prak nepi ka anggeus,
aranjeun kudu museurkeun perhatian
ka Isa; malar teteg nempuh halangan-
harungan. Anjeunna oge, geuning,
henteu jejerih ku salib. Guna ngahontal
kamulyaan, Anjeunna henteu ngahiding
najan kedah pupus ku jalan disalib,
nya bari dipoyok, sarta dihina-hina
tea. Ayeuna, Anjeunna teh enggeus
jumeneng, linggih, di tengeneun
singgasana Allah.

3 Anjeunna nandang panganiayaan
anu sakitu beuratna ti anu daroraka.
Pek eling-eling, malar aranjeun ulah
melempem jeung jejerih.
4 Aranjeun mah, dina tarung jeung dosa
teh, acan nepi ka ngeclakkeun getih.
5 Piraku, aranjeun teh, geus paroho
kana timbalan Allah; nya anu
dikedalkeunana teh, jeg, bapa
mapatahan anak: "Anaking! Ulah
ngabaekeun pameperih Pangeran.
Ulah sungkan mun ku Mantenna
diseukseukan.
6 Sing saha nu dipeperih, eta tandaning
diasih. Sing saha anu diwarah, tandaning
diangken putra."
7 Maksudna teh pikeun ngadidik,
wayahna tarimakeun. Allah, ka aranjeun
teh, lir bapa ka putra. Bapa mana anu
tara nyepret-nyepret acan ka anak?
8 Lamun aranjeun tara diwarah ku
Mantenna, sakumaha ka putra, eta
nyirikeun aranjeun lain putra-Na, tapi
nya anakna si manyang-munyung tea.
9 Ka bapa sorangan oge, kapan urang
teh teu weleh ngahormat; sanajan
anjeunna osok ngahukum urang. Komo
ka Allah, — anu leuwih-leuwih agung-Na

ti bapa sorangan — urang kudu leuwih-leuwih hormat tilawat; malar urang bisa ngahontal sampurnaning hirup.
10 Bapa ti papada mahluk mah, ngahukumna ka anak teh, kumaha ceuk pamikirna bae jeung henteu awet. Tapi Allah ngawarah urang mah, nya eta pikeun pijamugaeun urang; malar urang bisa ngiring kana kasucian Mantenna.
11 Ku kitu tea mah, saha nu rek bungah ku diwarah! Barang prak ge geus nalangsa. Tapi lamun heug sadrah nandanganana jeung terus dipake eling, tangtu kaala rahmatna, hirupna tangtu jamuga.
12 Nu matak, heug, geura babatek! Batek eta leungeun anu lembek teh sarta jagjagkeun tuur nu leuleus!
13 Terus pake leumpang mapay-mapay anu lempeng supaya nu pincang teu tijalikeuh, sangkan cangker jeung jadi waluya.
14 Sing akur jeung sasama kaula jeung kudu diajar hirup suci. Mun teu kitu, mustahil wawuh jeung Gusti.
15 Poma, ulah aya anu nepi ka ngalalaworakeun kana kurnia Allah. Ulah nyieun tugenah atawa ngabaruntakkeun

jamaah, kawas eurih anu nyaliara matak
nyusahkeun.
16 Ulah aya nu kawas Esau tea,
nya munapek nya gagabah; nepi ka
nukeurkeun kacikalan kana hakaneun
keur sakalieun.
17 Kumaha caritana, kapan aranjeun ge
terang. Antek-antekna mah, manehna
teh ngarenghik ka nu jadi bapa, —
ngurihit — menta berkahna. Tapi najan
nepi ka ceurik balilihan ge, pamentana
henteu bisa disubadanan; hal eta teh,
ku lantaran manehna geus kaleungitan
hakna jeung geus teu bisa deui ngarobah
kakaliruanana.
18 Aranjeun mah, lain ngajugjug ka
Gunung Sinai, anu aya jentulna sarta
bisa diragap tea. Anu ka darinya mah
bangsa Israil, anu ti eta gunung teh
narenjo rupa-rupa pikasieuneun: Seuneu
hebat anu ngagugudag, narenjo angkeub
jeung poek mongkleng ditimpalan angin
ribut.
19 Malah aya sora, sengekna,
sangkakala jeung timbalan anu ungelna:
20 “Najan sato pisan, anu nete ka ieu
Gunung kudu dirajam ku batu!”

21 Anu katingal mutuh matak ketir, nepi
ka Musa ku anjeun nyebatkeun: “Kami
ngadegdeg, bakat ku sieun!”
22 Lain, lain ka dinya. Aranjeun
mah keur nyungsi Gunung Sion;
ngajugjug kota panglinggihan Allah
Anu jumeneng, nya Yerusalem ti
sawarga katut malaikat-malaikat-Na nu
mangrebu-rebu.
23 Aranjeun keur ngajugjug kana
pestana putra-putra cikal Allah, anu
ngaran-ngaranna ditulis di sawarga. Keur
ngajugjug ka Allah, — Hakim sakumna
manusa — jeung ka tempat kumpulna
jiwa-jiwa nu geus sampurna, nya eta
jiwa jalma-jalma anu aribadah.
24 Keur ngajugjug ka Isa, anu jadi
pangukuh Perjangjian Allah anu anyar;
keur ngajugjug ka getih-Na, anu geus
dikucurkeun jadi kurban tea: Nya anu
leuwih hade batan getihna Habil.
25 Ku sabab eta, poma, ulah baha kana
timbalana-Na. Aya conto: Jelema-jelema
anu ngabaha kana amanat Allah, anu
diembarkeunana di ieu dunya bae teu
bisa luput tina hukuman. Komo urang,
pimanaeun bisa luput, upama urang
nyocokan ceuli embung ngadenge

timbalana-Na anu diandikakeun ti
sawarga?
26 Baheula, timbalana-Na teh nepi
ka genjlong jagat. Timbalan anu
ayeuna mah, komo, matak genjlong ka
langit-langit! Sabab timbalana-Na teh:
"Ku Kami baris digenjlongkeun deui. Lain
bumi bae, langit ge rek digenjlongkeun."
27 Eta kecap "deui," nandakeun yen
saniskara dadamelana-Na baris genjlong
terus musna. Tapi anu teu keuna ku
owah gingsir mah, baris tetep ayana.
28 Ku sabab eta, urang kudu ngarasa
sukur; sabab anu katarima ku urang
mah, hiji karajaan anu teu keuna ku
owah gingsir. Hayu urang ngabakti ka
Allah, kumureb kana sakersa-Na, hormat
jeung ajrih.
29 Sabab Allah, nu disembah ku
urang teh, kagungan kakawasaan anu
ngandung daya pangbasmi kawas
seuneu.

13 1 Kanyaah ka pada batur saiman
teruskeun. Ka semah kudu daek
ngaku, keun bae teu wawuh oge.
2 Ku perbawa akuanana, aya anu kungsi
ngampihan semah teu kanyahoan yen
semahna teh, sihoreng, malaikat.

3 Sing mangkarunyakeun ka sakitan-
sakitan, upamakeun ka diri sorangan.
Sing manghawatirkeun ka anu
diteungteuinganan, larapkeun ka awak
sorangan.
4 Pupusti tatali laki rabi. Salaki
pamajikan kudu pada-pada satia. Ulah
serong sarta ulah nyelewer, matak
dihukum ku Allah.
5 Ulah mata duiteun; tarimakeun milik
nu aya. Ulah hamham, da Allah parantos
ngadawuh: “Maneh ku Kami moal
diantep nepi ka teu dipalire.”
6 Ku sabab eta, kalawan teger hate
urang bisa ngucap: “Tong salempang,
Pangeran Anu ngaraksa! Naha wet sieun
ku pada jalma?”
7 Ulah mopohokeun ka sakur anu
geus nungtun aranjeun, nya eta anu
geus nyaangan aranjeun ku amanat
pangandika Allah. Eling-eling deui
lakuning hirupna nepi ka dugna parupus.
Piconto iman kapercayaanana.
8 Sing inget, Isa mah teu owah
gingsir: Bareto, ayeuna, malih dugi ka
salalawasna.
9 Jadi, poma, aranjeun ulah
kapangaruhan ku rupa-rupa ajaran

bid'ah. Kuatkeun jiwa aranjeun ku sih
kurnia ti Allah, ulah ku jalan nedunan
rupa-rupa sarat tina sual kadaharan.
Nu karitu mah, sama sakali taya
mangpa'atna dilakonan ge.
10 Di Kemah Suci aya altar pangurbanan.
Imam-imam teu boga hak ngadahar
kurban tina mezbah anu eta.
11 Anu ku Imam Agung dikurbankeun di
dinya teh, nya pikeun nyirnakeun dosa.
Anu dikurbankeunana mah, ngan ukur
getihna wungkul; da ari awak satona
mah, diduruk di luar.
12 Isa oge kitu; Anjeunna digiring
ka luar kota, getih-Na anu dianggo
nyucikeun umat-Na.
13 Ku sabab eta, tinggalkeun eta kemah
teh; anggur urang muru ka Isa, nya milu
kana kahinaan Anjeunna.
14 Sabab dunya ieu mah, lain
padumukan urang anu matuh. Urang
kudu nyungsi pangancikan pikeun jaga.
15 Ku sabab eta, ku parantaraan Isa,
urang salawasna kudu ngunjukeun
pamuji sukur ka Allah minangka kurban
ti urang, nya eta ngaku, — ku cara lisan
— yen Mantenna teh Pangeran.

16 Silih talang silih tulung pada batur,
eta saenyana hiji kurban anu pohara
sapukna jeung pangersa Allah.
17 Sing nurut, ka nu ngatur dulur-dulur.
Imankeun wewelingna. Aranjeunna
ngatur ngasuh dulur-dulur teh, estu
jeung tanggung jawabna. Ihtiaran,
supaya aranjeunna janglar ngajalankeun
kawajibanana, — henteu bari jeung
nguluwut — sangkan paedahna ulah nepi
ka teu kaala ku aranjeun.
18 Doakeun deuih simkuring. Sing
percaya, tekad simkuring estu beresih.
Unggal waktu, taya deui nu dipamrih lian
ti seja melak kahadean.
19 Pangpangna mah pangnedakeun,
mugi-mugi simkuring ku Pangeran
dikersakeun bisa buru-buru balik deui ka
aranjeun.
20 Mugi-mugi Allah, sumbering
karahayuan tea, — Nya Anjeunna pisan
anu geus ngagugahkeun Isa, Gusti
Jungjunan urang, tina pupus- Na (Isa
teh, lir Pangangon Agung sakur nu
percaya); anu getih-Na teh, geus jadi
pangukuh perjangjian anu langgeng —
21 maparin berekah sangkan aranjeun
bisa ngalakonan sagala timbalana-Na.

Mugi-mugi Mantenna kersa nuyun
sangkan urang bisa ngalampahkeun anu
sapuk jeung manah-Na, ku karana Isa
Al Masih. Sadaya Kaagungan kanggo
Mantenna bae, salalanggengna. Amin.
22 Muga ieu pepeling-pepeling
simkuring, dina ieu surat, anu pondok
ditarimakeun jeung iklasna.
23 Sakalian simkuring wawarti, dulur
urang Timoteus geus kaluar ti panjarana.
Upama anjeunna geus datang, simkuring
seja buru-buru nepungan ka aranjeun
bareng jeung Timoteus.
24 Salam ti simkuring ka pamingpin-
pamingpin aranjeun; kitu deui, ka
dulur-dulur sakapercayaan umumna. Ti
Itali aya salam keur aranjeun.
25 Mugi-mugi aranjeun marendak
rahmat sih kurnia Allah.

Yakobus

1 [1] Surat ti simkuring, Yakobus,
abdining Allah jeung abdining Isa
Al Masih, Gusti Jungjunan urang tea.
Kahatur dulur-dulur saiman ti dua belas
kaom anu araya di pangumbaraan.
[2] Dulur-dulur! Cocoba teh kudu
dianggap hiji rahmat.
[3] Sabab upama geus lulus tina cocoba,
iman urang beuki mencrang,
[4] jaga, malar iman tetep pengkuh,
supaya dulur-dulur jaradi jalma pasagi,
pepek jeung lengkep taya kakurang.
[5] Upama aya nu kurang panemu, sina
neneda nyuhunkeun ka Allah, tanwande
dipaparin; sabab Allah mah, jembar
pangasih ka sarerea.
[6] Saratna neneda teh, kudu jeung
yakinna ulah cangcaya. Jalma cangcaya
mah saibarat ombak laut, beunang
digebah diluak-leok ku angin.
[7] Jalma kitu, ulah boga rasa baris
meunang kurnia Pangeran.
[8] Anu lanca-linci mah, hirupna, hamo
bisa anteng.

9 Anu miskin sapantesna ngarasa bagja,
upama dijungjung harkatna ku Allah,
10 sabalikna, nu beunghar kudu
tawekal dina mangsa tijungkel. Sabab
kabeungharan teh, lir kembang jukut
anu babari sirna.
11 Ana katinggang ku panas panonpoe
anu ngentak-ngentak, jukut teh
perang: Kembangna murudul, musna
kaendahanana. Nya kitu oge nu
beunghar bakal tijungkel dina keur
jongjon-jongjonna usaha.
12 Jalma anu imanna henteu eleh ku
cocoba, estu bagja. Sanggeus lulus
tina cocoba, eta jelema baris nampa
hiji pahla, nya eta hiji hirup anu geus
dijangjikeun ku Allah keur sakur anu
iman ka Mantenna.
13 Anu keuna ku cocoba, ulah pisan
nyebutkeun: “Ieu cocoba ti Allah!” Allah
mah moal beunang dicoba ku nu jahat,
tur tara teh teuing maparin cocoba ka
manusa.
14 Saenyana, cocoba teh asalna tina
kahayang manusa sorangan keneh,
nepi ka manehna beunang kagelo jeung
kajiret ku tariking napsuna sorangan.

15 Ana napsu jahatna diabur, temahna
ngajadi dosa. Ana dosa teh geus jucung;
temahna mah, paeh tea.
16 Sing ati-ati dulur-dulur, ulah beunang
kasasabkeun.
17 Mana nu hade reujeung sampurna,
asalna tangtu ti sawarga, ti Allah
sumbering sagala sipat terang.
Mantenna ku anjeun mustahil barobah
atawa owah gingsir.
18 Geus jadi pangersa Mantenna, urang
dipaparin hirup ku jalan pangandika-Na
anu sayakti; malar urang bisa jadi
umat-Na anu pangpunjulna ti sakabeh
mahluk-Na.
19 Regepkeun, dulur-dulur! Ulah sok
gancang-gancang nyarita. Dengekeun
heula sing bener. Jeung ulah gancang-
gancang ambek.
20 Sabab nu gampang amarah teh, teu
sapuk jeung kersa Allah.
21 Ku sabab eta, piceun kabiasaan-
kabiasaan anu matak aeb jeung goreng
teh. Sing pasrah ka Allah. Tarimakeun
pangandika-Na anu dicecebkeun dina ati
sanubari aranjeun, anu kawasa ngaraksa
jiwa.

22 Kahade ulah bodo: Pangandika Allah
teh teu cukup ku didengekeun wungkul,
tapi kudu jeung prakna dilampahkeun.
23 Ari ngan ukur didenge bari henteu
jeung prakna ngalampahkeun mah; eta
teh, lir nenjo beungeut sorangan dina
eunteung.
24 Sanajan geus telek oge, ana indit
mah, poho deui bae kana rupa beungeut
sorangan teh.
25 Sabalikna, anu terus ngeunteung
kana pituduh Injil nu sampurna, anu
ngabebaskeun manusa tina hukuman;
jadi, lain nu ngan ukur ngadengekeun
terus poho, tapi nu jeung prakna
ngalampahkeun; sagala usahana, tangtu
baris nyugemakeun hatena.
26 Jelema anu umangkeuh ibadah, tapi
sungutna teu dikadalian biwirna henteu
diwengku, ngaranna ngabobodo maneh
sarta ibadahna teh cumah bae.
27 Sajatining ibadah anu sapuk jeung
pangersa Allah mah, nya eta anu
rumawat ka nu yatim, ha'at ka randa-
randa, bari ngajaga diri malar henteu
katepaan ku reregedna dunya.
2 1 Dulur-dulur! Anu anut ka Isa Al
Masih mah, — Gusti Jungjunan

urang anu mulya tea — teu meunang
ngabeda-beda jelema.
2 Upamana bae: Aya dua jelema datang
kana kumpulan. Nu saurang ginding diali
emas, nu saurang deui rudin.
3 Ka nu ginding mah kieu ngakuna oge:
“Mangga di dieu linggihna di nu utami.”
Ari ka nu rudin: “Maneh mah nangtung
bae di dinya.” Atawa: “Tah sila deukeut
suku kami!”
4 Peta kitu teh, tandaning ngabeda-
bedakeun jelema, goreng hate jahat
pikiran.
5 Sing emut dulur-dulur! Anu mariskin
cek pandangan dunya ku Allah
dikersakeun beunghar ku iman, sina
jaradi ahli waris karajaana-Na, anu
dijangjikeun keur sakur anu wedi asih ka
Mantenna.
6 Ari heug, ku aranjeun dihina. Cik saha
anu sok ngagencet jeung ngajagragkeun
aranjeun ka pangadilan? Kapan anu
baleunghar!
7 Naha lain maranehna oge anu sok
ngagogoreng jenengan Al Masih anu
sakitu mulyana sarta anu geus jadi milik
aranjeun teh?

8 Kacida hadena dulur-dulur daraek
nohonan timbalan anu pangutamana
dina Kitab Suci, anu kieu unina: “Masing
nyaah ka batur lir ka awak sorangan.”
9 Tapi ari sok ngabeda-beda jelema
tina sabab harkatna mah, aranjeun teh
kabeulit ku dosa jeung ku Kitab Suci oge
dicap ngarempak eta timbalan.
10 Sabab ngarempak salah sahiji
timbalan Toret, sarua jeung ngarempak
sakabeh timbalan Toret.
11 Sabab Anu nimbalan: “Maneh ulah
ngaranyed,” oge nimbalan: “Maneh ulah
maehan.” Jadi, sanajan upamana anjeun
henteu ngaranyed, tapi maehan; eta
teh, dosa keneh.
12 Boh ucap boh lampah, kudu
sakumaha layakna umat anu baris
diserenkeun kana hiji hukum anu
kawasa ngabebaskeun.
13 Sabab pamohalan, Allah mikawelas
ka jelema anu teu boga rasrasan.
Papadaning kitu, sipat welas asih mah
bisa ngungkulan hukum.
14 Dulur-dulur! Naon gunana pikeun
anu ngaku-ngaku: “Aing boga iman,”
tapi teu nyata dina lampahna. Na bisa,
eta imanna teh, nulung ka dirina?

15 Urang upamakeun kieu: Aya
duduluran lalaki atawa awewe anu
kurang pake kurang dahar.
16 Ku aranjeun ukur didoakeun,
sing cukup pake cukup dahar, ari
pangabutuhna teu dicumponan. Na aya
gunana, eta pangdoa aranjeun teh?
17 Tah iman teh kitu: Iman nu teu
dibarengan jeung amal; eta iman teh,
hakekatna mah paeh.
18 Bisa jadi aya nu ngomong: "Jalma
mah aya nu boga iman, aya nu boga
amalan." Simkuring rek nanya: Iman
teh rek bisa tembong kumaha lamun
taya amalanana? Simkuring mah
nembongkeun iman teh ngan ku amalan.
19 Aranjeun tangtu percaya yen Allah
teh tunggal. Hade! Tapi iblis-iblis oge
percayaeun kana hal eta, tur kacida
galimireunana.
20 Nu matak jelema teh kahade
kalangsu. Kumaha ayeuna dulur-dulur
daraek ngaenyakeun, yen iman tanpa
amalan teh kosong molongpong?
21 Cik kumaha jalanna pangna Ibrahim,
karuhun urang, ku Allah diangken bener
teh? Kapan ku amal padamelanana

nu ngiklaskeun Isak, putrana, dianggo kurban.
22 Sakitu tetelana, yen iman anjeunna teh dibarengan ku amalanana. Sarta nya ku amal padamelanana pisan iman anjeunna ngajadi sampurna.
23 Cocog jeung anu kaserat dina Kitab Suci, yen: “Ibrahim percaya ka Allah. Ibadahna, ku Allah diangken lantaran imanna.” Sarta ku lantaran eta, Ibrahim teh disebut mitra Allah.
24 Ayeuna tetela pisan, jelema bisana diangken bener ku Allah teh lain ku dumeh iman wungkul, tapi katut jeung amal perbuatanana ongkoh.
25 Inget deuih hiji awewe anu ngaran Rahab. Manehna awewe palacuran. Tapi ku Allah, diangken jelema bener; lantaran ku pagaweanana nulungan mata-mata anu dikirim ku urang Yahudi, mere jalan pileupaseun nepi ka mata-mata tea leupas tina bahaya.
26 Cindekna, iman tanpa amal pagawean teh, nya eta jeg raga taya nyawaan, paeh ngaranna.

3 1 Dulur-dulur! Ulah sarerea harayang jadi guru. Ku urang ge geus karasa,

guru mah ana geus disalahkeun sok
leuwih beurat ti nu lian.
2 Mangkaning urang teh sarerea oge
tara luput tina kasalahan-kasalahan. Anu
ucap-ucapanana tara salah tur sanggup
ngadalian diri, nya jelema sampurna tea
ngaranna.
3 Kuda beunang dikadalian, sina nurut
dikuah-kieuh ku urang.
4 Kapal kajeun sakumaha gedena tur
lajuna ku tanaga angin gede, geuning
bisa digulak-gilek ku kamudi anu sakitu
leutikna.
5 Letah oge nya kitu: Kajeun leutik,
tapi mungguhing kalungguhanana mah
kacida pentingna. Seuneu saenyay, bisa
ngahuru leuweung geledegan.
6 Letah oge kawas seuneu, jadi
sumbering balai anu ngancik dina
diri, anu bisa nyebarkeun kajahatan
jeung ngahuru tata cara kahirupan
urang sagemblengna. Sabab letah teh,
sategesna mah mawa seuneu naraka.
7 Jelema bisa ngalilindeuk mahluk
sejen: Sato leuweung, manuk, sato
bangsa kadal, kitu deui lauk.
8 Tapi letah mah, hamo aya anu bisa
ngalilindeuk. Letah mah, estuning

mangprung teu beunang diatur-atur, jadi
sumber werejit anu mateni.
9 Ku urang sok dipake muji sukur ka
Pangeran, Allah Nu jumeneng Rama tea.
Tapi sok dipake nyumpahan ongkoh,
nyumpahan papada manusa anu
dijadikeunana ngalap ka salira Allah.
10 Nya pamuji sukur nya panyapa,
ngaburulana tina sungut eta-eta keneh.
Dulur-dulur ulah nepi ka kitu.
11 Sageuy, aya cinyusu ngabijilkeun cai
tawar ongkoh cai asin ongkoh.
12 Sageuy, aya tangkal kondang buahan
jetun atawa anggur buahan kondang.
Sageuy, aya cai ti laut anu rasana tawar.
13 Saha di aranjeun anu alim jeung
luhung panemu? Kudu bukti tina
caraning hirupna ku amal-amal anu
hade, anu medal tina usiking budi anu
lemes tur lantip.
14 Ari boga hate sirik-pidik, ngunek-
ngunek jeung hawek mah ulah waka
agul-agul! Ulah nyiar ekol pikeun
ngalawan sual nu bener.
15 Budi pangarti kawas kitu mah
kaluaran ti dunya, lain bijilan sawarga,
tapi asal tina hawa napsu idajil.

16 Sipat sirik jeung hawek mah,
perbawana ngan ngajak kusut, mawa
kana lampah jahat.
17 Sabalikna, budi pangarti anu asal ti
sawarga, — sipat anu pangutamana —
nya eta suci. Lian ti eta: Resep rapih,
darehdeh, nurut, karunyaan, jembar ku
amal, leubeut ku kahadean, tara beurat
sabeulah, sarta tara munapek.
18 Buah-buahna oge tangtu hade jeung
bener, anu disebarkeun ku sing saha anu
resep kana karapihan.

4 1 Naon tea nu ngalantarankeun dulur-
dulur pasentrok jeung pabengkah
teh? Naha eta teh lain ku lantaran hawa
napsu anu salawasna ngagoda?
2 Ana kahayang henteu kahontal, dulur-
dulur tega nepi ka maehan. Hayang anu,
tapi teu bisa laksana, dibelaan ribut
nepi ka garelut. Tapi keukeuh henteu
beunang, da puguh henteu neneda tea.
3 Atawa neneda, tapi teu dikabul
lantaran tekadna salah, nya eta ngan
seja muaskeun kahayang sorangan.
4 Dasar golongan henteu satia! Kawas
nu teu nyaho bae, yen misobat kana
kadunyaan teh ngamusuh ka Allah.

Raket kana kadunyaan teh, hartina jauh
ti Allah.
5 Ulah dikira taya maksudna Kitab
Suci nyebutkeun: "Ruh anu ku Allah
diancikkeun di diri urang, dimaksad
kanggo Mantenna ku anjeun."
6 Sabalikna, kurnia-Na oge ka urang
leuwih agung batan eta, sakumaha ceuk
Kitab Suci: "Jelema nu garumede ku
Allah ditolak, sabalikna, nu rarendah
hate ku Mantenna diberkahan."
7 Ku sabab eta, masing sumerah ka
Allah. Lawan Setan teh, tanwande
manehna kabur.
8 Sing raket ka Allah, tanwande
Mantenna oge raket ka aranjeun.
Sucikeun leungeun, ulah daroraka kitu!
Sucikeun hate, ulah marunapek kitu!
9 Aranjeun teh kuduna mah nalangsa,
ceurik, ngerik, jauh ti matak gumbira
jeung bagja. Kudu prihatin!
10 Tundukkeun diri di payuneun
Pangeran, tangtu ku Mantenna
dijungjung.
11 Omat dulur-dulur, ulah silih
gorengkeun. Sing saha anu
ngagorengkeun atawa ngahukuman
batur, eta tegesna moyok jeung nyebut

teu bener kana hukum. Lamun aranjeun nyebut teu bener kana hukum, tandaning embung nurut kana hukum, malah sasat jadi hakimna.

12 Anging Allah Anu wenang ngaluarkeun jeung nyalahkeun hukum teh. Anging Mantenna Anu kawasa nyalametkeun jeung ngaruksakna. Saha karah aranjeun teh, make nyebut teu bener ka batur?

13 Aranjeun sok ujub kieu: “Poe ieu atawa poe Anu, urang rek ka dayeuh Anu, sataun lilana; nya rek balantik nyiar untung.”

14 Padahal teu nyaho isukan baris kumaha. Tur hirup teh ibarat halimun ipis, aya sakeudeung les leungit deui.

15 Kuduna ngomong teh kieu: “Manawi Allah marengkeun, kuring teh gaduh niat seja anu.”

16 Ari aranjeun anggur ujub jeung takabur. Salah kabina-bina eta teh!

17 Ku sabab eta, anu nyaho kana lampah hade, tapi teu prak dipilampah; eta teh dosa!

5 1 He nu baleunghar, dengekeun: Aranjeun saenyana mah kudu

careurik nyeungceurikan diri baris katarajang bahla.
2 Kakayaan aranjeun saenyana geus bulukan. Papakean aranjeun ge, geus rarenyah ku geget.
3 Emas perak aranjeun geus karahaan sarta karahana baris ngajadi saksi anu malik ngalawan, malah baris ngahuru lir seuneu, ngahakan daging aranjeun nepi ka beak! Taya gunana numpuk-numpuk kabeungharan lantaran aranjeun tereh enggeusan.
4 Aranjeun ngagawekeun jalma percumah, buruhanana henteu dibayar. Koceak maranehna teh, geus tepi kana cepil Allah Nu murbeng alam.
5 Hirup aranjeun di ieu dunya ngahenang-ngahening taya kakurang. Awak haben dilintuhan nepi ka gigiblihan, meujeuhna pisan eukeur peunciteun.
6 Aranjeun nyiksa, malah maehan jelema-jelema anu teu tuah teu dosa tur teu werat ngalawan!
7 Dulur-dulur! Sing tagen, sing sabar ngadago sumpingna Gusti Jungjunan urang. Tenjo patani, teu weleh sabar ngarep-ngarep sangkan

pepelakanana hade hasilna. Teu weleh
sabar ngarep-ngarep usum hujan.
8 Sing salabar sarta kuatkeun hate;
sabab Gusti Jungjunan urang teh, moal
lila deui oge sumping.
9 Ulah luhlah ngarasula, bisi keuna
ku hukumanana. Tuh Hakimna geus
sumping, geus sayagi.
10 Kudu nyonto ka paranabi purah
ngemban timbalan Allah, geuning sakitu
salalabarna najan salangsara oge.
11 Saenyana, anu sabar tawekal teh,
ceuk simkuring mah jelema bagja. Saha
anu bireuk kana carita Ayub anu sabar
taya babandinganana? Geuning ari geus
waktuna mah, teu luput tina ganjaran
Allah; sabab Allah mah, sugih ku asih
jembar ku piwelas.
12 Ari nyarita ulah jeung bari sumpah
sagala, demi langit demi bumi, atawa
demi itu demi ieu. Kudu dipaheng kikituan
teh. Sebutkeun bae “enya” lamun enya;
“henteu” lamun henteu, supaya henteu
keuna ku hukuman ti Allah.
13 Upama aya anu meunang karerepet,
ulah poho neneda. Sabalikna, anu
meunang kasenangan ulah poho muji
sukur.

14 Dulur anu gering kudu
dipangneangkeun pangurus jamaah, anu
kudu mangnedakeun jeung ngolesan ku
minyak kalayan nyambat pajenengan
Allah.
15 Ku paneda anu medal tina iman
kapercayaan, nu gering baris katulungan,
ku Gusti baris dikersakeun cageur. Malah
upama aya kasalahanana oge, baris
dihampura.
16 Ku sabab eta, ari aya kasalahan
pada batur teh sing daraek waleh, sing
daraek silih hampura, bari silih doakeun.
Pangdoa jelema nu hade hate mah, gede
maunatna.
17 Contona Nabi Elias. Anjeunna oge
jelema biasa cara urang. Tapi waktu
anjeunna nyuhunkeun ka Allah supaya
satanah Israil ulah turun hujan, bukti
hujan henteu turun-turun nepi ka
campleng tilu taun satengah; sabab
anjeunna, nyuhunkeunana panteng.
18 Kitu deui, waktu anjeunna neneda
nyuhunkeun hujan, cur bae hujan teh
turun ti langit, nepi ka tanah teh subur
deui.
19 Dulur-dulur! Kumaha upama aya
anu kasasar lampah, mengpar tina

bebeneran? Sing saha nu bisa nungtun
eta jelema kana jalan anu bener deui;
20 eta teh, sasat baris nyalametkeun
patina sarta nyegah manehna tina
ngalampahkeun deui dosa.

1 Petrus

1 [1] Surat ti simkuring, Petrus, rasul-Na
Isa Al Masih. Kahatur dulur-dulur
anu keur ngalumbara di wilayah Pontus,
Galata, Kapadokia, Asia, jeung Bitinia.
[2] Dulur-dulur, anu geus kapilih
numutkeun pangersana Allah, Rama;
anu geus disucikeun ku Ruh Mantenna,
dianutkeun ka Isa Al Masih anu
ngaberesihan dulur-dulur, ku getih-Na.
Mugi sing marendak rahmat rahayu.
[3] Sagala puji kasembahkeun ka Allah,
Rama Gusti Jungjunan urang, Isa Al
Masih. Mantenna sakitu welas asih-Na,
nya eta nepi ka hirup urang ku Mantenna
dianyarkeun deui sarta dipaparin
pangharepan; ku jalan Mantenna
ngagugahkeun deui Isa Al Masih tina
pupus-Na.
[4] Ku sabab eta, urang baris narima
warisan, — anu teu keuna ku ruksak, teu
keuna ku cacad, tur moal aya sudana —
nu geus disadiakeun di sawarga.
[5] Nya pikeun urang, anu geus dituyun
ku kakawasaan Allah; ku jalan iman

sarta percaya. Urang baris dicandak kana
kasalametan anu geus disayagikeun
jeung baris katarima dina jaman ahir.
6 Hal eta, pohara matak bagjana;
sanajan ayeuna mah dulur-dulur teh,
keur sarusah nandangan rupa-rupa
cocoba. Tapi eta teh moal lila.
7 Itung-itung keur diuji. Geuning emas
oge, barang anu keuna ku ruksak, sok
dibesot ku seuneu. Iman dulur-dulur oge
nu leuwih mahal ti batan emas, kudu
dibesot supaya tahan uji. Ku jalan kitu,
dimana cunduk waktuna Isa Al Masih
pinton salira, urang baris meunang
kahormatan jeung kamulyaan.
8 Dulur-dulur can kungsi tepung
jonghok jeung Anjeunna, tapi teu burung
nyaah ka Anjeunna. Can kungsi patingal,
tapi teu burung percaya ka Anjeunna.
Tangtu baris karasa kumaha bungahna,
— bagja taya pibasaeunana —
9 lantaran nu jadi udagan iman
kapercayaan, nya eta kasalametan
pikeun jiwa, geus katarima.
10 Nya kasalametan anu ieu, anu diarulik
jeung ditalungtik ku nabi-nabi teh. Ieu
sih kurnia Allah anu geus kapimilik ku

dulur-dulur teh, ku aranjeunna geus kapeleng jeung geus disalaurkeun.
11 Sabab hal Al Masih, — baris nandangan sangsara sarta ahirna baris mulya — ku aranjeunna geus kauninga, ti samemehna, ku pituduh Ruh Al Masih ku anjeun. Ku aranjeunna terus dipaluruh, iraha jeung kumaha pijadieunana.
12 Ku Allah geus diuningakeun, yen anu keur dipaluruh teh lain keur aranjeunna, tapi nya pikeun aranjeun kiwari. Ayeuna dulur-dulur geus terang kana eta Injil amanat ti sawarga, ku karana Ruh Allah anu geus dilungsurkeun ti sawarga. Kana ieu perkara najan malaikat-malaikat oge harayangeun uninga.
13 Ku sabab eta, kudu sadia-sadia, kudu cegahan, sarta sing antek; nya ngarep-ngarep sih kurnia Allah, anu baris dipaparinkeun dina waktu Isa Al Masih nembongan, engke.
14 Lakuning hirup teh, kudu sing saperti barudak anu ngesto ka kolot. Ulah kabawa deui ku pangajak napsu, kawas nu enggeus-enggeus, basa eukeur buta tuli keneh.

15 Hirup teh kudu suci. Sabab Allah,
anu geus nyaur ka dulur-dulur teh, suci
kaayaana-Na.
16 Kudu sakumaha ceuk Kitab: “Maneh
kudu suci sabab Kami teh suci.”
17 Lamun aranjeun nyambat ka Allah,
kudu sakumaha ka Bapa. Mantenna
tara pilih kasih. Nu adil ka saban jalma,
numutkeun kalakuan jelemana masing-
masing. Ku sabab eta, meungpeung
eukeur di dunya masing tuhu ka
Mantenna.
18 Dulur-dulur geus terang, yen nu
matak bisa lesot tina hirup anu tanpa
guna warisan karuhun teh, lain ditebus
ku dunya barana anu sipatna owah
gingsir, lain ku emas, atawa perak.
19 Panebusna teh mahal kabina-
bina, nya eta: Getih Al Masih, anu
dilambangkeun ku getih anak domba
anu mulus tea.
20 Dipilihna Al Masih ku Allah teh, geus
ti samemeh alam dunya dijadikeun. Ari
nu matak dinyatakeuna-Na kakara dina
jaman ahir kiwari, maksudna nya pikeun
kapentingan aranjeun.
21 Ku jalan Anjeunna, dulur-dulur
jadi percaya ka Allah, Anu geus

ngagugahkeun Al Masih ti jero kubur
bari terus dipaparin kamulyaan. Ku jalan
kitu oge, ayeuna dulur-dulur teh jadi
panteng, boh iman, boh pangharepan ka
Allah.
22 Ayeuna dulur-dulur geus
ngaberesihkeun diri, ku jalan anut
kana kayaktian. Geus bisa ngamalkeun
kanyaah ka sasama batur saiman.
Lakonan terus kalawan saiklas-iklasna,
heman asih ka pada batur.
23 Sabab ayeuna, dulur-dulur geus
anyar, lir nu anyar dijurukeun. Lain lahir
tina wiji nu keuna ku pati, tapi tina wiji
anu hirup salalawasna, nya eta tina
pangandika Allah anu sipatna hirup tur
langgeng.
24 Karana: "Jalma mah ibarat jukut,
harkatna lir kembang tegalan. Jukut
perang, kembang ragragan.
25 Tapi pangandika Pangeran mah,
tetep salalanggengna." Ari anu disebut
pangandika teh, nya eta Injil tea, anu
geus diwawarkeun ka aranjeunna.
2 1 Kalakuan-kalakuan anu goreng,
tipu daya, palacidra, hiri dengki,
jeung upat pitenah geura piceun.

2 Kudu hirup lir anu kakara dijurukeun,
digedekeun jeung dihirupan ku cisusu
anu murni, nya eta cisusu anu rohani.
3 Kudu kitu ari enya mah ngarasa kana
kasaean Gusti.
4 Kudu muntang ka Anjeunna. Anjeunna
saibarat hiji batu hirup. Ku manusa
dipiceun, ku Allah mah malah dianggo
tur dibere pangaji.
5 Aranjeun pribadi, kudu jaradi lir batu
hirup nu digunakeun keur ngadegna
bait suci rohani; ambeh aranjeun
ngajadi hiji imamat anu suci, anu baku
kana ngahaturkeun kurban rohani anu
kamanah ku Allah lantaran Isa Al Masih.
6 Sabab dina Kitab kaungel: “Hiji batu
anu gede pangajina, ku Kami geus
dipilih, dijadikeun batu juru adegan
di Sion. Anu percaya ka dinya (ka
Anjeunna), moal kawiwirangan.”
7 Keur aranjeun anu percaya ka eta
batu hirup teh, gede pangajina. Ari keur
anu henteu percaya, ungelna Kitab teh
kieu: “Batu anu dipiceun ku juru adegan,
geus dijieun batu juru. Maranehna
baris titajong, ngudupruk kana eta batu
cadas.”

8 Maranehna, anu henteu palercaya tea,
memang titajong; da geus kitu nasibna.
9 Sabalikna, aranjeun mah turunan anu
kapilih, ngagem hak imam karajaan,
jadi bangsa anu suci, umat Allah ku
manten, anu geus ditangtukeun geusan
nguarkeun padamelan-padamelan
Mantenna anu aragung, nya eta anu
nyaur dulur-dulur: Kaluar ti alam poek
geusan asup kana cahaya Mantenna anu
aheng.[a]
10 Asalna, dulur-dulur teh lain umat
Allah, ayeuna jadi kagungana-Na. Anu
tadina sepi ku piwelas Allah, kiwari
henteu kendat dipiwelas dipiasih.
11 Paramitra! Hirup di dunya teh ukur
ngumbara. Kudu nyegah kahayang
jasmani anu salawasna patonggong-
tonggong jeung pangajak jiwa.
12 Sing ati-ati hirup di tengah
bangsa deungeun. Kudu jadi conto
tuladaneun; kudu tembong ka sakur
nu ngagorengkeun yen dulur-dulur
teh estuning jelema hade, supaya
maranehna daek teu daek baris
ngagungkeun ka Allah di mana urang
geus dilayad ku Mantenna.

---

[a]Tit 2:14

13 Ka nu nyepeng pamarentahan, demi
Allah, masing ngesto, boh ka prabu anu
nyepeng kakawasaan pangluhurna,
14 boh ka pamarentah-pamarentah
daerah anu dikawasakeun ngahukum nu
salah jeung ngaganjar ka nu bener.
15 Aranjeun dipundut kitu ku Allah,
supaya jelema-jelema anu paralung
kabekem sungutna ku kalakuan aranjeun
anu hade.
16 Kudu boga jiwa merdeka, tapi
kamerdekaanana ulah salah dipakena.
Ulah dipake keur nyimbutan kama'siatan.
Sabalikna, kamerdekaan teh kudu dipake
pikeun kumureb ka Allah.
17 Unggal jalma kudu diajenan; sing
ha'at ka dudulur; sing gimir ka Allah
jeung sing hormat ka Pamingpin Nagara.
18 Anu eukeur kumawula masing ngesto
jeung ajrih ka dunungan, boh dunungan
bageur, boh rewel jeung bengis.
19 Upama aranjeun, — lantaran aya
karumasaan ka Pangeran — kuat ku lara
anu asalna lain tina kasalahan sorangan,
tangtu ku Mantenna dipaparin rahmat.
20 Ari sabar ku pameupeuh lantaran
balukar tina kasalahan sorangan mah,
naon pujieunana? Sabalikna, upama

nyorang lara teh ku lantaran milampah
anu hade, — tur sabar nandanganana —
tangtu aya pahlana ti Allah.
21 Aranjeun nu matak disaur ku
Mantenna teh, nya keur eta tujuanana.
Al Masih ku anjeun nandang sangsara
teh lantaran dosana manusa. Anjeunna
geus maparin conto anu kudu ditulad ku
aranjeun.
22 Tara teh teuing Anjeunna mah
midamel dosa atawa cidra.
23 Ana aya anu nyapa, tara kersaeun
malik nyapa. Diteungteuinganan oge,
tara kersaeun ngancam, estu sumerah
ka Allah anu nyepeng hukum adil.
24 Dosa-dosa urang ku Anjeunna
ditanggel nyalira dina salib-Na, malar
urang dipaehkeun tina dosa sarta
dihirupkeun dina kayaktian. Tatu-tatu
salira-Na geus ngajadikeun dulur-dulur
waras waluya.
25 Bareto, dulur-dulur teh lir domba anu
kasarung; ayeuna enggeus kapanggih,
balik ka Gusti Panuyun, anu ngaraksa
jeung ngariksa hirup aranjeun.
3 1 Istri-istri kudu ngesto ka salaki.
Malakmandar, upama nu jadi salaki

henteu tigin kana dawuhan Allah, bisa
eling teu karana ucap pangajak,
2 tapi lantaran kageuing ku laku
lampah nu suci katut iman aranjeun ka
Pangeran.
3 Perhiasan anu utama teh lain hiasan
lahiriah, lain gelung anu model, lain
emas anu rimbil dina awak, sarta lain
pakean anu aralus.
4 Nu utama mah, kalemesan budi; eta
anu jadi kageulisan ati teh, anu moal
luntur ku usum moal suda ku mangsa,
turta luhur pangajina dina soca Allah.
5 Istri-istri suci, baheula, oge
maridangna teh nya kitu pisan, nya eta:
Ngarep-ngarep ka Allah sarta ngesto ka
caroge.
6 Kudu nyonto ka Sarah anu sakitu
gumustina ka Ibrahim, ngabasakeunana
oge dunungan ka caroge teh. Aranjeun
teh ayeuna geus jadi putra-putra Sarah.
Kitu soteh upama hade tata hade hate,
tur henteu jejerih enggoning ngalakonan
kawajiban.
7 Sabalikna, kaom lalaki ge, kudu
hade ka pamajikan. Wanita teh kaom
nu lemah, anu kudu diajenan, sarta
dijadikeun batur hirup sauyunan ti sih

kurnia hirup. Supaya du'a aranjeun teh,
teu kahalangan. kana paneda.
8 Cindekna, kabeh masing sapaham,
silih pikaheman, silih hadean, sarta silih
eledan.
9 Anu jail ulah dibales ku jail; nu
nyarekan oge, ulah dibales. Anggur
doakeun sing meunang berkah. Sabab
pangna aranjeun disaur ku Allah teh,
nya geusan narima berkah-Na.
10 Ceuk Kitab oge: "Sing saha nu
hayang senang hirupna, jeung hayang
mulus jamuga, kudu ngajaga letahna,
tong dipake ngucap jahat, atawa linyok
jeung bohong.
11 Nu goreng singkahan, nu hade
tedunan. Siar karapihan, udag
karuntutan.
12 Sabab Pangeran salawasna
tumeuteup ka jalma nu hade lampah,
kersaeun ngadangu panyambatna.
Sabalikna, ka anu goreng lampahna
mah, Mantenna teu mirosea."
13 Saha anu rek tega goreng ka
aranjeun, upama aranjeun sorangan
nyieun kahadean?
14 Upama kudu-kudu teuing nandangan
lara pedah iman ka Pangeran, malah

bagja. Teu kudu gimir ka nu dipikagimir
ku maranehna jeung ulah rempan.
15 Sabalikna, kudu tetep ngagungkeun
Al Masih dina jero hate maraneh;
sabab Anjeunna teh, Gusti Jungjunan
urang. Upama aya nu hayang
meunang katerangan tina hal anu jadi
pangharepan umat Gusti, salawasna
kudu daek nerangkeun kalawan hade
basana hade tatana,
16 dibarung ku hate anu beresih. Ku
jalan kitu, anu tadi niat moyok dumeh
aranjeun anut ka Al Masih teh, malik era
ku omonganana sorangan.
17 Ti batan teu jamuga lantaran ku
lampah goreng, mending keneh nandang
lara lantaran hade lampah.
18 Kapan Al Masih oge pupus-Na
teh lantaran dosa urang. Anjeunna
nu tanpa dosa, pupus ku karana
dosa-dosa manusa, supaya manusa bisa
disanggakeun ka Allah. Al Masih teh,
raga badag-Na mah beunang dipaehan,
tapi mungguhing Ruh-Na mah tetep
kawasa.
19 Ruh Anjeunna tetep unggul sarta dina
kaunggulana-Na tea, Anjeunna mawa

warta ka jiwa-jiwa anu keur dikungkung
di alam kubur;
20 eta teh, jiwana jelema-jelema anu
daroraka keur jaman Enoh, anu ku Allah
geus sakitu lilana disabaran nalika Enoh
ngadamel kapal tea. Harita ngan saeutik
pisan jiwa-jiwa anu disalametkeun tina
caah sadunya teh, nya eta ngan dalapan
urang.
21 Eta caah, ayeuna mah dilambangkeun
kana baptisan, anu ngalantarankeun
aranjeun jadi salamet. Eta lambang anu
mangrupa banyu baptisan, lain keur
meresihan kokotor awak; tapi pikeun
nyuhunkeun kaweningan budi, ka kersa
Pangeran ku hikmat gugah-Na Al Masih,
22 anu geus munggah ka sawarga
jeung jumeneng di tengeneun Allah;
paramalaikat, parakawasa, kitu deui
roh-roh anu wisesa taraluk ka Anjeunna.
4 1 Al Masih teh geus nandangan
sangsara badaniah. Aranjeun kudu
eling kana hal eta, malar meunang
kakuatan. Sabab anu nandangan
sangsara badaniah ku karana iman, eta
teh geus taya patalina deui jeung dosa.

2 Ti semet ayeuna ka hareup, sesa
umur teh ulah dipake kumawula ka hawa
napsu, tapi kudu dipake ngesto ka Allah.
3 Lesotkeun kabiasaan ngumbar karep,
nya eta anu jadi kabiasaanana jelema-
jelema anu teu percaya ka Allah. Bareto
ge geus sareubeuh hirup sakama-kama,
borak-borak, rucah, mabok-mabok,
jeung nyembah ka brahala-brahala teh!
4 Jelema anu teu nyembah ka Allah
mah, ayeuna tangtu bae heraneun; ku
sabab aranjeun henteu milu deui guyang
dina kolomberan anu sakitu rujitna;
tuluy bae maranehna mah ngagogoreng.
5 Tapi kalakuan maranehna nu kitu
teh, baris aya balitunganana jeung
Mantenna; Allah anu saged nibankeun
hukum adil, boh ka nu harirup, kitu deui
ka nu geus paraeh.
6 Pangna anu geus maraot oge
diwawaran Injil teh, supaya maranehna,
ana geus paraeh sakumaha galibna
manusa tea, bisa tetep hirup sasarengan
jeung Allah nu jumeneng.
7 Sagala perkara geus tereh kana
wekasan. Nu matak kudu cegahan, kudu
eling pikir, malar bisa husu neneda.

8 Utamana pisan mah, kudu enya-enya
silih pikanyaah. Sabab najan alah
sakumaha salahna oge, ari ku kanyaah
mah kasilep.
9 Kudu daek katumpangan batur bari
ulah ngarasula.
10 Rejeki nu katarima, ku sing saha
bae, kudu dipake keur silih tulungan;
eta nandakeun yen aranjeun teh jadi
pangurus anu hade dina makihikeun
rupa-rupa berkah ti Allah.
11 Anu osok hutbah, anu dihutbahkeun
teh kudu dawuhan-dawuhan Allah.
Anu ngalakonan papancen jamaah,
kudu rumasa yen kuat soteh,
ngalampahkeunana, estu ngan ku
karana pangdeudeulna kawasa Allah.
Ku jalan kitu, dina sagala rupa perkara,
Allah baris dimulyakeun ku karana Isa
Al Masih. Nya Mantenna Nu kagungan
kahormatan sarta kakawasaan,
salalanggengna. Amin.
12 Paramitra! Ulah kaget ku siksaanana
cocoba, najan karasana teh kaliwatan
beuratna.
13 Malah beuki banget, eta sangsara
— saperti anu kalakon ku Al Masih
— kudu beuki dipake bungah. Tangtu

engke karasa sukana, anu taya
babandinganana, di mana Al Masih geus
pinton kamulyaan.
14 Kudu ngarasa bagja mun aya anu
ngahina pedah aranjeun anut ka Al
Masih. Sabab eta teh, tandaning Ruh
Agung, nya eta Ruh Allah geus ngancik
di diri aranjeun.
15 Kahade timbulna sangsara teh, ulah
ku lantaran salah sorangan; upamana
bae lantaran maehan, maling, jahat,
atawa hianat ka batur.
16 Sabalikna, upama sangsara teh
lantaran anut ka Al Masih, teu kudu era;
malah kudu muji sukur ka Allah, dumeh
aranjeun kaasup umat Al Masih.
17 Kiwari enggeus wancina pangadilan
teh dimimitian. Anu diheulakeun teh nya
eta ngadilan warga-warga umat Allah
ku manten. Upama dimimitianana ti
urang heula mah, beu, sakumaha teuing
pibalukareunana ka jelema-jelema anu
teu percaya kana Injil pangwawaran ti
Allah!
18 Cacakan jelema hade geus seuseut
salamet, mana komo jalma nu dosa
doraka, kumaha pitemaheunana?

19 Ku sabab eta, anu sangsara ku
karana nohonan pangersa Allah teh,
sing sumerah ka Mantenna, — Allah Anu
murbeng alam tur satuhu — sumerah ku
jalan lampah nu hade.

5 1 Ka parakokolot jamaah, simkuring
seja mere wawadi, dumeh simkuring
oge jadi kokolot saperti aranjeun.
Simkuring teh nyaksian pisan, kumaha
sangsarana Al Masih teh; tur simkuring
oge baris kacandak mulya, lamun
kamulyaan Anjeunna geus dinyatakeun.
2 Urus sing bener domba-domba Allah
dina cangkingan aranjeun teh. Ngurusna
ulah jeung asa kapaksa, kudu jeung
iklas, luyu jeung pamundut Allah. Ulah
ku dumeh pandang buruh, tapi ku
dumeh ngarasa yen eta teh kawajiban.
3 Kahade ulah boga pikir kawasa
marentah sakahayang ka maranehna
anu dipercayakeun ka aranjeun, anggur
kudu mere tuladan.
4 Di mana Gusti, Pangangon Agung,
sumping; aranjeun baris diganjar
makuta, anu cahayana moal suda-suda.
5 Ari aranjeun anu ngarora! Sing ngesto
ka nu leuwih kolot. Kitu deui jeung
papada saumur kudu silih rendah.

Sabab: “Ka jelema nu gumede, Allah teh
cua manah-Na. Sabalikna, ka jelema nu
daek rendah, Allah maparin berekah.”
6 Di bawah panalingaan Allah Anu
ngagem kawasa, maraneh kudu
ngalaipkeun diri; supaya di mana
waktuna cunduk, maraneh ku Mantenna
dijungjung.
7 Sagala kasusah maraneh unjukkeun
ka Mantenna, geus tangtu Mantenna
kersa nulungan.
8 Sing caringcing taki-taki. Musuh
maraneh, si Iblis, guar-gaur cara maung
eukeur neangan rewegeun!
9 Lawan manehna ku kapengkuhan
iman. Maraneh oge terang yen dulur-
dulur anu lianna, di sakuliah bumi, sarua
bae pada nandangan sangsara sarupa
kitu.
10 Tapi di mana sangsara geus liwat, —
lantaran sangsara teh moal sabaraha
lilana — maraneh baris disampurnakeun,
dipaparin katangguhan, dipulihkeun
tanaga ngajadi rosa kabina-bina ku
Allah ku manten. Allah teh sumber
sagala kurnia, anu geus nyaur maraneh,
supaya ku karana Al Masih, maraneh,

bisa milu kana kamulyaan Mantenna anu
langgeng.
11 Nya Mantenna anu kagungan
kakawasaan teh, salalanggengna. Amin.
12 Ieu surat pondok bae.
Dipangnuliskeun ku saderek Silwanus,
hiji dulur anu ceuk pangrasa simkuring
mah pohara pengkuh imanna. Maksudna
teh, taya lian ti seja mere kayakinan
jeung panyaksen; yen hal ieu teh,
saestuna sih kurnia Allah. Sing pageuh
nya muntang ka dinya.
13 Dulur-dulur, jamaah di Babul,
ngahaturkeun salam; kitu deui anak
simkuring, Markus. Maraneh masing
silih boro ku kasono, silih rangkul ku
pangjurung.
14 Mugi-mugi, kum sakabeh dulur-dulur
anu saiman anut ka Al Masih, sami-sami
mendak rahmat rahayu.

2 Petrus

1 [1] Surat ti simkuring, Simon Petrus,
rasul anu eukeur kumawula ka Isa
Al Masih. Kahatur dulur-dulur, anu ku
karana adil-Na Allah jeung Juru Salamet
urang, Isa Al Masih, geus ngamilik banda
anu mulya saperti simkuring, nya eta
iman kapercayaan.
[2] Mugi-mugi aranjeun ginanjar rahmat
rahayu, dumeh geus terang ka Allah
jeung ka Gusti Jungjunan urang, Isa Al
Masih.
[3] Ku kawasaning Allah nu agung,
urang geus dipaparin sakur nu perlu
geusan hirup kalawan ibadah, nya eta
ku lantaran diwanohkeun ka Nu geus
nyaur ka urang, malar kamulyaan jeung
kakawasaan Anjeunna tumerap ka
urang.
[4] Jangji-jangji Mantenna ka urang,
anu agung tur luhur pangajina, geus
tutas laksana. Ku kituna, — ku karana
kudrat ilahi — aranjeun geus bisa ngejat
tina pangaruh-pangaruh dunya anu
ngaruksak.

5 Ku sabab eta, aranjeun kudu ihtiar
sakuat-kuatna: iman deudeul ku
kanyaahan; kanyaahan deudeul ku
pangarti;
6 pangarti deudeul ku mawas diri;
mawas diri deudeul ku kamantepan;
7 kamantepan deudeul ku ibadah;
ibadah deudeul ku midulur pada batur;
midulur pada batur deudeul ku nyaah ka
sakumna jalma.
8 Upama sipat-sipat eta, geus kapimilik
ku aranjeun. Tangtu wanoh ka Isa Al
Masih, Gusti Jungjunan urang teh, baris
beuki subur buah-buahna.
9 Sabalikna, saha bae nu teu ngabogaan
sipat-sipat anu kasebut tadi mah, eta
teh poekkeun. Manehna poho, yen dirina
geus dilubarkeun tina dosa-dosa nu
baheula.
10 Sabab eta, dulur-dulur kudu
narekahan sakuat-kuatna, sangkan
panyaur jeung pamilih Allah ka aranjeun
teh ngajadi reugreug pageuh. Upama
geus bisa kitu, pamohalan aranjeun
tigedebug.
11 Aranjeun baris dipaparin kalangsaran
asup ka Karajaan anu langgeng

kagungan Gusti jeung Juru Salamet urang, Isa Al Masih.
12 Eta sababna, sanajan aranjeun geus tabah tur pengkuh madeg dina eta kayaktian, simkuring moal weleh-weleh ngelingan.
13 Sapanjang make keneh ieu raga awak, ngageuing ka aranjeun teh pikeun simkuring mah jadi hiji kawajiban.
14 Sabab simkuring geus terang ti Isa Al Masih, Gusti Jungjunan urang ku anjeun, yen ieu kurungan simkuring teh sakeudeung deui oge baris ruag.
15 Nu matak ayeuna simkuring teh tarekah, sangkan hal ieu ku dulur-dulur tetep ditungkus jeroning kalbu, sanajan simkuringna geus teu aya.
16 Dulur-dulur! Anu diwawarkeun ku simkuring teh lain dongeng jijieunan. Gusti Jungjunan urang, Isa Al Masih, anu baris rawuh deui teh memang mulya tanpa tanding. Simkuring sabatur-batur geus naringal sorangan kumaha kamulyaana-Na.
17 Kasaksian pisan caraning Anjeunna nampi kahormatan jeung kamulyaan ti Allah Rama, anu leuwih ditetelakeun deui

ku gentra ti Anu Maha Mulya, ungelna:
"Ieu Putra Kami! Kakasih Kami!"
18 Eta gentra ti sawarga teh, sidik pisan
kadenge ku simkuring jeung dua batur
anu nyarengan Anjeunna, disalahsahiji
puncak gunung anu suci.
19 Sanggeus nyaksian eta, kayakinan
simkuring sabatur-batur kana dawuhan
Allah anu ditepikeun ku nabi-nabi teh,
jadi beuki teguh. Ieu hal, perlu ku
aranjeun diperhatikeun, lir neuteup
cahaya palita anu nyaangan poekna
peuting, ngadago cahaya bentang isuk
anu moncorong jeroning ati, mapag
datangna beurang.
20 Jeung kudu diingetkeun: Moal aya
hiji nubuwat dina Kitab anu bisa dibuka
pihartieunana ku uteuk pangarti manusa
sorangan.
21 Sabab taya hiji nubuwat
beubeunangan uteuk manusa.
Nabi mah darma ngucapkeunana sarta
ngucapkeunana ge salawasna kalawan
pajenengan Allah; sabab kedalna teh, ku
pangjurungna Ruh Allah.
2 1 Sakumaha baheula, umat Allah
teh kadatangan ku nabi-nabi palsu.
Kiwari, aranjeun ge baris kadatangan

ulama-ulama palsu, anu ngasupkeun
pangajaran-pangajaran teu uni nu
balukarna matak nyilakakeun; lian ti eta,
ulama-ulama palsu eta teh, nolak oge
ka anu kudu dipi-Gusti, anu geus nebus
maranehna. Tapi kalakuan maranehna
teh, tangtu malindes ngabinasa ka
maranehna keneh.
2 Sakitu garorengna, eta lampah, tapi
baris loba jalma anu biluk bari terus
ngagogoreng Jalan Kayaktian.
3 Bawaning ku rakus-rakusna nyiar
kauntungan, eta ulama-ulama palsu
teh moal euleum-euleum ngasong-
ngasong dongeng anu teu aruni. Tapi
hukumanana oge, keur maranehna teh,
enggeus lila disampakkeun tur moal
diengke-engke.
4 Allah henteu ngantep ka malaikat-
malaikat anu barontak: Kabeh
digebluskeun ka naraka; dibarogod di
alam poek pikeun ngadago waktu Poe
Pangadilan.
5 Allah ge henteu ngantep dunya purba,
— dina jaman Enoh — tempat jelema-
jelema nu marasiat nu ku Mantenna
geus dibasmi ku caah gede tea; ngan
Enoh jeung tujuh urang wungkul anu

dirahayukeun; sabab Enoh mah, anggur
ngajak supaya jelema-jelema anu
marasiat teh tarobat.
6 Allah ge ngahukum kota Sadumu
jeung Gomora; kadua kota eta, ku
Mantenna dibasmi ku seuneu pikeun
jadi conto ka hareupna: Kitu temahna,
mungguh jalma nu doraka mah.
7 Anu dirahayukeun tina eta hukuman
ngan Elut, jalma anu ibadah. Di eta
nagara, Elut teu eureun-eureun asa
kasiksa ku kalakuan-kalakuan urang
dinya anu teu ngendahkeun hukum
jeung ngan ngalajur napsu jahatna bae.
8 Ma'lum anjeunna hirup di masarakat
anu siga kitu, unggal-unggal poe
nyaksian kalakuan anu jarahat, teu
araruni, nepi ka jiwa Elut kacida
kasiksana.
9 Tina hal-hal anu bieu, tetela Pangeran
teh uninga ka umat-Na anu kudu
dilepaskeun tina kasukeranana sarta
ngahukum ka jelema-jelema anu jahat;
ku jalan ngagebluskeun maranehna
ka jero tahanan pikeun ngadago Poe
Pangadilan.
10 Mantenna pohara ngahukumna
ka jelema anu ngumbar napsu jahat,

anu ngumbar pangajak badani, jeung ngahina kana pamarentahan Allah. Eta ulama-ulama palsu teh kacida garumedena, nepi ka taya pisan hormatna ka Nu leuwih kawasa ti batan dirina, malah teu euleum-euleum ngagorengkeun teh.

11 Cacakan malaikat-malaikat anu jauh tangeh leuwih luhur jeung leuwih kawasa batan maranehna teh, teu warantuneun ngagogoreng maranehna di payuneun Allah.

12 Tapi eta ulama-ulama palsu tea, jelema soteh ukur ngaranna, ari kalakuanana mah teu beda ti sato anu henteu boga akal. Maranehna teh, bleg sato bae, nya ngan pikeun boroeun jeung paehaneun wungkul. Maranehna ngagorengkeun perkara nu teu kaharti ku akalna. Nya kalakuanana keneh bae anu bakal ngalantarankeun maranehna binasa lir sato alas teh.

13 Kajahatanana tangtu baris meunang pangwales. Kana ngumbar pangabeuki, makmak-mekmek sapanjang poe, geus ngabaju. Mutuh matak era, matak mawa cacad ku kalakuanana anu sasar mun

pareng aranjeun dahar bareng jeung maranehna.
14 Matana giras, pinuh ku geter birahi,
nya eta kana hirup rucah sarta taya
seubeuhna migawe dosa. Tukang
ngolo ka nu barodo. Hatena kebek ku
tabeat hawek. Jelema-jelema sapaeun
Pangeran!
15 Jalanna ngalalapruk, nepi ka
maranehna teh sasab; nya tuluy bae
nyokot jalan kawas anu dipake ku
Balhum bin Beor anu sapongkol jeung
musuh, pedah kagembang ku uang.
16 Tuh geuning, Balhum ge geus
ditegor ku Allah. Kalde tutumpakanana
ngadak-ngadak bisa ngomong kawas
jelema, megeg kapalunganana eta nabi.
17 Eta ulama-ulama palsu teh, jeg hulu
cai anu geus saat atawa kawas mega anu
katebak ku angin barat. Pitempateunana
teh, nya eta di nu poek mongkleng, nu
geus disampakkeun ku Pangeran.
18 Sungutna lir lodong kosong harus
ngelentrung. Lampah rucahna, dipake
ngabibita batur anu kakara bae lilir tina
kabiasaan-kabiasaan anu aeb.
19 Majar maneh bisa mere kamerdikaan,
padahal soranganana jadi badegana

napsu-napsu anu matak ngabinasa.
Sabab sing saha anu kasoran, eta teh
kudu kumawula ka anu ngelehkeunana.
20 Upama jelema anu geus ucul
tina pangaruh-pangaruh dunya anu
ngaruksak ku lantaran geus wanoh
ka Isa Al Masih, — Gusti Jungjunan
urang sarta Juru Salamet urang — heug
kabeulit deui ku nu karitu; kaayaanana
teh baris leuwih cilaka tibatan tadina.
21 Pikeun jelema anu kitu mah,
saenyana leuwih hade ulah nyaho sama
sakali kana jalan anu bener; tibatan
nyaho, tapi balik deui nukangan parentah
suci anu diwawarkeun ka manehna.
22 Jelema anu kitu, ninggang kana
paribasa: "Anjing ngaletakan deui
utahna, babi nu beunang ngamandian
ancrub deui kana pangguyangan."
3 1 Paramitra! Geus dua kali jeung ieu,
simkuring nyuratan teh. Eusina mah,
sarua maksudna, nya eta tarekah seja
mepelingan aranjeun.
2 Malakmandar aranjeun areling terus
kana pilahir nabi-nabi baheula nu saruci;
kitu deui, kana timbalan Gusti Jungjunan
urang sarta Juru Salamet, anu ditepikeun
ku rasul-rasul anu daratang ka aranjeun.

3 Anu kudu pohara diingetkeunana
teh, nya eta: Dina mangsa-mangsa
jaman ahir, bakal aya tukang-tukang
nyacampah anu ngaberung. Maranehna
bakal nyarieun lulucon anu eusina
ngahina ka urang, basana:
4 "Baruk, eta teh enggeus jangji arek
datang deui? Ari ayeuna eukeur ka mana
heula? Geuning ti sapesna karuhun
urang, kaayaan teh angger keneh
bae, dunya ngadeg ti baheula henteu
robah-robah."
5 Maranehna ngahaja mopohokeun
sajarah, yen baheula, sanggeus Allah
ngandika, jleg langit jeung bumi ngajadi.
6 Mopohokeun, yen bumi anu asal tina
cai jeung ku cai; geus dibasmi ku cai
oge, nya eta waktu aya caah sadunya
tea.
7 Mopohokeun, yen langit jeung bumi
anu kiwari teh, oge dicawiskeun keur
parab seuneu, sakumaha Pangandika
Allah; ngan sabot ngadago wancina, nya
eta Poean jelema-jelema anu daroraka
dipariksa jeung ditibanan hukuman.
8 Paramitra masing inget! Mungguh di
Pangeran mah, sapoe jeung sarebu taun

teh teu beda. Da pikeun Mantenna mah,
sarua bae.
9 Pangeran mah, kana ngalaksanakeun
jangji teh, tara talangke cara ceuk
sangkaan jelema. Nu saenyana mah,
Mantenna, sabar-Na kalangkung-
langkung ka aranjeun teh; dumeh
kahoyong-Na mah, ulah aya saurang ge
anu cilaka; sabalikna, kahoyong-Na mah,
kabeh teh tarobat tina dosa-dosana.
10 Demi Wanci pisumpingeuna-Na Gusti
Jungjunan urang teh, hamo kataksir
iraha, cara urang teu bisa naksir wanci
pidatangeunana bangsat. Dina Wanci
eta, langit baris ngiles sirna; sorana
ngagulugur, unsur-unsur jagat raya lebur
ku seuneu; kitu deui, bumi katut sagala
eusina baris musna kaduruk.
11 Jadi, ku sabab kabeh baris lebur ku
jalan kitu; atuh hirup aranjeun teh kudu
pohara suci kalawan takwana,
12 bari sing manteng dina ngarep-
ngarep jeung bajuang pikeun
pisumpingeunna-Na eta Poean
Gusti. Dina poe eta, langit lebur ku
seuneu sarta unsur-unsur jagat buana
ajur ku panas.

13 Tapi mungguhing urang mah, pan
pageuh ngarep-ngarep kana jangji
Pangeran, Anu ngajangjikeun langit
anyar jeung bumi anyar, pangancikan
anu dicita-cita ku urang, anu diereh ku
kaadilan.
14 Sabab eta, dulur-dulur! Sajeroning
nganti-nganti, aranjeun teh kudu
bajuang; sangkan aranjeun,
kasondongna ku Allah teh, ulah
aya dina kaayaan cacad atawa
nguciwakeun, malar bisa reureujeungan
jeung Mantenna kalawan santosana.
15 Kasabaran Pangeran ka urang teh,
hartina Mantenna maparin tempo
sangkan urang salamet; sakumaha
anu geus disaurkeun ku Paulus, mitra
simkuring, dina suratna ka aranjeun,
dulur-dulur. Anjeunna nyebatkeun kitu
teh lantaran kenging hikmat kapinteran
ti Allah.
16 Dina surat-suratna, unggal-unggal
oge anjeunna tara luput, kudu bae
nyarioskeun ieu perkara. Surat-surat
anjeunna sok dieusi ku sababaraha hal
anu muskil, matak hese kahartina. Ku
jelema-jelema anu kurang pangarti tur
kurang pengkuh imanna mah, hal eta,

dihartikeunana teh sok diputerbalikkeun, nepi ka matakkeun maranehna cilaka: Nya cara kana tulisan-tulisan Kitab sejenna bae, maranehna, mun ngahartikeun teh sok diputerbalikkeun.
17 Tapi mungguh aranjeun mah, ti samemehna oge, geus terang kana hal eta teh. Kari waspadana bae, malar ulah kasered ku anu salalasar, — nya eta jalma-jalma nu teu tara'at kana hukum — bisi matak poho kana cecekelan.
18 Anggur sing leuwih rajin ngagunakeun bakat jeung pangarti kurnia ti Isa Al Masih, Gusti Jungjunan urang, sarta Juru Salamet urang tea. Pikeun Anjeunna bae, kamulyaan teh, ti ayeuna dugi salalanggengna.

1 Yohanes

1 [1] Ieu anu seja dipicatur, nya eta hal:
Sabda Hirup (Sabda nu jumeneng
Hirup), anu estu geus kasaksi ku
rasul-rasul pribadi, geus karungu ku
pangrungu, katingal ku siki mata, sarta
kacabak ku dampal leungeun.
[2] Sabab eta Nu jumeneng Hirup teh,
anu tadina ngancik di Anu jumeneng
Rama, enggeus gumelar mijalma jeung
kasaksian ku simkuring, rasul-rasul.
Ayeuna, eta Anu jadi Hirup langgeng teh
diwartakeun ka aranjeun.
[3] Tah eta, anu geus katingal jeung
kadenge ku rasul-rasul teh, ku simkuring
rek diwanohkeun ka aranjeun; supaya
aranjeun oge asup kana beungkeutana-
Na, saperti simkuring sapara kanca,
hirup satunggal jeung Anu jumeneng
Rama miwah Putra-Na, Isa Al Masih.
[4] Sagala perkarana ku simkuring seja
dipedar, malar cacap kasukaan hate.
[5] Perkara anu katarima ti Anjeunna,
anu ku simkuring seja diwartakeun ka
aranjeun, nya eta: Allah teh Sumbering

terang. Di Mantenna mah sama sakali
teu aya poek.
6 Jadi, upama urang ngaku geus hirup
satunggal jeung Mantenna tapi resep
keneh di alam poek, eta teh ngabohong
sabab urang teh patonggong-tonggong
jeung perkara anu sabenerna.
7 Sabalikna, upama enya, urang geus
aya di alam caang sakumaha Mantenna;
tanwande urang teh ngajadi hiji,
sabeungkeutan, sarta baris disucikeun
tina dosa ku getih Isa Putra-Na.
8 Upama urang ngakukeun teu boga
dosa, eta teh tetela ngabobodo maneh
tur beda jeung kanyataan.
9 Sabalikna, upama urang balaka
ngaku dosa ka Mantenna; tinangtu,
ku Mantenna, baris dihampura jeung
kadorakaan urang teh dipupus; karana
Allah teh, adil tur satia tuhu kana jangji.
10 Upama urang nyebutkeun teu
boga dosa; atuh eta mah, sasat
nyebutkeun Allah teh Tukang bohong
sarta pangandika-Na teu ngancik di diri
urang.

2 1 Anaking! Bapa nulis ieu teh kalawan
tekad ngelingan, malar aranjeun ulah
milampah dosa. Dina ayana oge anu

milampah dosa; di Anu jumeneng Rama
mah aya Anu adil, Anu pingabelaeun
urang, nya eta Isa Al Masih.
2 Nya Al Masih ku anjeun anu
ngahapunten dosa teh. Nu dihampura
teh lain dosa urang bae, tapi oge dosa
sakabeh jelema saalam dunya.
3 Kumaha jalanna sangkan urang
enya-enya wawuh ka Anjeunna? Ku jalan
anut, tumut kana dawuhan-dawuhan
Allah.
4 Ngaku wawuh ka Anjeunna, tapi teu
nurut kana timbalana-Na; eta teh, tetela
bohongna; jelema anu kitu teh henteu
kaancikan ku bebeneran.
5 Sabalikna, pikeun anu nurut kana
timbalana-Na, saestuna kaasihan
Allah teh geus sumerep sumarambah
sajeroning dirina. Upama geus kitu,
tanwande baris karasa enya-enya yen
bener urang teh hirup geus manunggal
jeung di Allah.
6 Jadi, sing saha anu ngaku yen hirupna
geus manunggal jeung Allah, lampahna
ge kudu sakumaha lampah Al Masih.
7 Paramitra! Ieu anu ditulis di dieu
teh, lain timbalan anyar; sabalikna, nya
anu lawas keneh bae, anu geus kungsi

kadarenge ku dulur-dulur ti barang
mimiti diwawarkeunana.
8 Tapi papadaning kitu, memang ieu
teh anyar, nya eta hal anu sayaktina
ngeunaan salira Al Masih sarta oge
ngeunaan aranjeun. Sabab poek teh, nya
geus musna; diganti ku caang padang.
9 Ayeuna, sing saha anu ngakukeun
dirina lumampah di alam caang, tapi ijid
ka papada kaula; eta hartina manehna
masih keneh hirup di alam poek.
10 Anu hirup di alam caang mah ka
papada kaula teh nyaah, tur pamohalan
kana nyangka goreng.
11 Anu ijid ka pada kaula mah hirupna
teh aya di alam poek keneh, teu nyaho
kudu jig ka mana. Sabab euweuh nu
katenjo manehna, lantaran ku poek tea.
12 Barudak! Ieu bapa nyuratan teh
rek ngabejaan; ku karana pajenengan
Al Masih, dosa maraneh teh geus
dihampura.
13 Bapa-bapa! Simkuring nyuratan
teh lantaran aranjeun geus kenal ka
Anjeunna, nya eta anu geus jumeneng ti
kawitna. Paranonoman! Kuring nyuratan
teh lantaran aranjeun geus sanggup
ngelehkeun pangajak Setan.

14 Barudak! Maraneh teh ayeuna mah
geus wawuh ka Anu jumeneng Rama.
Bapa-bapa, sakali deui: Aranjeun
teh geus kenal ka Anjeunna, nya
eta Anu geus jumeneng ti kawitna.
Paranonoman! Tetela aranjeun teh
digjaya; salian eta, pangandika Allah ge
geus ngancik di aranjeun sarta aranjeun
teh enggeus ngelehkeun si Jahat.
15 Ulah rek kabungbulengan ku
kadunyaan katut sagala unak-anikna.
Anu batinna kaered ku kadunyaan
mah, mustahil kaancikan ku asihing Nu
jumeneng Rama.
16 Sabab dunya mah ngan jadi enggon
kahayang jasmani wungkul, enggon
pangajak mata, enggon hirup angkuh,
enggon kahayang-kahayang anu asalna
ti dunya, lain ti Nu jumeneng Rama.
17 Padahal dunya katut sagala rupa anu
matak kabungbulengan teh, keuna ku
musna. Sabalikna, jelema anu tumut
kana pangersa Allah mah, baris hirup
salalanggengna.
18 Anaking! Ayeuna teh geus jaman
ahir. Geus nepi kana wancina datang
si Dajal anu bareto disebut-sebut tea.
Ayeuna, eta dajal-dajal teh geus loba nu

narembongan. Eta, ciciren yen ayeuna geus jaman ahir.
19 Ari jelema-jelemana mah, asal ti urang-urang keneh. Ngan maranehna geus naringgalkeun. Ma'lum tadina ge, miluna henteu niat saenyana. Cacak mun niat enya ge, tangtu tetep ngahiji jeung urang. Ku kituna tetela, yen maranehna, ti mimiti keneh oge geus henteu kaasup ka urang.
20 Tapi aranjeun, dulur-dulur, geus dipaparin kakuatan ku Al Masih, geus dibekelan ku pangarti.
21 Jadi, disuratan soteh, ku simkuring, lain ku sabab aranjeun can ngarti kana eta kayaktian. Malah sabalikna, nya eta ku lantaran geus ngalarti kana hal eta; tur ngarti, yen ti nu sayakti mah pamohalan bijil bohong.
22 Saha Tukang bohong eta teh? Lain sasaha deui, lian ti nu nyebutkeun yen Isa teh lain Al Masih. Eta teh si Dajal, anu embungeun ngaku, boh ka Nu jumeneng Rama boh ka Putra-Na.
23 Sabab sing saha anu nampik ka Putra, tegesna nampik ka Anu jumeneng Rama. Sing saha anu narima ka Putra, tegesna narima ka Anu jumeneng Rama.

24 Ku sabab eta, cekel sing pageuh
amanat anu geus katarima ti barang
diwawarkeun teh, masing nyantel dina
hate. Lamun kitu, tinangtu aranjeun
baris bisa reureujeungan, boh jeung
Putra, boh jeung Anu jumeneng Rama.
25 Da pahlana mah sakumaha anu
enggeus dijangjikeun tea, ya eta hirup
anu langgeng.
26 Tah simkuring ngabejaan, yen aya
jelema-jelema anu nyoba-nyoba rek
nyasabkeun aranjeun.
27 Sukur pisan aranjeun geus meunang
kakuatan ti Anjeunna jeung diaping ku
Ruh Allah. Jadi teu perlu ku pangajaran
ti nu sejen deui. Sabab sagala perkara
oge, ku Ruh Mantenna geus diwurukkeun
ka aranjeun; tur kalawan sayaktina, taya
bohongna. Cekel kabeh eta piwulang teh
jeung sing tetep satuhu ka Anjeunna.
28 Ayeuna, anaking, sing tetep satuhu
ka Anjeunna, supaya ari Anjeunna
sumping aranjeun henteu rumegag
jeung teu kudu era-era ngadeuheus.
29 Aranjeun mo bireuk deui yen
Anjeunna teh adil bener. Ku sabab eta,
masing inget, yen sing saha anu hirupna

adil bener, baris diangken jadi putra Allah.

3 [1] Pan karasa, kumaha asih-Na Anu jumeneng Rama ka urang teh, nepi ka urang diangken jadi putra-putra-Na; da memang urang teh putra-putra Allah! Hal ieu, ku dunya mah teu kahartieun; ma'lum dunya mah teu ngaku ka Allah.
[2] Tapi najan geus jadi putra-putra Allah oge, acan bisa ngira-ngira kumaha engkena kaayaan urang teh. Ngan lamun Al Masih geus sumping, urang teh baris sarua jeung Anjeunna. Kaayaan Anjeunna, nu sajatina, engke tangtu ebreh ka urang.
[3] Saha-saha anu ngarep-ngarep kana eta kaayaan sarta ngandel ka Al Masih, kudu ngajauhan dosa, sabab Al Masih teu kagungan dosa.
[4] Anu milampah dosa, eta ngarempak hukum Allah; sabab dosa teh ngalawan kana hukum Allah.
[5] Ku dulur-dulur geus kaharti, yen nu matak Al Masih mijalma teh geusan nyirnakeun dosa-dosa manusa. Geus tarerang deuih, yen Anjeunna teu kagungan dosa.

6 Anu geus jinek anut ka Anjeunna,
tangtu moal milampah dosa. Sing saha
anu milampah dosa keneh, hartina can
awas jeung can wawuh ka Anjeunna.
7 Anaking! Kahade ulah beunang
kasasabkeun ku batur. Anu lampahna
adil teh, bener: Sakumaha Al Masih anu
bener tea.
8 Anu tonggoy milampah dosa, eta
mah anak-anak Iblis. Sabab Iblis
mah ti awitna keneh oge, geus
milampah dosa. Putra Allah nu matak
mijalma teh nya geusan ngagagalkeun
pagawean-pagawean Iblis tea.
9 Sing saha anu jadi putra Allah, moal
milampah dosa. Lantaran hirupna geus
kaancikan ku kakawasaan Allah; malah
moal bisaeun milampah dosa teh,
lantaran diyugakeun ku Allah.
10 Gampang bae ngabedakeunana,
nu mana putra-putra Allah, nu mana
anak-anak Iblis: Mana-mana anu goreng
lampah jeung teu nyaah ka dulur-dulur,
tah nu kitu, nu lain putra Allah teh.
11 Ti kawitna keneh dulur-dulur geus
diwurukan, supaya silih pikanyaah jeung
pada batur.

12 Ulah kawas Kain, anak Iblis, anu
maehan adina tea. Ku naon Kain kitu
kalakuanana? Bawaning ku jahat adatna,
teu cara adina, ibadah ka Allah.
13 Ulah heran upama dulur-dulur
dipikangewa ku dunya.
14 Urang terang yen geus pindah
pileumpangan, tina paeh kana hirup,
lantaran aya kanyaah ka dudulur. Anu
teu boga kanyaahan mah, kaayaanana
tetep paeh.
15 Anu mikageuleuh ka dulur, ngaranna
maehan. Ari tukang maehan mah, teu
kaancikan ku hirup langgeng.
16 Ti Al Masih, urang geus terang
nu kumaha ari nu nyaah jeung asih
teh. Anjeunna geus ngorbankeun
salira ngabela urang. Urang oge wajib
ngorbankeun diri keur kapentingan
dudulur an.
17 Jelema beunghar, tapi cadu nulung
ka nu butuh; majar boga kanyaah ti
Allah teh, tapi mana buktina?
18 Anaking! Ulah ngan semet biwir
wungkul nyebut-nyebut nyaah teh!
Buktikeun kalawan prakna jeung iklasna.

19 Engkena, tangtu karasa yen enya
urang teh kaasup jelema bener; jadi,
bisa teger di payuneun Allah.
20 Memang dina sagala hal hate urang
sok ngadakwa. Tapi Allah mah langkung
uninga, ti batan anu karasa ku urang
sorangan. Mantenna uninga kana sagala
rupa.
21 Upama tina budi rasa urang taya
dakwaan naon-naon, rek barang
suhunkeun ka Allah teh tangtu moal
rumegag;
22 naon bae anu disuhunkeun ka
Mantenna, tangtu dikabul; lantaran
urang nurut kana timbalana-Na jeung
laku lampah urang teh sapuk jeung
pangersa-Na.
23 Ari timbalana-Na teh, urang kudu
mantep percaya ka Isa Al Masih, Putra-
Na; bari silih Pikanyaah, sakumaha anu
dipiwarang ku Al Masih.
24 Anu nurut kana timbalan Allah, eta
teh manunggal jeung Allah sarta Allah
linggih dina hatena. Bisana ngarasa yen
Allah linggih di jero hate urang teh, nya
ku karana Ruh Allah anu ku Mantenna
geus dikurniakeun ka urang tea.

4 [1] Paramitra! Kahade ulah gampang
percaya ka anu ngaku-ngaku
kalinggihan roh. Uji heula sing taliti; na
enya roh anu ngancik dina dirina teh,
Ruh Allah? Ayeuna mah, loba pisan nabi
palsu anu kulayaban.
[2] Pikeun nganyahokeunana kieu: Lamun
enya, Ruh dina dirina teh Ruh Allah,
tangtu ngaenyakeun yen Al Masih geus
sumping ngajadi manusa.
[3] Anu teu ngaku ka Isa, tetela roh anu
ngancik di dirina teh, lain Ruh ti Allah.
Nu kitu mah roh Dajal, nya eta satru Al
Masih. Dulur-dulur geus dibejaan yen
baris aya anu karitu. Nya ayeuna pisan
daratangna maranehna teh.
[4] Anaking! Aranjeun mah umat Allah,
geus bisa ngelehkeun anu karitu.
Sabab Mantenna anu linggih dina hate
aranjeun, langkung-langkung kawasana
ti batan pangaruh-pangaruh dunya.
[5] Lantaran nabi-nabi palsu teh,
ti bawahan dunya; jadi, anu
diaromongkeunana, nya urusan
dunya jeung digaruguna ge, nya ku
urang dunya.
[6] Ari urang mah ti Allah. Anu nyaho ka
Allah tangtu daek ngagugu ka urang.

Anu teu nyaho ka Allah mah moal
daekeun. Kitu bedana antara Ruh anu
sayakti jeung roh anu mawa kana sasar
teh.
7 Paramitra, aranjeun, kudu silih
pikanyaah. Sabab kanyaahan teh asalna
ti Allah. Anu nyaahan, eta teh putra
Allah, wawuh ka Allah.
8 Anu tuna kanyaah, ciri can wawuh ka
Allah, sabab Allah mah sipat asih.
9 Kumaha asihna Allah ka urang, nyata
tina kurnia-Na: Geus ngutus Putra-Na
anu tunggal ka ieu dunya, supaya ku
jalan Putra-Na urang ngamilik hirup.
10 Dina sual kanyaah; lain urang anu
nyaah ka Allah, tapi Allah anu asih ka
urang; malahan nepi ka nyelehkeun
Putra-Na, supaya ku jalan kitu dosa
urang dihampura.
11 Ku sabab Allah sakitu asihna ka
urang, urang oge kudu silih pikanyaah.
12 Urang memang can aya anu geus
kungsi nenjo Allah. Tapi upama urang
silih pikanyaah, tangtu Mantenna
ngalinggihan hate urang; tur cacap
asih-Na ka urang.
13 Ciri yen urang teh hirup manunggal
jeung Mantenna sarta Mantenna

ngalinggihan hate urang, — kapan geus kabukti — nya eta urang dipaparinan Ruh Mantenna.
14 lian ti eta, Allah Anu jumeneng Rama ge, geus ngutus Putra-Na pikeun nyalametkeun manusa saalam dunya; nya simkuring, rasul-rasul, saksi-Na anu nyaksian ku sorangan, tur wani nyaturkeunana.
15 Sing saha anu ngaku yen Isa teh Putra Allah, hirupna manunggal jeung Allah sarta Allah ge manunggal dina hirup manehna.
16 Ari urang mah, lian ti terang teh jeung percaya ongkoh, yen Allah teh asih ka urang. Memang Allah teh maha asih. Sing sakur anu nyaahan, hirupna teh manunggal jeung Allah sarta Allah ge manunggal jeung hirupna.
17 Kanyaah urang baris ngajadi sampurna, upama laku lampah sajeroning hirup nulad ka Al Masih. Eta teh baris ngalantarankeun urang teger dina Poe Hukuman.
18 Sabab kanyaah mah bebas tina rasa kasieun. Kanyaah anu sajati mah bisa nyirnakeun kasieun. Bijilna kasieun teh lantaran nyaho baris disiksa. Ari jalma

anu ngandung kasieun teh, lantaran
kanyaahna henteu sampurna.
19 Urang boga kanyaah, lantaran Allah
mikaasih ti heula ka urang.
20 Anu ngaku nyaah ka Allah, tapi
ngewa ka pada jalma; eta teh tetela
bohongna. Upama ka pada jalma anu
aya bungkeuleukanana bae geus teu
nyaah, pamohalan bisa nyaah ka Allah
anu sipatna gaib.
21 Ieu Amanat ti Mantenna teh, nya
eta: Sing saha anu nyaah ka Allah, kudu
nyaah ka papada jalma.
5 1 Sakur anu percaya yen Isa teh Al
Masih, disebut putra-putra Allah.
Upama urang mikanyaah ka nu jadi
bapa, tangtu mikanyaah ka nu jadi
anak-anakna oge.
2 Kitu keneh ka putra-putra Allah; Urang
teh mikanyaah ka maranehna, upama
urang nyaah ka Allah sarta nurut kana
timbalana-Na.
3 Sabab nyaah ka Allah teh, hartina
nohonan parentah-Na. Tur, parentah
Mantenna teh, teu beurat-beurat teuing.
4 Jeung ongkoh anu yuga ti Allah mah,
kabeh oge, sanggup ngalawan hawaning
dunya ku iman kapercayaanana.

5 Jadi, anu sanggup ngelehkeun
hawaning dunya teh, ngan anu percaya
yen Isa Al Masih teh Putra Allah.
6 Isa Al Masih, sumping-Na ka dunya
teh nya ngalakonan dibaptis ku cai,
nya ngalakonan mandi getih dugi ka
pupus-Na. Jadi, Anjeunna teh henteu
ngan semet dibaptis bae, tapi nepi ka
mandi getih, nya eta pupus disiksa. Ruh
Allah ngiring nyaksian kana benerna ieu
perkara; tur Ruh Allah teh, kapan sipat
saestu.
7 Jadi, aya tilu saksina, nya eta
8 Ruh Allah, cai, jeung getih. Panyaksen
anu tilu teh, kabeh sapagodos.
9 Upama panyaksen ti manusa ge bisa
dipercaya, komo panyaksen ti Allah
mah; sabab pertelaanana leuwih kuat.
Panyaksen Allah ngeunaan Putra-Na,
estu cocog jeung bukti anu saenyana.
10 Sakur anu percaya ka Putra Allah,
percayana teh nya kana panyaksen
ti Allah. Sabalikna, anu teu percaya
kana panyaksen ti Allah, eta tegesna
nganggap Allah teh Tukang bohong.
Lantaran teu percaya kana pertelaan
Mantenna, ngeunaan Putra-Na tea.

11 Demi aci-acining eta panyaksen
kieu: Allah teh, ka urang, ngurniakeun
hirup langgeng. Ari hirup langgeng teh,
dicangking ku Putra-Na.
12 Anu percaya ka Putra-Na, tinangtu
baris ngamilik eta hirup langgeng.
Sabalikna, anu teu percaya ka Putra
mah, hamo bisa ngamilik.
13 Dina ieu surat simkuring rek
nerangkeun, yen eta hirup langgeng teh
ku dulur-dulur geus beunang, lantaran
dulur-dulur percaya ka Putra Allah.
14 Dulur-dulur bisa ngunjukkeun angen-
angen ka Allah kalawan kapercayaan,
yen sagala panuhun anu sapuk jeung
manah-Na tinangtu dikabul.
15 Sabab terang, yen iraha-iraha
oge Mantenna kersa ngadangukeun
panuhun urang, yakin yen sagala anu
disuhunkeun dina paneda urang tangtu
dipaparinkeun.
16 Upama aya dulur anu milampah
hiji kasalahan anu teu matak mateni,
pangnedakeun ka Allah, anu tangtu kersa
maparin keneh umur ka eta jelema.
Ieu teh ngan pikeun anu kasalahanana
henteu matak mawa kana hukum pati.
Sabab aya kasalahan atawa dosa anu

matak mateni. Pikeun anu kitu mah
simkuring moal nitah mangnedakeun.
17 Tiap-tiap lampah anu salah kabeh
ge dosa. Tapi teu kabeh dosa anu
nemahkeun paeh.
18 Jelema anu yuga ti Allah mah moal
milampah dosa. Sabab diraksa ku Putra
Allah jeung moal bisa dijailan ku Iblis.
19 Urang terang yen urang teh asal ti
Allah. Terang yen saalam dunya kabeh
aya dina kakawasaan Setan.
20 Tapi urang oge terang, yen Putra
Allah geus sumping ka ieu dunya,
maparin pangarti ka urang malar kenal
ka Allah Nu Sajati. Urang hirup teh geus
manunggal jeung Allah Anu Sayakti,
lantaran ngahiji jeung Putra-Na, Isa Al
Masih. Nya Mantenna Sayaktining Allah;
Nya Mantenna Nu jadi Hirup langgeng.
21 Anaking! Ati-ati, sing waspada ka
brahala-brahala!

2 Yohanes

1 [1] Ieu serat ti simkuring, kokolot
jamaah tea. Kahatur Ibu pinilih katut
putra-putra, anu salamina cumantel
dina hate. Anu nyaah ka Ibu teh, sanes
simkuring bae; nanging sadayana,
nya eta sakur anu parantos kenging
pangajaran perkawis kayaktian.
[2] Eta kayaktian teh, parantos jadi
milik urang sarta baris marengan
saumur-umur.
[3] Mugi kurnia Rama, nya eta Allah,
sareng Putra-Na — katut rahmat
rahayu-Na — mayungan urang sadaya
sajeroning nohonan jalan kayaktian
jeung silih pikanyaah.
[4] Simkuring kalintang bingahna, basa
tepang sareng sababaraha urang putra
Ibu anu junun kana kayaktian, nohonan
parentah-parentah Nu jumeneng Rama.
[5] Simkuring, nyeratan teh, sanes seja
ngadongkapkeun parentah anyar. Ieu
teh, parentah anu kapungkur keneh bae,
— etang-etang ngemutan — nya eta
parentah kedah silih pikanyaah tea.

6 Ari silih pikanyaah teh hartina tumut
kana timbalan Allah. Margi ti barang
ku urang katampi oge, parentah ti
Mantenna teh nya eta: Kudu silih
pikanyaah. Ieu parentah anu kapungkur
teh, ku urang kedah didamel patokan
hirup.
7 Sabab ayeuna mah geus seueur pisan
tukang nyasabkeun teh, rabeng ka
sakuliah jagat. Sanggem maranehna:
Mustahil Isa Al Masih gumelar aya
wujudna, miraga cara manusa.
Maranehna memang satru-satru Al
Masih, seja nyasabkeun ka urang.
8 Kedah atos-atos, supados
kekengingan urang didamel leres-
leres teh kenging ganjaran anu layak,
ulah dugi ka gagal.
9 Anu tonggoy-tonggoy ingkar tina
piwulang Al Masih, eta teh ngalesotkeun
maneh ti Allah. Anu mantep kana
piwulang-Na, hirupna manunggal sareng
Allah katut Putra-Na.
10 Upami Ibu kadongkapan ku nu mawa
pangajaran sejen, ulah ditampi jeung
ulah nyalaman.

11 Sabab uluksalam ka nu karitu mah,
sami bae sareng ngiring teu bener ka
dinya.
12 Seueur keneh carioskeuneun mah,
nanging moal ku jalan serat. Urang
sanggemkeun engke bae ari patepang,
margi simkuring gaduh niat seja
nepangan, supados karaos bingahna ku
sadayana.
13 Aya salam ti putra-putra saderek Ibu
anu istri anu kapilih ku Allah tea.

3 Yohanes

1 [1] Surat ti simkuring, kokolot jamaah.
Kahatur saderek Gayus, kanyaah
simkuring dina bebeneran.
[2] Paneda simkuring, mugi saderek tetep
sehat walafiat lahir batin.
[3] Aya wartos ti dulur-dulur anu daratang
ka simkuring, yen saderek pohara
pageuhna kana bebeneran: Sakumaha
aranjeun geus nohonan pamentana
kayaktian.
[4] Pikeun simkuring mah, taya deui anu
matak leuwih bungah, lian ti upama
ngadenge nu jadi anak aya dina jalan
anu bener.
[5] Kumaha pageuhna saderek kana
kayaktian, tembong, nya eta basa
kadatangan ku dulur-dulur saiman anu
can wawuh tea; kapan ku saderek teh
pohara diuruskeunana.
[6] Tah perkara eta, anu dicaritakeun ku
dulur-dulur di dieu teh, di jamaah. Kacida
hadena, manawi saderek kersa deuih
ngabantu maranehna pikeun neruskeun
perjalanana ku jalan ngabantu

mangusahakeun pibekeleunana. Asal
bae, hal eta teh, kamanah ku Pangeran.
7 Sabab maranehna, laleumpangna teh
keur nohonan kawajiban ti Al Masih tur
ti anu henteu saiman mah, pamohalan
meunang pitulung.
8 Nya urang anu wajib ngabantu
maranehna; eta teh, tandaning urang
milu digawe babarengan nyebarkeun
kayaktian.
9 Simkuring geus ngirim surat pondok
ka jamaah. Tapi jelema anu ngaran
Diopretes teu resepeun, dumeh manehna
hayang jadi pamingpin.
10 Engke, upama simkuring ka dinya,
kalakuanana rek dibolekerkeun. Gawena,
ka ditu ka dieu, ngan ngomongkeun
bae simkuring sarta omonganana, mani
nyararugak. Teu anggeus ku sakitu bae
sabab ka dulur-dulur anu anyar datang
oge, mani embung narima. Aya anu arek
narima ge, ku manehna dihalang-halang;
malah antukna dikaluarkeun pisan ti
jamaah!
11 Lain turutaneun, nu goreng kitu mah.
Wajib ditiru soteh, lamun alus. Jelema
nu hade lampah memang asal ti Allah.

Ari goreng lampah mah kalakuan jelema
anu can nyaho ka Allah.
12 Tapi nu saurang deui, — anu ngaran
Demetrius — eta mah ku itu ku ieu pada
ngaluskeun tur memang bener bukti
yen manehna jelema hade. Manehna
mah, ku simkuring oge diaku pisan.
Saderek tangtu percaya kana benerna
ieu omongan simkuring.
13 Rea keneh picaritaeun simkuring teh,
tapi moal ku jalan surat.
14 Engke bae ari urang geus tepung,
pahareup-hareup; hal eta, urang
omongkeun. Sabab simkuring, geus
aya niat hayang buru-buru nepungan.
(1-15) Mugi saderek marendak
kawilujengan. Aya salam ti sobat-sobat
anjeun. Pangnepikeun oge salam
simkuring ka sakabeh sobat-sobat sarta
kawawuhan-kawawuhan.

Yudas

1 [1] Surat ti simkuring, Yudas, —
dulurna Yakobus — abdi-Na Isa Al
Masih. Dumateng paramitra, anu geus
meunang panyaur ti Allah, anu diasih ku
Anu jumeneng Rama sarta diraksa ku
Isa Al Masih.
[2] Mugi-mugi saderek-saderek
kaseundeuhan ku rahmat rahayu
katut nugraha-Na.
[3] Paramitra sadaya! Memang simkuring
teh ngarasa perlu nyuratan ka aranjeun
tina perkara kasalametan tea. Tapi
ayeuna leuwih karasa perluna nyuratan
teh, nya eta pikeun ngelingan ka
aranjeun, yen urang teh kacida perluna
ngabela iman kapercayaan anu jadi sih
kurnia Allah anu langgeng.
[4] Sabab ayeuna, urang teh geus
kaasupan ku sababaraha jelema
anu memang kuduna enggeus
dihukum; maranehna teh, nyulumun
teu kanyahoan sarta ngarobah sih
kurnia Allah nu disembah ku urang,
ku pangajaran-pangajaran cabul tur

mungkir ka nu jumeneng Gusti Panutan
urang anu Tunggal, Isa Al Masih.
5 Sanajan aranjeun sorangan ge terang
kana hal-ihwalna, simkuring tetep seja
ngingetan deui. Pangeran memang enya
geus ngaleupaskeun umat-Na ti Mesir.
Tapi ahirna mah, najan ka umat-Na ge;
ari nu angger bedang wangkelang mah,
ku Mantenna tetep dibasmi.
6 Pangeran geus ngaberok malaikat-
malaikat anu naringgalkeun
kapangkatanana dumeh ngarasa
kurang utama. Ku Pangeran dibarogodan
di alam poek mongkleng anu hamo bisa
kasorang, nya kari ngadago hukumanana
bae dina Poe nu geus dipastikeun.
7 Kitu deui, nagara Sadumu jeung
Gomora katut kota-kota nu dareukeut
ka dinya, nasib pangeusina teu beda
ti eta malaikat-malaikat. Ku Pangeran
disiksa, — tina sabab jararahat sarta laku
lampahna nu kacida aebna — nandangan
seuneu naraka anu langgeng, pikeun
jadi conto ka nu sejen;
8 Jelema-jelema anu nyulumun ka urang
tea oge, kitu jahatna. Lantaran percaya
kana impian, tuluy bae ngarereged

dirina, ngaharina kana kakawasaan Allah
jeung kana kawibawaan sawarga.
9 Padahal Mikail ku anjeun, anu jadi
kapala malaikat, nalika padu jeung
Iblis marebutkeun layon Nabi Musa
teu wantuneun ngahina ninggangkeun
hukuman ka manehna; anjeunna ukur
sasauran kieu: "Anging Pangeran anu
baris ngahukum ka maneh."
10 Tapi kumaha jelema-jelema anu
kasebut bieu? Geus warani ngahina
kana hal-hal anu maranehna acan
nyaho! Kanyahona teu beda ti sato, laku
lampahna henteu ditungtun ku akal budi,
temahna matak binasa.
11 Estuning cilaka jelema anu kararitu
teh! Kalakuanana ngala ka kalakuan
Kain. Oge ngala ka Balhum, beunang
kawujuk ku pangruruba, tungtungna
cilaka sajeroning doraka, saperti anu
kalakon ku Korah.
12 Unggal aranjeun ngayakeun sidekah
berjamaah, ku maranehna dikokotor ku
kalakuanana anu makmak-mekmek teu
boga kaera, dapon baluncir sorangan.
Maranehna: Lir mega teu ngandung
pihujaneun barang satetes ge, ngan
kumalayang wungkul katebak ku angin;

lir tangkal anu teu daek buahan, sanajan
enggeus usumna; badis tangkal nu geus
rungkad jeung paeh ka akar-akarna;
13 sok nembongkeun kaaeban sorangan,
jeg ombak laut nembongkeun budah
sorangan; lir bentang-bentang anu
nyimpang tina jalanna. Temahna, moal
ka mana deui jigna, tangtu losna teh ka
alam nu poek mongkleng.
14 Hal jelema anu karitu, baheula
enggeus ditorah ku Hanok, turunan
Adam anu katujuh, kieu: “Tuh Pangeran
sumping, diiring ku laksaan malaikat anu
saruci,
15 bade ngaragragkeun hukum
ka jelema-jelema anu nyebarkeun
kajahatan, jeung bade nyiksa ka
jelema-jelema anu omong-omonganana
sarugal ngalawan kana timbalana-Na.”
16 Maranehna teh tukang pundung
kukulutus, tukang aral subahaan,
lampahna ngalajur napsu, tukang
sompral jeung suaban, tukang ngajilat
pangoloan supaya bisa ngahontal
kahayangna.
17 Kahade paramitra lali kana kasauran
rasul-rasul-Na Gusti Jungjunan urang, —
Isa Al Masih — bareto, yen:

18 Dina jaman ahir bakal aya tukang-
tukang moyok, purah ngalajur napsu
ngumbar kahayang.
19 Gawena ngabengkah-bengkahkeun,
hirupna diranjah ku napsu jahat, jeung
teu kaancikan ku Ruh Allah.
20 Masing tagen, paramitra! Masing
ajeg madeg dina dadasaring iman anu
pang suci-sucina, bari muntang kana
kawasaning Ruh Allah.
21 Masing pasrah sumerah ka Allah Nu
Maha Asih, sajeroning ngarep-ngarep
Gusti Jungjunan urang, — Isa Al Masih
tea — anu jembar manah, anu baris
nyandak urang ka alam hirup nu
langgeng.
22 Jelema-jelema anu hirupna acan
boga kapastian, kudu dirawu diaku,
karunya.
23 Rebut maranehna sina ucul tina
ancaman seuneu. Tapi papadaning
nyieun kahadean jeung tutulung teh sing
ati-ati, malar “papakean” urang ulah
katepaan ku kokotorna.
24 Nya Mantenna, Anu kawasa
ngaraksa paramitra tina tatajongan, anu
merenahkeun paramitra di payuneun

singgasana-Na kalawan pinuh ku suka
tur taya kuciwa;
25 nya kagungan Allah, — Anu jumeneng
Juru Salamet, Anu nyalametkeun urang
ngalangkungan Isa, Gusti Jungjunan
urang — kamulyaan, kaagungan,
kakawasaan jeung kawibawaan, ti
samemeh alam jumadi tepi ka mangsa
kiwari, saterusna, tug salalanggengna.
Amin.

Wahyu

1 [1] Ieu wahyu Isa Al Masih, wahyu
ti Allah ka Anjeunna, sangkan
dipintonkeun ka sakabeh abdi-Na; ieu
wahyu teh, ngeunaan perkara-perkara
anu meh kajadian. Al Masih ngutus
malaikat-Na, mintonkeun ieu wahyu ka
Yahya abdi-Na.
[2] Yahya nyarioskeun sakabeh
titingalianana. Nya ieu pertelaanana
anu diandikakeun ku Allah jeung anu
dipintonkeun ka anjeunna ku Isa Al
Masih.
[3] Bagja anu maraca katut ngadarenge
kana ieu pangandika tur ngimankeun
sugri anu kauni di dinya. Sabab tereh
pijadieunana.
[4] Surat ti simkuring, Yahya. Kahatur
jamaah anu tujuh, di wilayah Asia.
Rahmat rahayu ti Mantenna — anu
kiwari jumeneng, bihari jumeneng,
sarta anu baris rawuh deui; kitu deui, ti
tujuh roh anu lumungguh di payuneun
singgasana-Na — nyarengan aranjeun.

5 Sarta ti Isa Al Masih, Saksi Anu saestu,
anu pangpayunna gugah ti antara nu
paraeh, Kapalaning raja-raja di bumi.
Demi welas asih-Na ka urang, Anjeunna
pupus pikeun ngaleupaskeun urang tina
dosa; —
6 urang ge geus dijadikeun hiji karajaan,
dijadikeun imam-imam anu kumureb ka
Allah, Rama Anjeunna — kamulyaan,
kakawasaan, kagungan Al Masih
salalanggengna. Amin.
7 Ieu nu katingali ku simkuring teh:
Al Masih rawuh dina mega, tembong
ka saban jelema, kaasup jelema anu
numbak ka salira-Na. Jelema satonggong
bumi narenjo ka Anjeunna jeung bari
aluk-alukan. Saestuna pisan. Amin.[a]
8 "Kami teh Alif jeung Ya!" Timbalan
Pangeran, Nu Murba Wisesa, anu kiwari
jumeneng, bihari jumeneng, sarta anu
baris rawuh deui.
9 Simkuring, Yahya, — dulur aranjeun,
batur di jero kasusah, batur di jero
Karajaan Allah, batur mantep dina
kamanunggalan jeung Isa — keur mencil
di pulo Patmos, marga ku pagawean anu

---

[a]Yoh 19:34, 37; 1Tes 4:17

tumali jeung pangandika Allah jeung
ngamashurkeun panyaksen-Na Isa.
10 Dina hiji poe, anu disebut Poean
Pangeran, simkuring aya dina pangaruh
Ruh. Geus kitu, ngadenge anu
ngagentra di tukangeun; tarikna tanding
sangkakala, ungelna:
11 "Tuliskeun sakur anu katenjo, tuluy
kirimkeun ka jamaah anu tujuh, nya
eta anu di Epesus, Semirna, Pergamus,
Tiatira, Sardis, Piladelpia, jeung
Laodikea!"
12 Simkuring malik, hayang ningal ka
nu ngadawuhna. Tuluy simkuring ningal
aya tujuh ajug emas;
13 di satengaheunana aya Nu ngaraga,
wujud-Na siga manusa, nganggo jubah
landung jeung sabuk emas.
14 Rambut-Na ngeplak lir kapas,
soca-Na moncorong lir seuneu hurung.
15 Sampeana-Na gilap herang, lir
suasa keur dibesot; ari gentra-Na, lir
gumuruhna curug gede.
16 Panangan tengen-Na, nyepeng tujuh
bentang; tina baham-Na, bijil pedang
anu dua pangadekna; ari pameunteu-Na,
gumebyar lir srangenge keur manceran.

17 Bruk, simkuring ngalumpuruk lebah
sampeana-Na, kapupul bayu. Gap,
panangana-Na nyabak ka simkuring
sarta ngadawuh: "Ulah sieun.
18 Ieu Kami Nu Awal jeung Nu Ahir. Ieu
Kami Nu jumeneng. Kami geus nemahan
ajal pati. Tapi tenjo, ieu Kami hirup
salalanggengna. Nya Kami anu ngereh
ajal pati katut karajaanana.
19 Tuliskeun sakur anu katenjo ku
maneh, boh anu ayeuna, boh anu bakal
datang.
20 Ieu tujuh bentang dina leungeun
katuhu Kami teh, nya eta perlambang
tujuh malaikat jamaah. Ari tujuh ajug
emas, nya eta perlambang jamaah nu
tujuh."

2 1 "Tulis! Pikeun malaikat jamaah di
Epesus. Ieu pangandika anu nyepeng
tujuh bentang dina panangan tengen,
anu angkat-Na digondeng ku tujuh ajug
emas:
2 Kami nyaho pagawean-pagawean
maneh; Kami ge nyaho kasuhudan jeung
kamantepan maneh. Kami nyaho maneh
jengkel ku jelema-jelema anu garoreng
tekad, nya eta anu ngaku-ngaku nabi
padahal lain; da ku maneh geus dijajal

tea sarta kanyahoan, yen maranehna teh titiron.
3 Maneh tagen, sabar nandangan sangsara ku karana Kami.
4 Tapi aya cawadeunana: Maneh geus kurang nyaah ka Kami, teu kawas keur mimiti.
5 Maneh geus pohara tibeubeutna! Geura tobat sarta lampahkeun deui kahadean saperti anu enggeus-enggeus. Lamun henteu! Kami tangtu datang nyokot ajug maneh tina tempatna.
6 Ngan papadaning kitu, aya keneh nu matak suka ka Kami, dumeh maneh cua ku tingkah lakuna murid-murid Nikolaus anu dipake kacua ku Kami.
7 Mun rumasa boga ceuli, denge sakur anu diandikakeun ku Ruh ka jamaah-jamaah. Sing saha nu unggul, baris wenang ngadahar buah Tangkal ki-Hirup ti Taman Pangeran.”
8 “Tulis! Pikeun malaikat jamaah di Semirna: Ieu pangandika ti Nu jumeneng, Nu Awal jeung Nu Ahir, Nu geus nyorang ajal pati, Nu hirup deui.
9 Kami nyaho kalaraan maneh. Kami nyaho maneh miskin, tapi saenyana maneh teh beunghar! Kami nyaho

maneh digogoreng ku jelema-jelema anu
ngaku-ngaku urang Yahudi padahal lain.
Sabab maranehna, kabeh, umat Setan.
10 Ulah rentag ngayonan kasangsaraan
nu kudu kasorang! Maneh baris
ditempuh ku kasukeran sapuluh poe
lilana, nandangan panggoda Iblis:
Sawatara jalma, ti maraneh, baris
dijebloskeun ka jero panjara. Maraneh
sing pengkuh ka Kami, tumeka ing pati;
tangtu maraneh, ku Kami diganjaran
makutaning hirup.
11 Mun rumasa boga ceuli, denge
sakur anu diandikakeun ku Ruh ka
jamaah-jamaah. Sing saha nu unggul,
hamo kasiksa ku maot anu kadua.”
12 “Tulis! Pikeun malaikat jamaah di
Pergamus: Ieu pangandika ti Nu nyepeng
pedang anu dua pangadekna.
13 Kami nyaho di mana maneh nya
ngancik: Di enggon Iblis! Parandene
maneh tetep kumureb ka Kami. Kitu
deui, basa Antipas saksi Kami nu satuhu
tea dipaehan di enggon Iblis, maneh
tetep satuhu ka Kami.
14 Tapi aya sababaraha hal di maneh
anu Kami teu sapuk, nya eta: Aya nu
nyarekel paham Balhum, anu baheula

ngajar ka Balak nitah nyasabkeun urang
Israil sina rucah jeung ngadahar sasajen
pikeun brahala.
15 Jeung aya anu marilu kana ajaran
kaom Nikolaus.
16 Geura tobat. Lamun henteu! Kami
tangtu gancang-gancang datang, pikeun
numpes anu kararitu ku pedang ti baham
Kami.
17 Mun rumasa boga ceuli, denge sakur
anu diandikakeun ku Ruh ka jamaah.
Sing saha nu unggul, baris meunang
sabangsa kadaharan anu disebut: Manna
Gaib jeung diganjar hiji batu putih, anu
diukiran hiji ngaran anyar, anu hamo aya
nu nyaho iwal ti anu narimana.”
18 “Tulis! Pikeun malaikat jamaah
di Tiatira: Ieu pangandika ti Nu jadi
Putra Allah, anu soca-Na moncorong,
lir seuneu hurung; sampeana-Na gilap
herang, lir suasa.
19 Kami nyaho lampah maneh. Maneh
gede kanyaah, kandel iman, daek
tutulung, tur sabar. Kami nyaho, eta
kabeh ku maneh dilakonan leuwih ti nu
enggeus-enggeus.
20 Tapi Kami aya cawadeun ka maneh:
Awewe anu ngaran Isebel, anu ngaku-

ngaku jadi nabi Allah, ku maneh diantep
bae. Eta teh mapatahan teu bageur,
ngagoda ka abdi-abdi Kami, ngajak
ngaranyed jeung ngajak ngadahar
sasajen pikeun brahala.
21 Eta awewe ku Kami geus dibere
tempo, sangkan babalik pikir; tapi
manehna euweuh euih-euihna, tetep bae
rucah jinah.
22 Ku Kami baris dibeubeutkeun kana
pangheesanana, diterapan kasakit.
Sakur anu geus jinah jeung manehna ge
baris diterapan lara anu parna, saupama
henteu tobat tina rucahna jeung eta
awewe.
23 Anak-anak eta awewe baris disina
paraeh, sangkan jamaah nyaho, yen
Kami teh estu awas kana saeusining
hate jeung angen-angen manusa.
Masing-masing ku Kami baris dibales
satimpal jeung kalakuanana.
24 Anu lian-lianna, nya maraneh anu
di Tiatira, anu henteu ancrub kana
eta kalakuan aeb jeung henteu milu
nyukcruk elmu anu disebut ‘Seluk-beluk
rasiah Setan,’ ku Kami moal dimomotan
kabeubeurat nanaon deui.

25 Tapi anu geus kapimilik ku maneh
kudu dicekel sing pageuh, tepi ka Kami
datang.
26 Sing saha nu unggul, jeung tigin
nohonan parentah Kami nepi ka
jucungna, ku Kami baris dikawasakeun
murba ka bangsa-bangsa anu teu baroga
Allah;
27 manehna rek sina nyangking iteuk
beusi pikeun ngancurkeun nu teu baroga
Allah tepi ka bubuk, lir pariuk remuk.
28 Manehna baris dibere kawasa,
cara kawasa anu ku Kami katarima ti
Kangjeng Rama, jeung diganjar Bentang
Timur.
29 Mun rumasa boga ceuli, denge
sakur anu diandikakeun ku Ruh ka
jamaah-jamaah.”

3 1 “Tulis! Pikeun malaikat jamaah
di Sardis. Ieu pangandika-Na anu
kagungan tujuh Ruh Allah jeung tujuh
bentang. Kami nyaho kaayaan maneh.
Maneh kasebutna bae hirup, padahal
paeh.
2 Nyaring! Omean anu bisa keneh
diomean, memeh sagalana mudedes
sama sakali. Sabab ku Kami kanyahoan,
pagawean maneh teh dina pamendak

Allah nu disembah ku Kami teu matak
sugema.
3 Inget-inget deui, amanat naon anu
bareto ku maneh kungsi kadenge jeung
katarima. Turutkeun eta amanat sarta
maneh kudu tobat. Upama maneh
embung nyaring, pamohalan maneh
nyaho kana pidatangeun Kami, nya
eta saperti moal nyahona maneh kana
pidatangeun bangsat.
4 Sukur, ti maneh anu di Sardis, aya
keneh anu pamakena henteu kaceretan
ku rereged. Eta layak leumpang
ngarendeng jeung Kami, make papakean
bodas beresih.
5 Sing saha nu unggul, baris dibere
papakean anu bodasna ngeplak kitu;
tur ngaranna, moal dicoret tina Kitab
Kahirupan. Ngaran-ngaranna ku Kami
baris diaku di payuneun Ama Kami jeung
malaikat-malaikat-Na.[b]
6 Mun rumasa boga ceuli, denge
sakur anu diandikakeun ku Ruh ka
jamaah-jamaah.”
7 “Tulis! Pikeun malaikat jamaah di
Piladelpia: Ieu pangandika ti Nu suci tur
sayakti, anu nyepeng sosi Daud, anu

---

[b]Why 20:12

upama mukakeun hamo aya nu bisa meundeutkeun, upama meundeutkeun hamo aya anu bisa muka.
8 Kami nyaho lampah maneh. Kami nyaho tanaga maneh teu sabaraha. Kami nyaho maneh nuturkeun piwuruk Kami kalawan tigin. Maneh ku Kami geus dipangmukakeun lawang, hamo aya nu bisa meundeutkeun.
9 Dengekeun: Aya sababaraha urang jelema di maneh anu biluk ka Setan, ngaku-ngaku urang Yahudi padahal lain. Ku Kami baris diserenkeun sina sembah kuriling ka maneh, sina waleh ngaku yen maneh kanyaah Kami.
10 Maneh kuat ngalakonan parentah Kami, yen kudu tagen jeung tigin. Ku sabab eta, tangtu ku Kami diluputkeun tina kasangsaraan anu baris nyangkerem ka saalam dunya pikeun nguji sakabeh manusa.
11 Kami teh geus tereh datang. Pageuhan sing sakur anu geus kacekel. Kahade makuta maneh beunang karebut.
12 Saha anu unggul, ku Kami baris dijadikeun lir hiji tihang di karaton Allah nu disembah ku Kami tur moal incah balilahan deui ti dinya. Dirina ku

Kami rek diukir ku jenengan Allah nu
disembah ku Kami jeung ku ngaran kota
panglinggihana-Na: Yerusalem Anyar,
anu baris turun ti sawarga ti Allah nu
disembah ku Kami. Kitu deui ngaran
Kami anu anyar, seja diukir dina dirina.
13 Mun rumasa boga ceuli, denge
sakur anu diandikakeun ku Ruh ka
jamaah-jamaah.”
14 “Tulis! Pikeun malaikat jamaah di
Laodikea: Ieu pangandika Sang Amin,
Saksi Nu estu beunang dipercaya,
cikal-Na ciciptan Allah.
15 Kami nyaho kaayaan maneh. Maneh
teu panas teu tiis. Leuwih hade mun tiis
atawa panas.
16 Ku sabab teu tiis teu panas tea,
maneh ku Kami rek diburakeun!
17 Ceuk maneh: “Aing beunghar, mukti,
euweuh kakurang!” Teu nyaho yen keur
masakat, pikawatireun, nya muluntu nya
lolong!
18 Nasehat Kami: Beuli emas ti Kami,
emas tulen, supaya jadi beunghar.
Beuli ti Kami papakean bodas ngeplak,
pikeun mungkus eta awak nu bulucun
matak aeb. Jeung beuli peureuh ti Kami,
peureuhan eta mata malar awas.

19 Maneh ku Kami diseukseukan,
diwarah, bawaning Kami nyaah. Kudu
wayahna, geura tobat.
20 Ieu Kami ngetrokan. Ka anu
ngadenge tur daek mukakeun panto,
Kami seja asup baris dahar bareng
didinya.
21 Sing saha anu unggul, baris dibawa
diuk satahta jeung Kami, sakumaha
Kami sanggeus unggul diuk satata
satahta jeung Ama Kami.
22 Mun rumasa boga ceuli, denge sakur
anu diandikakeun ku Ruh ka jamaah!”

4 1 Tutas titingalan anu eta, breh
aya titingalan sejen. Aya panto
di sawarga anu muka. Tuluy aya Nu
ngagentra, lir sada sangkakala anu
kadenge ti heula tea, ungelna: “Ka
dieu unggah! Kami rek nembongkeun
kajadian-kajadian saterusna!”
2 Harita keneh simkuring kapurba ku
Ruh. Geus kitu, di sawarga simkuring
ningal anu keur linggih dina hiji
singgasana.
3 Pameunteu-Na mancur, lir permata
yaspis jeung yakut. Singgasana-Na
dikubeng ku katumbiri nu sumirat warna
jambrut,

4 diputer ku dua puluh opat tahta anu
dicaralikan ku dua puluh opat sesepuh
anu ngaranggo anggoan bodas ngeplak
jeung makuta emas.
5 Tina singgasana tea, bijil kilat
tinggurilap, sada gugur tinggulugur.
Di hareupeunana aya tujuh obor anu
hurung, anu tinggalebur; eta teh tujuh
Ruh Allah;
6 jeung aya nu siga laut kaca
ngagenclang, jeg kristal anu ngagenclang
lumenggang. Sakuriling singgasana,
unggal sisi, — tukang, hareup, kenca,
katuhu — dikawal ku opat mahluk anu
pinuh ku mata saluluarna.
7 Mahluk anu kahiji, bangunna, siga
singa; nu kadua, siga anak sapi; nu
katilu, beungeutna, siga beungeut
jelema; nu kaopat, siga galudra eukeur
ngalayang.
8 Opat-opatna, baroga genep jangjang
tur luar jerona pinuh ku mata;
opat-opatna, beurang peuting, teu
eureun-eureun pupujian, pokna: “Suci,
suci, suci Pangeran Allah Nu Murba
Wisesa, Nu jumeneng ti bihari tug ka
kiwari, jumeneng salalanggengna.”

9 Saban-saban eta mahluk nu opat
maruji, ngahormat, sarta muji sukur
ka Anu linggih dina singgasana, Nu
jumeneng salalanggengna;
10 sesepuh anu dua puluh opat
tea, sembah sujud ka Anu linggih
dina singgasana, — Nu jumeneng
salalanggengna — bari maruka
makuta-makutana sarta arunjukan kieu:
11 "Nun Jungjunan, Allah Pangeran!
Estu layak Gusti ngasta kaagungan,
kahormatan, sareng kakawasaan. Reh
nya Gusti nu nyiptakeun saniskara. Nya
ku karana pangersa Gusti, pangna eta
sadaya ayeuna aya."
5 1 Di tengeneun Anu linggih dina
singgasana aya gulungan kitab; dua
beulahanana pinuh ku aksara tur disegel
ku tujuh segel.
2 Hiji malaikat anu gagah cumeluk,
sorana handaruan, "Saha anu layak
mucat segel eta gulungan kitab?"
3 Boh di sawarga, boh di bumi, kitu
deui di handapeun bumi, horeng can
aya sama sakali anu bisa muka segelna
jeung ngilik eusina eta gulungan kitab.

4 Ku lantaran taya pisan anu layak muka
jeung ngilik eusina, segruk, simkuring
ceurik bawaning ku nalangsa.
5 Tapi dicombo ku sesepuh nu saurang,
saurna, "Ulah nalangsa. Aya anu
pibisaeun muka tujuh segelna jeung
muka gulunganana, nya eta Singa ti
kaom Yuda anu pinunjul, seuweu Daud."
6 Breh bae di tengah-tengah, hareupeun
singgasana anu dikawal ku opat mahluk
jeung sesepuh teh, aya Anak Domba anu
jiga urut tapak dipeuncit. Tandukna, eta
Anak Domba teh, aya tujuh; panonna ge
kitu, aya tujuh; tah eta teh, roh-Na Allah
anu tujuh tea, anu diutus ka sakuliah
dunya.
7 Tuluy eta Anak Domba teh maju,
nampanan gulungan tea tina panangan
Anu linggih dina singgasana.
8 Geus kitu, opat mahluk jeung dua
puluh opat sesepuh teh, sujud ka eta
Anak Domba. Ari sesepuh anu dua puluh
opat tea, nyarekel kacapi jeung pinggan
emas anu dieusi ku barang seungit, nya
eta paneda-paneda jalma-jalma saruci.
9 Aranjeunna ngawihkeun hiji pupujian
anyar: "Nya Salira anu layak nampina,
sareng muka segel-segelna. Rehing

Salira parantos ditandasa; getih Salira
dianggo nebus manusa ti saban kaom,
saban basa, saban bangsa, katut
seler-seler bangsa pikeun diwangsulkeun
ka Pangeranna.
10 Sadayana dijadikeun hiji karajaan,
dijadikeun imam-imam anu kumureb ka
Allah nu disembah ku urang, anu baris
nyakrawati di tonggong bumi.”
11 Ti dinya, breh aya malaikat
mangrebu-rebu jeung mangjuta-juta;
eta malaikat-malaikat teh, narangtung
ngabudeur singgasana, mahluk nu opat,
jeung parasesepuh;
12 breng pupujian, sorana ngageder:
“Anak Domba nu geus ditelasan,
layak nampi kakawasaan, kamuktian,
kaluhungan, jeung kabedasan; enya
eta Anak Domba teh layak nampi puji,
kahormatan, sareng kamulyaan.”
13 Kitu deui mahluk-mahluk nu di
sawarga, nu di bumi, nu di handapeun
bumi, jeung nu di laut, — cindekna
sakabeh pangeusi jagat raya — kabeh
parupujian, pokna: “Sanggakeun ka
Mantenna, Anu linggih dina singgasana,
jeung ka Anak Domba, Puji jeung

bakti, kamulyaan jeung kakawasaan,
salalanggengna!”
14 Ditema ku mahluk anu opat: “Amin!”
Brek, parasesepuh dareku.
6 1 Ti dinya, segel anu kahiji, ku Anak
Domba dibuka. Mahluk anu kahiji, ti
nu opat tea, ngucap tarik, lir sada gelap:
“Ka dieu!”
2 Torojol hiji kuda bodas. Nu tumpakna
nyikep gondewa, tuluy dibere makuta.
Geus kitu, bral manehna iang: Tandang
tanggoh, layak pikeun unggul pupuh.
3 Anak Domba muka segel nu kadua.
Mahluk anu kadua, ngucap: “Ka dieu!”
4 Torojol hiji kuda beureum. Nu
tumpakna dibere pedang gede jeung
dibere kawasa pikeun nyabut karuntutan
ti bumi, supaya manusa silih paehan.
5 Anak Domba muka segel nu katilu.
Mahluk anu katilu, ngucap: “Ka dieu!”
Torojol hiji kuda hideung. Nu tumpakna
nyekel timbangan.
6 Ti tengah mahluk nu opat bijil ucapan,
ungelna: “Tarigu sataker saharga buruh
sapoe, gandum tilu taker saharga buruh
sapoe. Tapi anggur jeung minyak, ulah
diruksak!”

7 Anak Domba muka segel nu kaopat.
Mahluk nu opat teh, bareng cumeluk:
“Ka dieu!”
8 Torojol hiji kuda hawuk. Nu tumpakna,
ngaranna Ajal sarta diiring ku Hades,
Alam Maot. Heug manehna dibere
kawasa kana saparapat dunya, sina
ngundeur nyawa ku perang, paceklik,
pagebug, jeung ku sato-sato galak.
9 Anak Domba muka segel nu kalima.
Breh, ti kolong mezbah, bararijil nyawa-
nyawa parasahid, anu diparaehan tina
sabab nyangking jeung ngawawarkeun
pangandika Allah.
10 Tuluy nyawa parasahid teh sasambat,
sorana mani ngageder: “Nun Sajatining
Gusti Nu Suci! Sakumaha deui lamina
Gusti ngantep, teu ngabales naur getih
abdi-abdi ka anu ngarancik di bumi?”
11 Maranehna dileler jubah bodas
ngeplak, jeung ditimbalan sabar heula
ngadago bari ngareureuh sakeudeung
deui, nepi ka jangkepna katambahan ku
dulur-dulurna sasama ngabdi, anu oge
baris diparaehan cara maranehna.
12 Anak Domba muka segel nu kagenep.
Der, aya lini gede kabina-bina sarta

panonpoe jadi hideung ngabelegbeg;
bulan jadi beureum lir getih; [c]
13 bentang-bentang murubut ragragan
ka bumi, lir pepentilan anu digedag ku
angin ribut;
14 langit nyinglid jiga anu digulungkeun;
gunung-gunung jeung nusa-nusa
ngalaleser tina tempatna;
15 bangsa manusa di bumi, raja-raja,
gegeden-gegeden, jendral-jendral,
nu baleunghar, nu garagah jeung nu
lian-lianna, nu bubujang, nu merdika,
masing-masing mararubus ka guha-guha
jeung sela-sela cadas di gunung-gunung;
16 maranehna sasambat ka gunung-
gunung jeung cadas-cadas: "Kuring
urugan, bunian ti soca Anu linggih dina
singgasana, jeung ti Anak Domba anu
keur bendu!
17 Nya ayeuna waktuna aranjeunna
nyieun wawales. Saha nu bisa tagen
nyanghareupanana?"

7 1 Geus kitu, aya opat malaikat,
narangtung di opat jihat bumi.
Eta malaikat-malaikat nyerek angin
bumi anu opat, teu meunang nebak ka
daratan, lautan, atawa kana tatangkalan.

---

[c]Luk 21:25; Why 11:13, 16:18

2 Breh deui hiji malaikat, unggah tina
pangbijilan panonpoe nyekel cap-Na
Allah Nu jumeneng. Eta malaikat,
cumeluk ka opat malaikat anu dibere
kawasa pikeun ngaruksak daratan jeung
lautan tea; kieu cumelukna:
3 "Daratan, lautan, tatangkalan, ulah
waka digempur; urang cap heula tarang
abdi-abdi Allah nu disembah ku urang!"
4 Ku simkuring kadenge, jumblah anu
geus dicap teh aya saratus opat puluh
opat rebu urang ti sakabeh kaom Israil.
5 Anu dicap ti kaom Yuda dua belas
rebu urang. Ti kaom Rubin dua belas
rebu urang. Ti kaom Gat dua belas rebu
urang.
6 Ti kaom Aser dua belas rebu urang. Ti
kaom Naptali dua belas rebu urang. Ti
kaom Menase dua belas rebu urang.
7 Ti kaom Simon dua belas rebu urang.
Ti kaom Lewi dua belas rebu urang. Ti
kaom Isaskar dua belas rebu urang.
8 Ti kaom Sebulun dua belas rebu
urang. Ti kaom Yusup dua belas rebu
urang. Ti kaom Binyamin dua belas rebu
urang.
9 Ti dinya, simkuring ningal jelema
mangpirang-pirang reana tanpa

wilangan, — ti sagala bangsa, seler-seler
bangsa, kaom-kaom, jeung basa-basa —
narangtung payuneun singgasana jeung
payuneun Anak Domba, marake jubah
bodas ngeplak jeung nyarekel daun
palem.
10 Breng bareng ngararucap, sorana
ngageder: "Kasalametan urang asal
ti pangersa Allah, anu linggih dina
singgasana, jeung ti Anak Domba!"
11 Malaikat-malaikat anu rajeg
sabudeureun singgasana, kitu oge
parasesepuh jeung mahluk anu opat tea,
— payuneun singgasana — bruk sarujud
ka Allah;
12 breng, kabeh ngarucap: "Amin!
Puja, puji, kaagungan, kaluhungan,
pamuji sukur, kahormatan, kakawasaan,
kawisesaan, salamina kagungan Allah
nu disembah ku urang, salalanggengna.
Amin!"
13 Hiji sesepuh mariksa ka simkuring,
saurna, "Anu dijarubah bodas teh saha,
jeung ti mana?"
14 Walon simkuring, "Sumuhun teu
terang. Juragan anu langkung uninga."
Saurna deui, "Eta teh jelema-jelema
anu tas dikaniaya kacida hebatna.

Jubahna jadi barodas ngeplak sabab
geus diseuseuh dina getih itu Anak
Domba.
15 Kitu lantaranana, pangna ayeuna
araya di dieu, di payuneun singgasana
Allah. Beurang peuting ngabdi ka
Mantenna di Bait-Na anu suci.
Maranehna ditangtayungan ku
Mantenna, anu linggih dina singgasana
tea.
16 Maranehna moal kasorang deui ku
lapar, moal ngarasa halabhab deui, moal
karerab deui ku panasna panonpoe,
atawa ku panas naon bae.
17 Sabab baris diaping ku Anak Domba
nu aya di tengah-tengah singgasana,
dituyun ka cinyusu kahirupan sarta
cipanon maranehna ge, ku Allah, bakal
dipupus.”
8 1 Barang segel anu katujuh dibuka;
jep, sawarga jempling kira-kira
satengah jam lilana.
2 Geus kitu, tujuh malaikat anu
narangtung payuneun Allah tea, dibagi
tujuh sangkakala.
3 Datang deui hiji malaikat anu mawa
parukuyan emas, tuluy eta malaikat
nangtung deukeut hiji mezbah; seug, ka

eta malaikat dibere dupa loba pisan, anu
kudu dikukuskeun dina mezbah emas
payuneun singgasana tea, bareng jeung
paneda jelema-jelema anu aribadah.
4 Haseup tina parukuyan ngelun,
nyambuang bareng jeung paneda
jelema-jelema nu aribadah, kahaturkeun
ka lenggah Allah.
5 Ari parukuyan tea, ku eta malaikat,
dieusian ruhak tina mezbah, terus
diawurkeun ka bumi; tuluy bae disusul
ku gelap tingbeledag, tinggulugur, jeung
dibarengan ku kilat; jaba ti eta, bumi ge,
inggeung ku lini.
6 Tujuh malaikat nu nyarekel sangkakala
geus sadia-sadia.
7 Malaikat nu kahiji, niup sangkakalana:
Breg, aya hujan es campur seuneu jeung
getih ditamplokkeun kana beungeut
bumi. Sapertilu taneuh, sapertilu
tatangkalan, jeung sapertilu jujukutan
nu keur harejo kahuru.
8 Malaikat nu kadua, niup sangkakalana:
Breh, aya nu siga gunung ngajungkiring,
hurung ku seuneu, dikunclungkeun ka
laut; sapertilu laut ngajadi lautan getih.
9 Sapertilu mahluk nu hirup di laut, kitu
deui sapertilu kapal-kapal, beak musna.

10 Malaikat nu katilu, niup
sangkakalana: Hiji bentang anu
kabina-bina gedena nyuruwuk ti
langit bari hurung ngagugudag;
breg, eta bentang, ninggang kana
sapertilu walungan-walungan jeung
sumber-sumber cai lianna.
11 Ieu bentang, ngaranna Apsintos anu
hartina, pait. Cai anu katinggang ku
eta bentang, jadi pait teu bisa diinum;
akibatna, loba manusa nu paeh.
12 Malaikat nu kaopat, niup
sangkakalana: Eta sora sangkakalana
ngahantem sapertilu panonpoe, sapertilu
bulan, sapertilu bentang-bentang
nepi ka sapertilu cahayana leungit.
Jaba ti eta sapertiluna beurang ge,
henteu kacaangan; kitu deui sapertiluna
peuting.
13 Ari di langit, aya hiji galudra anu keur
ngalayang, — kacida luhurna — bari
disada; sorana gede jeung aya unina:
"Balai! Balai! Balai pangeusi bumi,
upama tilu sangkakala malaikat sejenna
deui enggeus ditiup!"

9 1 Geus kitu, malaikat nu kalima, niup
sangkakalana. Tuluy aya hiji bentang
anu ragrag ti langit ninggang ka bumi.

Eta bentang diserenan sosi hiji guha anu
jero (pangancikan roh-roh jahat).
2 Barang lawang eta guha dibuka,
peledug bijil haseup, — pohara kandelna,
kawas haseup tina pameuleuman gede
— anu moekan panonpoe.
3 Ti jero eta haseup, merul simeut, —
matih lir kalajengking — ambreg ka
bumi.
4 Eta simeut-simeut teh, geus dibere
parentah teu meunang ngaruksak
bangsa jujukutan, tatangkalan, atawa
tutuwuhan lianna; tapi ngan pikeun
ngagalaksak ka manusa wungkul, anu
dina tarangna henteu marake cap Allah.
5 Sanajan kitu, eta jelema-jelema teh
henteu meunang nepi ka dipaehan;
cukup ku disiksa, — dibere kanyeri
kawas diseureud ku kalajengking —
lilana lima bulan.
6 Di sajero lima bulan tea, jelema-
jelema teh nareangan jalan pikeun paeh,
tapi teu nimu. Paeh diteangan, tapi
Paehna nyingkir.
7 Simeut-simeut tea, bangunna,
siga kuda beunang ngararahaban
ku dangdanan perang. Huluna, siga

make makuta emas; beungeutna, siga
beungeut jelema;
8 jeung baruukan, siga buuk awewe;
huntuna, siga huntu singa;
9 dadana, siga nu make baju beusi; sora
jangjangna, ngaguruh lir sada kareta
perang anu ditarik ku kuda loba;
10 buntutna, siga buntut kalajengking
jeung peurahan deuih; nya pikeun nyiksa
jelema-jelema tea, lilana lima bulan.
11 Jeung aya rajana anu ngatur, nya
eta malaikat guha tea; ngaranna
dina basa Ibrani, Abadon, ari dina
basa Yunani Apolion (hartina: Tukang
ngamusnakeun).
12 Liwat balai nu ieu, aya dua rupa
keneh balai.
13 Malaikat nu kagenep niup
sangkakalana: Ti opat juru mezbah
emas, — di payuneun Allah tea —
14 bijil parentah ka malaikat anu bieu
niup sangkakala: “Bebaskeun opat
malaikat anu ditahan di sisi walungan
Ci-Eprat!”
15 Tuluy malaikat nu opat teh,
dileupaskeun. Eta opat malaikat ditahan
di dinya teh, diancokeun kana hiji wanci
anu geus dipasti jamna, poena, bulanna,

jeung taunna pikeun maehan sapertilu
umat manusa.
16 Ti dinya, simkuring ningal aya
wadyabalad gede kacida; bilanganana
kadenge aya dua puluh juta urang.
17 Kabeh tarumpak kuda, dibaraju kere,
warnana beureum euceuy, biru langit,
jeung koneng walirang. Ari kudana,
huluna siga hulu singa. Tina bangusna,
bijilan seuneu, haseup, jeung walirang.
18 Ieu tilu rupa balai anu kaluar
tina bangus-bangus kuda teh, nya
eta seuneu, haseup, jeung walirang.
Ngabalaikeun ka manusa, nepi ka
sapertilu umat manusa paraeh.
19 Kasaktian eta kuda memang dina
bangusna, jeung dina buntut-buntutna
anu bangunna jiga oray haruluan, sarua
ngaruksakna.
20 Manusa nu sakarina, anu teu paraeh
ku eta bahla, tetep henteu euih-euih
tina kalakuan masiatna. Angger bae
nyararembah ka brahala, anu dijieunna
tina emas, tina perak, tina parunggu,
tina batu, jeung tina kai; nya jijieunan
maranehna keneh: Arca anu teu nenjo
teu ngadenge, jeung teu leumpang.

21 Angger bae maranehna resep
maehan, resep sihir, resep rucah, sarta
resep pulang-paling.

10 1 Ti dinya, simkuring ningal deui
hiji malaikat anu gagah, turun ti
sawarga. Eta malaikat teh diharudum
ku mega; mastakana, dikukudung
kuwung-kuwung; rarayna, gumebyar
lir panonpoe; sampeanana, jeg pilar
seuneu.
2 Pananganana, nyepeng gulungan kitab
leutik beunang muka. Sampeanana, nu
katuhu napak ka laut, nu kenca napak
ka darat.
3 Eta malaikat ngagero handaruan, lir
sada singa ngagaur, ditembalan ku tujuh
guludug anu ngagulugur.
4 Sanggeus jempe, ku simkuring
rek dituliskeun; tapi kaburu aya anu
ngagentraan ti sawarga, ungelna: "Eta
picatur tujuh guludug ulah dituliskeun.
Kudu dirasiahkeun!"
5 Geus kitu, malaikat anu napak ka laut
sarta napak ka darat tea, ngacungkeun
panangan anu katuhu ka langit;
6 tuluy ngucapkeun sumpah demi Allah
Nu jumeneng, anu ngadamel langit

sapuratina, bumi sapuratina, jeung laut
sapuratina: “Geus cunduk waktuna!
7 Engke, samangsa geus kadenge
sangkakala anu baris ditiup ku malaikat
nu katujuh, nya harita Allah seja
ngabudalkeun rasiah putusan-putusana-
Na, sakumaha anu geus diwartakeun ka
paranabi, nya eta abdi-abdi Mantenna
tea.”
8 Gentra nu tadi kadenge ti sawarga
tea, ngagentraan deui ka simkuring:
“Cokot ku maneh ka ditu gulungan kitab
anu muka ti malaikat anu napak ka laut
jeung ka darat!”
9 Tuluy simkuring indit, nyuhunkeun
eta gulungan kitab ka eta malaikat. Ari
saurna: “Heh tampanan, tuluy hakan!
Eta gulungan kitab teh di jero beuteung
mah rasana pait, tapi dina sungut amis
asa madu!”
10 Eta gulungan kitab ku simkuring
ditampanan, terus didahar. Enya dina
sungut mah, amisna, asa madu; tapi
barang geus di jero beuteung, pohara
paitna.
11 Geus kitu, simkuring dipiwarang kieu:
“Sakali deui, maneh kudu ngembarkeun
pangandika Allah ka bangsa-bangsa nu

loba, ka seler-seler bangsa anu basana
rupa-rupa, jeung ka raja-raja!”
11 [1] Ti dinya, simkuring dibere hiji
tumbakan, jiga iteuk. Tuluy
simkuring dipiwarang kieu: “Geura ukur
Bait Suci katut mezbahna; terus itung
jelema anu keur ngajalankeun ibadah di
dinya.
[2] Buruan luarna kudu diiwalkeun, ulah
diukur; sabab geus diserenkeun ka anu
teu nyarembah ka Allah, anu bakal
ngidek-ngidek Kota Suci, opat puluh dua
bulan lilana.
[3] Kami baris ngutus dua saksi Kami,
sina ngembarkeun pangandika bari
marake karung, sarebu dua ratus genep
puluh poe lilana.”
[4] Eta dua saksi teh, — nya eta dua
tangkal jetun jeung dua obor anu
pernahna di payuneun Gustining sabumi
alam tea —
[5] sungutna, bisa ngabijilkeun seuneu
pikeun ngahuru ka anu niat jail ka dirina.
Ku sabab eta, sing saha bae anu jahat
ka eta dua saksi, geus tangtu paeh
kaduruk.
[6] Maranehna barisaeun meundeutan
langit, supaya salila maranehna

ngajalankeun kawajiban ulah turun
hujan. Maranehna oge barisaeun
ngarobah cai jadi getih atawa ngagebug
bumi ku rupa-rupa musibat, iraha bae
niatna.
7 Sanggeus kawajibanana rengse,
maranehna baris tarung jeung Sato anu
bijil tina gorowong bumi sarta baris
kasoran nepi ka tiwas duanana.
8 Mayitna baris ngajaloprak di jalan
raya, dihiji nagara gede, nya eta nagara
anu geus nyalibkeun Gusti Jungjunan
maranehna. Ngaran samaran eta
nagara: Sadumu atawa Mesir.
9 Mayit dua saksi teh didareugdeug ku
jalma-jalma, — ti saban nagara, saban
bangsa nu basana rupa-rupa, seler-seler
bangsa — lilana tilu satengah poe; eta
mayitna teh, ku eta jelema-jelema,
henteu meunang dimakamkeun.
10 Ku sabab duanana geus paraeh,
jalma sadunya aratoh, pararesta bari
silih kiriman kagegelan; sabab eta
dua nabi teh, pikeun maranehna mah,
ngajadi hiji siksaan.
11 Sanggeus meunang tilu poe
satengah, ku kersaning Allah, napasna
eta dua saksi teh, arasup deui kana

kurungan, terus hararudang deui.
Nu narenjo eta kajadian teh, nepi
sarieuneun.
12 Geus kitu, aya anu ngagentraan ti
sawarga: “Hiap unggah!” Tuluy duanana
arunggah ka sawarga dina hiji mega,
dipalencrong ku musuh-musuhna.
13 Der, harita keneh aya lini gede teu
kira-kira, nepi ka saperpuluh eta nagara
ancur sarta anu paraeh nepi ka tujuh
rebu urang. Anu harirup keneh pada
katarajang baluas kabina-bina, seug
masing-masing ngaku kana kaagungan
Allah nu di sawarga.
14 Balai anu kadua geus liwat, balai anu
katilu tereh nyusul!
15 Ti dinya, malaikat anu katujuh, niup
sangkakalana: Harita keneh, di sawarga
aya sora ngageder, nyarebut: “Alam
dunya, ayeuna jadi purbaan Allah nu
disembah ku urang katut Anjeunna anu
geus diistrenan ku Mantenna, nya eta
anu baris ngarajaan salalanggengna!”
16 Dua puluh opat sesepuh anu caralik
dina tahta payuneun Allah, bruk sarujud;
17 tuluy bareng mariunjuk: “Nun
Pangeran, Allah Nu Murba Wisesa,
Anu jumeneng kiwari, anu jumeneng

bihari! Sembah sewu-sewu sukur, Gusti
ngasta kawasa rohaka, kiwari Gusti Nu
nyakrawati.
18 Bangsa-bangsa anu henteu daraek
sumembah, pada narembongkeun
amarah. Nanging wawales ti Gusti
parantos nitih ka wanci: Ngaragragkeun
hukum ka nu paraeh, ngaganjar ka
paraabdi, nabi-nabi sareng jalmi nu
saruci, anu ngaraos gimir ku Gusti, boh
nu aya harkat, boh nu tuna harkat.
Ayeuna ninggang mangsana, ngabasmi
maranehna, anu ngaruksak jagat
buana.”
19 Sanggeus kitu, bray Bait Suci di
sawarga muka. Peti Perjangjian Allah
anu disimpen di dinya katembong.
Kilat-kilat tingkerelep, guludug ngaguruh
pating gulugur, dibarung ku lini jeung
hujan es anu pohara hebatna.
12 1 Geus kitu, di langit aya hiji
totonde nu kacida ahengna. Aya
hiji awewe anu papakeanana panonpoe;
sukuna ngadampal bulan; sirahna make
makuta dua belas bentang.
2 Eta awewe teh rek ngajuru
sagebroleun, mani ngoceak awahing ku
nyeri ngahaeutkeun kana gebrol.

3 Aya deui kaahengan sejen di langit:
Aya naga anu kacida gedena, beureum
burahay, huluna tujuh, tandukna
sapuluh, jeung unggal huluna make
makuta.
4 Buntutna dipake ngaranggeum
sapertiluna bentang-bentang di langit,
tuluy dibabetkeun ka bumi. Geus kitu,
eta naga ngadangong hareupeun nu
rek ngajuru; karepna rek nyapluk orok
upama enggeus kaluar.
5 Brol, awewe teh ngajuru, orokna
lalaki. Ieu orok teh bakal murba ku
iteuk beusi ka sakabeh bangsa. Harita,
dumadakan, orokna teh aya anu
ngejatkeun ka Allah pikeun dibawa ka
singgasana-Na.
6 Ari indungna mah, ngejat ka alas
kikisik. Satuluyna, eta awewe teh
matuh dihiji tempat: Kenging Allah
nyayagikeun sarta bakal dibayuan
didinya, pililaeunana sarebu dua ratus
poe.
7 Geus kitu, di sawarga aya perang.
Mikail jeung malaikat-malaikatna tarung
ngayonan naga sawadya baladna.
8 Naga kasoran, teu bisa deui ngancik
di sawarga.

9 Naga, si oray kahot, — anu ngaranna
Iblis atawa Setan anu nyasabkeun
saalam dunya — ditotogkeun ka bumi
katut sawadya baladna.
10 Geus kitu, di sawarga aya sora anu
ngaguruh, anu ngarucap: "Kasalametan
kagungan Allah ayeuna enggeus
gumelar. Allah geus mintonkeun
kawasa-Na nawiskeun Mantenna Raja.
Kitu oge Anjeunna, anu diistrenan
ku Mantenna, geus mintonkeun yen
nyangking pamarentahan. Tukang
istori, anu beurang peuting gawena
ngelak-ngelakkeun dulur-dulur urang ka
Allah, geus dipiceun ti sawarga.
11 Dulur-dulur urang geus unggul, bisa
ngelehkeun manehna, berkah getih-Na
Anak Domba, jeung ku kayaktian anu
diwawarkeunana, tur tarungna toh pati
jiwa raga.
12 Ku sabab eta, sing gerah, eh sawarga,
kitu deui aranjeun anu ngarancik di
dinya! Balai maneh, bumi jeung laut!
Iblis geus turun ka tempat maneh,
ambekna kaliwat saking, dumeh ngarasa
geus meh kasedek ku waktu."
13 Barang Naga tea eling, yen geus
ditotogkeun ka bumi; sebrut, eta naga,

ngudag ka awewe anu ngajurukeun budak lalaki tea.
14 Tapi eta awewe teh, ku Allah dipaparin jangjang galudra; tuluy eta awewe disina hiber ka alas kikisik, urutna bareto: Meunang tilu taun satengah di dinya, dibayuan jeung dijaga tina ancaman Naga.
15 Ti dinya, Naga teh nyebrotkeun cai tina sungutna anu ngajadi walungan banjir; maksudna mah, sina ngalegleg ka awewe tea.
16 Tapi bumi nulungan ka eta awewe, wag calangap, walungan buatan Naga teh dicapluk.
17 Bawaning ku gemes ka eta awewe, leos, Naga teh indit: Arek nempuh kana sesa turunan eta awewe, nya eta jelema-jelema anu iman kana dawuhan Allah jeung nyarekel kana pertelaan Isa.

13 1 (12-18) Tuluyna mah, Deg, Naga teh nangtung di sisi basisir. (13-1) Geus kitu, Jebul, ti laut hiji sato hanjat ka darat. Huluna tujuh, tandukna sapuluh; dina unggal-unggal tanduk aya makuta; ari huluna, masing-masing ditulisan hiji ngaran anu ngahina;

2 awakna, siga maung tutul; sukuna,
siga suku biruang; bangusna, siga
bangus singa. Seug ku Naga diserenan
pangawasana, kapangkatanana, jeung
kagagahanana.
3 Huluna, salahsahijina, aya raheutna
bangun matak paeh, tapi bet bisa cageur
deui. Saeusi dunya mani hookeun, seug
sato teh ditaluturkeun.
4 Jelema-jelema kabeh muji ka Naga,
anu geus mere kakawasaan ka eta sato;
tuluy eta sato teh, disembah-sembah.
Ceuk maranehna: "Saha nu bisa
nandingan tur kuat ngalawan eta sato?"
5 Eta sato dibere kabisa kana susumbar,
ngaburulakeun ucap-ucap jahat, opat
puluh dua bulan lilana.
6 Seug mimiti nangtang ka Allah,
nyacampah jenengana-Na, ngahina kana
kasucian panglinggihana-Na, jeung ka
sakur anu ngarancik di sawarga.
7 Jeung deui, eta sato teh, dibere idin
merangan jeung ngelehkeun umat Allah;
tur dibere kawasa oge pikeun ngajajah
ka kaom-kaom, seler-seler bangsa,
bangsa-bangsa, jeung basa-basa.
8 Jelema saalam dunya baris nyarembah
ka dinya. Anu karitu teh, ngan ukur

jelema-jelema anu ngaranna ti
barang dunya dijadikeun geus henteu
katuliskeun dina kitab hayat cangkingan
Anak Domba anu dipeuncit tea.
9 Ku sabab eta, nu rumasa boga ceuli
kudu ngadenge!
10 Anu pastina kudu kaboyong tangtu
kaboyong; anu pastina dipaehan ku
pedang, tangtu paeh ku pedang. Lebah
dieu pentingna, jelema anu aribadah teh
kudu tabah nyekel imanna.
11 Breh deui, aya sato anu kadua. Bijilna
ti jero bumi. Ieu sato, boga dua tanduk
anu bangunna siga tanduk anak domba
jeung bisa ngomong kawas Naga tea.
12 Seug, eta sato, ngajalankeun
sagala pangawasa sato anu kahiji
di hareupeunana. Ieu sato teh
ngalantarankeun bumi sakuliahna
katut jelema-jelema anu ngeusianana,
nyarembah ka sato anu kahiji, anu
raheutna cageur deui tea.
13 Ieu sato anu kadua teh,
nembongkeun kaahengan-kaahengan
anu hebat ka manusa, malah bisa nyieun
hujan seuneu ti langit.
14 Ku jalan nembongkeun kaahengan-
kaahengan anu wenang dijalankeun

dihareupeun sato anu kahiji, ieu sato teh, bisa nyasabkeun manusa-manusa anu ngarancik di bumi sarta marentah arca pikeun ngahormat sato anu huluna raheut cageur deui tea.
15 Tur eta sato teh boga pangawasa ngahirupkeun eta arca, nepi ka arcana bisa ngomong ngaragragkeun hukum pati ka anu embung nyembah.
16 Malah nyieun aturan anu keras pisan, yen sakabeh jelema gede leutik, anu beunghar anu miskin, nu merdika anu kumawula, kudu marake tanda dina leungeun katuhu jeung dina tarang.
17 Jelema anu teu boga eta tanda, — nya ngaran eta sato atawa angka perlambang ngaranna — henteu meunang barang beuli atawa barang jual.
18 Ieu teh siloka, jadi urang kudu lantip jeung surti. Anu surti mah, bisa nyaho kana angka bilanganana; sabab bilanganana teh, nuduhkeun ngaran hiji manusa. Angkana teh: Genep ratus genep puluh genep.

14 1 Geus kitu, breh, Anak Domba tea ngadeg di Gunung Sion. Eta Anak Domba teh disarengan ku

saratus opat puluh opat rebu jelema,
anu tarangna masing-masing ditulisan
jenengan Anjeunna jeung jenengan
Rama-Na.
2 Di sawarga kadenge aya anu
ngaguruh, lir sada curug gede jeung
sada gulugurna guludug. Ari sorana
tinanding kacapi loba anu keur ditabeuh.
3 Jelema anu saratus opat puluh opat
rebu tea nyanghareup ka singgasana,
ka mahluk nu opat, jeung ka dua puluh
opat sesepuh. Breng ngawihkeun hiji
pupujian anyar. Anu bisa ngawihkeun eta
pupujian teh, ngan maranehna wungkul,
nya eta anu geus ditebus ti dunya.
4 Da maranehna mah, hirupna teh
henteu ngotoran dirina ku awewe-
awewe, suci kawas parawan. Maranehna
ngingiring bae ka Anak Domba tea ka
mana bae. Kabehna beunang nebus ti
antara manusa, dijadikeun cikal-cikal
anu pangheulana disanggakeun ka Allah
jeung ka Anak Domba.
5 Maranehna mah, tara pisan
ngucapkeun bohong, beresih taya
kuciwana.
6 Breh deui, aya hiji malaikat keur
ngalayang di angkasa, mawa Injil abadi,

embarkeuneun ka pangeusi bumi: Ka
sakabeh bangsa, seler-seler bangsa,
kaom-kaom, jeung ka rupa-rupa basa.
7 Seug eta malaikat cumeluk: "Masingna
gimir ku Allah! Agungkeun Mantenna!
Sabab ayeuna, enggeus mangsana
Mantenna nerapkeun hukum adil-Na.
Geura sumembah ka Mantenna anu
ngajadikeun langit, bumi, laut, jeung
sakabeh sumber cai!"
8 Breh, aya deui hiji malaikat, nu kadua,
nyusul bari cumeluk: "Geus tumpur!
Geus tumpur Babul nagara gede, tukang
ngaloloh bangsa-bangsa ku lampah
kamasiatanana!"
9 Breh, aya hiji deui malaikat, nu katilu,
nyusul anu kadua bari cumeluk: "Anu
nyarembah ka sato jeung ka arcana,
anu marake tandana dina tarang jeung
leungeun,
10 bakal dicekok ku anggur bebendu
Allah, keras teu dicampur ku nanaon!
Anggur bebendu Allah geus dicicikeun
kana lumur bebendu-Na! Maranehna
baris disiksa ku seuneu walirang,
disaksian ku malaikat-malaikat saruci
jeung ku Anak Domba.

11 Haseup seuneu panyiksana, meledug
salalanggengna. Nu nyarembah ka sato
katut arcana, jeung anu marake tanda
ngaranna, baris disiksa beurang peuting
teu eureun-eureun!”
12 Ieu ngingetan ka anu aribadah, anu
nurut kana timbalan Allah jeung satia ka
Isa, supaya tigin dina imanna.
13 Geus kitu, simkuring digentraan ti
sawarga, saur-Na: “Tuliskeun: Ti semet
ayeuna, estu bagja anu paehna dina
kamanunggalan jeung Gustina.” Diwaler
ku Ruh: “Saestuna! Maranehna baris
reureuh tina kacape; ganjaran tina
buah-buah pagaweanana anu hade,
tangtu baris katarima.”
14 Breh, aya mega bodas. Dina eta
mega aya nu calik, mangrupi manusa.
Mastaka-Na, nganggo makuta emas;
panangana-Na, nyepeng arit seukeut.
15 Breh deui, aya hiji malaikat kaluar ti
Bait Suci; tuluy eta malaikat cumeluk ka
Nu calik dina mega bodas: “Sumangga
pibuateun geura kawitan, babad ku arit.
Bumi parantos asak, parantos waktosna
dipibuatan!”
16 Anu calik dina mega ngababadkeun
arit-Na, bumi mimiti dipibuatan.

17 Breh, aya hiji deui malaikat, anu
kaluar ti Bait Suci di sawarga. Ieu oge
mawa arit.
18 Aya keneh hiji deui malaikat anu
purah ngajaga seuneu; eta malaikat
teh, kaluar ti jero mezbah, cumeluk ka
malaikat nu nyekel arit: "Arit andika
geura gunakeun, pake mupu buah
anggur, keureutan ranggeuyanana sabab
geus arasak!"
19 Tuluy malaikat teh ngulangkeun
aritna ka bumi, ngeureutan ranggeuyan
anggur. Buah anggurna dialung-
alungkeun kana bak pameresan anu
gede pisan anu jadi perlambang
bebendon Allah.
20 Anggur teh, diperes di luar kota;
tapi barang diperes, nu kaluar tina
pameresan teh getih, anu nepi ka jadi
walungan getih: Panjangna tilu ratus
kilometer, jerona sameter satengah.

15 1 Geus kitu, aya deui hiji totonde
anu aheng, di langit: Agung sarta
matak helok kabina-bina. Aya tujuh
malaikat, mawa tujuh rupa balai anu
panganggeusan, nya eta kanyataan anu
panutup tina bebenduning Allah.

2 Breh, aya anu jiga laut kaca pagalo
jeung seuneu. Jelema-jelema anu geus
ngelehkeun sato, arcana, katut nu make
cap angka-angka lambang tina ngaranna
tea, narangtung di sisi eta laut kaca,
nyarekel kacapi ti Allah.
3 Breng ngawihkeun pupujian Musa, —
abdi Allah tea — jeung pupujiana-Na
Anak Domba: "Nun Pangeran, Allah Nu
Murba Wisesa, padamelan Gusti agung
aheng teu aya bandingna! Nun Rajaning
sadaya bangsa, jalan Gusti estu adil tur
sayaktosna!
4 Saha anu teu gimir ku Gusti? Saha
anu moal ngaku kaagungan Gusti?
Anging Gusti Anu suci. Bangsa-bangsa
sadayana baris darongkap sumembah,
wireh padamelan Gusti anu adil, nyata
kasaksi ku sadayana."
5 Ti dinya, katingal Bait Suci nu di
sawarga, muka; breh, anu aya di jerona
katembong.
6 Tujuh malaikat anu mawa tujuh rupa
balai, kalaluar ti Bait Suci; papakeanana
ngeplak bodas jeung harerang; dadana,
marake beulitan emas.
7 Salah sahiji mahluk nu opat tea,
ngabagikeun tujuh pinggan emas, —

anu dieusi ku bebenduning Allah Anu
jumeneng salalanggengna — ka malaikat
anu tujuh tea.
8 Geus kitu, Bait Suci teh pinuh
ku haseup ku karana kaagungan
jeung kakawasaan Allah. Teu aya
saurang-urang acan anu bisa asup ka
dinya: Samemeh balai anu tujuh rupa
anu dicekel ku tujuh malaikat tea,
dilaksanakeun kabeh.
16 1 Ti jero Bait Suci aya Nu
ngagentra, handaruan; nimbalan
ka malaikat anu tujuh tea: "Geura bral!
Eusi tujuh pinggan bebendu Allah teh,
tamplokkeun ka bumi!"
2 Bral, nu kahiji, indit; eusi pingganna,
ditamplokkeun ka bumi. Seug jelema-
jelema anu marake cap sato jeung
nyarembah ka arcana tea, awakna
pinuh ku bisul, nya jahat, nya nyeri
kabina-bina.
3 Malaikat nu kadua, eusi pingganna,
ditamplokkeun ka laut. Seug cai laut
robah, badis getih jelema anu geus
paeh. Tuluy mahluk-mahluk nu hirup di
laut, kabeh, paraeh.
4 Malaikat nu katilu, eusi pingganna,
ditamplokkeun ka walungan-walungan

jeung sumber-sumber cai. Bruy caina
ngajadi getih.
5 Malaikat anu nyangking cai, nyoara:
"Nun Anu kalangkung nya suci! Gustining
kiwari Gustining bihari! Hukum Gusti
estu adil.
6 Parantos sawajarna tukang-tukang
ngocorkeun getih umat Allah sareng
nabi-nabi teh, ku Gusti diinuman deui
getih!"
7 Tina mezbah oge bijil soara:
"Saestuna, nun Allah Nu Murba Wisesa!
Hukum Gusti adil tur sayakti!"
8 Malaikat nu kaopat, eusi pingganna,
ditamplokkeun kana panonpoe. Sebret
panonpoe ngaluarkeun panas luar biasa
pikeun ngagarang manusa.
9 Seug jelema-jelema kagarang
ku panonpoe, tuluy maranehna
nyarumpahan ka Allah anu kagungan
kawasa ngaragragkeun eta balai. Tapi
manusa teh, teu aya euih-euihna: Ulah
bon muji kana kaagungan Allah.
10 Malaikat anu kalima, eusi pingganna,
ditamplokkeun kana tahta sato tea.
Reup, wilayah kakawasaanana ngajadi
poek sarta jelema-jelema katarajang ku

nyeri anu kabina-bina, nepi ka pating pereket ngegelan letah sorangan.
11 Seug nyarumpahan ka Allah nu di sawarga lantaran aral ku kanyeri sarta awakna pinuh ku bisul tea: Tobat mah henteu!
12 Malaikat nu kagenep, eusi pingganna, ditamplokkeun ka hiji walungan gede, nya eta Ci Eprat. Set, eta Ci Eprat, saat ngoletrak sarta jadi pijalaneun raja-raja ti tatar wetan.
13 Seug tina sungut Naga, tina sungut sato, jeung tina sungut nabi palsuna aya tilu roh najis kaluar, bangunna jiga bangkong;
14 eta teh roh-roh setan, anu nyarieun kaahengan-kaahengan. Terus ngulayab ka sakuliah dunya, ngadatangan raja-raja, arek dibawa sakait kana hiji perang dina poe anu agung, Poening Pangeran Nu Murba Wisesa.
15 Mangka waspada! Kami datang mo kasangka-sangka, lir waktu datang bangsat. Untung sing saha nu nyaring terus; tur geus saged lengkep dangdanan, moal kaberedeg, kudu indit ditataranjang, jadi tongtonan batur.

16 Roh-roh najis tea, ngerid raja-raja
ka hiji tempat anu ngaranna dina basa
Ibrani: Armagedon.
17 Malaikat nu katujuh, eusi pingganna,
ditamplokkeun ka awang-awang. Tina
singgasana nu aya di Bait Suci, aya Anu
ngagentra handaruan: “Geus laksana!”
18 Der, kilat pating burinyay, guludug
pating gulugur, jeung aya lini anu teu
kira-kira gedena. Ti sabarang manusa
dijadikeun, can aya lini anu sakitu
gedena. Panghebat-hebatna lini!
19 Nagara gede tea, nepi ka beulah
tilu. Kabeh kota-kota anu teu baroga
Allah, ancur lebur. Nagara Babul Raya
teh, geus leungit tina emutan Allah.
Nya harita, ku Mantenna digelekgek ku
anggur bebendu-Na anu dibahekeun tina
lumur wawales-Na.
20 Pulo-pulo leungit musna; gunung-
gunung, kabeh, sirna.
21 Breg hujan es, — anu beuratna
tiap-tiap keclak opat puluh kiloan
— ngaburubut ti langit ninggangan
ka manusa. Hujan es anu pohara
ngabalaikeunana, nepi ka jelema-jelema
teh nyarumpahan ka Allah.

17 [1] Hiji ti antara tujuh malaikat
anu nyarangking pinggan balai
tea, nyampeurkeun ka simkuring, bari
saurna: “Ka dieu! Urang nenjo hukuman
anu baris dikeunakeun ka awewe
ratuning palacuran, nya eta nagara gede
anu di sisi walungan gede tea.
[2] Raja-raja sakuliah jagat, kabeh, geus
lalacur jeung manehna. Jelema saalam
dunya ge, geus marabok ku anggur
palacuranana.”
[3] Geus kitu, lelembutan simkuring
dibawa ku malaikat ka alas kikisik.
Di dinya, aya hiji awewe keur diuk
numpakan hiji sato anu beureum
euceuy, anu pinuh ku tulisan ngaran-
ngaran anu sipatna ngahina. Satona,
huluna tujuh tandukna sapuluh.
[4] Warna papakean eta awewe, wungu
jeung beureum euceuy, pinuh ku
perhiasan emas, permata, jeung
mutiara. Leungeunna nyekel mangkok
emas, pinuh ku rereged kamasiatanana.
[5] Dina tarangna aya tulisan rasiah, anu
pihartieunana: “Babul Raya, indung
ungkluk, sarta bibit rurujiting bumi.”
[6] Manehna keur mabok ku getih umat
Allah jeung ku getih jelema-jelema anu

sumpah satia ka Al Masih. Simkuring
ngarasa heran kabina-bina.
7 Saur malaikat ka simkuring, “Naha
andika heran? Ku kaula rek dibejakeun
rasiahna eta awewe; kitu deui sato
tutumpakanana, anu huluna tujuh
tandukna sapuluh.
8 Eta sato anu katenjo, bareto teh
hirup, tapi ayeuna mah geus ngiles. Tapi
engke, eta sato, baris muncul deui, —
ti jero guha tea — sarta baris binasa
ku polahna. Jalma-jalma pangeusi
bumi, anu ti barang dunya mimiti
dijadikeun ngaranna teu dicatet dina
kitab Kahirupan, bakal hareraneun nenjo
eta sato. Sabab eta sato anu geus ngiles
teh, bet muncul deui.
9 Hal eta teh, bisana kaharti ngan ku nu
lantip jeung surti. Huluna anu tujuh teh,
hartina, tujuh gunung pangancikan eta
awewe jeung nuduhkeun tujuh raja.
10 Nu lima diantarana geus tijungkel, nu
kagenep jeneng keneh, ari nu katujuh
acan aya; tapi mun geus aya, jenengna
moal lila.
11 Ari eta sato anu asal aya, tapi tuluy
ngiles teh, nya eta perlambang raja nu

kadalapan anu milu ka golongan anu
tujuhan tea sarta eta oge baris binasa.
12 Ari hartina sapuluh tanduk,
nuduhkeun sapuluh raja nu acan jeneng.
Engkena baris bareng jeung sato tea
jaradi raja, tapi lilana ngan sajam.
13 Tujuan ieu sapuluh raja, ngan sarupa,
nya eta rek nyerenkeun kakawasaan
jeung wewenangna ka sato tea.
14 Maranehna bakal merangan Anak
Domba. Tapi nu unggul mah, Anak
Domba tea katut parapanganut-Na nu
satia; sabab Anjeunna teh, Gustining
sagala gusti, Rajaning sagala raja.”
15 Saurna deui ka simkuring,
“Walungan-walungan anu ayeuna
katenjo, anu jadi tempat awewe
palacuran tea, nuduhkeun bangsa-
bangsa, rayat murba, kaom-kaom, katut
basana masing-masing.
16 Eta awewe, baris dipikaijid ku
tanduk anu sapuluh jeung ku satona;
sagala kakayaanana dijabel, awakna
ditaranjangan, dagingna diharakan,
terus diduruk ku seuneu tepi ka beak.
17 Sabab hate maranehna, ku Allah
dikersakeun boga maksud anu
sarua pikeun ngalaksanakeun tujuan

Mantenna, nya eta disina nyerenkeun
karajaan eta awewe ka sato tea, nepi ka
pangandika Allah bukti laksana.
18 Ari eta awewe, hartina, nuduhkeun
nagara gede tea, anu marentah raja-raja
saalam buana.”
18 1 Sanggeus eta, breh aya malaikat
sejen, turun ti sawarga; ieu
malaikat teh, gagah perkosa. Cahaya
kamulyaanana, sumirat ka sajagat
buana.
2 Tuluy eta malaikat cumeluk
handaruan: “Geus rugrug! Babul
nu sohor teh geus rugrug! Geus
jadi panonoban setan-setan, tempat
nyilib roh-roh najis, tempat kumbuh
manuk-manuk nu gareuleuh piijideun.
3 Sabab geus nyekok bangsa-bangsa
ku anggur kamasiatanana anu pohara
ngaruksakna. Raja-raja di saalam
dunya geus marilu lacur ka dinya.
Napsuna nu taya kaseubeuhanana geus
ngabeungharkeun ka parasudagar!”
4 Geus kitu, aya deui sora sejen anu
datangna ti sawarga: “He umat Kami,
geura kaluar ti dinya, ulah kabaud kana
dosana, bisi kabawa cilaka.

5 Sabab dosana geus sundul ka
sawarga, kajahatanana hamo diantep ku
Allah.
6 Geura bales sakumaha kalakuanana
ka maraneh. Bales dua kalieun. Eusian
lumurna ku anggur anu kerasna dua
kalieun ti anggur anu ku eta arek
dicekokkeun ka maraneh.
7 Siksa sarta nalangsakeun, satimpal
jeung kamulyaan kasenanganana tadina.
Sabab ceuk pangrasana: ‘Tenjo ieu aing
ratu! Aing lain randa. Aing moal pernah
nyaho disusah!’
8 Ku sabab eta, balaina geus nuturkeun,
wawalesna rek disapoekeun, diragragan
panyakit, kalaraan jeung kalaparan.
Dirina ge bakal diduruk, dihakan seuneu;
nandakeun yen Pangeran, Allah, — anu
mutus perkarana — Mahaperkosa!”
9 Raja-raja sabuana, anu geus kapincut
ku dayaning napsuna eta awewe nepi ka
lacur jeung manehna, baris midangdam
aluk-alukan, nyeungceurikan kota anu
eukeur ngabulak-bulak ku seuneu,
haseupna pating peledug.
10 Maranehna narenjokeun ti
kaanggangan sabab gimir ku eta
balai. Aromongna: “Nya pohara! Babul

nu sohor nu tohaga! Ngan ukur sajam,
andika tumpes sapisan!”
11 Parasudagar sadunya kabeh marilu
ngaheruk, lantaran moal bisa dagang
deui jeung manehna.
12 Barang-barang dagangan nu aya di
dinya geus hamo aya nu meuli deui:
emas, perak, inten, mutiara, lawon
lenen, lawon wungu, sutra, sakelat,
barang-barang tina kai, tina gading, tina
kayu kelas satu, tina parunggu, tina
beusi, tina marmer,
13 kayu manis, bungbu-bungbu,
seuseungitan, menyan, emur, anggur,
minyak, tipung, gandum, sapi, domba,
kuda, kareta, budak-budak beulian,
malah nyawa manusa pisan.
14 Ceuk eta parasudagar: “Barang-
barang kahasilan anu dipicangcam ku
anjeun, ayeuna kabeh geus musna. Nu
aralus nu arendah sarta sakitu lobana,
ayeuna kabeh geus sirna, hamo kapimilik
deui!”
15 Ari sudagar-sudagar anu geus
baleunghar ku bati dagang jeung eta
kota, ukur nareuteup ti kajauhan;
lantaran gimir ku balai, nu nyorang ka
eta kota.

16 Aromongna deui: “Nya pohara! Cilaka
kabina-bina eta kota anu sakitu gedena!
Urut midang saban poe ku pakean
nu harade, tina lenen, lawon wungu
reujeung sakelat, jeung reuceum ku
perhiasan emas inten jeung mutiara!
17 Kakayaan sakitu lobana ayeuna
di jero sajam ledis beresih pisan!”
Nangkoda-nangkoda, pagawe-pagawe
kapal, kalasi-kalasi, kitu deui anu
pakasabanana di laut,
18 tingkoceak ti kajauhan barang
narenjo eta kota keur ngagegedur
kahuruan, haseupna mulek ka awang-
awang. Aromongna: “Eta kota euweuh
nu mapakan!”
19 Seug maranehna ngawurkeun
lebu kana sirah bari micangcam:
“Lebar temen ku eta kota! Nasibna
matak ginggiapeun! Urut sakitu
ngabeungharkeunana ka parajuragan
kapal ku barang-barangna anu aralus,
ayeuna geus tumpes di jero sajam!”
20 He sawarga, kitu deui umat Allah,
rasul-rasul jeung paranabi! Masing
barungah! Tukang nyiksa aranjeun,
ayeuna ku Allah enggeus dihukum!

21 Ti dinya, hiji malaikat ngangkat batu
gede naker, sagede batu panggilingan;
tuluy eta batu, ku malaikat teh
dibalangkeun ka laut, bari cumeluk:
"Kieu petana maneh, Babul Raya, baris
dibalangkeun, moal katenjo-tenjo deui
ku manusa.
22 Sora kacapi, sora kawih, sora
suling jeung tarompet, di maneh geus
hamo kadenge deui. Geus moal aya
deui pagawe, moal aya deui sora
panggilingan!
23 Moal nenjo-nenjo deui sinar lampu.
Moal kadenge deui gerendengna
panganten anyar. Sudagar-sudagar
maneh anu pangjegud-jegudna di
sakuliah bumi, kitu deui rayat maneh
sagemblengna, ku maneh enggeus
disihir nepi ka salalasar!"
24 Eta kota teh geus ngajagal nabi-nabi,
paraumat Allah, jeung parasahid lianna.

19 1 Geus kitu, di sawarga aya sora
mani ngageder, sora pupujian
jalma loba, pokna: "Muji sukur ka Allah!
Haturkeun ka Mantenna: Kawilujengan,
kamulyaan jeung kakawasaan.
2 Putusan Mantenna adil saestu. Indung
palacuran, anu jahat ngaruksak buana,

tur geus maehan abdi-abdi Mantenna,
ayeuna enggeus dihukum.”
3 Muji sukur ka Allah! Nagarana geus
dihuru, haseupna meledug salawasna.
4 Dua puluh opat sesepuh jeung mahluk
nu opat tea nyarembah ka Allah, anu
linggih dina singgasana bari nyarebut:
“Amin! Muji sukur ka Allah!”
5 Tina singgasana bijil soara:
“Sanggakeun puji ka Allah nu disembah
ku urang, he sadaya abdi-Na anu gimir
ka Mantenna, gede leutik!”
6 Der sora ngageder deui, lir sada
gumuruhna banjir sarta sadana gugur
ngagulugur. Unina: “Muji sukur ka Allah!
Pangeran, Allah nu disembah ku urang,
Nu Murba Wisesa, jumeneng Raja.
7 Hayu urang suka bungah sarta
muji ka Mantenna. Sabab ayeuna,
poe rendenganana anu ngagem gelar
Anak Domba. Panganten istri geus
didangdosan,
8 sarta geus dipaparin sangkan nganggo
lenen bodas lemes cahayaan.” [Lawon
lenen bodas lambang kaibadahan umat
Allah].
9 Malaikat tea sasauran ka simkuring,
“Tulis: Estu bagja anu diondang kana

ieu pesta rendengan Anu ngagem gelar Anak Domba!” Saurna deui, “Ieu teh saestuna dawuhan Allah!”

10 Brek, simkuring deku seja nyembah ka anjeunna. Tapi saurna, “Ulah kitu! Kaula ge sarua, ngabdi keneh, — sasama andika sarta sasama dulur-dulur andika, nya eta sakur anu nyarekel pertelaan Isa — ngan Allah anu wajib disembah. Sabab pertelaan Isa teh, jadi sumber ilhamna nabi-nabi.”

11 Geus kitu, simkuring ningal sawarga muka. Torojol hiji kuda bodas, ditunggangan ku Nu jenengan Satuhu-Saestu, anu adil dina tarung tur adil dina ngahukum.

12 Socana moncorong, lir seuneu hurung; mastaka-Na nganggo makuta, rea pisan. Dina mastaka-Na aya tulisan hiji jenengan, taya nu wawuh lian ti Anjeunna.

13 Panganggo-Na beunang nyelep ku getih; gelarana-Na: Pangandika Allah.

14 Anjeunna diiring ku sawadya balad sawarga tararumpak kuda bodas, papakeanana lenen bodas ngeplak.

15 Tina baham-Na bijil pedang seukeut kabina-bina, pikeun nyabetan sakabeh

jelema anu teu dipiboga ku Allah.
Jelema-jelema anu karitu, ku Anjeunna
baris dikeprik ku iteuk beusi, digiring
jeung digebruskeun kana pameresan,
bak bebenduning Allah Anu Murba
Wisesa.
16 Dina jubah jeung pingping-Na aya
gelaran anu unina: "Rajaning sagala
raja, Gustining sakabeh gusti."
17 Breh deui, simkuring ningal hiji
malaikat, nangtung dina panonpoe.
Tuluy eta malaikat cumeluk ka manuk-
manuk, anu keur halaliber di langit.
Sorana handaruan:
18 "Ka darieu kumpul kana pesta Allah!
Loba hakaneun, daging raja-raja, daging
jendral-jendral, daging prajurit-prajurit,
daging kuda jeung nu tarumpakna,
daging sakabeh jelema, daging jelema
merdika, daging jelema nu kumawula,
nu gede nu leutik!"
19 Geus kitu, katembong sato tea; eta
sato bareng jeung raja-raja saalam
dunya katut sawadya baladna, geus
ngahiji arek perang ngayonan Anu
tunggang kuda bodas sawadya balad.
20 Tapi sato teh kacerek, kitu deui nabina
anu palsu, anu geus ngalantarankeun

jelema salalasar daraek dicap ku eta sato jeung nyembah kana arcana. Duanana digubruskeun hirup-hirup kana lautan seuneu walirang anu hurung ngagedur.
21 Ari anu lian-lianna paraeh disabetan ku pedang anu bijil tina baham Nu tunggang kuda bodas tea. Manuk-manuk sarareubeuh ku bangke-bangke.

20 1 Breh deui, aya hiji malaikat kaluar ti sawarga, mawa konci hiji guha anu jero kabina-bina, jeung ngajingjing rante gede.
2 Geus kitu, eta malaikat newak Naga tea, si oray kahot, — anu saenyana mah Iblis atawa tukang merdaya — terus dirante pikeun sarebu tauneun.
3 Naga digebruskeun kana jero guha sarta lawang guhana dikonci terus disegel, sangkan eta Naga teu bisa nyasabkeun ka manusa sajero jaman sarebu taun. Mun geus tutup jaman eta, Naga dikencarkeun deui sakeudeung.
4 Breh deui, simkuring ningal tahta-tahta katut anu nyaralikanana. Aranjeunna dipaparin hak ngaragragkeun hukum. Lian ti eta, simkuring ningal nyawa jelema-jelema anu diteukteuk beuheungna, dumeh tigin kana pertelaan

Al Masih jeung kana amanat pangandika
Allah; — arembung nyembah ka sato
jeung arcana, arembung narima cap dina
tarang jeung leungeunna — Maranehna
harirup deui, pada jadi raja bareng jeung
Al Masih dina jaman sarebu taun.
5 Salian ti maranehna mah, harudangna
teh engke, nya eta sabada beak jaman
anu sarebu taun tea. Ieu hudang ti nu
maraot nu kahiji.
6 Nya bagja nya suci sakur anu hudang
dina mangsa hudang kahiji; sabab geus
pasti, moal ngarasa Paeh kadua. Kabeh
baris jaradi imam-imam Allah jeung
imam-imam Al Masih, tur bareng jeung
Anjeunna ngarajaan dina jaman nu
sarebu taun.
7 Sanggeus liwat jaman nu sarebu taun
tea, Iblis baris dikencarkeun tina tempat
tahanan,
8 tuluy ngagoda bangsa-bangsa
sakuliah dunya anu disebut Gog jeung
Magog dikeprik kana perang, lobana
tanding keusik di basisir.
9 Mani nakleuk sajajagat, ningker
pakemahan paraperjurit Allah, ngepung
eta kota anu ku Allah didama-dama. Tapi

sabot kitu, kaburu ger hujan seuneu ti
langit, maranehna beak ditumpes.
10 Ari Iblis anu ngagodana digebruskeun
kana lautan seuneu walirang. Di dinya
geus nyampak sato tea katut nabi
palsuna anu geus digebruskeun ti
heula, bareng disiksa beurang peuting
salalanggengna.
11 Ti dinya simkuring ningal hiji
singgasana gede, warnana bodas sarta
aya nu nyalikan. Bumi jeung langit
ngejat kabur ti dinya, leungit musna
geus sirna ti tempatna.
12 Breh deui, simkuring ningal
jelema-jelema anu geus paraeh, gede
leutik, keur narangtung dipayuneun
singgasana. Di dinya, loba pisan kitab
meunang mukaan jeung aya deui
hiji Kitab anu harita dibuka, nya eta
Kitab Kahirupan. Nu geus paraeh teh,
diragragan hukuman anu satimpal jeung
lampahna masing-masing sakumaha
anu geus dicatet dina kitab-kitab tea.
13 Nu paraeh di laut, kitu deui anu ti
tempat lianna hararudang tina paehna,
terus diragragan hukuman anu satimpal.

14 Geus kitu, Paeh katut karajaanana
digebruskeun ka lautan seuneu. (Ieu
lautan seuneu ngaranna: Paeh kadua).
15 Nya kitu deui, sakur anu ngaranna
henteu dicatet dina Kitab Kahirupan,
kabeh digebruskeun ka eta lautan
seuneu.
21 1 Geus kitu, simkuring ningal aya
langit anyar jeung bumi anyar. Ari
langit jeung bumi nu heubeul mah, geus
musna.
2 Breh deui, aya Kota Suci, nya eta
Yerusalem anyar keur diturunkeun
ti sawarga ku Allah. Geus saged
sapuratina, lir panganten awewe anu
midang keur panganten lalaki.
3 Ti lebah singgasana aya anu sasauran:
"Kiwari Bait Allah geus ngadeg di tempat
manusa. Di dinya Allah baris linggih
salalawasna nyarengan manusa, anu
geus diangkat jadi umat-Na.
4 Cipanonna dipupus ku Mantenna.
Paeh, kasedih, kapeurih, kanyeri, geus
hamo aya deui. Sagala nu heubeul geus
liwat."
5 Nu linggih dina singgasana ngadawuh:
"Kabeh ku Kami geus dianyarkeun!"
Geus kitu, nimbalan ka simkuring:

“Tuliskeun! Sabab dawuhan Kami teh
saestuna pisan, layak dipercaya.”
6 Ngadawuh deui: “Kami teh Alif jeung
Ya: Nu Awal jeung Nu Ahir. Sakur nu
halabhab, ku Kami dibere nginum tina
Cinyusu Kahirupan, teu kudu mayar.
7 Sakur nu unggul, eta jadi putra
Kami; ari Kami, Allah anu disembah ku
maranehna. Kitu ganjaranana.
8 Sabalikna, anu lemah imanna, anu
henteu satia, anu masiat, nu maehan,
anu rucah, tukang sihir, nu nyembah
ka brahala, jeung tukang bohong
ganjaranana teh, nya eta lautan seuneu
walirang; tah eta, Paeh kadua teh.”
9 Salah sahiji ti malaikat nu nyarangking
tujuh pinggan balai anu panutup tea,
ngajak ka simkuring, saurna, “Hayu!
Urang nenjo panganten istri geureuha-
Na Anu ngagem gelaran Anak Domba
tea.”
10 Ti dinya, simkuring dibawa ku
pangawasa Ruh ka hiji puncak gunung
anu luhur kabina-bina. Breh ebreh
Yerusalem anyar, nya eta Kota Suci anu
diturunkeun ku Allah ti sawarga.
11 Endah taya papadana; ngempur
mancur ku kamulyaan Allah; gilang-

gumilang, lir mata berlian jeung permata yaspis; ngeclong mencrang, lir kaca kristal.
12 Kutana, nya kandel nya luhur, make dua belas lawang anu dikawal ku dua belas malaikat. Unggal tarang lawang aya tulisanana, ngaran dua belas kaom Israil.
13 Unggal pongpokna tilu-tilu lawang: Tilu di wetan, tilu di kidul, tilu di kaler, sarta tilu di kulon.
14 Pademen kuta, ngadegna dina dua belas batu anu diukir ku jenengan dua belas rasul-Na Anak Domba.
15 Malaikat nu ngajak ka simkuring tea, mawa hiji tumbakan emas, pikeun ngukur eta kota katut lawang-lawang jeung kutana.
16 Bangun eta kota pasagi bener, ka panjangna ka rubakna sarua. Sanggeus ku malaikat diukur, panjangna aya dua belas rebu istadi (sarebu lima ratus mil); rubakna jeung luhurna oge sakitu.
17 Ari luhur kutana aya saratus opat puluh opat asta. Ukuran anu dipake ku eta malaikat, sarua jeung ukuran di manusa.

18 Kutana tina inten yaspis. Kotana tina
emas duket anu ngagenclang.
19 Pademen tempat ngadegna, dihias
ku rupa-rupa batu anu marulya. Batu
pademen anu kahiji tina yaspis; nu
kadua tina nilem; nu katilu tina kalsedon;
nu kaopat tina jambrut;
20 nu kalima tina angkik; nu kagenep
tina yakut; nu katujuh tina krisolit;
nu kadalapan tina beril; nu kasalapan
tina ratna campaka; nu kasapuluh tina
krisopras; nu kasabelas tina hiyakin;
21 nu kadua belas tina kucubung. Ari
lawang-lawangna dua belasanana tina
mutiara, hiji lawang tina hiji mutiara.
Jalan-jalanna tina emas duket, herang
lumenggang.
22 Di dinya, teu aya Bait Suci; sabab Nu
jadi Bait Sucina, nya Allah ku manten, —
Nu Maha Kawasa — jeung Anak Domba.
23 Tur teu perlu panonpoe atawa bulan
sabab geus caang ku kamulyaan Allah.
Ari Anak Domba, ibarat lampuna.
24 Bangsa-bangsa bakal kacaangan ku
eta kota, raja-rajana bakal daratang ka
dinya bari marawa pangbakti.

25 Lawang-lawangna sapapanjangna
tara meundeut-meundeut; sabab di
dinya mah, teu aya peuting.
26 Bangsa-bangsa daratang marawa
rupa-rupa anu marulya.
27 Najan kitu, eta kota moal kaasupan
ku nu sipat najis, nu goreng lampahna,
atawa ku tukang bohong. Sabab anu
baris ka darinya teh, ngan anu ngaranna
aya dina Kitab Kahirupan nu dicangking
ku Anak Domba tea.
22 1 Geus kitu, malaikat teh
nuduhkeun walungan kahirupan,
anu matak hirup hurip; caina ngenclong
ngagenclang, lir kaca kristal; sirahna,
tina singgasana Allah jeung tina
singgasana Anak Domba;
2 Ngocorna, ngaliwatan tengah-tengah
kota; di sisina, kenca katuhu, aya
tangkal; eta teh tangkal kahirupan,
anu buahanana saban bulan, nya eta
sataun dua belas kali; daunna, bisa mere
kacageran.
3 Di eta kota, geus moal aya deui
anu kudu meunang la'nat ti Allah.
Warga-wargana ngabaraktina ka
Mantenna,

4 bisa ningal ka Mantenna sarta dina
tarang masing-masing aya jenengan
Allah.
5 Di dinya, geus taya peuting; teu perlu
lampu atawa panonpoe; sabab geus
caang ku kamulyaan Pangeran, Allah
nu disembah ku urang. Kabeh wargana
ngalalatur, — saperti raja-raja — pikeun
salalanggengna.
6 Saur malaikat tea ka simkuring:
"Ieu dawuhan teh saestuna pisan,
layak dipercaya. Pangeran, — Allah anu
maparin nyawa hirup ka nabi-nabi —
ngutus malaikat-malaikat-Na pikeun
ngumumkeun ka abdi-abdi-Na, nya eta
sakur anu baris kajadian sakeudeung
deui."
7 Mangka waspada! Kami tereh datang.
Bagja pikeun jelema anu percaya kana
nubuwat-nubuwat anu ditulis dina ieu
Kitab! Kitu dawuhan Isa.
8 Eta kabeh, kadenge jeung katingal
ku simkuring. Tutas ngadenge jeung
ningal eta sakabeh; brek, simkuring
sideku ka eta malaikat, seja nyembah ka
anjeunna.
9 Tapi saurna, "Ulah kitu! Kaula oge
sarua ngabdi, sasama andika sarta

sasamana nabi-nabi, nya eta sakur anu
iman kana eusi ieu Kitab. Ngan Allah anu
wajib disembah!”
10 Saurna deui, “Nubuwatan-nubuwatan
dina ieu Kitab, ulah dirasiahkeun sabab
kabeh oge, geus meh kajadian.
11 Sing saha nu lampahna jahat,
mangka tetep dina jahatna; nu kotor
mangka tetep kotorna; sing saha nu
hade, mangka tetep hadena; nu suci
mangka tetep sucina.”
12 “Sing waspada! Kami tereh datang,
mawa ganjaran pikeun sakabeh,
satimpal jeung lampah masing-masing.
13 Kami teh Alif jeung Ya: Nu Awal jeung
Nu Ahir!” Kitu dawuhan Isa.
14 Bagja pikeun jelema anu pamakena
rapih beresih; manehna boga hak
ngadahar buah tangkal kahirupan
jeung meunang asup ka eta kota liwat
lawang-lawangna.
15 Sabalikna, anjing-anjing jarian:
Tukang-tukang sihir, tukang rucah,
tukang maehan, tukang nyembah
brahala, tukang wadul omong jeung
lampah, harirupna, di luareun eta kota.
16 “Kami Isa, geus ngutus malaikat Kami
ka maneh, nya eta pikeun ngembarkeun

ieu perkara di jamaah Kami. Kami sirung turunan Daud; Kami, Bentang Timur nu moncorong.”

17 Ruh jeung panganten istri tea unjukan: “Nun sumangga, geura rawuh!” Kitu deui sakur anu ngadenge ieu hal, kudu ngucap: “Sumangga, rawuh!” Saha bae nu halabhab, ka darieu. Sakur anu harayang nginum, pek geura ngarinum cikahuripan.

18 Simkuring, Yahya, seja ngomat-ngomatan pisan ka sing saha bae anu ngadenge nubuwatan tina ieu Kitab: Ulah rek nambahan unina ieu Kitab; sabab tangtu ku Allah ditambah hukumanana, ku balai-balai anu ditulis di jerona.

19 Sabalikna deui, sing saha anu ngurangan uni ieu Kitab, ku Allah baris dicabut hakna; manehna moal dibere bagian tina tangkal kahirupan jeung teu meunang asup ka Kota Suci.

20 Anjeunna, Anu nyingkabkeun ieu sakabeh, ngadawuh: “Saestuna pisan. Kami tereh datang!” Leres pisan satimbalan. Sumangga rawuh nun Gusti!

21 Mugi-mugi sih kurnia Isa, Gusti Jungjunan urang, ginuluran ka dulur-dulur. Amin!

Bahasa Sunda

==========

Sunda

IBS - Formal Version

(p) 2007 Hosanna

Website:
http://www.faithcomesbyhearing.com

© 1997 Indonesian Bible Society

http://www.bible.is/copyright?base=SUNIBSN